orſum.] Per hoc oſtiū intrauit in eā filius dei. et venit ad nos. et fuit [in latere ar-
che deorſum] q̄a virgo fuit nō ſolum mēte. ſed etiā carne. Uel [oſtiū i latere arche]
filius in ventre. q̄ dicit Johā. x. Ego ſum oſtiū.
Sexto cōmendat a conceptōe ſaluatoris et merito interceſſiōis. cū dicit ter filio.
[Ingredere archā] carnē de virgine aſſumēdo [tu et vxor tua] .ſ. celeſtis ſapiētie.
Sap. viij. Queſiui mihi ſponſam illā aſſumere [et filij tui] dona ſpūſſancti [et vxo
res filiorū tuorū] .ſ. ſeptem ille virtutes de quibꝫ Jaco. iij. de ſapiētia que deſurſū
deſcendit. ꝗ pmū pudica deinde pacifica. [Noe] chriſtꝰ q̄ interpratur requies. quia
ſicut tpe noe quieuerūt p diluuiū omnia retro opa. ita p chriſtū oēs q̄ antea labo-
rabant. Item noe cōgregauit in archa cibos omnes homībꝫ et iumētis ſeu beſtijs
neceſſarios. Unde dictū eſt ei. [Tolles tecū et omnibꝫ eſcis q̄ mandi poſſunt et cō
portabis apud te.] Et chriſtꝰ dicit. Uenite ad me oēs qui laboratis et onerati eſtis
τc̄. Matth. xi. Sed innuit q̄bus daturꝰ ſit requiem. ſ. his q̄ diſcunt ab eo hūilitatē
et manſuetudinē. Dicit ergo pater filio. [Tolles tecū et omnibꝫ eſcis q̄ mādi poſ
ſunt] Filius enī dei deſcēdens in vterū virginis: ſecū cōgregauit oīa q̄bus angeli
et hoīes fruerent. Unī poteſt dicere beata virgo. Uenerūt mihi oīa bona τc̄. Unde
ipſe eſt theſaurus argēti et auri τ cella omniū aromatū.

Finit liber vndecimus de munitōibꝫ et nauigijs
que poſſunt figurare mariā.

Incipit liber duodecimus de orto

concluſo. cui ſponſus ↄparat mariā in canticis.

De ſunt quinq̄ginta proprietates orti concluſi.

Ortus concluſus. firmatus claue. ſeratus.
Et cuſtoditus. ſignatus. diſcoopertus.
Conſitus. exculitus. plantatus. et agricolatus.
Et paſtinatus. foſſus. ſatus. areolatus.
Planus. et extenſus. ſecretus. amenus. et altus.
Sanus. aromaticus. recreans. bibulus. ſitibundus.
Humidus. irriguus. cōplutus. rorificatus.
Diſtillans. rorans. nebuloſus. ſiue vaporans.
Denſus. et vmbroſus. abſcondens. et latebroſus.
Mundus. et emūdans. mirabilis. inuiolatus.
Securus. ſtabilis. fecundus. delicioſus.
Largus. inexhauſtus. ſatians. potanſq̄z. iocoſus.

Nota lector. ꝗ hic ortus diſtinctus eſt in ſeptem particulas.
In pma agit de pprietatibꝫ orti. que ſunt q̄nq̄ginta. et faciūt. xij. verſus. et q̄
libet verſus habetur p vno capitulo.
In ſecunda agit. de delectabilibus. que multa ſunt. et de areolis.
In tercia. de aromatibus. Et habet duo capitula.
In quarta. de floribus et herbis. et habet capitula quattuor.
In quinta. de his que in incarnatōe filij dei a ſupiori deſcenderūt in ortū cōclu-
ſum. quia ab inferiori nihil potuit ſubintrare. Et habet capitula. xvij.
In ſexta. de arboribꝫ q̄ ſolent in ortis nobilibꝫ repiri. Et de arboribꝫ etiā. q̄ ortis nō
competunt. ſed poſſunt ſignare mariā. Et habet capitula. xxxiiij.
In ſeptima de auibus q̄ poſſunt chriſtū et mariā deſignare. Et habet. vi. ca.

Incipit particula prima de quinqua

ginta pprietatibus orti ↄcluſi conuenientibꝫ marie. Et diſtinguit iſta particula p

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

duodecim verſus .et quilibet verſus habetur p vno capitulo.

¶ Capitulum .i.

Verſus primus

Ortus. Unde Cantico .quarto. A

Ortus cōcluſus ſoror mea ſpōſa ꝛc. Eiuſdē .v. Surge aq̄lo. et veni auſter. pfla ortū meū: et fluent aromata illi'. Ibidem. Ueni in ortū meū: ſoror mea ſponſa ꝛc. Eiuſdē .vi. Dilect' meus deſcēdit in ortū ſuū ꝛc. Ibidem. Deſcēdi in ortū nucū vt viderē poma ↄuallīū ꝛc. Iſa. lviij. dicit' marie. Eris q̄ſi ort' irrigu' ꝛc. Johel'. ij. [Quaſi ort' voluptatis terra] .i. maria [corā eo] .i. corā chriſto. Itē Ezechiel'. xxxvi. Terra inculta facta ē vt ortus voluptatis. Dic ort' deſignat' p paradiſū voluptatis Gene. ij. vbi ſic legit'. Plātauerat autē dn̄s padiſum voluptatis a pricipio. in quo poſuit hoiem quē formauerat. Hoc inuenies expoſitū infra F. Poſſunt aūt aſſignari cauſe multiplices q̄re glorioſa virgo p terreſtē paradiſum deſignetur. B

Maria paradiſus terreſtris dicitur. Quia

Tercio die ſeculi plantat'.] Et beata virgo poſt tpus ante legē: et tpus ſub lege tercio tpe ſeculi. quod eſt grē: virtutū plenitudine ornat'. Un̄ [grā plena]

Ibi creſcūt lignū vite et lignū ſciētie boni et mali] Et in beate virgis vtero paulatim ſm̄ carnē adoleuit chriſt'. lignū plantatū ſec' decurſus aquaꝝ. q̄ eſt lignū ſcientie in q̄ ſunt oēs theſauri ſapiētie et ſciētie abſcōditi. ad Col'. ij. Et lignum vite. Un̄ Jo. xiiij. Ego ſū via veritas ꝛ vita. Et de h̄ lig̃ m'ltū loq̄t' Joh. i apo. ꝑſus finē.

Aquis diluuij nō cōtingit'] Et beate virgis ſublimē cōuerſatōem: q̄ vere erat in cel'. nō attigit illud diluuiū de q̄ dr̄ Oſee. iiij. Maledictū ꝛ mēdaciū ꝛc. inundauerunt.

Recipit helyam et enoch] Scd̄m regimē interp̄tat' dedicās. vl' cū deo ambulās. et ſignat eos q̄ nudū chriſtū nudi ſequunt'. ꝛ tā corpus q̄z aiaꝫ p vitā cōtēplatiuam diuinis obſequijs dedicāt. vt ſolliciti ſiut q̄ dei ſunt. i. Choꝝ. vij. Et ſollicite ambulāt cū deo ſuo. Michee. vi. Et ſequunt' agnū quocunq̄ȝ ierit Apoc'. xiiij. Helyas q̄ interp̄tat' robuſt' dn̄ator. ſignat bonos actiuos. q̄ licet tpalia poſſideāt: n̄ eis ſeruiūt. ſed viriliter ſubijciūt ſibi et eis dn̄ant'. Hec duo hoim genera btā virgo ī ſtatu ꝟtutis ↄtinet et fouet. et meritis reficit et exemplis. Sed et vtrāq̄ȝ vitā ī ſe ipa: et ſup oēs puros hoies exhibuit. ſicut oſtēdit Anſelm' ibi. Intrauit ieſus in quoddā caſtellū. libro. xi. ti. ij. C

Anſelm'

Terra eſt ſupior: et celo inferior. Et beata virgo omni puro hoie q̄ de terra eſt. Jo. iij. ſupior. Deo q̄ ambitu ptātis ſue oīa continet inferior. Un̄ btūs Anſel. Nihil equale marie. nihil niſi deus mai' maria D

Maria dr̄ padiſus

Fluuius de eo egrediēs q̄ttuor fluuijs totā terrā irrigat.] Et chriſt' dei ſapiētia q̄ aque ſapiētie ſalutaris ſe compat Eccī. xv. Et dicit Eccī. xxiiij. Ego q̄ſi fluui' dorix ꝛc [egrediens] p carnalē natiuitatē de beata virgine [q̄ttuor fluminib' euāgeliorū totam terrā eccleſie copioſe irrigat et fecundat.

Totū genus noſtꝝ in gaudio enutriſſet niſi peccatū p̄mi hois impediſſet] Et btā virgo oēs hoies ſine pſonaꝝ diſcretione glioſo fructu ventris ſui. in gaudio eterno reficeret. niſi coꝝ peccata impedirent.

In eo nō eſt homo carnaliter genit'. ſꝫ diuina virtute poſit'] ſicut legit' Gen̄. ij. Tulit de' hominē. et poſuit in padiſo voluptatis. Qui eſt forma futuri ꝛc. ad Rom̄. v. Scd̄us adam de celo celeſtis. i. Choꝝ. xv. Nō generatōe carnali in btām ꝟginem venit. ſed ſolo ope trinitatis. In hoc eni [padiſo] .i. btā virgine [poſit' ē] [chriſtus hō] [vt oparet'] in ea fecunditatē. vt cuſtodiret in ea illibatā virginitatē [Opat' ē] Un̄ ipa dic. Quia fecit mihi magna ꝛc. [Cuſtodiuit] cū integrā cōſeruauit [Opatus ē] dum fecūdauit. [cuſtodiuit] cū florē nō abſtulit.

Cuſtodia angelica munit'] ſicut legit' Gene. iij. Et beatā virginē angeli ſollicite cuſtodiebant. Unde Can̄. iij. Lectulū ſalomōis. lx. fortes ambiūt. Et ei dicit pſ. Angelis ſuis de' mandauit de te vt cuſtodiant te ꝛc.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Jugiter viret. Et beata virgo credit nõ emarcuiſſe putredine. ſed aſſumpta in carne in immarceſſibilẽ immortalitatẽ.

Sed notandũ ꝙ vterus virginal' in infinitũ melior ẽ padiſus ꝗ̃ ille lr̃alis. Prio eĩ ibi de viro facta ẽ mulier in ſignũ future corruptõis. Unũ Geñ. ij. Tulit dominꝰ vnã de coſtis ade. quã edificauit in m'lierẽ. et repleuit carnem ꝓ ea. Repletio autẽ oſſis de carne inſuffici ẽs ẽ et infirma repletio. In virginali autẽ vtero. de muliere factus eſt vir. Unñ ad Gal. iiij. Miſit deus filiũ factũ ex muliere. in ſignũ reſtaurationis et reparande ꝯturis. Et de puriſſimo virginis ſanguĩe ſcḋm Damaſcenũ. Ul' de carne eiꝰ factũ eſt os. ad lr̃am: in inſtãti cõceptõis. et myſtice ille q̃ eſt os et robur eccleſie. Et ita in virgĩe ꝛ ex virgine repleta gratia: ſuppleta ẽ ꝛ repleta hũana natura. ꝛ facta q̃ſi oſſea et fortis: cũ ꝓus eſſet carnea ꝛ fluxibilis ad peccãdũ. Et ꝺ illa plenitudine oẽs accepimꝰ Jo. i. Scḋo ille padiſus aptꝰ fuit ſerpenti q̃ ſeduxit euam. Sed iſte padiſus. ortꝰ ꝯcluſus contra omne nociuũ. Tercio de illo eiectꝰ eſt inhoneſte verꝰ adam. In iſto honorifice poſitꝰ ſecũdꝰ adã. Geñ. ij. qꝛ ſaluo pudore materno. Quarto ligna illiꝰ padiſi fructificabãt iuxta genus ſuũ. Sed btã virgo ſup̃ genꝰ ſuũ: dũ vnigenitũ dei ꝯcepit ꝛ pepit: virginitatis gl'ia ꝑmanente. Quĩto ibi creuit fructus q̃ toxicatũ eſt genꝰ hũanũ. In h' ille fructꝰ vite. de q̃ qui digne mãducauerit mortẽ nõ videbit in eternũ. Joh. vi. De q̃ etiã fructu canit eccleſia. Non erit adam ſeductus ſi de hoc guſtauerit. E

Dicit̃ ḡ ꝙ dominꝰ i. deus pr̃. cuiꝰ maria opus eſt ſpeciale. et ipe ſpecial' eiꝰ ẽ ortulanus plãtauerat i. plãtis herbis et arboribꝫ. p q̃ deſignãt virtutes marie: aptauerat. cuius carni et aĩe inſeruit omne genꝰ virtutis. Unũ ipa dicit. In me oĩs gr̃a q̃ſi oĩs ſpũalis iocũditas et voluptas. Paradiſũ voluptatis i. aĩam v' vterũ virginis. Alia tranſlatio dicit Paradiſum in eden ad orientẽ. Eden hebraice latine delicie. ergo idem eſt padiſus voluptatis qḋ paradiſus in eden. i. delicijs. A principio creatõis. ſ. cũ apparuit arida ꝛ dñs germĩare terrã fecit. Uel A ꝓncipio i. a prima orbis pte. Eſt ergo A ꝓncipio idem qḋ ad orientẽ. qḋ habꝫ alia trãſlatio. Uel A ꝓncipio reſtauratõis hũane. q̃ incepit a ſc̃tificatõe marie et gratiarum infuſiõe. Tũc eñi ꝓpe fuit vite principiũ. ante eĩ nõ fuit niſi vite deſitio. Jõ aurora dicit̃. que eſt principiũ diei et finis noctis. Propter hmõi plãtas appellat̃ maria ortus plãtationũ. Eccl. xxiiij. Dixi rigabo ortũ plantatõnũ ꝛc̃. F

Item Eccl. xxiiij. appellat filiꝰ padiſum. m̃ris ſue vterꝫ dicens. Ego q̃ſi aqueductꝰ exiui a padiſo i. vtero virginali. Bene padiſus. virginis vterꝰ. quẽ ſpũſſanctus imo tota trinitas: cuius opa inſepabilia: tanta creaturaꝝ vbertate pfudit. ꝙ dei filio factꝰ eſt padiſus deliciaꝝ et ortus voluptatis. Ineffabili etiã trinitati cõplacuit habitare in ipa. Unde dicit beata trinitas. In oĩbꝫ reqem q̃ſiui. et in hereditate domini morabor. i. in maria.

Exiuit etiã de hoc paradiſo fluuiꝰ dorix i. filius dei qui ſe ꝯparat fluuio dicens. Ego q̃ſi fluuius dorix. Dorix interp̃tatur medicamentũ generatõis. Nam partꝰ virgineꝰ medicamentũ fuit generatõis hũane. in peccato primi hoĩs letalit' vulnerate. Cuius. ſ. fluuij. quaſi q̃ttuor capita q̃ttuor illi liquores. q̃ de dñico corpore manauerũt. Lacrime. ſ. et ſudor in vita. Sãguis in circũciſiõe. In ſudore ſanguineo. et in crucifixiõe. Et poſt mortẽ ſanguis et aqua. G

Itẽ ekebertꝰ abbas ad mariã. Uere paradiſus dei tu es. quia lignũ vite mũdo ꝓtuliſti. de quo q̃ manducauerit viuet in eternũ. Fons vite qui ex ore altiſſimi ꝓdijt. de medio ventris tui exiliuit. atq3 in q̃ttuor capita ſeſe diſp̃tiens. ad irrigandã faciẽ arentẽ mũdi emanauit. letificãs ciuitatem dei. Omnis eñi q̃ biberit ex eo nõ ſitiet in eternũ. Et plus q̃ padiſus es. de illiꝰ enim aqua ſi q̃s biberit ſitiet iterum. O q̃ntũ mũdo ꝯtuliſti. q̃ aq̃ tam ſalubris aq̃ductus eſſe meruiſti.

Item de emiſſiõibꝫ huiꝰ orti ḋr Cañ. iiij. Emiſſiões tue padiſus maloꝝ punicoꝝ cum pomoꝝ fructibꝫ. cypri cũ nardo: nardꝰ ꝛ crocus: fiſtula et cinnamomũ: cum vniuerſis lignis libani: myrra et aloe. cũ vniuerſis ꝑmis vnguẽtis. fons ortorũ. puteus aquarũ viuentiũ q̃ fluunt impetu ꝺ libano. In arboribꝫ. herbis. floribꝫ: H

Damaſcenus

Uterus marie paradiſus

Ekebertꝰ abbas

aromatibꝫ fonte et puteo: que hic enumerant̃/ virginis virtutes et cariſmata. qui/
bus non ſolũ plena eſt in ſe/ ſed et eiſdẽ implet humiles. Unde dicit̃ Eccl.xxiiij.
A generatõibꝫ meis implemini. Dicunt̃ etiã [emiſſiões] quia ab ipa fluunt ve/
lut a fonte et in alios emittuntur.

Et nota ꝙ in hac ſerie hec.xij. que enumerata ſunt/ quaſi per ſex cõtignatões copu
lant̃. Unde Cantic.i. Tigna domoꝝ noſtraꝝ cedrina ⁊c. ¶ Prĩo autẽ ↄtignãtur I
mala punica cũ pomis cõmunibꝫ. Per [mala] in quibus ſunt multa grana: ordi
nata ſub vno cortice: notat̃ deſideriũ intus ordinatũ et ardens caritate. Caritas
enĩ opertoriũ eſt. Unde.i. Pe.iiij. Caritas operit ml'titudinẽ peccatorũ. Per [po
ma] que nõ habent hmõi corticem/ notant̃ bona opa exteriora. Et his duobꝫ ple
na eſt maria. miſericordia. ſ. i affectu. et fructibꝫ bonis in effectu. Jaco.iij. Secũ
do cõiungit cyprũ cum nardo. In cypro: que habet ſemen cãdidũ/ notat̃ caſtitaſ.
In nardo q̃ eſt arbor calida/ caritas. De quibꝫ duobꝫ Sap.iiij. O ꝙ̃ pulcra ẽ ca
ſta generatio cũ caritate. Tercio ↄiungit [nardũ cũ croco] Et merito. qꝛ in nar/
do que eſt arbor parua: notat̃ hũilitas. de qua dicit̃ Canti.i. Cũ eſſet rex in accu/
bitu ſuo nard⁹ mea dedit odorẽ ſuum. In croco q̃ habet crines aureos notat̃ ſa
piẽtia. De his duobꝫ Parab.xi. Ubi humilitas ibi ſapiẽtia. Quarto fiſtulam ⁊
cinnamomũ] Et merito. In fiſtula que habet in medulla totã vim. et purgat ſua/
uiter interi⁹ notat̃ pietas. In cinnamomo cui⁹ virtus eſt exteri⁹ in cortice/ notat̃
elemoſina. De his duobꝫ Iſa.lviij. [Cum effuderis eſuriẽti animã tuã] p pietatẽ
ſcꝫ et compaſſionẽ [et animã afflictã repleueris] p beneficij corpalis exhibitõnem.
[orietur in tenebris lux tua.] Quinto ↄiũgit myrrã et aloen] In myrra: q̃ corp⁹
ↄſeruat: notat̃ abſtinentia cibi et potus. In aloe: q̃ purgat intus: patiẽtia p quaꝫ
anima poſſidet̃. Uñ. In patiẽtia veſtra poſſidebitis aĩas veſtras. Uñ.ij. Petri.i.
Miniſtrate in abſtinẽtia patiẽtiã ⁊c. Ultimo copulat [fontẽ ortorũ: et puteũ aq
rum viuentiũ.] Et merito. In fonte/ ſapiẽtia de diuinis. In puteo notat̃ ſciẽtia
de hũanis. De his duobꝫ Iſa.xxxiij. Diuitie ſalutꝭ ſapia ⁊ ſcia ⁊c. Dicit̃ etiã ma/
ria [fons ortorũ] rigando angelos. [puteus aquaꝝ viuentiũ] rigãdo nos ſua gr̃/
tia. Unde et alibi nobis dicit̃ fons ſignat⁹. Facile enĩ habet̃ aqua a fonte. magno
labore extrahit̃ a puteo. Sic et angeli facile implent̃ gratia virginis. nos niſi cũ
magno labore.

Aliter exponit̃ autoritas ſupradicta. [Emiſſiões tue ⁊c.] Et in v̓bis iſtis hmõi or/ K
ti fecũditas deſignat̃. Nam emiſſiones et ꝓductões virginis dicunt̃ eſſe paradiſus:
cum omnibꝫ fructibꝫ et arboribꝫ: herbis aromaticis ⁊ vnguẽtis. Et deſignat̃ p pa
radiſum eccl'ia. p herbas et arbores fideles in eccleſia et animaꝝ virtutes ſignat̃.
que omnia emitti vl' ꝓcedere dicunt̃ ex hoc orto. Quia omnes v̓tutes de eccleſia
omnes virtutes fideliũ: nõ aliter flores aut fructus ꝓferunt. Sacramentoꝝ quo
ꝙ̃ vnguẽta nõ ꝓficiũt/ niſi radix omniũ figat̃ in incarnatõis myſterio. p quã ⁊ de
us factus ẽ filius mulieris. et mulier dei genitrix eſt effecta. Igit̃ p fructus malo/
rũ punicorũ/ in quibꝫ ſub vno cortice grana claudunt̃: fruct⁹ collegiorũ vel ↄgre/
gationũ in eccl'ia figurant̃. Per fructus pomoꝝ ſignant̃ merita ſingulaꝝ pſonaꝝ.
Per cyprũ que eſt arbor candida et odorifera caſtitas. Per nardũ hũilitas. Per
crocũ/ qui in colorẽ ſuum: res q̃bus admiſcet̃ ↄuertit. ſicut fermentũ farinã cõſp
ſam in ſuũ trahit ſaporẽ: caritas que ẽ forma omniũ virtutũ. Fiſtula que purpu/
rei coloris eſt/ et ſanguinẽ dñice paſſiõis repſentat. et cõpaſſionẽ que hominẽ ſimi
litudini mortis chriſti cõfigurat. Per cinnamomũ coloris cynerei: mortis recogi
tatio. Per myrrã et aloen/ maior et minor carnis mortificatio. Habemus igit̃ in
herbis vel ipas virtutes: vel ipis virtutibꝫ inſignitos. In herbis etiã minores.
In lignis libani ⁊ ceterꝭ arboribꝫ: illos q̃ virtutibꝫ et meritis ad altiora cõſcẽdũt.
Per prima vero vnguẽta] v̓tutes ꝓcipue deſignãt̃. ſ. caritas miſericordia benigni/
tas et hmõi. q̃ iter oẽs v̓tutes ⁊ fructu et merito. i. efficacia merẽdi ꝓcellũt. L

Ecclesia paradiſus

Prima marie vnguenta

Precipua dona et cariſmata ſpũſſancti.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Precipua miſericordie opa : aīe ſue p̄cipue medicinalia. que p̄cipuo paupi. ſ. filio dei p̄cipua dilectōe exhibuit: de ꝓpria et p̄cipua ſubſtātia ſua. ſcꝫ de puriſſimis ſanguibus: ſm damaſceuū. vel de carne ꝓpria veſtimentū. ꝛ de lacte ꝓprio nutrimentuꝫ
(Pria vnguenta marie ſūt)
De quo ſcꝫ paupe dicit pſal. [Beatus ꝗ intelligit ſup egenū et pauperē] .i. xp̄m. Et dicunt hec vnguenta p̄ma p dignitatē.

Quo ad ſe] ille conſolatōes quas de duro et arido tribulatōnū velut mel de petra et oleum de ſaxo duriſſimo exugebat. Uel etiā nobis qn̄qꝫ exp̄mit de eiſdem. D

Quo ad nos] ſp̄ūalia dona: ꝗbus interi⁹ conſolat et quaſi pungitur. Quaſi autē nouiſſima que in hac ſerie nō noiant. ſunt vel corꝑalia vel tēpoꝛalia: quibꝫ nobis ſubuenit exterius: ꝗ nominabilia nō ſunt reſpectu ſpiritualiū. Quanto enī p̄ſtat corpori ſp̄ūs. tanto magis ſp̄ūalibꝫ q̄ꝫ corꝑalib⁹ indigem⁹. quod nullo modo crederent amatores mundi.

Maria ortus ꝓpter

Arboris vite cōtinentiā.] Hic etenim ortus. ꝑadiſus eſt voluptatis. cui⁹ principalis arbor lignū vite. ſ. chriſtus dn̄s. qui bene dicit lignum vite. qꝛ mortis ↄ̄fectuꝫ fugat immortalitate fruct⁹ ſui. ſ. euchariſtie: quo ad digne accedentes. ꝛ ꝗ ad beatos eterna ſui cōtemplatōe. Unde dicit Joh. vi. Qui manducat me viuet ꝓpter me. Sed nō ↄpetit hic fructus niſi victoribꝫ viciorū. Un̄ Apoc. ij. Uincēti dabo edere de ligno vite qđ eſt in ꝑadiſo dei mei. [Paradiſus] eccl'ia catholica. Uel paradiſus maria vt ſupra dictū eſt paulo ante.

Deliciaꝝ abundantiā.] Unde Can̄. viij. dicit delicijs affluens. de ꝗbus delicijs ſatis inuenies infra ca. xi. in fine. A

Aromatū] et herbaꝝ. florum. et fructuum. ſpecieꝝ et arborū redolentiā. Unde dicit virgini Can̄. iiij. Emiſſiōes tue ꝑadiſus. vt ſup̄ eodem D dictū eſt.

(Maria ortus ꝓpter)
Uel vt alludat vocabulo. qꝛ ort⁹ p̄t dici ab exhortādo. ſua enī amenitate hortatur nos intrare ad videndā ↄ̄tutē ꝛ gl'iam ſuā. Un̄ dic. [Trāſite ad me oēs] ꝛc̄. Nec ſolū ad videndā gl'iam ſuam. ſed et ad guſtandū q̄m̄ dulcis eſt et ſuauis. Un̄ ſubdit. [et a generatōibus meis implemini.]

Uel ꝗa in h̄ orto creuerūt flores lilij p virgitatē. Uiole p hūilitatē. Roſe p caritatē. Frumēti p m̄nitatē. Creuit croc⁹ ꝗ ē colorꝭ aurei. p angelicā aſſi'latiōeꝫ. Et ꝓpt̄ h̄ regina ↄ̄ginū. exēplar hūiliū. martyr martyrū bonoꝝ. et gl'ia martyrū. Princeps et dn̄a angeloꝝ. ꝗꝝ ordīes vniuerſos trāſcēdit in omni gr̄a gl'ia ꝛ virtute.

Uel ꝗa hic ortus dici p̄t ab orior oriris. ꝗa ibi flores: et gramia: aromatice ſp̄ēs: et fructifere arbores oriunt. Et h̄ enī orto ort⁹ ē fili⁹ dei. ꝗ oē bonū ē et ſummū bonū. ꝛ ꝗ in futuro erit oīa in oībꝫ. i. ſufficiētia oīm. Inde etiā cū filio dei ortū ē ꝛ iugiter orit oē bonū. qꝛ ort⁹ iſte nūqꝫ deſinit facere fructū. Hiere. xvij. Et iō Sap. vij. dicit hūana natura. [Uenerūt mihi oīa bona pariter cū illa]. ſ. cū ſapiētia īcarnata. vel virgine glorioſa. O

Ul' qꝛ ort⁹ iſte habitat ī ortꝭ. Jō dicit ei ſpōſus Can̄. viij. [Qui habitas ī ortꝭ amici.] i. angeli [auſcultāt te] ꝛc̄. Ort⁹ eī iſte īhabitauit ꝛ īhabitat ortū m'tiplicem.

Prim⁹ ꝓpa ↄſcientia. quam inhabitauit p ſui diſcuſſionem.

Scđs celeſtꝭ p̄ria. quā īhabitabat p celeſtiū ↄtēplatōem. nā cōuerſatio ei⁹ ī celis.

Terci⁹ militans eccl'ia. quam inhabitat p cuſtodiam fidelem.

(Multiplex ort⁹)
Quartus eſt ꝑadiſus deliciaꝝ. quam inhabitat p gl'iam immarceſſibilem.

Quintus fidelis anima. quā inhabitat ſi mūda ſit et ornata p delectatōem. Nā delicie eius eſſe cum filijs hominū. Parabo. viij.

Sextus ordinata religio. cui ſubmiſtrat gratiam ſpecialem. Nam ipa eſt que facit inhabitare hoīes vnius moris in domo.

(Uerſus primus)
O Rtus ↄcluſus] q̄ſi duplici clauſura. corꝑalis et ſp̄ūal' virginitatis. Aug⁹. Uirginitas ē in carne corruptibili. ꝑpetue incorruptōis ꝓpoſitū. Idcirco bis appellat maria ortus cōcluſus [cōcluſus] in ↄcipiēdo [cōcluſus] in pariēdo. et poſt partū retinēs integritatis ſignaculū. Unde et ter dicit porta clauſa Eze. xliiij. Ul' bis dicit [ortus ↄcluſus] ꝗa ortus hic btā virgo fructuꝫ fecit actiue ꝛ ↄtēplatiue. P

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uel ꝑceptoꝝ et ꝯſilioꝝ. Uel q̄a ibi eſt ſpūalis habitatio ſeculariū ⁊ cōtēplatiuo-
rū. Uel ꝑlatoꝝ et ſubditoꝝ. Ul' iudeoꝝ ⁊ gētiliū ꝯuerſoꝝ ad fidē. Uñ ei dicit᷑. Si
cut letantiū omniū habitatio eſt in te.

Itē. Ortus cōcluſus. Plātauerat q̄dem dñs ortū voluptatis a ꝓncipio. ſic̄ dicit᷑
Gen̄. ij. ſcʒ ꝑadiſum. in q̄ poſuerat lignuʒ vite. cui⁹ vſum amiſim⁹: q꞉ ꝯcluſus non
fuerat ort⁹ ille. Uñ Job. iij. d꞉ ꝯ ſathana. Nō ꝯcluſit oſtia vētrꝫ q̄ portauit me.
nec abſtulit mala ab ocul' meis. Quaſi diceret. Apuit ſathanas oſtia ꝑadiſi. de
q̄. q̄ſi fetus de ventre. genus hūanū exiuit. q̄. oſtia ſi nō apuiſſet. ablata eſſēt ma
la ab ocul' meis. Sed ad remediū hui⁹ mali fecit dñs aliū ꝑadiſū. ſ. ꝟgis vteꝝ.
in q̄ plātauit aliud lignū vite. ſ. chriſtū. ⁊ ita ꝯcluſit hūc ortū vt nulli hoſti. nl'i ma
ligno ei⁹ pateret ingreſſus. Nec ſemel tm̄: ſʒ iteꝝ d꞉ hic ort⁹ cōcluſus. Et ipa ite
ratio veritatis cōfirmatio eſt.

Aliter. Uenter i q̄ nobis data ē ꝑma vita. fuit ꝑadiſus terreſtrꝫ. cui⁹ introitū diabo Q
lus nō clauſit nobis .i. ad vtilitatē nr̄am. ſed ꝑ pctm̄ apuit: et inde nos eiecit. Et h̄
eſt qd̄ dicit de diabolo. Quia nō ꝯcluſit oſtia vētrꝫ q̄ portauit me. i ſtatu innocē
tie. nec abſtulit mala ab ocul' meis. ſed poti⁹ intulit ꝑ deiectōeʒ i hāc miſeriā.

Cōcluſit autē hūc ortū. ſcʒ tota btā trinitas. q꞉ potētia pr̄is muniuit ꝟginē ꝯ diabo-
li violentiā. Sapīa filij ꝯtra fraudulentiā diaboli. Bonitas ſpūſſancti ꝯ eiuſdem
maliciā. Itē pater potēs cōtra extollentiā ſupbie. Fili⁹ ſapiens ꝯtra inſipiditatē
gule ⁊ luxurie. Spūſſctūs benign⁹ ꝯtra crudelitatē auaricie. Nec ſolū ortus cō
cluſus. ſed et fons ſignat⁹ appellat᷑. Hic ort⁹ q̄ deſignat᷑ ꝑ terreſtrē ꝑadiſū. i quo
poſit⁹ ē ſcōs adā. ſ. chriſt⁹. velut in orto fecūdo ne eſuriret. et in fonte graꝝ ne ſiti-
ret. Concluſit aūt dñs hūc ortū tā fortiter. et hūc fontē ſignauit tā firmit᷑: vt dra-
conē ꝑuigilē oīno lateret. et leonē rugientē lōge a ſe excluderet. ⁊ nec vna q̄dē pate
ret rimula qua poſſet ītroſpicere ſubtil' aſtutia inimici. Cōcluſus eſt etiā ortus
iſte hūano intellectu. q̄a ſicut d꞉ Ecci. xxiiij. Infirmioꝛ illo rege. ſ. nato de da-
uid. non inueſtigabit eam.

Quinqꝫ ſunt clauſure in maria R

- Prima ab exterioꝛi. diligētiſſima ſuoꝝ q̄nqꝫ ſenſuū cuſtodia. Si q̄dē iuxta ſniam
illā Ecci. xxviij. ſepiuerat ꝟgo aures ſuas ſpinis. ne audiret linguā neq̄m. Et fed⁹
pepigerat cū ocul' ſuis. Job. xxxi. vt nec cogitaret de hoīe. Ori ſuo fecerat oſtia.
ne caper᷑ in ꝟbo indiſciplinato. et ſic de alijs ſenſib⁹. Uel ſepes hec. angelica cu-
ſtodia. Iſa. v. Uinea facta ē dilecto. ⁊ ſepiuit eā. Uinea. hec btā ꝟgo. cui d꞉. An
gel' ſuis de⁹ mā. ꝯ te ⁊c̄. E cōtrario d꞉ de anima ꝛ̄proba paulo poſt. Auferā ſepeʒ
ei⁹. glo. i. angeloꝝ cuſtodiā. Ul' ſepes. hec lex diuīa. quā q̄ diſſipat. moꝛdebit eū
coluber. i. diabolus.
- Secūda clauſura ab interioꝛi. ſcʒ foſſatū voluntarie paupertatis. S
- Uacuatū. a terra ꝑ contemptū mūdane ꝓſpitatis. et largā erogationē ſubſtātie tē
poralis. Unde. Manū ſuam aperuit inopi.
- Profundū. ꝑ demiſſiōem timoroſe hūilitatꝫ. q꞉ intātū ꝓfunda ⁊ dilatata ē vt ma-
gni dei capax efficeret᷑. Factā ei timoratio ſenſū ꝓpriū depaupat. qd̄ bñ apparuit
i ea q̄n q̄ſiuit. quō fiet iſtd̄. nolēs initi ꝓꝓo ſenſui. q̄uis bñ ſciret ꝟginē pariturā.

Foſſatū — Dilatatū. ꝑ amplitudinē eximie caritatꝫ. Exhibuit enī filio dei ſeptē opa miſeri-
cordie de ꝓꝓa ſubſtātia. iplēs illd̄ puer. iij. Honora dñm de tua ſubſtātia.
- Petratū. ꝑ ſoliditatē patiētie ſingularis. Unde dicit ei ſapiētia dei Iſa. liiij. Ecce
ego ſternā ꝑ oꝛdinem lapides tuos.
- Mūdiſſimū. ꝑ amorē ⁊ votū ꝑpetue ꝟgitatꝫ. q̄ ab ea oēʒ fetorē excluſit immundi-
cie carnalis.

Clauſu-rebui⁹ ort⁹ — Aquoſū. ꝑ iexhauſtā mltitudinē pietatꝫ: ⁊ abūdātiā lacrimaꝝ: marie tpe dñice paſ-
ſionis.
— Tercia clauſura murus multiplex T
- Protectio diuīa. Si ei dñs in circuitu ppl'i ſui. mlto fortius in circuitu mr̄is ſue
Unde de ea d꞉ Iſa. xxvi. Saluatoꝛ ponet᷑ in ea mur⁹ ⁊c̄.
- Uirt⁹ oīmoda. Prouer. xxv. Sicut vrbs patēſ ⁊ abſqꝫ muroꝝ. i. ꝟtutū. ſābitu.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Proprietates orti concluſi

Murus hui⁹ ort⁹

Multitudo grãrũ] quaſi aquarꝫ. Exo.xiiij. Aq̃ erant p muro ⁊c. Aq̃ maris grãe
marie. Naũ vlti. Aq̃ in circuitu eius. aque muri ei⁹. [Mur⁹ ali⁹] q̃ſi duplex. ſ. in
nocẽtia mẽtis. et puritas virginalis. Vel [mur⁹] firmitas ſcti ppoſiti. vl' obdura
tio recte cõſuetudĩs. vel iuſticie munimẽtũ. vel murus fideĩ: fundat⁹ ſup funda
mentum caritatis.
Spatio bona: muniẽs animã cõtra omne gen⁹ peccati. Et ipa omnia miſericordie
opera exhibuit filio ſuo egeno et mendico.
Quarta clauſura. Aqua circũquaqꝫ currẽs: ipam vndiqꝫ muniẽs] plenitudo to V
tius gratie. Naum vlti. Aque in circuitu eius.
Quinta. diſcreti cenſura ſilentij.]que velut quedã clauſura: poſſeſſiões ꝟtutuꝫ
ſuarũ cõſeruabat. Jſa. xxxij. Cuſtos ſiue cultus iuſticie ſilentiũ. Et vbi nõ ẽ ſepeſ
hec: facile diripiť poſſeſſio virtutũ et meritorũ. Ecci. xxxvi. Jdeo etiã ꝯparať ipa
fluuio phyſon. qđ interprať os papille. videli. ix. ti. iij. f. g. ⁊ ẽ optima ꝯcordantia.

Fuit hic ortus concluſus

Jō concluſus

Ut laterent ipſius interiora pulcerrima. Vñ in cantic' totiẽs diciť de virgine. [Abſ
qꝫ eo qđ intriſecus latet]
Ne trãſire p eum adijceret incircũciſus ⁊ immũd⁹. Jſa. lij. Nulla enĩ aſtutia ſerpẽ
tis antiq̃ irrũp: potuit in hũc ortũ: ſicut fecerat in padiſum terreſtrẽ.
Ne ad ipm deflorandũ pſumeret manũ apponere diabol⁹ vt adulter.
Ne viror ipi⁹ poſſet a beſtijs ꝯculcari vl' depaſci. Jſa. xxxv. Nõ erit ibi leo: ⁊ mala
beſtia nõ aſcendet p eum.
Ut ab orto deliciarꝫ arcereñ mũdi ꝯcupiſcẽtie. Fetores carnalitatũ. Venenata ma
licie. quorꝫ nullũ admiſit cogitatu: deſiderio vl' ꝯſenſu. Jn h̃ etiã notať q̄ beata ꝟ
go vere fuit ſolitaria et nõ vagabunda
Ne ſecreta quiete vacuareť. Quia ad hoc pparabať vt filius ſũmi regis requieſceret
ibi. qui dicit de eo. Hec requies mea ⁊c.
Firmatus claue [illa. ſ. claue veri dauid: que claudit ⁊ nẽo apit. et ecõuerſo. de q̃ legi X
tur Jſa. xxii. et Apoc. iij. Clauis enĩ tria hꝫ officia. q: claudit. apit. et ꝯſuat. [Cla
uis dauid.] grã ſapiẽ ſpiritaľ. Vel ptãs claudẽdi et apiendi ſcripturas. Jō d'r [cla
uis dauid] q̃ fuit vir ppheta et mľta ſcpſit. Hac eteni claue chriſt⁹ ineffabiliter ⁊ ſi
bi reſeruauit in ꝟgĩe genitale ſecretũ: ad ꝯdẽdũ in ea mirabile ſacr̃m. ⁊ ꝟgini ſua
Bern̄. uit integrũ virgĩale ſigculũ. ſic dicit btũs Ber. Hac etiã claue firmauit cor ei⁹ con
tra oẽm ꝯcupiam. qñ iſpirauit ei votũ et deſideriũ ppetue virginitať. Apuit autẽ
intellectũ ei⁹ ad credẽdũ. et affectũ ad diligendũ. De pmo dictũ ẽ ei Lu. i. Btã q̃
credidiſti ⁊c. De ſcđo Cañ. viij. Fortis vt mors dilectio ei⁹. Apuit autẽ ei⁹: qñ ꝟba
angelica diligẽter audiuit et prudẽter diſcuſſit: cogitãs [q̃lis] .i. q̃ꝫ noua: q̃ꝫ inaudi
ta. q̃ꝫ puril: q̃ꝫ admirabil: q̃ꝫ ſuauis: et q̃ꝫ dulcis eſſet illa ſalutatio. Vñ et ipa cum
filio ſuo dicit Jſa. l. Dñs de⁹ apuit mihi aurẽ: ego aũt nõ ꝯtradico ⁊c. Apuit cor
eius ad credẽdũ et ꝯſentiẽdũ ꝟbis angelic'. Vñ dixit ei elizabeth Lu. i. Btã q̃ cre
didiſti ⁊c. Apuit os: ad ꝯſenſũ ſuũ exprimẽdũ. et hũiliter exorãdũ vt fieret qđ ei p
mittebať. Vñ dixit. Ecce ancilla dñi. fiat mihi ⁊c. Jtẽ apuit os ei⁹: ad grãs agẽdũ
de pceptis bñficijs. Vñ dixit. Magnificat aĩa mea dñm. Jtẽ ad totũ attribuẽdũ
creatori. Vñ. Fecit mihi magna q̃ potẽs ẽ ⁊c. Reſerauit etiã cor ⁊ mẽtẽ ei⁹ ad oĩa
memoriter retinẽda q̃ de filio dicebãť. Vñ Lu. ij. bis d'r đ ea q. ꝯſuabat oĩa ver
ba hec ꝯferẽs in corde ſuo. Nec ſolum hec: ſed et ſenſum eius hac claue aperuit ad
intelligentiã omniũ ſcripturarũ. et omnia myſteria ſapiẽtie. Apuit etiã os eius in
medio eccleſie primitiue: quando docuit aplos tanq̃ꝫ magiſtra noui teſtamenti.
Jtem hac claue domin⁹ aperit corda ad intelligentiã fidei: ora ad predicationẽ ver Y
bi: intellectus ſcripturarũ: naturas rerũ. ſenſum ad cognitionẽ. affectũ ad deuotõ
nem. linguas doctorũ ad docendũ. corda populorũ ad credendũ. Jtem de hac cla
ue Apoc. iij [Hec dicit ſctũs et ver⁹ qui habet clauem dauid] ⁊c. Jtẽ hec clauis:
crux. p quã apta ſunt ſacramẽta eccleſie. qđ ſignatũ eſt in ſciſſione veli. Quod dicit
[ſctũs] refer ad patrẽ: q̃ dicit Leui. xi. Scti eſtote: q: ego ſctũs ſũ. [Verus] ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

filiū ꝗ dicit Joh.xiiij. Ego ſum ꝟitas.ꝗ verꝰ ē in ſoluēdo ꝓmiſſa .ij.ad Cho͛i.i. Quotq̄t eñi ꝓmiſſiões dei ſunt ⁊c.[Qui habꝫ clauē dauid]ꝗ ad ſpm̄ſctm̄.cuiꝰ benignitate aperiunt̄ ſcripture.et habet̄ vſus clauiū.

—Seratꝰ]i.munitꝰ ſera ꝟgitatꝭ.ꝗ nunq̄ꝫ fuit reſerata a deo vl̄ hoie. Nec trāſiuit per eā pollutꝰ ſiue pollutio. Jſa.xxxv. Jdeo ďr marie ī pſ. Cōfortauit dn̄s ſeras portaꝝ tuaꝝ. Vn̄ etiā pſaice ꝗdā. Aue lucꝭ ianua.portaꝝ pcipua.patēs regi gl̄ie. Qui ſuauit veniēs.nec ꝯfregit exiēs.ſeras pudicicie. Figurata fuit hec ſera Judicū.v. vbi ďr ꝙ [iahel]ꝗ ďſignabat mariā[clauo tabernacl̄i ſui.ſet malleo ſyſarā iterfecit.] Et appellat̄[clauꝰ tabnaculi]cauilla.ſqua firmabat̄ tabernaculū. ꝗ ſigt̄ vterꝰ ꝟgialis:cuiꝰ ſera fuit ꝟgitas.[Malleolꝰ]vero habēs figurā thau.ſfigurabat crucē.et his duob[interfectꝰ ē ſyſara]ꝗ interp̄tat̄ excluſio gaudij.et deſigt̄ diabolū[clauo] .ſ.ſecūde virgitatꝭ.[et malleo]crucꝭ. Ad ħ enī tota inuigilat intētio diaboli vt nos a gaudio eterno excludat. ⁊ gaudiū eternū a nobis.

Capitulū ij.

Verſus ſecūdus

Et cuſtoditꝰ]ꝓtectiōe diuia. Vn̄ dicit ei pr̄. Ego dn̄s deꝰ tuꝰ:appĥēdens manū tuā:dicenſq̄ꝫ tibi. Ne timeas.qꝛ ego adiuui te. Jmmo etiā dicūt ei pr̄ ⁊ filiꝰ et ſpūſſctūs.ſq̄ſi ſingularit̄ q̄libet pſona Jſa.xlij. Appĥēdi manū tuā ⁊ ſuaui te. Jſtud q̄re ſupra ca.i.T.de cōcluſiōib hujꝰ orti.

Jtē ſub appellatōe vinee Jſa.xxvij. Nocte ac die ſeruo eā. Jn ħ enim orto [poſitꝰ ē] chriſtus [cuſtos]tp̄e incarnatōis [vt oparet̄]ibi fecunditatē [et cuſtodiret]illeſaꝫ virgitatē. Geñ.ij. Jp̄e enī inq̄ntū deꝰ circūduxit eā et docuit.et cuſtodiuit q̄ſi pupillā ocl̄i ſui. Deute.xxxij. Jtē cuſtoditꝰ fuit ortꝰ iſte ab angelis. Vn̄ ďr ei in pſ. Angel̄ ſuis mādauit ď te ⁊c. Jtē ſub appellatōe hierl̄m ďr marie et fideli aīe. Jſa.lxij. Sup muros tuos ꝯſtitui cuſtodes.i.angelos. Btūs ber̄. Bonꝰ es dn̄e.ꝗ non es ꝯtētꝰ nr̄oꝝ ďbilitate muroꝝ.ſꝫ inſup apponis cuſtodiā angeloꝝ. Jtē Cañ.iij. [Lectulū ſalomōis]i.mariā[lx.fortes ambiūt]Quere li.x.ti.x.ꝙ maria lectulus Vel pncipales poſt chriſtū hujꝰ orti cuſtodes .gabriel.i .fortitudo dei. et iohes.i.gr̄a dei. Quere li.x.ti.ij.ď throno de duob leonib. Hic enī ortꝰ padiſus ē deliciarū.ſchriſtus nouꝰ adā.hic[poſitꝰ ē]diuia virture q̄ñ mľier circūdedit virū.ſ.q̄ñ ꝟbū caro factū ē. Ad q̄d poſitus.ſ.[vt oparet̄]in ꝗ notat̄ ꝑfectꝰ mr̄is in bono ꝑ gr̄iā filij[et cuſtodiret illū]in ꝗ notat̄ pſeuerātia mr̄is in bono.

—Signatus ſigillo virginitatꝭ.qꝛ ip̄a ſecretū dn̄i ē. Bis dicit [ſecretū meū]qꝛ a cogitatōnib et opib eius mediāte ſigillo ꝟgitatis oīno excluſus ē diabolus. Sic ꝑ ſigillū a ſecretis excludūt̄ ꝗ nō ſūt amici. Res enī ſignata vel ſigillata amicꝭ exhibet̄ſ inimicꝭ occultat̄. Jdeo etiā dicit̄ maria fons ſignatus Canti.iiij. Quere li.ix.ti.i. de fonte. Jtē in matre ſua poſitus eſt chriſtus[in ſignū cui ꝯtradicit̄]a iudeis paganis et hereticis. Vel[i ſignū]i.in ſigillū.et ī eo impreſſū ē coꝛ matris ꝑ meditatione.et brachiū ꝑ opis imitatōem. Jdeo etiā dicit ei filiꝰ ꝗ eſt ſignaculū pr̄is Aggei in fi.dicit inq̄ꝫ ei Canti.viij. Pone me vt ſignaculū ſup coꝛ tuū]i.cogitatōnes Ad hoc enim vt laterēt ipiꝰ interioꝛa pulcerrima.ſante partū et in partu et pꝰ partū.ſretinuit illibatū integritatꝭ ſignaculū. Vn̄ dic̄ ei ſpōſus Cañ.viij.[Quā pulcra es amica mea]⁊c.[abſq̄ꝫ eo]i.ꝑter illd̄ [qď intrīſecus latet]ſoli deo cognitū.ſnemi manifeſtū. Vl̄[abſq̄ꝫ eo qď intrīſecus latet]i.abſq̄ꝫ interna virtutū pulcritudīe.ꝗ oēs hoies latuit etiā ſeipaꝫ Per iternā ei pulcritudinē alia pl̄cra ⁊ ꝯmēdabilia ſūt

—Diſcooꝑtus]a ſupioꝛi:vt roꝛē:ſolē:pluuiā:⁊ aerē:et hmōi ſuſciꝑet. ꝗ veniūt de ſupnis.q̄a omne datū optimū deſurſū ē Jaco.i. Quib fecūdatus ē ortus iſte:ħ inuenies infra.ca.vij.in fine. Jtē diſcooꝑtus fuit ortus iſte. qꝛ nulliꝰ peccati nubē oppoſitā habuit inter ſe et ſolē iuſticie.i.chriſtū.

Capitulū iij.

Verſus tercius

—Conſitus]tp̄e dn̄ice īcarnatōis.q̄ñ nobil̄ ille ſurculus.ſ.ꝟbū caro factū.ſſertus ē trūco nr̄e hūilitatis:ī orto vteri virginal̄. De inſitōe ďr Jaco.i. Cū māſuetudine ſuſcipite īſitū ꝟbum qď p̄t ſaluare aīas vr̄as. Jllud.ſ. verbū qď erat in pncipio apud patrē. et ꝑ qď oīa facta ſunt. Joh.i. Sicut enim ī ſurcl̄o cōſiſtit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tota ſpes et floris ⁊ fructꝰ: et nõ in trũco. ſic in ꝟbo aſſumẽte nõ ĩ hoĩe aſſũpto. niſi rõe aſſumẽtꝫ. Vñ dicit Eccĩ. xxiiij. In me oĩs grã vie ⁊ ꝟitatꝫ. i. me oĩs ſpeſ vite ⁊ ꝟtutis. Et h̄ ẽ qđ dicit Jacobꝫ de ꝟbo inſito [qđ pt ſal. aĩas vras] Et nota ꝙ inſitio dr̄ cũ trũco ſurculꝰ fecũde arborꝫ ſterili inſerit̃. Vñ autẽ dicit [inſitũ ꝟbũ] qr ramꝰ inſitus. ⁊ ſuã ſeruat naturã: ⁊ ad ſe trahit saporẽ trũci. Quod patet ſi pirus oleeinſerat̃: nõ tñ mutat naturã fructꝰ. ſꝫ olee saporẽ ad ſe trahit. Sic et chriſtꝰ diuinã naturã ſeruauit aſſumẽs hũanã. ſed ab ĩfirmitate nature mortalis saporẽ traxit. ſ. famem. ſitim. fatigatõem. et hmõi. [Conſitꝰ] etiã fuit ortus iſte omi arbore fructifera. i. virtute oĩmoda. Vñ ſpẽaliter dicit de eo verꝰ ſalomon Eccl'es. ij. [Feci ortos et pomeria] i. mariã et ſctõs. [et ꝯſeui oĩs generꝫ arborib.] Itẽ Cãti. vi. [Bene illius ſicut areole aromatũ ꝯſite a pigmẽtarijs] ſ. pr̃e et filio ⁊ ſpũſãcto. Ipa eni deſignat̃ Heſter. i. ꝑ ortũ illũ et nemꝰ: q̄ de regio cultu et manu ꝯſitus erat. in cuiꝰ veſtibulo verus aſſuerꝰ cõuiuiũ ꝑmagnificũ ꝑparauit.

—Excultus] Cuiꝰ cultores pater et filiꝰ et ſpũſſctũs. i. tota trinitas. cuiꝰ opa ĩſepabilia. Vel ſpẽales huiꝰ orti cultores. Inſpiratio diuĩa. Filij ſapiẽtia. Spũſſcti diſciplina. Propa diligentia. Patris et matris doctrina. Monitio angelica. et hmõi. Sic aũt pt dici ortꝰ iſte excultus: ſpũaliter ope diuĩo. et incultꝰ ope hũano. Vñ Eze. xxxvi. dr̄. Terra inculta facta eſt vt ortus voluptatis. Excultus etiã ꝑ ꝟtutẽ ſilẽtij quod eſt cultus iuſticie. Iſa. xxxij.

—Plãtatꝰ] plãtauit in eo pr̃ lignũ vite. i. chriſtũ in incarnatiõe [ſecꝰ decurſus aqrũ] mortalitatis nr̃e. Ortus eni iſte. ille ẽ ꝑadiſus de q̄ Geñ. ij. legit̃. Plãtauerat autem dñs ꝑadiſum voluptatis a ꝑncipio. [Plãtauerat] i. plãtis aptauerat. herbis ⁊ arborib. [ꝑadiſũ voluptatis] i. btãm virginẽ. Alia trãſlatio dicit [ꝑadiſũ in eden] i. delicijs. Dñs. cuiꝰ maria ẽ opꝰ ſpeciale. cuiꝰ carni et aĩe inſeruit oẽ genus ꝟtutꝫ. [A ꝑncipio] creatõis. ſ. cũ apparuit arida: ⁊ germĩare terrã fecit. Vel [a ꝑncipio] i. a ꝑma orbis pte. Eſt ꝗ [a ꝑncipio] idẽ qđ ad orientẽ. qđ habꝫ alia trãſlatio. Vl' [a ꝑncipio] reſtauratõis hũane q̄ incepit a ſcrificatõe marie. Quere ſup̄ eo. ti. i. F. de ꝑadiſo. Propter hmõi plãtas appellat filius matrẽ ortũ plãtationũ ⁊c̃. Ipa etiam eſt plãtatio dñi ad glificandũ Iſa. lxi. Ad gl'iam ei ſuã plãtauit dñs ortũ iſtũ. q̄a ab omni fideli inceſſanter inde glificatur.

—Et agricolatus] Cũ eni oẽs iuſti agricultura dei ſint. Vñ. i. Chor. iij. dei agricultura eſtis. Et Joh. xv. Pr̃ meꝰ agricola ẽ. Maria ſpẽali ꝑrogatiua. ipiꝰ agricultura ẽ. Vñ dicit. Fecit mihi dñs magna q̄ potẽs ẽ. Et ſpecialiꝰ oĩ creatura pt dicere illđ. i. Chor. xv. Grã dei ſum id qđ ſum. Chriſtꝰ etiã cui dicit̃ Hiere. xiiij. [Quare colonus futurus es in terra] ſpẽalis agricola exiſtit iſtiꝰ orti. q̄ tenꝰ in orto: et ſepultus in orto: nõ ĩmerito a magdalena reputatus ẽ ortulanꝰ. Joh. xxij. Exercuit etiã inq̄ntũ deus ortulani officiũ. in virgine peſſimã radicẽ originalis extirpãdo in ſanctificatõe. Spinas et vrticas auellẽdo in fomitis extinctõe. Plantas virtutũ inſerendo in gratiaꝝ collatõe. Abũdantiori grã rigãdo in ſpũſſancti ſupuẽtõe. Incrementũ ſubmĩſtrãdo in ꝟtutis altiſſimi obumbratõe. Vnde. Virtꝰ altiſſimi obũbrabit tibi. Ideoq̄ꝫ et qđ naſcet̃ ex te ſanctũ: vocabit̃ filiꝰ dei.

Capitulũ iiij.

Versus quartꝰ

ET paſtinatus.] Paſtinare dr̄ a paſtu. ⁊ ẽ idẽ qđ ĩpinguare. Vñ mar. xij. Vineã paſtinauit hõ ⁊c̃. Quia xp̄s mr̃ẽ ſuã ĩpinguauit pĩguedĩe graꝝ. caritatꝫ ⁊ deuotõis. ⁊ oĩ generalitate cariſmatũ. Vñ ⁊ ipa dĩc filio. q̄cq̄d boni habꝫ ei attribuẽs. [Impinguaſti ĩ oleo] miſicordie [caput meũ] i. mentẽ. vl' hũilitatẽ meam. q̄ eſt caput virtutũ meaꝝ. ⁊ cuiꝰ merito cumulata ſum omni bono.

—Foſſus] ꝑ timorẽ caſtũ vl' filialẽ. Vl' foſſuſ. ꝑ filij patiẽtꝫ ꝯpaſſiõꝫ. q̄ñ ipa ꝯtẽplãte: foderẽt manꝰ ⁊ pedeſ ipiꝰ ligõib clauoꝝ. ⁊ q̄ñ mucrõe dire lãcee ipa pñte ictũ ẽ ĩ viſcera eiꝰ. Põt dici. ꝙ q̄ſi ter ſpẽalr̃ foſſus ẽ ortꝰ iſte. Prio q̄ñ eũ tẽtũ ceſũ ⁊ illuſũ idoluit. Scđo q̄ñ ſuſpẽſũ ĩgemuit. Tercio q̄ñ ipm emiſiſſe ſpm̃ deplorauit. Sicut etiã dicit btũs Berñ. (Berñ.) Non potuit videre filiũ crucifigi ſine affectu materni doloris. etiam ſi ſperaret reſurrecturũ et mortẽ ſupaturũ.

Ambro. —Satus] Non ex virili ſemine ſed myſtico ſpiramīe. ſicut dicit ambroſiꝰ. Satꝰ aūt
fuit illo ſemine bn̄dicto de q̄ dicit̄ Iſa.i. et ad Ro.ix. [Niſi dn̄s exercituū reliqſ-
ſet nobis ſemē] xc̄.i. chriſtū. quia [ſemen eſt v̄bū dei] .i. filiꝰ dei. Semen deniqꝫ n̄
carnale. ſed ſp̄uale. Non culpe ſed gr̄e. Nō viri ſed v̄bi. Nō corruptōis ſed creduli-
tatis. Semen quo [dn̄s dedit benignitatē. et terra n̄ra] .i. maria [dedit fructū ſuū]
Semen qđ in incarnatōe [cecidit in terrā bonā] virginē dico mariā. [et attulit] q̄-
dē ī alijs [fructū triceſimū] in alijs [ſexageſimū] et ī alijs [cēteſimū] In ipa v̄o ſin
gulari p̄uilegio ſimul triceſimū ſexageſimū et cēteſimū. Triceſimū ſiq̄dē fructū ſe-
men hoc attulit. q̄n̄ chriſtꝰ p̄ſentia ſua: et mutatōe aque in vinū nuptias ꝯſecrauit
Sexageſimū/ q̄n̄ cōtinentiā p̄dicauit: et cōtinendi gr̄am m̄ltꝫ indulſit. Cēteſimū
q̄n̄ virginē matrē virgini diſcipulo ꝯmēdauit. Quō aūt btā virgo hūc triplicē fru
ctū obtinuit habuiſti lib.i.ca.vi. Q. Itē de hoc ſemine dr̄ Iſa.vi. Semē ſanctum
erit./ qđ ſteterit ī ea xc̄. Vel [ſatus] ſemib3 omniū virtutū. que ſemīa ſunt in p̄ſenti
ꝛ fructificāt vitā eternā cultorib3 ſuis. oīa enī opa n̄ra tā bona q̄ꝫ mala dicūt̄ ſemē.
q2 ſicut ex vno grano multa grana. ſic ex vno pctō vel ex vno bono ope m̄lte retri
butōes. Et eſt ſemen iſtud t̄pale./ ſed retributio eterna.

—Areolatus] .i. diſtinctus p areolas./ vt ſingula q̄qꝫ locū teneāt ſortita decēter. De q̄-
bus areolis dicit eccl'ia Cañ.vi. [Dilectus meꝰ] .i. chriſtꝰ [deſcēdit] in incarnatōe
[in ortū ſuū] .i. in btām virginē [ad areolā aromatū.] Areola oīm aromatū .i. v̄tu-
tū grāꝝ et donoꝝ. Vn̄ dicit pluraliter [aromatū] mens: aīa: volūtas et caro marie
Et p hec odorifera eſt chriſto: angel': omnib3 ſctis: et cuilibet aīe fideli. Ad h̄ etiā3
deſcēdit ib: [vt paſcat̄ in ortꝫ] q2 delicie eiꝰ eſſe cū filijs hoim. Parab.viij. [et lilia
colligat] q2 flores mūdarum cogitatōnū3: q̄ deſignant̄ p lilia: ei ſūme placēt. ꝛ eos
reſeruat ad remuneratōnē. et in ipis [reqeſcit: delectat̄ et paſcit̄. Et iō dr̄ colligere
lilia. flores enī ſunt bone cogitatōes que floridā faciūt mentē et iocundā. et habent
ſpem fructꝰ et bonoꝝ opeꝝ in p̄ſenti: ꝛ remuneratōis eterne ī futuro. Propter hoc
enim circa altaria./ q̄ deſignāt mentes fideliū./ ponūt̄ lilia et roſe. Sordide v̄o cogi
tatōes ei feterēt. cū ipe ſit apis quā fugat fetor. Unde Eccl.xi. Breuis ī volatilibus
apis. Iō dr̄ Eccl.xxxix. [Florete flores q̄ſi liliū] .i. mūdas cogitatōes. De iſtꝫ are
olis īfra inuenies poſt tractatū de delectabilib3 hꝰ orti.pti.ij. in fine.

Capitulū v.

Verſus quintꝰ —P Lanus] .i. eq̄lis./ vt faciliꝰ infundi poſſet et irrigari [Planus] q2 ſine ſcrupul'
ꝛ obicib3 pctōꝝ. Vel [planꝰ] p manſuetā hūilitatē: et ſimplicē benignitatē. q̄ꝝ
virtutū merito fluentis oīm grāꝝ rigata ē et infuſa. Eze.xlvij. Aque q̄ deſcēdūt ad
plana deſerti intrabūt mare .i. mariā. Vel [planꝰ] p eq̄tatē iuſticie./ quā ī oīb3 ꝯſer-
uauit. Vn̄ ſigr̄ .i. Regū.i. p annā/ cuiꝰ vultꝰ n̄ ſūt in diuerſa mutati. Anna] gr̄a/
ꝛ ſignat mariā plenā gr̄a. Vel etiā [planꝰ] q2 benigniſſimā mariā nō inueniūt pec
catores ſcrupuloſā. Et nota q̄ tūc dr̄ planicies ī eſſe alicui rei./ q̄n̄ ps n̄ ſupeminet p-
ti. Quod eſt ī via dei q̄n̄ abūdantia diuitū ſupplet inopiā paupeꝝ. Ideo dicimus
planū fuiſſe hūc ortū. q2 abūdantia marie ſuppleuit inopiā generꝫ hūani. Nā d̄ ple
nitudine eiꝰ oēs accepimꝰ. et ingiter accipimꝰ q̄ntū in ipa eſt.

—Et extenſus] p pietatē et caritatē. cuiꝰ amplitudo oēs q̄ntū in ſe eſt recipit./ ſine pſo
narū acceptōe. Sap.vi. [Eq̄liter eſt illi cura de oīb3] .i. cōicatiue. q̄ſi dicat cū aplo
ad Phil'.iij. Teſtis mihi eſt deꝰ xc̄. De hac extēſione dr̄ Piere.xxxi. vbi maria ap
pellat̄ ciuitas. Et exibit vltra normā mēſure ſup collē gareb. ꝛ circuibit goatha et
omnē vallē cadaueꝝ. et cineres. et vniuerſam regionē mortꝫ vſqꝫ ad torrentem ce
dron. Quere expoſitionē li.xi.ti.i.ca.i.

—Secretus] Unde deſignat̄ p padiſum terreſtrē. q̄ ē locꝰ ameniſſimꝰ./ lōgo maris et
terre tractu: a n̄ra habitabili ſecretꝰ. adeo altus vt vſqꝫ ad lunarē globū attingat.
Vn̄ et aque diluuij illuc nō puenerūt. Ita dicit mgr̄ in hyſtorijs xc̄. [Secretꝰ] q2
fuit ortus iſte ex ſolitariꝰ ab hūana freq̄ntia. vn̄ et angelꝰ inuenit eā clauſa3 ī tha-
Bern̄. lamo. qđ innuit̄ ex illo v̄bo Lu.i. Et ingreſſus angelꝰ ad eā xc̄. Btūs Bernardꝰ
Quo ingreſſus ad eā: puto ī ſecretariū pudici cubiculi. vbi illa fortaſſis clauſo ſup

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſe oſtio orabat in abſcōdito patrē ſuū. Solēt enim angeli aſtare orātib⁊: et delectari in his q̄s vidēt leuare puras manꝰ in orōe: holocauſtū ſcte deuotōis. gaudent ſe offerre diuīo ↄſpectui ī odorē ſuauitat̄. Marie aūt orōes q̄ntū placuerit in cōſpectu altiſſimi. angelꝰ indicauit. q̄ ingreſſus ad eā: cū tāta eā reuerētia ſalutauit. Nec fuit difficile angelo ꝑ clauſum oſtiūītroire ad abdita marie ꝟgīs. q̄ vtiq̄ et ſublimitate ſubſtātie ſue hoc h⁊ et natura. vt nec ſeris ferreis eiꝰ arceat̄ ingreſſus

Bern̄. ait — Et paulo poſt. Suſpicandū nō ē q̄ aptū inuenerit angelꝰ hoſtiolū virgis. cui nimirū in ꝓpoſito erat hoīm fugere freq̄ntias: vitare colloq̄a. ne vl̄ orātis ꝑturbaretur ſilentiū. vl̄ continētis caſtitas tēptaret̄. Clauſerat itaq̄ illa etiā hora ſuper ſe habitaculū ſuū prudētiſſima virgo: ſed hoīb⁊ nō angelis. Proinde et ſi potuit ad illā intrare angelꝰ. ſed nulli viroꝝ facilis patebat acceſſus.

—Amenus ⌊i. delectabil̄. vt ſupra de ꝑadiſo. ca. i. De delectabilib⁊ huiꝰ orti mlta inuenies infra particula. ij.

—Et altus ⌊vt ſupra de ꝑadiſo. Ipa enī omnib⁊ creatur̄ veriꝰ potuit dicere. Mea cōuerſatio in cel̄ eſt. ad Phil̄. iij. Unde et ſublimē eiꝰ cōuerſatōem nō attigit illō diluuiū. de quo dr̄ Oſee. iiij. Maledictū et mendaciū ⁊ homicidiū ⁊ furtū et adulteriū inundauerūt ⁊c. Sicut et aque materialis diluuij. illū terreſtrē ꝑadiſum: q̄ deſignat̄ maria: nō attigerūt. Ideo cū dixiſſet ei dn̄s Iſa. lviij. Eris q̄ſi ortꝰ irriguus ⁊c. paulo poſt ſubiūxit. Suſtollā te ſuꝑ altitudinē terre ⁊c. Erat eī ꝑadiſus ille tota terra altior. ſed celo inferior. Sic maria oīb⁊ terrigenis dignior. ſolo aūt

Anſelmꝰ — chriſto filio ſuo īferior. Un̄ btūs Anſ. Nihil eq̄le marie. nihil niſi deꝰ maiꝰ maria.

Capitulū vi.

Verſus ſextus — Sanus ⌊i. ſanatiuus et medicinal̄. rōe herbaꝝ. aromatū. ſpecieꝝ: et arboꝝ medicinaliū q̄ ibi creſcūt. que ſingula ſingulas habēt ꝟtutes. Uiola hūilitatis medicinat malū ſuꝑbie. Liliū ꝟgīitatis aduſtionē luxurie. ⁊ ſic de alijs.

Itē Aliter. Quia inde natus ē chriſtꝰ q̄ medicꝰ et medicina eſt oīs morbi. Eccl̄i. xxxviij. Altiſſimus creauit de terra medicinā. i. de virgine chriſtum.

Item Aliter. In orto voluptat̄ letaliter infectū et vulneratū eſt genꝰ hūanū. In h̄ orto inuentū ē ſalut̄ remediū. Eue enī et marie ↄuenit ille dyalogꝰ Deute. xxxij. ⌊Ego occidā ⌋dicit eua ⌊et ego viuere faciā ⌋dicit maria ⁊c. Unde aūt ꝓcīat hec virtꝰ ſanatiua oñdit̄ Eze. xlvij. ⌊Aque eiꝰ ⌋quib⁊. ſ. irrigat̄ hic ortus. i. dona ḡtiarū ⌊egredient̄ de ſanctuario ⌋i. de celo. vl̄ ab ipo p̄re. vel etiā ab ipo filio ⌊Et erūt fructus eiꝰ in cibū ⌋ſc⁊ in ſacramēto filij. q̄ eſt fructus huiꝰ orti. ⌊et folia ⌋i. verba ⁊ exempla in medicinā languentiū aīaꝝ: et obumbratōem peccatoꝝ.

—Aromaticus ⌋Iugiter enī ibi ꝑflante eū auſtro. iugiter fluūt ad nos aromata illiꝰ. Unde Canti. v. dicit filiꝰ ſpūſſcto ⌊Ueni auſter ꝑfla ortū meū ⌋⁊c. Quaſi diceret. O ⌊auſter ⌋i. inſpiratio ſpūſſcti ⌊ꝑfla ortū meū ⌋i. matri mee ꝑſeuerāter inſuffla ḡtiaꝝ abundantiā. vt abūdanter ⁊ īdeficiēter defluāt bn̄ficioꝝ remedia ad īfirmos Spūſſctūs deſignat̄ ꝑ auſtꝝ ⌋q̄ dicit̄ q̄ſi auſteritatē ſternens. ſ. aq̄lonis oppoſitione. ſ. hic aq̄lo ortū concluſū ꝑturbaret. Dicit̄ etiā q̄ſi auras tēperans. vt ſi forte ꝟgo temptaret̄. ſe eidem adiutorē exhiberet. Dicit̄ etiā q̄ſi augēs ſemīa terre. vt q̄cq̄d gr̄e et virtutis ī h̄ orto deus trinitas ſemīauerat ad ꝑfectū īcremētū ꝑduceret.

—Recreans ⌋. Quia ibi aer purior q̄̄ in villis. Aura ſerenior. Uentꝰ trāq̄llior. Lux ꝑpantior. Odor fragrātior. Uiror vernātior. Umbra iocundior. Quies ſuauior. Somnꝰ q̄etior. Eſus ſapidior. Potꝰ frigidior. Sermo ſecretior. Cantꝰ placidior. Fons ꝑſpicuior. Arbor frōdoſior. Ubertas largior. Flos ḡtioſior. Fructus maturior. et cetera h̄mōi. q̄̄ in ceter̄ ſanctis. qui oēs vt ita loquar fuerūt q̄ſi de villa. i. de mūdo. Sed marie ↄuerſatio. tota fuit ī ciuitate ꝑadiſi et tota ꝑadiſiata. quia ipa eſt ꝑadiſus et ortus totiꝰ voluptatis. De ipa enī veriſſime poteſt dici ſic de filio ſuo Iſa. xl. Omnes gentes q̄ſi nō ſint ſic ſunt corā ea. et quaſi nihilū et inane reputate ſunt ei. i. ad compatōnem eius. Item ibidē. Omnes gentes q̄ſi ſtilla ſitule. et quaſi momentū ſtatere reputate ſūt ⁊c. Iob. xxv. Luna nō ſplēdet. ⁊ ſtelle non ſunt munde in cōſpectu eius.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

—Bibulus]Vñ compaꝶ velleri et ſpongie.⁄ q̄ in magna q̄ntitate bibūt aquā.et bibi
tā facillima cōpreſſiōe refundūt. Ipa eſt eni[terra] illa de qua loq̄ꝶ apl's Hebre.
vi.[que ſepe veniente ſup ſe bibēs imbrē:et generās herbā oportunā illis a q̄bus
coliꝶ].ſ.patri et filio et ſpūiſctō[accipit benedictōem a dño] Vñ dictū eſt ei. Bñ⁄
dicta tu in mlierib⁹. Ad h̄ eni vt multū fructū afferret.fuit multū bibul⁹ ort⁹ iſte.
—Sitibund⁹ Jugi deſiderio gratiaꝝ. Unde dicit.[Sitiuit aīa mea ad deū fontem
viuū]ꝛc̄. Ipa eſt eni area ſitiēs imbrē. Johel' in fine. Et q̄a ſitibund⁹ pmittit ei
pater Iſa.xliiij. Effundam aq̄s ſup ſitientē:et fluenta ſup aridā. Verbū [effūdē
di]ſignat largitatē.et p h̄ qd dicit pluraliter [aq̄s et fluenta] notaꝶ abūdātia gr̄a
rū. Itē ſoli ſitientes inuitanꝶ ad aq̄s gratiaꝝ. Iſa.lv. Oēs ſitiētes venite ad aq̄s.
Joh.vij. Si q̄s ſitit.⁄ veniat ad me et bibat. Maria vo.⁄ q̄a plus oībus ſitijt ꝛ de⁄
ſiderauit grām et gl'iam.⁄ filij incarnatōem :et mūdi redemptōez.⁄ ampliorē gl'iam
Bern. in futuro. Quia ſicut dꝫ pabo.x. Deſideriū ſuū iuſtis dabiꝶ. Btūs bern̄. Qui eſu⁄
rit.⁄ eſuriat ampli⁹.et q̄ deſiderat:adhuc amplius deſideret.qꝛ q̄ntūcūq̄ deſidera⁄
re potuerit:tātū eſt accepturus. Data ſunt igiꝶ marie gratia et gl'ia ſm̄ intenſiōez
ſitis et deſiderij ſui. Unde pabo.xi. Mulier gr̄oſa inueniet gl'iam ꝛc̄. Hec eni v⁄
ba primo et ſingulariter exponunꝶ de plena grāꝝ.q̄ in ſua aſſumptōe inuenit glo
riā eternitatis.q̄a grām et gl'iam dabit dñs. Conſtat eni.⁄ q nulla gratioſioꝛ illa q̄
grām inuenit. Luce.i. Inueniſti grām apud dñm. Et de inuenta aſſumpſit q̄ntū
potuit.et potuit q̄ntū voluit. Fuit eni ſūme hūilis poſt chriſtū.ꝛ ideo maxime ca
pax gratie.qꝛ hūilitas vas eſt gratiaꝝ. Unde q̄nto pfundius vas.⁄ tāto capacius.
Idcirco fons vite.⁄ q̄ in ea inuenit maiorē pfunditatē q̄ꝫ in aliq̄ alia creatura. ibi
magis infudit de aquis gratiaꝝ ſuarū. Sicut enim auar⁹ nō impleꝶ pecunia Ec
cleſiaſtes.v.ſic nec humil'.⁄ gr̄a. Semp eni clamat.affer affer. Prouer.xxx. Eſt er
go humilitas vorago gr̄e :nunq̄ ſatiabil'.humilitas eni defectus ſuos attendit.
et impetrata a deo ſuppletōe vnius defect⁹.⁄ ſe ſtatim trāſfert ad aliā impetrādaz.
iuxta illud poeticū. Dumq̄ ſitim ſedare cupit ſitis altera creuit. Et ille vere hūilis
eſt.qui q̄nto plus habet in vtutib⁹.⁄ magis inhiat ad virtutes. ¶ Item de hac ſiti
moraliter dꝫ Apoca.ṽ fi. Qui ſitit veniat.⁄ et q̄ vult accipiat aquā vite gr̄is.[Qui
ſitit].i.q̄ conuerſiōis habet voluntatē. Iſtud eni ſitire.⁄ eſt bona ſpūalia totis pcoꝛ
dijs ꝯcupiſcere.[Ueniat]p cōuerſionē.ſubaudi.ſecur⁹ de venia accipiat ſacramē
ta.et gratis remittenꝶ ei peccata .[Et qui vult accipiat aquā vite].i.grām viuifi⁄
cante[gratis].i.abſq̄ meritis hūanis. In gr̄a eni que prima daꝶ.⁄ meritū accipiē
Pria gra eſt abſq merito opantis tis nō opitulaꝶ.ſed in gratia que iam bene opanti:vt meli⁹ opetur cōferꝶ. meritū
opantis et accipiētis nō excludiꝶ. Humana eni actio ſicut abſq̄ gr̄a inutilis eſt.
ſic cū gr̄a ſemp pdeſt. Prima igiꝶ gr̄a gratis nobis daꝶ.⁄ que deinceps merito no
ſtro vtcūq̄ coopante nobis multiplicaꝶ. Nam ſi q̄s p grām ad ꝯuerſionē inſpi⁄
retur.⁄ ſi ipam grām pfecto corde concepit.⁄ q̄uis morte puent⁹: ſacramētis.⁄ vt ba
ptiſmo vl' ſacra ꝯmūione pticipare nō poſſit: ſaluus eſt.quia cū gratia pire nō pt.
In fide eni iam accepta virtus ſacramētoꝝ iaz contineꝶ.et in bona volūtate q̄ in⁄
trinſec⁹ fidem verā inſepabiliter ſemp comitaꝶ.meritū bonoꝝ opeꝝ cōpleꝶ [Gra
tis]ergo [aq̄ vite]tribuiꝶ:qꝛ etiā abſq̄ omni merito opis.⁄ p ſola bona voluntate
ſal⁹ credēti cōferꝶ. [Qui ergo vult accipiat aquā vite gr̄is.] O q̄ꝫ pcioſa ſunt iſta
ſupne dignatōis oracl'a.⁄ omni pcio pferenda.omi acceptōe digna.omni deuotōe
accipiēda.omi memoria retinēda.omni vtute pmerēda. Unuſq̄ſq̄ g̃ videat.⁄ q̄n
to q̄liq̄ auditu illa pcipiat.pcepta cuſtodiat ac pficiat.

Capitulū vij.

Verſus ſeptim⁹ —Humidus].i.humectat⁹ et madefact⁹ omniū liquorib⁹ grāꝝ. Ipa eni fuit q̄ſi
lignū trāſplantatū ſup aquas.⁄ qd ad humorē mittit radices ſuas.et nō time
bit cū venerit eſt⁹. Hiere.xvij. Et ſicut granū madefactū ex ſe germē emittit.⁄ a q̄
eſt tot⁹ fructus:ſine ꝯtactu alteri⁹ grani. Sic maria madefacta gr̄a ſpūſcti.⁄ ſine
ꝯtactu virili germiauit chriſtū.q̄ eſt fructus bñdictus.qui et diciꝶ germē pter
humilitatē. Iſa.xlv. Aperiaꝶ terra et germinet ſaluatorē

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

—Irriguus.] Vñ dr ei Iſa.lviij. Eris q̄ſi ortus irriguꝰ ⁊c̄. Ecci.xxiiij. dicit filiꝰ de matre. Rigabo ortū plātationū. et inebriabo partꝰ mei fructū. Eccl'iaſtes. ij. dicit verꝰ ſalomō. Extruxi mihi piſcinas aq̄ꝝ ad irrigandā ſiluā lignoꝝ germinātium. Chriſtus fons ē et fluuius. Maria paradiſus. Gene.ij. Fons aſcēdebat e terra irrigās vniuerſam ſupficiē terre. [Fons] iſte ad lrām abyſſus.i. matrix oīm aquaꝝ. Vel [fons] ponit̄ p fontes p ſilenſim. [Irrigare] aūt ponit̄ p miſtrare humorez. Dicit̄ autē terra circūiacens humectari a fluminib⁊ p tracones.i. vias ſubterraneas vel meatus.xiiij. ſtadijs aut.xvi.

Myſtice [fons] iſte chriſtū deſignat. qui bn̄ dicit̄ [aſcēdere de terra] q̄a naſcens de ṽgine: aſcēdit nō deſcēdit queādmodū pctōres deſcēdūt. Et bene dr̄ chriſtꝰ [fōs] q̄a corda fideliū ſuorū ſeptē donis ſpūſſcti nō ceſſat irrigare. ſed ſupexcellēter cōſciam mr̄is ſue. Vnde ibidē ſeq̄t̄ [Fluuiꝰ] .i. chriſtꝰ [egrediebat̄] i ſua incarnatione. Vñ dicit Ioh.xvi. Exiui a pr̄e et veni in mundū [de loco voluptatis] .i. de vtero ṽginali [ad irrigandū paradiſum] .i. eccl'iam quā irrigauit. p̄dicādo fluentis q̄ttuor euangelioꝝ: que deſignant̄ p quattuor flumina in q̄ diuidebat̄ fluuiꝰ ille. Vel etiā irrigauit ſanguine et aq̄: que fluxerūt de corpe eius.

Chriſtꝰ fons

Item nota q̄ ortꝰ hic.i. maria habuit in ſe vtrūq̄ irriguū. inferiꝰ ſcz et ſupius. Irriguū inferiꝰ complectit̄ triplicē fletū. ſ. p pctis pprijs. ſed hunc nō habuit. q̄a nū q̄ peccauit. Itē p miſerijs alienis. que ſunt p̄cipue culpa et pena. Hunc habuit ꝯmunicās p cōpaſſionē trāſgreſſiōib⁊ generis hūani. quaſi diceret [Exitꝰ aq̄ꝝ deduxerūt oculi mei. q̄a nō cuſtodierūt legē tuā] o fili mi. Cōmunicās etiā paſſiōibus vnigeniti ſui: p q̄ abūdanter credit̄ lacrimata. Vñ et ei dicit̄ Cañ.vij. Oculi tui ſicut piſcine in eſebon ⁊c̄. Itē p huiꝰ miſerie incolatu: dicens illō p̄s. Heu mihi q̄a incolatus meꝰ plongatꝰ eſt. Irriguū ſupiꝰ habuit poſt aſceſionē filij: luget p deſiderio patrie: et abſentia ſponſi. Vnde dicit Cañ.v. [Fille hieruſalē] .i. o vos ṽtutes angelice [nūciate dilecto q̄a amore lāgueo] Propter hoc etiā videt̄ ipa dixiſſe filio aſcēdenti illō Cañ.i. [Trahe me poſt te] q̄ſi toto deſiderio ipm pſequēs aſcendētē. Si ei ſpeciali doloris affectu: comitata credit̄ patiētē: et cū ignominia diſcedentē de mūdo. cū q̄nto putas deſiderio pſecuta ē aſcendentē de mūdo cum gl'ia. Quantitatē enī deſiderij eius pbat gaudiū qđ p̄ ceteris in celis credit̄ aſſecuta. p menſura enī dilectōis et deſiderij: menſura gaudij cumulat̄. Prouer.x. Deſideriū ſuū iuſtis dabit̄. Cū ergo toto deſiderio ſeq̄ deſideraret aſcēdentē in celuz: dilatū eſt ad cōſolatōem apl'oꝝ et ſanctaꝝ mulierū: cū q̄bus in orōe pſeuerās: adhuc in odore filij currebat. Vñ et dilatōis patiēs: magis q̄ repulſe: ſtatī ſubdit. [Curremus in odore vnguētoꝝ tuoꝝ] .i. in memoria bn̄ficioꝝ dei. Sed q2 breuis eſt curſus huiꝰ vite: et q̄ſi dicto citius terminat̄: et ſuccedit brauiū ſempiternū. ſtatim poſtq̄ ait [Curremꝰ] nulla de curſu ipo facto alia mentōe: ſubdit. [Introduxit me rex in cellaria ſua.]

Irriguū duplex

Triplex fletus

Itē rōe huiꝰ duplicis irrigui deſignata ē maria Ioſue.xv. et Iudic.i. p axam ſedentē ſup aſinū. quia poptime rexit corpus ſuū. et omnē ꝯculcauit prauā hūani corpis voluptatē. Quod dixiſſe videt̄ deo patri deſignato p caleph: q̄ interptat̄ omne cor. q2 deo patri omne cor patet. [Pater dediſti mihi terrā arentē] .i. virginitatē ſterilē p naturā [iunge obſecro et irriguā aquis] .i. fecunditatem. [Et dedit ei pr̄ irriguū ſupius] .i. diuinitatē filij. q̄ irrigant̄ angeli et bt̄i in patria. [Et irriguū iferius] .i. filij hūanitatē: quādo ṽbū caro factū eſt in ea. cuiꝰ p̄dicatōe: exēplis: et miraculꝭ: fecūdata ē militās eccl'ia: q̄ſi q̄dā irriguo. vt poſſ3 afferre fructū vite. Et bene [p axam] q̄ interptat̄ furibūda: figurat̄ maria. q̄ forte q̄ſi furibūda reputata eſt a domeſticꝭ ſuis et pōtificib⁊ tēpli: cognito q̄ ꝯtra ꝯſuetudinē oīm p̄cedētiū mlieꝝ p̄ma emiſiſſ3 votū ppetue ṽgitatꝭ. Et h̄ tāgit̄ i apocriſo de infātia ſaluatorꝭ. Nec ſolū irriguꝰ i ſe. ſ3 et irrigās nos: fuit hic ortꝰ q̄ſi duplici irriguo. Supiori: qđ ē caritas. q̄ materiā hab3 deſup. qđ fit q̄n̄ exēplo caritatis eiꝰ ad amorē iſlāmamur. Inferiori: qđ ē hūilitas: q̄ materiā hab3 de inferiꝰ. q̄n̄ exēplo eiꝰ hūiliamur.

—Cōplutus.] q̄a chriſtꝰ deſcēdit i eā ſicut pluuia i vellꝰ. Hoc inuenies īfra pti.v.ca.ix.

Ipa enī fuit terra ꝓmiſſiōis de celo expectās pluuias Deut. xi. Quere li. viij. ti. f. de terra. Itē de hac terra dr̄ Eze. xxxiiij. Deducā imbrē ī tpe ſuo. et pluuie bn̄di ctōis erūt. Nota ꝙ in pluuia magna ē aq̄ꝝ abūdātia ⁊ guttaꝝ īnumeroſitas. et mł̄to maior ī pluuijs pl'ib9 Et iō dr̄ ꝗ pluuie bn̄dictōis erūt vt oñdaꝛ ꝙ īnūera bil' et īmēſa deſcēdit in ꝟginē plēitudo graꝝ ī ſctificatōe in ſpūſſcti obumbratōe. ī filij dei ↄceptōe q̄ deſcēdit tāq̄ imber et nix d̄ celo. Iſa. lv. Et iebauit ↄmētem ⁊ īfudit terrā carnis ꝟginee. Seq̄t Et dabit lignū agri fructū ſuū. ⁊ tra dabit germē ſuū. p lignū et terrā maria. p agꝝ mūdū. p fructū ⁊ germē itellige xp̄m
—Rorificat9 i. rorat9 paſſiue. qꝛ filiū dei ſuſcepit ī incarnatōe q̄ſi rorē. Vñ ipe dic Oſee in fine. Ero q̄ſi ros. et iſrl' i. maria germiabit q̄ſi liliū. Quere ti. de his q̄ a ſupiori deſcēderūt ī hūc ortū. vbi chriſt9 dr̄ ros. Infra ptic'la. v. ca. xiiij.

Capitulum viij.

Verſus octauus — Diſtillās ſiferi9 leniſſimo attactu frōdiū et herbaꝝ ſuaꝝ. guttas roris ⁊ plu uie ſuſceptas a ſupiori. Vñ dr̄ ei Cañ. iiij. Fau9 diſtillās labia tua. Itē ī pſ. In ſtillicidijs ei9 letabit' germinās. Chriſto ei ſic pluuia deſcēdēte in vell9: deſcē derūt a vellere ipo larga graꝝ ſtillicidia ſup terrā cordis hūani. q̄a de plenitudine eius oēs accepim9 grām p gra. Jo. i. Iō ↄpat' ipa fauo: velleri et ſpongie. De pri mo vide li. iiij. ti. xxvi. F. De ſcdo infra pti. v. c. ix. f. A
—Rorās actiue. i. roriflu9. Ab ipo enī fonte graꝝ affluit iugiter ad ipam. et ab ipa ad nos ros grē. quē ſubmiſtrat hic ort9 pedib9. i. affectib9 deambulantiū in eo.
—Nebuloſus. Et hoc maxime tpe incarnatōis. qñ ſol iuſticie deſcēdens in illū: ide aſſumpſit nebulā carnis hūane. Vñ. iij. Regū. viij. Dixit dñs vt habitaret in ne bula. Et q̄ſi ſeipm exponēs. ſubiūgit paulo poſt. Ergo putādum ē ꝙ de9 habi tet ſup terrā. De hac nebula dr̄ Ecci. xliij. Medicina oīm ī feſtinatōe nebule ob uiās ros ab ardore venīēti hūilē efficiet eū. ꝛ loq̄t' d̄ diabolo. Medicina oīm ſa nabiliū. ſ. Nota ꝙ angeli celeſtes nō egrotabāt ī aduētu chriſti. Diabol9 q̄ ſupbie rat tot9 erat mortu9. et iō inſanabil'. Vñ dr̄ ei Iiere. xxx. Inſanabil' ē fract'a tua peſſima plaga tua. Nō q̄ſi pricipās his et ill' ſanabil' erat. q̄a demōes ipm reliq̄rāt ſemiuiuū. Lu. x. Viuebat enī q̄ ad corp9 p naturā. ſꝫ mortu9 erat q̄ ad aīaꝫ p grē ſubtractōem. Ideo dr̄ Sap. i. Sanabiles enī fecit natōes orbis terraꝝ. Itē iō dr̄. Aſpiciēs a lōge ecce video nebulā totā terrā tegentē. Nō dixit celū. q̄a n̄ puē nit bn̄ficiū incarnatōis ad angelicā creaturā. Fuit ḡ īcarnatio medicina omniū hoīm. vl' oīm īfirmitatū. Quia hūilitas īcarnatōis curauit ſupbiā. Caritas iui diā. Benignitas irā. Acceleratio pigriciā. et ſic de alijs. Vel oīm i. culpe ⁊ pene. Pria enī infirmitas ī quā cecidit hō fuit culpa. et hac ī aliā q̄ ē pena. Sꝫ plimūq̄ accidit ꝙ p vnā ↄualeſcit de alia. Medic9 autē nr̄ chriſt9 nō poterat. qꝛ nō dece bat aſſumere culpā nr̄aꝫ: et aſſūpſit penalitatē. p quā nos liberauit a c'pa. ⁊ ſi nō dū a pena. et obligauit ſe ꝙ q̄ñq̄ et a pena. Et de h̄ reliq̄t nob pign9 ꝫ morē alio rū medicoꝝ. ſ. corp9 ſuū et ſpm̄ſcm̄. Medicina ḡ oīm i. ſal9 hūani generꝭ in fe ſtinatōe nebule i. īcarnatōis dñice. Iō aūt dicit ī feſtinatōe nebule qꝛ nebula i. caro quā ſūpſit de ꝟgīe. ī momēto q̄ ꝟgo r̄ndit ecce an. dñi. fiat mihi ⁊c. opati one ſpūſſcti. q̄ neſcit tarda reꝝ molimīa: fuit ī corp9 formata. Reſiduū hui9 auto ritatꝭ q̄re infra pti. v. ca. xiiij. vbi chriſtus dicit' ros. B

Optimū thema in īcarnatōe vl' aduen tu

Cācellarius philippus

Incarnatio medicina oīm

Itē p nebulā iſtā ↄgrue pōt deſigīri maria. Que bn̄ dr̄ nebula. qꝛ a terrenis eleuata. q̄ feſtīauit qñ ex abūdātia cordis fidel' eructauit illō ꝟbū bonū Lu. i. fiat mihi ⁊c. ⁊ p h̄ ꝟbū medicinalē curatiōem ↄtulit nob. i. chriſtū. q̄ lāguores nr̄os portauit. Iſa. liij. Sꝫ exēplo ↄtulit medicinā ↄſuatiuā. q̄a imitatio ei9 graꝫ ↄſuat ⁊ accu mulat. Vñ dic Qui edūt me i. ſibi īcorpant imitādo adhuc eſuriēt accumula tōnē grē. C

Caro chriſti nebula

—Quia nebula tegit ſolē Iō xp̄s dic Ecci. xxiiij. Sic nebula i. carne aſſūpta te xi oēꝫ carnē i. ab oī hoīe carnali lumē diuītatꝭ abſcōdi. Carnales ei lumē diui tatꝭ ſb nebl'a carnis n̄ vidert'. i. n̄ itellexert'. qꝛ ſic poſuit dñs tenebras latibulū ſuū D
—Quia deſcenſus nebule ſignū eſt ſerenitatis. Et incar natio chriſti cauſa fuit nr̄e

recōciliatōis cū patre. et noſtre illuminatōis. et eterne claritatis.
Quia ſicut nebula claritatē ſolis tempat.' q̄ niſi nube īterpoſito videri nō pt. Sic chriſt⁹ nebulā hūane carnis īduit vt īacceſſibilē ſue claritatis lucē nobis faceret acceſſibilē. Job. xxij. Nubes latibulū eius.
Quia ſicut nebula ſolis ardorē tempat et refrigeriū pſtat terrenaſcentib⁹. vt flores herbas et arbores pſeruet ab ardore ipi⁹ ſolis. Sic chriſti hūanitas.' pr̄is ſeueritatē tpauit: et in feruore paſſiōis ꝯbuſta ē hec nebula.' vt pſtaret nobis refrigerium cōtra incentiua viciorꝝ. et pſeruaret ab ardorib⁹ inferni. E
Quia ſicut nebula terre immūdicias tegit et abſcondit ab ocul' ſolis huius. Sic chriſt⁹ nebulā carnis ſue inter nos et deū patrē interpoſuit ī cruce. ⁊ pctā nr̄a miſericorditer operuit pallio carnis ſue. Unde dicit Ecci. xxiiij. Sicut nebula texi omnē carnē. q̄a exaltatus in cruce ſcapulis ſuis obumbrauit eccl'ie.
Quia nebula terrā rigat. et ſuo humore q̄ſi quodam rore impinguat et īpregnat ad fruct⁹ generādos. Sic chriſtus in carne apparēs: rore gratie mentes infructuoſas impingnauit pinguedine caritatis: vt facerēt fructū vite.

Caro xp̄i dicitur nebula

Quia nebula diſſoluit gelicidiū aq̄lonis. Et chriſt⁹ q̄ vapor ꝟtutis dei Sap. vij. illud gelu de q̄ dicit' Ecci. xliij. Frigid⁹ vētus aq̄lo flauit. ⁊ gelauit criſtall⁹ ab aq̄. Quere infra particula. v. c. x. F
Quia vrit flores. ſicut patet in florib⁹ vitis et oliue. Et chriſt⁹ ꝟbo et exēplo delectabilia mūdi. Job. xv. Ledet' q̄ſi vinea in pmo flore botrus ei⁹. et q̄ſi oliua pꝛiciens florem ſuū. Et loq̄tur de mūdo vl' mūdi amatore.
Quia ꝓpe terrā. Sic chriſt⁹ p ꝯpaſſionē peccātiū.' et ꝓnitatē exaudiēdi.' ad clamātes ad ſe ipe dicit Matth. ix. Nō veni vocare iuſtos ſed pctōres. Et de eo dicit'. ꝓpe eſt dn̄s omnib⁹ inuocantib⁹ eū in veritate.
Quia late extendit'.' vt obumbret et ꝓtegat. Sic et caro chriſti extenſa in cruce. Un̄ dicit Ezech. xvi. Expādit amictū ſuū.' nebulā carnis ſue. Et h̄ eſt qđ dicit pſ. Expandit nubem in ꝓtectionē eorꝝ ⁊c̄.
Quia diē turbat vt ſolē oſtēdat. Qn̄ eni tpus nebuloſū ē.' tūc ſolē bn̄ ſuſtinem⁹ viſu. Sic chriſt⁹ incarnat⁹ cōtpauit ſe lippiētib⁹ ocul' mortaliū. Et ī aduētu ſuo humanam. id eſt. mūdanā pſpitatem ipam ꝯtēnēdo.' nolēs fieri rex. Joh. vi. Et mūdi ꝯtēptū docēdo turbauit. vt poſtea clarior ⁊ benignior amic; ſuiſ appareat. ſic poſt q̄ꝫ nebula diē turbauit ſol ipa diſcuſſa feruenti⁹ et clari⁹ micat.
Quia diuiſa nebula ſol apparet. et diuiſa carne chriſti ab aīa ſol diuītat; in reſurrectōe apparuit p cognitionē.

Caro xp̄i nubes

Et nota ꝙ nō ſolū nebula dicit' caro chriſti: ſed etiā nubecl'a ſiue nubes. Unde. iij. Regū. xviij. [Ecce nubecl'a pua q̄ſi veſtigiū hoīs aſcēdebat de mari.] Et loq̄tur ibi. q̄a nō pluerat p tres annos. Jſti anni ſpūal'r.' tps ſub lege. tpus ꝓphārꝝ. in q̄bus nō diſtillauit ſup terrā pluuia gr̄e. ſed in tpe gr̄e apparuit nubecl'a gr̄e. i. chriſt⁹ [Quaſi veſtigiū hoīs] et nō dic' [veſtigiū] ſimpl'r ſʒ [quaſi veſtigiū] q̄a nō ope viri: ſed opere ſpūſſcti ꝯceptus ē ⁊ nat⁹ [Aſcēdit de mari] i. de vtero marie [aſcēdit] q̄a in excellētiſſimo ſtatu vite humane fuit. G
Itē helyas dr̄ pr̄. puer miſſus ad mare. gabriel miſſus ad mariā. Primū gen⁹.' ſalutatio. Un̄ [aue maria] Scōm.' triplex ꝯmēdatio. ad ſe [gr̄a plena] ad deū [dn̄s tecū] ad nos [bn̄dicta tu ī ml'ierib⁹] Terciū.' ꝯfortatio. Un̄ [Ne timeas maria] ⁊c̄. Quartū.' filij dei annūciatio. Un̄ [Ecce ꝯcipies] ⁊c̄. Que ꝯceptio ꝯmēdat' a q̄nqꝫ H

Cōceptō chriſti cōmēdat'

A nominis ſublimitate. Unde. Uocabis nomē eius ieſum.
A poteſtate. Unde. Hic erit magnus.
A nobilitate. Unde. Altiſſimi filius vocabit'.
A dignitate. Unde. Dabit ei dn̄s ſedem dauid ⁊c̄.
A dignitatis eternitate. Un̄. Regni eius nō erit finis.

Quītū.' modi expſſio. Un̄. [Spūſſctūs ſupue. ī te] ⁊c̄. Sextū.' exēpli additio. Un̄ [Et ecce elizabeth] ⁊c̄. Septim.' oīs heſitatōiſ amotio. Un̄ [Nō erit īpoſſibile ⁊c̄.
In h̄ aūt ꝙ caro xp̄i dr̄ [nubecl'a pua] notat' duplex humilitas. exterior ⁊ interior. I

Itē hec nubes media inter celū et terrā. et chriſt⁹ hō mediatoꝛ dei et hoim. i. Thi.
ij. Hec etiā nubes aq̄ſa./deſcēdens ſic̄ pluuia ī vell⁹. recōciliatōis ſerenitatē fecit.
aſcēdens ī celū pluuiā ſcti ſpūs miſit. Vn̄ dic̄ Eze. xxxvi. Effundā ſup vos aq̄m
mūdā. Tēpeſtatē factura ē veniēs ad iudiciū./ qn̄ ī circūitu ei⁹ erit tēpeſtas valida.
Pulcre aūt corpus dn̄icū dr̄ [nubes] qḋ de puriſſimis ſanguib⁹ btē v̄gīs forma/
tū./ q̄s. ſ. ſanguiēs tanq̄ʒ nutritiuos: celeſtis ſue caliditatꝭ. i. caritatis. humoꝛes ad
nutrimentū ſui: de oceano hui⁹ ſecl'i traxit ad ſe radi⁹ ſolis iuſticie. i. benignitatꝭ
pietatis ſupne. Hec fuit nubes habēs in ſe [veſtigiū hoīs] et afferēs ſecū pluuiā
copioſe ſalutis. i. hūane redēptōis. Ferc aūt eaſdē ꝓꝑetates hʒ nubes cū nebula.

Fuit hec nubes K

In natiuitate cādida ꝑ peccati immunitatē et oīmodā puritatē. Vnde Apoc. xiiij.
[Vidi et ecce nubē candidā. et ſup nubē ſedentē ꝛc̄. Nubes cādida] mūda chriſti
hūanitas. Quere li. vij. ti. xiij. ꝙ maria nubes. Tūc enī [nubecula aſcēdit de ma/
ri] i. chriſtus puer paruulus de maria.

In cōuerſatōne lucida: ꝑ boni exēpli diffuſionē. Vn̄ ī trāſfiguratōe [nubes lucida
obumbrauit eos] i. ap'l'os. Eze. i. Vidi et ecce nubes magna: et ignis inuoluens.
et ſplēdoꝛ in circuitu ꝛc̄.

Fuit hec nubes — In paſſiōe rubea./ ꝑ ſanguīs ꝓpꝛij rubꝛicatōem. Vn̄ dicit ei Iſa. lxiij. Quis ē iſte q̄
venit de edom tinctis veſtib⁹ de boſra. In paſſiōe enī fuit nubes vbi toti generi
hūano refrigeriū dedit. vbi ſub vmbꝛa alaꝝ ſuaꝝ ꝓtexit gen⁹ hūanū. Sed in r̄ſur
rectōe fuit leuis: qn̄ omni moꝛtalitate depoſita et paſſibilitate ſurrexit.

In ſepultura nigra et obſcura./ cū nō fuit ei ſpecies neq̄ʒ decoꝛ.

In aſcēſiōe foꝛte iacintina./ ꝑ celeſtis coloꝛis induitōem. Vnde tūc nubes lucida ꝛ
foꝛte iacintina: ſuſcepit eum ab oculis intuentiū.

In iudicio ardens erit et ignea./ qn̄ ignis ante ip̄m p̄cedet ꝛc̄.]

Itē de hac nube dicit Iſa. xix. [Ecce dn̄s aſcēdet ſup nubem leuē ꝛc̄.] Expone iſtō L
[ecce] ſicut iuenies li. iiij. ti. xiij. de cōceptu virginis. Nubes iſta caro chriſti que
bene dicit [leuis] q̄a ſine pōdere peccati. Que ideo dicit [nubes] q2 nos rigauit
pluuijs doctrinaꝝ: exterruit tonitruis cōminatōnū./ ꝑluſtrauit q̄ſi q̄buſdā fulgoꝛi
bus: choꝛuſcatōib⁹ miraculoꝝ: et ſua nos obumbꝛatōne ꝓtexit. Vn̄ chriſt⁹ hō dic̄

Argumētū cōtra — Ecci. xxiiij. Sicut nebula texi oēm carnē. Sʒ videt ꝙ dixiſſe debuerat ꝓphe
ta [deſcēdet dn̄s ad nubē leuē] ſicut dicit ibi infra Iſa. lxiiij. [Vtinā dirūpes ce/
los et deſcēderes] et nō [aſcendet ſup nubem leuē] q2 nō ſe exaltauit ſed m'l'tū hūi

Solutio — liauit aſſumēdo carnē. ſicut dicit ap'l'us ad Phil'. ij. Sed q2 deſcēdens in carnē q̄
antea ignot⁹ erat mūdo: ſic aſcēdit in noticiā et honoꝛificētiā hoim: iō dr̄ ſup nu
bē aſcēdiſſe. Vel aliter Incarnatio dn̄i dicit aſcēſus. Quia tūc viſibil' mundo
apparuit. ſicut nubes nob̄ meli⁹ apparet aſcēdendo q̄ʒ deſcēdēdo. Vel ideo aſcen
ſurus dicit ſup nubē. quia caro in ip̄o oīno ſubdita fuit ſpūi. nec aliq̄d aduerſus
ſpiritū cōcupiuit. Vel ideo: q̄a ſic in noticiā venit vt dictū eſt. cū p̄us eſſʒ de⁹ ab/
ſcōdit⁹. Iſa. xlv. Vl' ab effectu./ q2 naturā hūanā quā aſſūpſit aſcēdere fecit. Vn̄
[Qui ponit nubem aſcenſum ſuum] ꝛc̄. ¶ Hec eſt enī nubec'la./ q̄ chriſto naſcēte M
aſcēdit de mari. i. de maria. Et fuit hec nubes q̄ſi ſex coloꝝ. vt dictū eſt ſupra K.
Et nota ꝙ ꝓpheta loq̄ns de īcarnatōe: vocat eū dn̄m. vt notet dei filiū q̄ eſt rex re
gum et dn̄s dn̄antiū. i. ad Thimo. vi. et Apoc. xix. Vel q̄a tūc veniebat diſratio/
nari hoiem ſeruū ſuū cōtra diabolū. qḋ factū eſt in cruce.

Sequit. [Et ingredietur egiptū] i. mūdū naſcens de virgine. Vel [egiptū] ad l'ram
Mat. ij. Angelus dn̄i apparuit in ſomnis ioſeph dicēs [Surge et accipe pueꝝ
ꝛc̄.] Vel [egiptū] i. coꝛ hūanū illud illuſtrādo lumīe gr̄e. q̄a p̄us erat tenebꝛoſuʒ
Quere li. vij. ti. viij. de auroꝛa. Et hoc eſt qḋ dicit zacharias Lu. i. Viſitauit nos
oꝛiens ex alto. Illuminare his q̄ in tenebꝛis ꝛ in vmbꝛa moꝛtis ſedēt ꝛc̄. Seq̄t.
[Et mouebunt ſimulacra egipti] Quia ip̄o intrāte egiptū coꝛruerūt ſimulacra ei⁹.
Vel demōes obmutuerūt in eis. Vel [mouebunt ſimulacra egipti] i. deſtruetur
idolatria. vt etiā magi a demonib⁹ docti: vel iuxta ꝓphetiā balaam intelligētes na

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tum filiū dei q̄ magicā artē deſtrueret. venerūt ipm in bethleem adorare. [A facie eius] .i. a pſentia ei⁹ [et cor egypti tabeſcet in medio ei⁹] .i. ſapiētes mūdi obſtupeſcent. q̄a ſapiētia ei⁹ deſtruet. Iſa. xxix. Peribit ſapia ⁊c. Abdias. Perdā ſapientes ⁊c. Pſal. Omnis ſapiētia eoꝝ deuorata eſt.

Moraliter. Ingrediēte dn̄o p grām egiptū cordis hūani: ſtatim corruerūt ſimulacra viciorū. Si vero adhuc ſtāt in corde tuo hmōi ſimulacra: argumētū ꝙ dominus nōdū ingreſſus eſt in cor tuū. Quere titulo de idolis. Et nota ꝙ hec autoritas habet Iſa. xix. [In onere egipti] .i. mūdi: tenebris pctōꝝ et caligine ignorantie obuoluti: multimode miſerie merore ɔfecti. Recte enī dicit chriſti incarnatio on⁹ egipti. q2 egiptus interptatur tenebre vl' meror. A

Incarnatio dominica fuit

Tenebrarū euacuatio: contra erroneos. Quia ipa eſt lux mūdi. Iſaie. ix. Habitantib⁹ in regiōe vmbre mortis ⁊c.

Incarnatio xpi fuit — Merorīs ɔſolatio: cōtra accidioſos. Quia ipa gaudiū mundi. Luce. ij. Annūcio vobis gaudiū magnū ⁊c.

Anguſtiaꝝ exterminatio: ɔtra inuidos et auaros. q̄a chriſt⁹ caritas ē .i. Joh. iiij. Itē ps. Ambulabā in latitudīe. Glo. ambro. In caritate patulū cor optet eſſe: ad ſuſcipiendū illū qui replet celū et terram. Hiere. xxiij.

Sine vaporans] Unde btā virgo dicit Ecci. xxiiij. Quaſi libanus nō inciſus vaporaui habitationē meā ⁊c. Quere infra pti. vi. ca. vij. vbi agitur de libano. et optime expoſitū inuenies.

Capitulū ix.

Verſus nonus — Denſus] .i. ɔdenſus ppter mltitudinē virtutū. q̄ deſignt p īnumerabilē mltitudinē herbarū et arboꝝ: radicū: et aromatū. d' q̄b⁹ īfra pti. vi. p totū īuenies de herb et aromatib⁹ Cañ. iiij. Cypri cū nardo ⁊c. Ipa ē enī arbor ſeu lignū deſarū frōdiū: habēs ramos: q̄ rami iubent ſumi Leui. xxiij. Dēſe ei frōdes magis tenēt virorē: et difficili⁹ corrūpūt. Hec ē ɔdēſatio bonoꝝ opeꝝ ⁊ meritoꝝ ī ✝gie: cū virore fidei et pſeuerātia. q̄ ſumi debēt p exēplū. et cū q̄b⁹ xpo occurrēdū ē. In ipa eī q̄ſi ɔſite creuerūt oēs ✝tutes ī ſuplatiuo g̃du. Et in his ɔdenſis debem⁹ ɔſtituere diē ſolēnē: ſolēnizādo ei⁹ virtutes. Itē hec ɔdēſitas notat Eze. xlvij. [Cōuerti me ad ripā torrētis] ⁊c. [et paulo poſt. [et oī pte oē lignū pomiferū] ⁊c. Apo. xxij. Ex vtraq; pte flumis lignū vite ⁊c. Itē Ecci. xxiiij. Quaſi cedr⁹ exaltata ſū ⁊c. A

Maria ſolitudo ⁊ dſertū — Item De hac cōdenſitate dicit Iſa. xli. vbi maria appellat ſolitudo et deſertū. vbi ſic legitur. Dabo in ſolitudine cedrū: et ſpinā: et mirtū: et lignū oliue. ponam ī deſerto abietem: et vlmū: et buxum ſimul.

Per cedrum] que eſt arbor alta et ɔcera: altitudo celeſtiū deſirorioꝝ et ɔtemplatōis eius: q̄bus duob⁹ celos attingebat ſtans in terra. Sap. xvij.

Per ſpinam] multiplicis tribulatōis: punctōis: quibus in filio: cū filio: et p filio per ɔpaſſionē pungebatur. Et etiam amaritudo vite pſentis.

Per mirtū] omnimoda incorruptio carnis et ſpiritus: tā ab omni peccato q̄ꝫ a ✝ginitatis leſione. et corpis putrefactione.

Dēſitas ✝tutum marie deſignatur — Per lignū oliue] opa caritatis et miſericordie. que vtraq; tanta fuit ī ea ꝙ filiū ſuū vnigenitū in mortē tradidit p ſalute hūani generis. ſicut dicit Michee. vi.

Per abietē] que eſt plana lenis et ſine ſcrupulis: manſuetudo et lenitas cordis.

Per vlmū] que vites ſuſtentat: orationū ſuaꝝ deuota ſinceritas: qua fructificātes in eccleſia dei ſuſtinet et ſupportat.

Per buxum] ſemp virentē: fides ipi⁹ virgīs. que nec etiā in filij paſſiōe defecit. Et ideo forte crux buxat ī tpe dn̄ice paſſiōis. q2 p fidē btē virgīs ipa crux honorat.

Item Moraliter: ſeptē arbores hic nominant que deſignant ſeptē virtutes principales que opponunt ſeptē criminalibus. B

Cedrus] imputribilis: caſtitas contra luxuriā.

Spina] pungitiua et excitatiua: vigilantia contra accidiam.

Oliua] lenitiua: miſericordia contra auariciā.

Septem ſtutes ꝯ ſeptem vicia
—Uirtus] mitigatiua.'tēperantia contra iram.
\ Abies] Altitudine ceteras arbores trāſcēdēs.et cuius auxilio mare tranſit.et in ter
ram ꝓmiſſiōis ꝑuenit.caritas ꝯtra inuidiam.
\ Ulmus] que vitem fructuoſam ſuſtentat.patientia ꝯtra impatientiā.
\ Buxus] humilis et ſemꝑ virens.humilitas ꝯtra ſuꝑbiam.
Aliť. Per abietē] altitudo celeſtiū deſiderioꝝ. Ulm⁹] ponit̄ h̄ loco vit̄.q2 idē erit ꝓ/
miū paupis et paupez ſuſtētāt̄. Uñ mat.x. Qui r̄cipit ꝓphetā ī noīe ꝓphe.' merce
dē ꝓphete accipiet.

Religio ſolitudo
Aliter ⁊ moral'r. Per ſolitudinē ſig̃t religio. Prio ponit̄ cedr⁹ īputribil' et boni odo
ris.h̄ eſt caſtitas vl' īcorruptio. Hoc ipo eni ꝙ ꝯtinet q̄s a putredīe luxurie.' odo
rifer⁹ efficit̄ deo ⁊ hoīb⁹.et putredīe ei fetor.et īcorruptōe bon⁹ odor. Hec ē ꝑma
ſtus neceſſaria oī iuſto. Seq̄t] ſpina.i.ꝯpūctio de pctis ꝓpriȷ̄s.q2 aliq̃ ꝯſtra fu
it ſpina pcti:d3 ꝯuerti q̄s in erūna. Uel] ſpina correptio:q̃ deb3 eſſe alba. vt cor/
reptio ꝓcedat de dulcedīe mēt̄ et māſuetudīe. Nō nigra.qđ ē q̃ñ ex malicia accu
ſat q̄s frēm ſuū.i.ad Theſ.v. [Corripite inq̄etos] ecce ſpina. [ꝯſolamī puſillani/
mes] ecce alba. Et hec ꝯſolatō d̄ſig̃t ꝑ mirtū.'q̃ ponit̄ ꝯſeq̄nt̄.q2 mirt⁹ ꝯfortat mē
bra debilia. Uñ Iſa.xxxv. Cōfortate man⁹ diſſolutas.⁊ genua debilia roborate
Ecci.vij. Nō deſis plorantib⁹ ⁊c̄. Sed q̄a parū eſt ꝯſolari verbo ſi deſit op⁹.ſeq̄/
tur. [et lignū oliue] .i.miſericordia actual'.
—Et vmbroſus] In maria ei velut ī orto ꝯdēſo ⁊ vmbroſo īuēit̄ vmbra ꝓpiciatōis. C
Ad h̄ ei obūbrauit ei ſt⁹ altiſſimi ī filij ꝯceptōe.ſic d2 īfra imediate.vt et ipa pcib⁹
ſuiſ meritis ⁊ exēpl'.'obūbrar3 pctōrib⁹ ꝯ feruorē diuīe iracūdie. ⁊ eſtū cuiuſlib3 ꝑue
ꝯcupiſcētie. Ipa ē eni arbor ramoſa ⁊ frōdoſa :cui⁹ pulcritudo delectabil' ad itu
endū.vmbra deſiderabil' ad q̄ſcēdū.fruct⁹ appetibil' ad edēdū. Tria eni ſūt q̃ pci
pue viatores ad arboꝝ ꝓtectōez ꝯpellūt fugere. Eſt⁹.turbo.et pluuia. Et hec tria
deſig̃nt tria:q̃ tēdētes ad patriā ꝑ viā hui⁹ exilij ꝓncipaliter infeſtāt. Cōcupiſcē/
tia.'q̃ ꝑ eſtū. Suꝑbia.'q̃ ꝑ turbinē. Importunitas aſſidua tēptationū.'q̃ ꝑ pluuiā

Obūbrat maria
deſig̃t. Obumbrat aūt nob maria ꝯ eſtū ꝯcupiſcētie exēplo caſtitatis. Cōtra tur/
binē ſuꝑbie exēplo hūilitat̄. Cōtra īportūitatē tēptatōis diabolice.' ſtute aſſidue
orōis. Nec patit̄ ſūma ei⁹ benignitas ſuꝑ id qđ poſſum⁹ nos tēptari. ſ3 cū ipis
tēptatōib⁹ dat ꝓuētū. Iō d̄ ipa d2 Iſa.iiij. Erit tabernaculū ī vmbraculū diei ab
eſtu ⁊c̄. Quere li.x.ti.xix.ꝙ maria tabnaculū. Obūbrat aūt.'ꝓcipue ſuꝑ capita bel
latorū.'q̃ ad imitatōem ipi⁹ pugnāt ꝯ tria vicia ſuꝑdicta.ſ.ꝯ ſuꝑbiā ꝑ hūilitatem.
ꝯtra auariciā ꝑ largitatē.ꝯtra luxuriā ꝑ ꝯ̄tinentiā et caſtitatē.et ſic de aliȷ̄s.vt dicere
valeat q̃ ſic pugnat. [Obūbraſti] maria [ſuꝑ caput meū in die belli.] Itē obūbrat
maria pctōrib⁹.q̄a ipa deſig̃t ꝑ ꝓpiciatoriū Exo.xxxvij.qđ obūbrabāt duo cheru
bin ſeſe reſpiciētes mutuo.' ſſis vultib⁹ ī ꝓpiciatoriū. Hec duo cherubin.'ſūt ī ip
ſa ſ̃gitas et m̄rnitas.q̃ q̄ſi ſolebāt h̄re vult⁹ auerſos.nūc aūt ſeſe reſpiciūt. q2 ⁊
ſ̃go eſt fecūda. De h̄ elegātiſſime dicit q̄dā. Part⁹ et ītegitas diſcordes tp̄e lōgo.

ſſus
Uirginis in gremio federa pac' habēt. Et bñ hec duo vocāt̄ cherubin.qđ interp̄
tat̄ plenitudo ſcīe.q2 ſoli⁹ dei ſapīa ſciuit ⁊ potuit virginitati fecūditatē ꝯiūgere ī
maria. Uñ ad Ro.xi.exclamat apl's. O altitudo diuitiaꝝ ſapīe et ſcīe dei ⁊c̄.
—Abſcōdens] In eo ſiq̄dem abſconditus latuit chriſtus nouē menſib⁹. Unde dicit̄ D
ei Iſa.xlv. Uere tu es deus abſcōditus. Et inde aſſumpſit nubilū noſtre carnis.
in qua celaret̄ diabolo et ſeculi principibus.qui ſi eum cognouiſſent nunq̄ dñm

Maria abſcōdit
glorie crucifixiſſent.i.ad Cori.ij.et ita nō eſſem⁹ redempti. Ipa etiam abſcon/
dit peccatores quaſi ſub frondib⁹ et ramis pietatis et miſericordie ſue.a facie ſe/
dentis in throno iudicij. Unde deſignat̄ ꝑ ortū voluptatis.'in quo abſcōditi ſunt
adam et eua poſt peccatū. Gene.iij.
—Et latebroſus] In bono ſenſu.i.oportun⁹ ad inueniendū latibulū. Dēſitas enim
arboꝝ.'latitudo et multitudo folioꝝ:vmbrā faciūt. Et hec tria.ſ.m'lte arbores:la
ta et multa folia:⁊ vmbroſitas ꝓueniēs ex his duob⁹ ꝓbent latibulū. Et idō ma/
ria ſignat̄ ꝑ heſter reginā:q̃ interp̄tat̄ abſcōdens. In hoc eni orto poſuit chriſtus

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

tenebras latibulũ ſuũ. De tenebre ſic dicit glo. ſignt incarnatõis myſteriũ qđ no bis pfundũ ẽ et obſcurũ [Latibulũ ſuũ] dic. i. ſecretũ maieſtatꝭ ſue q̃ nube carniſ tegebaṫ. Et h̄ nob erat neceſſariũ: q̃tenꝰ fides ſic haberet meritũ. Vñ Augꝰ. Dñe (Augꝰ.) abſcõde te vt credamꝰ. Et forte ppter h̄ dixit deꝰ Lvt habitaret in nebula .iij. Re. viij. Hoc aũt latibulũ tũc apieṫ. qñ videbimꝰ eũ ſicuti ẽ. Propṫ hmõi latebroſitatẽ dicit filiꝰ mr̃i Iſa. xvi. [Pone q̃ſi noctẽ vmbrã tuã ĩ meridie] i. ĩ manifeſta diabo li pſecutiõe et tẽptatõnũ feruore. [Abſcõde fugiẽtes. ⁊ vagos ne pdas. habitabũt apđ te pfugi mei. Moab eſto latibulũ eoꝝ a facie vaſtatoris.] Vmbrã ſuã ponit q̃ſi noctẽ ĩ meridie maria. qꝛ ab eſtu tẽptatõis ſecure defẽdit afflictos. et refrigerat (Maria abſcõdit) patiẽtes. Ipa eĩ abſcõdit [fugiẽtes] mũdũ. carnẽ. et diabolũ. qꝛ puſillanimes et timẽtes dei iudiciũ recipit et receptat. [Vagos nõ pdit] qꝛ tẽptatos pctõ nõ expo nit. nec vagãtes pꝰ varios errores. q̃ntũ ĩ ſe eſt deſerit ĩcõſultos. ſed eos ad ſalutẽ abſcõdit. orõibus et exẽplis reuocãs ab errore peccãtes [Profugos dñi recipit.] q̃a fugiẽtes a terrore iudicij miſicorditer ꝯſolaṫ. ſpem venie tribuẽs deſpatꝭ. Iõ de ipa dicit ps. [Petra] i. maria [refugiũ] ericijs et leporibꝫ. Quere li. viij. ti. x. ꝙ maria petra. Et appellaṫ hic maria [moab] q̃a deſcẽdit ſm hyſtoriã đ genere mo abitaꝝ p ruth. Vñ et đꝛ petra đſerti. Iſa. xvi. Rõe etiã huiꝰ abſcõſiõis deſigtã ẽ p raab iericho ntinã. Nã ſicut illa raab iudeos exploratores recepit et abſcõdit Io ſue. ij. Sic maria iudeos. i. ꝟe ꝯfitẽtes ſe et filiũ ſuũ. et exploratores ꝟe terre pmiſ ſiõis ad poſſidẽdũ eã. Sic enĩ pia mr̃ abſcõdit filiũ ſuũ ſub pallio quẽ pr̃ vult ꝟ berare. Sic maria fugiẽtes ad ſe: chriſti iuſticiã formidãtes. Sꝫ nota ꝙ res groſ (Nota) ſa et g̃ndis nõ ita de facili pt abſcõdi. neceſſe ḡ tibi eſt: ad h̄ vt poſſis abſcõdi ſub pallio. i. ſub latitudine miſicordie eiꝰ. vt ſis puus in ocuľ tuis p humilitatẽ. ñ tur gidꝰ p elatõem. Vt ſis mũdus p caſtitatẽ. q̃a cũ fetore luxurie nõ poſſes ad eã ppi quare. Vt ſis miſericors. alioq̃n apud miſicordie mr̃em refugiũ no haberes.

Capitulum x.

(Verſus decimꝰ) — Mundus [in ſe. q̃a nihil inq̃natũ incurrit in illũ. Sap. vij. Apo. xxi. Nõ itra bit in eũ aliq̃d coinq̃natũ et faciens abominatõem. A

— Et emũdãs [Emũdat eĩ ſuo rore ⁊ ſtillicidijs: pedes. i. affectꝰ deãbulãtiũ ĩ eo p me ditatõeꝫ. Et manꝰ. i. opa p opũ eiꝰ imitatõꝫ. Ad rorẽ eĩ ſolemꝰ abluere ſordes pe

— Mirabiľ [Incipue ĩ tribꝫ. In ſeipo. ĩ flore. ĩ fructu. In ſeipo. qꝛ or Ldũ ⁊ manuũ B tus iſte. i. maria ſup naturã: ſup rõem: ſup ꝯſuetudinẽ: ſup hũane ꝯditõis meritũ: ſuũ pepit ortulanũ. Sup naturã. q̃a ṽgo pepit deũ. ad h̄ enĩ ĩtelligẽdũ rõ hũana nõ ſufficit. Vñ exclamat Iſa. lxvi. Quiſ audiuit vnq̃ꝫ tale. aut q̃s vidit huic ſiľe: Sup ꝯſuetudinẽ. q̃a de ſpũſctõ caro chriſti cõcepta ẽ. ꝙ enĩ caro de carne aut ſpi ritꝰ de ſpũ oriaṫ bñ ꝯſuetũ ẽ. Ioh. iij. Qđ natũ ẽ ex carne caro ẽ. et qđ natũ eſt ex ſpũ ſpũs eſt. Sed ꝙ caro de ſpũ: oĩno nouũ et inauditũ et mirabile ẽ. Sup hũa ne ꝯditõis meritũ. q̃a ꝙ virgo ſine dolore pareret meritũ hũanũ nõ exigebat. ſed potiꝰ oppoſitũ. Unde dictũ erat pme matri poſt peccatũ. In dolore paries filios ⁊c. Ideo exclamat ppha. Venite et videte opa dñi q̃ poſuit pdigia ſup terrã.

Item alio modo mirabilis in ſe. qꝛ in vtero virginali qui pprie p hunc ortũ deſigna tur. tria mirabilia facta ſunt.

— Primũ mirabile. q̃a ibi deꝰ factꝰ ẽ hõ. Antiquꝰ dieꝝ puer. Verbũ ĩfans. Etnꝰ tpa lis. Immortaľ mortaľ. Immẽſus puulꝰ. Leo agnꝰ. Creator creaṫa. Qui fecit h̄ qđ factũ ẽ. Io. i. [Verbũ caro factũ ẽ] Hiere. xxxi. [Creauit dñs nouũ ſup trã. mľier circũdabit viꝝ] pfectũ ſcia et virtute.

(In vtero ṽgis tria mirabilia) — Scdm mirabile. qꝛ q̃ fecit vẽtrẽ: factꝰ ẽ ĩ eodẽ vẽtre. h̄ ẽ magnũ mirabile. ſic ſi q̃s fa ceret domũ ⁊ poſtea naſcereṫ ĩ eadẽ domo. Iõ đꝛ ĩ pſ. Glioſa dcã ſũt đ te ci. đi. hõ natꝰ ẽ ĩ ea. ⁊ ipe fecẽ eã altiſſimꝰ. Iſa. lxvi. Quis au. vnq̃ꝫ tale. aut q̃ſ vidit huic ſiľe:

— Terciũ mirabile. quia venter ille maius ſe continuit. i. deũ. quem totus non capit orbis. Iſa. xlv. [Vere tu es deus abſconditus] in vtero virginali. De magnitu dine enĩ illius diciṫ Iob. xi. [Excelſior celo eſt] diuinitate. qꝛ deꝰ verꝰ. [Inferno pfundior] hũilitate. q̃a verus hõ. [Lõgior terra mẽſura eiꝰ] p lõganimitatẽ [La

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Augꝰ. tioꝛ mari: ꝓ caritatē. Augꝰ. Sup oīa nō elatus. ſubter oīa nō depſſus. itra oīa nō incluſus. extra omnia nō excluſus.

Mirabil' in floꝛe: qꝛ in ſingul' herbis et arboꝛibꝫ ſuis. floꝛē retinēs et fructū pferēs. nec ppter fructus floꝛes amittēs. Uere mirabil' oꝛtus: in q fructꝰ ſic veniūt: vt tñ C
floꝛes nō reced it. ſic fructꝰ matureſcūt: vt tñ floꝛes nō marceſcāt. Ideo de floꝛibꝫ ſuis et fructibꝫ dicit maria Ecci. xxiiij. Floꝛes mei fructꝰ honoꝛis et honeſtatꝭ.

Mirabil' in fructu. cuiꝰ fructꝰ chꝛiſtus ieſus. vel pcipue caro chꝛiſti. que in ſola. et ſola mliere cōcepta eſt: ſine pꝛuritu et fetoꝛe coitus. qđ nulla alia. Uñ deſignat' ꝑ lapidem exciſū de monte. i. de maria ſine manibꝫ. i. ſine ope nuptiali: ſicut gloſat Augꝰ. Dañ. ij. Uel de mōte. i. de altitudīe hūane nature. in q fuit añ pctm.

Augꝰ. Talē ei quo ad pcti imunitatē aſſumpſit xpc hūanā naturā. qlis fuit añ peccatū. Quattuoꝛ enī ſunt ſtatꝰ hoīs. Primus ante peccatū. ſcdus poſt peccatū añ grāā. tercius ſub grā. qrtus in glīa. De ſingulis ſtatibꝫ iſtis aliqđ accepit chꝛiſtꝰ. De pmo peccati imunitatē. de ſcdo penalitatē. de tercio grē plenitudinē. de qrto peccādi impoſſibilitatē. et oīmodā veritatis ɔtēplationē.

Caro chꝛiſti mirabilis D

Quia in ipa ɔceptōe foꝛmata in coꝛpꝰ. ita tñ ſicut dicit archiepus cātuarieñ. ꝗ tūc viſibꝫ hūanis nō poſſent liniamēta diſtingui. Ecci. xliij.

Caro xpi mirabil' — Mediciña oīm in feſtinatōe nebule. Nota in feſtinatiōe. vt ſup eodem ca. viij. B. vbi oꝛtus dicitur nebuloſus.

Quia caro illa nō infecit aīam infuſam. Unde de chꝛiſto dr. Qui ingredit' ſine macula. Ideo dicit' Hiere. xxiij. Suſcitabo dauid germen iuſtū. i. chꝛiſtū iuſtum i germine. i. in conceptōe. qꝛ cōceptus fuit ſine oꝛiginali. Uñ dictū eſt marie Lu. i. Qđ naſcet' ex te ſanctū naſcet' in natiuitate in vtero et ex vtero.

Propter hec mirabilia et has dignitates dicit' caro chꝛiſti vnica. ibi Ca. ſcdꝫ vnicā meā. Dicit' etiā glīa. ibi Exurge glīa mea ꝛc. quia in ea diabolū vicit. et nos ab eius tyrānide liberauit.

Caro chꝛiſti vnica E

Propter —
- Singularē conceptōem in qua ſtatim habuit animam.
- Singularem natiuitatē quia de virgine natus eſt. poꝛta clauſa.
- Peccati immunitatē quia ipa eſt nubes leuis. i. ſine pondere peccati.
- Unionē cum verbo. quia verbū caro factum eſt.
- Beatitudinē ſingularē. Unde dicit ei pater Sede a dextris meis. i. i potioꝛibus bonis meis.

Alio etiā mō. mirabil' ē fructꝰ iſte vl' oꝛtꝰ iſte i fructu. Quia xpc ſtati i ſua ɔceptōe oimoda fruebat' diuinitatꝭ ɔtēplatōe ſm mētē: q deitati pſonal'r erat vnita ꝛ imediate ɔiūcta. ꝛ qđāmō a glīa dei abſoꝛpta. cui ieffabilit' adherēs: vnꝰ ſpūs: vna pſona: vnꝰ deꝰ ē effecta. oīmodā habēs eādē potētiā: ſapiaꝫ: bōitatē ꝑ graꝫ. quā ꝛ ꝟbū hꝫ vl' habuit ab etno ꝑ naturā. Totū enī ꝛ ſm pleītudinē ſe ꝓbuit illi diuitas ad participādū. nihilqꝫ reſuauit qđ hoī aſſūpto ñ dederit. Uñ pphā Mōs i q bñplacitū ē deo hitare. i eo eteni dñs hitabit i finē. i. ſine fine: ſine tmīo: ſine meſura. Nec h dic qſi i eo finis vl' terminꝰ vl' meſura ſit. ſꝫ vt oñdat plenitudinē diuitatꝭ i ipo hitare. Uñ apl's māifeſte pclamat In q habitat oīs pleītudo diuitatꝭ coꝛpalit' dicēs oīs arguit eos q dicūt hoīeꝫ aſſūptū. oēꝫ ſciaꝫ ſꝫ nō oīpotētiā hrē. Plenitudo dic ɔ eos q dicūt. nec tātā potētiā nec ſapiaꝫ vl' bonitatē hrē qntā hꝫ ipm ꝟbū. Et ne qs h totū de ꝟbo et ñ de hoīe aſſumpto exponat. ſubiūgit coꝛpaliter. i. i hoīe aſſumpto q ē coꝛpꝰ. Sic igit' hō oībꝫ q ſūt dei pticipat ſm pleītudinē. ita F
deꝰ oībꝫ q ſunt hoīs pter pctm. Tal' enī fuit vnio hoīs ꝛ dei. q deū hoīeꝫ faceret ꝛ hoīeꝫ deū. Uñ. btūs quē elegiſti ꝛ aſſūpſiſti. ihabitabit i atrijs tuis. i. cōicabit tecū i ꝓꝓetatibꝫ. Sic enī deꝰ oīa ſua hoī dedit. ita oīa hoīs i ſe ſuſcepit. Et veluti filiꝰ dic pri oīa tua mea ſūt. ꝛ oīa mea tua ſūt. ita hō aſſūptꝰ dicere pt ꝟbo aſſumēti oīa tua ꝓ naturā mea ſūt ꝓ graꝫ. ꝛ oīa mea ꝓ naturā tua ſūt ꝓ digtōꝫ Propt' hāc igit' ieffabilē vnionē deitatꝭ ꝛ hūanitatis. deꝰ dr ꝟe et ē hō. et hō dicit'

Mirabil' vnio diuinitatꝭ et humanitatꝭ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Aug⁹.
vere et eſt deus. Unde Aug. dicit. Si diſtinctõem naturaꝝ attẽdas/ alid eſt de⁹/
aliud homo. Uel duo ſunt deus et hõ. Si aũt pſonalẽ vniõnẽ/ nõ duo: ſed vnũ.
nõ in natura ſꝫ in pſona. Pater enĩ et fili⁹ vnũ ſunt. nõ in pſona ſꝫ in natura. hõ
aſſumptus et v̄bũ aſſumens vnũ ſunt: nõ in natura ſed in pſona. Et q̄libet ſctõꝝ
Juſt⁹ hõ eſt idẽ cũ deo
deo adherẽs p fidẽ et dilectõez: vnũ eſt cũ deo. nõ in natura vl' in pſona. ſed in iu/
ſticia vl' glia. Propter hãc itaq̃ ineſtimabilẽ adheſiõem/ mẽs chriſti imobil' et in
cõcuſſa: etiã in ipa morte pmãſit. nec tũc min⁹ habuit glie vel beatitudinis q̄ntũ
ad pncipale mẽtis ptinet. In ſpũ vero et in aĩa et in carne fuit variatio ⁊ mutatõ:
ante ipam paſſionẽ in dieb' carnis ſue. i. mortalitatꝫ. De ſpũs mutabilitate dicit
Et infremuit ieſus ſpũ. De aĩe mutabilitate ſcriptũ eſt. Aĩa mea triſtis eſt vſq̃ ad
mortẽ. Scđm carnẽ eſuriuit. ſitiuit. fatigatus eſt. et hmõi.
— Inuiolatus] Quia nõ trãſiuit p eũ incircũciſus et immũd⁹. Iſa. lij. De ipo enĩ pdi B
xerat Iſa. xxxv. [Nõ erit ibi leo. et mala beſtia nõ aſcẽdet p eum. Leo] ſupbia que
locũ nõ habuit in virgine hũillima. [Mala beſtia] auaricia vel luxuria q̄ nõ viola
uerũt virginẽ miſericordie genitricẽ. Tria enĩ principalia mala faciũt beſtie ĩ orto
Pedib' enĩ cõculcãt. virorẽ eius deuorãt. ſtercorib' cõmaculãt. Hec tria ſil'r faciũt
demones in aĩa peccatrice. Sterc⁹ luxuria. Cõculcatio auaricia. Supbia ſic dic Gre.
Ekebtus abbas
Gre. totũ corpus depaſcit virtutũ. Ekebertus abbas ad mariã. Ort⁹ concluſus
tu es dei genitrix. ad quẽ deflorandũ man⁹ adulteri nunq̃ introiuit.

Capitulũ xi.

Verſus vndecim⁹
— Securus] q̄a nõ patet malignantib'. i. demonib' et vicijs. vt inde violẽter poſ
ſint abſtrahere eos q̄ ad ipm confugerint. Non eſt ei q̄ de manu tua poſſit eru
ere. Job. x. Idcirco de maria dr Iſa. iiij. Erit in vmbraculũ diei ab eſtu et ĩ ſecuri
tatẽ ⁊c. Cañ. vi. ſup illud [terribilis vt caſtroꝝ acies ordiata] dicit btũs Ber. Nõ
ſic timent hoſtes viſibiles. Quere ſup li. i. ca. ij. D.
— Stabilis] in plenitudine v̄tutũ ſuaꝝ et deliciaꝝ. que nõ marceſcũt: nõ corrũpunt.
nõ deficiũt: nõ veteraſcũt. Eze. xlvij. Nõ defluet foliũ ex eo/ et nõ deficiet fructus
eius. q: aque eius de ſanctuario egredient ⁊c. Ibidem. Per ſinglos mẽſes affert p
mitiua ⁊c. Apoc. xxij. Per ſingulos mẽſes reddẽs fructus ſuos. Et in Iſa. lviij. di
cit marie. Eris q̄ſi ortus irriguus et q̄ſi fons aq̄rum cuius non deficiunt aque.
— Fecundus] q̄a flante auſtro. i. ſpũſancto aſpirãte fecũdatus/ p quẽ fructũ reddit mi
tiplicẽ. Fecund⁹ inq̄m/ in virore herbaꝝ. in pulcritudine folioꝝ. ĩ diuerſitate fru
ctuum. in redolentia aromatũ. in vmbroſitate frondiũ. ĩ melodia auiũ. in decurſu
fontiũ. et hmõi. Et de hac fecũditate habet Cañ. iiij. [Emiſſiões tue padiſus ma
Orti fecũditas
lorũ punicoꝝ cũ pomoꝝ fructib'.] In v̄bis iſtis hui⁹ orti fecũditas demõſtrat.
Nam emiſſiões et pductões virginis dicũt eſſe padiſus: cũ oĩb' fructib' et arbo
rib': herbis et aromaticis. et vnguentis. Et p paradiſum ſignat eccl'ia. marie aũt
Eccleſia padiſus
p mala punica vniuerſa ſanctoꝝ collectio: totuſq̃ padiſus deſignat. Nam ſicut ĩ
malogranato ſingulis granis ſingule cellule deputant. et nihilomin⁹ in vna cel/
la ordinant grana plurima. et tandẽ ſub vno cortice omnia cõtinent. Sic ĩ eterna
felicitate cũ diſpar ſit claritas ſanctoꝝ. et diſpar p̄miũ quorũdam. tamẽ vna eſt di/
gnitas/ et omniũ vnũ ẽ gaudiũ. Bñ g̃ dicit marie [Emiſſiões tue] ⁊c. Quia ex ipa
totus padiſus pceſſiſſe dicit/ ſicut fructus de flore. q: ipa initiũ p̄ſtitit ſalutis ⁊ g̃/
Bñficia marie
tie. Item tria beneficia: q̄ſi triplicez fructũ nobis exhibuit fecũditas huius orti.
Primũ q' iugum antique captiuitatis amouit. Secundũ q' diuine indignatõis
irã pacificauit. Terciũ q' notã hũane iniq̄tatꝫ deleuit. Captiuus enĩ tenebaris o
hõ. p mariã liberatus es. Offenſam dei ĩcurreras. p mariã recõciliatus. Iniqu⁹ ⁊
peccator extiteras/ et per illam iuſtificatus es. Quid enĩ dulci⁹ libertate poſt ca
Nota ſerue marie
ptiuitatem. iuſtificatõne poſt impietatẽ. reconciliatõe poſt offenſam. Ad mariam
ergo tota iuſtorũ vita: deuota deſideria: ſancte meditatõnes: iuſte opationes: cre/
bre grarũ actiões: et cetera hmõi r̄ſpicere d̄bẽt. vt ex his oĩb' pcipue honoret q̄ p̄ ce
terꝫ ſctĩſ oĩb' cãꝫ eťne ſalutꝫ opata ẽ nob. Age g̃ tu q̄ ĩ tãtꝫ marie r̄ſpiras bñficijs.
⁊ ad ipam vota tua et deſideria cõuerte. et dulce tibi ſit hãc fecũditatẽ ſp inq̄rere

et in oꝛti huius vmbꝛa q̄ſcere.q̄ bonoꝝ ſpūaliū longa tabefact⁹ inedia.⁄et longo
tedio praui itineris hacten⁹ laboꝛaſti. Accedat ad eā q̄ adhuc longe ē.⁄q̄ iā apphē
dit eā amoꝛe.et ſeruitio ſpeciali teneat nec dimittat.

Bern̄. —Delicioſus] Affluens.ſ.et abūdās omnibꝫ ſpūalibꝫ:īmo et coꝛpalib⁹ delicijs. Vn̄
Canti.viij.dicit[delicijs affluēs] Beatus bern̄. Qui niſi delicias dixerim.⁄ꝟgita
tis dec⁹ cū fecūditatꝭ munere:hūilitatis inſigne:diſtillantē caritatis fauū.miſeri⁄
coꝛdie viſcera:plenitudinē gr̄e:ꝓrogatiuā gl̄ie ſingularis. Propter hmōi deliciaſ
cantat ei eccl̄ia.[Speciosa facta es ⁊ ſuauis in delicijs tuis]. i.tibi ſoli ꝯueniēti
b⁹.[Quia multe filie ꝯgre.di.tu ſupgreſſa es vniuerſas] Itē [delicie] marie.⁄vir
tutes et ꝓuilegia.que ipſi ſoli ꝯueniūt. quoꝝ merito a delicijs oīm ſctōꝝū trāſlata
eſt:ad delicias regꝭ et dn̄i angeloꝝ. Et bene ꝟtutes ei⁹ delicie ſunt.qꝛ nō ſolū ho⁄
mines et angelos.ſed etiā diuīos ꝓuocabāt aſpect⁹. Unde et dr̄ de ea Hiere.vi.
[Speciose et delicate aſſilaui filiā ſyon].i.mariā. Aliter.[Delicie] ſunt cibi ⁊ po
tus delicati. Et ipa delicatiſſimo fauo caritatis ſue.delicatiſſimo lacte vbeꝝ ſuo
rū.⁄nutriuit filiū dei et ſuū. Vn̄ et fili⁹ ſuus Can̄.v.gl̄iat̄ dicēs. Comedi fauū cū
melle meo bibi vinū cū lacte meo. Quere paulo infra ca.xij. B.

Capitulum xij.

Versus duodecimus — Largus] q̄ꝺ patet ex eo ꝙ liberaliſſime īuitat oēs ad delicias ſuas.dicēs cum fi A
lio ſuo Mat.xi. Venite ad me oēs q̄ laboꝛatꝭ et onerati eſtꝭ.⁄et ego refi.vos]
glioſo fructu meo q̄ eſt chriſt⁹. Vel fructibꝫ meis.i.generatōibꝫ meis.de q̄bꝫ ipa
dicit Ecci.xxiiij. Trāſite ad me oēs q̄ ꝯcupiſcitꝭ me.et a generatōibꝫ meis īplemī

Mgr̄ hugo ꝺ ſctō victore —Inexhauſt⁹] Ideo ſup illud [aue gr̄a plena] dicit mgr̄ hugo ꝺ ſctō victoꝛe ad ma
riā. Recte dicta es gr̄a plena.de q̄ oꝛtus ē fons gratie. Quere li.i.ca.iiij. A. Iō di
cit ipa Ecci.xxiiij.[Vſq3 ad futurū ſeculū nō deſinā].ſ.miſerꝭ miſicoꝛdiā exhibe⁄
re. Propter h̄ dicit̄ illi Iſa.lviij. Eris q̄ſi oꝛtus irrigu⁹.et q̄ſi fons aq̄ꝝ.cui⁹ nō de
ficient.aque.ſ.miſicoꝛdia.ꝯpaſſio.pietas.et hmōi.

—Satians] Unde dicit. A generatōibꝫ meis implemī. Ecci.xxiiij. Largitas ei ma B
rie q̄ ē hic oꝛtus:ad ſuam fecunditatē et plenitudinem.⁄chriſtū inuitat et amicos
Can̄.v.vbi dicit. Veniat dilect⁹ me⁹ in oꝛtū ſuū vt ꝯmedat fructū pomoꝝ ſuoꝝ
Audierat ei mr̄.⁄oꝛtū ſe vocari in ſupioꝛi aucte Can̄.iiij.vbi dixerat chriſt⁹[Sur
ge aq̄lo].i.o tu ſathana:ne incūbas eccl̄ie:vt eam deꝑmas.ſ3 recede.⁄ ⁊ da locū ſpi
ritui ſctō [et veni auſter].i.inſpiratio ſpūſſcti.[pfla oꝛtū meū].i.matri mee pſeue⁄
rāter inſuffla gr̄aꝝ abundātiā.vt ab ipa abūdanter et indeficiēter defluāt bn̄ficio
rū remedia ad īfirmos. Hec aūt ꝟba vident̄ dicta fuiſſe ſpūi maligno.⁄ et ſpūiſan
cto in ſctiꝭicatōe marie ab oꝛiginali pctō. Auditis autē hmōi ꝟbis btā ꝟgo.⁄ ⁊ me
moꝛ illi⁹ ficulnee que maledicta ē (qꝛ chriſtū fructū q̄rētē in ea nō pauit) ſtatī inui
tat dilectū ad delicias ſuas dicēs.[Veniat dilectus me⁹ in oꝛtū ſuū].i.ī me de⁄
ſcēdat ꝑ incarnatōis myſteriū [et comedat fructū].i.delectet̄ in fructu [pomoꝛū
ſuoꝝ].i.in opibꝫ virtutū q̄s in me plantauit.

Et nota ꝙ beata ꝟgo ad fructū inuitat filiū ſuū tanq̄ pueꝝ:qꝛ paruul⁹ nat⁹ ē nob. C
Iſa.ix. Et mittit ad eū q̄ſi q̄ttuoꝛ nūcios.⁄vt veniat cito ad pꝛādiū nobiſcum. Hi
q̄ttuoꝛ nuncij ſunt. Meditatio:que dn̄m q̄rit. Contēplatio:que q̄ſitū inuenit.
Oratio.⁄q̄ inuentū inuitat. Hūilitas.⁄que inuitatū adducit. Vn̄ dicit Cantic.i.
[Dū eſſet rex in accubitu ſuo nard⁹ mea dedit odoꝛem ſuum].i.hūilitas effudit
oꝛōem ſuam.vt vocaret et adduceret ſponſum:ad ꝯuiuandū nobiſcum in terris.
q̄ cum patre et angelis ꝯuiuabat̄ in celis.

Et nota ꝙ fercula libētiſſime ꝯmedit ſpōſus iſte:que ſunt.vite mūdicia. et vera peni D
tētia. De primo Can̄.ij. Qui paſcit̄ inter lilia. Et h̄ ferculū ꝯuenire deb3 omnia
alia fercula:ſine q̄ cetera nō ſaperēt. De ſecūdo.⁄dixit rebecca filio ſuo iacob Gene.
xxvij.[Affer mihi duos hedos optimos.] vſq3 [q̄bus libēter veſcit̄] Hꝫ autē hec
duo fercula chriſto ꝑparauit in pſenti.⁄duobꝫ alijs ab ipo cibabit̄.ſ.gr̄a in pſenti.
⁊ gl̄ia in futuro. Dilectus aūt marie:gaudēs ſe inuitari.⁄tanq̄ famelic⁹ ſtatī adeſt.
⁊ de bona refectōe ſe ꝯmēdat dicēs.[Veni ī oꝛtū meū ſoroꝛ mea ſponſa] Et paucꝭ

interpoſitis deſcribit ſuā refectōnem dicēs. [Comedi fauum cum melle meo] ꝛc. Quaſi diceret. ad ſil'itudinē veniēs in ortū ſuū. vt ibi iocundet post labores. Sic ego ab illis q̄ labores mihi pbēt in iniq̄tatibꝫ ſuis: vt iocūdarer i meritꝭ et ꝟtutibus btē ꝟgis [veni in ortū meū] .i. in ipam ꝑ myſteriū incarnatōis mee. E

Cibus chriſti

— Adimpletio paterne volūtatis] Unde dicit Joh. iiij. Meus cibꝫ eſt vt faciā volūtatem eius qui miſit me ꝛc.

— Duo ad aīam ɔtēplatio diuīitatis. a quo cibo nunq̄ꝫ ieiunauit. Uñ dicit. Prouidebam dñm in cōſpectu meo ſꝑ. Mens ei hoīs aſſumpti. ſtatim a ſuo origīe plene ꝛ pfecte dei viſiōe fruebat. ipam veritatē videndo īmediate in ſemetipo.

Cibus chriſti — Sacra ſcriptura] ab hoc etiā nunq̄ꝫ ieiunauit. Matth. iiij. Non in ſolo pane viuit homo. ſed in omni verbo qꝺ ꝓcedit de ore dei.

— Cōuerſio peccatorꝫ. ab hoc ieiunauit ī cruce. qꝛ ibi nō incorꝑauit niſi vnicū latronē. Unde dicit. [Et operui in ieiunio animā meā] .i. nō exercui potētiam meā. vindicando me de crucifixoribꝫ meis.

— Corpalis] a q̄ ieiunauit q̄draginta diebꝫ et q̄draginta noctibꝫ. ſic Mat. iiij. dicit.

— Delectatio] quā habuit in ꝟtutibꝫ mr̄is. ſ. in actiua et ɔtēplatiua. de q̄bꝫ hic dicit. F [Comedi fauū cū melle meo] ꝛc. Ubi in vtraq̄ꝫ vita mr̄em ſibi ɔplacuiſſe demōſtrat. Nam mel eliq̄tū. pure ɔtēplatōis deſignat dulcedinē. Fauus. q̄ rude ceram demōſtrat. exteri⁹ et ī ſuis cellulis mel occultat: vitā figurat actiuā. q̄ licet in opibꝫ rudis appareat: ꝑ ſingulas tn̄ operꝫ cellulas dulcedinē continet p̄miorū.

Actiua et ɔtēplatiua vite — Aliter [Comedi fauū cū melle meo] Mel qꝺ deſcēdit ab aere ſignat ɔtēplatiue dulcedinē. Fauus ꝟo ē qꝺdam elaboratū ab apibꝫ. habēs dulcedinē ī melle. ꝛ lumen in cera. et ſignat actiuā q̄ eſt in labore. et habet dulcedinē mellis in ɔſciā q̄ntuꝫ ad deū. et lumē in exteriori cōuerſatōe q̄ntū ad ꝓximū. Uñ Matth. v. Luceat lux veſtra ꝛc. Miſtrauit ꝫ maria filio dei fauū cū melle. quia p̄matū habuit ī vtraq̄ꝫ vita

Sequit. [Bibi vinū meū cū lacte meo] et ɔiūgit vinū. in q̄ ebrietas. lacti. in q̄ ē dulcedo. quia ebetatē bibit in lacte materno. Qui enī anteq̄ꝫ bibiſſet lac mr̄is: diſtricte iudicās cū ſeueritate puniebat. poſtq̄ꝫ carnē ſumpſit de ꝟgine. et bibit de eius lacte. ſeueritatē ſic in miſicordiā ɔmutauit: ꝙ velut lacte materno debriat⁹. peccatorꝫ noſtrorum videat oblitus. G

— Potaſq̄ꝫ] Quid aūt biberit chriſt⁹ in hac refectōe: ɔſeq̄nter oñdit dicēs [Bibi vinū cum lacte meo] Qꝺ ē dicere. paſt⁹ ſum in merito meo. Uel ſic. paſtus ſū ſine merito meo. et virgineis lactat⁹ vberibꝫ. de quorꝫ neutro alicui vnq̄ꝫ ɔtigit gl'iari. Jō licet de maria dicat [oleū effuſum nomen tuū] nō tn̄ dicit ꝙ vbera ſint effuſa. eo ꝙ ſol⁹ fili⁹ dei ex eis lactat⁹ eſt. grā aūt nois ad oēs effundit. Et cetera vt ſupra expoſita ſunt. Qui enī ꝓpter iniq̄tateſ ꝛ peccata mūdi ſic tact⁹ erat dolore cordiſ intriſec⁹. vt eterni ſupplicij mūdo diluuiuꝫ p̄pararet. Poſtq̄ꝫ lac bibit de ꝟgine. q̄ſi de vino potat⁹ et letificat⁹ corde tanq̄ꝫ oblit⁹ triſticie quā īduxerāt mūdi malicie. a ſupplicijs ad miſicordie bn̄ficia ſe ɔuertit. Hec meli⁹ notata inuenies li. ij. pti. ij. ti. xiiij. Et li. v. ti. xviij.

Frater werric⁹ — Item de hac inebriatōe dicit ipa Eccl. xxiiij. Dixi rigabo ortū plātationū. Hoc habes expoſitū li. ix. ti. xv. D. Seq̄tur. [Et inebriabo part⁹ mei fructū] Fruct⁹ pt⁹ eſt fili⁹. q̄ dicit fructus qꝛ reficit. et q̄a toto ſe cibat aīam. qꝛ totus eſt deſiderabil'. Cañ. v. Eſt enī māna de celo veniēs. Exo. xvi. Panis oīs delectamēti. Sap. xvi. [fructū] dicit [ptus] vt notet ſingularis part⁹ ꝟginis. qꝛ part⁹ virgīs fructū habuit. nō damnum: delectatōem. nō dolorē. Eua enī pepit cū dolore et dāno ꝓprie ſubſtātie. dolor enī eſt ſenſus diuiſiōis ɔtinuorꝫ. et talis nō poteſt eſſe ſine deꝑditione ſubſtātie. Jpa aūt btā virgo pepit ſine dolore. et in h̄ ſingularitas part⁹ oſtēditur. Dictū ē ei eue. Jn dolore paries. ſed ptus btē virgīs fuit fruct⁹. qꝛ ſine dolore .i. ſine naturaliū leſiōe. ꝓpter qꝺ dictū eſt ei. Aue. i. ſine ve. Hūc fructū inebat H

Triplex vinū marie — ipa. q̄ſi vino triplici. vt obliuiſcat iniurias ſibi illatas a pctōribꝫ. Et de facili pt inebriari. qꝛ paruulus ē Jſa. ix. Jnebriat aūt p̄mo vino ɔpaſſiōis pctōribꝫ ɔpatien

D

do. Scd̃o vino deuote orõis.per̃ eis orãdo. Tercio vino leticie et exultatõis.pfici
cientib᷒ ↄgaudẽdo. Primũ vinũ ẽ de vineis engaddi. Cañ.i. qđ iterptaꝛ ocul᷒ tẽ-
ptatõis. Nã ex eo ꝙ oculũ h᷒ ad vitã hũanã.q̃ nõ niſi tẽptatio ẽ. Vñ Job.vij. dic
alia lr̃a. Tẽptatio ẽ vita hoĩs ſup terrã. ex h̃ neceſſe h᷒ cõpati. Scd̃m vinũ ẽ vinũ
libani. Oſee vlti. Mẽoriale ei᷒ ſicut vinũ libani. q᷒ deuota orõ naſciꝛ ex cãdore
ꝛ mũdicia mẽtꝭ. ꝛ ex eo ꝙ mũdiſſimã hab᷒ mẽtẽ: pt deuote orare mouẽte ↄpaſſio
ne. Terciũ vinũ ẽ qđ letificat deũ et hoĩes. Judic.ix. Prĩo vino oñdit ſe iebriari
Cañ.ij. Oñde mihi faciẽ tuã. ꝛ poſt. Sonet vox. deuote orõis i auribꝰ meis
ꝛ h̃ q᷒ dulcis ẽ.i. iebriãs me. Vñ q̃ſi inebriat᷒ dicit.iij. Regũ.ij. Pete mr̃ mi ꝛc̃.
Tercio vino dicit ſe iebriatũ. ↄgratulatõi btẽ ꝟgis. magꝭ ↄgaudẽdo ꝛ gr̃am mul
tiplicãdo. Jtẽ Cañ.viij. oñdit mr̃ cuiuſmodi poc̃lo dilectũ ſuũ potauerit. vbi dic
filio. Dabo tibi poculũ ex vino ↄdito et muſtũ malog̃natoꝝ meoꝝ. Vinũ ↄdi-
tũ dicit caritatẽ ↄditã melle deuotõis. ꝛ aromatib᷒ bonoꝝ opeꝝ. Malog̃nata
vocat ↄtubnia bonoꝝ opeꝝ. ↄtẽta ſub cellulꝭ ſingulaꝝ ꝟtutũ. Et ex eis pcedens
ſuauitas diciꝛ muſtũ malog̃natoꝝ. Et ſignãter addiꝛ meoꝝ. q̃a malogranatꝭ
ipius nulla alia ↄparanꝛ. I

Viſo quõ de᷒ refectus et potat᷒ eſt in h̃ orto. videndũ ẽ quõ ipe ſatiat᷒ alios
ſatiari vult ex eodẽ. Dicit ḡ familiaribꝰ ſuis et amicis mr̃is ſue. Comedite
amici et bibite: et inebami cariſſimi. Cañ.v. Videri ſiq̃dẽ poterat ꝙ chriſt᷒ ſibi
approp̃aſſet oĩa: q̃ delectare poterãt i h̃ orto: cũ pnomẽ appropatõez ſignificans
ſingulꝭ adieciſſet dicẽs. fauũ meũ. vinũ meũ et hmõi. Sed licet ipe q̃ſdã habeat
delicias ſpẽales i ꝟgĩe. vtpote q̃ ei᷒ p̃rogatiuas nouit. q̃s mẽs hũana nõ capit. ni
hilomin᷒ tñ q̃libet fidelꝭ ſm mẽſurã acceptã iuenit in btã ꝟgĩe q̃d ↄmedat ꝛ q̃d
bibat. Jnuenit vñ paſcaꝛ et ↄfirmeꝛ in bonũ. inuenit vt letificeꝛ cor ſuũ. inuenit
vñ inebriari valeat. vt q̃ p̃us in mũdo dilexerat. de cetero ad mẽoriã nõ reducat.
Dicit ḡ. Comedite amici.i. delectami i fructibꝰ hui᷒ orti. bibite ꝛ inebami ca-
riſſimi de vino qđ vobis ppinat vitis illa q̃ dicit Eccĩ.xxiiij. Ego q̃ſi vitꝭ fructi
ficaui ſuauitatẽ odorꝭ. Que etiã dicit. A generatõibꝰ meis iplemi. Jmmo q̃ ex
p̃ſſi᷒ dicit. Qui edũt me adhuc eſuriẽt. et q̃ bibũt me adhuc ſitiẽt. Quaſi diceret
Qui dulcedinẽ meã guſtauerit in p̃ſenti: adhuc pl᷒ de ea deſiderabit expiri. K

Paſcit maria ſuos ↄuiuas.

Primo et digniori mõ glioſo fructu ſuo. q̃ eſt chriſt᷒ quẽ ſumim᷒ i ſacramento. q̃
fructus fructuũ. dulcis ſup mel et fauũ. in q̃ plena ẽ ꝛ vera refectio q̃ntũ ad militã
tes. vera ꝛ eterna fruitio: q̃ntũ ad triũphãtes. Et pp̃ter vtroſq̃ dicit chriſt᷒ Joh.
vi. Caro mea vere eſt cibus ꝛc̃.

Scd̃o. carne ſua virginali. Vnde dicit Qui edũt me adhuc eſuriẽt ꝛc̃. Filꝭ i ſa
cramẽto. vbi ſumiꝛ caro chriſti. q᷒ caro chriſti et caro marie: ſicut caro mr̃is ꝛ fi
lij vna caro. Vñ aplꝭs loq̃ns de matre et filio.i. Choꝝ.vi. Erunt inq̃t duo id ẽ.
chriſt᷒ et virgo in carne vna. Sic̃ dixit adam Geñ.ij. Delicatiſſimũ ferculũ car
nem virgineam mãducare. L

Tercio. ꝟbis ſuis poſitis in euãgelio q̃ verba dei ſunt: et q̃ docuit eã ſpũs ꝟitatꝭ.
q̃a nõ in ſolo pane viuit hõ ꝛc̃. Mat.iiij. Propter h̃ de ea dr̃ Eccĩ.xv. Libauit il
lũ.i. amatorẽ ſuũ pane vite et intellect᷒.i. doctrina ꝟbi dei: que dat intellectũ
credentibꝰ. et h̃ in p̃ſenti. et i futuro pane angeloꝝ.i. dei fruitõe. De q̃ pane dr̃ Lu.
xiiij. Btũs q̃ mãducabit panẽ i regno dei Vel pane vite.i. filij ſacramẽto. q̃ ẽ pa
nis viu᷒ q̃ de celo deſcẽdit. Jo.vi. cõferens hic vitã gr̃e. in futuro vitã glĩe. Jpa ei
pcurat amatoribꝰ ſuis gr̃am digne celebrãdi et ↄmũicãdi. Et ſtatim ſubdiꝛ de ef
fectu illi᷒ panis. Et firmabiꝛ.ſ. digne ↄmũicans i illo pane. q̃a hic ẽ panis cõ
firmãs cor hoĩs i gr̃a ꝛ ꝟtute. Et nõ flecteꝛ.i. nõ cedet tẽptatõi vꝭ tribulatõi vꝭ
heretice p̃uitati. Et continebit illũ.i. i vnitate ecclꝭie cũ alijs fidelibꝰ tenebit. Et
nõ ↄfundeꝛ.i. nõ fruſtrabiꝛ a deſiderio ſuo. Vel nõ ↄfundeꝛ i die iudicij cũ im-
pijs. Et exaltabit illũ apđ p̃ximos ſuos.ſ. angelos et hoĩes beatos.

Quarto q̃ſi q̃buſdã delicatiſſimis ferculꝭ. exẽplis ſue ſctiſſime et ꝟtuoſiſſime ↄuꝭ M

Paſcit maria ſuos conuiuas

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſatõis. Unde dicit. [Qui edũt me] .i. q̄ meã ɔuerſatõem ſibi incoꝛpant [adhuc eſu
riẽt] qꝛ nõ parit faſtidiũ ſꝫ deſideriũ. Cõuerſatio ei ſctã cuiuſcũqꝫ q̄ trahiꝭ i exem
plũ: cibꝰ ẽ ſpũaꝭ reficiẽs et ſaginans. Uñ dictũ ẽ Petro Joh. in fi. [Paſce oues
meas] exemplo .ſ. honeſte ɔuerſatõis. Mlto fortiꝰ ꝫ paſcit et reficit ɔuerſatio ꝟgi
nis. cũ ipa ſit panis oẽ delectamẽtũ in ſe habẽs: ⁊ oĩs ſapoꝛis ſuauitatẽ. Sap. xvi.
Jõ dicit ipa Cañ. v. Comedite et eritꝭ amici. bibite ⁊ iebꝛiami. et eritꝭ cariſſimi.
Jmitatio aũt opeꝝ illiꝰ duplex ẽ. Uel exẽplo eiꝰ bñ opari. ⁊ h̄ ẽ edere. qꝛ maſticã
do laboꝛaꝭ. Uel exẽplo eius in ſe extiguere p̄uas ɔcupiſcẽtias. et hoc eſt bibere. i
quo ſitis extinguitur.

Quĩto modo paſcit ſeipa q̄ſi totaliter. Jpaꝫ enĩ ɔmedere: eſt amoꝛe ⁊ deuotõe ipaꝫ
ſpũaliꝭ reficere. Jpaꝫ enĩ ɔmedit: q̄ſi fauũ mellis: q̄ i eiꝰ eloquijs delectaꝭ: dicẽs il
li. Quã dulcia faucibꝫ meis eloq̄a tua ⁊c. Jtẽ: q̄ ꝟtutes eiꝰ et bñficia: ſepiſſime ad
mẽtẽ reuocãs: prũpit in vocẽ ɔfeſſiõis et laudis. vt i voce exultatõis et ɔfeſſiõis
ſit ſonꝰ taliter epulãtꝭ. Propter h̄ ei ɔpetit illõ qõ diciꝭ de ſupna hierl'm. Jſa. li.
[Gaudiũ et leticia iueniet i ea] ab illis .ſ. q̄ eã ɔmedũt [grãꝝ actio ⁊ vox laudis]
Propter hoc etiã dꝛ Ecci. xlix. Jn omni oꝛe q̄ſi mel indulcabiꝭ eiꝰ memoꝛia. et q̄
ſi muſica in ɔuiuio vini.

Sexto paſcit omni edulio delicato et ſapido. qꝛ eſca vniuerſoꝝ in ea. Dañ. iiij. Nã N
ipa ẽ archa de q̄ dixit deꝰ pr̄ vero noe .i. filio carnẽ ſumpturo Geñ. vi. Tolles tecũ
De ferculis marie q̄bꝫ nos paſcit — ex oĩbꝫ eſcis q̄ mãdi pñt: et ɔpoꝛtab apd̄ te. Jpa ſiq̄dem pane vite nos reficit vt di
ctũ ẽ ſup. R. Carnibꝫ agni imaclati. Exo. xij. Frumẽto p̄mo ſi fuerimꝰ colũbini.
Eze. xvi. Piſce fidei. Ouo ſpei. Pane caritatis. Pomis odoꝛiferis ſctẽ opinio
nis. Uua paſſa .i. mẽoꝛia paſſiõis. Malo g̃natis: in q̄bus ſub vno coꝛtice mlta g̃
na oꝛdiabiliter diſponũꭓ: faciẽs nos ɔſuare et diligere vnitatẽ frñitatꝭ. Nã ipa ẽ
q̄ p̄cibꝫ ſuis: facit inhabitare vniꝰ moꝛis in domo eccl'ie vel religiõis. Piſce aſſo
ſubmiſtrãs nob̄ grãm fraterne ɔpaſſiõis. Piſcis enĩ aſſaꭓ qñ piꝰ affectus aliena
miſeria vriꭓ. Sic aſſatꝰ erat apl's cũ dicebat. ij. Cho. xi. Quis i firmaꭓ et ego nõ i
firmoꝛ. Quis ſcãdalizaꭓ et ego nõ vroꝛ. Propter h̄ dñs piſcẽ aſſum ɔmedit. Lu.
xxiiij. q̄a miſerãtiũ pius affectus dulciter ſapit ei. Paſcit etiã nos melle deuotõis.
⁊ exhilarat facies nr̃as oleo leticie ſpiritalis.

Jtẽ: cũ ipa ſit diſpẽſatrix et pincerna grãꝝ. imo vitis et cella vinaria. Uñ diꭓ Cañ. O
ij. Jntroduxit me rex in cellã vinariã. vel [in cellaria ſua.] vbi nõ ſolũ potaꭓ a di
lecto ſuo. q̄n et amicis ſuis hauriẽs refundit. q̄ de eiꝰ plẽitudine oẽs recipiũt grãm
p gratia: dilectoꝛes ſuos et ɔuiuas potat vino et potu mltiplici. et largiꭓ differen
tias potuũ ſm differẽtias potatoꝝ. Et ꝙ ipa ſit pincerna ſctõꝝ: oñdit puer. ix. di
cẽs. Bibite vinũ qõ miſcui vob̄. Et cañ. v. dicit cõuiuis ſuis: Bibite et inebamini
cariſſimi. Qꝫ etiam ſit pincerna dñi dicit Cañ. viij. vbi loq̄tur dilecto. Dabo tibi
poculũ ex vino condito ⁊c. vt ſup̄ eodem D in fine.

Propinat hec pincerna P

Muſtũ foꝛte ⁊ calidũ: ſpũalem grãꝫ p̄mo guſtãtibus. q̄ calefacti et a ſe alienati: in
De poculis q̄bꝫ nos potat — amoꝛẽ mr̃is et filij dulciter iardeſcũt. Potãdo ſiq̄dem paup coꝛnua ſumit. que ſũt
chꝛiſti dilectio et marie. vel dilectio dei et pximi. Jſidoꝛꝰ dicit ꝙ muſtũ vinũ eſt Jſid.
ſtatim e lacu ſublatũ. Dictũ aũt crediꭓ muſtũ. q̄a limũ et terrã q̄ dꝛ mus: vñ humꝰ
habeat in ſe ɔmixta. Uinũ aũt diciꭓ: eo ꝙ potꝰ eiꝰ venas ſanguine cito repleat.
Ueteres enĩ vinũ venenũ appellauerũt. ſed poſtq̄ꝫ inuẽtũ ẽ virꝰ letiferi ſucci. hoc
Hiero. — vinũ vocatũ ẽ: illud venenũ. Uñ hiero. in li. de virginitate. Uirgo chꝛiſti vinũ fu
giat vt venenũ. ne p etatꝭ caloꝛe feruenti vinũ bibat et peat.

Uinũ ɔpũctõis: penitẽdo lugẽtibꝫ. q̄ dicere ei pñt. [Potaſti nos] o maria [vino cõ
pũctõis]

Uinũ leticie ſpũalꝭ: de ipetrãda venia p eiꝰ adiutoꝛiũ ſpem cõcipiẽ
tibus. de quo diciꭓ. Uinũ letificet coꝛ hominis.

Uinũ mixtũ deuotõis: ipam et coꝛde inuocantibꝰ. hoc nõ debꝫ bibi ſine aq̄ lacrimã
rũ. ne reddat hominẽ p̄ſumptuoſũ. Et de hoc dixit ipa filio. [Uinum nõ habẽt]
Et hoc bibiꭓ i nuptijs chꝛiſti et aĩe penitentꝭ ad ipm redeũtis. Et talibꝫ diꭓ ipſa

Puer.ix. Bibite vinū quod miſcui vobis.

Vinū defecatū./ aduerſus vicia reluctātibꝫ. Siq̄dē muſtū ſp in motu ē: donec pu/ Q
Maria ꝓpinat cō uiuis rū ab īpuro ſepeꝛ. et donec īpuꝝ infra. ita ꝙ ſubſint feces. Sic debꝫ ratio ſuppo/
nere ſe ſenſualitati et carni: et q̄buſlibet vicijs et pctis. Jō dixit dn̄s ad cayn Ge/
neſis.iiij. [Sub te erit appetit⁹ ei⁹] .i. ſenſualitatis vl' pcti [⁊ tu dn̄aberꝭ illius]

Vinū doctrine ſpūalis./ ſapientiā filij: q̄ vera eſt: libenter addiſcētibꝫ. Hoc eſt vinū
germinās virgines. hoc ē. reuirginās corruptas ꝑus mētes. Zacha.ix. Hoc vinū
ꝓpinat ipſa./ reuelās q̄bus vult occulta myſteria ſcripturaꝝ.

Vinū dure increpatōis./ q̄buſdā horribiliter delinq̄ntibꝫ. Hoc vinū ꝓpinauit ipſa
theophilo. quē de īpietate ſua auſtere coarguit. ſꝫ addidit oleū ꝯſolatōis: ne de ſi/
lij miſericordia deſparet. et ſic vulneribꝫ eius ſpūalibus infudit oleū ⁊ vinū. Lu.x.

Vinū amineū .i. albū. ab a qđ ē ſine et minio./ caſtitati ſtudentibꝫ. Et h̄ eſt vinū ger R
minās virgines. Zacha.ix. id ē ꝟgineas cogitatōes et affectōes. Germen ꝑncipiū
eſt rei creſcētꝭ. ⁊ hūilitas ſp dicit. Nūc cepi. Ideo ī germīe notaꝛ hūilitas.

Vineū roſeū. qđ .ſ. rubet vt roſa./ caritate feruētibꝫ. Et h̄ eſt vinū vel ſanguis ille
in q̄ iudas lauit ſtolā ſuam et palliū. Geñ.xlix.

Vinū hūane redemptōis./ ſitim iuſticie patiētibꝫ. Ad hoc vinuꝫ inuitat ipſa cū filio
Jſa.lv. dicēs. Oēs ſitiētes ⁊c. Venite emite abſqꝫ argēto vinū et lac. vt poſſit di
cere redemptus illud Cañ.v. Bibi vinū meū cū lacte meo.

Vinū meraciſſimū./ ſacramētū filij ſui digne recipiētibꝫ. De q̄ Deute.xxxij. Et ſan
guinē vue biberent meraciſſimū. Hoc vinū ꝓpe dicitur vinū paſſum. qꝛ de vua paſ
ſa exprimiꝛ. i. de corpe ieſu chriſti.

Floratū nouicijs: ſibi et filio ſeruire incipientibꝫ.

Raſpatū humilitatis./ feces peccatorū cōculcantibus. Vel feces ſuas .i. pctā ꝑ ocu
lis cordis habentibꝫ. qui dicūt cū ps. Peccatū meū corā me eſt ſemꝑ.

Ferratū./ ad honorē ſuū et filij ſui./ vitam ſuā artantibꝫ.

Gariophilatū./ aromatizans ſaporoſe et dulciter ſe et filiū laudantibꝫ.

Pigmentū conditū ſpeciebꝫ celeſtibꝫ: dulciter et ſuauiter de ſe cogitantibꝫ. Et dicitur
pigmentū quaſi purus guſtus mentis.

Claretū ſapidiſſimū: filij paſſionē et ſuā ꝯpaſſionē deuote recolentibꝫ. et tā filio q̄ꝫ S
matri ex toto affectu cōpatientibus. Cōficiꝛ aūt claretū./ ex ꝓcioſiſſimis ſpecie
bus et vino optimo qđ ſtudioſe colaꝛ ꝑ eas. Duo ad h̄ colatoria dedit nob deuſ
pr̄. Vnū fuit corpus chriſti ieſu. aliđ cor marie. Vinū hui⁹ clareti. vel ſanguis xp̄i
q̄ eſt vua. de q̄ dr̄. Sanguinē vue biberēt meraciſſimū. Vl' doctrina de dn̄ica paſ
ſiōe. De q̄ vino ꝓuer.xxxi. Date vinū his q̄ amaro ſunt aīo. ſ. ex ꝯpaſſiōe xp̄i pa/
tiētis. Species aromatice hui⁹ clareti./ ſingule et vniuerſe circūſtātie paſſiōis. ſcꝫ
triſticia. meſticia. pauor. tediū. ſudor ſanguine⁹. iude ꝓditio. manuū ligatio. faciei
velatio. colaphi et palmate. ſputa. flagella. mine. ꝓbra. claui. lancea. ſpine. lacrime.
fel. et acetū. et vinū mirratū. et cetera hmōi. Quicq̄d aūt pene et doloris tranſiuit
ꝑ corpus filij: ꝑ matrꝭ aīam ꝑtrāſiuit. iuxta ſentētiā ſymeōis Lu.ij. Et tuā ipſius
aīam ꝑtrāſibit gladi⁹ ⁊c. Propter h̄ corpus filij et aīa mr̄is: recte pn̄t duo colato
ria noīari. Nec ſolū colatoria. imo et apothece oīm ſpecieꝝ aromaticaꝝ. i. oīm ꝟ
tutū gratiaꝝ et donoꝝ. Attrite enī fuerūt he ſpēs ./ et minutatim ꝯtuſe in mortari
olo hūillime paſſiōis: tribulatōib⁹ diuerſis. velut q̄buſdā piſtilliſ. qn̄ chriſt⁹ attri
tus ē et ꝯmolit⁹ ꝓpter ſcelera noſtra. Jſa.liij. Et hic fuit vniuerſus puluis pigmē
tarij .i. chriſti. de quo mentio fit Cañ .iij. et Exo.xxx. Quere infra pti.ij. F.

Vinū vetus et ſuaue olens: in amore ipi⁹ ꝑſeuerātibꝫ. De hoc vino dicitur. Vinum T
nouū amic⁹ nouus ſ veteraſcet. et cū gaudio bibes illud.

Roſatū aromaticū ./ ꝑfectis diſſolui et eſſe cū ipſa deſiderātibꝫ. Siq̄dem ex feruētiſ
ſima caritate: q̄ figuraꝛ in roſa. q̄ i ntēſiſſimi ruboris ē: ꝓcedit tale deſideriū.

Vinū honorariū./ in nuptijs aſſueri et heſter .i. chriſti et eccl'ie diſcūbentibꝫ. Hoc ē
vinū ꝓcipuū et abūdās de q̄ legitur Heſter.i. Et dicitur honorariū ./ q̄a et principibꝫ.
et potentibꝫ honorꝭ gr̄a ꝑſentaꝛ. Et h̄ vinū Jſa.xxv. appellaꝛ vindemia defecata

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q2 ſine ꝯmixtione alicuiꝰ ꝯtrariȷ̄ bibit. In his nuptijs miſtrat btā ꝟgo·cui cõue
nit illud Lu.xij. Preciget ſe ⁊ faciet illos diſcũbere.et trãſiẽs miſtrabit illis .⁊ ip
ſos incitat ad comedẽdũ et bibendũ.dicẽs illis illud Canti.v. Comedite amici ⁊
bibite et inebriamini cariſſimi.

O, beata ꝟgo ſit pincerna ipiꝰ filij:oñdit ipa Cañ.viij.vbi ꝓmittit dilecto ſuo dicẽſ V
Dabo tibi poculũ ex vino ꝯdito.et muſtũ malogranatoꝝ meoꝝ. Sicut ſup̃ D.
ĩ ſi.expoſuimꝰ. Itẽ ꝙ ſit pincerna iuſtoꝝ.ͦ oñdit puer.ix.dicẽs. Bibite vinũ qð
miſcui vob. Ideo deſigt per rebeccã Geñ.xxiiij.q̃ de hydria ſua potauit helyezer
Maria pincerna ⁊ camelos.i.chriſtũ et iuſtos. Itẽ ꝙ ſit pincerna btoꝝ oñdit Cañ. v.vbi dicit q̃ſi
loq̃ns ipis beatis. Bibite et iebami cariſſimi. Poteſt etiã dici pincerna illoꝝ.ͦ qui
ſunt ĩ purgatorio.et illoꝝ q̃ puniunt ĩ inferno. Poteſt etiã dici de mr̃e illud quod
dr̃ de filio ĩ p̃s. Calix ĩ manu dñi:vini meri plenꝰ mixto. Et inclinauit ex hoc in
Calix dr̃ hoc ⁊c̃. Calix dr̃ a calon greco qð ẽ lignũ latine. q̃a antiq̃tus fiebãt calices de li
gno.ͦ nõ de metallo. Põt dici calix iſte q̃cq̃d a mr̃e et filio vnicuiq3 iuſte retribuit
Vel calix iſte cõiter q̃cq̃d ab ipis ꝓpinat. Dicit calix ĩ manu dñi vl̃ dñe.i.in
ptãte vini meri eterne iocũditatꝭ.ͦ q̃ ad btõs.vbi nihil triſticie admiſcet. Prouer.
xiiij. Cor qð nouit amaritudinẽ aĩe ſue.in gaudio eiꝰ nõ miſcebit alienꝰ. i.ali-
cuiꝰ triſticie metꝰ vl̃ motꝰ. Hoc vino mero iebriat ipa ꝯmedẽtes in mẽſa dñi.qui X
iebriant ab vbtate domꝰ dei.que ẽ ipa.et torrẽte voluptatꝭ potãt ab ea. Ibi enim
apponit ꝯuiuis vinũ p̃cipuũ et abũdãs.ĩ nuptijs heſter et aſſueri.q̃ iterptat bea
tus.ſ.chriſti et eccl̃ie.ſicut heſter.i.dicit de ꝯuiuio quod fecit aſſuerꝰ. Calix g̃ iſte
vini meri eſt q̃ ad ſctõs qui ſunt ĩ patria. Plenꝰ ſũt mixto dr̃ calix iſte q̃ ad ſã
ctos q̃ adhuc ſũt in via.et q̃ ad eos q̃ adhuc puniũt ĩ purgatorio .q̃b; ipa miſcuit
vinũ.q2 licet ſperẽt.ͦ tñ affligunt expectãdo. Nã ſpes q̃ differt affligit aiam Pro
uer.xiij. Et riſus ſpei dolori vexatõis miſcet puer.xiiij. Ideo calix h̃ dicit ple
nus mixto Vel ideo plenꝰ mixto q̃a tribulatio pñs p̃t ꝯuerti ad p̃miũ ⁊ ad tor
mẽtũ. Sȝ quõ miſcet ſubiũgit p̃s.cũ dic. Et iclinauit ex h̃ ĩ hoc .ſ.ex vno vaſe ĩ
aliõ vas. Sȝ q̃ñq3 vas ꝯtinẽs vnũ vinũ vl̃ vnũ liq̃rẽ.ͦ inclinat ĩ vas ꝯtinẽs aliud
vinũ. Sic eñi filiꝰ et mater ſuiẽtib; ſuis:ĩ calicẽ tribulatiõis inclinãt calicẽ eterne
iocũditatis.vbi ſũt ml̃te bone ſpẽs tribulatis.ͦ cõſolatõẽs infundẽdo:de ꝯſideratõ
ne retributõis. Et h̃ ſepe expti ſunt.ͦ q̃ marie deuote ſeruiũt. Illos etiã q̃ ſtudioſe
ſeruierãt ĩ hac vita.ͦ credit ipa miſericorditer ĩ purgatorio viſitare. Et aut ꝟbũ ſo
lacij.aut iocũditatẽ ſue viſiõis.aut aliqð ſpiramẽtũ iocũdi odorꝭ:aut aliq̃d hmõi.
quo refocillet et leuiꝰ ferãt.ͦ ipis pie credit ĩpartiri. Illi ꝟo miſerrimi potatores q̃
nõ pñt modo ſepari a calice aureo babilõis.de q̃ legit Hiere.li. Et q̃ nolũt mõ õ
mixto bibere.ͦ pñiam faciẽdo.toto ebibito qð delectabile ẽ:tandẽ ĩ inferno bibitu
ri ſunt in eternũ ſolas feces. Iõ ſeq̃t. Verũtñ fex eiꝰ nõ ẽ exinanita. Fex huiꝰ ca
licis:pena ẽ inferni .q̃ nõ p̃t exinaniri.q̃a ꝑpetua eſt. Et h̃ ẽ qð ſeq̃t. Bibet ex eo
Pctõr anthonoma ſice dr̃. calice oẽs pctõres terre Hoc nomẽ peccator ſepe ſonat in q̃ndã anthonomaſiã.
⁊ ideo illi q̃ directe peccãt ĩ mariã.vt heretici.iudei.blaſphemi .et q̃lib; male ſenti
entes õ ea:dici debẽt anthonomaſici pctõres.cũ defacili nõ poſſit q̃s peccare g̃ui
Julianꝰ apoſtata us q̃ʒ in mr̃em ſaluatoris. Sȝ tales potabit ipa p̃dictꝭ fecib;. qð de iuliano apo
ſtatã manifeſte apparuit.quẽ filio eiꝰ blaſphemãtẽ:et btõ baſilio ſeruo ſuo ꝯminã
tẽ.mercuriꝰ miles ad p̃ceptũ eiꝰ ſuſcitatꝰ lancea iterfecit. Sic igit ex iſto calice.ͦ il
li q̃ ſunt ſupra.ſ.bti.ͦ bibunt qð ẽ ſup̃.i.purũ et merũ.illi q̃ ĩ medio .i.iuſti.et hi q̃
purgant.id qð ẽ in medio.i.mixtũ.et ita dãnatis.ͦ q̃ inferiꝰ ſunt:nõ reſtant niſi fe
ces:q̃ deſcendũt inferiꝰ in calice ſepedicto.
Ultima p̃s duodecimi ꝟſuſ — Iocoſus vt huic orto videat cõuenire in bono illud qð dicit.i. Cho.x. Sedit po Y
pulꝰ mãducare et bibere et ſurrexerũt ludere. Ipa eñi deſignat p̃ archã teſtamẽ
ti.de q̃ legit.ij. Regũ.vi.ꝙ dauid inducẽs eã ĩ hierl̃m ſaltabat totꝭ virib; añ dñm.
accinctꝰ ephot lineo vl̃ ſtola byſſina.ſic dr̃ .i. Paral.xv. Similiter ſaltãdũ ẽ ⁊ tri
Saltãdũ ẽ corã maria pudiãdũ corã btã virgĩe ſine fictõe.qð notat p̃ h̃ qð dr̃.ꝙ dauid ſaltabat totꝭ vi
rib; Qð etiã notat in exultatõe iohis ĩ vtero mr̃is Lu.i. Et h̃ ab accictꝭ ephot:

et lineo et ſtola byſſina. qbꝫ ſignat mūdicia carnis et ſpūs. ſine q̄ mr̄ et filiꝰ nequnt honorari. ⌊ Et ꝑcutiendū ē ī organis armigatꝫ ⌋ .i. ab armo depēdētibꝫ. qbꝫ figuratur oꝑatio bona. ⌊ et ſacrificet bos et aries ⌋ .i. laſciuia et pigricia. Ludit igitr̄ ī hoc orto. / vel ante hāc archā: q̄ attēdēs magnalia q̄ facta ſūt ī maria: ꝑ gaudio ꝯgtulatōis ꝓrūpit ī vocē exultatōis. Iſa. li. Gaudiū et leticia īuenient ī ea: grāꝝ actio et vox laudis. Bn̄ aūt laudat q̄ pt̄ dicere cū dauid ⌊ Ludā et vilior fiā ⌋ .i. hūiliabor in ocul' meis. et q̄ ſe diſcooꝑit ꝑ ꝯfeſſionē cū ſcurrꝫ et cū illis q̄s mūdꝰ irridet. Itē in h̄ orto vl' ante hanc archam. / tot ſaltus facimꝰ: q̄t ſalutes ei flexis genibꝫ dicimꝰ. vl' q̄t venias añ altaria ſeu imagines eiꝰ accipimus.

Incipit ſecunda particula orti concluſi. in qua agit de delectabilibꝫ huiꝰ orti. et de areolis eius.

Ortus ꝯcluſus ſoror mea ſponſa

rc. Qm̄ in orto ꝯcluſo et fecūdo mlt̄a ſolēt delectabilia reꝑiri. qbus ſingul' mēbris et ſenſibꝫ pt̄ fidel' aīa recreari. ideo ſub breuiloq̄o collegimꝰ. / nō in toto ſꝫ ī ꝑte. / delectabilia huiꝰ orti. q̄ ſubſcriptis v̄ſibꝫ melius poterunt memorie cōmendari.

Hec ſūt delectabilia orti cōcluſi

Fons. odor. herba. viror. foliū. flos. ramus. et arbor.
Umbra. refrigeriū. modulatio. delicie. ros.
Fructus. tempies. vbertas. potus. et eſca.
Secretū. requies. ſomnus. clauſura. ſerenum.
Mūdicies. latebre. tutū. medicina. iocoſum.

Hec omnia fuit filio dei gl'ioſa v̄go. ꝛ hec oīa eſt ipa nobis q̄a oībꝫ oīa facta eſt. vt lucrifaciat vniuerſos. Horū aūt delectabiliū partē ꝑſtrinximus in v̄ſibꝫ ſupradictis. et ꝑtem aliā in hoc capitulo ꝑſtringemus.

Primuꝫ delectabile

Primū igit et vnū de maximis delectabilibꝫ fuit ⌊ vmbra refrigerās ⌋ q̄r v̄tꝰ altiſſimi obūbrauit marie. et ꝑ carnē aſſumptā ex ea. / ipam ī vmbraculū eccl'ie ꝑpauit. vt et obūbrata obumbrās merito dici poſſit. cui ab angelo filiū nūciāte dictū ē Lu. i. ⌊ Spūſſctūs ſupue. ī te. et virtꝰ al. obūbrabit tibi. ⌊ Spūſſctūs ſupue. ī te. ⌋ q̄a de ſpūſctō ꝯcipies. Tu q̄ audis q̄ maria de ſpūſctō ꝯcepit. / fideliter ſic intellige. Sicut v̄bū dei imago p̄ris ē. ſic aīa chriſti imago eſt ſpūſcti. Nec loq̄r mō de illa imagine: ꝑ q̄ hō ad imaginē dei factꝰ eſſe dr̄. In rebꝫ corꝑalibꝫ. / imago alicuius eſſe dicit. qd̄ expꝛſſe formā illiꝰ cuiꝰ ē imago habꝫ. Sic aūt corꝑalia formas ſuas habēt. ita et ſpūalia. Forma aūt ſpūſcti: grā ſeptiformis ē. nō forma q̄ ſit ī ſpū. ſed q̄ de ſpūſctō. ſicut claritas q̄ ē in pariete dicit claritas ſolis. nō q̄ ſit ī ſole ſed q̄ eſt de ſole. Hō g̃ chriſtꝰ de ſpūſctō ꝯceptꝰ ē. q̄a formā ſpūſcti excellēter accepit. h̄ ē. grām ſeptiformē. Ut g̃l. ⌊ de ⌋ nō ſit materiale ſꝫ formale: chriſtꝰ de ſpūſctō ꝯceptꝰ eſt. nō cui ſpūſctūs materiā ſemīs attulit. ſꝫ cui formā ſctītatꝫ īter oēs creaturas elegantius impꝛſſit. A

Itē ⌊ ſpūſctūs ſupueniet ī te. ⌋ Uenit ſpūſctūs ad v̄ginē ꝑ electōem. feſtinauit ꝑ ſanctificatōez. appropiauit ꝑ allocutōez. ſupueniēs tādē. h̄ ē. ſuꝑ veiens: ꝑ illā ineffabilē īcarnatōis oꝑatōez. Triplex ei ve īflictū fuerat cūctis filiabꝫ eue: ob demeritū trāſgreſſiōis eiꝰ. Primū corruptio carnis. ſcōm ꝓuatio animi. terciū pena dānatōis. donec ⌊ ſpūſctūs ⌋ .ſ. ī maria ſupueniēs. h̄ ē. ſuꝑ veiens: ab ipa totū illud ve abſtulit. vt nec carnis corruptio ipurā. nec ꝓuaricatio mētis reā. nec dānatio miſerā ꝯſtitueret. Et nota q̄ ī natura hūana erat antea duplex īfirmitas. Una ꝓcedēs ex ſuꝑabūdātia humoꝝ. i. carnaliū deſiderioꝝ. Altera ex frigiditate: q̄ erat deſpatio celeſtiū ꝓmiſſoꝝ. Has duas īfirmitates ſanauit ſpūſctūs medicꝰ ſuis ꝯtrīſ. ſcꝫ calido frigidū: ꝛ humidū ſicco. Calidū ī btā v̄gīe fuit ardor ꝛ ꝺſideriū celeſtiū: q̄ curatū ē frigidū deſpatōis. Siccū fuit ꝓpoſitū ꝯtinētie ꝛ v̄gitatꝫ: q̄ curatū ē humidū totiꝰ ꝯcupīe carnal'. Jō ſeq̄t. ⌊ Et v̄tꝰ altiſ. ob. tibi. ⌋ qd̄ ē ab eſtu carnaliꝫ B

Duplex īfirmitas nature

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Argumē tum deſiderioꝝ. q̄ue extiguet in te ꝯſtabit refrigeriū. Sed cū L vtꝰ altiſſimi J.i. filiꝰ pa
triſ. ſit lux iacceſſibil'.i.ad Thi.vi. et ſol iuſticie: et lucifer ſiue ſtella matutina. vide
tur potiꝰ debuiſſe dicere illucebit q̄ꝫ obumbrabit. cū ea q̄ lucida ſūt magꝭ clarita
Solutio tē q̄ꝫ vmbrā ſoleāt miſtrare. Qd̄ forte verꝝ eſſꝫ. niſi iuxta formā reꝝ naturaliū: etiā
dei miracl'a pēſare poſſemꝰ. Dē ſiq̄dē vmbroſū corpꝰ ī natura reꝝ. ſuā vmbrā ia
cit ī illō qd̄ oppoſitū ē ei: a q̄ claritas ꝓcedit. A ſili attēde hic de hac obūbratōne.
Res a q̄ claritas ꝓceſſit: fuit diuitas vbi. oppoſitū huic ſplēdori fragilitas noſtre
mortalitatꝭ. Chriſti vo hūanitas ī ꝯceptōe. vnico vbo ſuſcepit ī ſe ſplēdorē diuita
tis. ſicq̄ꝫ diuitati ⁊ nr̄e fragilitati īterpoſita. nō ſolū marie ſꝫ et toti mūdo obūbra
uit. vt obumbratōem ītelligas aſſumpte carnis mediatōeꝫ. Et ſic radiꝰ ſolarꝭ iu
barꝭ vmbrā. oppoſitoꝝ ſibi corpoꝝ ad diuerſa loca trāſmittit. ſic chriſtꝰ ſol iuſticie
ſue hūanitatꝭ obumbratōem extēdit ad diuerſas ꝑtes eccl'ie diuerſ tpib;. Ad oriē
tē vmbrā iecit. cū ī ſua ꝯceptōe de celo deſcēdēs et formā ſerui aſſumēs: dedit hūi
litatis exēplū. Ad occaſū. cū ī paſſiōe ꝯtulit peti remediū. Ad aq̄lonē. cū deſcēdēſ
ad īfernū ipm̄ momordit. Ad meridiē. cū aſcēdēs teſtes gl'ie ſue trāſuexit ī celum.
Itē L ſpūſſctūs ſupue. ī te. J Prio veniet ꝑ ſctificatōneꝫ vgis. ſupueniet ꝑ ſctificatōeꝫ C
ꝯceptus vginei L Et vtus altiſſimi obūbra. tibi. J intellige de illa vtute de q̄ ī ps.
Notā feciſti ī ppl'is vtutē tuā ⁊c. Et de q̄ dicit apl's. i. Choꝝ. i. Chriſtꝰ ē dei vtꝰ
⁊ dei ſapia. Hec vtꝰ obūbrauit marie. Uñ dicit pr̄ Iſa. li. In vmbra manꝰ mee
ꝓtexi te L Manꝰ J pr̄is ꝑ quā ē filiꝰ opatꝰ. Et hec vmbra fuit īfirmitas carnis aſ
ſumpte. q̄ ſplēdor diuitatꝭ ita tpatꝰ: pariter et obūbratꝰ ē. vt ī hac obſcuritate ca
pet eū vterꝰ vgis: quē ī ſua claritate oīm reꝝ cape nō potuit āplitudo. De hac vm
bra dr̄ Cañ. ij. ex pſona marie. Sub vmbra illiꝰ quē deſiderabā ſedi. Umbra au
tē q̄ obūbrauit nobis fuit ignominia paſſiōis. qñ ſublimitas ī hūilitatē. ſpecioſi
tas ī deformitatē. potētia mutata apparuit ī infirmitatē. qñ ſpecioſus forma dfor
mis factꝰ ē ⁊ vmbroſus. et q̄ſi abſcōditꝰ vultꝰ eiꝰ. Iſa. liij. vt eſſꝫ liuidꝰ plagꝭ. illitꝰ
ſputꝭ. morte pallidus. ⁊ oīmodis opprobrijs ſaturatꝰ. Hec enī circa ipm̄ mutatio
nr̄a fuit obumbratio. Et cū ml'te mutatōes circa ipm̄ fuerint. ſola hec nob obum
brauit. Mutata enī fuerat ſublimitas eius in hūilitatē. qñ formā ſerui accepit.
Infirmitas aūt ī maieſtatē. qñ ī trāſfiguratōne gl'ificatus apparuit. mutabilitas
mutata eſt in eternitatē: qñ a mortuis reſurrexit.
Bern. Itē ſup illō vbū angeli Lu. i. L Spūſſctūs ſupue. ī te J dic btūs ber. Supiꝰ dicta ē D
Argumē tum gr̄a fuiſſe plēa. et nūc quō dr̄ L Spūſſā. ſupue. ī te J Nūq̄d potuit repleri gr̄a. ⁊ nec
dū hr̄e ſpm̄ ſctm̄. cū ipe ſit dator graꝝ. Si aūt ī ea iā ſpūſſctūs erat: quō adhuc tā
Solutio q̄ꝫ nouiſ ſupuētur ꝰ repromittiſ. An forte ideo nō dixit ſimpliciter L veniet ī te J ſꝫ
addidit L ſup J q̄a et ꝑus q̄dē ī ea fuit ꝑ ml'tā gr̄am. et nūc ſupuēturꝰ nūciaſ ꝓpter
abūdātioris gr̄e plenitudinē quā effuſurus erat ſup illā. At vo cū iā plena ſit: illō
ampliꝰ quō cape poterit. Si autē plꝰ aliq̄d cape poteſt. quō et ante plena fuiſſe in
telligēda. An ꝓor q̄dem gr̄a: eiꝰ tm̄ repleuerat mentē. ſeq̄ns vo etiā ventrē ꝑfun
dere debꝫ. Quatinꝰ ſi plenitudo diuitatis: q̄ ante ī illa ſic et in ml'tis ſctoꝝ ſpūali
ter habitabat. etiā ſic ī nl'lo ſctoꝝ corpaliter ī ipa habitare īcipiat. Ait nāq̄ꝫ. L Spi
ritusſctūs ſupue. ī te. et vtꝰ al. obū. tibi. J Quid ē L vtꝰ al. ob. tibi J Qui pt̄ cape ca
piat. Quis enī. excepta fortaſſis illa. q̄ hic ſola ī ſe feliciſſime meruit expiri: intelle
ctu cape. rōe diſcernere poſſit: q̄liter ſplēdor ille iacceſſibil': vgineis ſeſe viſceribꝫ
īfuderit. et vt illa qd̄ inacceſſibile ē: accedere ad ſe ferre potuiſſꝫ. dū de portiūcl'a
eiuſdē corpis: cui ſe ꝯtēpauit: reliq̄ maſſe vmbraculū fecerit. Et forte ꝓpter h̄ di
ctū ē L obumbrabit tibi J q̄a res nimirū in ſacramento erat. Et q̄ ſola ꝑ ſe trinitas
in ſola et cū ſola vgine voluit opari: ſoli datū eſt noſce: cui ſoli datū eſt expiri. Di
catſ ḡ L Spūſſctūs ſupuēiet ī te J Qui vtiq̄ꝫ ſua potētia fecūdabit te. L Et vtꝰ altiſ
ſimi ob. tibi J h̄ ē. illū modū q̄ de ſpūſctō ꝯcipies: dei vtus et dei ſapia chriſtꝰ. ſic ī
ſuo ſecretiſſimo ꝯſilio obumbrādo ꝯteget. et occultabit. q̄tinꝰ ſibi tm̄ notꝰ habe
atſ ⁊c. Ac ſi angelꝰ rñdeat ad vginē. Quid a me req̄ris qd̄ ī te mox expierſ. Scies
ſcies: et feliciſ ſcies. ſꝫ illo doctore q̄ et auctore. Ego aūt miſſus ſū vgialē nūciare

ↄceptū nō creare. Nō poteſt doceri niſi a donante. nō pt addiſci niſi a ſuſcipiēte.
Aliter. [Obūbrabit tibi] Miſcuit aūt dn̄s aquā vino. ſic dr̄ puer. ix. id ē. diuitatē E
hūanitati vniuit ī ſua pſona. et fulgorē diuitat̄ nube hūanitat̄ tpauit. aliter tātū
Bern̄. fulgorē hūan⁹ aſpect⁹ ferre nō poſſ3. Vn̄ btūs ber̄. Claritatē ſolis eterne. nec illi
us ſingular̄ aq̄le. i. btē v̄ginis: ſuſtinere potuiſſ3 aſpect⁹. niſi nube carnis obūbra
ret. Iſa. xxxiij. Quis poterit habitare cū igne deuorāte rc̄. Deut. iiij. et ad Heb.
xij. Deus nr̄ ignis ↄſumēs ē. Ideo matth. xiij. pr̄ in nube apparuit: q̄ h3 vmbrā
ↄ̄ ſplēdorē. refrigeriū ↄtra ardorē. ¶ Itē [Obumbrabit tibi] ↄtra oēm tribulati
onē ptegēdo. q2 ſicut vmbraculo tegit̄ q̄s a calore ſolis: ne noceat. ſic grā ſpūſſcti
virginē ptexit ab omni infeſtatōe. Vn̄ interli. Dabo tibi vmbrā ↄtrā omnē3 tribu
latōem. ¶ Itē [Obūbrabit tibi] nō ledēdo. ſicut vmbra. nec ledit nec grauat. ſ3 re
Beda frigeriū pſtat. Beda. Virt⁹ vegetans vmbra refrigerās: ſpūſſctūs eam fecūdauit:
v̄tus a corruptōe ſuauit. ¶ Itē [Obūbra. tibi] .i. ō carne tua corp⁹ q̄ſi vmbracu
lū ſibi ↄtēpabit. ¶ Itē [Obūbra. tibi] .i. ſecretā hāc generatōe3 te ſola ↄſcia opabi
Bern̄. tur. Btūſ ber̄. Illi ſoli datū ē noſce cui ſoli datū eſt expiri Itē [obūbra. tibi] .i. te
carnem ſumptam in te: in vmbraculū eccl'ie p̄parabit.
Beda Itē [Spūſſctūs ſupue. in te.] Beda. Supueniēs ī virginē ſpūſſctūs. duob3 modiſ F
in ea diuīe ſue potētie efficaciā oñdit. Quia et mentē illi⁹ adeo: q̄ntū hūana fragi
litas patit̄: ab omni viciorȝ ſorde caſtificauit. vt celeſti eſſet digna partui. et vtero il
li⁹ ſanctū ac venerabilē redēptoris noſtri corpus. ſola ſui opatōe creauit. i. nullo
virili interueniēti attactu. carnē de carne virginis ſacroſanctā: de intemerata for
mauit. Quem enī p̄us apte ſpm̄ſſctm̄ dixit. hūc ipm̄ denuo v̄tutē altiſſimi nomia
uit. De quo Lu. xxiiij. Sedete in ciuitate q̄aduſq3 induami v̄tute ex alto. Obū
brauit aūt btē dei genitrici virt⁹ altiſſimi. q̄a ſpūſſctūs cor illi⁹ cū impleuit. eſtu
ↄcupiſcētie carnis tpauit: emūdauit a deſiderijs tpalib3: ac donis celeſtib3 mentem
ſimul illi⁹ ↄſecrauit et corp⁹. [Et v̄t⁹ altiſſimi obū. tibi.] Bed. Umbra a lumīe
Beda et corpe obiecto ſolet formari. Virt⁹ ḡ altiſſimi obūbrabit tibi marie. dū incorpea
lux deitat̄: corp⁹ ī ea ſuſcepit hūanitat̄. Ex his pt3 q̄ iō btē v̄gi ſpūſſctūs dr̄ ob
umbraſſe. q2 in ei⁹ v̄tute vnita ē deitas forme ſeruili: tāq3 res obſcura lumi ſit ob
iecta. vt obſcuritas ad formā ſerui. et ad claritatē deitas referat̄.
Mgr̄ hugo ō ſctō victore. Itē [Spūſſctūs ſupue. ī te rc̄.] Mgr̄ hugo de ſctō victore. Cōcepit maria de ſpūſā G
cto. nō q̄ de ſubſtātia ſpūſſcti ſemen part⁹ accepit. ſ3 q2 p amorē et opatōe3 ſpūſ
ſcti. et carne v̄gīs diuio partui nat̄a ſuba3 miſtrauit. Nā q̄a ī corde ei⁹ amor ſpūſ
ſcti ſingularit̄ ardebat. ideo ī carne ei⁹ virt⁹ ſpūſſcti mirabilia faciebat. Et cuius
dilectio ī corde illi⁹ nō ſuſcepit ſociū. i. amorē aliū. ei⁹ opatio in carne ei⁹ nō habe
bat exēplū. Iō dictū ē. [Spūſſctūs ſupue. ī te. et v̄t⁹ al. ob. tibi.] Spūſ nāq3 ſctūſ
v̄gini ſupuēit. vt p eius opatōe3 caro chriſti de carne v̄gīs formaret̄. [Et v̄t⁹ altiſ
ſimi obūbrauit ei] ne ſubſtātiā carnis miſtrās: carnali ↄcupiſcētia vreret̄. Et ſic in
telligendū videt̄ q̄ de ſpūſctō maria dr̄ ↄcepiſſe.
Nota q̄ in ↄceptu btē v̄ginis q̄nq3 reperiūt̄. vſq3 q̄q3 ↄ̄ria ↄceptui cuiuſlibet alteri⁹
mlier̄. In ↄceptu ei vſitato oim̄ mlierȝ ītervenit carnal' opatio. ſ3 ī ↄceptu marie
ſpūal' opatō. Vn̄ cū q̄ſiſſ3 ab āgelo. Quō fiet iſtō: ſic rn̄dit āgel⁹ huic q̄ſtiōi Spūſ
ſctūs ſupue. ī te. et v̄t⁹ altiſſimi obū. tibi. Igr̄ ↄ̄ carnalē opatōe3 dr̄. [Spūs] .i. ſpūal
opatio. Scdm̄ ē. ī ↄceptu alti⁹ mlier̄ itegritat̄ diſſipatio. ↄ̄ qō dr̄ [ſctūs] qō idē
ē qō firm⁹. Terciū ē. acceſſus ab īferiori pte. Cōtra qō dr̄ [ſupuēiet ī te] ↄcepit ei
a ſupiori. ſ. p aurē. i. p fidē dictorȝ. q2 fides ex auditu Vn̄ ipa dic̄ Cāti. v. [Dilect⁹
me⁹] .i. pr̄ [miſit] .i. me [manū ſuā] .i. filiū [p foramē] [aur̄ mee. rc̄. Quartū ē hūana
īfirmitas. ſ. q̄ vir et mlier efficiūt̄ vna caro. Cōtra qō dr̄ [Et v̄t⁹ altiſſimi] Qui
tū ē. hūana ↄuerecūdia. Vn̄ elizabeth occl'tabat ſe mēſib3 q̄nq3 Lu. i. ↄ̄ qō dr̄. [ob
umbrabit tibi]
Itē. q̄a redemptio mūdi ex benigoitate fuit. benignitas autē attribuit̄ ſpūſctō. Iō H
ventur⁹ in mūdū fili⁹ dei. de ſpūſctō dr̄ incarnatus. Vel [de ſpūſctō] .i. de boni
tate dei. Vel ſic [ſupueniet] .i. ſup omnes mortales veniet in te.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Itē [ſupueniet] i. ſup meritū vēiet. Uel [ſupueniet] i. ſup pportōez aliaꝝ mlīeꝝ ve
niet. Uel [ſupueniet] i. ſup alias vēiet. qꝛ ꝟgo ɔcipies. Uñ [ſupueniet i te] vt to
tū qđ carnale ē abſorbeat ī te. et te totā faciat ſpūalē. Uñ et ipa appellat̄ aīa: nō ca
ro. Parab. xxv. Aq̄ frigida aīe ſitiēti. i. marie ꝛc. Uel [ſupueniet] q̄a deſup. Uł [ſu
pueniet] q̄a ſup meritū: ſup cogitatū: ſup ſperatū: ſup deſideratū: ꝛ ſup petitū. Nō
enī potuiſſet pmereri. nō auderet cogitare. nō ſperare. nō deſiderare. nō petere: vt
fili⁹ dei incarnaret̄ ī ea. [Et ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi] q̄a vmbrā in te accipiet
.i. carnē leuē et a pctō immunē. Umbra enī figurā habꝫ corpis: ſꝫ nō corruptōem.
Uel [obumbrabit tibi] i. vmbrā tibi faciet: fomitē ī te penit⁹ extinguēdo. Fuit ei
dñs in cōceptōe ptector potētie. firmamētū virtutis. tegimē ardoris. vmbraculū
meridiani. Ecci. xxxiiij. Fuit ei dñs [ptector potentie] p ſpm̄ ſanctū. et pꝑter hoc
ſpecialiter miſſus eſt ad eā gabriel. q̄ interptat̄ fortitudo dei. Fuit ei [tegimē ardo
ris] in ɔceptu. q̄a concepit ſine culpa. nā p obumbratōem ſpūſſcti: extinct⁹ eſt in
ea. ignis toti⁹ libidinis. imo et cineres. i. fomes peccati: ſopiti ſunt vt null⁹ poſſit
in ea excitari pruritus. Fuit etiā [firmamētū ꝟtutis] in partu. qꝛ nō laborauit pa
riēdo. Fuit ei [vmbraculū meridiani] ī paſſiōe. Quere li. iij. pti. ij. progatiua. x. F

Itē [Spūſſctūs ſupue. ī te] i. deſup a prē luminū vēiet ī te. Et ſicut fit ī oſculo: ſuū I
ad te ſpm̄ ſpirabit pr̄. ſicut poſtulaueras dicēs de prē. Oſculet̄ me oſculo oris ſui
[Et ꝟtus altiſſimi obūbrabit tibi] q̄ſi tibi. i. ad honorē tuū vt te mr̄is dei hono
ret noīe. [Uirt⁹ altiſſimi] i. fili⁹ dei pr̄is. q̄ dr̄ virtus pr̄is et brachiū [obūbrabit
tibi] i. vmbraculū faciet. Nam de carne ꝟgis carnē aſſumēdo: diuīe nature fecit
vmbraculū. et ſub vmbra carnis: ſplēdorē diuinitatis obtexit.

Itē [ſpūſſctūs] i. amor pr̄is et filij in ꝟginē ſupuenit. vt puenta ī bñdictōibꝫ dulce-
dinis: ſuauitatē diuīe volūtatis deguſtaret. [Et ꝟtus altiſſimi obūbra.] ei. vt fe-
mīa et ꝟgo pauida: ɔtra annos tenere etat̄: ɔtra fragilitatē feminei ſex⁹: ī theſau
ros ſapīe et ſcīe recipi nō timeret. Spūſſctūs in eā ſupuenit vt ei⁹ fructifico illa-
pſu experiret̄: q̄ ſuauis eſt dñs vniuerſis: ſꝫ ſibi ſupexcellēter. q̄ꝫ miſeratōes ei⁹ ſu
p oīa opa ei⁹. ſed ſup ſe incōpabilr̄. [Et ꝟt⁹ al. ob.] ei. vt aſſumpte carnis velamī
ne interiecto: ſuſceptrix ꝛ ɔceptrix maieſtat̄ effecta: neq̄q̄ oppmeret̄ a gl̄ia. Et iō
dixit ipa Cañ. ij. [Sub vmbra illi⁹ quē deſiderauerā ſedi] Propt̄ fructiferā autē
et ſuauē ſupuētōez ſpūſſcti ſubiūgit. [Et fruct⁹ ei⁹ dulcis gutturi meo.]

Itē ſpūſſctūs in virginē pmo venit. vt pma ſub lege ɔtra legis maledictū: īmarcidū K
virginitatis florē deo voueret. Scđo: in eādē ſupuenit. vt ſola omniū feminaꝝ ꝟ
go ɔcipet et pareret deū et hominē: et virgo pmaneret. [Uirt⁹ quoq̄ꝫ altiſſimi ob
umbrauit] ei. vt omnē nitorē tpal' gl̄ie: omnē fauorē blādiētis fortune: ab affectu
ꝛ aſpectu ei⁹ p amore celeſtiū intercluderet. [Obumbrauit] iteꝝ ei: vt eā ab omnī
incentiuo carnalis illecebre: nō dico temparet. ſed ſupra anteriorē ſtatū: ſupra hūa
num modū: inſtar angelice puritatis inſenſibilē redderet. In ſupuentōe ḡ ſpūſſā
cti: guſtauit et vidit q̄m̄ ſuauis eſt dñs. i. ſpūſſctūs quo cōcipiebat. In obumbra
tōe virtutis altiſſimi intellexit dei virtutē et ſapientiā. i. ipm̄ verbū qđ cōcipiebat.
Alioq̄n quō de ſpūſctō corpaliter concipet: niſi eiuſdē amore ſpūaliter pus et ſua
uiter tangeret̄. Aut quō verbū in vterū virginis deſcenderet: niſi et ipa virgo ad
intelligentiā verbi mente rapetur. Prius ergo facta eſt ei ſapiētia ī mēte: q̄ꝫ caro fi
eret in eius et de eius carne. pus et ipa ſpiritū concepat in ſpiritu ſuo: q̄ꝫ đ ipo cō
cipet in vtero ſuo.

Secūdū dlectabile

¶ Aliud delectabile eſt [lux tēpate illuminās] Iſa. xix. [Ecce dñs aſcēdet ſuper
nubem leuē] i. carnē aſſumet: ſolem lucis eterne inſtar nubis tegentē. et lippiētibꝫ
mortaliū oculis temparantem. [Leuem] i. ſine pondere illo de quo dicit̄ ad Heb.
xij. [Deponētes oē pōd⁹] pctm̄ enī talētū plūbi ē. de q̄ Zacha. v. [Talētū] qꝛ dele
ctat [plūbi] q̄a aīam demergit pōdere ſuo in gehennā. Qđ aūt Iſaias [nubē] ſalo
mon vocat [nebulā] iij. Regū. viij. Dixit dñs vt habitaret in nebula. Et q̄ſi ſeipm̄
exponēs: ſubiūgit paulo poſt [ergo putādū ē q̄ vere deus habitet ſup terrā] Itē
Lu. i. Uirt⁹ altiſſimi obūbrabit tibi. Uirt⁹. hec chriſt⁹ ē: dei virt⁹ et dei ſapiētia

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Idem ſupra C

.ſ.ad Choꝝ.i.De q̄ ꝟtute dꝛ in pſ. Notā feciſti in popul' ꝟtutē tuā. Hec ꝟt⁹ ob
umbꝛauit marie.et hec vmbꝛa fuit īfirmitas carnis aſſumpte.q̄ ſplēdoꝛ diuitat; ita
tpat⁹ pariter et obūbꝛat⁹ ē:vt ī hac obſcuritate caperet eū vter⁹ ꝟgīs:quē in ſua clari
tate rex oīm et cape nō potuit amplitudo. Itē dicit' ex pſona marie Cañ.ij. Sb
vmbꝛa illi⁹ quē deſiderauerā ſedi ⁊c. Umbꝛa hec refrigeriū gr̄e dei. Aliť. Um/
bꝛa obſcura ē.et myſteriū dñice incarnatōis tāte obſcuritat; ē: ꝙ null⁹ hūan⁹ intu
itus ipm ꝑualet ꝑ intelligentiā penetrare. Nec ipſe iohēs baptiſta dicēs. Nō ſum
dignus ſoluere corrigiā calciamēti ei⁹.

Tercium dlectabile

Aliō delectabile.[decurſus aq̄ꝝ et irrigatio fontiū].i.ſacraꝝ fluēta ſcptaraꝝ.
Uñ Lu.ij.[Maria ꝯſuabat oīa ꝟba hec ꝯferēs ī corde.] Et paulo p⁹ dꝛ ibidē.
[Et mr̄ eius ꝯſuabat oīa ꝟba hec.] Ipa enī erat armariū ſcptaraꝝ. Hec plene ī
uenies li.iiij.ti.xxxi.ī ꝑnci. His fluēt; tota adhuc irrigat' eccl'ia.q̄ ē ort⁹ dñi .imo
et q̄libet fidel' ꝯſcia:in doctrina euāgeliſtaꝝ et alioꝝ ſctōꝝ:cū q̄b; ipa familiariter
ꝯtulit:de incarnatōe:geſtis:et miraculis ſaluatoris.

Quartū dlectabile

¶ Aliō delectabile ſūt [boni odoꝛes] ꝟtutū marie.q̄ ꝯfortāt ſpūs iterioꝛeſ ama/
toꝝ ſuoꝝ.⁊ ī q̄b; currūt adoleſcētule p⁹ reginā.dicēteſ Cañ.i.Trahe me p⁹ te.cur
rem⁹ ī odoꝛe vnguētoꝝ tuoꝝ. A maria ei trahi expoſtulat fideliſ aīa.marie ꝓpter

Aīa petit trahi a maria

tria. Aut q2 eā retinet ꝓpa pōderoſitas. Aut q2 eā retrahit mundi hui⁹ ſuauitas.
Uľ vt ei augeat' ꝑueniēdi celeritas. Uľ iō trahi petit a maria fidel' aīa.q2 ſic dicit
li⁹ de pr̄e Joh.vi. Nemo venit ad pr̄em niſi ꝑ me. ſic q̄dāmō dicere videt' d ma
tre. Nemo p̄t vēire ad me niſi mr̄ mea ſuis ꝑcib; traxerit eū. Uľ ſic.[Trahe me p⁹
te].i.vim īfer carni mee:vt licz r̄pugnet:tū deſiderio mēt; ſeq2 te. Uel ſic.[Trahe
me p⁹ te] Trahe īuitā vt facias volūtariā. Trahe toꝛpētē vt reddas currentē. Uľ
ſic.[Trahe me p⁹ te] aut terrēdo minis.aut exercēdo flagell'.aut blādiēdo bñficijſ
Uel ſic.[Trahe me p⁹ te] vt ꝑ infuſionē gr̄e ſeq̄tur te liberꝝ arbitriū. Seq̄t' [Cur/
rem⁹ ī odoꝛe vnguētoꝝ tuoꝝ. Curren⁹] ꝑl'r.ego.ſ.et alij q̄s ꝑ poſſe meo ad amo
rē tuū inflāmabo. Nō ē ei coꝛtina tabnacl'i.i.eccl'ie dei.q̄ ꝑ poſſe ſuo n̄ attrahit ali
os ad cultum dei et marie. Unde Apocalip.ī fine.ſpōſus et ſponſa dicunt.[Ue/
ni et qui audit dicat veni.]

Odoꝛes marie

Odoꝛes marie.fragrātia ꝟtutum eius.ſ.vmbꝛa.id eſt.
imitatio ei⁹. Uel opa ei⁹ et moꝛes:q̄ velut vnguēta redolent et fragrāt:doloꝛeſ mi
tigāt:vulnera ſanāt.et ſunt q̄ſi via odoꝛifera ſequentib;.

Unguēta marie

Itē ꝟtutes ei⁹ vnguēta ei⁹.q̄ debem⁹ eſurire ꝑ deſideriū. De hmōi vnguēt' dꝛ iterū
marie Cañ.iiij. Odoꝛ vnguētoꝝ tuoꝝ ſup oīa aro. Ibidē [Odoꝛ veſtimētoꝝ tuo
rū ſic odoꝛ thur;.] Unguēta [medicinalia ſunt ⁊ odoꝛifera.] [Thus] ſigt oꝛōez.ni/
hil enī aīe īfirme medicinali⁹.nihil aīe d'licate odorati⁹. q̄ꝫ ꝙ btā ꝟgo tā ꝓ iuſt; q̄ꝫ
ꝓ pctōꝛib; filiū īterpellat. Iō dꝛ ipa coronari d cubilib; leonū Cañ.iiij.[Leōes]
iſti ſunt demones.q̄ꝛuz cubilia ſunt pctōꝛes.ꝓ q̄b; oꝛat aſſidue.et inde gl'ificat' ab
omni rationali creatura.

Itē odoꝛes marie ei⁹ ꝟgial' hūilitas ⁊ hūil' ꝟgītas.cui⁹ votū ꝑma emiſit.q̄ odore ſu
auiſſimo dei filiū et illexit ⁊ totū rapuit.q̄ illect⁹ ⁊ tot⁹ raptus de ſinu pr̄is ſaliịt ī
vterꝝ mr̄is. Nec ſolū ī vētre ei⁹ odoꝛē ꝟgitat;:ſʒ ⁊ ī mēte ei⁹ hūilitat; odoꝛe reperi
ens.et his odoꝛib; odoꝛē ſue deitat; admiſcēs.de ancilla fecit ſpōſā.⁊ de creatʼa ge/
nitricē. Itē vnguēta fragrātiſſima marie.tria ꝑncipalia ſūt. Primū celeſt; ſapia.ſe
cūdū ſpūal' gr̄a.terciū īmarceſſibil' gl'ia. Uerbis ei ſuis ⁊ exēplis docet ſuos verā
ſapiaz.q2 doctrix ē ſapie dei Sap.viij.pctōꝛib; īpetrat gr̄am.vt p;ʒ ī theophilo.
honoꝛātib; ſe ꝓmittit gl'iam. Uñ dic.i. Re.ij. Quicūq; honoꝛificauerit me gl'ifica/
bo eū. Propter h̄ triplex ꝯmodū currēdū ē ī odoꝛe ſuoꝝ vnguētoꝝ. Itē etiā ſic exo
rād⁹ ē a nob ſpūſſctūs. Ueni auſter pfla oꝛtū xpi.i.mariā.vt fluāt aromata illi⁹.

Quītū dlectabile

¶ Aliō delectabile ſpiritalib; ocul'[Uiroꝛ ꝯfortās:rpata lux:viſū n̄ [Cañ.x.
diſgregās.floꝝ pulcritudo.reſpectū iocūdās.fructuū diuerſitas.appetitū excitāſ.
et hmōi.] Itē de oꝛto h̄ dixit chriſt⁹ Cañ.vi. Deſcēdi in oꝛtū nucū vt viderē po.
con.⁊c. Et nos in hūc oꝛtū.hūiliando nos debem⁹ ſepe deſcēdere:ꝑ recogitatōeꝫ
ꝟtutū marie.vt ex eis noſter paſcat' affectus et illumīnet' intellectus.

Delectabilia orti concluſi

Sextū d lectabile ¶ Aliud delectabile. Cōcent⁹ ⁊ armonia volucrū. q̄ fuerūt apl'i ⁊ pphe. q̄ voce cō ſona locuti ſunt: ⁊ de pariēte et de partu v̄gineo. Nā q̄d pphe futur̄ p̄dixerūt. h̄ apl'i ꝯpletū p̄dicauerūt. Cū de his auide ī ſcriptur̄ inq̄rim⁹. et ea p̄dicātib⁹ deuote intēdim⁹. nr̄o ſpirituali auditui delectatōez q̄ viuificamur elicim⁹ ex hoc orto. Iſa. lv. Audite et viuet aīa vr̄a. Id̄ etiā pmittit ipa auditorib⁹ ſuiſ Ecci. xxiiij. Qui audit me nō cōfundet ⁊c. Bti eī q̄ ſcru. teſti. ei⁹ q̄ue de ea. ſ. poſſunt elici ex ſcripturis. Et beati q̄ex toto corde. ex. eā. Sap. viij. Hanc amaui et exq̄ſiui ⁊c.

Septīm dlectabile ¶ Aliud delectabile. Suaue olētia aromata et herbaꝝ floꝝ et fructuū arboꝝ et radicū. q̄ oia olfatū aīe et delectāt et ipaȝ aīaȝ animāt ad currēdū. vt ſupra eod̄ L.

Octauuȝ dlectabile ¶ Aliud delectabile. Guſt⁹ et ſapor fructuū. et dulc̄ pot⁹ fontiū. De q̄b⁹ dicit maria. Qui edūt me adhuc eſuriēt. et q̄ bi. me adhuc ſitiēt. Id̄ etiā dic̄ Cañ. v. Comedite amici et bibite. et iebamī cariſſimi. Pricipal' imo ſingular̄ fruct⁹ h⁹ orti. corpus ē filij ſui. q̄d ſumit̄ ī ſacro. q̄ dicit Jo. vi. Caro mea v̄e ē cib⁹. Itē nōis ei⁹ deuota īuocatio et crebra recordatio. ſedula imitatio. et dulc̄ ſalutatio: ſūt q̄ſi q̄daȝ fercl'a: q̄ſi q̄dā delicie: nō carnales ſȝ ſpūales. q̄ſi q̄dā aromatice ſpēs q̄b⁹ reficimur in h̄ orto. Hoꝝ aūt ſapor pfecte nō ppedit̄: niſi diuti⁹ maſticet̄. ſic pȝ ī aromatic̄ ſpecieb⁹. Idcirco ſiq̄dē h⁹ nōis maria media lōga ē. vt in ei⁹ noīatōe diuti⁹ imoret̄. Sȝ nota q̄ dū aromaticū q̄d maſticat̄. os dȝ ꝯcludi ne īcaute amittat̄ dulcedo aromatici. Sil'r ſi plene d̄ſideras iſtaꝝ deliciaꝝ ꝯguſtare dulcedinē: os clauſū habeas ad turpia. et p regl'are ſilētiū pone cuſtodiā ori tuo. Ecci. xxviij. Ori tuo facito oſtia. et ſeras aurib⁹ tuis. Ibidē. Auꝝ tuū et argētū tuū ꝯfla. et v̄bis tuiſ facito ſtaterā ⁊c. Itē ecci. xxi. Verba ſapiētū ſtatera pōderabūt̄. Item os. i. deſideriū cordis. Unde. Os meū aperui et attraxi ſpiritū. Delectat guſt⁹ fontiū hui⁹ orti quo ſignat̄ ꝯguſtatio gratiaꝝ marie.

Nonū d lectabile ¶ Aliud delectabile. Tactus floꝝ mollis et aromatic⁹. quoꝝ fragrātia et ſuauitas odor ſuauis odoris reddit tactū. Q̄d fit p̄cipue q̄n ad marie laudē et gl'iaȝ q̄c q̄d boni potes omni inſtātia opar̄. Ecci. xxiiij. Qui opant̄ ī me nō peccabūt.

Decimū dlcābile ¶ Aliud delectabile. Ad rorē nudis pedib⁹ deambulatio p hūc ortū. Q̄d fit cū nudatis affectib⁹ a ꝯcupiſcētijs p̄uis rorē ſue miſicordie ab ea expoſtulas. Vl' cū ad mōaſteria vl' ad altaria ei⁹ diſcurr̄. ſedul⁹ ob rorē gr̄e ei⁹ ipetrādū ab ea.

Undecimū delectabile ¶ Aliud dlectabile. Requieſcere ſup herbā virētē. q̄d fit cū flexis genib⁹ p hūilitate. corā mr̄is imagīe: ipi⁹ patrociniū ad filiū iterpellas. et bn̄ficio p̄cū ei⁹ requieſcis a laborib⁹ peccatoꝝ. Propter h̄ de iuſtis q̄ ſunt oues chriſti dicit̄ Ezech. xxxiiij. Ibi requieſcent in herbis virentib⁹

Ekebtus abbas Itē de hmōi delectabilib⁹ dic̄ Ekebert⁹ abbas ad mariā. Ort⁹ deliciaꝝ nob̄ ē vter⁹ tu⁹ ſacratiſſim⁹ o maria. q̄ꝛ ex eo m'tiplic̄ gaudij flores colligim⁹: q̄ties mēte recolim⁹. q̄ꝫ magna m'titudo dulcediſ: orbi vniuerſo īde pfluxerit. Cū igit̄ tāta plenitudīe deliciaꝝ. abūdet ort⁹ iſte. et oib⁹ exponat̄. imo etiā q̄d pl⁹ ē: ad ſuā iuitet plenitudinē. dicēſ Cañ. v. Comedite amici ⁊c. Miſer ē q̄ nō eſurit. eger q̄ faſtidit. fetid⁹ aut mortu⁹ q̄ ei⁹ odores nō ſentit. faſtidic⁹ cui nō ſapit. vt q̄ eiuſmodi ſūt videant̄ dicere cū miſer̄ hebreis Nūeri. xi. et. xxi. Aia nr̄a nauſeat ſup cibo iſto leuiſſimo. Nihil videt ocl'i nr̄i in man. Siles etiā illi miſerrimo duci de q̄ legit̄. iiij. Regū. vij. q̄ fertilitatē quā p̄dicauit helyſe⁹. craſtino ſecuturā audiuit nec credidit. Sil'r m'ti ſūt q̄ fertilitatē et copiā bn̄ficioꝝ marie audiūt. ſȝ nō credūt. ⁊ ideo nec inde ꝯmedūt. Samaria. q̄ cuſtodia interp̄tat̄. eccl'ia ē q̄ cuſtodit chriſtianos. cuius porta. btā v̄go: ei⁹ eni meritis p̄cib⁹ et exēplis intram⁹ in eccl'iam. nō ſolum numero ſȝ et merito. Ad hāc portā modi⁹ ſimile. i. xp̄s. dat̄ p ſtatere vno. i. p minimo. Dux ille miſer q̄ hāc fertilitatē audiuit p̄us: ſȝ nō credidit. poſtea vidit: ſȝ inde nō comedit. īcredulos deſiḡt et mūdi diuites. q̄s mūdane ſollicitudīes ꝯculcant in p̄ſenti. et p ꝯſeq̄ns ꝯculcant̄ a demōib⁹. et eternaliter moriunt̄. De hmōi īcredulis d̄r Ecci. ij. Ve diſſolut̄ corde q̄ nō credūt deo. ⁊ id̄ nō ptegūt̄ ab eo.

¶ Poſt hoc debuit ſcribi de areolis huius orti.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Incipit tercia particula orti concluſi.in qua agitur de aromatib9 hui9 orti. Et pauca ſunt hic capitula.

Capitulū .i.

Sermo ꝑm9 i aſſumptiōe
ORtus ꝯcluſus ſoror mea ſponſa
rc. De aromatib9 et aromaticis ſpecieb9 orti ꝯcluſi dicit Cantic.iij.
Que eſt iſta que aſcēdit p deſertū ſicut virgula fumi:et aromatib9 mirre et thuris:et vniuerſi pulueris pigmētarij. Uerba ſūt ſalomōis in pſona vniuerſitatis angeloꝝ et hoim beatoꝝ. Poteſt etiā eſſe vox celeſtiū ꝟtutū ſtupentiū de tā ſolēni et admirabili aſſumptōe generꝫ hūani in btā virgine.cū totū fere gen9 hūanū deſcēderat in infernū.qꝛ ignis inferni deuorauit fere omnia ſpecioſa deſerti.i.mūdi.ſic dicit Johel.i. Hec ſpecioſa ſunt clerici: mōachi
Triplex qſtio de virgine
milites:dñe.et hmōi. Dicūt ḡ admiratiue. Que eſt iſta rc. Nota ꝙ ter fit hec qſtio in cāticis. Que eſt iſta q̄ aſcendit rc. Primo Cañ.iij.caplo.vt hic. Et ponit hic queſtio admiratiua de ſua ſctificatōe. Uñ ſeqtur Et aromatib9 mirre ꝛ thuris rc. Et hec prima ei9 aſcēſio fuit in natiuitate. Scđa fit d cōuerſatōe in pgreſſu vite. Cañ.vi. Que eſt iſta q̄ pgredit qſi aurora ꝯſurgēs in natiuitate. pulcra vt luna in pgreſſu vite. electa vt ſol in glificatōe. Tercia fit Cañ.viij.de ei9 glificatōe. vbi dicunt angeli admirātes Que ē iſta q̄ aſcēdit de deſerto: delicijs affluens:innixa ſup dilectū ſuū. Prima de magnificētia gr̄e. Scđa de magnificentia meriti. Tercia de magnificētia glie. Uel ſic. Que ē iſta que aſcēdit p deſertū. h̄ ē.p mundū. p ſupeminentiaꝫ gr̄e. pgredit p pfectū vite. aſcendit d deſerto .i. mūdo p excellentiā glie. Dicit ḡ. Que eſt iſta: admirādo fit hec qſtio. nō dubitādo. Que eſt iſta .i.ꝙ admirabil.ꝙ dilecta .ꝙ pcellens oēs creaturas.qntis pconijs attollenda.qnta admiratōe digniſſima. ꝙ nō ſolū totū mūdū. ſed et totū celū circūquaqꝫ ſuauitatꝫ ineſtimabil odore pfundit. Que eſt iſta. Glo.id ē.ꝙ digna. vel ꝙ admirabilis. Et admirant qttuor in ꝟgine q̄ hoc querūt. Primū eſt puri
Quattuor admirant i ꝟgine
tas innocētie.quā tantā habuit ꝙ nec cōcupiſcentiā ſenſit:qđ eſt ſup ꝯſuetudineꝫ. Secundū ſupabundās gr̄a.quā tantā habuit vt ſibi et toti mūdo ſufficeret copioſe. Uñ dicta eſt gr̄a plena. et hoc ſup meritū. Terciū fructus ventris ſui.quia natura mirāte ſuū genuit genitorē.deum ſcꝫ.quod fuit ſup naturā. Quartū gloria aſcēdentis:qđ fuit ſupra oēm ratōem. Quis eni cape poſſet delicias aſcēdentꝫ.vñ Cañ.viij.dr. delicijs affluēs aut delicias ad qs aſcēdit:qs nec oculus vidit nec auris audiuit rc.

Que aſcēdit Notandū ꝙ eua deſcēdit.ſꝫ maria aſcēdit. Uñ et ei ꝯpetenter ꝟbum attribuit aſcēdēdi. Eua eni deſcēdit tripliciter. Prio p culpā iobediētie.magꝫ obediēs ſerpēti ꝙ deo. Scđo p maledictōnem. Uñ dictū ē ei. Multiplicabo erūnas tuas.et in dolore paries filios. Tercio p ſubiectōem. Uñ. Sub ptāte viri eris rc. Maria aūt aſcendit ꝯtra culpā p grām.cōtra maledictōnem p fruct9 benedi
Aſcēdit maria
ctōem.cōtra ſeruiturē per integerrimā libertatem. Effecta eſt eni regina angeloꝝ. Que aſcēdit qſi p qnqꝫ grad9. Prim9 attendit in hoc ꝙ in vtero mr̄is ſctificabatur Uñ Sctificauit tabernaculū ſuū altiſſim9. Scđus. ꝙ ſctificata. gr̄a replebat.
Bern̄
Uñ. gr̄a plena Btūs bern̄. Quid mirū ſi gr̄a plena cū qua de9 erat. Tercius. ꝙ repleta gr̄a de virtute in ꝟtutē pgrediebat.i.de actiua ad ꝯtēplatiuā.et econuerſo.vt vere poſſet dicere. Gratia dei in me vacua nō fuit. Quartus. ꝙ pgrediēs fecūdabat.quia eni illi9 opa.et maxime votū virginitatis plus omnib9 alioꝝ opibus dño placuerūt.ideo deſcēdit in eā fili9 dei:et eam fecūdauit ope ſpūſſcti. Quītus. ꝙ fecūdata exaltabat ſup omnes choros angeloꝝ.

Aliter Que aſcēdit de originali ad ſanctificatōem. Item Que aſcēdit .qa aſceſiones in corde ſuo:in valle lacrimaꝝ diſponens. Itē. q̄ aſcēdit qſi ḡdatim de ꝟtute in ꝟtutē ſe pmouēs:ſinglos ſctoꝝ ordines. btitudine et gr̄a trāſcēdens. ꝯtinue

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

de bono in meliꝰ ꝓficiēs. intꝰ ꝯtēplatiōe et ſctis deſiderijs: foris bona opatōne et virtutū exēplis. Itē [Que aſcēdit] de grā ad meritū. de merito ad ꝑmiū. Uel meliꝰ [Que aſcēdit] de grā ꝟginitatis ad glīam genitricꝭ. nec cuiuſlibet: ſꝫ dei. Itē [q̄ aſcēdit] de hūilitate ancille ad dignitatē regine. Uel [que aſcēdit] de ſterilitate ꝟginitatis: ad fecūditatē genitricꝭ. virgo puriſſima ꝑſeuerans.

Deſertū mūdus — Sequit̄ [ꝑ deſertū] .i. ꝑ mūdū. q̄ dicit̄ deſertū ꝑpter abūdantiā duplicis mali. ſ. culpe et pene. et ꝑpter inopiā ſpūalis boni. Uel [ꝑ deſertū] .i. deſertōe mūdi. quē habuit ꝑ deſerto. cuiꝰ ꝯtēnens ꝯcupiſcētias et delectabilia. ſpūalibꝫ adheſit delicijs. deſignata ꝑ vitē ficū et oliuā. Iudic. ix. q̄ noluerūt ꝑuehi iter ligna .in q̄ mūdi cōtēptus figurat̄. Uel [ꝑ deſertū] .i. ꝑ ipm celū. qd deſeruerūt peccātes angeli. Uñ et appellat̄ deſertū Lu. xv. ꝑ qd aſcendit in ſua aſſumptōe. angeloꝝ et ſcōꝝ tranſgrediēs ordies vniuerſos. aſcendēs vſqꝫ ad dexterā ſedentꝭ in throno. Uñ et deſignat̄ ꝑ berſabee cui poſitꝰ ē thronus iuxta filiū ſuū regē ſalomonē. et ſedit ad dexterā eius. iij. Regū. ij. Uel [ꝑ deſertū] ſicut q̄dam volūt. et ꝑ hoc ꝙ ipa fuit deſertū: ſm mltas deſerti ꝓprietates. quere li. viij. ti. i. y. et ti. viij. ibidē. In ſeq̄nti ſermone inuenies mlta alia de hoc deſerto B. C

[Aſcēdit] inquā [ſic̄ virgula fumi] .i. ad inſtar ꝟgule et fumi. Uel ad inſtar fumi aſcēdentꝭ in altū: gracilꝭ et recti: habētis figurā ꝟgule. Eſt aūt [ꝟgula fumi] euaporatio odorifera aſcēdens a ſpeciebꝫ. Et ipa fuit virgula fumi. ꝑ vaporē vbiqꝫ diffuſū [mirre] .i. caſtitatis ſue. Uñ dicit. Sicut mirra electa dedi ſuauitatē odorꝭ [et thuris] .i. caritatis ſue. Unde et dr̄ Cañ. iiij. Odor veſtimētoꝝ tuorū ſicut odor thuris. Itē [ſicut ꝟgula fumi] fumi dico editi [ex aromatibꝫ mirre ꝛ thuris] acceſſis Aromata iſta. ꝟtutes ſunt redolētes in ſe. et aīaꝫ i q̄ ꝯtinēt̄: q̄ſi pixidē ꝯtinētē aromata faciētes ſpiram̄tū boni odorꝭ. ſic̄ videre ē i vaſis apothecarioꝝ. Ul [ex aromatibꝫ mirre et thuris] intrāſitiue. hoc eſt. ex mirra et thure. q̄ ſunt aromata. i. ex carnis mortificatōe: q̄ ꝑ mirrā. et orōis deuotōe. que ꝑ thus deſignat̄. [Fumi etiā editi [ex aromatibꝫ vniuerſi puluerꝭ pigmentarij] .i. ꝯtriti vel ꝯfecti a pigmētario .i. a ſpūſctō. de quo dr̄ Ecci. xxxviij. Unguentariꝰ faciet pigmēta ſuauitatꝭ. et vnctōes ꝯficiet ſanitatis. Per mirrā q̄ ꝟmes necat: et corpa mortua a putredine conſeruat: deſignat̄ penitētia. que ꝑuos motus mortificat. et mētes penitētiū ꝑſeruat a corruptōe peccati. Et cōſiſtit in duobꝫ. in carnis caſtigatōe. et bonoꝝ operū exercitatōe. Utroqꝫ enī modo carnalꝭ affectꝰ in nobis mortificat̄. Uel ꝑ mirrā q̄ amari ſaporis ē: multitudo amaritudinū q̄s paſſa eſt mentaliter in filij paſſione. Per thus virginee mētis deuotio ſuſpirās ad filiū. et ꝯſiderās ipm ſeq̄. Uñ et dicebat Cañ. v. [Filie hierlm] .i. o vos ꝟtutes angelice ſupnam hierlm inhabitātes [nūciate dilecto] .i. filio meo [q̄a amore lāgueo] Per [vniuerſū puluerē pigmētarij] aliaꝝ virtutū vniuerſitas. Per h̄ ꝙ dicit [vniuerſi] innuit̄ ꝙ btē ꝟgini nulla defuit virtus. nec puritas angeloꝝ. nec fides ꝑriarchaꝝ. nec ſciētia ꝓphetaꝝ. nec zelus apl̄oꝝ. nec patiētia martyrū. nec ſobrietas ꝯfeſſoꝝ. nec inocētia aut hūilitas ꝟginū. Uel [ꝑ mirrā] deſignat̄ actio. in q̄ maria nō habuit ſilem. q̄a oīa pietatis opa q̄ ſolent alijs paupibꝫ exhiberi. ipa filio ſuo paupi exhibuit. De q̄bꝫ inuenies ibi. Intrauit ieſus in q̄dam caſtellū ꝛc. Per [thus] deuotio. Per [vniuerſuꝫ puluerē pigmētarij] ꝯtēplatio figurat̄. Et in tribꝫ iſtis ꝟtutibꝫ. ſ. actōe. deuotōe. ꝯtēplatōe. omnes alias intellige. quaꝝ oīm omnimoda plenitudo fuit in ꝟgine glioſa. E

Nec dicit̄ [ex aromatibꝫ mirre et thuris] ꝛ alioꝝ aromatū. ſed [vniuerſi pulueris pigmētarij] q̄ſi ipa aromata ſint in puluerē quēdā ꝑ hūilitatē redacta. [Uniuerſi] igit̄ dicit̄ ꝑpter mltitudinē eorū de q̄bus ſurgit ꝯtēplatio. que mlto plura ſūt q̄ꝫ ea in q̄bus cōſiſtūt actio et deuotio. Uel etiā ideo dicit [vniuerſi pul. pig.] q̄a ſicut aromatice ſpecies et pigmēta redacta i puluerē valēt ad ꝯfectōem et reddūt ſpiramētū boni odoris. Sic ꝟtutes cū animū nō extollūt. ſed q̄ſi in puluerē et q̄ſi in nihilū redigunt̄ reſpectu habētꝭ. ꝓducunt ad ꝑfectōeꝫ. et reddūt famam bone

Maria pincerna — opiniōis. Uel ideo dicit̄ [vniuerſi pul. pig.] q̄a maria ꝯfecit claretū de vino ꝛ aromaticꝭ ſpeciebꝫ. quo filiū potat et celeſtes ꝯuiuas. Unde et pincerna glīe cognue

appellaꝛ. Vñ Cañ. vij. dicit ei ſpōſus. [Guttur tuū ſic vinū optimū] Et ipa rſpō det [dignū dilecto meo ad potādū labijſq꜡ ꝛ dētibꝫ illi⁹ ad ruminādū] Itē Cañ. viij. dic ipa dilecto. [Dabo tibi poculū ex vino ꝯdito ꝛc.] Ipa etiā celeſtes letifi- cās ꝯuiuas dicit eis Cañ. v. Comedite amici ꝛ inebamī cariſſimi. Pigmētarius f chriſt⁹ ē. q̄ largiꝛ virtutes. et cui⁹ gr̄a acq̄rūꝛ. Vl' iuxta ſenſū moralē pigmētari⁹ ē hō q̄ opam dat ꝟtutibꝫ acq̄rēdis. ꝯſuādis. exercēdis. Dicit aūt chriſt⁹ pigmēta ri⁹ vniuerſi pulueris. i. ꝑfecte hūilitatis. q̄a ꝟbo et exēplo docuit nos omnē hūili tatis g̃dū. ſ. ſubdere ſe maiori. pari. et minori. Subdit⁹ eni fuit pr̄i. cui par ē ſm̄ diuitatē. ſed eo minor eſt ſm̄ hūanitatē. Subdit⁹ eni fuit marie et ioſeph. q̄ longe īferiores eo erāt. Ideo dicit Matth. iij. btō iohi. [Decet nos īplere oēm iuſticiā] i. omnē g̃dū hūilitatis ī nob exhibere. Ideo dicit Mat. xi. Diſcite a me ꝛc.

Itē vniuerſus puluis hui⁹ pigmētarij. ꝟtutū vniuerſitas. q̄ oēs ꝑ hūilitatē ī minu tiſſimū puluerē redigēde ſunt. Vñ dr̄ Exo. xxx. Cūq꜡ ī tenuiſſimū puluerē vni- uerſa ꝯtuderis ꝛc. Et q̄nto ſubtili⁹ teruꝛ ꝛ ꝯminuunꝛ ꝑ oīmodā hūilitatē. de q̄ dr̄ Ecci. vij. Hūilia valde ſpiritū tuū ꝛc. tāto in naribꝫ dn̄i ſuauiorē reddūt odorē fra grātiā. Et ſic ꝯtūdūꝛ patiētia: q̄ ꝑ ꝯtuſionē. et hūilitatē: que notaꝛ ꝑ pulverizatoꝝ. Sic pulueriʒat⁹ erat abrahā vocās ſe puluerē ꝛ cinerē Geñ. xviij. Sil'r dauid di cēs. Hūiliatus ſum vſq꜡q꜡. dn̄e viuifica me ꝛc. Sicut ipe chriſt⁹ dicēs. Ego ſū vermis et nō hō. Sic et beata virgo. ſicut patet.

Moraliter] Hec interrogatio [Que ē iſta] ꝛc. eſt ipi⁹ ꝓphete. ſ. ſalomōis. vl' an geloꝝ admirātiū ꝑfectū aīe penitētis. Nec q̄runt. q̄lis eſt iſta vl' q̄nta. ſ꜡ [que] Quia de q̄litate et q̄ntitate ipi⁹: quo ad gl'iam ad quā aſcēdit ipe vſ⁹ q̄ datum eſt illis eā videre certos efficit. Sed q꜡ creatura tā vilis. vt eſt hō. q̄ creatorē ſuū ne- gauerat. et diabolo ſe ſubdiderat. et abiectis ornamētis ꝟtutū: ſordibꝫ pctōꝝ ſe ī q̄nauerat. ad tantā gl'iam aſſumaꝛ. admiraꝛ et dicūt. [Que ē iſta q̄ aſcēdit ꝑ deſer tū] i. ꝑ penitētiā. Sicut eni filij iſrl' ꝑ deſertū de egipto venerūt in hierl'm. ſic de mūdo ꝑ penitētiā aſcēdiꝛ in celū. Poſtea ꝓo modū aſcēdendi determināt. cum di cūt. [Sicut ꝟgula fumi] i. pauꝑtate g̃cillima. intentōe rectiſſima. leuis ſine pon dere peccatoꝝ. erecta deſiderio eternoꝝ. ꝓcedens [ex aromatibꝫ mirre ꝛ thuris et vniuerſi pul. pig.] i. ex carnis mortificatiōe. orōis deuotōne. hūilitatis ꝑfectōne. Hec tria animā penitentē habilē faciūt ad aſcendendū. et remouēt oē impedimē- tū. Nam ꝑ primū ſananꝛ peſtes corꝑis. ꝑ ſecūdū peſtes mentꝭ. vt dicit hieronym⁹. Terciū alia duo ꝯducit ante deū. Unde Ecci. xxxv. Orō hūiliātꝭ ſe nubes pene- trabit. et donec ꝓpinquet nō ꝯſolabiꝛ. et nō diſcedet donec altiſſim⁹ inſpiciat.

Maria dicitꝛ virgula fumi

- Quia gracilis et ſubtilis: ꝑ innocētie puritatē. et ſeipam ſꝑ graciliās: ꝑ ſūmā hūili tatē. Vñ cū eligereꝛ in matrē dn̄i ſe obtulit in ancillā. Gracilis eni ꝑ pauꝑtatē. q꜡ oīa tēpalia ꝯtēnebat. vel ſi ea aliq̄n habuit: largiter erogabat. Gracilis etiā ꝑ car- nis extenuatōem. q꜡ licet nūq꜡ peccauerit: ſꝑ in penitētia māſit. Fuit etiā gracilis. q̄a celeſtibꝫ extenuata diſciplinis. et ſubtilis ī vita ꝯtēplatiua. Graciꝉ etiā vt ſine obſtaculo trāſiret ꝑ artā viā. et intraret portā q̄ ducit ad vitā. Mat. vij.
- Quia libere alta petēs: ꝑ ſubtilitatē ꝯtēplatōis: et rectitudinē intentōis. Celos ei attingebat ſtans in terra. Sap. xviij.
- Quia agilis. leui eni curſu. leui ſaltu. velut idithū. i. trāſiliens: oēs vicioꝝ ſpinas: lutulenta et foueas trāſilijt. Agilis etiā ꝑ officioſitatē. q̄n ſe trāſtulit ad beatam elizabeth viſitādā. Agilis etiā ꝑ obedientiā: deferēs filiū ad templū. et fugiēs cū eo in egiptum.
- Quia leuis. i. ſine ponderoſitate peccati. et iō ſurſū ꝯtinue ferebaꝛ deſiderio eternoꝝ.
- Quia flexibilis ꝑ hūilitatē: quo ad ſe. Per obedientiā: quo ad deū. Per ꝯpaſſionē et pietatem: quo ad ꝓximū.
- Quia virgula ꝑ humilitatꝭ diminutionē. que maxime coopaꝛ ad aſcēſionē. Quia q̄ ſe humiliat exaltabitur. Luce. xiiij.
- Maria ꝟgula fumi — Quia obſcura: ꝑ tribulationū multitudinē. q̄s patiebaꝛ amore filij ſui. Vñ dicit

Cañ.i. Nolite ɔſiderare me ꝙ fuſca ſim. qꝛ decolorauit me ſol.i. filiꝰ meus. Que re li.v.ti.vij. D.

Quia aromatica.ꝑ bonā opinionē et deuotōis fragrātiā. Unde ſequit. [Sic virgula fumi et aromatibꝫ ꝛc.]

Quia calida.ꝑ dilectōez. Uñ et ꝛ dꝛ [virgula fumi] q̄ de igne ꝓcedit. qꝛ deſideriū et amore venit. Ipa ei ardore ſpūſſcti acceſa. ſic aſcēdēdo ꝓfecit ī gra. ſic aſcēdit ī glia. ꝙ oēm cognitōem hūanā excedit. Iō dꝛ [virgula fumi] q̄ naturalr aſcēdit. ꝛ qſi occulte. qꝛ viſibilr aſcēdēs diſparet ī momēto. Silr ꝛ ipa diſparuit. qꝛ q̄ntū aſcēderit rō hūana nō capit. Modꝰ etiā aſceſiōis ſue occultꝰ fuit. qꝛ vtꝝ ī ſola aīa an ī aīa ſil et corpe aſcēderit. ꝑelegit eccl'ia pie neſcire q̄ temere aliq̄d diffinire.

Quia q̄nto magꝭ aſcēdit. tāto ampliꝰ extenuat et ſubtiliat. Sic etiā fidel aīa quō magꝭ ꝓficit ī virtute. tāto magꝭ hūiliat in ſe. ſicut ptꝫ ī maria. q̄ cū peteret ī matrē dñi. qđ erat ei ſūma dignitas. ſe obtulit in ancillā. qđ erat ſūma hūilitas Exēplū de abigayl.i. Regū.xxv. Silr q̄nto magis aſcēdit in cognitōe dei. tāto magꝭ nihil efficit in ocul ſuis. qđ patet ī abrahā. q̄ poſtq̄ appuit ei dñs. ſe puluerē ꝛ cinerē appellauit. Geñ.xviij. Iob.xlij. Nūc oculꝰ meꝰ videt te idcirco me rephēdo ꝛc.

Quia fumꝰ ꝓuocat lacrimas. Et pia marie recordatio lacrīas deuotōnis. Uñ dicūt fideles aīe ī ps. [Fleuimꝰ dū recordaremur tui ſyon] i. marie. Itē fumꝰ aſcendens de aromatibꝫ incēſis. ē graꝝ actio de ꝟtutibꝫ ſibi datis. que incēſe erāt igne caritatis. q̄s nō ſibi ſꝫ dei grē aſcribebat. Uel ī aſcēſu fumi ꝟſus celū. ꝑt eiꝰ recta ītētio figurari. Et nota ꝙ nō dicit hic ꝟgula fuiſſe ligni īſenſibil et duri. ſꝫ [fumi] q̄ ſpēm habet ſꝫ ſubſtātiā nō habet. Cū eni cernit: aliq̄d eſſe videt. cū manꝰ apponit nihil inuenit. Sic btā virgo videbat hic eſſe ꝑ carnis ſpēm. ſed hic nō erat ꝑ dilectōem. Silr nec vir iuſtꝰ. qꝛ ɔuerſatio eius in celis eſt. ad Phil.iij.

Capitulū ij.

Sermo ſecūdꝰ

ITem Cañ.viij. dicūt angeli [Que eſt iſta que aſcēdit de deſerto delicijs affluens. innixa ſup dilectū ſuū.] Et ad mirāt de tribꝫ q̄ attēdebāt ī ꝟgīe. ſ. de aſcēſu. de deliciaꝝ affluētia. et ꝙ innixa dilecto. Primū mirabile. ſcōm mirabiliꝰ. terciū mirabiliſſimū. Aſcēſus mirabil. qꝛ pauci aſcēdūt. Uñ. [Quis aſcēdet in montē dñi ꝛc.] Et notat [q̄s] raritatē. pauci eni ſunt electi. Matth.xx. Sed fere oēs deſcēdūt. vñ Iſa.v. vbi loq̄t de īferno. Deſcēdūt fortes ꝛ ſublimes glioſiq̄ ad eū ꝛc. Scōm mirabiliꝰ. qꝛ pauciores aſcēdūt affluētes delicijs. qꝛ fere oēs pedibꝫ. i. affectibꝫ lutulētis. deſcēdūt ad minꝰ ī purgatoriū. Terciū mirabiliſſimū. ſ. ꝙ [innixa ſup dilectū] qđ nulli alij datū eſt creature. q̄. ſ. filiꝰ ē ſup oēm ꝑncipatū et poteſtatē. Ephe.i. Et ſub cuiꝰ pedibꝫ oīa ſubiecit pater. In hac autē innixiōe tria notant. Reuerētia matris. Excellentia filij. Familiaritas vtriuſq̄. Sicut ſi rex innitat alicui militi. miles inflectit humeꝝ. et ſic ex parte eiꝰ impendit regi reuerētia. et ex pte regis excellētia. ex pte vtriuſq̄ familiaritas. quia rex nō niſi valde familiari innitit. [Innixa ſup dilectū] Et nota [ſup] qſi ſupior dilecto. facit eni filiꝰ q̄cq̄d ꝑcipit mater. Uñ et dicimꝰ ei. Ora patrē. iube natū. Et in hoc ɔcordāt oēs ſcp̄ture. licet q̄dā mali oblo q̄nt. Itē ꝑ h̄ ꝙ dicit [innixa ſup dilectū] innuit ꝙ filiꝰ ꝑſens erat. alioq̄n non videret impleſſe illud Exo.xx. Honora patrē et matrē ꝛc. Ipe aūt cepit facere et docere. Act.i. [Innixa ſup dilectū] vices eni rependit filiꝰ matri. dei eni filius mrī innixus deſcēdit in terrā in incarnatōe. Uñ Iſa.xix. Aſcēdet dñs ſup nubem leuem ꝛ ingrediet egiptū ꝛc. Et mr innixa filio. aſcendit in celū ī aſſumptōe ſua. Uel ſic. Innixꝰ eſt dilectꝰ ſup eā q̄n aſſumpſit ex ea carnē. in eius vtero formatꝰ et coaleſcēs. Ipa ꝟo ſup dilectū. q̄n dixit ɔcepto filio. Fecit mihi magna q̄ potens eſt ꝛc. Primā aūt huius autoritatꝭ particulā. ſ. [Que eſt iſta que aſcēdit de deſerto] habes ſufficiēter expoſitā in ſupiori ſermone. Itē nota ꝙ ꝑus dꝛ [delicijs affluēs] et poſt [innixa ſup dilectū.] Nam ne ꝑderet delicias affluētes. nō ſuis meritꝭ ſed ipiꝰ innitebat grē. q̄ grām et meritū tribuit in ꝑſenti. et in futuro ꝑmiū ſupaddet.

Aliter. [Que eſt iſta ꝛc.] Et q̄nq̄ admirant in hac ꝟgine. Prīo dignitatē eiꝰ. Unō B

[Que eſt iſta] Glo. i. ꝙ̄ digna. Scḋo aſcēdentis gl'iam. ibi. [que aſcēdit] Tercō
locū vl' ſtatū vnde aſcēdit. ibi [de deſerto] Quarto delicias aſcēdēt. ibi [delicijs
affluens.] Quito amoꝛ plenitudinē. ꝑ quā ſubleuaꝶ. ibi [innixa ſup dilectū ſuū]
[Que eſt iſta] pt rn̄deri. triclinū trinitatis. Quere li. x. ti. xxxi. in fi. [Que aſcen-
dit] expone ſicut i ſupioꝛi ſmōe notatū ē de deſto C. [Deſertū] pt dici gen⁹ hūa-
Deſertū paupertas — nū: hoꝛribile et obſitū ſpinis et tribulis pctōꝝ. Uel ꝓpe [deſertū] eſt ſtat⁹ paup-
tatis: q̄ ab omnib⁹ deſeriꝶ. Paupertas enī ē comes indiuidua omni homini. i ingreſ-
ſu et egreſſu. q̄a nihil intulim⁹ in hūc mundū. haud dubiū q̄a nec auferre q̄d poſ-
ſum⁹. i. ad Thi. vi. Sed et ab oīb⁹ deſeriꝶ ipa paupertas in ꝓgreſſu. ipa ē enī bonū
odibile ꝛc̄. In dſerto eñ paupertatꝫ fabricaꝶ ſcala humilitatꝫ. que ſe extēdit vſq̄ ad
excelſū caritatis. et ꝑuenit ad altitudinē maieſtatꝫ. Ab h̄ deſerto ꝑ hāc ſcalā aſcē-
dit glorioſa virgo.

Aliter. Duo in noīe [deſerti] pn̄t intelligi. mūd⁹. ſ. vl' ꝯuerſatio. i. ſtat⁹ ſctōꝝ. q̄ ē terra
Deſertū ꝯuerſatio ſanctoꝝ — deſerta ⁊ inuia ꝛc̄. Que. ſ. ꝯuerſatio diciꝶ deſertū ꝓpter q̄ttuoꝛ ꝟtutes q̄ ab oīb⁹
deſeriūꝶ. Pria hūilitas. quā deſeruerūt apoſtate angeli. i. demōes. Scḋa obedien-
tia. quā ꝓmi parentes. Tercia paupertas. quā marie clerici ābitioſi. Uñ hieronym⁹.
Clericū. de ignobili gl'ioſum: de paupe diuitē. q̄ſi peſtē fuge. Quarta patientia.
quā religioſi. Iniuriati ſunt enī nob martyres. q̄ totā patientiā i celū detulerūt.
vt vix inueniaꝶ q̄s in terra. q̄ ſi ihonoreꝶ in aliq̄: ſtatim nō moueaꝶ ad irā. Has q̄t-
tuoꝛ ꝟtutes habuit gl'ioſa ꝟgo. in q̄ fuit vera hūilitas. quā reſpexit de⁹. i. appro-
bauit. Itē plena obediētia: quia legē impleuit i ſua deſpōſatōe. i filij circūciſiōe. i
legali purificatōe. i filij ad templū cū oblatōib⁹ deportatōe. Paupertima etiā fuit: q̄
nec hoſpitiū habuit qn̄ pepit. Uñ lucrata ē regnū dei q̄ḋ pauperum ē. Luce. vi.
Patiētiſſima fuit. q: ouis erat et mater agni. q̄ videns filiū crucifigi patiēter ſuſti-
nuit. nec remurmurauit aut ꝯtradixit. licꝫ ipius aīam gladi⁹ filij pertrāſiret.

Itē in noīe [deſerti] pt intelligi mūd⁹. in q̄ erat corpe: licet in cel' eſſet mēte. quia ce-
los attīgebat ſtās in terra. Sap. xviij. de q̄ ſicut crediꝶ aſcēdit corpaliter i ſua aſ-
ſumptōe. Uel mūd⁹ pt dici [deſertū] ꝓpter paucitatē hoīm rationaliū: et abūdā-
tiā irrōnaliū. Uñ Eccl'iaſtes. i. Stultoꝝ infinitus eſt numer⁹. Pauciſſimi enim
ſunt q̄ vtanꝶ rōe et ſint ſpūales. multi carnales et brutales. Itē. ꝓpter ſpūalium ci-
boꝝ defectū et inopiā. q̄a nec fides eſt in multis. nec doctrina veritatis. nec paſt⁹
bone operatōis.

Sequiꝶ [Delicijs affluens] Uerbū afflūēdi notat abundantiā deliciaꝝ. Uñ Ec-
cleſiaſtes. i. [Oīa flumina] ſpūaliū deliciarū [intrant in mare] i. in mariā. Iſte de-
licie ſunt dona ſpūaliū cariſmatū. vel ſpūales ſpūſſancti cōſolatōnes. quib⁹ virgo
reficiebaꝶ. Uel ꝑuilegiata miſericoꝛdie opa. quibus refecit dn̄m. et q̄ ei exhibuit
de ꝓpria ſubſtantia ſua. Uel iſte delicie ſunt illa ꝓma vnguenta. de q̄b⁹ dictū eſt
ſup̄ eodem parti. i. ca. ij. in fine.

Sequiꝶ [Innixa ſup dilectū ſuū.] Nota ꝙ enoch placuit deo. et trāſlatus ē i celū. C
Quattuoꝛ ꝯditiones caritatis — helyas ꝑ turbinē aſcēdit in celū. paulus q̄ſi violenter raptus eſt in celū. maria ve-
ro aſcēdit [innixa ſup dilectū] His q̄ttuoꝛ ſignanꝶ quattuoꝛ cōditōes caritatis: q̄-
bus in celū trāſferimur. In ꝓmo ſignaꝶ caritas fraterna. Unde. i. Joh. iij. Sci-
mus q̄m trāſlati ſum⁹ de moꝛte ad vitā. q̄m diligim⁹ fratres. In ſcḋo caritas fer-
uens. ad increpandū pctā. Uñ helyas dicit. iij. Regū. xix. Zelo zelat⁹ ſum ꝓ dn̄o
deo exercituū ꝛc̄. Ipe enī fuit zelatoꝛ legis. In tercio amoꝛ ardens i deſiderio ete-
noꝝ. qualis erat paul⁹ dicens. Cupio diſſolui ꝛc̄. In q̄rto amoꝛ ſuauis. innitēs
ſup dilectū ꝑ ꝯtēplatōem. tal' poſtponit omnia: et adheret ſoli dilecto. Prim⁹ ſta-
tus incipientiū. ſcḋus ꝓficientiū. terci⁹ ꝑfectoꝝ. q̄rtus ꝑfectiſſimoꝝ.

¶ Incipit quarta particula orti concluſi. in qua agitur de floꝛib⁹ et herbis huius orti.

¶ Chriſtus flos ¶ Capitulū primū

Ortus ↄcluſus ſoror mea ſponſa A

O Rtus ↄcluſus ſoror mea ſponſa
ꝛc. Viſo de aromatib9 hui9 orti. reſtat videre de florib9: qb9 vniuer-
ſis et ſingulis chriſt9 dn̄s figurat. Et nō ſolū chriſtus ſed ꝛ maria ꝛ
q̄libet iuſt9. ſed p̄ncipaliter ip̄e chriſt9. Videndū igit de ꝓꝓetatib9
florū. et de generib9 et diuerſitatib9 floꝝ. que videlicꝫ floꝝ ꝓprietates
Petrus manducator — ſubſcriptis v̄ſib9 facili9 poterūt memorie ↄmēdari. Sicut dicit petr9 mādueator
flos ſeptēplicē habꝫ ꝓꝓetatē. Quia tenuis. tener. lenis. pulcer. leuis. fragrans. ꝛ vti
lis valde. Nihil enī flore tenui9 cū ſtringit. Nihil teneri9 cū terit. Nihil leui9 cum
portat. Nihil lenius cū attrectat. Nihil pulcri9 cū cernitur. Nihil fragranti9 cum
odorat. Nihil vtilius cū fructus attendit. Sic et chriſt9 tenuis in flagellis. tener
in miſerijs. leuis ī p̄cept̄. lenis ī tolerātijs. pulcer ī exēplis. fragrās in ꝓmiſſis. vti
lis ī p̄mijs. Itē tenuis ad ſeueritatē. tener ad miſeratōez. leuis ad dn̄atiōez. lenis
ad māſuetudinē. pulcer ad ſpēm et iocūditatē. fragrās ad ꝓmiſſiōem. vtil' ad retri
butōnem. B

Flos chriſtus

Chriſtus flos
- Floruit in natiuitate. Vn̄ Iſa. xi. Flos de radice ei9 aſcendet.
- Defloruit in paſſiōe. qn̄ nō fuit ei ſpecies neq3 decor. Iſa. liij. Ideo d̄r. Flos liba-
ni elāguit. Naum. i. Maria liban9. Vn̄ ſe ↄpat libano nō inciſo. Eccī. xxiiij.
- Refloruit in reſurrectōe: ſ̄m hūanam naturā in qua defloruerat. Unde dicit. Et re
floruit caro mea.

Chriſtus flos

Propetates floris
- Mūdus. aromaticus. tenuis. tener. et ſpecioſus.
- Concauus. omnicolor. vernalis. lenis. aquoſus.
- Fructifer. incliuis. leuis. expoſitus. medicinans.
- Et delicatus. et habens matrē ſine patre.
- Paſcit apes. ꝛ eis cerā cum melle miniſtrat.
- Pneuma ſacrū recipit. nō viſus ſpargit odorem.
- Matrē nō violat. caput ornat. templa venuſtat.

Flos id eſt chriſtus

Verſus primus — M Und9 [peccati imunitate. Unde dicit. Ego aūt in innocētia ingreſſus ſū. C
Item Io. x. Quem p̄r ſctificauit et miſit in mūdū ꝛc. Simile in p̄s. Qui i-
gredit ſine macl'a ꝛc. Item marie dictū eſt Lu. i. Qd naſcet ex te ſanctū. Naſcet
natiuitate in vtero. et natiuitate ex vtero. Quere ſup̄ pti. i. c. x. A. Ad hāc mūdiciā
deſignādā: cōceptus ē in nazareth. qd interp̄tat ſanctus vl' mūdicia. Cōgruū enī
fuit vt in ea ↄcipet ille de q̄ d̄r Dan̄. ix. Cū venerit ſcſ̄s ſctōꝝ ꝛc. Et ꝙ in mūdi
cia ↄcipet ille q̄ ſolus ſine immūdicia ↄcept9 eſt. vt noſtri ↄceptus immūdiciam
Bern̄. — emūdaret. Beatus bern̄. Voluit dn̄s virginē eſſe matrē ſuā: de q̄ immacl'ata im
maculatus p̄cederet: omniū maculas purgatur9.
— Aromaticus] bone et ſctē opinionis fragrātia et odore. Lu. iiij. Fama exijt p vni
uerſā regionē de illo. et magnificabat ab oib9 ꝛc. Can̄. i. dicūt adoleſcētule. Curre
mus in odore vnguentoꝝ tuoꝝ. Vel aromatic9: in ꝓmiſſiōe. quia odore ſpei in
via nos reficit. ſed in patria fructu ſatiabit. Unde dicit ei p̄s. Satiabor cū appa-
ruerit gl'ia tua. Vel aromatic9: ſicut q̄dam flores. q̄ magis attriti fragrāt ſuaui9.
Sic et [fracto alabaſtro] corpis dominici in cruce [domus] i. eccleſia [impleta
eſt ex odore vnguenti] Ioh. xij.
— Tenuis] in triplici ſubſtantia. D

Chriſtus tenuis in triplici ſubſtantia

Chriſtus tenuis in ſubſtātia
- Spūs et aīe: p hūilitatē. qꝛ exinaniuit ſe formā ſerui accipiēs. ad Phil'. ij.
- Btē carnis: in q̄ p nobis fecit penitētiā ī cruce. vbi ita macilent9 ꝛ exilis apparuit
ꝙ dinumerabilia facta ſunt oīa oſſa ei9. ſicut dicit ip̄e in p̄s. [Dinumerauert] i.
dinūerabilia fecerūt [oīa oſſa mea] Nec poterat extēſio corpis ei9 in ligno meli9
deſcribi. ſicut dicit magiſter in glo.
- Terrena] q̄a nō habuit vbi caput reclinaret. Matth. viij. Vulpes foueas hn̄t ꝛc.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

—Tener] E

Flos iſte tener

Ad lrām.qđ apparuit ī verberis ceſiōe.qñ attrit⁹ eſt ꝓpter ſcelera nr̄a. Jſa.liij.
Per dilectionē.qꝛ diligens nos tenerrime./vt dicere videaꝛ de ꝗlibet fideli ſicut da
uid de ionatha.ij.Regū.i.Sicut mater vnicū amat filiū.ita te diligebam.Nō pa
tet./ꝗa ꝑ amoꝛe noſtro dignatus ē moꝛi. Unde ſe compat zeloti:ꝗ facile offendiꝛ

Flos iſte tener

et leditur.Exodi.xx.[Ego ſum de⁹ zelotes ꝛc.]Glo.nō ferēs animā mihi deſpō
ſatam aliqua ſuſpitōe notari.Item Sap.i.[Auris zeli].i.dei zelantis et caſtitatē
exigentis[audit oīa]ꝗa zelus excitat eum ad audiendū.
Per pietatē et ꝯpaſſiōem peccātiū.exemplo pueri./leſo ſocio ꝯpatiētis.Uñ dicit de
pctoꝛibus.Hiere.xiij.Si nō audieritis in abſcondito :ploꝛabit aīa mea a facie
ſupbie.Ideo enim videns hierl'm fleuit ſup illam.Luc.xix.quā pſciebat ruiturā.
que ſignat animā ineternū damnandā.
Per māſuetudinē.Unde ſignificaꝛ p dauid.ij.Regū.xxiij.Ipe eſt ꝗſi tenerrimus
ligni ꝟmiculus.Quere ſup ꝟſu.xij.in fine.

De ſpecie chriſti.

—Et ſpecioſus]ſancte ꝯuerſatōnis honeſtate.in quem deſiderant angeli pſpicere.i. F
Pe.i.Et cuius pulcritudinē ſol et luna miranꝛ.Et in ps.Dñs regnauit decoꝛē
indutus eſt].i.īmunitatē a peccato.Etiā ꝗntū ad formā coꝛpis fuit ſpecioſus foꝛ
ma p filijs hoim.quē.ſ.decoꝛē oſtēdit trib⁹ amicis ſuis in trāſfiguratōe.Matth.

Aclied⁹

xvij.De pulcritudine dñice faciei dicit acliedus.Credo ī illo ſpecioſiſſimo vultu
tātā gratie celeſtis elegantiā refulſiſſe.vt omniū in ſe ꝯuerteret aſpectū.auditum

Species chriſti

erigeret:excitaret affectū.Species aūt ſeu pulcritudo hui⁹ floꝛis maxime ꝯſiſtit
in duob⁹.ſ.in cādoꝛe et ruboꝛe.Natiuus enī coloꝛ hui⁹ floꝛis et ꝗſi candid⁹ ſctā
eius cōceptio.Unde Joh.x.Quē pater ſctificauit et miſit in mundū ꝛc.Tūc enī
pr̄ filiū ſctificauit./cū eum p ſalute mūdi cum ſctitate cōſtituit incarnari.Et ppt
hoc dictū eſt marie Lu.i.Qđ naſceꝛ ex te ſactū ꝛc.Uñ dicit[ſctificauit et miſit]
quia miſſio nō pceſſit ſanctificatōem.Et de iſto floꝛe diciꝛ Sap.vij.Candoꝛ eſt
lucis eterne et ſpeculū ſine macula ꝛc.Uel ꝗſi natiuus coloꝛ eius./virgitas et inno
centia.que duo ſignanꝛ in candoꝛe.Unde vocat ſe liliū.Cañ.ij.Ego liliū cōual
lium.Sed huic cādoꝛi accreuit ruboꝛ roſe.i.martirij in paſſiōe.Et hoc patet ī flo
ribus quarūdā arboꝝ et herbaꝝ.qui pmo candidi apparēt.et tandē vertunꝛ ī ru
boꝛem.[Candid⁹]enim ī natura diuitatis pmāſit.licet ſm naturā hūanā in paſſi
one rubuerit.

Dñs pariſiēſ eps

Ab hac duplici ſpecie ꝯmendat eccl'ia ſpōſum ſuū Cañ.v.[Amic⁹ me⁹ candid⁹ et G
rubicūdus.Candid⁹]ſm deitatē.ꝗa candoꝛ eſt lucis eterne.et emanatio quedaꝫ
claritatis dei ſincera.Sap.vij.qđ eſt dicere.luminoſiſſim⁹ et mūdiſſim⁹.[Rubi

Coloꝛ chriſti

cundus]vero.i.flāme⁹ et rutilātiſſimus.qꝛ filius caritas ipius patris.et ſicut de
us de deo ſic caritas de caritate.i.Joh.iiij.[Deus caritas eſt]quod tā de pr̄e ꝙ
de filio pt intelligi.Uel[candidus]mūdiſſimo ſctiſſimoq; ingreſſu in mūdum.
[rubicund⁹]in egreſſu de mūdo.qꝛ tunc ꝓpꝛio ſanguine rubꝛicatus.Uñ apoca.
xix.[Qui ſedebat ſup equū albū veſtitus erat veſte ſanguine aſpſa].i.carne./ꝓpo
ſanguine rubꝛicata.Uñ Jſa.lxiij.Quare rubꝛū eſt īdumētū tuū ꝛc.Ul'[cādid⁹]
puritate ſctimonie et innocētie.[rubicund⁹]feruētiſſima caritate.Et ſunt hi duo
coloꝛes amantib⁹ gratiſſimi.Uel[cādidus]ꝗntū ad mūdiciā humanitatis.[ru
bicund⁹]quo ad ſplēdoꝛē diuitatis./ꝗ ſignaꝛ in auro qđ ſplēdet ꝛ rutilat.Cañ.
v.Caput dilecti mei auꝝ optimū.caput aūt chriſti de⁹.i.Choꝝ.xi.
Hanc duplicē pulcritudinē oñdit in trāſfiguratōe Matth.xvij.Unde ibidē diciꝛ ꝙ H

Pulcritudo chriſti

[reſplēduit facies ei⁹ ſicut ſol.ꝛ veſtimēta ei⁹ facta ſunt alba ſicut nix.]Per[faci
em]deitas.de ꝗ dictū eſt moyſi Exo.xxxiij.Nō poteris videre faciē meā.Nō enī
videbit me hō ꝛ viuet.Per[veſtimēta]ſignaꝛ humanitas.ꝗa habitu inuētus eſt
vt hō.ad Phil'.ij.Itē a gemino decoꝛe ꝯmēdaꝛ flos iſte.Cañ.i.ꝗ ſignaꝛ dilectus
eccl'ie.vbi dicit ei ſponſa.Ecce tu pulcer es dilecte mi et decoꝛ⁹ ꝛc.[Pulcer]diciꝛ
quaſi pollens cultu.qđ ptinet ad exterioꝛē hoiem.ſ.ꝗ ad morū maturitatē.[De

corus] dicit quaſi dec⁹ cordis. qđ ad interiorē. et deſignat cordis puritatē.
Itē de ſpecie h⁹ floris dicit ꝓpheta loquens ad ſponſū. Tu es ſpecioſus forma p̄ filijs
Argumentum — hominū. Sed ↄtra Iſa. liij. dr̄. Non eſt ei ſpecies neqȝ decor. Solutio. Nō dic
Iſaias ⁄ intelligit de ignominia paſſiōis. [Specioſus] inquā [forma] .i. luce cā⁄
dore et habitu. Luce. vñ Eccī. xliij. Mūdū illuminās in excelſis dñs. Candore.
Unde Sap. vij. Candor eſt lucis eterne ꝛc. Habitu. Uñ Iſa. lxiij. Iſte formo⁄
ſus i ſtola ſua. Et Job. xl. Circūda tibi decorē. Nec ſolū ſpecioſus ⁄ ſȝ excellētiſſi
me pulcerrim⁹. Uñ [p̄ filijs hoīm] q̄a de plenitudie ei⁹ oēs acceperūt. qꝛ ipe eſt
ſpeciei generator Sap. xiij. Potuiſſet enī dixiſſe p̄ angelis. qꝛ etiā angel' ſpecioſior
eſt. Sed q̄a ↄmēdabat ipm ſcḋm hūanitatē melius dicit [p̄ filijs hoim.] Signuȝ
aūt ſue tante pulcritudinis eſt ⁄ ꝙ in eū deſiderant angeli ꝓſpicere. i. Petri. i. I
Nota — Itē notandū ꝙ dñs decorē ſuum abſcōdit iudeis. Uñ Iſa. liij. Uidim⁹ eū deſpectū.
Signauit diſcipulis i trāſfiguratiōe. Matth. xvij. Oſtēdit angel' in aſcēſiōe. ꝛ de
inceps. Unde vidētes eū aſcēdentē dixerūt Iſa. lxiij. [Quis ē iſte q̄ venit đ edom
tinctis veſtib⁹ de boſra. iſte formoſus in ſtola ſua] .i. in habitu hūanitatis. Promi
ſit videndū electis. Iſa. xxxiij. [Regē in decore ſuo videbūt oculi eius] .ſ. cuiuſ⁄
libet beati. Dicit ḡ [Specioſus forma p̄ filijs hoīm] q̄a in oīb⁹ alijs ē culpa. Ro.
iij. Oēs enī peccauerūt ꝛc. Sȝ ipe peccatū nō fecit. i. Pe. ij. Itē đ hac duplici pul
critudine dicit p̄s. chriſto. Specie tua ꝛ pul. tua. [Species] ad diuīitatē [pulcri⁄
tudo] refert ad hūanitatē. Uñ ſpōſa dicit ei Cañ. i. Ecce tu pulcer es dilecte mi ꝛ
decor⁹. Dicit ḡ. O potētiſſime [intēde] .i. hoīem ꝑeuntē reſpice [ſpecie tua] .i. mi
ſericordia deitatis. q̄ ꝑ ſpēm ſignat [et pulcritudine] .i. hūilitate hūanitatis. Exo.
iij. [Uidi afflictōem ppl'i mei] ecce miſericordia. [et deſcēdi liberare eū] ecce hūili
tas. Et ↄmēdat eū a duob⁹. A miſericordia. Uñ [intende] Ab hūilitate. Uñ [pro
ſpere ꝓcede] .i. ꝓcede de vtero v̄ginis. De q̄ ꝓceſſu habet ibi. Ipe taq̄ȝ ſpōſus ꝓce
dens de thalamo ſuo. [Proſpe] .i. ad ꝓſpitatē et vtilitatē nr̄am. quia oīa bona no
bis cōtulit. [et regna] ſup filios tuos quos a diabolo liberaſti. K
Verſus ſecūdus — Concau⁹ [p v̄tutē hūilitat'. ſic flores lilij roſe et viole et ceteri cōcaui ſūt ſic pa
tet. Et in cōcauitate ſue hūilitatis v' hūanitatis : attulit apicl'is ſuis mel ſue
diuinitatis. i. nobis : ſi i nobis inuenerit ꝓprietates apicule.
—Omnicolor] Eſt enim purpurei : aerei : iacintini : et liuidi coloris ⁄ vt viola. Pur⁄
purei inquantum rex et martyr. quia purpura regibus cōuenit. Et ſanguis ⁄ quo ſi⁄
gnatur martyriū : purpurei coloris eſt. Aerei. ꝓpter virtutē cōtēplatiōis. Iacinti⁄
ni q̄ eſt color celeſtis. quia de celo deſcēdit. Unde et deſignat ꝑ ſaphirū. Liuid⁹
etiā et diſcolor iacuit in ſepulchro. cuius liuore ſanati ſumus. Iſa. liij. Itē can⁄
det vt liliū. Uñ Cañ. ij. dicit. Ego liliū cōualliū. Intus et exterius ꝑ duplicē in⁄
nocentiā. vt ſupra dictū eſt F et H. Itē rubet quaſi roſa ꝑ eximiā caritatē. ꝑ ve⁄
recundiam virginalē. per patientiā ſingularē. per ꝓprij ſanguinis effuſionē. Fu
it etiā quaſi crocei coloris per virtutē caritatis. qꝛ ſicut crocus res quib⁹ admiſcet
in ſuū cōuertit colorē. et ſicut fermētū farinā ↄſpſam in ſuū saporē ↄuertit. ſic ꝛ ei⁹
caritas forma eſt omniū v̄tutū. Uel etiā croce⁹ color deſignat ſapiaȝ. In eo enī
ſunt omnes theſauri ſapīe et ſcīe abſconditi. ad Col'. ij. L
Alio etiā modo poteſt flos iſte appellari omnicolor. videlicȝ ab effectu. Et ideo qua
Chriſt⁹ generalit' alij ſpēal'r flos dr̄ — ſi generaliter ſe appellat florē. ſed non determinat qualē. Canti. ij. vbi dicit. Ego
flos campi ꝛc. Et hoc quia nō vno modo floret in campo eccleſie. ſed rubet i mar
tyribus. viret in cōfeſſoribus. candeſcit in virginib⁹. pallet in penitentib⁹. nigre⁄
ſcit in humilibus. pallet in deſpectis et patientib⁹. rutilat in doctoribus et cete⁄
ra huiuſmodi. Sicut enī ſtella differt a ſtella in claritate. ij. ad Chorin. xv. ſic cā⁄
pus eccleſie in florū diuerſitate. Chriſtus enī alios rubricat imitatōe ſue paſſio⁄
onis. alios candidat ſanctimonia caſtitatis. alios virides facit virore fidei vel pa
tiētie. alios pallidos pallore penitentie. alios rutilātes ſplendore ſapiētie. ꝛ hmōi.
Et iō ſicꝫ ex vno chriſto ⁄ tanta colorū vel pulcritudinū varietas. ſic ex vno ſole tā⁄
ta luminaritas. Unde idem eſt dicere. [Ego ſum flos cāpi] qđ eſt dicere [ego

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſum lux mūdi] Joh.viij. Sicut enī ſublato ſole tot⁹ mūd⁹ remanet tenebroſus.
ſic ſublato h flore nihil pulcritudīs r̄manet ī cāpo eccl'ie. Preterea. Quid fragrat
ſuauiter. aut ſapit dulcit̄. aut lucet delectabiliter in vnoquoqꝫ ſctōꝝ niſi flos iſte.
Aug⁹. Vñ.ij. Choꝝ.ij. Chriſti bon⁹ odor ſum⁹ deo ꝛc. Aug⁹. In primo nō diligit̄ ni
ſi de⁹. id ꝑo ſolū qđ diligit̄. fragrat ſapit et lucet ī cāpo eccl'ie. Itē ꝑpter hmōi co/
lores varios compat̄ ſpōſus arbori malo Cañ.ij. et inter lapides ꝑcioſos topazio.
q̄ đr q̄ſi topandion. i. om̄icolor. Quere li.xi.ti.vij. D. KK. Et li.xij.pti.vi.ca.xxij
—Vernalis] Annūciatus ſiq̄dē ꝛ ꝯcept⁹ ē iſte flos ī tp̄e floꝝ. h eſt in vere. Vñ cañ.ij. B
dirigit̄ ſermo ad mariā filiū dei ꝯcepturā. Surge ꝑpera amica mea et veni. iā enī
hiems trāſijt ꝛc. Et paulo p⁹. Flores apparuerūt ī terra nr̄a. Et paulo poſt. Oſt
de mihi faciē tuā. ſonet vox tua ī aurib⁹ meis. [Poſt hiemē]. ſ. in vere ꝯceptus ē
chriſt⁹ a ꝟgine. q̄ [oſtēdit faciē ſuā] cū ī voce angeli ꝟecūdata ē et turbata [ſonuit
vox ei⁹ in aurib⁹] dn̄i: cū dixit. Ecce ancilla dn̄i. fiat mihi ſm̄ ꝟbū tuū. et ī h ver
Chriſt⁹ ꝯcipit̄ bo ꝯcepit. In hac aūt melliflua m̄ſiōe. ineſtimabil'r delectat⁹ ē de⁹. et iō ibi ſeq̄t̄.
[Vox ei tua dulcis ꝛc.] Cōcept⁹ ē etiā flos iſte et nutrit⁹ ī nazareth. qđ īterp̄tat̄
flos. Cōgruū aūt erat florē cū flore ꝯcipi. et de flore naſci. et in flore nutriri. ꝛ ī tp̄e
floꝝ. h ē. in vere nūciari. Ab ill' etiā ſp̄ūaliter ꝯcipit̄: in q̄b⁹ repit tres floris ꝓꝑieta/
tes. ſ. ſpēm. i. honeſtatē ꝯuerſatōis. Fragrātiā. i. odorē bone opiniōis. Spem fru
Berñ. ctus. i. intētōem eterne retributōis. Btūs ber̄. Amat florigerā patriā flos de radi
ce yeſſe. florē te reputat. et ad te diuertit ſicut ad nazareth. ſi tibi vel honeſtas ꝯuer
ſatōis tanq̄ꝫ floris ſpēs. vel odor bone opinionis tanq̄ꝫ fragrātia floris. vl' inten
Chriſt⁹ ī vere concipitur tio eterne retributōis tanq̄ꝫ ſpes fruct⁹: nō deſit. Itē flos iſte vernalis. q̄a ꝯcept⁹
in vere: qđ eſt tp̄s renouatōis. q̄ñ q̄dāmodo iuueneſcūt et renouant̄ oīa terrena/
ſcētia. pariūt et educāt aues et aīalia. florēt et germināt arbores et ꝟgulta. Cōue/
niens oīno tp̄us renouatōi hūane nature. vt quādo florent cetere virge. floreret eti
am virga de radice yeſſe. et inde aſcēderet ieſus nazaren⁹. q̄ ſimul eſt flos et fruct⁹.
Unde de ea dicit mater. Flores mei fruct⁹ honoris et honeſtatꝭ. Et bñ dicit [flo
res mei] pluraliter. nō flos meus. licet vnicū florē ꝓtulerit. quia ipē ē liliū ꝑ caſtita
tem. viola ꝑ humilitatē. croc⁹ ꝑ caritatē. roſa ꝑ patientiā ſingularē. et hmōi. Et no
ta q̄ ſpes fruct⁹ nō habet̄ ſine hoc flore. nec flos iſte habit⁹ eſt ſine virga iſta. ergo
ſine virga iſta nec flos habet̄. i. ſpes. nec fruct⁹ vite eterne.
—Lenis] i. ſuauis ad tangēdū benignitate et manſuetudine. que maxime patet in A
peccātiū iuſtificatōe et peccatoꝝ remiſſiōe. Reuocat auerſos a ſe dulciter. Iſa. xxx.
Erunt aures tue audiētes vocē poſt tergū monentis ꝛc. Expectat eos patienter.
Iſa. xviij. Ego q̄eſcam et cōſiderabo in loco meo. q̄ eſt miſericordia ꝛc. Suſcipit
reuertētes hilariter. Exemplū de filio ꝓdigo. Lu. xv. et patre ſuſcipiēte. Petā cō/
Berñ. donat liberaliter. Btūs berñ. Quia nō damnat in vlciſcēdo. nō ꝯfundit imprope
rando. nō minus diligit imputādo. De p̄mo Eze. xviij. Nolo mortē pctōris ꝛc.
De ſcđo Jaco. i. Dat omnib⁹ affluenter. i. pl⁹ q̄ꝫ ſciāt petere. remiſſionē. ſ. grām et
gloriā. De tercio. Btūs vir cui nō imputabit dn̄s peccatū.
—Aquoſus] i. ſuccoſus. cui⁹ ſuccus pietas. ꝯpaſſio et lacrime. Unde Luce. xix. Vi D
dens ciuitatē hierl'm fleuit ſup illam ꝛc. vt ſupra. E. Silꝫ ī paſſiōe orās ꝛ allegās
ꝓ crucifixorib⁹. Ad Heb. v. Qui ī dieb⁹ carnis ſue ꝛc.
Verſus tercius —FRuctifer.] In flore habetur ſpes fructus. et in chriſto ſpes omnis boni p̄ſen
tis et futuri. Unde dicit Ecci. xxiiij. [In me omnis ſpes] antiquorū. ſ. ꝛ mo
dernorū. Unde dicit̄ in pſal. Sperate in eo omnis cōgregatio populi. Bene di/
cit [in me] q̄a maledictus homo q̄ confidit in hoīe. Hiere. xvij. [Vite] eterne [et
virtutꝭ. Vie] qua pugnatur ꝯtra vicia. Itē ſine flore nō habet̄ fruct⁹. nec ſine g̃/
tia chriſti boni aliq̄d ſperādū ē: q̄a peſſima eſſet p̄ſumptio.

Sperandū eſt in chriſto D

Quia largiſſim⁹ ē. Heſter. ij. Dedit aſſuer⁹ munera ſm̄ magnificētiā p̄ncipalem
Sperād ē ī xp̄o Quia dare poteſt tp̄alia et eterna. Prouer. iij. Lōgitudo dierū in dextera eius. et ī
ſiniſtra illius diuitie et gloria.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Quia hortat nos ad petendū Matth. vij. Petite et dabit vobis. Johã. xvi. Uſq modo nõ petiſtis quicq̃ 7c.
Quia cõſueuit dare plura q̃ petat. ſicut patz in latrone crucifixo. Ideo dic ei ps. Reminiſcere miſerationū tuaꝝ dñe.
—Inclinis] in q̃ ſignat hũilis obediẽtia chriſti. q̃ hũiliauit ſemetipm fact⁹ obediens vſq ad morte. morte aũt cruc. ad Phil. ij. Flores enĩ roſe: lilij: et viole. ſp i pte al terã inclinãt. Hãc obediẽtiã inuebat xps cũ iclinato capite tradidit ſpm. Jo. xix.
—Leuis] peccati imunitate. qd põdere ſuo aĩaz deprimit i gehẽnã. Cui⁹ caro dr nubes leuis. Iſa. xix. Qui peccatũ nõ fecit 7c. i. Pe. ij. Uel leuis. pdicatõis diſcurſione. Ul leuis: obediẽtie adimpletõe. Quia exultauit vt gigas ad cur. viã mãdatoꝝ pris. Per hãc leuitatẽ ſurſum ↄtinue ferebat diuinitatis ↄtemplatõe.
—Expoſitus] Uñ appellat ſe florẽ cãpi. nõ orti. Cañ. ij. Hoc iuẽies ĩfra ca. ij. L. Oibus enĩ volẽtib expoſit⁹ ẽ ad delectabiliter intuẽdũ. ad ſuauiter odorandum. ad vtiliter colligendum.
—Medicinans] i. medicinat. In ipo enĩ inuẽta ẽ medicina generis hũani. i q̃ a plãta pedis vſq ad vticẽ: añq̃ flos iſte appareret: nlla ſanitas erat. ſz medicatũ ẽ floris h⁹ ſucco: ſpecie et odore. ſ. ſucco aq̃ et ſãguis. ſpecie ↄuerſatõis. et odore opiniõis. Q

Verſus qrtus — ET delicat⁹] Unde dicit dauid de ſalomõe. i. deus pater de chriſto Paralip. xxij. Salomon fili⁹ meus puer paruulus et delicatus.
—Et habens matrẽ ſine patre.] Mater floris eſt terra: vl arbor ſeu herba. de q̃ flos orit ſine coitu. ſine maſculo. ſine ſemine. Sic et chriſt⁹ ſm hũanitatẽ habuit mrẽz ſine patre. ſicut ſm deitatẽ patrẽ habebat ſine matre. R

Verſus quintus — PAſcit apes. et eis cerã cũ melle miſtrat] Flos enĩ licet ſteril appareat. fructũ tñ habet bñdictũ: ſz ſecretũ: dulcẽ: ſalubrẽ. ab imũdis: pigris: et piguib abſcõditũ. Norũt enĩ apes: agiles: vgiles et fecũde. vbi q̃rant. q̃d eligãt. q̃d gutturi. q̃d cruribꝫ ↄmittãt. Norũt q̃d cere ↄueniat. q̃d liq̃ri. q̃d aptũ ſit: vt luceat oib qui in domo ſunt. q̃d vt trãfferat in cellã pigmentariã 7c. Eſto g̃ et tu apis. aſſume pennas vtutũ. vola a terra p ↄtemptũ tpaliũ. Elige et collige in iſto 7 ex iſto flore quo mellifices. qd cõdas eſtiuo tpe. q̃ viuas hiemali. donec hiems trãſeat. imber abeat 7 recedat. Itẽ ex iſto flore mellificatio. fructificatio. cib potus. et medicina. Ex illo ſiq̃dem mel et cera. Ex melle pot⁹ inebriãs eterne ſecuritatis. Ex melle enĩ q̃dã pocula ↄficiunt. Ex melle refectio interne ſatietatis. q2 mel implet et reficit qñ comedit. Ex hac medicina ſanitas ſempiterne icorruptõis. De ei⁹ cera ſplẽdor eterne claritatis. et in ei⁹ melle dulcor indeficiẽtis felicitatis. S

Verſus ſextus — PNeuma ſacrũ recipit] Uñ. Egrediet virga de radice yeſſe. Iſa. xi. Et flos d radice ei⁹ aſcendet. et req̃eſcet ſup eũ ſpũs dñi. [Spũs dñi] trãſitiue vl intrãſitiue. i. ſpũs qui eſt dñs. in quo eſt libertas. ij. Chor. iij. q2 ſpũs eſt deus. Jo. iiij. Qui in ſolo chriſto pleniſſime req̃euit: q̃a mãſit et nunq̃ receſſit. Joh. i. Super quẽ videris 7c. Itẽ quia in eo gr̃a nec creſcere nec decreſcere potuit. q2 nõ ad mẽſurã dedit ei dñs ſpiritũ. Joh. iij. Requieuit etiã in eo. quia chriſt⁹ fuit ſine moleſtia cuiuſcunq peccati. i. Petri. ij. Qui peccatũ nõ fecit 7c. In ipo etiaz req̃euit. q̃a in ipo ſolo habitat plenitudo diuitatis corpaliter. ad Col. ij. In nobis autẽ fumus et ſtillicidium: et mala vxor ſepe expellũt ſpiritũ de domo ſua: vel moleſtant. Prouer. xxvij.
—Nõ viſus ſpgit odorẽ] Odor ei floris ſentit. licz flos nõ videat. Odorẽ ſiq̃dẽ hui⁹ floris. mltis itermedijs natõib pſenſit magn⁹ ille pr̃iarcha yſaac i filio ſuo iacob. cui bñdicebat. Uñ et cũ admiratõne prupit i hec vba Geñ. xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni: cui bñdixit dñs. Hãc autoritatẽ iuenies expoſitã li. viij. ti. iiij. A. Nr enĩ iacob. i. xps: nr luctator. fili⁹ ẽ yſaac. de cui⁹ ſtirpe deſcendit maria. Et ipa eſt ager plen⁹ omni ſuaueolẽtia virtutũ: q̃ſi floſculoꝝ. cui⁹ odori ↄpat odor filij. q̃ nat⁹ ẽ de mũdiſſima tot⁹ mũdus. et de dulciſſima tot⁹ dulcis. T

Verſus ſeptim⁹ — MAtrẽ nõ violat] ſed magis inſignit: nobilitat et venuſtat. et ↄmendabilẽ reddit. [Matrẽ] id eſt. terrã: vel herbam: aut arborẽ de qua oritur. Similiter

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

chriſtꝰ ꝯ̄ceptus ē abſ matris deflorato̅e.portatus ⁊ natus abſ materni vteri leſio̅e.et ex eiꝰ ꝯceptōne:partu:et maternitate totꝰ honor et glĩa marie. Vñ Oſee ix.dr̃ de chriſto et de maria. Glĩa eoꝝ a partu ⁊ ab vtero et a ꝯceptu:ordie p̄poſte ro.[A ꝯceptu]ſine ꝟgitatꝭ leſio̅e.[ab vtero]ſine vētrꝭ ꝑuato̅e[a partu ſine pari/ lentis dolore.

—Caput ornat]q̄a de florib; fiūt ſerta ⁊ corone.q̄ deferūť ī capi/ te. Et dr̃ ſertū ab inſerēdo.q: ibi flores inſerūť. Chriſtꝰ eni corona ē electoꝝ ſuoꝝ q̄ ſine certamīe nō habeť.ij.ad Thi.ij.[Nō coronabiť niſi q̄ legitime certauerit] .i.pſeuerāter et debito fine. Iſa.xxviij. In die illa erit dn̄s exercituū corona glo/ rie:et ſertū exultato̅is reſiduo populi ſui ⁊c̃.

—Tēpla venuſtat]Vñ circa altaria ſolēt apponi roſe et lilia. Vñ caniť de btā ꝟgine. que ē chriſti tēplū ſpeciale. Sicut dies verni circūdabāt eā flores roſaꝝ et lilia cō uallium. Singuli etiā iuſti.ſingula etiā tēpla chriſti. q̄b; dr̃.i. Coꝛ.iij. Tēplū dei ſanctū ē.qđ eſtis vos. q̄ꝝ tota ſpūal' vl' interior pulcritudo ex iſto flore eſt.

Chriſtus flos campi Capitulū ij.

CAntico.ij.dicit ſpōſus ad ſpōſam. Ego flos cāpi.q̄ ꝓꝑe ē viola ⁊c̃. Supius A inuitauerat ſpōſa ſpōſū ad q̄etē ⁊ amplexꝰ lectuli viriditate.dicēs.[Lectulꝰ noſter floridꝰ][Et domꝰ pulcritudīe atq magnificētia.dicēs.[Tigna domoꝛū nr̃aꝝ cedrina ⁊c̃.][Sꝫ ſpōſus vocat eā ad ſtrēnuitatē certamīs:et laborē agricul/ ture ſpūal':dicēs.[Ego flos cāpi.]q.d. O ſpōſa.tu delectarꝭ in q̄ete.ſecretis vis florere ꝟtutib;.et hāc pulcritudinē amas.ego ꝟo aliā q̄ro.ſ.pulcritudinē pietatis ⁊ ſalutē mltoꝝ. Odorē meū toti mūdo ĩnoteſcere cupio.qđ fieri nō pt niſi poſtpo ſita q̄ete: q̄ delectaris:ad p̄dicato̅is officiū attingas. qđ libenter facere debes. q̄a ego flos campi.

Ego flos campi B

Id ē. decor et glĩa mūdi:ī q̄ pugnādū ē.[Ego] q̄ natural'r ſū deꝰ[ſū flos cāpi].i. virgīs filiꝰ. Cāpꝰ eī incultꝰ ē.et tñ florē ꝓducit.ſic ⁊ btā ꝟgo ītacta ⁊ illibata chri/ ſtū pepit

Omni ſuauitate odorꝰ:aſpectu decorꝰ.guſtu dulcꝭ.tactu ſuauiſ.ol/ fatu delectabilis.ſed nō lectuli vl' orti.immo[campi.]

Per victoriā certamīs obtinēdꝰ.q: ſū brauiū ī ſtadio currētib;.corona ꝓpoſita ī cā po certātib;. Iſa.xxviij. In die illa erit dn̄s coro̅a glĩe:et ſertū exultato̅is reſiduo ppl'i ſui.ij. Thi.ij. Nō coronabiť q̄s ⁊c̃.i. Coꝛ.ix. Vnꝰ accipit brauiū.

Vt q̄ me habere deſiderat:campū certamīs nō fugiat.

Nō lectuli.i.vernās indeficiēter:et mūdus natural'r adherēs radicib; origīs mee. q: a p̄re ꝓcedēs nō ſū ab eo diuiſus. Sꝫ flos lectuli marcidꝰ ē. q: a radice ſepatꝰ.

Illis fragrās ſuauiꝰ.vernās iocūdiꝰ.q̄ ꝑ me certāt fortiꝰ: ⁊ laborāt fructuoſius.

Ego flos campi

Id ē.coꝝ q̄ ꝑ caritatē ſunt extēſi ad alios.et ꝑ iuſticiā ſc̃m vtraq ſui partē expoſiti. In illis eni ſalua pace ꝯtēplatiuoꝝ floret ſpōſus fructuoſiꝰ.fragrat ſuauiꝰ ⁊ latiꝰ. vernat ꝓpēſiꝰ:fide ſpe et caritate currētib;:in futuro erit fructꝰ lectuli ꝑueniētib;. Sic ergo currite vt comp̄hendatis.i. Coꝛ.ix.

Per certamē obtinēdꝰ.ꝑ laborē colligendꝰ.tādē maturatus ī fructū in eterna req̄e. C q̄ eſt lectulꝰ ſpacioſiſſimꝰ:ſemꝑ ſine faſtidio comedendꝰ.

Nō orti.q̄a oīb; volētib; ad delectabiliter ītuēdū.ad ſuauiter odorādū expoſitꝰ.nō in lecto vl' ī domo ſingulariter poſſidendū incluſus. Hoc dr̃ ꝯ illos:q̄ ī ſolo ocio ꝯtēplato̅is.nō ī labore acto̅is:vl' in ſolicitudīe p̄lato̅is:opinanť eſſe ſalutē.q̄ſi ſolꝰ lectꝰ ꝯtēplato̅is ſit floridꝰ.⁊ totꝰ cāpꝰ ꝯuerſato̅is actiue ſit ſordidus.

Laborātib; ſpem fructꝰ ꝓmittēſ.ī flore eī fructꝰ ſperať. Nec dicit.ſum vl' fui vl' ero. ſed ſine tp̄e.[ego flos cāpi]ad innuendū q̄ ſp̄ ē cū laborātib;. Matth.ī fine. Ego vobiſcū ſū oīb; dieb; ⁊c̃. Quaſi dicat ſpōſe. Noli ī abſcōdito cubiculi: vl' ī arto le ctuli me q̄rere.q̄a palā me exhibeo omnib;:ad ꝯgnoſcēdū:inueniēdū: obtinendū vt[flos cāpi]quo nihil magis expoſitū.

Id ē.ego ſolꝰ campo eccl'ie: vernantiam:floritōnem:et odorem tribuo.que eſt cam/ pus ꝓpter eq̄litatē iuſticie.ꝓpter latitudinē et extenſionē caritatis. Sꝫ quō ē[flos cāpi]ſic aromatica ſpēs ē odor naſi.ſic auꝝ ⁊ lapides ſpcioſi ſūt diuitie vaſ ꝯtinētꝭ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Eccleſia campus — illa. Eccleſia dicit̃ cāpus ꝓpter duo. Primo/ q̄a eſt locus certamīs. ſcd̄o q̄a locus laboris. ſicut agerulus vinea. Eccl'i. ij. Fili accedens ad ſeruitutē dei ⁊c.

Id eſt. ego q̄ ſum fruct⁹ celi vt deus. ſum [Flos campi] i. mundi. vt hō Quaſi di. qui vult ſatiari fructu p̄ fruitionē: redoleat florē p̄ imitatōem.

Id eſt. virgo de ꝟgine nat⁹. Alij ꝟgines ſunt flores orti. i. d̄ corrupta matre nati. q̄a ort⁹ excolit̃ hūano exercitio. qd̄ n̄ maria. Ul' h̄ dic̄: ꝯ illoꝝ p̄ſūptōem q̄ p̄minent altitudīe ſcīe vl' vite ſc̄titate. q̄ſi di. [Ego ſum flos cāpi] nō ſolū mōtiū. i. ſc̄toꝝ vi ta et ſcīa ſublimiū. ſꝫ et [campi] i. ſimpliciū. Uel [Ego ſum flos cāpi] nō ſoli⁹ mō tis iudee. q̄ velut mons p̄mo recepit radios fidei. ſed et [campi] i. gentilitat̃. in q̄ velut ī campo diabolus libere et abſq̄ offendicl'o diſcurrebat. D

Et liliū cō uallīu] i. decus et g'ia hūiliū: q̄ pati ſunt ad patiendū. q̄bꝫ reuelo hūili tat̃ mee claritatē. quā geſſi ī hūanitate naſcens et moriēs. q̄bꝫ etiā reuelo eterne dei tat̃ ſplēdorē: mag̃ q̄ꝫ montibꝫ. i. ſapiētibꝫ hui⁹ mūdi. vt habet̃ Matth. xi. ⁊ Iaco bi. iiij. Deus ſupbis reſiſtit ⁊c.

Chriſtus liliū cō ualliū — Id ē. natū ī ꝯuallibꝫ. q. d. Sic liliū naſcit̃ in ꝯuallibꝫ. ſic ego nat⁹ ſū de hūilibꝫ.

Id ē. dec⁹ et decor gentiū. ⁊ oīm q̄ ſordes vicioꝝ velut valles ī ſe excipiebāt. nō enī veni vocare iuſtos ſꝫ pctōres ad pniaꝫ. Mat. ix. Ul' ꝯualles dn̄i/ plebes humiles. Cōualles enī dicūt̃ valles q̄ mōtes ꝯiūgūt/ vl' mōtibꝫ ꝯiūcte ſunt. Ita plebes hu

Cōualles q̄ dicūt̃ — miliū laicoꝝ velut ī medio duoꝝ mōtiū ſūt inter clauſtrales ⁊ clericos ſecl'ares: ab altero lucē doctrine. ab altero lucē exēpli/ velut radios ſuſcipiētes. Ex vtroq̄ꝫ etiā monte: doctrinis q̄ſi fluuijs deſcēdētibꝫ irrigant̃. Uñ iter mediū mōtiū ptrāſi būt aq̄. Spēaliter ḡ liliū iſtaꝝ ꝯualliū ſe dic̄ ſpōſus. et tacet de mōtibꝫ. vt caſtitas ꝯiugal' etiā lilij pticeps reputet̃. Idē ḡ ſm̄ vnā expoſitōeꝫ ſunt cāp⁹ ⁊ ꝯualles. ſ. cet⁹ ſimpliciū. Sed cāp⁹ d̄r ex planicie iuſticie: vl' extēſiōe caritatis. Cōualles au tē ex mōtiū circūſtātiū ſupeminētia. Poſſunt ītelligi etiā ꝯualles oēs electi: ſic̄ et cāpus. Nā cāp⁹ ꝓpter planiciē iuſticie ⁊ latitudinē caritat̃. Cōualles ꝓpt' hūilita tē: q̄ ſalubter ſe ſupp̄mūt: et inuicē ſe alter alteri ſubijciūt. Ro. xij. Honore īuicem ꝓueniētes. Placet ḡ chriſto ī elect̃ ꝙ cāp⁹ ſūt. ſꝫ ſpecialiter placet ꝙ ꝯualles du plici hūilitate hūiles: īteriori et exteriori. Et ideo generali noīe floriſ cāpū laudat dicēs. [Ego flos cāpi] ſꝫ ſpēali noīe lilij ꝯualles attollit dicēs [Et liliū ꝯualliū] q̄ſi d. mihi iuſticia placet ⁊ caritas. ſꝫ ſpēal'r hūilitas. Uñ nō marie caritatē/ ſꝫ hu militatē d̄r reſpexiſſe. De q̄ etiā ſpēal'r rexit in terr̃. Mat. xi. Diſcite a me ⁊c. [Li liū] aūt iō ſe noīat ſpōſus. q̄r ī lilio ipē flos ē fruct⁹. Sic chriſt⁹ flos ⁊ fructus eſt idē. Sꝫ flos ſpectātibꝫ. fruct⁹ fruētibꝫ. Uñ dic̄. Flores mei fruct⁹ hoꝝ ⁊ honeſtat̃.

Maria flos fere ſm̄ oēs ꝓpetates: flori ſuo q̄ chriſt⁹ ē ſupius aſſignatas.

Item maria flos

Uerſus primus — Mundus] p̄ virginitatē et oīmodā innocentiā. q̄a nihil inq̄natū incurrit in illū florē. Sap. vij. exquo mūdatus eſt in ſua ſanctificatōe.

Aromatic⁹] p̄ ſuaueolentē opinionē. Uñ d̄r ei Cañ. i. Currem⁹ ī odore vnguēto rū tuoꝝ. cui⁹ odor maxime ī tribꝫ ꝯſiſtit. In ꝟgitate/ q̄ ad carnē. In hūilitate et deuotōe q̄ ad aīam. In vtroq̄ꝫ q̄ ad deitatis inhabitatōem. Propter hūc triplicē odorē: dicit ipa de ſe Eccl'i. xxiiij. Sicut cinnamomū et bal. aroma. ⁊c.

Tenuis] in triplici ſubſtātia. Corꝑali: p̄ xpantiā et carnis maceratōeꝫ. Spūali. ſ. i aīa p̄ ſūmā hūilitatē. Terrēa/ p̄ volūtariā pauꝑtatē/ vl' xpaliū ſi ea vnq̄ꝫ habuit lar gā erogatōeꝫ. Uñ de ea ſpecialiter intelligit̃ illud ꝓuer. ī fine. Manū ſuam apuit inopi. et palmas ſuas extendit ad paupem.

Tener] p̄ māſuetudinē. p̄ pietatē. p̄ peccātiū ꝯpaſſiōeꝫ. p̄ dilectōeꝫ. tenerrīe diligens corp⁹ ⁊ mēbra filij ſui. i. eccl'iaꝫ ⁊ vniuerſoſ fideleſ. Quere li. iiij. ti. xvij. II vſq̄ꝫ ī fi.

Et ſpecioſus] i. oīmoda ſpecie dilectōis plenus. q̄a ſuplatiue pticipat pulcritudi ni oīm ſc̄tōꝝ. Uñ Cañ. vi. dicit̃ [pulcra vt luna] i. vniuerſalis eccl'ia. q̄a q̄cq̄d pulcritudinis habēt ceteri ſancti in parte. habet iſta in toto. Quere li. v. E.

Uerſus ſecūd⁹ — Concau⁹] p̄ hūilitatē. In hac aūt ꝯcauitate. i. merito hūilitat̃ ſue: quā reſpe xit deus. i. approbauit. attulit nobis ipa mel diuitat̃. Per hūilitatem auteꝫ

et votū virginitatis placuit ipa dn̄o.ſʒ ꝑ fidem ↄcepit. Un̄ ꝑ aurē dr̄ ↄcepiſſe .i.ꝑ fidem dictoꝝ. q̄a fides ex auditu. ad Ro.x. Jdeo ei dr̄. Mel et lac ſub ligua tua. Can̄.iiij. Quere li.iiij.ti.xxvi. E.

Omnicolor.] vnde et inter lapides ſpecialiter compaꝛ̄ thopaſio. qui dicit̄ q̄ſi topandion .i. omnicolor. et eſt omniū gemmaꝝ p̄cioſiſſima.

Lenis.] p manſuetudinē et benignitatē. Unde ei canit eccl'ia. Virgo ſingularis inter oēs mitis ꝛc. Jpam enī nō inueniūt pctōres ſcrupuloſā. Quere li.iiij.ti .xxiiij.

Leuis.] .i. ſine pōdere peccati. Unde et dicit̄ nubes leuis. Jſa.xix. Leuis etiam ꝑ virtutū multitudinē: que ignee nature ſunt.

Et medicinans.] Jn flore enī marie q̄ eſt chriſtus inuenta eſt hūani generis medicina. Unde Ecc'i.xxxviij. [Altiſſim⁹ creauit medicinā de terra.] carnis v̄ginee

Verſus tercius — Fructifer.] Unde dictū eſt ei Lu.i. Bn̄dictus fructus ventris tui. Quere libro.i.ca.vij.

Inclinis.] p obedietiā. iuxta doctrinā ſpirit⁹ q̄ ei dixerat. Jnclina aurē tuā ꝛc. Oēs enī flores. vel fere oēs / in partē alterā inclinant̄. ſic ptꝫ ī lilio roſa et viola.

Recreans.] pulcritudīe et odore / caput .i. p̄ncipale mētis. deuote d̄ ea meditantib⁹.

Subtilis.] ſicut patꝫ in florib⁹ vitis et corili. Tam ſubtilis enī fuit ei⁹ fecūda v̄ginitas / q̄ eā diabolus nō potuit explorare. nec hō comp̄hendere.

Jtē maria flos — Aquoſus.] .i. ſuccoſus. cuius ſuccus pietas et ↄpaſſio cordis ei⁹. Uel abūdantia ḡtiarū. Uel lacrime tp̄e dn̄ice paſſiōis / et poſt filij aſcēſionē.

Verſus quart⁹ — Et delicatus. Unde ſignificat̄ ꝑ ſuſannā q̄ iterp̄tat̄ liliū. De q̄ dicit̄ Dan̄.xiij. Q, erat delicata nimis: et pulcra ſpecie. Hiere.vi. Specioſe et delicate aſſimilaui filiam ſyon .i. mariam.

Cōmunis.] q2 expoſit⁹ omni tp̄e / volēti cape ad delectabil'r intuendū / ad ſuauiter odorandū. ad vtiliter colligēdū. Unde ſicut fili⁹ gl'iatur et ſe appellat florē cāpi Can̄.ij. ſicut ſupra dictū ē ca.ij. ſic et ipa p̄t ſingulariter gloriari et dicere. [Ego flos cāpi.] q̄a in mūdo florē nō ꝑdidit. cū nec monialis fuerit nec recluſa. glorioſius reputās florere in mūdo / q̄ hic deſigt̄ ꝑ cāpū. q̄ꝫ in orto vel deſerto.

Rorificatus.] ſuſcepit enī filiū dei in incarnatōe quaſi rorē melleū. et inde tota facta eſt rorifica ꝛ mellita.

Verſus q̄ntus — Paſcit apes.] .i. cōtemplatiuos et ſibi deuotos: deuotōe quaſi q̄dā mellea dulcedine. vt ſupra de chriſto.

Et eis cerā cū melle miniſtrat.] .i. hūanā chriſti naturā cum melle deitatis.

Verſus ſextus — Patrē gl'ificat.] .i. herbā vel arborē vel terrā de qua naſcit̄. Et beata virgo gloria laus et honor ē et leticia matris ſue. Unde Can̄.vi. Una eſt matri ſue / electa genitricis ſue.

Non viſus ſpargit odorē.] licꝫ enim ipam nō videāt fideles aīe in p̄nti intuitu corporali. tn̄ adoleſcētule currūt in odore ipius Can̄.i.

Verſus ſeptim⁹ — Pneuma ſacrū recipit.] merito enī hūilitatꝭ et v̄ginitatis ſupuenit ī eā ſp̄ūſſctūs

Caput ornat.] q̄a chriſtū caput noſtꝝ veſtiuit et induit gl'ioſa hūanitate. Un̄ Can̄.iij. Uidete regem ſalomonē in diademate ꝛc.

Templa venuſtat.] Un̄ de ipa canit̄. [Cui⁹ vita inclita cūctas illuſtrat eccl'ias.] militantem ſcꝫ et triūphantem.

Maria coloris

Candidi.] vt liliū / p virginitatē et innocentiā ꝛ immunitatē peccati. Quere infra de lilio.ca.iiij. Uel etiā candor / gl'iam deſignat immortalitatis.

Rubei.] vt roſa / ꝑ pulcritudinē naturalē. p verecundiā virginalē. ꝑ eximiā caritatē. ꝑ patientiā ſingularē. et affectū martyrij. Quere infra titulo de roſa.ca.v.

Purpurei.] vt viola. q̄a regi regū conueniēs. purpura enī regib⁹ cōuenit. Uel pur-

Maria flos coloris — purei ꝑ martyriū anime. quia ſanguis: quo ſignat̄ martyriū. purpurei coloris eſt. Quere infra de viola.ca.vi.

Jacintini.] q̄ color celeſtis ē. qui ia ↄuerſatio ei⁹ erat in celis. ad Phil'.iij.

Aerei.] rōe ſue ↄtemplatōis. celos enim attingebat ſtans in terra. Sap.xviij.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Liuidi quia mente ↄpaſſa eſt filio patiẽti. Unde dicit Cañ.i. Fuſca ſum.q̃a de/
colorauit me ſol .i.fili⁹ meus mortis eclypſim patiens.

Crocei p ſapientiã et caritatẽ.que notanᷓ in auro.crocus enĩ crines habet aureos
Quere infra de croco.ca.vij.

Lazurini p voluntariã pauptatẽ .q̃a ſimiliter eſt color celeſtis. q̃a regnũ celoꝝ p̃/
miũ eſt paupertatis. Matth.v. Niſi enĩ fuerit volũtaria.nõ eſt celeſtis coloris ſ; ter
reni.et ſicut lazuri color pulcer eſt et p̃cioſiſſimus.ſic et pauptas corã deo.

Uiridis p virorẽ fidei.q̃ nõ emarcuit in ea tpe dñice paſſiõis.ſicin omnibꝫ aliis.
Ambro. ſicut diᷓ ambro. Ideo dr̃ de ea Prouer.ĩ fi. Nõ extinguetᷓ in nocte dñice paſſio
nis lucerna eius .i.fides.

Maria lilium Capitulũ .iiij.

Canti.ij. Sicut liliũ inter ſpinas.ſic amica mea inter filias. Uerba ſũt chri/ A
ſti de maria vl' fideli aĩa. Liliũ rõe cãdoris ſignat innocentiã.et peccati im
munitatem .q̃a maria ex q̃ ſanctificata eſt ab originali.' creditᷓ nõ peccaſſe. Dicitur
autem liliũ q̃ſi lacteum.pꝑter colorem lacteũ.

Maria lilium

Quia ſicut liliũ ſpinis inter quas naſcitᷓ p̃ſtanti⁹ eſt abſq̧ ↄpatõe.ſic maria iudeis
de quibꝫ nata ẽ. Uñ.ſicut ſpina roſam.'genuit iudea mariã. Immo in ei⁹ ↄpatõe
ſpine reputanᷓ et aĩe ſancte:et ꝟtutes angelice.q̃a ſicut dr̃ Iob.xxv. Luna nõ ſplẽ
det.et ſtelle nõ ſunt mũde in ↄſpectu ei⁹.q̃nto magis hõ putredo ꝛc̃.

Quia ſicut liliũ cãdorẽ ſuũ retinet inter ſpinas.et q̃nto magis ab illᷓ pungitᷓ :maio/
rẽ emittit odoris fragrãtiã. Sic maria dũ a nequã iudeis in filio pungeretᷓ.ſp re/
tinuit mentis innocentiã:nõ reddẽs malũ p malo. nec p maledicto retribuẽs ma
ledictũ. Immo cũ ipi⁹ mentẽ ptrãſiret gladius paſſiõis.vbi tota ↄpũcta eſt. vt di
ceret cũ ſuſanna:q̃ interptatur liliũ. Anguſtie mihi ſunt vndiq̧. Dañ.xiij. Tũc ve
riſſime dixiſſe viſa ẽ illõ Cañ.i. Cũ eſſet rex in accubitu ſuo .i.in hũiliatiõe cru/
cis nardus mea dedit odorẽ ſuũ Inde etiã cãdori hui⁹ lilij accreuit rubor roſe.
q̃a cõpaſſio cordis ꝟginei.' p ſũmo martyrio virgini reputatᷓ. Et ſm hoc.'hui⁹ au/
toritatis ſicut liliũ inter ſpinas ſic amica mea ĩter filias põt hic eſſe ſenſus .vt di
cat fili⁹. Sicut ego q̃ ſum liliũ .i.innocẽs inter ſpinas .i.inter iudeos.q̃ circũ
dederũt me ſicut apes. et exarſerũt igne ire et odij aduerſum me .ſicut ignis ĩ ſpi
nis ſic amica mea .i.maria inter filias .i.inter ſynagogã et gentilitatẽ:q̃ me cru
cifixerũt.ſynagoga.ſ.autoritate.gentilitas miſterio.et aĩam m̃ris mee ↄ fixerũt.'di
lacerauerunt et cõpunxerunt.

Quia ſicut liliũ totũ q̃d habet odoris.'et decoris:fructus et amenitatis: trãſmittit B
ad ſummũ.et collocat in capite ſuo. Sic maria deo trinitati q̃cq̃d boni h; attribu
it dicẽs. Fecit mihi magna q̃ potens eſt ꝛc̃. Quaſi di.cũ apl'o illud.i. ad Cho.xv.
Gratia dei ſum id quod ſum. Et hoc facit exemplo filij ſui :patri a quo habet ori
ginẽ totũ attribuẽtis. Uñ dicit Ioh.xvij. Pr̃ oĩa mea tua ſunt.

Maria lilium Quia ſicut liliũ dolores mitigat:et ardores extinguit. Sic maria p̃cibꝫ ſuis et exẽ
plis.'in nobis pctõribꝫ et ĩ ſeruis ſuis q̃s maxime noxias refrenat :et extiguit ↄcu
piſcẽtias.et mitigat dolores aĩe: cõſolatõnem gratie trãſfundendo in eã .vt ei ve/
riſſime poſſit dici. Scdm multitudinẽ dolorũ meoꝝ in corde meo :ↄſolatões
tue .o maria letificauerũt aĩam meã

Quia liliũ in medio floris:grana habet crocea et quaſi aurea .q̃ ſeptẽ haſtulis ſup/
portanᷓ.in q̃ ſeptiformis gr̃a deſignatur.que florẽ marie.i.chriſtũ ſup oẽs ĩpleuit.
Iſa.xi. Deſignanᷓ etiã in granis aureis initia bonoꝝ opeꝝ:et theſauri ſapiẽ ꝛ ſci
entie.q̃ fuerũt abſcõditi in hoc flore. Col'.ij. Uel grana aurea in medio floris: fili⁹
dei:de⁹ et homo in vtero virginis.

Itẽ in lilio flos fructus ẽ. Sic et in ꝟgine flos eius.i.chriſtus fructus ei⁹. Unde
et ipa dicit Eccĩ.xxiiij. Flores mei fruct⁹ honoris et honeſtat;. Chriſt⁹ enĩ flos ẽ
expectãtib⁹. fructus fruẽtibꝫ.flos in via.fruct⁹ in patria. Liliũ etiã marie.i. virgi/
nitas eius fructificauit ſola ſupra naturã.

 D

Itē radix lilij q̄ latet ſub terra: ſignat fidē ꝟginis. q̄a fides ē de occultis. Haſtile qđ C
in altū ſurgit. ſpem virgīs de celeſtibꝫ. Flos cādid⁹ int⁹ et extra: innocētiā ꝟgina
lē. Grana aurea caritatē. q̄a ſicut ꝯcauitas floris hec gr̄na cōtinet. ſic et hūilis ino
centia: et innocēs hūilitas cordis marie: plena extitit dei et proximi dilectōe. Claua
ſupportās gr̄nula illa. ſignificat timorē. q̄ ſi ſit filial' vel caſt⁹ ꝯtigu⁹ ē caritati.

Correctō plati

Moraliter. Claua iſta: manubriū habet cādidū. malleolū croceū vel q̄ſi aureū D
correptōem ſignificat. A pte enī pcutiētis debꝫ eſſe cādor innocētie. ne. ſ. guet
aliū p irā vel odiū aut alia de cauſa iniuſta. vl' ne re⁹ ſit illi⁹ peccati de q̄ aliū corri
pit. A pte enī pcuſſi. debet eſſe croceitas caritatis. ne odio corripientē ſe habeat.
aut dicat. mgr̄ meus malicioſe grauat me. ſed ſibi attribuat culpā. deo aūt flagel
lāti q̄ iuſte flagellat omnē filiū quē recipit. vel magiſtro corripiēti. iuſticiā. Sed
mō omnes religioſi faciūt ecōuerſo.

Item ī lilio iſto q̄ttuor cōſiderāda ſunt. que faciūt ipm ꝯmendabile. ſ. Radix. i. ma E
rie generatio preclara ex ſemine abrahe. orta de tribu iuda. clara ex ſtirpe dauid.
Ex radice ſtil⁹. in q̄ q̄ttuor. Gracilitas ſurgēs. tpantia ē marie. ſic enī oportebat
ad h̄ vt eam īhabitaret ſapiētia illa: que nō inuenit̄ in terra ſuauiter viuentiū. Job
xxviij. Itē eq̄lis eſt p iuſticiā. reddidit enī que ſunt ceſaris ceſari. et q̄ ſunt dei deo.
Reddidit enī deū mūdo. et mūdū. i. amatores mūdi nō ceſſat deo reddere q̄ntū ī
ſe eſt. Per eā aūt ſpeciali⁹ factus ē et deus mūdi. ⁊ mūd⁹ dei. Itē ſolid⁹. ī h̄ forti
tudo. q̄ ipa illū portauit ſub q̄ curuant̄ q̄ portāt orbē. Job. ix. Itē ſublimis. in h̄
prudētia. hāc enī laudās mirat̄ plenitudo ſcientie cherubin. In h̄ ſtilo multiplex F
foliū. Primū patiētia. q̄ patiēter audiuit angelū ſalutantē. vn̄ cogitabat q̄lis eſſꝫ
iſta ſalutatio. Scđm prudētia. interrogādo. quō fiet iſtud ⁊c̄. Terciū hūilitas. cū
r̄ndit. Ecce ancilla dn̄i. Quartū magnitudo fidei. fiat mihi ſcđm ꝟbū tuū. Et ſic đ
ꝟbis eius p ordinē. Item ex ſtilo flos ī ſūmo. in quo cādor caſtitatꝫ. que ſurgit de
tpantia. rubor caritatꝫ: q̄ de iuſticia. rigor pſeuerātie: q̄ de fortitudīe. odor ſuauita
tis: q̄ de prudētia. Hec enī ꝟtus odorat q̄ longe ſunt in pſentibꝫ futura. in terre
nis celeſtia. in infimis ſublimia. in dolore gaudiū. et pmiū in labore. Redolet enī
flos iſte. q̄a fame ei⁹ fragrātia late diffundit̄: dum in celis et in terris et in mari cā
tat̄. Sicut mirra electa dedi ſuauitatē odoris ⁊c̄.

Itē flos lilij: qđ plus mirabile ē: q̄ttuor ſupdictis repandis ſingulis: ſuā reſpicit ad G
radicē. et infima ſui nō obliuiſcit̄ ī altū euadens. Hec eſt hūilitas marie. que nec
de radice nobili. nec de tribu regia vel ſacerdotali. nec de cardinalibꝫ ꝟtutibꝫ. nec
de caritate. nec de caſtitate. vl' cōmēdabili opiniōe. vel corpali pulcritudine. vl' gr̄e
plenitudine. vel angelica ſalutatōe. aut miniſterio angelorū. vel dn̄i cōceptōe ina
niter exultauit. ſed q̄a humilitatē ei⁹ omnipotēs reſpexit. iuxta illđ Ecci. iij. Quā
to magn⁹ es hūilia te in omnibꝫ. Itē licet flos iſte ſteril' videat̄: fecund⁹ ē. Quere
iſtud ſup. ca. i. R. vbi chriſt⁹ dicit̄ flos q̄ paſcit. Itē generaliter in lilio totali: flo
re et ſtipite notant̄ hic in cādore: puritas et innocētia. in odore deuotio et bona fa
ma. in virore īmarceſſibilitas deſignat̄.

Itē moraliter. flos lilij ſex folia cādida habꝫ. ſex folia. caſtitas cordis et ꝗnqꝫ ſenſuū H
Et ſex ſunt q̄ pcipue incorruptā cuſtodiūt caſtitatē. videlicet. ſobrietas. operatio.
cultus aſpitas. cuſtodia ſenſuū. verecūdia ſermonū. vitatio oportunitatꝫ peccan
di. ſ. loci tpis et pſone. De pmo. ij. Pe. v. Sobrij eſtote ⁊ vigilate. Hoc foliū lace
rat ſpina guloſitatis. vt patet ī Loth Gene. xix. q̄ ebri⁹ ꝯmiſit inceſtū. Ideo Ro.
xiij. Nō in ꝯmeſſatōibꝫ et ebrietatibꝫ. nō in cubilibꝫ et impudiciciis. De ſcđo Joh.
ix. Me optet opari ⁊c̄. Hoc foliū lacerat ſpina ocioſitatis. vt patꝫ in ſodomitis.
Eze. xvi. Hec fuit iniq̄tas ⁊c̄. ſaturitas panis et abūdantia et ociū ipi⁹ ⁊c̄. Ocio
ſitas enim via ē ad luxuriā. Ideo dicit̄ Ecci. xxxiij. [Mitte ſeruū] .i. corp⁹ [i ope
ratōem ne vacet. mltā enī maliciā docuit ocioſitas] De tercio Math. vi. Noli
te ſoliciti ⁊c̄. q̄d induami. Itē Habētes alimēta ⁊c̄. i. Thi. vi. Nimia enī ꝯpoſitio
veſtiū via eſt ad luxuriā. De q̄rto Iſa. xxxiij. Qui ambulat in iuſticijs et loq̄t veri
tatem ⁊c̄. Hoc foliū lacerat curioſitas videndi vana. audiēdi noua. et hmōi. ⁊ hec

Caſtitatꝫ cuſtodes ſūt ſex

via ad luxuriã. Ut patet ĩ dyna. Gene. xxxiiij. Hiere. ix. Docete filias vr̃as lamẽ
tũ. q̃a moꝛs intrat ꝑ feneſtras. De q̃nto Ecci. xxij. Quis dabit oꝛi meo cuſtodiã
ꝛc. Itẽ debet dicere puella. Poſui oꝛi meo cuſtodiã cũ ꝯſiſteret petõꝛ aduerſũ me.
Hoc foliũ lacerat loq̃citas. q̃a ẽ via ad luxuriã. Uñ Prouer. vij. Irretiuit eũ mł
tis ſermõibꝰ: et blãdicijs labioꝝ ꝓtraxit illũ. ſtatim eã ſeq̇t q̃ſi bos ꝛc. i. Choꝝ. xv.
Coꝛrũpunt bonos moꝛes colloq̃a mala. vł ꝯfabulatões peſſime. De ſexto . i. ad
Thi. v. Adoleſcẽtioꝛes viduas deuita. Opoꝛtunitas aũt loci via ẽ ad luxuriã. Uñ
thamar coꝛrupta ẽ ab amon. quia ſola cũ ſolo. ij. Regũ. xiij. Ideo loth dictum eſt
Gene. xix. Ne ſtes in omni circaregione ſodome.
Itẽ intra floꝛẽ lilij ſex ſunt grana aurea. que figurant caritatẽ: q̃ tribꝰ modis diligit̃ I
deus. ſ. dulciter. ſapiẽter. foꝛtiter. Et tribꝰ de cauſis. ꝓpter tꝑalia q̃ tribuit. ꝓpt̃ ſpi
ritualia q̃ infundit. ꝓpter celeſtia q̃ ꝓmittit. De ꝑmo Hiere. v. Metuamꝰ dñm q̃
dat nobis pluuiã tẽpoꝛaneã et ſerotinã in tꝑe ſuo. et plenitudinẽ annue meſſis. De
ſcdo dicit̃ in pſ. Aperi os tuũ. ſ. os coꝛdis ad deſiderãdũ. et os coꝛpis ad oꝛãdũ
et implebo illud carismatibꝰ gratiaꝝ. De tercio. i. Choꝝ. ij. Oculꝰ nõ vidit ꝛc. ⁊
ſumptũ eſt de yſa. lxiiij. ſcḋm aliã editionẽ.
SIcut liliũ inter ſpinas ꝛc. Nota ꝙ triplex ẽ liliũ. Liliũ inter ſpinas. liliũ in K
fra ſpinas. liliũ ſupꝛa ſpinas. Liliũ inter ſpinas. virgitas ĩpugnata tẽptatõi
Triplices ꝟgines bus. que ſunt ſpine valde pũgentes. Liliũ infra ſpinas. ꝟgitas ſubiecta criminibꝰ.
q̃ ſunt peſſime ſpine. Liliũ ſuꝑ ſpinas: virgitas ſuꝑ temptatõem ⁊ impugnatõez.
q̃lis eſt virginitas marie. De ꝑmis Treno. i. Sacerdotes eiꝰ gemẽtes: ꝟgĩes eiꝰ
ſqualide. De ſcḋis Deute. xxxij. Foris vaſtabit eos gladiꝰ: et intꝰ pauoꝛ: iuuenez
ſimul ac ꝟginẽ. De tercijs Apoc. xiiij. Hi ſunt q̃ cũ mł'ieribꝰ nõ ſunt coinq̃nati. ꝟ
gines enĩ ſunt ꝛc. Primũ liliũ: ſunt fatue ꝟgines habẽtes lãpades ſine oleo. i. coꝛ
ꝑa integra ſine caritate. Scḋm. ſunt prudẽtes ꝟgines. q̃ cũ lãpade ꝟgitatꝭ: acce
pto oleo caritatꝭ. fatigate tẽptatõibꝰ doꝛmitauerũt. Mat. xxv. Terciũ. eedem ꝟgi
nes. q̃ñ omni doꝛmitatiõe ſuꝑata: intrauerũt cũ eo ad nuptias. Itẽ ꝑmũ liliũ. fi
lia herodiadis ſaltatrix. Mar. vi. Scḋm. beata agnes: q̃ paſſionem ſuſtinuit ne
ſeruiret copule ꝯiugali. Terciũ. btã ꝟgo. q̃ nullũ vnq̃ꝫ ſenſit aculeũ libidinis.
Itẽ triplex genꝰ ſpinaꝝ. Prime. ꝯcupiſc̃e carnales. Unḋ Geñ. iij. Terra tua. i. caro L
ſpinas et tribulos germĩabit tibi. Scḋe. mũdane ſolicitudĩes. Uñ matth. xiij.
Semẽ cecidit ĩ ſpinas. Tercie. mali cohabitãtes. ij. Regũ. xxiij. Preuaricatoꝛes
q̃ſi ſpine euellent̃. Itẽ Michee. vij. Qui optimꝰ eſt q̃ſi ſpina de ſepe. Sctã igit̃
Aĩa ſctã lilium aĩa: fide pura: ſpe ſancta: caritate ſolida. inter aculeos carnaliũ ꝯcupiſcẽtiaꝝ integ.
inter pũgẽtes ſollicitudĩes illeſa. inter malignãtes bona. inter diſcoꝛdãtes pacifi
ca. q̇d aliud eſt q̃ꝫ liliũ inter ſpinas.
Itẽ Sicut liliũ inter ſpinas. Sentit liliũ ſpinaꝝ iſtaꝝ. i. tẽptatõnũ pũctõem: q̃ñq̃ꝫ
ſub ſe. q̃ñ tẽptat̃ de diuitijs q̃ verbum dei ſuffocãt. Matth. xiij. Semẽ cecidit ꝛc
Circa ſe. ꝑuerſi fratres q̃ pacẽ turbãt. Naum. i. Sicut ſpine ſeinuicẽ ꝯplectũt̃. ſic
ꝯuiuiũ eoꝝ pariter potãtiũ. Iuxta ſe. carnales voluptates. Geñ. iij. Terra t. ſpi
nas et tribulos germĩabit tibi. Intra ſe. male cogitatões et praua deſideria. Pro
uer. xxiiij. Per agrũ pigri ꝛc. Suꝑ ſe. demonũ ſuggeſtiões. Iſa. vij. Uepres ⁊ ſpi
Triplices ſpine ne in vniuerſa terra ⁊ oẽs mõtes ꝛc. Itẽ de primis ſpinis dicit pſ. Cõuerſus M
ſum ĩ erũna mea. i. in iugũ ꝑme ſeruitutis q̇ḋ abiecerã in baptiſmo dũ ꝯfigitur
ſpina carnalis ꝯcupiſcẽtie vſq̃ꝫ ad ꝯſenſũ. Quaſi di. dũ carnalis ꝯcupiſcẽtia vſ
q̃ꝫ ad ꝯſenſum ĩfigit̃. in ꝑſtinã redigoꝛ ſeruiturẽ q̃ſi viribꝰ hoſti redditis. vt dicit
Augꝰ Augꝰ ſuꝑ. vij. ad Ro. Uel cõuerſus ſum in erũna. i. in doloꝛẽ et lamentatõem
penitẽtialẽ dũ ſpina carnał ꝯcupiſc̃e infigit̃ vſq̃ꝫ ad cõſenſum. vt dicit glo. De
ſecũdis. exẽplũ ĩ luna. vbi videt̃ hõ faſce ſpinaꝝ oneratꝰ. nullo tñ vulnere ſauciatꝰ
Sic ẽ aĩa ſctã ſub ſollicitudĩe actiue. a q̇bꝰ ſpinis mł'tas pũctões accipit. nõ tñ ali
q̃ vicia culpe. De tercijs Phil. ij. Oĩa facite ſine murmuratõibꝰ ꝛc. iter q̃s lucetꝭ
ꝛc. i. ſitꝭ ſic lilia cãdida ⁊ illeſa ĩter ſpinas. Itẽ his ſpinis pũgit̃ liliũ ĩ radice. q̃ñ tẽ
ptat̃ q̃s de fide. In ſtipite. q̃ñ volũt ſpem frãgere. In floꝛe. q̃ñ caſtitatẽ violare.

In ĝnis qñ caritatẽ corrũpe ꝑ diſſenſionẽ inter frẽs. In claua.dñ timorẽ elimĩa
re:dei miſicordiã aſſerẽdo:vitã lõgã ꝑmittẽdo:pctã attenuãdo. He ſunt tres lan/
cee:qs ioab.i.diabolꝰ infixit ĩ corde abſalon.ij.Regũ.xviij.

Triplex liliũ

Itẽ ẽ liliũ ꝯuallij caſtitatꝫ ꝟginalꝫ.ſpineti ꝯiugalꝫ.agri vidualꝫ.De ꝑmo. Ego liliũ cõ
ualliũ.De ſcdo. Sicꝫ liliũ ĩter ſpinas. De tercio Matth.vi. Cõſiderate lilia agri.
Sicut liliũ inter ſpinas] Nõ dicit ĩter lilia. Hoc ẽ contra eos q̃ cohabitatõnem pec A

Cohabitatio peccatoꝝ

catoꝝ abominantꝫ.ſicut phariſei dicẽtes de dño Lu.xv. Quia hic pctõres recipit.
et mãducat cũ eis. Bene viuere ĩter bonos:bonũ ẽ.ſed inter malos bñ viuere et
ĩnocẽtiã retinere.ꝛ cũ odiẽtibꝫ pacẽ eſſe pacificũ:ꝑfectũ ẽ. Itẽ h̃ ẽ ꝯ q̃ſdã q̃ ſpnunt
ĩfirmos.q̃ ſpinas tẽptationũ patiũꝫ:cũ ipi talia nõ ſentiãt.ſic legiꝫ ĩ vitaſpatꝝ de
q̃dã heremita. Sed audiãt ipi ꝙ aĩa nõ ẽ amica ſpõſi/niſi fuerit liliũ ĩter ſpinas.
Jõ ne minꝰ amari ĩ medio ſpinaꝝ q̃z ĩ molli lectulo ſe timeret ſpõſa:ꝯtubnio ſpi/
naꝝ ꝯiũxit nomẽ amice. Et ne minꝰ decorã ſe crederet ex pũctiõibꝫ ſpinaꝝ/iõ no/
minat illã[liliũ ĩter ſpinas.] Quaſi di. Nec amorꝫ grã.nec odorꝫ fragrãtia.nec de
coris ꝟnãtia/minuiꝫ ĩ ſponſa vicinitate ſpinaꝝ.aut ꝯpũctõe.ſed potiꝰ augmẽtaꝫ.
Itẽ nõ dicit.[Sicꝫ liliũ ĩter ſpinas/ ſic dilecta mea ĩter filias.] ſꝫ amica. Quaſi apte O
dicat.ꝑ h̃ aĩa q̃ ſpinas tẽptationũ:tribulationũ:ſolicitudinũ ꝑpꝫ me ſuſtinet.ami/
cã meã ſe ꝯprobat euidẽter. Et ſic amor ſpõſe notaꝫ hic erga ſpõſum.et amor ſpõ
ſi erga ſpõſam. Qui enĩ liliũ inter ſpinas colligere vult:ſpinaꝝ aculeos neceſſario

Chriſtus collegit aĩaz ĩter ſpinas

patiꝫ.ſicut patꝫ in h̃ ſpõſo. Nã iſtõ liliũ de medio ſpinaꝝ.i.reproboꝝ colligẽs.acu
leos paſſus ẽ mꝉtiplices.cũ electos colligeret ꝑ ſe et alios ꝑdicãdo:ꝛ pctõꝝ mꝉti
modas morſiões. Eccꝉes.x. Qui diſſipat ſepẽ mordebit eũ coluber.[Sepes] hec
ſynagoga pctõꝝ. Fecit enĩ dñs ſicut canis venaticꝰ:q̃ ferã inſeq̃ns:caput ꝛ corpꝰ
ſuũ in ſpinas/imittit/nõ timẽs vulnera vt capiat ꝑdã. Fera latitãs inter ſpinas:

Eccꝉia ĩter ſpinas

eccꝉia ĩter reprobos.quã vt extraheret mꝉtas a ꝛprob/q̃ ſpine ſunt:ſuſtinuit pun
ctões vſqꝫ ad ſanguĩs effuſiõem. Vñ et ad h̃ ſignificãdũ/caput ſuũ ſpinis ſuſtinu
it coronari. Vñ.ij.Regũ.xxiij. Preuaricatores q̃ſi ſpine euellenꝫ vniuerſi:q̃ nõ tol
lunꝫ manibꝫ.ſed ſi q̃s tãgere eas voluerit:armabiꝫ ferro ꝛ ligno lãceato.i.ĩ patien
tia ĩuincibili/et lõganimitate inflexibili. Notaꝫ etiã in h̃ ꝟbo ſponſe ꝯpaſſio ad ĩ P
firmos. Liliũ enim ĩter ſpinas facile vulnerabile et penetrabile ẽ. Et mẽbra eccꝉie
ĩter ĩfirmos frẽs:penetrabilia debẽt eſſe ꝑ ꝯpaſſionẽ. Vñ hec ẽ vox lilij inter ſpi
nas. Quis ĩfirmaꝫ ꝛc.ij.Choꝝ.xi. ¶ Itẽ in h̃ ꝟbo notaꝫ tria.ſ.ordĩabilitas.ſocia
bilitas.et hũilitas ſpõſe. Nõ dꝛ [ſicut liliũ] ſup̃ ſpinas[ſic amica mea ĩter filias]
ſed inter ſpinas ꝛ ĩter filias. Ecce ordinabilitas et ſociabilitas. Itẽ nõ dicit. Sic
liliũ inter ſpinas.ſic amica mea ĩter filios.ſed inter filias.ecce hũilitas. Hec enim
tria fideli aĩe vt ſit ſpõſa chriſti/ſunt neceſſaria.et ad h̃ vt vocẽꝫ amica/ordĩabili/
tas q̃ ad ſe.ſociabilitas q̃ ad primũ.hũilitas q̃ ad deum.

Maria roſa Capitulũ v.

Viſo de lilio videndũ ẽ de roſa. Et nota ꝙ chriſtꝰ roſa.maria roſa.eccꝉia ro
ſa.fidelꝫ aĩa roſa. De hac roſa dꝛ Ecci.xxiiij.[Quaſi plãtatõ roſe ĩ hiericho]
.i.q̃dã plãta roſe.[Hiericho] ĩterp̃taꝫ luna. Vel vt q̃dam dicũt:odor eiꝰ.qꝛ oſ cu
iuſlibet chriſtiani dꝫ eſſe aromaticũ:laudes marie reſonãdo.ſicut os aromaticuꝫ
reddiꝫ:ſpecies aromaticas ruminãdo. Luna cãdida ẽ:roſa rubicũda. Roſa in lu/
na/rubor in cãdore.[Plãtatio g̃ roſe ĩ hiericho]eſt ĩ cãdore ꝟgĩtatis plãtata affe
ctio martyrij et paſſiõis. Jõ Lu.i.dictũ ẽ elegãter.[Et nomẽ ꝟgĩs maria] Iſtõ
plenĩꝰ iuenies li.iij.pti.ij.progatiua.x.D. Diciꝫ ꝙ ĩ hiericho creſcũt roſe ſpecio/
ſiſſime habẽtes cẽtũ q̃nq̃ginta folia. Diciꝫ g̃ maria q̃ſi roſa.nõ q̃libet:ſꝫ hiericho
tina.i.ſpecioſiſſima.et marie habito ꝛſpectu ad filij paſſionẽ.cui mẽte ꝯpaſſa eſt.
Color enĩ roſeꝰ/q̃ſi ſanguineꝰ ẽ.et ſanguis ſignat martyriũ. Et bñ q̃ſi roſa. Chri/
ſtꝰ enĩ ꝟa fuit roſa ſanguĩe ꝓꝑo rubricatus. Ipa ꝟo nõ ſuo ſanguine.ſed ſangui
ne filij rubricata. Et ideo q̃ſi roſa.q̃ntũ enim filiꝰ paſſus eſt corꝑaliter/tãtũ ipa
ꝯpaſſa eſt ꝑcordialiter. Ipa enĩ fuit roſa in hiericho.qđ ſonat defectus.qꝛ ꝯpaſſa
eſt filio:qñ fides in omnibꝫ defecerat ꝑter ipam.

Aliter. Plātata fuit maria: et firmiter radicata ī defectu et aculeis pauptatis. Unde
tanq̄ȝ pauprima nō habuit vnde filiū natū ſufficiēter opiret. vel vbi honeſte recli
naret. et ex hoc defectu et his aculeis/ in odorē et decorē aſcēdit ſpecioſiſſime roſe.
Chriſtꝰ roſa — Aliter. Chriſtꝰ [roſa hiericho] defectus. ipe enī plantatus fuit ſecus decurſus aq̄ꝝ
in die paſſiōis. i. ſecus noſtre mortalitatis defectus. Uel [hiericho] odor eiꝰ. quia
fracto alabaſtro corpis eius ī cruce/ repleta eſt domus. i. eccleſia ex odore vnguēti.
odore. ſ. ſpei et gr̄e. Roſa enī cum plantat̄ in botro mīme apparet. ſed poſt excre/
ſcit et floret. Sic chriſtꝰ in paſſiōe cū radicatiꝰ adheſit terre. i. eccl'ie. Iſa. liij. Ui/
dimꝰ eū et nō erat aſpectus. tūc enī fuit ipe deꝰ abſcōditꝰ. Iſa. xlv. ſed poſt floruit
hec roſa. i. refloruit caro eiꝰ in reſurrectōe. q̄ roſeo eiꝰ cruore pfuſa fuerat ī paſſiōe.

Maria roſa. Quia roſa

Incliuis et humilis in ſtatura/ p humilē obedientiā. iuxta doctrinā ſpūſſcti dicēt̄
ad eam. Audi filia et vide et inclina aurem tuam ꝛc.
Aromatica. Unde Cañ. iiij. Odor vnguentoꝝ tuoꝝ ſup oīa aromata.
Pulcritudinē naturalē. Unde Cañ. iiij. dicit ei ſpōſus. Tota pulcra es ami. m. ꝛc.
Uerecūdiā ꝟgialē. Uñ dr̄ ei Cañ. iiij. Sicut fragmē malipunici. ita gene tue ꝛc. q̄
Maria roſa rubicūda per — re li. v. ti. vi. de genis. B.
Patientiā ſingularē. purpurei enī vl' ſanguinei coloris eſt. et in ſanguīe ſignat̄ mar
tyriū. q̄a mēte ꝯpaſſa ē filio. et intēſio illiꝰ doloris: ſigt̄ ī roſa p intēſiōeȝ ruboris.
Dei et primi caritatē. Roſa enī coloris ē ignei: et p ignē caritas deſignat̄. Luc. xij.
Ignē veni mittere ī terrā. Eſt etiā roſa intēſiſſimi ruboris. in q̄ ſūma pfectio amo/
ris. Eſt et frigida/ in q̄ notat̄ excluſio totiꝰ p̄ui amoris. qđ bene ꝯpetit btē ꝟgini
q̄ dicit Cañ. ij. Dilectus meꝰ mihi. Hunc pfectū amorē habuit ipa [in hiericho]
. i. in creatione mortali. Hiericho/ defectus.
Frigida folia eiꝰ/ verba eiꝰ. Unde ꝓteſtata ē. Quoniā virū nō cogſco. Frigida etiā
In folijs — in folijs ab effectu. quia orōib; ſuis meritis et exēplis: malaꝝ ꝯcupiſcētiaꝝ feruo
res refrigerat. et maxime in familiarib; ſuis.
Copioſa/ maxime roſa hierichontina. quia multiplex myſteriū: ſiue intelligētia vel
doctrina latet in verbis ipſius. Quere li. iiij. ti. xxxi.
In ſemie — Calida. quia ſemen eius chriſtꝰ dn̄s caritas eſt.
Amara. et hoc ab effectu: q̄a ſemen eiꝰ. i. verba et exempla in ſuis imitatorib; ama/
ricāt mūdi noxias voluptates. Ipa enī deſignatur p librū quē deuorauit iohēs
Apoca. x. qui erat dulcis guſtu/ et amarus effectu.
In gnul' — Crocea. in q̄ deſignt̄ affectus intime caritatis ſue. Ei ei cura eſt de omnib;. Sapie
vi. Quaſi di. illđ Phil'. i. Teſtis mihi eſt deus/ quō vos omnes cupiā in viſcerib;
chriſti filij mei.
Terrena/ p volūtariā pauptatē/ vl' tpaliū ſi vnq̄ȝ habuit largam erogationem.
Tenuis ī ſuba — Spirituali. ſ. in anima p ſummā humilitatem.
Corporali/ per tpantiam et carnis maceratione.
Stiptica. i. fluxus capitis reſtrictiua. quo deſignat̄ verboſitas. Ipa eſt enī mulier
ſenſata et tacita. Ecci. xxvi. et ſuo exemplo in ſuis imitatorib; fluxū reſtringit ſu/
pradictū. q. d. Nolite multiplicare loq̄ ſublimia gloriātes. Reſtrigit etiā ſuis ora
tōib; ꝛ exēplis. fluxū vicij cuiuſlibet. maxie ī amatorib; ſuis. ꝛ dr̄ vitta coccinea.
Capitis cōfortatiua. p caput mentē intellige. Cōfortauit enī baſiliū: iulianū apo/
In natura/li effectu — ſtatā formidantē. et theophilū iam fere deſperantem. q̄n locuta eſt ad cor eius. Iō
dr̄ [roſa in hiericho] qđ īterp̄tat̄ defectꝰ. q: ſepe: niſi ꝯfortaret: pctōres d̄ficerent.
Oculoꝝ clarificatiua. de roſis enī efficit̄ aq̄ roſea doloris mitigatiua.
Nore gariophili potuū ꝯditiua. de roſis enī ꝯficit̄ vinū roſatū. q̄nto enī dignitas
Omniū florum — virginis ſubtiliꝰ exponit̄. tāto vinū p̄dicatōis ſapidiꝰ et odoratiꝰ redditur.
Regina. purpurei enī coloris eſt. et purpura regib; ꝯuenit. Alij ei pulcri flores/ alie
bone ml'ieres. ipa vero regina virginū: et decus mulieꝝ. ſicut roſa florū.
Pulcerrima ad intuendū. Ipa eſt enī pulcerrima ml'ieꝝ Cañ. v. ſicut roſa florū. cui
dicit filiꝰ Cañ. ij. Oſtende mihi faciē tuā ꝛc. q: facies tua decora. Itē Cañ. vi. dic

ei tota trinitas. Reuertere reuertere ſunamitis ⁊c̄. vt intueamur te. Et in h v̄bo
[vt intueamur te] oſtendit᷑ ꝙ tota trinitas ipſius ſpecie͂ deſiderat intueri.

Suauiſſima ad tangēdū. Roſa enim de ſpina naſcit᷑ nō ſpinoſa. et maria de iude/
is q̄ erant quaſi ſpine. Vn̄. Sicut ſpina roſam ⁊c̄. Sed ipſam nō inueniūt pctō/
[Bern̄.] res ſpinoſam aut ſcrupuloſam. qꝛ ſuauis eſt vniuerſis. Beatus Bern̄. Quid ad
mariā accedere trepidat hūana fragilitas. nihil auſterꝝ i ea. nihil terribile. tota ſua
uis eſt / omnibꝫ offerens lac et lanam.

Delicatiſſima ad olfaciendū. Vn̄ dicunt adoleſcētule Can̄. i. Currēmꝰ in odore vn
guentoꝝ tuoꝝ. Et ꝓpter pulcritudinē et hanc ſuauitatē dicit ei eccl̄ia. [Specio/
ſa facta es] ad intuendū [et ſuauis] ad tangendū et olfaciendū.

[Maria roſa] — Spinis adheret. licet omnino eis diſſimil᷑. et maria pctōribꝫ / q̄ ſūt ſpine: pietate ad
heret et cōpaſſiōe. licꝫ a peccato omnino immunis.

Prius clauſa ad ſolis radiū aperit᷑. Cū enim vouēdo virginitatē: cōſenſum animi
ꝯceptōi clauſiſſet et generatōi. ſoli tamē aperuit iuſticie: cū intellexiſſet ſe dei filiū
poſſe concipe et parere manens virgo. Vn̄ dixit. Ecce ancilla dn̄i fiat mihi ⁊c̄.
Unde et dicit Canti. v. Surrexi vt apirem dilecto meo ⁊c̄.

Cū ꝑfecte creuerit / ſurſum patula deorſum vndiqꝫ flectit᷑. q̄a nec ad ꝑfectū cremē
tū exaltatōis celeſtis ſublimata. et ad diuini luminis ſuſceptōem tota v̄tute expā
dit᷑. et ad mortaliū ſuffragia ꝑ cōpaſſionē vndiqꝫ ſine ꝑſonaꝝ acceptōe flectit᷑. [et
equaliter] i. ꝯmūicatiue [eſt illi cura de omnibꝫ.] Sap. vi.

Anteqꝫ marceſcat carpit᷑. qꝛ anteqꝫ btiſſima caro eius putredine marceſceret. ad vtri
uſqꝫ ſtole imortalitatē de mūdo aſſumpta credit᷑. Nō enim dedit dn̄s ſanctā ſuā
[Aug⁹] videre corruptōem. Aug⁹. Credimꝰ ꝙ nunqꝫ caro ꝯputruerit in terris. cuiꝰ pars
glorificata eſt in celis.

Maria viola Capitulū vi.

Maria viola. Unde dicit cū filio Can̄. ij. [Ego flos campi ⁊c̄.] q̄ ꝓp̄e eſt viola
ſicut q̄dam dicūt. Scd̄m Iſidoꝝ dicit᷑ a vi odoris. Cuiꝰ flos ante oēs alios
flores apparēs / ſerenitatē tp̄is venientē deſignat. q̄a naſcit᷑ incipiente tp̄e vernali.
Similiter maria que p̄ma votū emiſit ꝑpetue virginitatis: quaſi in p̄ncipio na/
ſcentis eccleſie apparuit. et in tp̄e vernali / q̄n omnia terrenaſcētia q̄dāmodo inno
uant᷑. Nam ab ipſa incepit repatio mūdi. et poſtea ipſa q̄ſi purpurata eſt in filij paſ/
ſione. cuius doloꝛ ei ꝑ martyrio ꝯputat᷑. qd̄ in purpura figuratur.

Maria viola. Quia viola

Flos paruulus ꝑ humilitatē.

Indiuis per obedientiam.

Terre adherens. i. terrenis peccatoribꝫ. ꝑ ꝯpaſſionē: pietatē: et affectū miſicordie.

Subtilis et ſuauis odoris / ꝑ ſuaueolentē opinionē: deum angelos et hoīes dele/
ctantem. ideo ꝓpter vim odoris dicit᷑ viola.

Tempate ꝯplexionis / ꝑ omnimodā modeſtiā. q̄n regebat᷑ omi moderamie rōis.

Purpurei aerei et iacintini coloris. et etiā liuidi. Hoc totū habuiſti ſupra vbi ma/
ria dicitur flos omnicoloꝛ. ca. iij.

Ardores febriū repmit. i. vicioꝝ temptantiū maxime in familiaribꝫ ſuis. Ardoꝛ tē/
[Maria] ptatō carnis. vl̄ iracūdia mēt᷑. Frigꝰ: auaricia. pigricia. ignauia. torpoꝛ. ⁊ d̄ſpatō.
[viola. q̄a viola] — Noxios et corruptos purgat humores. quia orōibꝫ et exemplis ſuis: malos elimi
nat et egregios format mores.

Deſiccata et arida mēbra humectat. q̄a amatoribꝫ ſuis deuotōis et caritatis pīgue
dinem ſubminiſtrat.

Et ea ꝯponit᷑ ſirupꝰ violaciꝰ. q̄a ſingul᷑ egritudibꝫ pctōꝝ medicinal᷑ ē itercesſio eiꝰ.

Prop̄e appellat᷑ flos cāpi. Can̄. ij. q̄a de terra inculta naſcit᷑. et ꝓpt᷑ ꝯmunitatē et ce
teras ꝓꝓetates: q̄s paulo ſupiꝰ aſſignauimꝰ. chriſto q̄ florē campi ſpecialiter ſeap
pellat. ipſa etiā nata ē de iudeis incultis et ſqualentibꝫ ꝑ vicia et peccata.

Maria crocus Capitulū vij.

CRocus crines habet aureos. Et maria aurea ꝑ ſapiam de diuinis. Can̄. iiij.

Iſidorꝰ Nardus et crocus ꝛc̃. Scdm Iſid./afferť de coricio opido cilicie:vbi melioꝛ crocus naſciť.et a coꝛicio nomẽ traxit. Alibi etiã creſcit crocꝰ q̃ꝫ in cilicia.ſꝫ nunq̃ꝫ eq̃ bonus. Optimꝰ ille ẽ:q̃ recẽs:boni odoꝛis:albedine parua:poꝛrecte lõgitudis .integer.nõ ɔminutꝰ ĩ fragmẽta.bone inſpiratõis:leniter acre.manꝰ inficiẽs ſi carpatur. Sine his ꝓꝓetatibꝫ:aut vetuſtũ :aut adulteratum.

Maria crocus Quia crocus habet

Solidã radicẽ./et nihil aliud habẽs durũ. Radix virginis:hũilitas vel fides eius. cuiꝰ ſolidiſſima cõſtantia apparuit in paſſiõe filij.

Maria crocꝰ. qꝛ habet Crines gramineos:lõgos:gͣciles et aureos . Crines iſti./virginee cogitatões:virentes fide.q̃a gramen ſolet virere. Gracilitas paupꝛtas. Lõgitudo ./pſeuerãtie longanimitas. Aureus coloꝛ./ſapientia de diuinis.

Floꝛem ſpecioſiſſimũ./aureũ rubeũq̃ꝫ decoꝛũ et p̃ciosum:fragrãtẽ et odoꝛiſ optimi. Et chriſtꝰ flos marie. aureꝰ q̃ ad deitatẽ.rubeꝰ q̃ ad ſanguĩs effuſiõeꝫ.decoꝛꝰ quo ad vtrãq̃ꝫ naturã.odoꝛis p̃cipui. Unde ſe cõparat balſamo:mirre ꝛ cinnamomo.

Cibos nobiliũ coloꝛat et ſapidos reddit. Nobiles ſunt illi q̃ faciũt volũtatẽ dei patris.ſicut diciť in euãgelio.q̃ꝛ cibi ṽba dñi.quos cibos beata virgo coloꝛat:et inſignit:et ſapidioꝛes reddit.

Maria ſolſequiũ Capitulũ viij.

Solſequiũ diciť./et eo q̃ ſolẽ ſequiť.q̃ſi ei inclinãs. vel q̃a cũ ſole ſe inclinãte ſemetipm̃ inclinat. Hi ſunt maria et viri iuſti.qui exẽplo chriſti dicẽtꝭ Matth. xi. Diſcite a me q̃a mitis ſum et humilis coꝛde: ſe hũiliant et inclinant.

Tritũ et vulneri ſuppoſitũ vl' ɔmeſtũ cõtra venenũ valet ꝛ moꝛſũ aĩalis venenati.

Solſequium Coctũ in aq̃ diciť verrucas tollere ſi aq̃ illa poteť. Uel ſi herba in cathaplaſmate ponať et verrucis ſupponatur.

Eſtiuo floꝛet ſolſticio:ſolis motibꝫ folia circũacta ɔuertit.oꝛiẽte ſole floꝛes ſuos aperit.cũ ſol occubuerit ſe recludit. Adapta marie et fideli anime

Maria iacintus Capitulũ ix.

Iacintus herba ẽ floꝛẽ habens purpureũ. Et traxit nomen a quodã puero nobili.q̃ in q̃dã ſaltu inter floꝛes purpureos reptus eſt interfectus . Floꝛe et radice viole ſimilis. In hoc floꝛe deſignari poſſunt cõpaſſio et cõtemplatio marie. quia purpura cõpaſſionẽ.coloꝛ iacintinus ſignat contemplatõnem.

Habuit hic ortus floꝛes

Lilij p pfectam innocentiã.q̃ñ in vtero ſanctificata.quã innocentiã iugiter ɔſeruauit dicens cum Job.xxvi.[Donec deficiã]moꝛte.ſ.[nõ recedã ab innocẽtia mea ꝛc̃.] Uel quãdo virginitatis p̃ma votũ emiſit. Unde de ea dicit chriſtꝰ. Sicut lilium inter ſpinas ſic amica mea inter filias. Nã q̃ntũ flos lilij floꝛes ſpinarũ./tãtum p̃cedit eius caſtitas virginitates et caſtitates omniũ mulierũ.

Roſe./quando ingreſſo ad eam angelo in foꝛma virili verecundata eſt .et ruboꝛe roſeo creditur eius facies ſupfuſa. Uel maxime rubuit vt roſa :quando mente compaſſa eſt filio patienti. Uñ ſe cõparat roſe plantate in hiericho. Fuit enim quaſi

Habuit hic ortꝰ floꝛes flos roſaꝝ ĩ diebꝫ vernis. Eccl'i.l. quãdo.ſ.filiꝰ paſſus ẽ ĩ vere.p mũdi renouatõe.

Viole./ qui humilis eſt et incliuis.q̃ñ intellecto q̃ poſſet concipe et parere manens virgo./humillime et capite inclinato rñdit. Ecce ancilla dñi.fiat mihi ſm ṽbũ tuũ.

Frumenti./quo ad fructũ maternitatis ſue. Flos enim frumẽti generat granũ frumenti.et ip̃a genuit illud granũ quod de ſe teſtať Joh.xij. Niſi granũ frumẽti ꝛc̃. quo videlicꝫ grano paſcimur in filij ſacramento.

Uue./quo ad priuilegium ſpeciale fugandi ſerpentes de vinea domini.i.eccl'ia./vel fideli anima. Uel aliter. Flos vitis vel vue virginitas marie.quia ſicut flos vitis generat vuam.ſic marie virginitas genuit vuam illam in cuius vino vel ſanguine lauat iudas.id eſt.vere confitens ſtolam ſuam: vel pallium.quia per ſanguinẽ chriſti quo ſanctificať penitentia noſtra :lauať habitus noſter interioꝛ./ qui p ſtolam.et exterioꝛ./q̃ per pallium deſignať

Malogñati./q̃ p̃tendũt mũdiciã ꝛ inocẽtiã inq̃ntũ cãdidi.caritatẽ ꝛ patiẽtiam in

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

q̄ntū roſei.ꝯpaſſiōeꝫ prioꝝ ⁊ ꝺſideriū patiēdi ꝓ xp̄o inq̄ſtū purpurei. Generāt etiā flores iſti malog̃nata.in q̄bꝰ ſub vno cortice mlt̄a g̃na cōtinent ordiate diſpoſita. Omōi flores habuit bt̄ā v̄go.qn̄ cum filiꝫ ſui diſcipul' et mlierib'.ꝑſeuerabat vnanimiter in orōe.ſicut legitur Actuū.i.

De herbis orti concluſi Capitulū x.

ORtus ꝯcluſus ſoror mea ſpōſa ⁊c̄. Qm̄ in ortꝫ fecūdis ⁊ ſolitarijs.'multe ſolēt herbe medicinales: v̄tuoſe ⁊ aromatice repiri. vidēdū ē de herbis. huiꝰ orti. Quaꝝ noīa ꝑ ſubſcriptos v̄ſus poterūt memorie cōmendari Mirtus. Mandragora.

Maria mirtus

A mari ꝺr.q̄a litorea ē arbor vl' herba. Uir̄ poeta. Et amātes litora mirte. Grece aūt ꝺr mirtena.creſcit eni libēter ī litoribꝰ marꝫ. Maria v̄o q̄ īterp̄tat mare amaꝝ ꝑuenit ad g̃liā ſp̄ūal' martyrij.qn̄ amare ꝯpaſſa eſt filio patiēti.⁊ ita creuit iuxta ⌊mare.

Scōm phiſicos idonea mlt̄is neceſſitatibꝰ mlieꝝ.⁊ beata v̄go cunctis neceſſitatibus fideliū animaꝝ.

Reſtringit vomitū.q: ſuis orōībꝰ meritis et exēplis coercet hoīes.' et maxime ſibi deuotos ne ad vomitū redeāt.i.ne pc̄tā reiterēt q̄ cōfitendo euomuerant. quia ſic euomeret eos chriſtus ex ore ſuo. Apoca.iij.

Reſtringit fluxum cōcupiſcētiaꝝ.'et deſideriū tp̄aliū.et vomitū guloſitatis q̄ ſequtur intēperantiam.

Membra feſſa vl' paralitica repat et cōſolidat.'iuxta p̄ceptū filij Iſa.xxxv. Cōfortate manus diſſolutas et genua debilia roborate ⁊c̄.

Maria mirtꝰ.q: — Dicitur habere virtutē repſſiuā libidinis. Et ꝓpter hoc fabulant' poete mirtū eſſe arborē veneri dicatā. Ideo bene maria et ſancti deſignant' ꝑ mirtū:q̄ corruptōeꝫ luxurie prius in ſe:et poſtea in alijs ꝑſequunt'.

Facit dormire laborātes febre acuta.quia eſtuātes carnalibꝰ deſiderijs.'vl' terrenis cōcupiſcētijs refrigerat:eiſdem indulgēs ſomnū.i.quietē pectoris.virtutē caſtitatis.contemptū rei tp̄alis.ſabbatum vel ociū contemplatōis.

Tēperate cōplexiōis.et ex ea fit potus mirtinꝰ q̄ valet ad frangendū calculū. q: ꝑ partū ipiꝰ ꝯfracta ē idolatria. Propter qꝺ ei canit'. Gaude maria v̄go cūctas hereſes ſola interemiſti. Et h̄ ſignificatū eſt.'qn̄ ipa ingrediente egiptū cū filio:corruerūt ſimulacra egipti. Iſaie.xix.

Breuis ſtature ꝑ humilitatē.frigide nature ꝑ virginitatem.

Aromatica eſt. Nam ipa in his q̄ ſalui fiunt eſt odor vite in vitā.ij.ad Choꝝ.ij.

Imputribilis ſicut dicunt.q̄a ſine inuidia et cupiditate tp̄aliū.que putrefaciūt corda amatorū ſuorū.

Radicat' et creſcit in ꝓfundo hūilitatis:vilitatis et abiectōis. De h̄ ꝓfundo ꝺr Zachar'.i.⌊Uidi ꝑ noctē⌋.i.nō bn̄ manifeſta viſiōe q̄ erit in futuro.⌊Et ecce vir⌋.i.chriſtus ⌊aſcēdens ſup equū rufū. Equꝰ⌋ caro chriſti.quā bn̄ rexit coercens eā freno tp̄antie.et vrgens q̄ſi calcaribꝰ.q̄ ſignant duos aduentꝰ. Equus aūt iſte fuit ⌊rufus⌋ q: ꝓꝓo ſanguine in cruce rubricatꝰ. Qui viſus ē ⌊ſtare inter mirteta⌋.i.inter viros iuſtos.paratꝰ eos iuuare.ſicut ſtephanꝰ vidit eū ſtantē.i. iuuare patū. Qui ſiles ſunt mirto.i.trāq̄lli in cōſcientia. et ceteras ꝓꝑetates eis aſſigna. Et hi ſunt cōſolatores ecclie. Uel inter ꝯſolatores ecclie ſtat chriſtuſ.q: taliū ꝯſortio delectatur:et tales ꝯſolat'.⌊Que erāt in ꝓfundo⌋ hūilitatis et vilitatis et abiectōis.vt dictū eſt ⌊Et poſt eū⌋ ꝑ imitatōem ⌊equi rufi⌋.i.martyres.q̄ expſſiꝰ eius imitat' veſtigia ⌊varij⌋ ꝑ v̄tutes et bona opa decorati. Et q̄ ad tales dicit' ecclia circūdata varietatibꝰ.vel ꝓpter varietatē tormētoꝝ.⌊Et albi⌋ ꝑ innocētiā et caſtitatē.

Maria mandragora Capitulū xi.

MAndragora herba eſt aromatica:frigida et ſicca:ꝓfundiſſime radicat' in terra.et terre parū ſupeminet.cuiꝰ radix formā habet hūani corꝑis.excepto capite.poma habet rubea et odorifera.et pomis puniceis ſimilia. Diligitur a medicis.' q: talis virtutis ē vt egris laborātibꝰ incōmodo vigiliaꝝ.'ſomnū indulgeat. tam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

pfundū etiā ſoporē inducit. vt ſi cortex eius vino mixtus ad bibendū detꝰ egrotāti. incidi poſſit abſqꝫ doloris ſenſu. Itē illis medetꝰ q̄ ſic nauſea laborāt vt nec cibos ꝯtinere valeāt. nec cape delectentꝰ. Cōfortat enī guſtū ⁊ excitat appetitū.

Maria mandragora. Quia

Frigida et ſicca./p virginitatem ⁊c.

Opinione et omniū virtutū genere aromatica./deo angelis et hoīb. Unde ei dicitꝰ Cañ. iiij. Odor vnguentorū tuoꝝ ſup omnia aromata.

Profundiſſime radicata./p dilectōem et contēplationē ī terra ſtabilitatis eterne. q̄a optimā partem elegit Luce. x.

Maria mandragora — Illi terre ſupeminēs./quo ad angelos et aīas ſctās. ſed nō q̄ntū chriſtus hō. q̄ caput eſt totius creature.

Chriſto homini humanato ex ea ſimilꝰ p humilitatē. q̄ fuit radix eiꝰ. ſed nō p diuitatem. caput enim chriſti deus. i. trinitas.

Pomū eius. i. chriſtus rubeū ppꝛ̄ ſanguis effuſiōe./et odoriferū. q̄ꝛ fracto corporꝰ eius alabaſtro. domus. i. eccleſia repleta eſt ex odore vnguēti. Silꝰe etiā malopunico. q̄ꝛ fractū in cruce apparuit cādidū p innocentiā. et rubicūdū p caritatē et patientiā. et plenū granulis. i. virtutibus vniuerſis.

Diligitꝰ a medicis. i. pdicatorib et ipis pctōrib q̄ ſanari deſiderāt a lāguorib viciorū. quia ſicut dictū eſt de mirto: ſuis orōib meritis et exemplis eis ſomnū indulget. de q̄b antea dicebatꝰ Parab. iiij. Nō dormiunt niſi cū malefecerint. et nō capitur ſomnus ab eis niſi ſupplantauerint.

Cortex eius. i. exēplū ſue ꝯuerſatōis./vino pdicatōis admixtꝰ. et ab auditorib deuote ſuſceptꝰ./tā pfunde ſoporat hoīem p ꝯtēplatōem et ſui imitatōez. vt nec leſionem ppꝛ̄ corpis. nec dāna ſentiat rei familiaris./p grāz ipoꝝ cordib īſpirās: q̄ n̄ ſunt ꝯdigne paſſiōes tpis huiꝰ ad futurā gliāz q̄ reuelabitꝰ in eis. ad Ro. viij.

Nauſeantib p faſtidiū verbū dei remediū pſtat.

Incipit quinta particula orti concluſi

in q̄ agitur de his q̄ in īcarnatōe filij dei a ſupiori deſcēderūt in ortū ꝯcluſum. q̄a ab inferiori nihil potuit ſubintrare.

Sol. verbū patris. lux. ſplendor. ventus. et aer.
Nix. imber. pluuia. vapor. ignis. manna. mel. et ros.
Angelus. ales. apis.

ORtus ꝯcluſus ſoror mea ſponſa

⁊c. Recte btā v̄go dr̄ ortꝰ ꝯcluſus. q̄a ſicꝰ ī orto ꝯcluſo nihil īfimū ſubītrare pt aut terrenū. ſꝫ ea tm̄mō q̄ veniūt de ſupnis. ſic factū ē ī maria. In hūc eī ortū nō ītrauit hō purꝰ. cū ipa ſit terra p quā nō ābulauit vir Hiere. ij. Et cū ipa ſit clauſa porta p quā vir nō trāſiuit Eze. xliiij. Nec beſtia aut reptile q̄b carnalia et ſpiritalia vicia deſignꝰ. Supſcriptꝰ aūt v̄ſib pn̄t ea breuiter mēorie ꝯmēdari. q̄ ī eiꝰ ſctificatōe. ī grē adipletōe. in ſpūſſcti ſupuētōe. ī filij dei ienarrabili ꝯceptōe deſcēderūt ī eā. Quib oīb cariſmata ſpūſſcti. vel ipe dei filiꝰ. vel omne datū optimū deſcendēs a patre luminū./deſignantꝰ. De quibus videndū ē ſingulatim.

Chriſtus ſol Capitulū. i.

SOl xp̄s./mltiplici rōe. Dr̄ ei ſol q̄ſi ſolꝰ lucēs. vl q̄ſi ſua oīb largiēſ. vl q̄ſi ſurſū leuās. q̄a ad ſe trahit aq̄s marſ./⁊ humores t̄re. i. hūiles ꝯſtitutos īferiꝰ. q̄s gra ſua humectat. illos ſurſū trahit ⁊ elōgat a mūdo. Mgr̄ hugo d̄ ſctō vict. Solꝰ ſol ppꝛiā hꝫ lucē. et ſolꝰ d̄ igne factꝰ ē. cetꝰe ſtelle oēs. ſicꝰ ⁊ luna d̄ aerea materia facta ſūt. ⁊ tm̄ relucēt et nō lucēt. Ipe etiā dicꝰ q̄ d̄ illa luce pmaria q̄ creata creditꝰ. ī loco illo vbi ſol oritꝰ. ſiue d̄ igne meliorādo eū forma ⁊ ſplēdore fecꝰ deꝰ ſolē Eſt āt ſol iſte viſibilꝰ./oculꝰ mūdi. lux creatꝰaꝝ. ſpeculū creatorꝰ. q̄ nlꝰa creatꝰa plcrior. nlꝰa vtilior. q̄ lucēte cetꝰa lumīaria ſic ſūt q̄ſi n̄ ſint. et videri n̄ pn̄t. Uñ Job. xxv. Luna n̄ ſplē A

Mgr̄ hugo d̄ ſctō victore

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

det.et ſtelle nō ſunt mūde in cōſpectu eiꝰ ⁊c̄. Et nota ꝙ chriſtꝰ appellat̄ ſol iuſti
cie Malachie vl.que.ſ.iuſticia vocat̄ in glo.caritas.hac ratōe.qm̄ quecūqꝫ diligit
flagellat et caſtigat. Vel ideo ſol iuſticie.q̄a nō lucet niſi conſeruātib iuſticiā.

Notandū ḡ ꝙ ſol ī q̄nqꝫ ꝓuilegijs ꝑminet vniuerſis luminarib celi. Sic ⁊ chriſtus
dn̄s.⁄ ſctōꝝ ordinib vniuerſis.q̄a nō eſt ſanctus vt eſt dn̄s.

Primo ī magnitudīe. Egiptij dicūt ꝙ octies ē maioꝛ terra. Plato Macrobiꝰ ⁊ Are
ſtoteles ꝙ vigeſies ſepties. Hec magnitudo ſolis deſignat hūilitatē chriſti. cui
nulla alicuiꝰ ſancti pt̄ hūilitas compari.q̄ eſt magiſtra totiꝰ hūilitatis ſanctoꝝ.
Unde dicit Mat.xi. Diſcite a me.q̄a mitis ſū et hūilis corde. Scōm enī ꝟtutē
hūilitatis dn̄s vniuerſam aīe q̄ntitatē mēſurat. Un̄ Mat.xviij. Quicūqꝫ humi⁄
Bern̄. liauerit ſe ſicut paruulꝰ iſte.hic maioꝛ eſt in regno celoꝝ. Btūs bern̄.dicit ꝙ ſeipm
paruulū appellabat.

Scd̄o in caloꝛe. Calidioꝛ eſt enī terra ſi tota eſſet ignea. Quātuſcūqꝫ enī ſit ſol.ni B
hil eſt niſi ignis.et ideo fons caloꝛis. Ad Heb.xij.in fine. Deꝰ noſter ignis conſu
mēs eſt. Hic calor eſt caritas chriſti.q̄ fecit eū incarnari moꝛi et crucifigi. Un̄ dic̄
Joh.xv. Maioꝛē charitatē nēo hꝫ ⁊c̄. Caritas enī ignis ē:quē venit dn̄s mittere
in terrā Lu.xij. In terrā .ſ.coꝛdis hūani.volēs eā vehemēter accēdi vt de cetero
Sol pre terra n̄ eſſet.ſed amoꝛe dei ſuccēſa ſurſum tēderet velut ignis.cuiꝰ deoꝛſū locꝰ n̄ ē.
eminet oī— Tercio in claritate. Clarioꝛ ē enī ſol q̄ꝫ luna et oīa ſidera. Tulliꝰ. Sol q̄ſi ſolꝰ lu
bus lumi cens.i.ꝑ ceteris celi lumīarib. Hec ſolis claritas ē chriſti puritas.q̄ peccatū non
narib fecit ⁊c̄.q̄ eſt ſpeculū ſine macula. Sap.vij.

Quarto in ꝑtāte. Unde fecit deꝰ ſolē in ꝑtātē diei.quia ſol tempat annū. oꝛiens fa
cit diē.occidens noctē. appꝛopinq̄ns eſtatē.recedēs hiemē.omnib herbis ⁊ arbo
rib vitam cōfert et vegetatōem. Unde Tulliꝰ appellat eū mentē mundi.

Quinto in vtilitate. Sol enī vtilioꝛ eſt oībꝰ creaturꝭ q̄ ſub celo ſunt. Ab ip̄o enim C
habet terra germīare herbā virentē.et facientē ſemen.et lignū pomifeꝝ fa.fruc. et
hmōi. Solis ergo vtilitas eſt chriſti miſicoꝛdia qua nihil vtilius eſſe poteſt.

Item ꝑ ſolē ſepiꝰ intelligit̄ pater.ꝑ radiū vel ſplēdoꝛē ſolis filiꝰ.q̄ eſt ſplēdoꝛ gl'ie.⁊
figura p̄ris.ad Heb.i. Per caloꝛē ſpūſſctūs.de quo d'r. Nec eſt q̄ ſe abſcōdat a ca
Trinita⁄ loꝛe eiꝰ. Spūs enī ſctūs ē amoꝛ p̄ris ⁊ filij. Sicut aūt radiꝰ vel ſplēdoꝛ ſol is ex q̄
tis figura ſol fuit ꝓceſſit a ſole.et ꝓcedit.ſempqꝫ ꝓcedet.ſic filiꝰ eternal'r ꝓcedit a patre. Et ſi
cut caloꝛ eternaliter ꝓcedit tam a ſole q̄ꝫ a radio.ſic ſpūſſctūs ab vtroqꝫ.i.filio ⁊
patre. Unde filiꝰ dicit Joh.xv.in fine. Cū venerit paclitꝰ quē ego mittā vobis a
patre ſpiritū veritatis q̄ a patre ꝓcedit.

Aliter In ſole quia circuit mundi machinā:ſignat̄ patrꝭ potētia. In ſplēdoꝛe q̄ totū D
illuminat:filij ſapīa. In feruoꝛe q̄ totū calefacit.⁄ſpūſſctī beniuolentia. Ratōe pri
mi dicit̄ ſol.q̄ſi ſolus.qꝛ ſolus deus dicit̄ vere potens. Ratōe ſecūdi dicit̄ ſol a ſo⁄
lon vl'a ſalon qđ eſt ꝯmune.q̄a illuminat omnē hominē venientē in hūc mundū.
Rōe tercij dicit̄ ſol q̄ſi ſemitas oīm luſtrās.q̄a cuncta luſtrat ⁊ vegetat beniuolen
tia. Eccl'iaſtes.i. Luſtrās vniuerſa in circuitu ꝑgit ſpūs ⁊c̄.

Itē in chriſto ꝓ ſole.⁄rotūditas ē trinitatis eternitas. Claritas.⁄aīe puritas. Calidi
tas caritas.qua tantū dilexit nos vt ſupꝛa eodem B.

Chriſtꝰ Itē chriſtꝰ ſol:q̄a ſicut ſol material'r replet mundū radijs claritatis ſue. Sic chriſtꝰ
ſol vtrūqꝫ mūdū radijs miſicoꝛdie ſue. Un̄ Dn̄e in celo miſicoꝛdia tua ⁊c̄. Itē. Mi
ſericoꝛdia dn̄i plena ē terra. Et hunc mūdū radijs exēploꝝ ⁊ doctrīe.cuiꝰ ſoliſ du
odecim radij.⁄duodecim apoſtoli.

Itē ſol iſte latuit ⁊ abſcōdit ſe ſub nube carnis ī vt'o ꝟgīs. Un̄ dic̄ ei Jſa.xlv. Uere E
tu es deꝰ abſcōditꝰ. Et illđ. Sol ſub nube latuit. Oꝛtꝰ ē ī natiuitate. Eclypſim
paſſus in cruce. Itē oꝛtus ī reſurrectōe. Un̄ Mar.xv. Venerūt ad monumētū oꝛ
to iā ſole.i.xp̄o r̄ſuſcitato. Nec occidet ap̄liꝰ Jſa.lx. Jō đ ħ ſole d'r Eccl'eſ.i. Oꝛit̄
ſol.i.chriſtꝰ ī natiuitate ⁊ occidit ī paſſiōe. Un̄ Amoſ.viij. In die illa occidet
ſol ī meridie.i.ī caritatꝭ ſue feruoꝛe q̄ fecit eū pati. Et ad locū ſuū r̄uertit̄ ī aſcē
ſiōe.i.ad dexterā p̄ris. Ubiqꝫ r̄naſcēs.i.đ celo veniēſ ī iudicio. Girat ꝑ meridiē.i.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝯſiderat bona opa [Et flectiť ad aqlonẽ] .i. ꝯſiderat mala opa [Illuſtrãſ vniuerſa]
qa nihil abſcõditũ qď ibi nõ reueleť. qñ ipſe erit [ſcrutãs corda] .i. qd quiſ3 co/
gitauerit. [et renes] .i. in qbus qlibet in pſenti fuerit delectatus.

Aliter [Oriť ſol] inferis [et occidit] ſupis. et hoc qñ corpus poſitũ fuit i ſepulcro. F
et aĩa deſcẽdit ad iferna. tũc enĩ ſanctiſ patribꝫ habitãtibꝫ in regiõe vmbre mortis
lux orta ẽ. Iſa. ix. [Deinde ad locũ ſuũ reuertiť] triũphator magnific⁹ . erepta pre
da ſuoꝝ. [Ad locũ] .ſ. paterni ſolij et glĩe. vt ſedeat ad dexterã patris ſui.

Aliter . [Oritur ſol] .i. chriſt⁹ i natiuitate. Unde Zacha. vi. Ecce vir oriens nomen
ei⁹ [Et ad locũ ſuũ ꝛuerteť] .i. ſic expoſitũ ẽ [ibiq3 renaſcẽs] ſupple effectiue. quia
nos facit renaſci ꝑ grãm et ſpiritũſanctũ. [Girat ꝑ meridiẽ] .i. iudeos . ꝑ qs bene
diciť girare qſi ꝑ circuitũ . q2 ab ipſis incepit. et ab eis trãſlatus ẽ ad gentes. ꝛ tã/
dem reuerteť ad eos [Et flectiť ad aqlonẽ] .i. ad gẽtiles. ad qs bene diciť flecti. qa
ad ipſos nõ fuit ꝓncipaliter miſſus . Unde dicit Mat. xv. Nõ ſũ miſſus ꝛc. Illu/
ſtrans vniuerſa] q2 oĩa ꝯcluſit in infidelitate. vt omniũ miſereret ꝛc. Ro. xi.

Itẽ chriſt⁹ ſol. q2 ſic ex vno eodẽq3 ſole. alia illũinanť vt oculi. Alia maturãť. vt fru/ G
ctus. Alia erũpũt a terra. vt herbe. Alia liqſcunt vt cera glacies et nix. Alia deſic/
canť et indurãť. vt vaſa teſtea. Alia excecanť. vt qdam aues nocturne. Alia nigre/
ſcũt et alia rubent . alia pallent. et alia cãdeſcũt: vt qdam fructus. ꝛ h̃ ſm actum ꝛ
effectũ ſolis. Sic ex illuminatõe hui⁹ ſolis q̃ eſt grã. ali⁹ pducit herbã vt peniteſ.
alius creſcit et pullulat. vt i bono pficiẽs. ali⁹ maturať et ꝯſũmať. vt pfect⁹. alius
liqſcit ꝑ lacrimaꝝ abũdantiã. ali⁹ deſiccať ꝑ abſtinentiã. ali⁹ nigreſcit ꝑ hũilitatẽ.
alius cãdet ꝑ caſtitatẽ. alius pallet ꝑ dilectõem vl' penitentiã. alius rubet ꝑ ſãgui/
nis effuſionẽ. alius illuminať ꝑ ſapientiã et fidem. ali⁹ hac luce excecať. vt hereti/
cus. et caligat in h̃ ſole. Et ita ſol iſte mltiſ poſit⁹ ẽ in reſurrectiõe3. aliqbꝫ i ruinã.

Itẽ iſte ſol facit nobis diẽ triplicẽ. Diẽ nature q̃ ꝯmũis eſt bonis et malis. Diẽ grẽ H
q̃ ſolis iuſtis q̃ ꝯuertunť ad ipm. Diẽ glĩe. q̃ ſolis beatis. Et q̃diu lucet ſol ſup
terrã durat nobis dies. ſil'r q̃diu lucebit ille ſol ſup terrã viuentiũ. durabit beatis
dies eternitatis. Iſa. lx. [Nõ occidet vltra ſol tuus] diciť eccl'ie triũphanti.

Itẽ dies ẽ ſol lucẽs ſup terrã. Si ĝ ſol. i. amor dei feruet ꝛ lucet i corde tuo ſup ter/
rã. i. ſup amorẽ terrenoꝝ. i. ſi amor dei ſpernat i te omnẽ trãſitoriã dilectõem: tũc
eſt dies grẽ in aĩa tua. Si aũt dilectio terrenoꝝ ſupat in te dilectõem dei: tũc eſt
nox in aĩa tua. et h̃ tibi certũ ſignũ. Itẽ. ſi habes ſolẽ ante oclos tuos. q̃ ſũt intel/
lectus et affect⁹. vt firmiter credas et diligas . vt ſc poſſis dicere illď . i. Macha.
vij. dñe de⁹ ad te ſunt ocli noſtri ne peamus. Fides enĩ et dilectio ſunt ſalus aĩe.
tũc habes vmbrã. i. res vmbratiles. ſ . tpalia a tergo. et ecõuerſo . Itẽ ſi habes vm
brã tpaliũ ante oculos. nihil aliud diligens niſi tpalia. vl' plus diligẽs tpalia q̃
eterna. et ſpem tuã ponens i incerto diuitiaꝝ. tũc ſolẽ. i. chriſtũ a tergo poſuiſti. ſi
cut ipſe cõqueriť de qbuſdam Biere. ij. Uerterũt ad me tergũ et nõ faciẽ. Et ď ta
libus dicit ei pſ. [Qm̃ pones eos dorſum in reliquijs tuis] .i. i tpalibꝫ.

Itẽ ſicut ſole amoto tot⁹ mũd⁹ obtenebreſcit. ſic amiſſo lumĩe veri ſolis: qď ẽ amiſ/ I
ſa grã ꝑ peccatũ. totus hõ interior obſoleſcit. et h̃ eſt qď dicũt dãnati Sap. v. Er/
rauimus a via ꝟitatis. et iuſticie lumen non luxit nobis. et ſol intelligentie nõ eſt
ortus nobis.

Itẽ ſol ex quo ſurrexit mane: tota die ſtat ante oſtiũ parat⁹ intrare. ſi ei apias intra/
bit. et ſm q3 ei apueris: pl⁹ vl' minus intrabit claritatiſ. Si ei nõ aperueris nõ in/
trabit. nec inde vitupandus eſt. qa ꝑ eũ nõ ſtetit. fecit enim qď ſuũ erat. Si ꝟo nõ
aperueris ei anteq̃ fuerit recõſatus. et poſt ſolis occubitũ. ſ. veniente nocte tũc ꝓ/
mo aperias. ꝓ nihilo faciſ. nõ recupabis claritatẽ eius q̃diu durabit nox. [Sol
ſtans ad oſtiũ noſtꝝ] chriſt⁹ ad penitẽtiã miſericorditer nos expectãs. Uñ dicit
Apoc. iij. Ego ſto ad oſtiũ et pulſo. ſi qs mihi apuerit intrabo ad illũ ꝛc. Sic ei
radius ſolis oĩbꝫ rebꝫ ſe offert. parat⁹ eis ſeruire. nec ꝑ eũ ſtat qn illumineñť. imo
ꝑ obſtaculũ qď oppõiť. ſic grã diuiña niſi ipediať obice pctĩ. Oſtiũ tuũ. os tuũ. ꝑ h̃
oſtiũ: ſi male apueris illď itrat diabol⁹. ꝯtra qď orãdũ. Pone dñe cuſtodiã ori meo

et oſtiū circūſtātie labijs meis. Nō declines cor meū in ỽba malicie zc̄. Cū detra
his fratri.cū iudicas frēm.cū murmuras ꝯ deū.cū excuſaſ peccatū tuū.et hmōi.tūc
claudis deo.et aperis diabolo. Ecōuerſo cum apis os tuū ad ỽaciter ꝯfitendum.
ad veniā poſtulandū.ad creatorē laudandū.ad pauperē conſolādum. ad ignoran
tē inſtruendū.et hmōi.et cōcludis illud ad peccatū .tūc intrat lux ſolis.i.grā dei ad
aīam tuā.et illuminat mentē tuā. Et ſm qđ dilatas magis os tuū his et alijs bo
nis modis.et etiā os cordis tui.i.deſideriū tuū.maiori grā illuſtrat dñs mentem
tuam. Unde dicit ps.[Dilata os tuū] dupliciter.vt dictū eſt.[et implebo illud]
[Largiter ꝗ deſiderāda ſunt grā et miſericordia redēptoris .qa qntūcūqȝ deſidera
neris tantū es acceptur⁹. Vñ. Deſideriū ſuū iuſtis dabiť. Parab.x. Et hͦ ē qđ dic
[Dilata ꝛ implebo] Sed vbi vaſa vacua deſunt.i.corda hiantia p deſideriū.ꝛ va
Bern̄. cuata ab amore tpaliū.oleū grē ſtare neceſſe eſt.ſicut dicit btūs bern̄.
Itē de apertōne oſtij et feneſtraꝝ ſeu portaꝝ domus nr̄e dicit ſponſus ad ſponſam K
Cañ.v. Aperi mihi ſoror mea ſponſa zc̄. Pricipale oſtiū aīe vt dictū eſt.lingua ē.
qua abūdanti⁹ intrāt ad aīam mors et vita. Unde puer.xviij.[Mors ꝛ vita i ma
nibꝫ ligue]. i.in opatōibꝫ ei⁹. Feneſtre ſeu porte ſunt alij ſenſus nr̄i. Feneſtre. vñ
Hiere.ix.[Aſcēdit mors].i.peccatū et diabol⁹ [p feneſtras].i.ſenſus [in domos
noſtras].i.ꝯſciētias. Porte.vnde dictū ē abrahe Geñ.xxij.[Semē tuū].i.viri iu
ſti [poſſidebit].i.diligēter cuſtodiet [portas inimicoꝝ ſuorū].i.q̄nqȝ ſenſus.per
quos vt dictū ē.ingrediūť demōes et peccata. Feneſtre igiť.i.ſenſus.apiende ſūt
vero ſoli.quod fit.qñ pie reſpicis paupes.qñ luges peccata tua vel aliena.qđ pl⁹
eſt.qñ auertis oclos tuos ne videant vanitatē.
Itē aures aperiunť huic ſoli.qñ obturas eas ne audias malū.qñ libēter auſcultaſ ỽ L
bū dei:et clamorē paupis.imo chriſti in paupe.et ſic de ceteris ſenſibꝫ. Qui igitur
huic ſoli oēs ſenſus exteriores apiret.claritate pietatis et grē ſue.domū ei⁹ ſol iu
ſticie abūdanter illuſtraret.et hͦ eſt qđ dicit.[Si qs mihi apuerit ītrabo ad illū]
[Aperiť ei]cū apiť os ad ꝯfitendū:orādū et hmōi.[Intrat ad illos]quos grā ſua
dignos facit.[Cenat cū illis]in quoꝝ obſequijs delectať. Et ſic dñs ſtat p⁹ pa
rietē Cañ.ij. Quādiu facim⁹ ei ſurdā aurē.in domos ꝯſciaꝝ miſicorditer reſpi
cit p cancellos.i.p feneſtras ſenſuū. Sed nota ꝙ niſi apueris huic ſoli:ꝙȝ diu du
Grego. rat tibi dies vite p̄ſentis.in morte tua occidet tibi ſol.i.grā dei. Vñ grego. Neq
ꝙȝ miſericordia redēptoris poſt mortē liberat:qs ante mortē grā ad veniā non re
format.ꝙȝ diu durabit nox eterna.nō recupabis claritatē eius. Et ſi poſtea cū fatu
is virginibꝫ clamaueris. dñe dñe api nobis.rñdebit tibi. Amen dico tibi. Neſcio
te. Ideo de pctōre ꝙ nō aperuit ſoli ſtāti ad oſtiū ſuū diciť in ps. Uſqȝ ineternuꝫ
nō videbit lumē. Sed adhuc notādū.ꝙ ſi a pte ſolis apias oſtiū vel feneſtrā aut
aliqđ foramen vt dictū ē.ſtatim intrabit ſol et illuminabit domū ꝯſcie. Partē ſol
appello negocia ſpūalia.negocia aīe. Si aperias in oppoſitā partē ſenſus tuos
.i.ad terrena et carnalia.nō intrat ſol.nec illuminat te grā ſaluatoris. Et nota ꝙ
dicit.ꝙ ſum gigas gemīe ſubſtātie.qui ſum rex regū et ſumm⁹ impator. cui nō ſuf
ficit aprio oſtioli.niſi apiať porta p dilatatōem caritatis. Et nota ꝙ p̄us apiť oſti
olū p cōfeſſionem peccatoꝝ.poſtmodū porta vt introducať pnceps.
Aliter.[Ego ſto ad oſtiū et pulſo.] In ỽbis iſtis monet dñs ad penitētiā.et dat fi M
duciā venie cōſeqnde illis ꝙ penituerint.et pmittit eis auxiliū ſuū dicens.[Ego
ſto]patus adiuuare. Actuū.vij. Uidit ſtephan⁹ ieſum ſtantē zc̄.[Ad oſtiū] cor
dis[et pulſo]verbo p̄dicatōis.et manu largitōis. Cañ.v.[Uox dilecti mei pulſā
tis][Cui ideo maxime apiendū ē.quia apuit nobis oſtiū corpis ſui in cruce.vt ibi
poſſet colūba refugere a facie accipitris.i.diaboli. Jo.xix. Un⁹ militū lācea lat⁹
eius apuit.[Si qs audierit vocē meā].i.receperit p̄dicatōem .quā nō audit ꝙ nō
recipit [et apuerit mihi ianuā]cordis p cōſenſum liberi arbitrij vľ p fidē[intrabo
ad illū].i.int⁹ ibo p grē illuſtratōnem.et auxiliū p̄ſtabo.et p vētū grē faciā. Vel
[aperuerit]ſe p̄parādo[Et cenabo].i.delectabor cū illo p ei⁹ iuſtificatōeꝫ. Parab.
viij. Delicie mee zc̄. Ipe mecū cenabit.i.delectabiť p ꝯſcie mūde iocunditatem et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſecuritatē. Prouer. xv. Secura mēs iuge ↄuiuiū. Et q̄a pauci ſūt. iō dr̄. [Si q̄s mihi ape.] Hiere. viij. Attēdi et auſcultaui. nemo qđ bonū ē loq̄r. Nec dicit. prādebo iter̄ receſſur⁹. ſꝫ [cenabo] cū eo ꝑmanſur⁹. Et in h̄ innuit: q̄ bonū qđ ī mūdo incipit̄ ꝑ caritatē: in celo ꝑficit̄ ꝑ b̄titudinē. ſꝑ ꝑſeuerat ꝑ eternitatē. nec ei alius ſuccedit ꝑ tēporis mutabilitatem.

Item ſolis radi⁹ intrās domū: minutas athomos viſibiles ꝛ ꝑceptibiles reddit. q̄ ſine ſolis lumine impceptibiles ſunt. Sic ſi ↄſciam nr̄am illuſtret radi⁹ grē: tunc omiſſiōes nr̄as et īpfectiōes: defectus ꝛ debilitates: velut athomos ꝑpēdim⁹. Vn̄ Job. xij. dr̄ de chriſto. Ipe ei r̄uelat ꝓfūda d̄ tenebr̄. ꝛ ꝓducit ī lucē vmbrā mort̄. A

Itē. ſol lucens ſuꝑ terrā diē nobis facit. ꝛ chriſt⁹ in carne apparēs: diē nob eternitatis initiauit. Et ſicut ſole abſente nunq̄ dieſcit. ſic niſi chriſt⁹ ī carne apparuiſſet: nunq̄ dies eternitatis fidelib⁹ illuxiſſet.

Item. ſol pulcerrima creaturar̄ dei q̄ ſub celo ſunt: non dedignat̄ ſeruire viliſſimo elemēto. qđ ē terra. ecce hūilitas ſaluatoris. q̄ cū ſit ſplēdoꝛ gl̄ie et figura ſubſtātie patris. vſq̄ ad ablutiōem pedū ſeruire dignat⁹ ē diſcipul̄. Immo q̄ntūlibet viliſſimis pctōrib⁹. ꝓ q̄b⁹ redimēdis vēdit⁹: relaxādis ligat⁹. liberādis tent⁹. veſtiēdis nudatus. abſoluēdis crucifixus: viuificādis mortu⁹ ē ꝛ ſepultus. et ideo tāti emit vt ſol⁹ poſſideret ſicut dicit Aug⁹. D

Aug⁹.

Itē ſol q̄cq̄d habet q̄ntū in ſe eſt ↄmūicat. Ecce largitas ſaluatoris. Vn̄ Matth. v. dicit fili⁹ de pr̄e. Qui ſolē ſuū facit oꝛiri ſuꝑ bonos et malos ꝛc̄. Quia chriſt⁹ tam bonis q̄ malis ↄmūis ē. malis eni grām largit̄. iuſtis grām ↄſeruat et auget: tandem poſt grām: gl̄iam collatur⁹. Et ideo dr̄ ſol q̄ſi ſua oīb⁹ largiēs. Propt̄ hanc largitatē dicit Dyoniſi⁹ de chriſto. Ipe ē ſubſtātiale bonū ad oīa extēdēs bonitatē ſuā. ſic̄ ſol lumen: per ipm illuminans omnia.

Dyoniſi⁹

Itē. q̄ diu puluis ſine ſolari radio volitat ꝑ domū: nō apparet. ſed in radio ſolis domū ingreſſo apparent athomi. Sic ſine grā chriſti nō ꝑpēdim⁹ mala ↄſciar̄ nr̄ar̄. q̄ꝛ delicta q̄s intelligit. Ideo de h̄ ſole dr̄ alibi. [Sol illuminans ꝑ oīa reſpexit] .i. lumine ſuo oīa reſpicibilia fecit. Itē Eccī. li. In ſapientia ei⁹ luxit aīa mea. et ignorātias meas illuminauit. P

Dn̄s cā tuarien̄.

Item. ſol in eſtate deſiccat humida. in hieme diſſoluit ↄgelata. Et chriſtus magdalenā diſſolutā vicijs ↄſolidauit. vt miſtrāte martha ſecus pedes dn̄i ſederet. et recedentib⁹ a monumēto diſcipulis nō recederet. Zacheū ꝟo tanq̄ gelu auaricie ↄſtrictū diſſoluit et q̄ſi fluere fecit. vt bonor̄ ſuor̄ dimidiū paupib⁹ largiret̄. et in q̄drupl̄ū redderet ſi aliquē defraudaſſet.

Itē. ſol in feruoꝛe ſuo: minutas guttas maris ſalſas attrahit. et dulcoratas ſuꝑ terrā in pluuiā dulcē effundit. et ipis terrā fecūdā facit. Aq̄ iſte marine fetētes et ſalſe: mūdani ſunt pctōres. q̄ ſi cognouerint fetorē et ſalſedinē vite ſue. et ſe ꝑ hūilitatē guttas maris. i. vile inſipidū et modicū q̄d reputauerint. ꝑ caritatē et miſericoꝛdiā dei ad ipi⁹ cultū facile attrahent̄. et eor̄ exemplo alij ad penitentiā fecundabuntur.

Itē. ſol ꝑ immūda loca trāſiens: nullas inde cōtrahit immūdicias. Sic nec chriſtus ꝑ os peccatoris ſacramētaliter trāſiens: aliquatenus maculat̄.

Itē ſol m̄lto maioꝛ terra ꝑua nubecl̄a velat̄: et nobis inuiſibil̄ reddit̄. Sic x̄ps breuiſſima formula hoſtie in ſacro opit̄. Vn̄ dicit ei Iſa. xlv. Vere tu es de⁹ abſcōditus. Q

Aug⁹.

Itē ſol licet illumīet et paſcat ocl̄os ab initio mūdi. nō tamē minuitur. Sic ei chriſtus qui cibat animas in ſacramēto. Unde aug⁹. Luce ſolis paſcunt̄ oculi: et ſol nō minuit̄. carne chriſti paſcunt̄ fideles: et nec ipa minuit̄.

Itē ſol in ſui claritatē vitrū ↄuertit et aerē. vitrū dico ſine aliq̄ tinctura: niſi ea quā facit ipe ſol que ꝓp̄e eſt albedo: que ſignat caſtitatē. ſed nō ita eos q̄ rubeſcūt ꝑ crudelitatē ſiue luxuriā. vel nigreſcūt ꝑ odiū aut auariciā. vel pallent ꝑ hypocriſim et inuidiā. ¶ Itē ſol pctib⁹ ſiſti pōt. ſicut legit̄ Joſue. x. et Eccī. xlvi. et ſic vn⁹ dies factus ē dies duo ſine nocte media. q̄ꝛ grām et gl̄iam dabit dn̄s. Qđ innuit dn̄s dicēs Hiere. vij. Noli oꝛare ꝑ ppl̄o iſto. et nō obſiſtas mihi ꝛc̄. Et tal̄ violētia m̄ltū ei placet. Vn̄ plāgit ſe Iſa. lxiiij. Nō ē q̄ ↄſurgat ꝛ teneat me. Itē eze. xxij. Que/

P

ſiui vitrũ q̃ ſtaret oppoſitꝰ ꝫ me.ꝑ terra ne diſſiparẽ eam. ¶ Itẽ ad q̃ſcũq; ſordes
applicet ſol materialis: radios ſuos ſupfundere nõ dedignat. Sic nec chriſtꝰ vi/
liſſimo peccatori. Vñ leproſũ tetigit Mat.viij. dicẽs. Volo. Mũdare. Nec q̃ntũ
cũq; p̃cioſa ſit res: ꝑ diuitias aut honores aut ſapientiã irradiabit eã: niſi ei ſub/
iecta fuerit. qḋ fit cũ hũiliamur ſub potenti manu dei. et petẽtes miſicordiã inſtar
illiꝰ leproſi Mat.viij. ꝓfeſſionẽ et oratõnẽ manifeſtamꝰ ei abſcõdita cordis nr̃i.
Itẽ. ſol egris ocul' nociuus. nõ ex vicio ſuo ſed ex vicio oculorũ. Vñ Luc.ij. Ecce R
Augꝰ. poſitus ẽ hic ĩ ruinã ⁊c̃. Vñ Augꝰ. Egris ocul' odioſa lux. ſicut p3 ĩ ſcribis et pha
riſeis. ſanis aũt et ñ lippiẽtibꝫ oculis lux eiu s g̃tioſa eſt. Vñ Eccles.xi. Dulce lu
Grego. men et delectabile ẽ ocul' videre ſolẽ. Et h̃ eſt qḋ dicit Gre. de dño. Ipe incõmuta
bilis ĩ ſe ꝑmanẽs aliter atq; aliter ſentit ĩ cogitatõe hoim: ꝑ q̃litate viciorũ. ſic lux
egris oculis odioſa: ſanis aũt g̃tioſa. eoꝝ videlic3 mutatõe. nõ ſua. Et h̃ ẽ qḋ dic
Auctas autoritas. Deꝰ ꝑ diuerſitate guſtãtiũ: q̃buſdã ſapit iuſticiã. q̃buſdã ṽo miſcdiã.
Itẽ. ſol ꝑ vitrũ trãſiẽs illḋ illumĩat. ⁊ de claro efficit clariꝰ. ſed nec ĩgreſſu ſuo illud
diſſipat nec egreſſu. Sic dei filiꝰ in ĩgreſſu ſuo btã3 ṽginẽ illuſtrauit gr̃a pleniore.
⁊ de pura reddidit puriorẽ. et pudoris ſignaculum intrãs aut exiẽs nõ confregit.
Anſelmꝰ Vñ btũs Anſ. ſup illḋ Lu.x. Intrauit ieſus ĩ qḋdã caſtellũ ⁊c̃. Jeſus ei ſaluat ñ
violat. cõfracta ſolidat. nõ ꝯfringit ſolida. ſcḋm qḋ nomẽ eiꝰ: ita ⁊ opus eiꝰ. Unde
etiã ꝓſaice dicit q̃dam. Ut ſolis radius intrat innoxiꝰ feneſtrã vitreã. ſic dei filius
ĩmo ſubtilius aulã virgineã. Et ſumit de verbis auguſtini.
Itẽ ſol trãſiẽs ꝑ vitrũ recẽter depictũ: et pur3 coloribꝫ ĩſignitũ. ĩ ſe coloris ſpẽm quã3 S
inuenit repſentat. Sil' chriſtꝰ q̃ talẽ fecit virginẽ. qual' et virgine voluit fieri. pu/
rus natꝰ eſt de pura. hũil' de hũillima. mãſuetus de mãſueta. dulcis de dulciſſima.
⁊ de ṽgine virgo. Per colores. ṽtutes ĩtellige q̃bꝫ aĩa picturat. Vere ei q̃ſi vitreũ
fuit ṽginis corpꝰ. q̃a q̃uis de cinere hũane nature: tñ cinis ille multipliciter cola
tus ꝑ ignẽ ſpũſſctĩ: trãſijt q̃ſi ĩ ſplẽdorẽ et puritatẽ vitri. maṙie ex q̃ ſolẽ iuſticie ſu/
ſcepit in incarnatõe. Ipa ẽ eñi illa ciuitas de q̃ dr̃ Apoc.xxi. Ipa ciuitas auꝝ mũ
dũ ſimile vitro mũdo.
Itẽ. chriſtus ſol. ſub cuiꝰ radijs. i. illuſtratõne miſicordie criſtallꝰ humectata ſcintil/
lat. Per criſtallũ humectatã intellige ꝑfuſum lacrimis aut gr̃a peccatorẽ. q̃ pꝰ aq̃/
lone flante. i. diabolo tẽptãte fuerat cõgelatus. Vñ Ecci.xliij. Frigidꝰ ventꝰ aq̃/
lo flauit. et gelauit criſtallus ab aq̃. Ad reſpectũ aũt ſol' iuſticie ꝑus dura et frigida
ſcintillat criſtallus: cũ ꝯpũctõis ꝑfuſus lacrimis. velut micãtes ſcintillas q̃bꝫ ad
ſile inuitat alios: ꝓducit pctõr opa pietatis lucida et ignita.
Itẽ. ſol niſi ꝑus oclos noſtros illuminet. nullo mõ videri poteſt a nobis. Vñ orat T
Augꝰ. Augꝰ. Domine nouerim me nouerim te.
Itẽ. ſol hũida deſiccat. ſ. riuos ꝯcupiſcentiaꝝ. ſicut dictũ ẽ de magdalena ſupra P.
Vel duos riuos q̃ nati ſunt in peccato ade. qḋ redũdauit in totã poſteritatẽ. ⁊ fuit
fons totiꝰ ꝑditõis. Vnꝰ riuus fuit iniq̃tatis. et aliꝰ ĩfirmitatis. Riuũ iniq̃tat3 exic
cauit et cõſumpſit ex eo nõ bibẽs. ſ3 p̄ feruore nimio caritat3 ꝓ nr̃is iniq̃tatibꝫ pati
ens. De riuo aũt infirmitatis trãſitorie bibit. Vñ [de torrẽte] nõ de torrẽtibus.
[in via bibit.] De his duobꝫ torrentibꝫ dicit p̃s. Torrẽtes iniq̃tat3 ꝯturbauerũt me.
Itẽ. ſol rex ſiderũ. et chriſtꝰ omniũ ſanctoꝝ. q̃ ſunt ſtelle ille. de q̃bꝫ aplus. i. Chori.
xv. Stella differt a ſtella ĩ claritate. Item illḋ Ecci.xliij. [Species celi] .i. eccleſie
[gloria ſtellaꝝ] .i. differentie ſanctorũ.
Itẽ de hoc ſole dr̃ Ecci.xliij. de chriſto. [Fornacẽ cuſtodiẽs in opibꝫ ardor3] .i. ignẽ V
gehenne parãs pctõribꝫ ꝑ pctĩs. [Tripliciter ſol exurens mõtes] q̃a ſp̄ ꝑ pctõ co/
giratõis locutõis et opis punit. aut inflãmãdo igne pn̄ie ꝯtritõis ꝯfeſſiõis ſatiſfa/
ctõis. aut in purgatorio vel gehẽna. [Radios igneos exufflãs] .i. emittẽs ṽba ꝑdi
catõis ſue: lucẽtia et inflãmãtia ad amorẽ. ſic flatꝰ folliũ fabri accẽdit ignẽ. [Et re/
fulgens radijs ſuis] .i. miracul' et doctrinis [obcecat oclos] iudeoꝝ nõ credẽtiũ.
Vñ dic̃ Joh.ix. In mũdũ veni vt q̃ ñ vidẽt videãt. ⁊ ecõuerſo. Vl' ſic. [Sol] fuit
chriſtꝰ ĩ natiuitate. q̃ñ purꝰ a pctõ natꝰ de ṽgie: illũinauit paſtores. Vñ Luc.ij.

Claritas dei circūfulſit illos. Et q̄n ſtella ꝑuſa adduxit magos Mat. ij. [Lucens
fuit] i ꝓgreſſu vite. i miraclo͛ꝝ opatōe: velut radioꝝ effuſiōe. et i trāſſiguratione.
Sed i [virtute ſua] fuit Apoc. i. i paſſiōe ſua vbi diabolū deuicit. et [lucēs in vir
tute] q̄n occaſionaliter iudeos excecauit. Jō Eccī. xliij. dꝛ [tripliciter ſol exurens]
mō vt ſup̄. Itē [ſol] ad lr̄am [lucet in ꝟtute] in meridie vbi nō obtenebrat̄ nubiuꝫ
caligīe. In q̄ notat̄ ꝙ eccl'ia purgat̄ in tribulatōe. In [ſole etiā lucēte i ꝟtute ſua]
in meridie ſignt̄ q̄ttuoꝛ dotes coꝛpoꝝ beatoꝝ. Tūc enī habet plenitudinē luc̄ꝫ ꝛ ca
loꝛis: ecce claritas et agilitas. Itē nubes penetrat ꝛ diſſoluit. ecce ſub tilitas. ꝑ h̄
ꝙ fixus eſt ineternū. ſicut dicit glo. impaſſibilitas.

Chriſtus verbū patris   Capitulū ij.

Sermo i natiuitate dñi

VErbū patris [Chriſtꝰ ꝟbū pr̄is. Vn̄ Joh. i. In ꝑncipio erat ꝟbū ꝛc̄. No
mine ꝟbi ſig̃t filiꝰ dei. q̄ in ſua icarnatōe deſcēdit i hūc ortū. Et nota ꝙ du
plex eſt ꝟbū. mētale et vocale. Verbū mētale erat filiꝰ ante īcarnatōem. q̄a ſic̄ ꝟbū
mētale latet iteriꝰ: nō p̄t depromi niſi ꝑ vocē. Sic filiꝰ q̄ ꝑus latuit apō pr̄eꝫ, mū
do patuit ꝑ incarnatōem. Dicit̄ autē filiꝰ dei verbū multiplici rōe.

Verbum duplex

Prima rō. Quia ſicut ꝟbū, mentē q̄ in ſe inuiſibil' ē: indicat. Sic filiꝰ pr̄em q̄ in ſe
inuiſibil' ē, mūdo manifeſtauit. Vn̄ Exo. xxxiij. dicit pr̄. Nō videbit me hō et vi
uet. i. canonica Joh. iiij. et Joh. i. Deū nemo vidit vnq̄ꝫ. De q̄ manifeſtatōne dicit
chriſtꝰ Joh. xvij. Manifeſtaui nomē tuū hoīb; q̄s dediſti mihi ꝛc̄.

Bern.

Scd'a rō. Quia ſic̄ de coꝛde vl' mēte iuiſibiliter ꝓcedit ꝟbū. ſic filiꝰ incōprehēſibi
liter de pr̄e. Unde btūs ber̄. loq̄ns de chriſto. Venit de coꝛde pr̄is: i vteꝝ ꝟginis
matris. Et nota, coꝛ ſupiꝰ ē, vterꝰ inferiꝰ. et in h̄ notari p̄t deſcēſus incarnatiōis.
Vn̄ et dicit pr̄. Eructauit coꝛ meū ꝟbū bonū. [Coꝛ] hic appellari p̄t ſecretū diui
tatis. Vn̄ filio dicit pr̄. [Ex vtero] i. diuitat̄ ſecreto [ante luciferꝝ genui te.] Itē
h̄ eſt qō canit eccl'ia. Coꝛde natꝰ et parētis ꝛc̄. Proceſſit g̃ ꝟbū de mēte vl' coꝛde.
ꝛ abſq̄ꝫ oꝛis leſiōe. venit in os in incarnatōe. i. btām virginē: q̄ dꝛ os eccl'ie. qꝛ pro
eccleſia catholica exoꝛat aſſidue et allegat.

B

Fili⁹ dei verbuꝫ ſex ratōibꝫ

Tercia rō. Quia ſicut verbū ad h̄ ꝙ mentē indicet, vocē induit. Sic filiꝰ dei ad h̄
ꝙ patrē indicaret carnē aſſumpſit. Induit aūt verbū de coꝛde vl' mēte exiēs hūa
nā vocē i oꝛe. Et chriſtꝰ a patre ꝓcedens, carnē hūanam in ꝟgine q̄ eſt os eccl'e. vt
ſup̄ imediate. Hn̄ aūt caro chriſti dꝛ vox. q̄a q̄cq̄d fecit in carne ꝑdicat nob̄ et do
cet nos q̄d debeamus facere. Augꝰ. Omnis chriſti actio, chriſtiani eſt lectio. De
hac voce dicit Joh. Apoc. i. Cōuerſus ſum vt viderē vocē q̄ loq̄bat̄ mecū.

Aug

Quarta rō. Quia ſicut ꝟbū vocē induit mediāte officio ligue. ſic filiꝰ carnē mediā
te ſp̄ūſſcī opatōe. q̄ i linguis igneis apparuit vehemēter. Vn̄ dꝛ. Conceptus de
ſp̄ūſancto. i. ope ſp̄ūſancti. Itē. lingua mea calamus ſcribe.

Quinta rō. Quia ſic̄ verbū i oꝛe voce aſſumpta: ab ipō oꝛe ꝓcedit abſq̄ꝫ ipiꝰ oꝛis le
ſiōe. et ſi bonū fuerit ꝟbū: ipm̄ os reddit cōmēdabile. Sic filiꝰ dei carnē ſumēs ex
ꝟgine, et ea ꝓceſſit abſq̄ꝫ coꝛruptōe et doloꝛe i ſua natiuitate. Vn̄ dꝛ. Tāq̄ꝫ ſpon
ſus ꝓcedēs de thalamo ſuo. Vn̄ et ꝟgo btā ꝓpter h̄ ꝑdicat̄ ab oī generatōe. Et ſic̄
bona ſpecies q̄ diu morā fecit i oꝛe, os ipm̄ reddit aromaticū. Sic chriſtꝰ q̄ ſe ap
pellat cinnamomū ꝛ balſamū aromaticū, odoꝛiferā reddidit mr̄em ſuā. Vn̄ et dꝛ
ipā roſa plātata i hiericho. qō interp̄tat̄ odoꝛ oꝛis. vel odoꝛ eius. Itē. ſicut vox vel
ꝟbū intrat locū ꝯcluſum et exit ab eo. ſic dei filiꝰ virgīs vteꝝ. Itē. ſic̄ voce trāſeun
te manet ꝟbū. ſic carne filij trāſeūte ꝑ moꝛtē, diuitas māſit impaſſibil'.

Sexta rō. Sicut tria exigunt̄ ad voc̄ꝫ foꝛmatōeꝫ. palatū. ſ. ligua ꝛ dētes. ita tria ad
filij incarnatōeꝫ. Pr̄ et ſp̄ūſſctūs cū ipō filio opati ſunt incarnatōeꝫ. ſꝫ ſoli filio. qꝛ
inſeꝑabilia oꝑa trinitat̄ ſūt. Per palatū p̄t itelligi pr̄. q̄a ſic̄ de palato tā ligua q̄ꝫ
dentes ꝓdeūt. ſic a pr̄e filiꝰ ꝓcedit ꝑ generatōem. ſp̄ūſſctūs ꝑ ꝓceſſionē. Per liguā
ſp̄ūſſctūs q̄ i liguis apparuit. et q̄s replet facit eloq̄ntes. Per dētes filiꝰ. qꝛ ſic̄ dē
tes radicē habēt i carne. nec tn̄ caro ſunt. et carnē excedūt. ita filiꝰ radicē habens i
carne, carnis neſciuit vicia. et excedit oēm carnē. i. oēꝫ hoīem. Et ſic duo ſūt oꝛdieſ
dētiū. ſupioꝛes imobiles. iferioꝛes mobiles. ſic due in chriſto nature. Supioꝛ. i.

C

Boeti⁹ diuīa immobil'. Vñ boeti⁹. Stabiliſq₃ manens dat cuncta moueri. Inferior mo/
bilis et mortalis.

Verbũ caro factũ eſt multiplici ratõe D

Sermo ĩ natiuitate dñi ſecũdus

Prima rõ quã aſſignat ambro. dicẽs. [Verbũ] .i. fili⁹ dei [caro factũ ẽ] vt caro fie/ Amb
ret de⁹. Vñ Joh. i. Quotq̄t receperũt eũ dedit eis ptãtẽ filios dei fieri hiſ q̄ credũt
ĩ noĩe ei⁹. Recipiẽdo enĩ filiũ dei p̄ fidẽ. nos carnales efficimur filij dei.
Scđa rõ. Quia hõ fact⁹ eſt ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ dei ſm aĩaʒ. vnit⁹ eſt fili⁹ dei
carni nr̃e. Vñ dic̃ apl's ad Phil'. ij. In ſilitudinẽ hoĩm fact⁹ ⁊ habitu inuẽtus vt
hõ. vt hõ ſil'is eſſʒ creatori tã in carne q̃s in aĩa. et ſaluaret̃ in vtroq₃.
Tercia rõ. Quia imago deformata erat: et deleta in hoĩe p̄ pctm̃ ade. q̄ [cũ eſſʒ ĩ ho
nore] q̄a videlicʒ creatus ad imaginẽ et ſilitudinẽ dei: et ciuis in p̄adiſo [nõ intel
lexit] et ideo [cõpat⁹ eſt iumẽtis ⁊c.] Oportuit q̄ cera hũane nature calefacta et cõſi
deratõe beneficioꝝ dei. Unde. i. Re. xi. dicit̃. Cras erit nobis ſal⁹ cũ incaluerit ſol.
iterũ ſigillo patris. i. filio reimp̄meret̃. De q̄ ſigillo dicit pater ad filiũ ĩ fine Ag/
gei. Poſui te q̄ſi ſignaculũ. q: te elegi dicit dñs. Sigillũ ẽ diuinitas. cera hũanitas.
Btũs ambro. Uenit imago. i. chriſtus ad eũ q̄ ad imaginem factus ẽ. et queſiuit

Ambro. eũ imago qui erat ad ſilitudinẽ ſui. vt iterũ ſignet. vt iteꝝ cõformet. Ad hoc autẽ q̄
p̄fecte informeris huic ſigillo. oportet q̄ ſis purus p̄ innocentiã. vl' purificatus p̄
penitentiã. mollificat⁹ p̄ dilectõem et benignitatẽ. malaxat⁹ p̄ tribulatõem et pa/
tientiã. et toto ſigillo applicatus p̄ integrã iuſticiã. quã deſignant ſancti: de q̄bus

Uerbum caro factũ ẽ mlti plici rõe

celebrat eccleſia poſt natiuitatẽ dominicã.
Quarta rõ. Quia carnales ſum⁹ et carnẽ diligim⁹. factũ eſt verbũ caro. q: q̄dlibet E
ſimile naturaliter appetit ſuũ ſimile. et ideo factus eſt nobis ſil'is ſm carnẽ. vt ip̃m
appeteremus et diligeremus.
Quinta ratio. Factus eſt chriſtus caro tenera: vt eſſet cibꝯ infantiũ. q̄ in diuitate

Berñ. erat refectio angeloꝝ. Vñ btũs berñ. Cibus hoĩs mutauit ſe in cibũ pecoris: ho/
mine mutato in pec⁹. adã videlicʒ et ſui. Vñ. Hõ cũ in honore eſſʒ ⁊c. vt ſup̄ co/
dẽ D. Et ideo dicit̃ q̄ panẽ angeloꝝ mãducauit homo.
Sexta ratio. Sicut cibus ſolid⁹ maſticat̃ a nutrice. et redigit̃ ĩ liq̄dam ſubſtãtiam
vt trãſeat in nutrimentũ pueri. Sic btã virgo nutrix nr̃a ip̃m nobis emolliuit. ⁊ fe
cit eſibilẽ. et q̄ſi decoxit igne caritatis ſue.
Septima ratio. venit fili⁹ dei tectus nube carnis vt videri poſſet a nobis ⁊ agno/
ſci. et vt nubẽ ſue carnis cremaret ĩ feruore ire p̄ris. q̄d factũ ẽ in paſſiõe. Vñ ⁊ de
ſignat̃ Apoca. x. p̄ angelũ q̄ apparuit amict⁹ nube. et yris erat ĩ capite ei⁹. Beat⁹

Hildefõſus hildefonſus. Qualit̃ ingreſſus ẽ chriſt⁹ in virginẽ. nẽo nouit. q̄liter egreſſus. egreſ
ſio ſola cognoſcit. abſq₃ veſte deus (vt ita dicam) ingredit̃. qui vt certe dicam car/
ne veſtitus egredit̃ ⁊c. Item nota q̄ ſicut hoc verbũ ſemel venit ad nos: et caro
factũ eſt vt habitaret ĩ nobis. Sic q̄tidie venit ad nos in ſpũ. vt habitet ĩ nobis.
Parab. viij. Delicie mee ⁊c. Ob h̄ etiã dicit. In oibꝯ reqem q̄ſiui ⁊c.

Sermo ĩ natiuitate dñi tercius

Verbũ caro factũ ẽ] Fuit v̄bũ iſtd̃ actiuũ. q: oĩa p̄ ip̃m facta ſũt. Joh. i. Paſſi F
uum: q̄a p̄ nob̃ paſſus ẽ in cruce. Deponẽs: q̄a depoſuit ĩ cruce pctã nr̃a. q̄ tu
lit in ſuo corp̄e ſup̄ lignũ. i. Pe. ij. ſic̃ p̄phauerat micheas ĩ fine. Deponet oẽs ini/
q̄tates nr̃as ⁊c. In iudicio enĩ deponet potẽtes de ſede. Aliter. Quia q̄ depoſuit
moriẽdo ſuã ſimplã vetuſtatẽ. ſ. pene. et nr̃am duplã. ſ. culpe et pene. Vetuſtatẽ cul
pe depoſuit. q̄ñ pctã nr̃a tulit ĩ ſuo corp̄e ſup̄ lignũ. Sʒ vetuſtatẽ pene deponet.
q̄ñ reformabit corp⁹ hũilitatis nr̃e ⁊c. Neutri generĩ. q: nec pur⁹ de⁹. nec purus
hõ. Cõmunis. quia deus et homo.
Itẽ. q: v̄bũ cũ dicit̃ generat̃. iõ dicit hic v̄bũ. Nota q̄ vocaliter dixit p̄r iſtud d̄ filio G
ĩ baptiſmo. Mat. iij. et in trãſfiguratõe Mat. xvij. [Dñs dixit ad me fili⁹ me⁹ es]
. i. p̄r genuit me filiũ ſuũ. Verbũ enĩ cũ dr̃ generat̃. Jõ dicit fili⁹ Ecci. xxiiij. Ego
ex ore altiſſ mi p̄diui. Aliter [Dñs dixit ad me] . i. de me ⁊c. Itẽ ſic exponit̃ de tp̃a
li chriſti generatõe. [Ego] notabil' p̄ſona: dicit p̄r [hodie] . i. ĩ tp̃e [genui te] . i. cre
aui te ĩ vtero v̄gis ſm q̄ hõ. Vñ dic̃ Iſa. xlv. Ego dñs creaui eũ. ſ. hoiem. ſed h̄

magis ꝯuenit eterne chriſti generatõi. Itẽ dñs dixit. Hodie genui te. vt ꝑ hodie notaret generatõez illã nõ ꝑteriſſe. et ꝑ genui nõ recẽter inchoaſſe. Et eſt ſenſus. Hodie genui te. i. ab eterno es mihi ꝯſubſtãtial'. Michee. v. Egreſſus ei⁹ ab initio a dieb⁹ eternitatis. Ab initio. i. a p̄re q̄ eſt principiũ nõ de ꝑncipio. fili⁹ principiũ ſed de ꝑncipio. In principio erat ṽbum ⁊c.

Conſubſtãtialitas filij p̄ri

Item de hac generatõe dicit p̄r filio in alio ps. Ex vtero añ luciferũ genui te. Hic oñdit̃ cõſubſtãtialitas filij cũ patre. Vñ dicit p̄r. Ex vtero. i. ex ſecreta ſubſtãtia mea. ante luciferũ genui te. i. ante oẽm creaturã. vt ex ꝑte totũ intelligat̃ ꝑ ſynodochen. Et oñdit pater ꝙ ſingl'aris eſt generatio: cũ dicit genui. et ꝙ natural' cũ dicit ex vtero. et ꝙ eterna cũ dicit ante luciferũ. Et h̄ eſt qđ dicit ſapiã increata. i. fili⁹. Ecci. xxiiij. Ego ꝑmogenita ante oẽm creaturã. Qđ ante paulo ſupi⁹ dr̃. Dixit dñs dño meo ſede a dextris meis. debꝫ ſic ĩtelligi. ꝙ more nr̃o ponit ꝓpheta. dixit. vt hõ inſtruat̃. Nõ enĩ pater h̄ protulit ore: ſꝫ affectu vl' diſpoſitõe eterna. Vñ ſic dꝫ intelligi. Dixit dñs dño. i. p̄r genuit filiũ ꝑ quẽ fieret qđ ſeq̃t̃. Eadeꝫ enĩ rõe q̄ filius dicit̃ ṽbũ: ei⁹ generatio dicit̃ dictio. et hoc ẽ qđ dicit p̄r. Eructauit cor meũ verbũ bonũ. i. filiũ. Vel dixit. i. eternaliter diſpoſuit. dño meo. i. filio. Nec dicit. dñs meus dixit dño. ſed dixit dñs dño meo. q̄a ſol⁹ fili⁹ factus eſt emanuel. Iſa. vij. Et ſi enim p̄r eſt dñs noſter ꝑ regnũ vl' regimẽ et poteſtatẽ. ſolus tñ fili⁹ ẽ dñs nr̃ ꝑ nature ꝑticipatõez. Sede a dextris meis. i. ĩ eq̄litate ĩnqñtũ deus. Ioh. xvij. dicit fili⁹ p̄ri. Omnia mea tua ſũt. et ecõuerſo. Vel ĩnqñtũ hõ. a dextris. i. ĩ potiorib⁹ bõis meis. Sede inq̃m. donec ponã inimicos t. ſca. pe. tuorũ. et tenet̃ illđ donec. ſic. incluſiue. i. plenarie ſubijciã vl' adoptatos vel victos. pedũ tuorũ. q̄tũ ad deitatẽ et q̄ntũ ad hũanitatẽ. Deitas eſt pes: omnia ſuſtẽtãs et portãs. Sed dr̃ pedũ pluraliter. q̄a m'tipliciter ſuſtẽtat. Ponã. ſ. q̄ ad manifeſtatõem. q̄r antepoſiti erãt q̄ ad potentiã. Vñ dicit. Supbor̃ et ſublimiũ colla ꝓpa virtute calcaui. Itẽ natura hũana ẽ pes. quia ẽ inferior ĩ chriſto. Et dr̃ pedum. ꝓpter corpus et aĩam. Vñ Iſa. xli. Semita. ſ. pctĩ in pedib⁹ ei⁹ nõ apparebit. i. in corpe vel aĩa. ſub his ponunt̃ oĩa. qđ maxime fiet in iudicio. Vñ. Calcaui eos. i. calcabo in ira mea.

Sermo ĩ natiuitate domĩ quart⁹

Verbũ caro factũ ẽ. Nota tria. Primũ ṽitas incarnatõis chriſti: ꝯ manicheũ q̄ dicit chriſtũ aſſumpſiſſe corp⁹ fantaſticũ. ideo dr̃ caro. Itẽ hũilitas: nõ q̄libet ſꝫ vltima. q̄r nõ dicit ṽbũ factũ ẽ aĩa vl' hõ. ſꝫ caro. et aſſumit ĩferiorẽ ꝑtez. Itẽ nõ dicit ṽbũ factũ ẽ hõ q̄uis bñ dixiſſet. q̄a nõ aſſumpſit peccatũ. Nec dic. verbũ factũ ẽ aĩa. quia nõ aſſumpſit ignorãtiam. ſꝫ caro. q̄a defect⁹ carnis aſſũpſit. Tercio notat̃ vtilitas: vbi dr̃. et habitauit in nobis. ꝑmo vt carnis opprobriũ tolleret. q̄r ꝑ pctm̃ ade fact⁹ eſt oĩs hõ mẽdax. Et iniq̄tatẽ. q̄a nemo bon⁹ niſi sol⁹ deus. Ideo dr̃ verbũ. q̄ſi verũ bonũ: ꝯ maliciã. Caro. ꝯ falſitatẽ. I

Aliter. Verbũ. dr̃ q̄ſi ṽberãs aerẽ. i. aerias ꝑtãtes. Itẽ ṽbũ iſtđ breuiatũ fuit: ſic dr̃ Ro ix. Verbũ breuiatũ faciet deus ſup terrã. q̄a pater breuiauit filiũ. Item Iſa. x. Cõſũmatõez dñs exercituũ faciet ĩ medio oĩs terre. i. ĩ hierl'm: q̄ dr̃ vmbilicus terre. Eze. xxxviij. Et ĩ ps. Opat⁹ eſt ſalutẽ ĩ medio terre. Vel ṽbũ p̄ris vnigenitũ ⁊ ĩmẽſũ: infra vteri ṽginal' anguſta viſcera clauſũ ꝑt dici ꝯſũmatio abbreuiata: ſiue ṽbũ abbreuiatũ. qđ inundauit iuſticiã: qñ ſe iohi baptizãdũ inclinauit. Mat. iij. dicẽs. Sic enĩ decet nos ĩplere omnẽ iuſticiã.

Dñs ſabinẽſ.

Aliter. Verbũ caro factũ ẽ ⁊ habitauit ĩ nob. vt iã nõ tm̃ emanuel. i. nobiſcũ deus vocari poſſit: ſꝫ etiã noĩet̃ ĩ nobis de⁹. Expſſi⁹ enĩ ſonat in. q̄ꝫ cũ. quia cũ dicit cõmunionẽ ſiue ꝯſortiũ. in. vero dicit vnionẽ. Et nota ꝙ ſignificãter dic̃ iohes. verbũ caro factũ ẽ. ſ. de carne femine. q̄ ſpecialiter caro vocat̃ ṽbi dei. et nõ dicit. filius caro fact⁹ eſt. Nec dicit. ṽbũ hõ factũ ẽ. cui⁹ rei hec eſt rõ. Cũ enim dic̃ iohes. verbũ caro factũ ẽ. oñdit eternã generatõem filij. q̄r ṽbũ coequeuũ eſt mẽti. ⁊ licꝫ ṽbũ mẽtale ad hoĩm noticiã exeat. nõ tñ recedit a mẽte. Verbum q̄ꝫ qđ habꝫ hõ in mẽte ſua: ad hoĩm noticiã nõ ꝑuenit: niſi q̄dãmõ incorpet̃. Et ṽbũ p̄ris vt ad hoĩm noticiã ꝑueniret cũ ĩ voce incorpari nõ poſſꝫ. factũ ẽ caro. Noĩe carnis de-

ſignat̃ hũana natura.ↄſtãs ex corpe et aĩa. Et ideo poti⁹ dixit [caro] ſcꝫ hõ.vt ſi-
gnificaret ꝙ totã ex vna carne naturã carnis aſſumpſit.ne ſi diceret.factũ eſt hõ:
ex duplici carne ſicut alioꝝ hoĩm ipi⁹ caro generata videret̃. Uenit igit̃ ỽbũ cre-
ans.vt crearet ỽbũ creatũ. ſ.hoĩem.nã oĩs creat̃a verbũ eſt.ſic dꝛ Jſa.xxxix. Nõ
fuit ỽbũ qđ nõ oñderet eis ezechias ĩ domo ſua. Uenit ꝗꝫ fili⁹ natural̃: vt filios
in adoptõem pparet. Uenit alpha ad o: vt o reuolaret ad a. Uenit pm⁹ ad nouiſ-
ſimũ.vt nouiſſim⁹ exaltaret̃ ad pmũ. Prim⁹ ꝗdem inter rõnabilia de⁹ eſt: hõ no-
uiſſim⁹. Uenit principiũ et finis.vt ſic hominẽ cõſũmãdo finiret.et ipm faceret pn-
cipiũ. Uenit ſplẽdoꝛ glie ad lapidẽ caligĩs ⁊ vmbrã mortis. Uenit figura ſubſtã-
tie ſiue ſignaculũ qđ ſignauit pater.vt reformaret ſilitudĩs reſignaculũ. Uenit va-
poꝛ ỽtutis dei.ad glaciẽ ſiue criſtallũ. q̃ gelauerat ex aq̃. Ecci.xliij. vt ſuo vapore
remitteret gelicidiũ. Uenit cãdoꝛ in nigredinẽ.q2 facies omniũ vt nigredo olle.
Uenit ſpeculũ ſine macl̃a ad faciẽ maculoſam. Uenit via ad errãtes. ỽitas ad mẽ-
daces.vita ad mortales.et hmõi. Et h̾ totũ nob pſtitũ ẽ p mariã.

Hic p tercio capitulo debuit ſcri-
bi chriſtus lux

Chriſtus ſplendoꝛ Capitulũ iiij.

Splendoꝛ.] Unde apl̃s Heb.i.vbi filiũ dei ↄmẽdat a ml̃tis dicẽs.[Qui cũ
ſit ſplẽdoꝛ glie ⁊c.]id ẽ.ſplẽdoꝛ pr̃is.q2 ſicut ſplẽdoꝛ ſolis naſcit̃ a ſole. ⁊ ei ẽ
cocqueu⁹ et ipm demõſtrat. Et ſic dei fili⁹ a pr̃e naſcit̃.eidẽ coetern⁹.et eũ demõ-
ſtrat et notificat.[Et figura ſubſtãtie ei⁹] .i.pr̃is. Nõ tñ figura ei⁹.[ſꝫ figura ſub-
ſtãtie ei⁹] .i.pr̃is.[et figura] .i.ſpeculũ et imago pr̃is. Nã ĩ ipo pr̃ eſt et cogſcit̃.ſic
res dꝛ eſſe ĩ ſua imagine ⁊ ĩ ſpecl̃o videri. Sed ẽ drñtia ml̃ta. ꝗa res q̃ ĩ ſua imagi-
ne vl̃ in ſpecl̃o cognoſcit̃: nõ eſt eadẽ ſubſtãtia cũ imagine ſua vl̃ ſpecl̃o. Sed fili⁹
in q̃ eſt ⁊ cognoſcit̃ pr̃.eadẽ ſuba ẽ cũ pr̃e. Uñ circũſpect⁹ apl̃s loq̃ns nõ dixit tñ
ꝙ fili⁹ ſit pr̃is figura.ſed poti⁹[figura ſubſtantie patris]q̃ſi di. Jta ẽ figura pr̃is
ꝙ eſt eiuſdem ſubſtantie cum patre.

Jtem de hoc ſplendore loq̃tur Jſa.lxij.vbi agit de duplici chriſti natiuitate.ſ.a pr̃e q̃
eterna ẽ.et a matre q̃ tpalis ẽ dicẽs.[Propter ſion nõ tacebo.et ppt hierl̃m ñ q̃e-
ſcã].i.ppter honorẽ militãtꝫ et triũphãtis eccl̃ie[donec egrediat̃].i.palã fiat p car-
nalẽ natiuitatẽ[vt ſplẽdoꝛ iuſt⁹ ei⁹].i.chriſt⁹: q̃ anthonomaſice dꝛ:[iuſt⁹] et q̃ iu-
ſtificat militãtes ⁊ pus iuſtificauit triũphãtes. Et dꝛ chriſt⁹ ſplẽdoꝛ.ꝗa ſicͫ ſplen-
doꝛ a toto ſole egredit̃ et eſt ei coeuus et ↄſubſtãtialis.ſic et fili⁹ a patre ⁊ patri ẽ
ↄſubſtãtial̃.[Et ſaluatoꝛ ei⁹].ſ.vtriuſq̃ eccl̃ie[vt lãpas accẽdat̃] Nota ꝙ ad habẽ-
dũ vl̃ faciẽdũ ſplẽdorẽ.ponit̃ oleũ ĩ lãpade.et ignis ĩ oleo. Sic factũ ẽ qñ diuitas
poſita ẽ in vitro nr̃e fragilitatis mediãte oleo caritatꝫ.tũc eñi [ml̃ier].i.ſapiẽtia di
accẽdit lucernã vt q̃reret dragmã pditam. Lu.xv.et ſic habit⁹ ẽ ſplẽdoꝛ ſempiter-
nus quo illuminat⁹ eſt mũd⁹.

Chriſtus ventus et ſpũſſctũs ventus Capitulũ v. A

Uent⁹].i.ſpũſſctũs. Uent⁹.ſ.auſter q̃ pflauit hũc ortũ. Cañ.iiij.[Surge aq̃-
lo et veni auſter.pfla ortũ meũ: et fluent aromata illi⁹.] Jſtõ videt̃ dñs dixiſ-
ſe ſpũſſctõ in ỽginis ſctificatõe. Jtẽ.chriſti caritas pt dici auſter. Uñ abacuc.iij.
De⁹ ab auſtro veniet ⁊c. Quia ppter nimiã caritatẽ ſuã q̃ dilexit nos: dignat⁹ eſt
incarnari. Et hic auſter: gelicidiũ aq̃lonis caritatis ſue calore diſſoluit.

Jtẽ de h̾ vẽto dꝛ Oſee.xiij. Adducet dñs vẽtũ vrẽtẽ de deſerto aſcẽdentẽ. et ſiccabit
venas ei⁹.et deſolabit fontẽ ei⁹.et ipe diripiet theſauꝝ oĩs vaſis deſiderabil̃[Ad-
ducet dñs].i.pr̃[ventũ vrẽtẽ].i.ſpm̃ſctm̃.q̃ ĩ eo ꝙ vẽt⁹.a pũo eſtu toti⁹ ↄcupie ỽ-
ginẽ refrigerauit.imo etiã ĩ ea fomitẽ peccati extixit.ſic flat⁹ venti cãdelã extiguit.
Et nota ꝙ vent⁹ vrẽs ebibit humorẽ.et deſiccat terrã pui humoris.vene morꝫ.
Spũs ſſctũs ĩ eo ꝙ vrẽs: ipam deſiccauit pus.et deſiccatã ardore pfecte caritatꝫ
repleuit. Nota ꝙ eua diſcredidit deo mortẽ ↄminãti. Geñ.iij.[Quacũq̃ die ↄme-
doꝛ.mori.et credidit diabolo vitã pmittẽti.[Neq̃q̃ moriemi] Et ab iſtis duab⁹
venis fluxit oĩne pctm̃.q̃s chriſt⁹ hõ fact⁹ ĩ maria: deſiccauit ĩ nob. Nõ eñi potuit

ſet inflāmari.i.deo nr̄o q̄ ignis ↄſumēs ē Heb.i fi.guidari.niſi ꝑus ꝑ grām ſpūſ ſancti fuiſſet exiccata. Iſa.li.[Nūq̄d nō tu ſiccaſti mare].i.mariā [aquā abyſſi ve/hemētis.] Per ardorē aūt ſeu incēdiū ꝑfecte caritatꝭ digna fuit ↄcipe illū q̄ ē ignis

Bern̄. Vñ btūs ber. Maria q̄a pl⁹ oibꝫ dilexit.ſingulare miraculū de⁹ pater i ea ꝑpetra uit.[De deſerto].i. celo:quod deſeruerūt peccātes angeli.qđ appellaꝛ deſertū Lu ce.xv. Vñ dictū ē marie.[Spūſſctūs ſupueniet].i.de ſupnis vēiet i te. Oē eni da tū optimū deſurſū ē. Iac.i.[Aſcēdētē]ab effectu.i.aſcēdere faciētē ipaꝫ btām ꝟgi/ nē/p coclea hūilitatis et ḡdus meritorū:vſqꝫ ad ſedentē i throno dn̄m maieſtatiſ. [Et ſiccabit venas ei⁹].i.mortꝭ.de q̄ agiꝛ ſup. O mors ero mors tua. Triplicem eni venam pcti ſiccauit ſpūſſctūs i ꝟgine i ſua ſctificatōe. Venā ſupbie.infūdens graꝫ eximie hūilitatis. Venā auaricie.infundēdo ꝑfectū ↄtēptū mūdane ꝓſpitatꝭ ꝛ amorē pauptatꝭ. Venā carnaꝛ cōcupiſcētie. infundēs deſideriū ꝛ amorē ꝑpetue virginitatꝭ. Et hec tria radices ſunt et initia oīm maloꝝ. i. Ioh.ij. [Et deſolabit fontē ei⁹].i.fomitē originaꝛ.qđ eſt fons omniū peccatorū.

Aliter. Fili⁹ dei dꝛ vēt⁹ vrēs.quē pr̄ adduxit i mūdū qn̄ ipm ↄſtituit īcarnari ď deſer B to.i.de ꝟginis vtero.ſicut gloſat Aq̄la.q̄ videlicꝫ vter⁹ virginis deſertū dr.q̄a ipa

Aquila eſt via viris īuia.q̄a nullo hūano ope exculta.qꝛ nullo hūano ſemīe ſemīata. De h̄ deſerto inuenies titulo de delicijs hui⁹ orti.ſup ꝑti.i.[Aſcēdentē]in noticiā ho/ minū. Vel deſertū appellaꝛ ſynagoga.deſerta a deo.de q̄ aſcēdit.i.receſſit. Vel de ſertū.crux.vbi apl'i deſeruerūt eū.de q̄ aſcendit in celum.[Et ſiccabit venas eius. et deſolabit fontē ei⁹.vt ſup expoſitū eſt. Ipe etiā deſiccat in nobis ꝑ grām ſuā ve nas mortis.i.peccata mortalia.ꝛ tres ↄcupiſcētias.ꝛ h̄ in ꝑſenti.[et deſolabit fō tē].i.fomitē in futuro.[Et ipe diripuit]in ſuo aduētu [theſauꝝ oīs vaſis deſide/ rabiꝛ].ſ.paulū q̄ fuit vas electōis. Actuū.ix.et dionyſiū ꝛ ceteros. Vñ Lu.xi. Cū fortis armat⁹ ꝛc̄. Et h̄ ꝑ doctrinā aploꝝ. Vñ.[Tu ſiccaſti fluuios ethan].i.dia/ boli.qꝛ ethan interꝑtaꝛ fortis. Ipe etiā dꝛ ventus vrēs. Quere paulo infra.

Chriſtus ventus C

Quia inuiſibilis i ſua maieſtate. Vñ Ioh.i.et.i. Ioh.iiij. Deum nemo vidit vnq̄. Exo.xxxiij. Nō videbit me hō et viuet. Ioh.ix. Si venerit ad me n̄ videbo eū.

Quia leuis i ſua hūanitate.i.ſine pōdere pcti. Vñ caro ei⁹ dꝛ nubes leuis. Iſa.xix.

Quia refrigerās.ꝛ extiguēs incendiū pcti et fomitꝭ in ꝑmo aduētu. ſic ptꝫ in btā ꝟ gine.vt ſup īmediate. Vñ. Virt⁹ altiſſimi obūbra.tibi. In nobis etiā ꝑ graꝫ ſuā refrigerat ꝛ extiguit feruores iracūdie.et eſtus luxurie et gule.

Christ⁹ vent⁹ Quia vehemēs in ſcđo aduētu.qn̄ ſupbos q̄ ſunt q̄ſi turres deijciet in infernū. qn̄ franget deus omne ſupbū. Iob.i. Ventus vehemēs irruit. Apocaꝛ.xviij. Suſtu/ lit vnus angel⁹ fortis lapidem molarē.

Quia naues ſubmergit in mari.qđ erit in iudicio.qn̄ in ſpiritu vehemēti cōteret na ues tharſis.deijciens eas in amaritudines eternas.

Quia valde mobilis ab effectu.ſicut patet in maria.que ipo ↄcepto.ſtatim abijt in montana cū feſtinatōe ꝛc̄.

Quia modica deijciꝛ pluuia. Sic et ira chriſti modico imbre lacrimaꝝ. Unde ꝛ di ciꝛ ei. Cum iratus fueris miſericordie recordaberis.

Vrens.q̄ diciꝛ aſcēdere de deſerto.qꝛ nihil adeo deberet in nobis vrere carnaleſ cō cupiſcētias.ſicut memoria paſſiōis.vbi omēs excepta virgine deſeruerūt eū. Iō petit iuſtus. Vre renes meos et cor meum.

Chriſtus aer ¶ Capitulū vi.

Et aer]Aer ē grā ſpūſſancti ei obūbrās. Vel chriſt⁹ aer. Iob.xxxvij.[Subi to aer].i.chriſt⁹ ſm diuinitatē [cogeꝛ in nubes] In h̄ ꝙ dicit [ſubito]nota tur acceleratio īcarnatōis. Eccī.xliij. Medicina oīm in feſtinatōe nebule. In h̄ ꝙ dicit [cogeꝛ] notaꝛ ꝙ pura caritas.mera pietas.ſupabundās miſicordia: chri/ ſtū q̄ſi coegerūt aſſumere nubē carnis.ď q̄ dꝛ Iſa.xix. Ecce dn̄s aſcēdet ſup nu/ bem leuem ꝛc̄.

Chriſtus aer

Quia ſicut aer vita corꝑis.ſic chriſt⁹ vita anime. Et ſicut nō viuit corpus ſine aere

ſic nec aĩa ſine gratia chriſti. Ideo dicit Treñ.iiij. Spũs oꝛis noſtri chriſtꝰ dñs ꝛc. Actuũ.xvij. Ipe eſt in q̃ viuimus mouemur et ſumus.

Quia cũ attrahit nõ videt. quia ĩ nobis aſſumit vñ videat. Similiter chriſtꝰ inuiſibiliter intrauit in virginẽ/ et qua carnẽ aſſumpſit. in qua viſibilis apparuit. Baruch.iij. Poſt hec in terris viſus eſt ꝛc.

Quia ſi fuerit purus: ſine coꝛruptõne attrahit: ſine põdere retinet: ſine coꝛruptione emittit. Sic chriſtꝰ conceptus eſt a virgine ſine leſione caſtitatis. poꝛtatus abſq̧ onere vẽtris. natus abſq̧ doloꝛe pariẽtis. et hoc/ quia purus. i. ſine peccato.

Chriſtus aer

Quia receptaculũ auiũ. i. contẽplatiuoꝝ. q̃ volant pennis virtutũ. In eo enim viuimus mouemur et ſumus. vt ſupra.

Quia oĩa loca ei nõ puia/ fetida ꝛ coꝛrupta ſũt. ſic oẽs aĩe fetent ſine grã dei.

Quia in eſtate ſue pdicatõis/ delectabilis et ſerenus. Vñ Joh.vi. dicit ei petrꝰ. Ad quẽ ibimus. verba vite eterne habes.

Quia in hieme paſſiõis ſue obſcurus. Iſa.liij. Inglorīꝰ erit inter viros aſpectꝰ eiꝰ ꝛc. Eodem.liij. Vidimus eũ et nõ erat aſpectus ꝛc.

Quia nubiloſus pluuiã ſigt. Aſſumpturꝰ enĩ nubilũ carnis nr̃e [deſcendit ſicut pluuia in vellus.]

Quia licet nubiloſus ex ſe et obſcurꝰ. tñ illuſtratꝰ a ſole: totꝰ efficit ſplẽdidꝰ vt ſol. Iſtud intellige de hoĩe aſſumpto ĩ vnam pſonã cũ vbo aſſumẽte. Nõ aſſumptus aer nubiloſus. vbũ aſſumẽs ſol: hũc aerẽ in ſui claritatẽ et coloꝛẽ conuertens.

Chriſtus nix — Capitulũ vij.

Nix. [Iſa.lv. [Quõ deſcẽdit imber et nix ꝛc. ſic erit vbũ meũ]. i. filiꝰ dic pater. Ecci.xliij. [Impio ſuo accelerauit niuẽ]. i. ĩ elect; ſuis rfrigeriũ ꝯ feruoꝛẽ vici Loꝝũ tẽptãtiũ

Chriſtus nix

Quia natiuũ et puriſſimũ hab; candoꝛẽ. Ecci.xliij. dꝛ de niue ad lrãm. Pulcritudinẽ cãdoꝛiſ eiꝰ admirabit oculꝰ. Sap.vij. Ipe eſt cãdoꝛ luc; eterne ꝛc. Cañ.v. Amicus meus cãdidus et rubicũdus. Natus eſt enĩ de puriſſima virgine totꝰ candidꝰ et purus. Iſa.xxxv. [Gloꝛia libani data eſt ei] q̃ interpͣtatur candoꝛ.

Quia deſurſum venit Joh.iij. Qui deſurſum venit ſuper omnes eſt.

Chriſtꝰ nix

Quia minuta deſcendit. Phil.ij. Semetipm exinaniuit formã ſerui acci. ꝛc. Item [minuiſti eum paulominus ab angelis] qui nõ ſunt carnei. nec poſſunt moꝛi.

Quia terre immũdicias operuit ĩ cruce. i. peccata terrenoꝝ/ ne corã patre appareret ad vindictã. Vnde ps. [Operuiſti oĩa peccata eoꝝ] pallio. ſ. mĩſicoꝛdie vl' carnis crucifixe. Vnde et dicit Ecci.xxiiij. Sicut nebula texi omnẽ carnem.

Quia viſum diſgregat.

Quia frigida ẽ/ et tãgentes ſe infrigidat. Btiſſima enĩ caro chriſti carnis hũane nõ ſenſit incentiuũ. Vñ [veſtimẽta eiꝰ]. i. mẽbꝛa/ d q̃bus dicit matri ſue Job.x. Pelle et carnib; veſtiſti me [apparuerũt ſicut nix] ĩ trãſfiguratõe. Matth.xvij. Mar.ix. Lu.ix. Chriſtꝰ etiã tãgentes ſe p verã dilectõnem et purã oꝛõem/ refrigerat ab eſtu vicioꝝ. Vñ d xpo dꝛ ecci.xliij. [Impio ſuo accelerauit niuẽ]. i. refrigeriũ ꝯtra eſtum viciorum.

Quia feruoꝛe ſolis ꝛ tepoꝛe aure dulc;/ cito ĩ aquã reſoluit. Caritas enĩ q̃ p ſolẽ. ꝛ pietas q̃ p tepoꝛẽ/ fecerũt xpm pati. q̃ ĩ ſua paſſiõe effectꝰ ẽ ſicut aq̃. ſic dicit ĩ ps.

Quia reſoluta ĩ aquã/ nũq̃ iteꝝ fit nix. Cera enĩ reſoluta iteꝝ cera ẽ. ſil' plũbũ reſolutũ plũbũ ẽ. aq̃ glaciata iteꝝ aq̃. ſ; nix reſoluta ĩ aquã nũq̃ iteꝝ erit nix. Sic xps in paſſiõe effuſus ſic aq̃/ reſurgẽs ex mortuis iã ñ moꝛit. moꝛs illi vltra ñ dñabit. Scdm hãc ꝓpꝛietatẽ moꝛal' vgĩtas ſignificat p niuẽ. q̃ ſemel amiſſa irrepabil' eſt.

Chriſtus imber — Capitulũ viij.

Imber [chriſtus. De quo dicit Oſee.vi. Veniet nobis quaſi imber tẽpaneus ꝛ ſerotinus. Quere libꝛo.vij.ti.ix. B. Iſa.lv. [Quõ deſcẽdit imber et nix ꝛc. vſq̧ [ſic erit verbum meũ]. i. filius.

Chriſtus imber

Quia ardoꝛem tpis tpat. Ante aduentũ enim chriſti eſtuabat totꝰ mũdꝰ caumate

et incendio peccati. Ad hũc ardoꝛẽ ſedandũ imiſit dñs primo inundatõez diluuij.
ſcdo pluuiã pdicatõis pphetaꝝ et ſue. tercio aquam et ſanguinẽ de fontibꝫ coꝛpo-
ris ſui. Iſa. xij. Haurietis aq̃s in gaudio de fontibꝫ ſaluatoꝛis.

Chriſtus imber — Quia ventũ ſedat. ventum. ſ. mũdani ſtatus ⁊ diabolice tẽptatiõis. et hoc doctrina
ſua et exemplo ſue cõuerſatõis. Ecci. xliij. [In ſermone eiꝰ ſiluit ventꝰ] i. inſidie
diaboli. De quo vento dicit Ezech. i. Uentus turbinis veniebat ab aq̃lone. a q̃
pandet omne malum. Hiere. i.

Quia hũanis vſibus terrã habilitat. que p defectu pluuie qñ findit. coli ſe nõ pati-
tur. ſemẽ iactũ in ea ſuffocat. Findit p diuiſiones ⁊ ſciſſuras ire et odij. coli ſe nõ
patit. vomere. ſ. verbi dei, ppter duriciã ſuã. ſemen. i. grã ſpũſſcti in ea ſuffocat. qꝛ ñ
refert debitũ fructũ. Chriſtꝰ aũt q̃ in aduẽtu ſuo deſcendit ſicut imber ⁊ nix de ce-
lo. ꝯtra hec tria incõmoda triplicẽ attulit medicinã. Uñ ſeq̃t in autoꝛitate Iſaie
lv. ꝙ [imber inebꝛiat et infundit terrã] ꝯtra pmũ. ſ. fiſſuras. [germiare eã facit] ꝯ
ſcdm. [dat ſemen ſerẽti] ꝯ terciũ. qḋ nõ pt facere nõ exculta. Uñ ſeq̃t. [Sic erit v-
bũ meum] i. filiꝰ. dicit pater [deſcendẽs ſicut imber et nix] ⁊ ſicut pluuia ĩ vellꝰ.
Eze. xxxiiij. Deducã imbrẽ in tpe ſuo. et pluuie bñdictõis erũt. ⁊ terra dabit fructũ
ſuum. Itẽ de hoc imbꝛe dicit in ps. Deſcendet ſicut pluuia in vellꝰ.

Chriſtus pluuia. Capitulũ ix.

Iſidorꝰ — PLuuia] Chriſtꝰ pluuia. Uñ ps. [Deſcendit ſicut pluuia ĩ vellꝰ ꝛc.] Iſidorꝰ A
dicit ĩ libro ethimologiaꝝ. ꝙ pluuia dꝛ q̃ſi fluuia a fluẽdo. q̇a chriſtus a ſum
mo celo egrediens ĩ incarnatõne fluxit in vterũ ꝟginalẽ. Iõ dr. [Deſcẽdit ſicut
pluuia in vellꝰ] Nota tria. Primũ. q̄re chriſtꝰ pluuia. q̄ntũ ad incarnatõez. Secũ
dũ q̄re maria vellꝰ. Terciũ q̄re modꝰ incarnatõis velleri compat. Dicit g̃ [Deſcẽ-
det] ꝟbũ deſcẽdendi innuit hũiliatõem. deſcẽdere enĩ eſt q̄ſi de alto mittere ſe de-
oꝛſum. et h̃ ptinet ad illiꝰ maieſtat exinanitõem. Phil. ij. Exinaniuit ſe foꝛmã ſer
ui accipiẽs. Iſa. xix. Aſcẽdet dñs ſup nubem leuẽ. Aſcẽſus iſte fuit deſcẽſus. qꝛ ce
lũ altiꝰ ꝙ̃ nubes. Expone et q̄re titulo ſuo ſup̃ li. eodẽ. pti. i. c. viij. L.
Item. in verbo deſcẽdẽdi ꝯfundit ſupbia diaboli. q̇ voluit aſcẽdere. et iõ cecidit ⁊ ñ
adijciet vt reſurgat. Iſa. xiiij. [Quõ cecidiſti de celo lucifer ꝛc. Qui dicebas in coꝛ
de tuo In celũ cõſcendã ꝛc.] In h̃ etiã nr̃a cõfundit ſupbia q̃ magꝭ imitari volu-
mus diabolũ ꝙ̃ deũ. Btũs Ber. Age nunc ſequere ducem tuũ ꝛc.
[Deſcẽdit] etiã filiꝰ dei. cuiꝰ oĩs actio noſtra eſt lectio. vt exẽplo eiꝰ addiſceremꝰ de-
ſcẽdere p hũilitatem. Uñ Iſa. xlvij. dꝛ aĩe peccatrici. Deſcẽde ſede ĩ puluere ꝟgo
filia babylon ꝛc. Iſtḋ ĩuenies optime expoſitũ ĩ tractatu nr̃o de hũili penitẽtia.
Itẽ [deſcẽdit] vt ſatiſfaceret petitõni eccl̃ie. de q̃ Iſa. lxiiij. dic̃ ei ppha ex pſona eccle
ſie. [Utinã dirũperes celos et deſcẽderes. a facie tua mõtes diffluerẽt] i. ſupbi hũi
Itẽ [deſcẽdit] vt ꝯpaſſionez nob oñderet q̃ nob ꝯpatiebat. Exo. iij. [Ui- liaret.
dens vidi afflictõez ppl̃i mei. et deſcẽdi libare coſ de manibꝫ egiptioꝝ] i. demonũ.
Itẽ [deſcẽdit] ad nos. qꝛ nõ poteramꝰ ad eũ. ſic̃ medicꝰ ꝯpatiẽs vẽit ad decubãtem
egrotũ. Infirmabamur enĩ ĩ capharnaũ. i. ĩ mũdo p amoꝛẽ terrenoꝝ. Iõ eiꝰ ĩcarna
tio dr viſitatio. ibi. Luc. i. Uiſitauit nos oꝛiẽs ex alto. et Dañ. iiij. Ecce vigil ſan
ctus de celo deſcẽdit. [Deſcẽdit] igit filius. q̇a qui vult iacentẽ erigere: optꝫ eũ ab
altitudine ſua deſcẽdere vt a ſtatu ſuo incuruet. Ideo chriſtꝰ [deſcẽdit] ſanꝰ ad
egrotũ. medicꝰ ad vulneratũ. [Deſcendit ſicut pluuia ꝛc.] Notãdũ. q̇s eſt q̃ deſcẽ-
dit: pfecto filiꝰ dei. cui clamabat eccl̃ia Iſa. lxiiij. Utinã dirũpes ce. ꝛc. vt ſup̃ ĩme
diate. Itẽ ps. Inclina celos tuos et deſcẽde ꝛc. Uñ [deſcẽdit] de ſinu pr̃is ĩ vte-
rũ ꝟgĩſ mr̃is. Ioh. xvi. Exiui a pr̃e et veni ĩ mũdũ. i. ꝟgĩs vteꝝ. q̃ dici pt mũdus
emphatice. Ad quid [deſcendit] multi plici. ſ. d cauſa. vt ſupꝛa ĩmediate. Quo [de
ſcendit] in [vellus] id ẽ. in virginitatẽ marie merito ſue humilitatis. Quomodo
[deſcendit] ſicut pluuia in vellus] id eſt. placide in placidam. quiete in quietam.
ſuauiter in ſuauem. ſine ſtrepitu in pacificam. ſecrete in abſconditã. benigne in be-
nignã. iocunde in iocũdam. vtiliter ĩ putilem. ⁊ in fructiferã fructuoſe. Non enim B
quocũq̧ modo dicit deſcẽdiſſe. ſꝫ ſic̃ pluuia ĩ vellus. [Sic̃ pluuia] q̇a venit cũ oĩni

pleni͂tudīe et abūdātia graꝝ. Vñ eze.xxxiiij. Pluuie bñdictōis erūt ꝛc. Quere ſup
ꝟſu.vij.vbi ozt⁹ dꝛ ꝯplut⁹. Jō īcarnatio dꝛ plenitudo tꝑis.ad Gal.iiij. Jtē eze.
.i.vbi loqꝛ de aduētu filij ī carnē dꝛ.ꝙ aſpect⁹ ei⁹ erat ſicarc⁹:cū fuerit ī nube ī die
pluuie. Et nota ꝙ pluuia hec oēs ꝓpꝛietates ſuas ī mēte ꝟgis ꝯpleuit:q̄ ꝑ vell⁹. Et
in carne eiuſdē/q̄ deſigꝛ ꝑ terrā. Et nota ꝙ pluuia deſigt̄ deitatē vl̄ graꝫ.ſtillicidia
vniuerſitatē vl̄ m̄ltitudinē cariſmatū. ¶ Jtē ð hac pluuia ī ps. Pluuiā volūtariaꝫ
ſegregabis de⁹ ꝛc. V. de⁹ ipr̄. [tu ſegregab] .i.purū et ſegregatū a mal̄ dabis. Ad
Heb.vij. Tal̄ decebat ꝛc.vſqꝫ.ſegregat⁹ a pctōrib⁹. [Hereditati tue] .i.gētib⁹.ð q̄
bus dꝛ. Poſtula a me:ꝛ dabo tibi gē.here.t. [Pluuiā] .i.filiū tuū [volūtariā] q̄a ex
mera gr̄a fuit ī carnat⁹.et oblat⁹ ē qꝛ ipe voluit. Jſa.liij. [Et īfirmata ē] ipa iudea
tu ꝟo ꝑfeciſti eā] .i.ꝑficies in fine.et eſt ꝓphetia de futuro. Jſa.x. Reliquie ꝯuer-
tent. Deutero.iiij. Nouiſſimo tēpoꝛe reuerteris ad dominū deum tuum.

[Pluuia] eni͂ lauat lanā ad emūdatōeꝫ.terrā rigat ad fructificatōeꝫ. Sic vna aq̄ ſapi C
entie ſalutar̄.i.vna eadēqꝫ gr̄a ſaluatoꝛ̄/vno deſcēſu mūdauit ꝟgis mētē:ad ſū
mā puritatē ꝑus.et fecūdauit vētrē ad excellētiſſimā ꝓlē.et h̄ poſteri⁹. Et ꝗ̄ btūs
eſt fruct⁹ vētr̄/tā gl̄ioſa ē puritas mēt̄. Nec ſolū mūdauit mētē:et fecūdauit car-
nē.ſꝫ vtrūqꝫ mūdauit.vtrūqꝫ fecūdauit vna eadēqꝫ gr̄a ſaluatoꝛis. Extersit ei oēꝫ
ignoꝛātiā mēt̄.extīxit oēm ꝯcupiam carnis.carnē fecūdauit ad ꝓlē.ꝛ mētē ad oēꝫ
ꝟtutē. Vnā eādēqꝫ mētē reddidit vicij̄ vacuā.ꝟtutib⁹ plenā. Vni eidēqꝫ carni cō
tulit fructū fecūditat̄:ꝛ ꝯſuauit floꝛē ꝟgīitatis. Et licꝫ dici et credi debeat:ꝙ ſil̄ ꝛ
ſemel opata ſit dei gr̄a hec duo ī ꝟgīe.tñ ſm̄ q̄d ꝑus īfudit ſolā mētē et fecūdauit
ad fidē.poſtea ſolā carnē fecūdauit ad ꝓlē. Fides ī mēte ſola/ꝓles ī carne ſola.ꝑus
fides.poſtea ꝓles.et niſi ꝑceſſiſſet fides ꝯceptōis:oīno n̄ ſucceſſiſſꝫ fecūditas ꝓliſ.
Fides ꝑceſſit/ꝓles acceſſit et fides r̄ceſſit.nō ei adhuc credere:ſꝫ iā ſcire optuit qð
rei expimēto ꝓbauit. Recte ḡ dictū ē.qꝛ ſm̄ petitōeꝫ gedeōis iuxta aliq̄d ꝑus īfu
dit ros ſolū vell⁹ ꝟginee mēt̄.ꝛ ita poſtmodū iuxta aliq̄d ſolā t̄rā ꝟginee carnis.

[Sicut pluuia] īnq̄t.i.cū omni plēitudīe ꝛ abūdātia graꝝ.vt ſup dictū ē īmediate. D

Caſſioð. ſenatoꝛ [Sicut pluuia] Caſſiodoꝛ⁹ ſenatoꝛ. Sic̄ pluuia cū ſūmo ſilētio deſcēdit.et vell⁹ ſibi
expoſitū ꝑfūdit et replet.ſic ꝟbi diuitas repleuit ꝟgineū coꝛp⁹.et poſſedit ꝟgineā
mētē.qñ virgo totā ſe ei expōnēs r̄ñdit. [Ecce an.dñi.fiat mihi ꝛc.] Et ſic̄ pluuia
ꝑfundens vell⁹ illð integꝝ illibatūqꝫ ꝯſeruat. Sic diuitas ītegrā illibatāqꝫ ꝟgi
nē ꝯſuauit eq̄ ad īgreſſum ſil̄ꝛ et egreſſum. Sicut ei ītegrā īuenit.ſic et ītegram
naſcēdo reliq̄t. Māſit eni͂ genitale ſecretū clauſū ꝛ īmaculatū.nec ꝯcuſſa ſūt m̄r̄na
viſcera.ſicut vell⁹ nō ſcindiꝛ aut coꝛrūpiꝛ cū ipleꝛ aut euacuaꝛ a pluuia. [Et ſicut
Caſſioð. ſtillicidia ſtil.ſup t̄rā] Caſſiodoꝛ⁹. Diuitas eni͂ ꝟbi deſcēdens ī ꝟginē [ſic̄ ſtil.ſtil.
ſup terrā] germiare eā fecit germē vite.ſ.delectabile germē illð.et nō aliūdeqꝫ ex car
ne ꝓpa.ſ.ꝑ infuſionē diuīe maieſtat̄.ſicut ꝑ ſtillicidia terrā dicim⁹ germīare. Quid
eni͂ alið fuerūt ſpūſſcī obumbꝛatio.plenitudo gr̄e.feruoꝛ fidei.caſtitas ꝟginal̄qꝫ
ſtillicidia q̄dā graꝝ in ipam deſcēdētiū.vt hec terra ꝓduceret fructū ſuū: Et nota ꝙ
ꝑ pluuiā deſcēdentē in vell⁹/nō germinādi naturā expſſit e vellere.ſed modū egre
diendi et naſcēdi ex virgine.

Jtē huic ſentētie cōſonat illud Jſa.lv. [Quomodo deſcēdit imber ꝛc.] Quere ſupꝛa
ca.viij.vbi chꝛiſtus diciꝛ imber [ſic erit verbum meū] .i.filius meus. Si eni͂ tāta
vis et natura pluuie tā potēs ē vt hec faciat terre iſti viſibili.m̄lto magis ꝟbū dei
.ſ.fili⁹ patris replere potuit et ꝑfundere virginea viſcera ad germinādū.vt.ſ.fili⁹
deſignat⁹ in germīe/et ea ī fructū erūperet.terreqꝫ integritas illeſa maneret. Vñ ꝛ
dꝛ Jſa.xlv. Terra germinet ſaluatoꝛem.

[Sicut pluuia] nō ſicut ignis [ſicut pluuia] venit chꝛiſt⁹ ī ꝑmo aduētu vt ſup.ī ſcðo
aūt vēit ſicignis ſtupā.i.carnales ꝯſūptur⁹. De q̄b⁹ eccī.xij. Stupa collecta ſyna
goga peccātiū. Quib⁹ dꝛ yſa.i. Erit foꝛtitudo vr̄a vt fauilla ſtupe.ꝛ op⁹ vr̄m q̄ſi ſci
tilla.et ſuccēdeꝛ vtrūqꝫ ſil̄.ꝛ nō erit q̄ extiguat. Jō dic̄ ps. Ignis an̄ ipm ꝑcedet.
ꝛ in circuitu ei⁹. Jtē ī ꝯſpectu ei⁹ ignis exardeſcet.ꝛ ī circuitu ei⁹ tēpeſtaſ valida.
[Sic̄ pluuia] .i.ſine ſtrepitu ꝛ ad fertilitatē.non ſicut grando q̄ deſcēdit cū ſtrepitu

et ad ſterilitatē.ſic enim deſcendet in iudicio ſuꝑ reprobos. Unde Sap. v. A petroſa ira plene mittentur grandines.

Hiero. Sicut pluuia.] Hiero. Celeſtꝭ plane imber ī ꝟgineū vellꝰ placido ſe īfudit illapſu.⁊ tota diuinitatis vnda ſe ꝯtulit ī carnē qn̄ ꝟbū caro factū ē. ac deinde ꝑ crucꝭ patibulū expſſū:terris oīb9 pluuiā ſalutarē effudit.ac ſtillicidia gr̄e hūanis p̄ſtitit mētib9.

Sicut pluuia ī vellꝰ.] In p̄mo ei aduētu venit chriſtꝰ ſe indutur ꝰ veſte nr̄e hūanitatis. Et q̄a fere oē genꝰ veſtis fit ex lana et lino vl̄ ſerico. ideo [deſcēdit ſic̄ pluuia ī vellꝰ.] vt de vellere ſibi tunicā mūdam aſſumeret. Et ideo neceſſe fuit vt chriſtus lana hūane carnis induēdus:īpam ꝑus lanā mūdaret. Ouidiꝰ. Ueſtes q̄s geritꝭ:

Ouidiꝰ ſoꝛdida lana fuit. Pluuia ꝟo mūdat lanā. [Et ſic̄ ſtillicidia ſtil. ſuꝑ trā.] vt linū q̄ ſe īdueret. de terra ꝯpluta germīaret.ij. Re.xviij. Sic̄ pluuijs germīat herba ď terra. Ideo ďr de ſapia. Queſiuit lanā et linū ⁊c̄. Itē. Biſſus et purpura īdumentū eiꝰ. Ecce in veſtimēto dn̄i lanā et linū et ſericū. Biſſus enī linū eſt egiptiacū.purpura genꝰ ſerici couenies regib9. Per lanā q̄ veſtis exterioꝛ.i.hūanitas et hūanitati cōiuncta hūilitas.que lana reciprocat̄ in ſe. Per linū interioꝛ virginitas.

Aliter. [Uellꝰ.] marie ꝟgitas.in quā chriſtꝰ [deſcēdit vt pluuia.] vt eā faceret fructificare. Terra.ſ.eiꝰ hūilitas.pluuia.ſ.gr̄a vl̄ deitas.ſtillicidia:gr̄aꝝ et donoꝝ abūdātia. q̄ deſcēdit in eam merito ſue hūilitatis. Ideo dicit̄ [ſuꝑ terrā.] q̄ eſt infimū elemētum.et ſignat̄ humilitatē.q̄ dicit̄ q̄ſi humi iacens.

Chriſtus pluuia E

Quia de nubibus.i.de ſanctis p̄riarchis et ꝓphetis.de q̄bus Iſa.lx. Qui ſūt iſti q̄ vt nubes volāt:venit ad nos ꝑ virginē. Iſa.xlv. Nubes pluant iuſtū.

Quia ꝑ occaſionē.ſ.nō ꝑ cauſam fecit lubꝛicare iudeos.quoꝝ vie facte ſunt tenebꝛe ⁊ lubꝛicū. Luce.ij. Ecce poſitus eſt hic in ruinā ⁊c̄.

Quia ſoꝛdes peccatoꝝ lauat.ſ.infundens gr̄am ꝯpūctōnis.vt patet in magdalena. Iſa.iiij. Si ablueri t ſoꝛdem filiarū ſyon.i.eccl̄ie ⁊c̄.

Quia terram.i.terrenū peccatoꝛē.ſ.q̄ puluis eſt:conglutinat.vt gratiā valeat cōtinere. Coꝛ enim fatui quaſi vas confractū. Eccl̄i.xxi.

Quia ardoꝛem cōcupiſcētiaꝝ refrigerat. Dan̄.iij. Fecit mediū foꝛnacis ⁊c̄. An̄ aduentum enim eiꝰ erat mūdꝰ q̄ſi q̄dā foꝛnax ſuccēſa a coq̄nte. Oſee.vij.i.a diabolo.

Quia in terra eccl̄ie.ſ.vel in ꝯſcīa fidel̄ aīe.ſ.plantas virtutū educat.et virtutē fructificandi ſubmīſtrat. Unde. Et adiuuabit eos dominus ⁊c̄.

Chriſtus pluuia — Quia ſitientes iuſticiā potat.qđ erit in conſūmatōne. Unde. Expectabūt onagri. Un̄ eccl̄i.xv. [Aq̄ ſapientie ſalutarꝭ po.illū.] i.iuſtū. Itē Ioh.vij. [Si quis ſitit veniat ad me et bibat.] Hoc enim clamauit homo factus.

Quia ſolius eſt dei pluere. Item q̄a quādoq̄ꝫ pluit:qn̄q̄ꝫ nō pluit. Iob.xxxvi. Qui aufert ſtillas pluuie.et effundit imbꝛes ad inſtar gurgitū.

Quia ſuꝑ quoſdā pluit.ſuꝑ quoſdam nō pluit. Amos.iiij.dicit ip̄e. Plui ſuꝑ vnā ciuitatē.et ſuꝑ aliam nō plui.

Ut ſedaret ſitim antiquoꝝ et eoꝝ deſideriū. De quo dicit̄ in p̄s. Expectabūt onagri in ſiti ſua. Ideo clamauit Ioh.vij. Si q̄s ſitit veniat ad me et bibat.

Ut extingueret ignem peccatoꝝ. Dan̄.iij. Angelus dn̄i deſcēdit cū azaria ⁊c̄.et fecit mediū foꝛnacis quaſi ventū roꝛis flantem.

Ut terram.i.terrenos fructificare faceret. Iſa.lv. Quō deſcēdit imber ⁊c̄. vſq̄ꝫ.inebꝛiat terrā et germinare eā facit.⁊ dat ſemen ſerēti et panem comedenti.

Ut ſoꝛdes peccatoꝝ ablueret. Un̄ ad h̄ pluries fudit lacrimas.ſudoꝛē.⁊ ſanguinē.

Item nota.ſ.q̄ quattuoꝛ mala quaſi principalia ſunt in nobis. Uacuitas in mente.ardoꝛ in carne. ariditas in affectōne.et ſterilitas in opere. Contra hec quattuoꝛ attulit quaſi quattuoꝛ antidota chriſtus deſcendens ſicut pluuia vel imber. Quia quaſi inundare fecit noſtrā vacuitatē. Abūdantia enī pluuie: flumīa:riuoſ:⁊ paludes qn̄q̄ꝫ facit inundare. Refrigerauit ardoꝛē ꝯcupiſcētiaꝝ.pluuia enī ⁊ imber p̄ſtant refrigeriū. Rigauit ariditatē affectionū et oꝛationū.ſ.ſubmīſtrādo deuotionem. Fecundauit ſterilitatē mētiū vel operationū. Un̄ [et dat ſemē ſerēti.et

panem ɔmedēti.] Iſti autē q̄ttuoꝛ effect⁹/ patēt in annūciatōne filij dei ad ꝟginē. Que ſalutata refrigerabaꝛ.cū diceretꝛ ei [Aue].i.ſine ve culpe et pene. Refrigerata ſatiabaꝛ. Vn̄ [grā plena] Et notaꝛ triplex plenitudo. Mētꝭ.vn̄ [grā plena] Ventris.vn̄.[dn̄s tecum] Carnis:vn̄ [benedicta tu in ml'ierib⁊.] Satiata ɔfoꝛtabaꝛ. vn̄.[Ne timeas maria] Cōfoꝛtata fecūdabaꝛ.vn̄.[Spūſſctūs ſupueniet i te ⁊c̄.] Et ideo q̄ſi itroducta i cellā vinariā/ et inebꝛiata:aſſenſit nūcio dicēs.[Ecce ancilla domini.fiat mihi ſm̄ ꝟbū tuū.]

Caſſiod. Deſcēdit ſicut pluuia i vell⁹] Caſſiodoꝛ⁹. Vell⁹ ꝟgo maria exoꝛta et detōſa ex ouibus iſrl'.i.ex iuſtiſſimis gentib⁊.q̄ q̄ſi oues erant.i.innocui et ſimplices .māſueti ⁊ mites./i ſe benigni et alijs ꝓficui. Lege libꝝ de infantia ſaluatoꝛꝭ.q̄ tn̄ apocrifuſ ē.

Maria vellus

Quia vell⁹ lana ē carne deciſa./et de coꝛpe ſublata .ecce virgineū pectus lōge remotū./valde alienū a deſiderijs carnalib⁊:et ſoꝛdidis coꝛpis paſſiōib⁊. Precioſū vell⁹: mētis ꝟginee mundi cogitat⁹ .pectoꝛꝭ virginei caſti affect⁹. Vellus enī iſtō/virtutū omniū oꝛnatus.veſtit⁹ iocūdus .Veſtiri vellere marie./eſt circūamictū eſſe varietate./ Pilis carnalib⁊ ſoꝛdidis ⁊ capnis ignominioſe tegiꝛ q̄cunq; h̄ vellere nō veſtiꝛ. Pili hui⁹ velleris./ſublimes ſubtiles lōgius extēſi:ſuaues et recurui virginei cogitatus et affect⁹. Et h̄ ois oꝛnat⁹ ꝟtutꝭ:cumul⁹ ois grē et gloꝛie vniuerſe.

Quia ſicut de vellere ſumiꝛ poꝛtio vt inde fiat veſtimētū. Sic de ſubſtātia ꝟgis :velut de vellere lanā:modicā poꝛtōem ſūpſit ſpūſſctūs artifex. de q̄ ineffabili artificio:tunicā texuit q̄ indutus ē filius dei. Et ideo chriſt⁹ de ſpūſctō dr̄ incarnat⁹. Sicut videlicꝫ de coꝛpe adā doꝛmiētis:ſublata eſt poꝛtio de q̄ foꝛmata ē eua. Et nota ꝙ hec veſtis fuit tunica incōſutil'.ſ.q̄ſi de vne piece gallice.qꝛ de ſola matris ſubſtātia. Nr̄e autē tunice ɔſute:q̄ſi a partib⁊. qꝛ partim de prē :partim de matre. Nota etiā ꝙ duplicē tunicā fecit maria chꝛiſto.et vtraq; fuit incōſutilis. Joh.xix. Erat autē tunica incōſutil' ⁊c̄.

Quia ſicut ſine ouis leſiōe ſumiꝛ ab ea vellus vt inde fiat veſtimentū. Sic ſine leſione ſue ꝟginitatꝭ cōcepit maria chꝛiſtū in vtero.i.ex cauſa intriſeca.et ip̄m ſine doloꝛe peperit:virginitatis gl'ia ꝑmanente.

Hiero. Quia ſicut dicit hiero.vell⁹ cū ſit de coꝛpe neſcit coꝛpis paſſiōes .ſic marie ꝟgitas cū eſſet i carne:vicia carnis neſciuit.nec motus carnales ſenſit.et ab om̄i labe carnali ꝑmāſit imunis. Pſal. De⁹ me⁹ ipolluta via ei⁹. Ecce ꝙ p vell⁹ ſignificaꝛ ꝟginitas.

Maria vellus Quia vell⁹ i modico ɔſtringiꝛ.in q̄ notaꝛ hūilitas.et tn̄ de ei⁹ q̄ntitate nihil ideo depit. Quia q̄ ſe humiliat exaltabiꝛ.

Quia lana velleris./imo ip̄m vellus valde bibulū ē.et in magna quātitate de pluuia vel aq̄ recipit.et qđ recepat facillima ɔpreſſione refun dit. Sic marie hūilitas: valde ſitibūda et bibula p deſideriū grē.de q̄ tāto ampli⁹ hauſit:q̄nto magis ſe humiliauit.et ſine detrimēto ſue plenitudis./ip̄am grām facillime refundit oib⁊/quotiēs ɔp̄mitur oꝛatōe deuota. Unde compaꝛ velleri vl' ſpongie. Iſtud totū inuenies ſupꝛa verſu.vi.vbi oꝛtus diciꝛ ſitibundus :multo meli⁹ explanatū.

Quia vellus veſtit et circūdat ouē. Chꝛiſt⁹ ouis. Iſa.liij. Sicut ouis ad occiſiōeꝫ duceꝛ ⁊c̄.q̄ veſtitus fuit carne ꝟginea:q̄n femina circūdedit virū. Hiere.xxxi. Vn̄ et dicit matri Job.x. Pelle et car.veſtiſti me .De quo veſtimēto Iſa.lxiij. diciꝛ chꝛiſto. Quare rubꝛū eſt indumentū tuum: Moꝛaliter. Maria veſtit virtutibus et circūdat ꝓtectōe oues.ſ.ſimplices et innocentes.

Quia ſuauiſſimū ad tāgendū. ſic maria p pietatē et benignitatē/ quā nō inueniunt pctōꝛes ſcrupuloſam.

Bern̄. Btūs bern̄. Quid ad mariā accedere trepidat hūana fragilitas.nihil auſterū in ea.nihil terribile.tota ſuauis eſt oib⁊ offerēs lac et lanā. Ecce ꝙ ip̄a eſt ouis que peperit agnum dei.

Quia vellus recipꝛocaꝛ in ſe.pilos habēs ml'to longioꝛes q̄ȝ appareant. Ecce ꝟginalis humilitas qua ſe nominauit ancillā.

Quia vell⁹ q̄ntūcunq; tōdeaꝛ:ſp de carne renaſciꝛ. Iſtō intellige moꝛaliter. q̄a ſp ď carne noſtra ꝓcedit cauſa hūiliatōis noſtre. Unde Michee.vi.[Hūiliatio tua]

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Que deſcēderūt in ortū concluſum

ſd·ē.humiliatōis cauſa L in medio tui J Querere in tractatu nr̄o de hūilitate fere i pn- G
Maria lana. Quia ... Lcipio.
Succida./ſucco pietatis plena. Judicū.v. Expſſo vellere concham roze impleuit.
id eſt. humiles.
Ueſtis ouis.i.ꝓtectio innocentiū et ſimplicitū. Uñ puer.in fi. L Oēs domeſtici eiꝰ ve
ſtiti ſunt duplicibꝫ. J ſtola.ſ.gemina. Uel q̄a veſtiuit chriſtū carne ꝟginea. q̄ ouis
dicit̃ ꝓpter innocentiā. Jſa liij. Sicut ouis ad occiſionē du.ꝛc̄.
Nō ſentit. Hiero. Uellꝰ cū ſit de carne neſcit corꝑis paſſiōes ꝛc̄.ſup̄ F. ſic nec ma/
ria carnales motus.
Maria lana.q̄a ſi- Nō ſonat icta. Eiꝰ enī caritas nō irritabat̃ in filij paſſiōe .nec remurmurabat aut ꝯ
dicebat.licet eiꝰ aīam gladiꝰ filij ꝑtrāſiret.i. Choꝝ.xiij. Caritas nō irritat̃.
cut lana — Hirta.i.hirſuta ſimul ſe tenēs.q2 nō erat compta.nec extrīſecꝰ eiꝰ capillatura.i. Pe
tri.iij. Actuū.i. Perſeuerās cū aplīs et mulieribꝫ in oratōe.
Pilo mollis.i.pia cogitatōe.q̄a cogitat nobis cogitatōes pacis. Hiere.xxix.
Bibula ꝟbi dei./conſeruās omnia in corde ſuo. Luce.ij.
Tingi pata.quia fuit ꝟecunda. Uñ turbata eſt in ſermōe. Cū enī eſſet cādidiſſima
vt liliū.ruboze roſeo ad viſionē angeli ī ſpecie hoīs apparētis creditur ſuperfuſa.
Maria tincta Et nota q̄ hec lana pluries quaſi tincta ē. Primo q̄ſi de nigro in candidū .ꝛ hoc
in ſanctificatōe. Scdō de cādido in rubeū./angelo ei apparēte.vt dictū eſt ſup̄ i/
mediate. Sed h̄ pleniꝰ inuenies li.v.ti.vi.vbi agit̃ de coloratōe genaꝝ. Tercio tin
Hiero. cta eſt q̄ſi in purpurā:filio dei ex ea carnē aſſumēte. Uñ Hiero.ibi. Cogitis me o
paula ꝛc̄. Ad quā ſane cū acceſſiſſet ſpūſſctūs:quaſi ipa eadē q̄ lana./ cū inficit̃ ſan/
guine muricis vel conchilij ꝟtit̃ in purpurā. Uerſa ē et ipa ſine coitu ī matrē. vt
iā nō ſit ipa admodū qḋ fuerat.ſed purpura ꝟiſſima:ad indumentū ſūmi regꝭ diui
nitꝰ aptiſſime dedicata.vt nulli deinceps ea vti femineo vſu licuerit niſi deo. Hec
hieronymus vbi ſup̄. Quarto tincta eſt ꝑcioſiſſime ꝑ aīe martyriū in filij paſſiōe.
Silr̄ et filij veſtimentū.i.hūanitas quꝫ de hac lana ſibi ꝯtexuit:cādidiſſima fuit
ꝑ virgitatē ꝛ innocentiā.et incepit tingi./ſꝫ nō ita plenarie ī circūciſiōe ꝛ ſudoze ſā
guineo.tādē ꝑfecte tincta eſt ī ipa paſſiōe./habita tinctura abūdāter de q̄nq̄ vulne
ribꝫ. Unde ꝛ dr̄ ei Jſa.lxiij. Quare rubzū eſt indumētū tuū ꝛc̄. Et Cañ.vij. Pur
pura regis iūcta canalibꝫ. Et puer.in fi.de ſapia. Biſſus et purpura indumētum
eius. Et ad h̄ ſignādū indutꝰ fuit purpura. Mar.xv.et clamidē coccineā circūde/
derunt ei. Matth.xxvij.
Pectunt bone ancille et carpināt.i.dilatāt laudes eiꝰ et gl'iam.ſ.fideles aīe. Lana enī H
carpinata dilatat̃. Eccl.xxiiij. In medio populi ſui gloriabit̃.
Hanc lanam — Nent ſubtiles ꝑdicatores. Exo.xxxv. Dederūt que neuerāt J.i.ꝑdicauerūt qḋ cogi
tauerant.et in q̄bꝫ ſtuduerant:et que ſubtiliauerant.
Texunt plixe oratōes. Thob.ij. Anna ibat ad textrinū opus q̄tidie.
Dicit̃ de lana Qꝫ frigoza pellat.ſ.infidelitatis. Uñ ei dicit̃. Cūctas hereſes ſola interemiſti.
Qꝫ oznet. Jpa ei ē dozcas que paupes veſtiebat. Actuū.ix. Dozcas īterp̄tat̃ caprea
vel damula. Hec eſt beata virgo.cuiꝰ vbera ꝯpant̃ hinnul'capree. Cañ.iiij.
L Deſcēdit g̃ filiꝰ dei ſicut pluuia ī vellꝰ J Pluuia enī deſcēdēs in vellꝰ./ mūdat in eo ſi
q̄d inuenit mūdādū.et q̄ ad q̄d inde ſozdidioz exꝑmit̃. Silr̄ chriſtꝰ deſcēdēs ī ꝟgi
nē:de pura reddidit mlt̄o puriozē.et inde aſſumpſit carnē puriſſimā:licꝫ ſilem pec
catrici. L Et ſicut ſtil.ſtil.ſup terrā J Tota enī diuitat̃ vnda./tota plēitudo cariſma
tū btē virgini tanq̄ velleri ſe infudit. Unde dicta ē gr̄a plena. Et de hac plenitudi
ne ceteri ſancti :q̄ dicunt̃ terra./q̄uis abūdāter receperint.tū q̄ſi ſtillicidia modica
ſuſcepiſſe dicunt̃ reſpectu plenitudis illiꝰ. Jtē de illis ſtillicidijs./q̄ ab hac plenitu
dine deſcēdūt dicit̃ alibi. Jn ſtillicidijs eius letabit̃ germinans.
Moraliter. Quotidie deſcēdit chriſtꝰ ī aīas iuſtoꝝ L ſic pluuia ī vellꝰ J. i.latēter. Uñ
Job.ix. Si venerit ad me nō videbo eū ꝛc̄. Et vtiliter. Unde Jſa.lv. Quō deſcē
dit imber et nix.vt ſupra ca.viij.in fine. Sed hec pluuia gr̄e nō deſcēdit niſi ī vel
lus ouiū.i.in aīam ſimplicē et innocētē.nō in vellꝰ caprinū:ꝑ luxuriā. vl' leoninū

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

p ſupbiã.vel vulpinũ p fallaciã. vl' aſininũ p pigriciã.vel camelinũ p auaricie ſtru
mã.vel lupinũ p rapacitatẽ.vel caninũ p detractionẽ.vel vrſinũ p gulam.vl' vac
cinũ p pigriciã.vel vitulinũ p laſciuiã.vel eqnũ p diſcordiã.et ſic de aliis. [Et ſi
cut ſtillicidia ſtillãtia ſup terrã.] Veniẽs [ſicut pluuia] cõſolatõem imittit. Veni
ens [ſicut ſtillicidia ſtil.ſup terrã] i.pctõrẽ:qñ de peccatis imittit timorẽ.ſed omi
nat eis. Unde eze.xxi.[Stilla ad ſanctuariũ] i.ad clericos. Uñ pterriti.faciũt qñ
q penitentiã.ſed raro.

De h vellere Judic.v.dicit gedeon ad dñm.[Ponã vellus lane in area.ſi ros ĩ ſolo
vellere fuerit.et in omni terra ſiccitas.ſcio q p manũ meã liberab iſrael.] Et hoc ſi
gnat q deſcenſus filii dei in virginẽ.tanq roris in vell9.ipam fecũdauit:iudea in
ariditate gratie pmanẽte. Vel vellus.cor beate virginis.cpluitũ pluuia diuitatis.
ſed area remãſit arida.quia caro ei9 nõ fuit rigata humore extriſeco. Vel plena hu
more grẽ.ſicca ab humore culpe.

Chriſtus vapor Capitulũ x. A

Vapor] i.filius dei. De q dr Sap.vii. [Vapor eſt] i.calor [virtutis dei] i.
Chriſt9 calor patris.cui attribuit potẽtia.q.d. Sicut calor eſt ab igne.ita fili9 ẽ a prẽ. Et di
cit fili9 a prẽ ſicut calor.qa expellit frigus nrẽ infidelitatis.7 calefacit nos ad amo
rẽ dei. Jtẽ.qa ſicut dr Ecci.xliii.[Frigid9 vẽtus aqlo flauit.et gelauit criſtall9ab
aq] qa a flatu.i.a tẽptatõe diaboli qua pmos pentes ſeduxit.ab aq gelauerat gen9
humanũ in glaciẽ vel criſtallũ. Jdeo ad hanc glaciẽ vel criſtallũ diſſoluendũ venit
fili9 dei ſicut vapor.[Et emanatio quedam claritatis oipotẽtis dei] i.claritas e
manãs ab omnipotẽte deo.i.a deo patre.i.lumen de lumie.[qdam] dicit ad notã
dam improperatẽ.qua creatura creatori compat.vl' ad notãdã incõphenſibilita
tem illi9 eterne emanatõis:q fili9 emanat a prẽ.ſicut dicit Jſa.liii. Generatõez ei9
qs enarrabit.

Et nota q ſubtiliter deſcẽſũ chriſti in mũdũ et ad inferos.et aſcẽſum ei9 ad celos hic B
Deſcẽſus chriſti et aſcẽſus oſtendit autor. Riu9 enĩ emanãs a fonte deorſũ tẽdit. Vapor xo ab igne veniens
aſcẽdit ſurſum.g p emanatõnem deſcenſum ad terras et ad inferos:p vaporẽ ĩ ce
lũ aſcenſum dedit autor intelligere. Eph.iiii. Qui deſcẽdit ipe ẽ q aſcẽdit ſup oẽs
celos 7c. Quaſi di. Qui eſt emanatio ipe eſt vapor. Jtẽ in vapore ignis illumiatio
ignorãtie:in emanatõe fontis:intelligit ablutio culpe. ipe enĩ deſcẽdens ad nos ĩ
ſua incarnatõe.et tenebras nrẽ ignorãtie illumiauit.7 macl'as culpe lauit.que duo
notauit ps.dicens. Apd te eſt fons vite.et in lumine tuo videbim9 lumẽ.[Since
ra] ſine omni admixtione:actuali:potẽtiali:vl' intellectuali [Et iõ nihil inqnatũ i
currit ĩ illã] nihil enim patit niſi a ſimili vel diſſili.ſz ſapie nõ eſt ſile vel diſſile.cũ
ſit omnimoda ſimplicitate ſimplex.ppter qd a nullo ẽ paſſibile.et ideo incoinqna
tũ.[et ideo nihil inqnatũ incurrit in illã] Et xe [ſincera] eſt [cãdor eſt enĩ luc eter
ne] ſapia.ſ.id eſt.chriſt9.p quam videt lux eterna.i.pater. Joh.xiiii. Philippe qui
videt me 7c. Jn h etiã q dicit [cãdor lucis eterne] notat coeternitas filii cũ patre.
Cãdor enim ſine ſplẽdor coetern9 ẽ luci. Et iõ ſi lux eterna.et candor etern9.[Et
ſpeculũ ſine macl'a dei maieſtatis] i.dei patris [et imago bonitatis illi9] i. plena
repſentatio illi9.i.p oĩa ei ſilis. Et nota q fili9 dr et ſpeculũ et imago pris.cũ tñ C
in reb9 inferiorib9 imago ſit in ſpeculo.ad notandũ q idem eſt ſpeculũ et imago.
Et ſicut in reb9 inferiorib9:in ſpecl'o videt imago rei.et p imaginẽ res. ſic ĩ filio 7
p filiũ videt pater. Jn filio qa eſt ſpeculũ.p filiũ qa eſt imago. Jtẽ filius nõ ſpecu
lum ſimpliciter:ſed [ſpeculũ ſine macl'a] dicit.ad drĩam faciendã inter hoc ſpecu
lum et alia ſpecula. Tria ſiqdem ſunt ſpecl'a dei. Unũ eſt mẽs hũana.facta ad ima
Tria ſpecula dei ginem et ſilitudinẽ dei.ſed nõ eſt ſine macl'a. Aliud eſt qlibet creatura.in q relucet Aug
veſtigiũ trinitatis toti9.vt dicit Aug9.in eſſe.potẽtia.ĩ modo. ſapia. Potentiſſi
me ſiqdem ex nihilo oĩa:ſapiẽtiſſime:pulcre:benigniſſime:vtiliter fecit de9.dic be
Bern. atus Ber. De iſto ſpecl'o dicit.i.Chor.xiii. Videm9 nunc p ſpeculũ ĩ enigmate.
Terciũ ſpeculũ eſt chriſt9.et iſtud eſt ſine macula omnino.

Chriſtus ignis Capitulũ xi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Ignis.[i. fili⁹ dei q̃ dicit̃ ignis cõſumens. Deutero.iiij.et ad Hebre. in fine.q̃ ꝓꝓetates ſuas cõpleuit in virgine.

Chriſtus ignis .quia

- Siccus./ ab effectu.qui omnẽ humorẽ carnalitatis deſiccauit in ea. Oſee.xiij. Adducet dñs ventũ vrentẽ.vt ſupra ca. v. A.de vento q̃ ſignat ſpm̄ſanctũ.
- Calidus./dum ipam quaſi frigidã ꝑ timorẽ./accendit ad fidẽ.dicente angelo. Ne timeas maria inueniſti gr̃am apud dominũ.
- Nobilis./qñ ipo ↄcepto./aſcẽdit in mõtana cũ feſtiatõe.⁊ deide cũ eo fugit ĩ egiptũ
- Leuis./qñ ſpretis ꝑ eius gr̃am mũdi ſolicitudinib⁹:ad celeſtia eã deſideria ſubleuauit.Sopho.iij.[In igne zeli mei].i.in feruore et vehemẽtia dilectõis mee q̃ dilexi mariã [deuorabit̃ oĩs terra].i.oĩs terrenitatis amor et appetitus.
- Subtilis./qñ amota ſenſus hebetatõe./ipam impleuit ſapientia.
- Acutus./qñ ablata ſenſus tarditate:fecit eam in corde ſuo cõſeruantẽ oĩa verba q̃ dicebantur. Luce.ij.
- Inflãmans./fili⁹ enĩ dei cor matris inflãmauit eximia caritate. Vñ pater filio eze.x.[Ingredere ĩ medio rotaꝝ].i.in cor virgĩs. Cor enim in medio eſt. [Rotaꝝ] dicit ꝓpter ſciam duoꝝ teſtamẽtoꝝ.quã ipa habuit.[Et imple manũ tuã prunis .et effunde ſup ciuitatẽ.]
- Illuminans./qui a mente virginea fugauit nubilũ totius ignorãtie.

Chriſtus ignis. q̃a ignis

Chriſtus manna Capitulũ xij.

Manna] Chriſt⁹ mãna. De quo.ſ.mãna dicit̃ Nũeri.xi. Cũ deſcẽderet ros ſuꝑ caſtra./deſcẽdebat pariter et mãna. Per [caſtra] ĩtelligit̃ virgo.q̃ terribil' eſt demonib⁹ vt caſtroꝝ acies ordiata. Cañ.vi. Per [rorẽ] ſpũſſctũs de quo ↄcepit.ꝑ [mãna] filius dei. Rorantib⁹ enĩ ei celis deſuꝑ: et ſpũſancto in eã ſuꝑueniẽte.et ei obumbrante virtute altiſſimi:ↄcepit filiũ dei q̃ figurat̃ ꝑ manna. qui de ſeipo dicit Apoca.ij. Vincẽti dabo mãna abſcõditũ. Tũc enĩ [dabit vincẽti manna abſcõditũ] qñ dabit illð qð ocul⁹ nõ vidit.nec auris audiuit ⁊c̃.i. Choꝛ.ij. Vel [mãna abſcõditũ] diuitas occulta.q̃a deũ nemo vidit vnq̃. Joh.i. Qð nobis datur⁹ eſt./qñ gl'ia ſue diuitatis nos ſatiabit. Hoc aũt manna fuit abſconditũ ſub tunica nr̃e nature:qñ diuinitas vnita eſt nr̃e carni. Qð mãna tũc nobis dabit:qñ ↄgnoſcemus vnionẽ ꝟbi cũ carne.et qñ clareſcet geniti q̃ genitura fuit. Vel etiã [mãna abſconditũ] corpus ei⁹ velatũ formis accidentiũ. Et principaliter ſolet iſtð exponi de ſacramẽto altaris. Et ſcḋm hoc ꝓſequemur. A

Chriſtus manna B

- Quia de celo dabat̃. Vñ Sap.xvi. Paratũ panẽ de celo p̃ſtitiſti illis ſine labore: omne delectamẽtũ ĩ ſe habentẽ:et oĩs ſaporis ſuauitatẽ. Et iſtud ſacramẽtũ eſt oẽ datũ optimũ.[Datũ] q̃a hic fili⁹ dei quotidie dat̃ nobis.et a pr̃e:et a ſeipo et a ſpiritu ſctõ. Et eſt [optimũ] q̃a ſine chriſto nihil aliud valeret. Et eſt [omne].i.ſufficientia omniũ.[Et deſcẽdit a pr̃e luminũ. Joh.vi. Pater me⁹ dat vobis panem verum de celo.
- Quia album. Exodi.xvi. In quo chriſti puritas ⁊ mũdicia./q̃ eſt cãdor luc̃ eterne ⁊ ingreſſus eſt mũdũ ſine macula.qð deſignat̃ in candore hoſtie.
- Quia minutum erat. Exo.xvi. Et in hoc notat̃ chriſti hũilitas.qui ſe tam immẽſũ abſcõdit ſub tã breui forma panis et vini. Ideo dicit̃ Exo. xvi.q [mãna deſcẽdẽs ad ſupficiẽ terre:apparuit in ſolitudine minutũ] q̃a ſingular̃ fuit ei⁹ hũilitas.
- Quia ſubtile.q̃a modus incõprehẽſibil' nobis modo./et in vita p̃ſenti. Hoc enĩ ſacramentũ credere p̃cipimur./diſcutere ꝓhibemur.ſicut dicit ambroſius.
- Quia quaſi pila tũſum. In quo chriſti patiẽtia .q̃ attrit⁹ eſt ꝓpter ſcelera nr̃a. Iſa.liij. Paſſibil' enĩ fuit et mortal'.qð ſignat̃ in tunica vl' palea manne. Sed hec palea in pila crucis amota et ſepata eſt ab eo. In q̃ etiã ĩnuit̃ ꝙ h̃ ſacramẽtũ ↄpetit veris patiẽtib⁹. Et nota ꝙ in tũſione imminuit̃ gñũ.quia in tribulatõe debem⁹ hũiliari ſub potẽti manu dei.vt nos exaltet ⁊c̃.
- Quia ĩ ſilitudinẽ pruine albe.ſ.fuit ſuꝑ terram. Exo.xvi. Albedo ſignat chriſti pu- C

Ambro.

Chriſt⁹ ĩ ſacramẽto manna

ritatē et mūdiciā.q̄ duo ſūme neceſſaria cōmūicare volēti. [Pruine] etiā que frigida ē.q̄a in hoc ſacramēto digne ſūpto:ꝫ incentiua libidinis et vicioꝝ habet̃ ſpūal' refrigerij tēperies. Cōtra culpā.q̄a hoc ſacramētū digne ſumptū debilitat fomitē. et elidit ꝑmos mot⁹ et tēptatōes.vt poſſit dicere tal'. Trāſiuim⁹ ꝑ ignē et aquam ꝛc̄. Cōtra penā caro chriſti myſtica.i.vnitas eccl'ie.cui⁹ mēbris ꝯpetit illō. Juſtus ſi morte ꝑoccupatus ꝛc̄. [Pruina] etiā herbas nociuas extiguit. ſic ꝛ iſtud ſacramentū ꝯcupiſcētias. Terrā fertilē reddit. q̄a fecūdat cōſcientiā in bono. Lutū tegit:quia caritas chriſti in digne recipiēte opit multitudinē peccatoꝝ. Alit' [Pruina] aq̄ eſt frigore ſolidata. q̄ candida ē.et terrā reddit candidā. Aq̄ hec fuit noſtra mortalitas et defect⁹.fluida ante paſſiōem.frigore aūt paſſiōis ꝛ imortalitat̃ gloria ſolidata.q̄ terrā mēt̃ nr̄e ſi i eā ꝯ ꝯſideratōez ceciderit.cādidā reddit ꝛ decorā.

Quia erat q̄ſi ſemē coriādri albū .i.vilis oleris. Exo.xvi. Et coloris bdellij. Nūeri xi. Et saporis q̄ſi panis oleati. Quia chriſtus oīmodā vilitatē et pauptatē ꝑ nob pati dignat⁹ eſt. Vn̄ dic̄. Ego ſum opprobriū hoīm et abiectio plebis. Et ꝑpt' humilitatē hui⁹ ſacramēti ꝯtēnit' a m'tis. Itē olus eſt cib⁹ infirmoꝝ. ſicut dr̄ Rom. xiiij.et hoc ſacramentū ſuſtentat nr̄am infirmitatē.

Quia dulcedinē mellis habebat. Vn̄ Exo.xvi.dr̄ q [guſt⁹ ei⁹ erat q̄ſi ſimile cū melle.] In q̄ notat' dulcis māſuetudo patiētiſ.q̄a ꝑ crucifixorib⁹ orauit. [Simila] etiam q̄ eſt puriſſima et cādidiſſima farina.chriſti deſignat hūanitatē.in q̄ eſt plena refectio. Vn̄ Joh.vi. Caro mea ꝟe eſt cib⁹. [Mel] ſignat deitatē.in q̄ ꝑfecta erat plenitudo dulcedinis.q̄ ſatiabimur cū apparuerit gl'ia ei⁹. Hoc māna habemus mō ad refectōez.ſed ī futuro ad fruitōem. Itē Nūeri.xi.dr̄ q [erat ſapor' q̄ſi panis oleati] .i.frixi in oleo. [et habebat ſaporē q̄ſi ſimile cū melle] .i.puritatē hūanitat̃ cū dulcedine diuitatis. [et q̄ſi panis oleati] ꝑpter miſicordiā.

Aliter [Albedo] mūdicia carnis chriſti [ſimila] deitas [mel] hūanitas. In ꝯiūctōe mellis cū ſimila.vnio hūanitatis ad deitatē. Bdelliū in terra euilath inuenit'. q̄ interꝑtatur a ꝑncipio.et ſig̃t humanitatē illi⁹ q̄ ē principiū de principio. Et ē bdelliū:ſicut dicit plini⁹:arbor aromatica magnitudie oleagina.cui⁹ lacrima lucida ē. guſtu amara:et boni odoris.ſed infuſiōe vini odoratior. Et ſignat hec arbor hūanitatē chriſti.que ē mire ſuauitat̃.ad nos defundēs exēpla.et ꝑ miſicordiā oleagina.cui⁹ paſſiōis lacrima lucida ē.et imitātib⁹ amara.boni odoris ꝑ ſe: ſed infuſione vini .i.ſanguinis dn̄ici odoratior.q̄a incarnatōiſ beneficiū ſuaui⁹ ē et mag̃ odoriferꝫ reddit' ꝑ ſanguis ꝑciū.quē q̄ homo factus eſt effudit in cruce. D

Bdelliū Plini⁹

Quia ſapiebat ī ore cuiuſlibet qd̄ volebat ꝑcipue de bonis.ſicut dr̄ Sap.xvi.vt ſupra. In ſumptōe enī hui⁹ ſacramēti plena eſt ſuauitas.niſi q̄s ꝑ peccatū corruptū habeat palatū.q̄ntum enim diligit q̄s.tantū ei ſapit.

Quia manna dictū ē panis angeloꝝ. Unde in ps. [Panē angeloꝝ māducauit hō] q̄a virtute qua angeli ſubſiſtūt:creat⁹ eſt ille panis.hoc ſignificās q de celis ventur⁹ erat.qui ſpūaliter paſceret electos ſuos. Vn̄ et māna ꝑus dn̄ico die venit de celo:ad ſaturitatē populi hebreoꝝ.ꝛ chriſt⁹ natus ē tali die.

Chriſtus manna

Quia indurabat' ad ignē.ſicut dr̄ Exo.xvi.que coq̄nda ſunt coq̄te. inter q̄ enumerabat' māna. Sic chriſti hūanitas indurabat' et roborabat' ꝑ ignē deitat̃ vl' tribulatōis. Unde dicit poſt paſſionē. Aruit tanq̄ teſta ꝟtus mea. Spūſſctūs etiā cocus ē.et decoquit h̄ ſacramentū ſuo mō ineffabili. E

Quia liq̄fiebat ad ſolē.ſic̄ dr̄ Exo.xvi. Qd̄ enī ab igne nō poterat extermiāri. ſtati ab exiguo radio ſolis calefactū tabeſcebat. Sap.vi. Chriſt⁹ enī hmōi mutabilitati ꝑ nobis ſe ſuppoſuit. Vn̄ Lu.xxij. Fact⁹ ē ſudor ei⁹ ſicut gutte ſanguis decurrētis in terrā. Sol feruor tribulatōis. Vn̄.ꝑ diem nō vret te ꝛc̄.

Quia ſexta die colligebat' ī dupli̇̄. Exo.xvi. Sic chriſt⁹ ī ſexta etate collect⁹ ē duplicatus.q2 de⁹ et hō. Vn̄ et dicit' emanuel. Sic collegit thomas dicēs. Dn̄s meus et de⁹ me⁹. Sic etiā de⁹ et hō ſumit' in ſacramēto.

Quia cū rore deſcēdebat et ſꝑ colligebat'. Exo.xvi.et Nūeri.xi. Sic et chriſt⁹ in h̄

ſacramẽto cũ rore grẽ debet ſumi. Nã q̃ aliter accipit iudiciũ ſibi mãducat ⁊ bibit.
Chriſt⁹ i ſacramẽto manna — Quia mane ante ſolis ortũ colligebat. Exo. xvi. Sic ad lrãm. mane tpis debet q̃ſ-
q̃ ſurgere ad miſſam. vbi verũ mãna. i. corpus chriſti repñtat. et a ſacerdote ĩ p-
ſona omniũ fideliũ accipit. Sil᷑ nocte pcti fugata. dũ recens ẽ ingenij pſpicacitas
addiſcẽda eſt ſacra ſcriptura. q̃ ſignificat p manna. vt etatis pmicie dño offerant.
Beda — Sicut etiã dr Mar. in fi. et Lu. xxiiij. Mulieres valde mane venerũt q̃rere cor-
pus chriſti ad monumẽtũ. In q̃ ſicut Beda dic. magn⁹ feruor ĩueniẽdi dñm oſtẽ-
dit. Et in h̃ myſtice dat nob exemplũ. vt decuſſis viciorꝫ tenebris ad corp⁹ dñi ac-
cedamu⁹ [et mane] .i. cũ iam incepit nouitas vite ſpũalis. q̃ dies eſt. Vñ Ephe
v. Eratis aliq̃n tenebre. nũc autẽ lux in dño. [Altare] ſepulcrũ dñi deſignat. in q̃
carnis ei⁹ et ſanguis myſteria celebrãt. [Aromata] q̃ deferũt. odorẽ virtutũ ⁊ ſua-
uitatẽ orationũ ſignificãt. cũ q̃bus altari debemus ꝓximare.

Quia ĩ mẽſura vni⁹ gomor colligebat p ſingula capita. Exodi. xvi. Sic et q̃libet
ſacerdos debet eſſe cõtentus vno gomor in die. i. vt tñ ſemel celebret. ne iudiciũ
ſibi mãducet et bibat. Gomor interptat ↄſolatio vl pfectio. q̃a ſacramẽtũ iſtd mõ
eſt nobis ad ↄſolatõem ne cadam⁹. in futuro erit ad pfectõem.

Quia q̃ plus de mãna collegit nõ habuit plus. nec q̃ min⁹. min⁹. Exo. xvi. Sic ẽ
d corpe chriſti ſuſcepto ſub breuiſſima ꝑticl'a hoſtie. aut ſub forma maximi panis

Quia reſuatũ vſq3 mane cõputruit ⁊ ſcatebat v̄mib⁹. Exo. xvi. q̃a ↄtra p̃ceptũ mo- F
yſi faciebãt. Illis enĩ erit chriſt⁹ q̃ſi v̄mis corrodens. q̃ aliter docent q̃ ſentiãt. vl
viuũt q̃ doceãt. Unde dicit chriſt⁹ Oſee. v. Ero q̃ſi tinea effraim. et q̃ſi putredo
domui iuda. Itẽ [ecce poſit⁹ ẽ] chriſt⁹. ſ. [hic] .i. in ſacramẽto [in ruinã ⁊c.] ↄ in-
ſtitutũ ſuũ accedẽtib⁹. Et p hoc mãifeſtũ eſt. q᷑ alteri⁹ modi fuit mãna q̃ ſit eucha-
riſtia. q᷑ ſcaturiebat v̄mib⁹ vſq3 mane reſeruatũ. Euchariſtia v̄o manet incorru-
ptibil᷑: et ſumptores ſuos: ſi digne accedãt incorruptibiles reddit. Et h̃ idõ. q᷑ mã-
na erat cib⁹ corpal. Euchariſtia eſt cib⁹ ſpũalis. Et ſicut manna r̃ficiebat corpus.
ſic euchariſtia ſaginat aĩam interi⁹. Vel meli⁹. q̃a diuitas vnita carni ĩ triduo ſe-
pulture ↄſuauit eã a putredine et v̄mib⁹. Vñ. Nõ dab ſcrm̃ tuũ videre corruptõꝫ

Quia de eo dixerũt filij iſrl. manhu. qd ſignat q̃d eſt hoc? Et reſponſũ eſt. mãna. qd
interptat. q̃d eſt h̃: vel quõ ẽ iſtd: Et ita nõ termiabat q̃ſtio p q̃ſtionẽ. Et reſpon-
dit moyſes. Iſte ẽ panis quẽ dedit nobis de⁹ ad veſcendũ. Et ſp reſtabat q̃rere.
q̃d eſt hoc. donec ſũm⁹ magiſter q̃ſtionem iſtã ſoluit in cena dicens. Hoc ẽ corpus
meũ. Matth. xxvi. q. d. Nolite querere vl dubitare ampli⁹. q̃d eſt hoc? vel quõ ẽ
iſtud: in hoc ſacramẽto altaris. q᷑ ego q̃ magiſter ſum determino et dico. hoc ẽ cor-
pus meũ. Et huic magiſtro debẽt credere diſcipuli ſui. Cui ſolutõi ſi aſſenſeris p
ↄſenſum vere fidei. fiet tibi panis vite. alioq̃n fiet tibi iudiciũ mortis. q̃a ſm diuer-
ſitatẽ accipientiũ hoc ſacroſanctũ ferculũ q̃buſdã eſt electuariũ. alijs eſt venenum.
Vñ Lu. ij. Ecce poſitus ẽ hic in ruinã ⁊c. vt ſup̃ imediate. [Man] iterptat quid
vel quõ: [Mãna] q̃d eſt hoc? vel quõ eſt iſtd: Numeri. xi. [Cũ deſcẽderet ros ⁊c.]
In deſcenſu roris. incarnatio filij. de q̃ poſſunt oẽs admirari ⁊ dicere. q̃d ẽ hoc?

Itẽ hoc manna ꝓpter ſuos effectus appellat panis angelorꝫ quẽ mãducauit homo. G
Unde ps. [Pluit illis mãna ad mãducandũ. et] p id eſt [panem celi dedit eis] .i.
panẽ de celo aerio miſſũ. vl miſterio ãgelorꝫ patũ. [Panẽ angelorꝫ mãducauit hõ]
Joſeph⁹ — Efficiebat enĩ ille cib⁹ p pte quod cib⁹ angelorꝫ. Dicũt enĩ ioſeph⁹ et iudei. q᷑ q̃-
diu hoc pane veſcebant nũq̃ aſſellauerũt. hec ioſeph⁹. Hebrei v̄o dicũt: q᷑ ĩ eodẽ
ſtatu cõſeruabat illos. Unde datũ erat nõ ad reſtauratõem depditi: ſed ad ↄſerua-
tionẽ reſidui. Unde caleph dixit ioſue Eiuſdẽ. xiiij. ſe eſſe eiuſdẽ valoris cui⁹ fue-
rat quãdo miſſus ẽ ad explorandũ terrã ꝓmiſſionis. Et ideo dicit [panis ange-
lorũ] qui nũq̃ infirmant aut corrũpunt aut ſeneſcũt. Vel dicit [panis angelorꝫ]
q᷑ miniſterio angelorꝫ parat⁹ ẽ. Vel q᷑ ſignificat chriſtũ: q̃ eſt panis angelorꝫ. Itẽ
de hoc mãna dicit Apoca. ij. [Vincenti dabo] gratis. expone ſicut habes ſup̃ in
ꝓncipio capl'i. et infra particl'a. vi. c. xviij. ante finẽ. titulo. vbi chriſt⁹ dicit lignũ.
[Mãna abſcõditũ] .i. ſuauitatẽ dulcedinis interne et eterne. [Mãna] interptat

quid eſt hoc· et ſancti in eterna beatitudine recepti :et ab vbertate domus dei
inebriati intantum mirabuntur ꝙ quaſi ſtupefacti nō remanebit in eis ſpiritus.
exemplo regine ſaba·iij. Regū.x.que viſa ſapiētia ſalomōis.'nō habebat vltra ſpi
ritū ꝑ admiratōe.[Abſconditū] Iſa.xlv. Vere tu es de⁹ abſcōditus. De hac ab
ſconſiōe Exo.xvi.legiꝭ ꝙ manna ita abſconditū erat in archa :ꝙ nec ſacerdos in/
grediēs ſancta poterat illud videre. In q̄ ſignaꝭ:ꝙ q̄ntūcūqȝ ſe erigat homo ꝑ cō/
templationē ad ſupna:nō tn̄ videt deū ſicut eſt in gloria ſua. Exo.xxxiij. Nō vi/
debit me homo et viuet.

Aliter. Dn̄s in penthecoſte.'effūdēs ſup aplos ſpūſſancti dulcedinē.'dedit eis mn̄a
abſcōditū.'quod ꝑauit paupib⁹ i dulcedine ſua. De q̄ alibi. Quā magna multitu
do dulcedis t·rc.[quā abſcōdiſti timētib⁹ te].i.reſeruaſti. Sicut mater abſcōdit ⁊
reſeruat filio pomū.vl mel.aut aliq̄d quod vult ei dare. Hec eſt ſic⁹ dulc̄ Judicū
ix.q̄re li.xi.ti.i.y. Hanc dulcedinē ſenſerat Petr⁹ Matth.xvij.et q̄ſi iebriat⁹.nec
etiam volens de loco quo eā guſtauerat ſe remouere dicebat·[Dn̄e bonū eſt nos
hic eſſe.faciam⁹ hic tria tabernacl'a.] Sic deberēt facere qui vl q̄nq̄ȝ guſtauerūt
vel guſtare vellēt hoc māna:libēter reſidere in clauſtro vel cella:vt ſepi⁹ inebriareꝭ.
exemplo btē virginis in ſuo thalamo reſidētis.qn̄ veniebat angel⁹ nūciare. Spūſ
ſctūs ſupueniet in te rc. Propter h̄ videꝭ ꝙ abbates et monachi tā crebro ꝑ cauſis
leuib⁹ eq̄tātes:nunq̄ȝ guſtauerūt de hac dulcedine dei. Hoc aūt manna q̄ſdam in/
ebriat.quoſdā impinguat.et ſic vnicuiqȝ ſapit id qd̄ d̄ſiderat.ſicut iſtō māna filijs
iſrael. Unde Sap.xvi. Paratū panē rc. Vel ꝑ manna ſignaꝭ gl'ia eterna.q̄ dabiꝭ
i futuro.vt dictum eſt ſupra E.in fine.

Maria manna — Itē ſup illū locū[Ego ſum ꝟmis et nō hō] dicit Aug⁹·ꝙ maria ꝯgrue pt dici māna — Aug.
quia ē ſubtilis:ſplēdida :ſuauis: et virgo .q̄ velut celit⁹ veniēs.'cunctis eccl'iaꝝ po
pulis in cibū dulciorē melle fluxit. Quē cibū q̄ neglexerit:ſicut iudei māna faſtidie
bant.nō habebit vitā in ſeipō.ſed ei cibus hic in iudiciū ꝯuerteꝭ. Itē de hoc man/
na vermicul⁹ ꝑcreabaꝭ:qn̄ chriſtus in ꝟgine incarnabaꝭ.

¶ Hic debet ſcribi quomodo maria māna.

¶ Hic pro capitulo.xiij.debet ſcribi quomodo chriſt⁹ mel

¶ Chriſtus ros ¶ Capitulū xiiij.

Et ros.] Ros eſt ſpūſſctūs ſupueniēs ꝑncipaliter in virginē:in filij dei cōce/ — A
Aug⁹ Iſidor⁹ — ptōe.et fomitē ita penit⁹ extinguēs in ea:ꝙ nullo mō poſtea peccare potuit.
ſicut dicit btūs aug⁹. Scōm Iſidoꝝ Ros dicit.'q̄a rarus eſt.i.ꝑſpicuus et n̄ ſpiſ
ſus vt pluuia. De hoc rore dicit Ecci.xviij. Nonne ardorem refrigerabit ros rc.
Hic etiā ros ad ꝑlem fecūdauit eam.et ipa de hoc rore cōcepit. Un̄ Nūeri.xi.[Cū
deſcēderet ros ſup caſtra:deſcēdebat pariter ⁊ man.] Per[caſtra] ſignaꝭ btā ꝟgo.'
que dicit terribilis vt caſtroꝝ acies ordiata· Per rorē ſpūſſanctus. Per māna fi/
lius dei.cui⁹ incarnatōem petit eccl'ia dicēs Iſa.xlv. Rorate celi deſuper rc.

Itē chriſtus ros:qui fecundauit virginē.opa enī trinitatis inſepabilia ſunt. Ipe eſt
Chriſt⁹ ros hermon — enim[ros hermon]q̄d interpꝑtaꝭ lumē exaltatū.q̄a chriſtus q̄ eſt lux vera :ꝑmo ex
altatus ē in cādelabro crucis in paſſiōe.ſecūdo in aſcēſiōe ad celū [q̄ deſcendit in
montē ſyō].i.in btām virginē in incarnatōe.que eſt ille mons :ſuſtētans et ſuppoꝛ
tās ciuitatē eccl'ie.'que ꝑ ſyon. Matth.v. Non poteſt ciuitas abſcōdi ſupꝛa mōtē
poſita rc. Chriſtus enī ros eſt.'maxime quo ad primū aduētū. Unde dicit Oſee
xiiij.[Ero quaſi ros.et iſrael germinabit q̄ſi liliū.] In hac autoꝛitate notanꝭ duo.
ſcȝ.chriſti benignitas:et marie dignitas. Chriſti benignitas.'notaꝭ vbi ſe cōpat ro
ri. Un̄. Domin⁹ dabit benignitatē. Et hec benignitas cōſiſtit in duob⁹. Primuȝ
eſt dignatio hūilitatis. Unde dicit [ero] Scōm.'miſeratio pietatꝭ. Un̄ [q̄ſi ros]
Marie dignitas.vbi lilio cōparaꝭ. Et nota ꝙ dicit [Ero quaſi ros] extinguens
ſcȝ fomitē in ea ex toto.vel ita debilitās vt de cetero nō inſurgat in eā. [Et iſrael]
.i.beata virgo ꝑfuſa hoc rore [germinabit q̄ſi lilium] Iſrael interpꝑtatur princeps
cum deo. Maria enī ſola principatū cū deo obtinet in celo et in terra. Interpꝑtatur
Hiero. — etiā vigil cū deo:ſicut dicit Hieronym⁹.q2 ipa iugiter vigilat cū filio ad cuſtodiā

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

populi chriſtiani. [Germinabit quaſi liliũ] Liliũ enĩ nõ ſeminatõne ꝓpagaẗ:ſed
de ſubſtãtia lilij portio ſumiẗ et plantaẗ et fit liliũ. Sic beata virgo ex ſe ſobolem
ꝓpagauit.q2 de eius carne quandã portõem ſumpſit ſpũſſanctus.et formauit in li
Dignitaſ ꝟginis liũ.i.in filiũ.qui dicit Cãticorum.ij. Ego liliũ conualliũ. Itẽ in hac autoritate no
taẗ dignitas virginis in trib9. Primo in excellẽtia hũilitatis.cum dicit [iſrael] qd
interptatur prĩceps cũ deo.quia q̃ ſe hũiliat exaltabiẗ. Scdo in ꝓrogatiua fecũdi
tatis.vnde.[germiabit] Tercio in ꝑuilegio integritatis .vnde [q̃ſi liliũ] Et hec
tria accepit a triplici ſtatu.q̃ notaẗ ibi Eccĩ.xxiiij.[In iacob inhabita] q̃ ꝑluctum
hoc nomen iſrael acq̃ſiuit.

Sermo ĩ ĩcarnatõe dñica Item ꝺ hoc rore Iſa.xliiij. Rorate celi deſuꝑ ꝛc. Quod ſic debet exponi [Ro — B
rate celi deſuꝑ. et nubes pluant iuſtũ:aperiaẗ terra.et germinet ſaluatorem.]
In verbis iſtis exprimit yſaias deſideriũ ſanctorũ patrũ deſiderantiũ aduentum
chriſti in carnẽ. Et in verbis iſtis cõtineñ tres petitiões in quib9 chriſt9 petitur.
Petit ergo a celis rorẽ.a nubib9 pluuiã.germen de terra. Per celos angeli.ꝑ nu
bes ꝓphete.ꝑ terram beata virgo. Dicit ergo. [Rorate celi deſuꝑ] Quaſi di. Ue
niat gabriel ꝛ roret.i.rorẽ annũciet. Aduẽt9 ei in carnẽ ſignificaẗ ꝑ roꝛ deſcẽſũ mul
tiplici de cauſa. Primo deſcẽſus roris occultus eſt et abſcõditus. Qualiter ros de
ſcẽdit in lilium nõ videẗ.ſed ꝙ ex eius deſcẽſu ſpecioſior fit flos lilij.cognoſciẗ. De
ſcendit enĩ domin9 in virginẽ:manẽte virginitatis integritate.ſicut ros deſcẽdit ĩ
liliũ ſine lilij corruptõne. Qualiter deſcẽdit. nõ capit mens hoĩs.q2 generationẽ
eius q̃s enarrabit: Iſa.liij. Sed ꝙ in virginẽ deſcendit:credo et cõfiteor.ꝙ ex eius
aduẽtu magis incãduit flos virginis. Unñ Oſee vlti. Ero quaſi ros ꝛc.vt ſuꝑ im
mediate. Itẽ ſecũdo ros refrigerat. Unde diciẗ.ꝙ angel9.i.chriſtus:fecit mediũ
fornacis quaſi ventũ roris flantem. Daniel.iij. [Et nubes pluant iuſtũ. Nubes]
ꝓphete:qui tonant.pluũt.fulgurãt. ſed hic dicit.nubes pluant.q̃ſi di. Nõ poſſu
mus ſuſtinere fulgura vł audire tonitrua.o nubes nobis chriſtũ pluite.i.vt plu
uiam nũciate:que leui ictu ꝑcutit:et ꝑcutiẽdo rigat. Fulgurabat enĩ hec nubes
dicẽs Deutero.xxxij. Si acuero vt fulgur gladiũ meũ ꝛc. Fulgur.vindicta dñi.
qui frangit ſuꝑbos.igne cremat auaros.fetere facit luxurioſos [Pluant] inquã
[iuſtum] .i.veniat qui iuſticiã faciat de diabolo ſeductore:ſicut fecit de hoĩe ſedu
cto. Iuſte enĩ tenebaẗ hõ.ſed iniuſte tenebat eũ diabolus.quia nõ fecerat hõ dia
bolo ꝓpter qd ei nocere deberet. Unñ dñs Iſa.lij. Ablatus eſt vi popul9 me9 gra
tis.dñatores eius inique agunt ꝛc.

Sequiẗ [Aperiaẗ terra:et germinet ſaluatorẽ] Terra hec beata virgo. Quere li.i.ca. — C
vi.D.li.viij.ti.i. Sed cũ beata virgo dicaẗ ter porta clauſa.i.ante partũ:et ĩ par
tu:et poſt partũ.quomõ dicit ꝓpheta.[Aperiatur terra.] Ideo ei vtiẗ verbo ape
riẽdi.quia beata virgo.virgo erat apocriſa.i.abſcondita et concluſa.ſeipam enim
cõcluſerat. Quia ſicut diciẗ Eccl'iaſtici.xxviij. Ori ſuo fecerat oſtia.et ſeras aurib9
ſuis. Et fedus pepigerat cum oculis ſuis vt nec cogitaret de homĩe. Aperuit aũt
aures ad audiendũ verbũ angeli.cor ad credendum et cõſentiendũ.os ad cõſenſũ
exprimendũ.et orandũ.vt fieret ei quod ꝓmittebaẗ. Unde dixit.[Fiat mihi] Iõ
dixit Canticorũ.v. Peſſulum oſtij mei aperui dilecto meo.at ille declinauerat at
ꝗ tranſierat.[Oſtiũ] conſenſus ẽ.niſi ꝯſentiaẗ ꝟbo.verbũ nõ intrat ad cor.[Peſ
ſulum] eſt diſcretio. quia non eſt conſentiendũ niſi diſcretõne preuia. Eua enim
ita aperuit diabolo ꝙ fregit peſſulum.quia conſenſit verbo eius anteꝗ̃ precedẽ
te ratõne dijudicaret verbum. Sed beata virgo aperuit.peſſulum nõ fregit. di
cens cũ diu ꝑcogitaſſet.qualis eſſet iſta ſalutatio.[Quomodo fiet iſtud] Et poſt
hoc expreſſit conſenſum.dicens.[Ecce ancilla domini.fiat mihi ſm verbũ tuũ]
Sic igitur aperta eſt terra:vt germinaret ſaluatorem. Et anteꝗ̃ dixiſſet hec ver
ba.iã [dilectus declinauerat] vt.ſ.fieret ſeruus.quia ancille fili9 [atꝗ traſierat]
.i.ꝑ oſtiũ conſenſus intrauerat. Ideo ipa dixit.[Surrexi vt aperirẽ dilecto meo]
[Surrexit] enĩ cũ ſe hũiliauit dicẽs. Ecce an.[Apuit] cũ dixit.fiat mihi. Tãdiu

igit̃ clauſa fuit hec terra ad ꝯſentiendū .donec intellexit ꝙ poſſet ꝯcipe et parere
manēs virgo. Nō enī incarnaret̃ i ea verbū patris.⸍niſi ipa cōſenſiſſet. Vñ figura⸗
ta ē p rebeccā.⸍q̄ ꝯſenſum ſuū expſſit nubēdi yſaac. Geñ.xxiiij. Itē tercio ⌊ros⌋ iui
ſibilis.⸍eſt grã q̄ ante angeli miſſionē mariā illuſtrauit.ſed ⌊nubes iuſtū pluit⌋ qñ
angel⁹ incarnandū filiū nūciauit ⌊terra ſe apuit⌋ qñ maria credidit ⁊ cōſenſit. ⌊et
ſaluatorē germīauit⌋ .i.de ſpūſctō .ħ ē.opatōe ſpūſſancti cōcepit. Et nota ꝙ vir⸗ D
go germīauit vt herba. Unde.ij.Regū.xxiij. Sicut pluuijs germīat herba de ter
ra. Floruit vt liliū. Iſa.xxxv. Exultabit ſolitudo et florebit q̄ſi liliū. Fructificauit
vt vitis. Eccli.xxiiij. Ego q̄ſi vitis fructificaui ſuauitatē odoris. In germīe her
be viroꝛ.in flore odoꝛ et decoꝛ.in fructu ſapoꝛ et odoꝛ. Et nota ꝙ diuitas chriſti p
p̄e fuit q̄ſi ros. qui inuiſibiliter deſcēdit et aſcēdit. Ioħ.iij. Neſcis vnde veniat
aut quo vadat. Iob.ix. Si venerit ad me nō videbo eū ⁊c̃. Caro aūt ei⁹ pluuia vi
ſibilis. Cui⁹ gutte aque et ſanguis mūdum aridū rigauerūt.

Chriſtus ros

Ratōe originis. quia de celo. Io.iij. Qui de celo venit ſup omnes eſt. E
Rōe ꝓprietatis. Ros enī occulte et ſuauiter deſcēdit. Et filij dei tam ſecreta fuit in
carnatio: ꝙ mlti angeli neſcierūt. Vñ admirabant̃ in aſcēſione ei⁹ dicētes. Quis
eſt iſte q̄ venit de edom. Iſa.lxiij. Itē occulte et impceptibiliter. Vñ Iſa.liij. Ge
Chriſt⁹ ros — neratōnem eius q̄s enarrabit: Ioħ.i.dicit iohes baptiſta. ⌊Nō ſum dign⁹ ſoluere
corrigiā calci.ei⁹⌋ .i.explicare vnionē v̄bi. Itē Iſa.xxiiij. Secretū meū mihi ⁊c̃.
Itē ſuauiter.qꝛ ſuauis ē dñs vniuerſis. Suauiter enī illapſus ē vtero virginali.
ita ꝙ natura miraret̃.et mater abſq3 defloratōe grauidaret̃.
Rōe opatōis.ros enī rigat et ſuo mō terrā inebriat et fecūdat. Et ſm hoc duo ſigna
dabant̃ gedeōi Iudic̃.vi: q̄a area rigabat̃ ⁊ vell⁹ inebriabat̃. Iſa.lv. Quō deſcen⸗
dit imber et nix de celo ⁊c̃. vſq3 ibi. ⌊inebriat terrā.et infundit eā. et germīare eam
facit⌋ Ecce tria. inebriatio. rigatio. fecūdatio. quere ſupꝛa ca.viij.in fi. Itē ros ſuo
mō illuminat. Vñ Iſa.xxvi. dꝛ marie.⸍eccleſie. et fideli aīe de chriſto. ⌊Ros lucis
ros tuus. Ros lucis⌋ .i.chriſt⁹ fecūdans affectū: inq̄ntū ros.et illumināſ intelle
ctum inq̄ntum lucis.
Aliter ⌊Ros⌋ noctis.⸍grã dei ſubueniēs in tribulatōe. Itē vbi nos habem⁹ ⌊ros lu⸗
cis ros tuus⌋ dicūt.lxx. Ros q̄ ad te eſt.⸍eſt ſanitas eoꝝ.ſ.ros incarnatōis. Item
⌊ros⌋ ardorē tpis aut extiguit aut tēperat. Eccl.xliij. ⌊Ros⌋ enim.i.chriſt⁹ ⌊obui⸗
ans diabolo venīēti ab ardoꝛe⌋ .i.ab incendio.ſ.gehenne vbi habitat. vel ⌊ab ardo
re⌋ .i.a deſiderio malefaciēdi. vbi ip̄e habitat et vñ venit ad temptādū nos. vt ſecū
cōburat in foꝛnace gehenne. accēdit enī peccatores p culpā. et eos ſecū ꝯburit p pe
nam. ⌊humilē efficiet eū⌋ q̄a chriſt⁹ patiens in cruce hūiliauit calūniatorē. Unde
⌊Tu hūiliaſti ſicut vulneratū: ſupbū⌋ .i.diabolū.id ē.minoraſti potentiā ei⁹. Vñ.
Si aūt fortioꝛ eo ſupuenerit ⁊c̃. Lu.xi. nō ſicut occiſū. quia adhuc habet manū at
trahentē.⸍ſed in fine ſpiritu labioꝝ ſuoꝝ interficiet impium. Iſa.xi. et occidet ce⸗
tū q̄ in mari ē. Iſa.xxvij. Ad hoc etiā venit chriſtus vt ros in ſua incarnatōe. vt ar
dorē peccati q̄ mūd⁹ flagrabat extingueret.

Chriſtus ros F

Quia ſuauis. Mirabiliter enī et ineffabiliter iocūdat ꝯſciam quā inhabitat p grã
am. Pſal. Suauis dominus vniuerſis.
Qꝛ nutritiu⁹. Grã ei ei⁹ ē nutrix toti⁹ bōi. Vñ ſap.xvi. Oīm nutrici grẽ tue d̄ſuiebāt.
Quia nocturn⁹. Et chriſt⁹ incarnat⁹ eſt pplo gentiū in tenebris ambulāte. Iſa.ix.
Chriſt⁹ ros — qñ.ſ. vna cathena tenebraꝝ oēs erāt colligati. Sap.xvij.
Quia lucid⁹. Iſa.xxvi. Ros lucis ros tuus. In hoc notat̃ priuilegiū chriſti: q̄ ſi⸗
ne nebula fuit omnis peccati. Unde et ip̄e dicit Ioħ.viij. Ego ſum lux mūdi.
Quia frigid⁹. Et p ħ extiguēs i electꝭ ſuiſ feruorē tēptatōnū. ⁊ r̃frigerās eſtū ꝯcupia G
rū. vñ. Angel⁹ dñi deſcēdit cū azaria ⁊ ſocijs ei⁹ ī foꝛnacē. ⁊ fec̃ mediū foꝛ. q̄ſi ven⸗
Quia ſperic⁹ ē. Ducit enī p grãm ſuā ad eternitatē. cui⁹ — tū roꝛꝭ flātē. Dañ.iij.
appetitus ſeu deſideriū in figura ſperica deſignat̃.

Que deſcēderūt i ortū ꝯcluſum

Quia modicas habet guttulas in q̄bus deſcēdit. Sap. xi. Tanq̄ȝ gutta roris ante-
lucani q̄ deſcendit in terrā. Job. xxxviij. Quis eſt pluuie pater? vel q̄s genuit ſtil-
las roris? Et hec modicitas deſignat humilitatē.
Quia matutin⁹. Oſee. vi. [Miſericordia vr̄a] .i. chriſt⁹ de pura et mera matris mi-
ſericordia nob dat⁹ eſt [q̄ſi nubes matutina et q̄ſi ros matutinus] ⁊c̄. Quia qua-
ſi cōtemptibil' in p̄mo aduētu: ſe patit̄ mō ab oīb ꝯculcari. Unde dicit. [Cōculca-
uerūt me inimici mei tota die] .i. toto tp̄e gr̄e. Sed in iudicio veniet ſicͤ grādo: et
grandinabit aduerſarios ſuos. Vn̄ Sap. v. A petroſa ira plene mittet̄ grādines.
Sterilitatē tollit. i. defectū v̄bi dei. Vn̄ puuli petebāt panē. nec erat q̄ frāgeret eis. H
Fertilitatē parit. Ideo tp̄s gr̄e dr̄ plenitudo tp̄is. Gal. iiij. Tūc enī īpleta ſunt q̄cū-
cūq̄ȝ p̄dixerāt ꝓphete. ⁊ tūc plenitudo gētiū ītrare cepit ad fidē: p aploꝝ p̄dicatōeꝫ
Incarnatio dicit̄ ros. q̄a — Herbas virētes augmētat. i. virorē v̄tutū. Ad hebre. vi. [Terra bibēs imbrē] doctri-
ne [⁊ germināſ herbā] .i. virorē fidei ⁊ bonoꝝ opeꝝ [illis a q̄b colit̄] .i. p̄dicatorib
Fructus ingroſſat. qꝛ terra eccl'ie vl' hūane ꝯſcie antea erat inanis et vacua. Gen̄. i.
Improuiſe deſcēdit. Sap. xviij. Dū mediū ſilentiū ⁊c̄.
Suauis et lenis. tūc enim lenitas dei oſtenſa ē: q̄n [apparuit benignitas et hūanitaſ
ſaluatoris nr̄i dei] .i. benignus et humanatus deus.
Refrigerat. et tunc p̄ſtitum eſt refrigeriū gratie contra eſtū vicioꝝ.
Frat H. Uel ſic exponit frater h. [Ros] .i. chriſt⁹ [deſcendēs] leniter de ſupnis: ad refrigeran- I
dū incēdiū vicioꝝ [obuiās veniēti ab ardore] .i. ardori diabolice pſecutōis [hūi-
lē efficiet eū] .i. victā reddet in cruce moriēs. Prouer. xxix. Supbū ſeq̄t̄ hūilitas.
Uel ſic [Ros ab ardore veniēs] .i. chriſt⁹ a p̄re in q̄ eſt ardor caritatis deſcēdens
[obuiās veniēti] .i. diabolo [hūilē efficiet eū] .i. hūiliauit ſupbiā eius hūilitate paſ-
ſiōis. qđ ſignificat̄ in rogatiōib in dracone. q̄ duob p̄mis dieb p̄cedit. in tercia
die ſeq̄tur q̄ſi vict⁹. Itē in p̄s. [Tu hūiliaſti ſicut vulneratū ſupbū] .i. diabolum
p tuā hūilitatē. Sicut vulneratū q̄ amiſit vires in parte. et ita diabol⁹ chriſto vul-
Hiero. nerato et paſſo debilitatus ē vt hoīem volētē reſiſtere nō poſſit vincere. Hierony-
m⁹. Debil' ē hoſtis q̄ nō p̄t vincere niſi volentē. Sed nō penit⁹ extinct⁹ eſt: vt eū
nō poſſit tēptare. qđ totū cedit ad vtilitatē hoīs. Job. xxvi. [Prudentia ei⁹ pcuſ-
ſit ſupbū] .i. diabolū. quē pcuſſit dn̄s nō p potentiā. ne ille poſſet ꝯq̄ri de violētia.
ſed p prudentiā. Unde Eccl'iaſtes. ix. Inuēt⁹ eſt vir paup et ſapiēs. et libauit vr-
bem p ſapientiā ſuā ⁊c̄. Itē Job. xxvi. Prudentia ei⁹ pcuſſit ſupbū.
Item chriſt⁹ dr̄ ros [ad ꝯſolatōem paupeꝝ. Paſcit enī rore pullos coruoꝝ. quos pa-
rētes paſcere nolūt. Dicit̄ enī q̄ corui pullos ſuos nō paſcūt: donec vidēt pēnaſ eo-
rū nigreſcere. Sic mūdi amatores illos paſcūt ⁊ amplectūt̄: q̄ nigris pēnis eis aſ-
ſimilant̄. et nō illos quos ſibi videt diſſil'es. dn̄s aūt interim paſcit illos rore gr̄e:
ſed mundus cadauerib

Chriſtus angelus Capitulū xv.

Angelus .i. ſ. magni ꝯſilij: q̄ de celo deſcendēs: ingreſſus ē in eā. Gabriel enim
miſſus ad v̄ginē: nō ē igreſſus i eā: ſed ad eā. Lu. i. chriſt⁹ v̄o in eā. Eze. xliiij.
dr̄ de porta. Dn̄s de⁹ iſrael ingreſſus ē p eā. Et ibidē dr̄ de ip̄a porta q̄ [erat clau-
ſa p̄ncipi] .i. ip̄i archāgelo. Uel [p̄ncipi] .i. ad honorē p̄ncipis. ſ. xp̄i. Uel [p̄ncipi]
.i. diabolo. q̄ dr̄ p̄nceps mūdi. Joh. xiiij. Angel⁹ enī mal⁹ venit ab īfimis. hic nō
eſt ingreſſus i ortū hūc. Eccī. xliij. Ros obuiās ab ardore veniēti ⁊c̄. Uel [p̄ncipi]
.i. pctō. qđ i mltis p̄ncipat̄. Cōtra qđ dr̄ Ro. vi. Nō regnet pctm̄ in vr̄o mortali
corpe. vt obediat̄ꝫ i ꝯcupiſcētijs ei⁹. Itē chriſt⁹ angel⁹. Vn̄ Job. xxxiij. dr̄ d̄ hoīe.
Si fuerit p eo angel⁹ loq̄ns ⁊c̄. [Angel⁹] .i. chriſt⁹. Itē Iſa. lxiij. [Angel⁹ faciei
ei⁹ ſaluauit eos] q̄a fili⁹ imago p̄ris eſt. Ideo dicit̄ [angel⁹ faciei.] De h̄ angelo
multa inuenies in Apoc̄. Quere et expone.

Chriſtus ales. id ē auis Capitulū xvi.

Ales .i. auis volās. Chriſtus auis. Auis dicit̄ q̄ſi ſine via. Vn̄ Sap. v. vbi
loq̄tur de aue. Cui⁹ nullū inuenit̄ argumētū itineris illi⁹. Et viam viri in
adoleſcētula dicit ſe ſalomon ignorare Prouer. xxx. De hac aue dicitur Iſa. xlvi.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Vocās ab oriēte auē. et de terra longinq̄ virū volūtatis mee. Pater eni vocauit
hāc Lauē]. i. chriſtū in aſcēſiōe [ab oriēte] q2 chriſtus ſp fuit ī oriēte plene cognitō
nis et integre caritatis. Zacha.vi. Ecce vir oriēs nomē ei⁹. Itē ali⁹ zachariaſ Lu
ce.i. Viſitauit nos oriēs ex alto. Vocauit eum etiā pater [de terra lōginq̄]. i. ō mū
do. qui lōge eſt a deo q̄ ad amatores ei⁹. [Virū volūtatis mee] q̄a volūtas filij p
oīa ꝯſonat volūtati pr̄is. Habuit aūt hec auis. virginis vterū p nido. vbi format⁹
eſt ſm hūanitatē. Job.xxviij. Auro loc⁹ eſt in q̄ ꝯflat. [Loc⁹] iſte vter⁹ ꝟginal.
Crucē p ptica: q̄ vocat ei⁹ accubit⁹. Cañ.i. Dū eſſet rex ī accubitu ſuo ꝛc. Sepul
crū p muta. vbi depoſuit mortalitatē et paſſibilitatē quaſi veteres plumas. ꝛ aſſū
pſit immortalitatē et īpaſſibilitatē: q̄ſi plumas nouas. ꝛ inde aſcēdit ſup cherubin
in ſua aſcēſiōe. et volauit ſup pennas ventoꝝ. Infra īuenies de auib⁹ hui⁹ orti.

Chriſtus auis

Chriſt⁹ auis
- Propter alas ꝟtutū. q̄a habuit ſpm̄ ſapiētie et ītellect⁹ ꝛ ceteros oēs Iſa.xi.
- Propt volatū ī altū. Eph.iiij. Aſcēdit ſup oēs celos. ps. Volauit ſup pēnaſ vētoꝝ.
- Propter eminentiā opeꝝ. i. Pe.ij. Qui peccatū nō fecit.
- Propt leuitatē. q̄a ſine pōdere ꝯcupiſc. De q̄ Sap.i. Corp⁹ qd corrūpit ag. animā

Chriſtus apis Capitulū xvij.

Apis.] Chriſt⁹ apis mellis habēs dulcedinē. et aculei punctōnem. Qui vicꝫ A
tanq̄ꝫ apis paſcit inter lilia. florigerā inhabitās patriā angeloꝝ. Qui ad ſua
ueolentē ꝟgitatꝭ florē ī maria. in incarnatōe aduolauit. ꝯcept⁹ in nazareth: qd iter
ꝑtat flos. ibi īſedit. ibi adheſit. Cuius apis mel et aculeū nō ignorat. q̄ miſicordiā
ei ꝛ iudiciū decātat. Attamē ad nos veniēs. ſolū mel attulit et nō aculeū. i. miſeri
cordiā et nō iudiciū. Vñ pſuadētib⁹ q̄nq̄ꝫ diſcipul. vt ciuitatē q̄ eū ſuſcipe noluit:
ꝑciperet igne ꝯſumi. rñdit ſe nō veniſſe ad pdendū. ſꝫ ad ſaluādū. Hui⁹ apis duo
ſunt aduētus. veniēs ad ſaluandū in ꝑmo: mel tm̄ viſus ē attuliſſe. et q̄ſi aculeum
reliq̄ſſe. Veniens ad iudicandū in ſcdo. eos q̄ nolūt ſaluari: facere videbit ecōuer
ſo. Quaſi aculeū ſuū depoſuerat. q̄ñ tam indigna patiēs: miſericordiā et nō iudici
um exhibebat. Sed nolite peccare in ſpe. nolite ſperare in iniq̄tate. Q̄nq̄ꝫ eni hec
apis aculeū ſuū habet reſumere. et acriter nimis infigere. in medullis hoim impi
orū. quia omne iudiciū dedit filio pater.

Et nota q̄ hec apis ꝑmo flori virginitatis in incarnatōe. ſcdo arbori crucꝭ inſedit ī B
paſſiōe. De flore. i. de ꝟginali carne marie. opata eſt primū fauū. i. cerā hūanitatis
continentē mel diuitatis. De arbore crucis ſcdm. fuit eni paſſio quaſi fauus. nr̄a
redemptio q̄ſi mel. De hac ape dicit Ecci.xi. [Breuis in volatib⁹ apis. et initium
dulcoris habet fructus illi⁹.] Breuitas. hūilitas. volatilia hoīes et angeli. Eius
enim humilitas maior q̄ꝫ hoīs. Unde Lu.xxij. Quis maior eſt. q̄ recūbit. aut q̄
miſtrat. nōne q̄ recūbit: ego autē ꝛc. Item Iſa.xli. et Apoca.i. [Ego ꝑmus] in di
gnitate [et ego nouiſſim⁹] ī hūilitate. Maior etiā q̄ꝫ angeli. Vñ. Minuiſti eū pau
lomin⁹ ab angelis. qui nō ſunt carnei. nec poſſunt mori. Hec apis flori mūdicie
virginalis inſedit. et ex eo materiā ſui opis traxit. eius odorem et pulcritudinem
nec violās nec corrūpens. Cui⁹ fructus eius opus. ſ. redemptio mūdi et libera
tio captiuorū. Hic eſt fructus quē dñs in arborē triūphalem aſcendēs apphēdit
Cañ.vij. Aſcendam in palmā ꝛc. Hoc eſt opus de quo Iſa.xxviij. bis dicit. Alie

Grego. num eſt opus ei⁹ ab eo. pegrinū eſt opus eius ab eo. Ibi gregori⁹. Quia nō ꝯgru
ebat deitati flagellari cōſpui crucifigi. et hmōi. De hoc opere dicit Eccli.xlij. Glo
ria domini plenū eſt opus ei⁹. Opus ergo qd fecit in mūdo: fuit flagelloꝝ ꝛ oppro
brioꝝ ppeſſio. hoc ope nobis eſt vita pdita data. Unde de chriſto dicit puerb.x.
Opus iuſti ad vitam ꝛc. Huic operi debet aſſilari opus cuiuſlibet iuſti. Vñ Jo.
xij. dicit chriſtus. Qui mihi miſtrat: me ſequat. Itē exemplū dedi vobis ꝛc. Fru
ctus aūt huius apis habuit initiū dulcorꝭ. quia nulla pena vl acerbitas ꝑt ei pua
lere. Item quia ꝑmam purgauit amaritudinē. quā letalis pomi guſtus induxerat.
q̄ñ. ſ. penam deleuit et peccatū. Et bñ dicitur initiū dulcoris. q̄a hic ſentitur in ſpe
et interiori ꝯſolatōe. Unde ſignificat p acetū ruth. q̄a quālibet bucellā ſapidā red

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dit et ſanā. Et nec labore frāgi./nec minis terreri. nec lōgo ſinit itinere fatigari.

Chriſtus apis L

Quia calide nature. per caritatē enim dignatus ꝓ nobis incarnari crucifigi et mori. Unde Eph. ij. De⁹ q̄ diues eſt in miſericordia./ꝓpter nimiā caritatē ſuā qua dilexit nos: cū eſſem⁹ mortui pctis: cōuiuificauit nos chriſto ₇c̄.

Quia breuis ſtature ꝑ hūilitatē. Uñ. Breuis in volatilib⁹ apis ₇c̄. vt ſup̄ eod̄ B.

Quia mel portat in ore: ꝑ ſermonū dulcedinē. Uñ. Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua. Joh. vi. Uerba vite eterne habes. dicit ei petrus.

Quia aculeū habet in cauda./ ꝓpter iuſticiā quā exrecebit in iudicio. qd̄ erit in fine mundi dicens. Ite maledicti ₇c̄. Matth. xxv.

Quia parca in victu: ꝑ abſtinētiā. Unde dicit eccl'ia de eo. Paruoqꝫ lacte paſt⁹ ē ₇c̄.

Quia ſedula circa op⁹ ſuū. Uñ de chriſto dr̄. Exibit hō ad opus ſuū ₇c̄. [Hō] xp̄s. cuius opus nr̄a redēptio. ad qd̄ exijt in ſua incarnatōe. Unde dicit Joh. xvi. Exiui a patre et veni in mūdū. [Opus] [inquam] [ſuū] ad quod nemo ali⁹ ſufficiſſet. ₇ qr̄ ad ipm ſpectabat redemptio generis humani.

Quia mellificauit alijs: qñ nobis apiculis ſuis attulit mel diuitatis ſue: clauſū in cera humanitatis ſue. D

Quia ſexangulā facit domū ſuā./ dans illis gratiā regendi cor: et, q̄nqꝫ ſenſus: q̄s inhabitare dignat̄.

Chriſt⁹ apis

Quia mūda. nō enī inſidet ſtercorib⁹ aut florib⁹ fetentib⁹. Et de ſapia dicit̄ Sap. i. Non habitabit in corpe ſubdito peccatis.

Floribus paſcit̄. Unde Canti. ij. Qui paſcit̄ inter lilia.

Agilis./ quia [exultauit vt gigas ad currendā viam] mandatoꝝ patris.

Subtilis./ quod apparet manifeſte in domo quam ſexangulam facit.

Quia buxum colit./ puulos. ſ. ꝑ hūilitatē. ſemp̄ virentes ꝑ fidem et iugē ſanctitatē: ꝯdenſos in folijs./ ꝑ diuinā laudem: ꝑ aſſiduam oratōem: ꝑ puſillanimū ꝯſolationē: et hmōi. et inq̄rētes etnorū virorē. Job. xxxix. d̄ onagro. Uirētia q̄qꝫ ꝑq̄rit.

Quia cellā habitat. Latuit enī chriſt⁹ i cella vteri virginalis nouē menſib⁹. latet etiam in cella ſcripturaꝝ.

Quia crucib⁹ ligneis ſuſpēdit opus ſuū vt ſup̄ eodē B. Ad h̄ enī ligno crucꝭ inſedit./ vt mellis ſui ꝯficeret fauū: q̄ fuit redēptio generꝭ hūani. Cera deſignat corpa./ mel animas.

Quia recedēs a domūcl'a ſua. i. hūili ꝯſcīa. qd̄ fit qñ iuſt⁹ peccat: tenui ſibilo ꝯfeſſionis ₇ orōis reuocat̄. Propter h̄ i ſibilo aure tenuis dr̄ eſſe dñs. iij. Regū. ix.

Quia delōge ſentire dr̄ odorē roſe. Et chriſt⁹ de celo odorē marie. Uñ ipa dic̄ Cāt. i. Cum eſſet rex in accubitu ſuo nard⁹ mea dedit odorem ſuū.

Iracūda et pugnax. qd̄ erit in iudicio./ qñ reſumet aculeū ſuū. De ira ei⁹ Sap. v. A petroſa ira plene mitter̄ grādines. De pugna ei⁹ ꝯtra reprobos Apoc. ij. Pugnabo cū eis in gladio oris mei. qd̄ erit qñ dictur⁹ ē. ite maledicti ₇c̄.

Pugnat etiā cū veſpis. i. hereticꝭ. q̄ nihil habēt ſil'e cū ape. et cū apib⁹ extrancis. ſ. illis hereticis q̄ baptiſma ſuſceperūt. et cū apib⁹ ocioſis. i. illis fidelib⁹ q̄ nō faciunt opa fidei quā ꝓfeſſi ſunt. et q̄ in vacuū grām dei recipiunt.

Incipit ſexta particula orti concluſi

I q̄ agit̄ de arborib⁹ q̄ ſolēt i ortꝭ nobilib⁹ repiri. ₇ de arborib⁹ etiā q̄ ortis nō ꝯpetunt./ ſed poſſunt ſignare mariā.

Uitis. oliua. rubus. cedrus quoqꝫ. palma. cypreſſus.
Libanus. et platanus. cinnamomū. mirra. ſtoraxqꝫ.
Galbanus. vngula. gutta. et balſamus. et therebintus.
Arbor. ſeu lignū. virgultū. virgula. virga.
Malusgranata. vel punica. ficus. amigdal.
Morus. ſichomor. abieſqꝫ. ſalix. oleaſter.
Pinus. caſtanea. laurus quoqꝫ. buxus. et vlmus.

Ortus ꝯcluſus ſoroꝛ mea ſponſa

⁊c. Quoniã in oꝛto ꝯcluſo mlͤte ſolent arboꝛes et maxime fructifere arboꝛes repiri. videndũ eſt de arboꝛibꝰ hui⁹ oꝛti. Eccl'es.i.dicit ſalomon. Plãtaui vineas.feci oꝛtos et pomeria.et cõſeui ea cũcti generꝫ arboꝛibꝰ ⁊c. Maria ſiqͥdẽ oꝛtus:ſiue pomeriũ dñi:eſt ꝯſitũ manu ſapiẽtie omni arboꝝ genere.i.om̃imoda ꝟtute.quaꝝ videlicꝫ arboꝝ nomina ꝑ ſupſcꝑtos ꝟſus facile poterũt memoꝛie ꝯmendari.

Sapientia vitis Capitulũ .i.

Uerſus primus

Uitis ⌊Maria dꝛ vitis.'imo ipa ſe nominat vitẽ. Eccl.xxiiij.dicẽs. Ego q̃ſi vitis fructificaui ſuauitatẽ odoꝛis .et floꝛes mei fruct⁹ honoꝛis ⁊ honeſtatis. A
Nota ꝙ q̃dã codices habẽt ⌊odoꝛis⌋ſꝫ lr̃a coꝛrecta habꝫ ⌊honoꝛis⌋ Poſſunt aũt hec ꝟba ſic exponi de ſapia:vt dicat.⌊Ego fructificaui⌋.i.fructificãdo dedi ⌊ſuauitatẽ odoꝛis⌋.i.doctrinã ſuauẽ et odoꝛiferã. Suauitaſ ei retinet. Joh.vi.⌊Domine ad quẽ ibimus⌋dicit petr⁹ ꝟba vite eterne habes⌋ Odoꝛ attrahit. Jſa.ij. Uenite aſcẽdam⁹ ad montẽ dñi ⁊c. Uel ſic.⌊Fructificaui⌋.i.fructificãdo dedi ⌊ſuauitatẽ odoꝛis⌋.i.ſuauitatẽ doctrine ꝓcedentẽ ex odoꝛe.⌊Quaſi vitis⌋ Ecce modus fructificãdi.'quõ fructifico ego.⌊q̃ſi vitis⌋q̃ aquã putrefactã cõuertit in vinũ. Et ſapiã vel chꝛiſt⁹:vel doctrina fructificat.'dũ ab amoꝛe voluptatꝫ ꝯuertit vinũ amoris.'qꝺ letificat hoĩes. Judic.ix.et germĩat virgines. Zacha.ix. Dñs etiã aquã legis mutauit in vinũ euãgelij.qꝺ ſignificatũ ẽ Joh.ij.in nuptijs.⌊Et floꝛes mei⌋.i.ꝟtutes ſcꝛoꝝ.q̃ a me ꝓcedũt.'ſunt fruct⁹ iã habit⁹ in p̃ſenti.qꝛ ꝟtutibꝰ eſt delectatio.'et iocũditas vl'ſerenitas ꝯſcie annexa.puer.xv. Secura mẽs iuge ꝯuiuium. ⌊Odoꝛis⌋in re.q̃a alioſ attrahũt ꝑ exẽplũ.vt coꝛtina coꝛtinã.⌊Et honeſtatꝫ⌋i ſpe.honeſtas ei ſtatus ẽ ſeu ſtabilitas honoꝛis.q̃ nũc habeꝛ̃ i ſpe.q̃a nũc filij dei ſum⁹.i.Joh.iij. Uel ⌊fruct⁹ honoꝛꝫ⌋ſunt virtutes.q̃a mereñ honoꝛari. Et q̃a ſũt fructus honeſtatis.i.pleni honeſtate.

Maria vitis

Ve maria ſic.⌊Ego q̃ſi vitis.⌋ Jn h̃ oñdit ipa ꝙ plenitudo ſua redũdauit in alios:ꝑ exemplũ lectõis et ſtudij. Cõſeruabat eni oĩa ꝟba Lu.ij. Uerba eni angeloꝝ:paſtoꝝ et ſymeõis cõferebat cũ verbis legis.nec potuit mater ꝟbi.' ꝟbuꝫ ignoꝛare creatũ.⌊Ego q̃ſi vitis fruc.ſua.o.⌋ Odoꝛ p̃t dici lex.q̃a nares ſpũaleſ delectat:ſpũaliter intellecta.et cui⁹ vſus erat in odoꝛamẽtis. Suauitas odoꝛis.'ẽ ſuauitas euãgelij. Matth.xi. Jugũ eni meũ ſuaue ẽ ⁊c.⌊Odoꝛis⌋ dicit generaliter.ñ adijciẽdo ſuauis.vel hmõi. in q̃ intelligiꝛ̃ lex:cui⁹ interioꝛa ſuauia:exterioꝛa g̃uia in mlͤtis. Jn vite dñi aq̃ fit vinũ. Et btã virgo legẽdo in lege et ꝓphetis.'fecit fructũ euãgelij. Jdeo dicit⌊Ego⌋legẽdo in lege ⁊ ꝓphetꝫ ⌊fructificaui⌋.i.fructũ feci.q̃ fructus ẽ finis legis. Et h̃⌊q̃ſi vitis⌋ mutãdo duriciã et inſipiditatẽ legꝫ i ſuauitatẽ et dulcedinẽ euãgelij.ꝓponẽdo.ſ.fructũ mentis fructui vẽtris. Fuit eni foꝛtꝫ mlͥer q̃ carnẽ ꝯtẽpſit.vouẽs ꝟgĩtatẽ ꝯ legẽ.q̃ ſteriles maledicit.et ꝯtẽnẽs mũdũ ꝯtra legẽ.'q̃ tpalia ꝓmittit. Et etiã fuit ſup legẽ.'q̃ neminẽ ad ꝑfectũ duxit. Et bi floꝛes ſunt ſentẽtie euãgelij.q̃ tpe veris.i.gr̃e emanauerũt de ꝓratis ſcꝑture veteris teſtamẽti.q̃ clauſe erãt tpe hiemis.i.legis. Prouer.xxvij. Apta ſunt p̃ta.' et apparuerũt herbe virẽtes ⁊c. Tales eni ſentẽtie ſunt floꝛes ei⁹.' viſum ſpũalẽ ꝯfoꝛtando.et fructus.'affectũ reficiẽdo. Mat.xi. Uenite ad me ⁊c.vſq̃.reficiã vos. Sũt aũt ⌊fruct⁹ honoꝛis⌋ qꝛ docẽt iterioꝛẽ mũdiciã ⌊et honeſtatꝫ⌋q̃a docẽt exterioꝛẽ. C
Aliter ⌊Ego⌋dicit maria⌊q̃ſi vitis fructificaui ſuauitatẽ odoꝛꝫ⌋.i.ſuauẽ odoꝛẽ ſancte ꝯuerſatõis et opiniõis.'cũ iocũditate mentꝫ .q̃ deſignaꝛ̃ in vino ſeu in vite. Judicũ.ix.'⌊Et floꝛes mei⌋.i.virtutes.ſ. viola hũilitatis.roſa caritatis.liliũ ꝟgĩtatꝫ. ſunt ⌊fruct⁹ honoꝛis et honeſtatis⌋ q̃a imitatoꝛes meos in his ꝟtutibꝰ reficiũt ſpiritualiter ⁊ ſaginãt.⁊ ideo fruct⁹. Uel ſic.⌊Floꝛes mei⌋.i.decoꝛ honeſte ꝯuerſatõis et fragrãtia bone opiniõis.'ſunt⌊fruct⁹ honoꝛis et honeſtatꝫ⌋q̃a ipos ſatiãt ⁊ reficiũt q̃ ab ipis exẽplũ ſumũt. Uel fruct⁹ p̃t eſſe genitiui caſus.vt ſit ſenſus⌊Floꝛes mei fruct⁹⌋.i.q̃ parturiũt ex ſe fructũ vite eterne⌊et ſunt ho.et bone.⌋collatiui

Frater werric⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uel [fructus odoris]alia lra. qꝛ alliciũt ad currendũ poſt me. qđ patet in adoleſcẽtulis. q̃ refecte hmõi fructibꝫ: et illecte hmõi odoribꝫ: dicũt ei. Curremꝰ ĩ odo. vnguẽtoꝝ. Canti. i. Ul' ſic. [Fructificaui ſua. o.] odorẽ ſuauiſſimũ: celeſti ſpõſo q̃ illuꝫ attraxi ad me de celo. Odor enĩ illũ attraxit: ſuauitas retinuit. Cañ. i. Dũ eſſꝫ rex in accu. ꝛc. Uel [fructificaui ſuauitatẽ] ↄſciẽtie q̃ ad me. ꝛ odorẽ ſancte opinionis quo ad ꝓximũ.

Quomodo xpus natꝰ de ꝟgine

Dñs cantuarieñ.

Uel ſic. Maria hic dicit ſe fructificaſſe: ſicut vitis fructificat ſuauitatẽ odoris. qꝛ ſicut ſine leſiõe vitis ꝓcedit ab ea odoris ſuauitas. et idẽ odor longe lateqꝫ diffũdit. Sic de ꝟgine ſine leſiõe pudoris ꝓceſſit filiꝰ dei. cuiꝰ dulcis opinio replet [illegible]dũ. Lu. iiij. Fama exijt ꝑ vniuerſam regionẽ de illo. Et bene chriſtꝰ dr̃ fructus: ꝛ ſuauitas odoris. cuiꝰ ſuauitas mõ in via ſentit' vt odor: ſed ĩ patria guſtabit' vt fructꝰ et ꝑfecte ſaporabit'. Uñ in ꝑſona eiꝰ videt' dixiſſe Job. ix. Dies mei trãſierunt q̃ſi naues poma portãtes. Que. ſ. naues poma portãtes ꝑ aquã: pomoꝝ odorẽ trãſeũdo diffundũt. ſed guſtũ ſaporis nõ tribuũt. Sic nos: dũ ꝑ mare huiꝰ ſecli trãſimꝰ odorẽ q̃dem diuĩe dulcedis q̃dam exili cõtẽplatõe ſentimus. ſed qñ facie ad faciẽ deũ videbimꝰ: tũc diuĩa dulcedine fruemur pleno guſtu. D

Et nota q̧ dicit [fructificaui ſuauitatẽ odoris] Res enĩ odorifera ꝛ odorẽ a ſe emittit: et odorẽ in ſe plurimũ retinet. Sic beata ꝟgo emiſit ſuauitatẽ odoris: fructuꝫ ſuũ q̃ chriſtus ẽ ꝓducẽdo. quẽ tñ excellẽter in ſe retinuit. Manſit q̃dem in ea ꝫm diuinitatẽ q̃ ex ea ꝓdijt ꝫm humanitatem.

Dñs cantuarieñ.

Quomodo maria ↄcepit

Sequit'. [Et flores mei fructꝰ honoris et honeſtatꝭ] Mirabile ꝟbũ. flores fructꝰ. ꝛ flos ſolet p̃cedere fructũ. fructꝰ ſeq̄. q̃d eſt ḡ qđ dicit [flores mei fructꝰ] q̃ſi in vno inſtãti: Notandũ ad h̾ q̧ in alijs mulieribꝫ poſt ↄceptõeꝫ pueri caro ꝑ̃us format'. poſt aliq̃ntulũ tp̄us aĩa infundit'. et ſic creſcẽdo morat' puer in vtero matris: donec venerit tp̄s naſcẽdi. Sed nõ ita factũ eſt ĩ btã virgine. qꝛ ſtatim ad hãc vocẽ. [Ecce an. dñi. fiat mihi ꝛc.] ↄceptus ẽ chriſtꝰ: plenꝰ hõ in carne et aĩa. ita tñ q̧ tũc liniamẽta corpis hũanis viſibꝫ diſcerni nõ poſſent. Et ſic ĩpa fructũ ↄcepit cũ flore. vt flos ad ↄceptõem: fructus ad ꝑfectã hũanitatẽ referat'. Et ideo ĩpa dicit [Flores mei fructꝰ.] Et vnde fructꝰ. ſtatim ſubiũgit [honoris ꝛ honeſtatꝭ] Nota opꝰ carnis in ↄiugio ẽ erubeſcibile. ſine ↄiugio dãnabile. Uñ elizabeth ↄcepto iohẽ occultabat ſe mẽſibꝫ quinqꝫ. Luce. i. qꝛ partus ſui erubeſcebat etatẽ. vt dicit ibi glo. ne in ſenectute ſua vacaſſe libidini videret'. Que. ſ. libido etiã in ↄiugatis nõ deberet exerceri: niſi ĩ iuuẽtute et cauſa ꝓlis. Uñ Geñ. xviij. Cũ ſare nũciaret' cõceptus reſpõdit. Poſtq̃ꝫ ſenui: et dñs meꝰ vetulꝰ ẽ: voluptati opam dabo: [Fructꝰ] ḡ beate virgis fuit [honoris] qꝛ ſine rubore mr̃imonial' copulatõis. [ꝛ honeſtatꝭ] q̃a ſine culpa alicuiꝰ carnalis cõmixtiõis. Uel chriſtꝰ flos marie: fructꝰ ẽ honoriſ ꝛ honeſtatis. q̃a ab ĩpo et ꝑ ĩpm totꝰ honor mũdi ꝛ tota honeſtas morũ. E

Aliter [Flores mei fru. ho. et hone.] Poſtq̃ꝫ dixerat de illo fructu ꝑuilegiato quem ꝓtulit q̃ſi vitis. ſubiũgit de fructu p̄rogatiuaꝝ. meritoꝝ. et p̄mioꝝ. quos fructꝰ mᷝtiplex florũ varietas germinauit. Dicit ḡ [Flores mei fecerũt fructꝰ odoris] ꝑ q̃s ſcꝫ bonũ odorẽ diffundo. [et honeſtatꝭ] i. abũdãtie et opulẽtie. Nam honeſtas dr̃ opulẽtia. Eccĩ. xi. [Facile ẽ in ocul' dei ſubito honeſtare paupem] Et paulo ante. [Paupertas et honeſtas a deo ſunt] Uel ideo dicit [flores mei fructꝰ] q̃a opa bõa facta in p̄ſenti: ex eiꝰ dilectõe erũpentia: flores q̃dem mõ ſunt. q̃ꝝ fructꝰ vita etn̄a. F

Itẽ notãdũ q̧ ĩ hac vite vl' vinea impletũ ẽ illud Iſa. v. Uinea facta ẽ dilecto meo: ĩ cornu filio olei. Et ſepiuit eã. et lapides elegit ex ea. et plãtauit vineã electam. ꝛ edificauit turrim ĩ medio eius. et torcular extruxit ĩ ea. Qđ autẽ ſeq̄tur [et expectauit vt faceret vuas. et fecit labruſtas]et cetera q̃ ſequunt'. hoc nõ p̄t btẽ virgini cõuenire. Item illđ Hiere. ij. dicit' ei a dño [Ego plãtaui te vineã electã omne ſemẽ verum] Sed qđ ſeq̄tur nõ p̄t exponi de ea ad lr̃am. Myſtice tñ p̄t dici q̧ ſic filius multis ꝑ occaſionẽ poſitus ẽ in ruinã. ſic ꝛ ĩpa iudeis incredulis cõuerſa eſt ĩ amaritudinẽ. ꝑ occaſionem: non ꝑ cauſam.

A dño plãtabat' in ſua conceptõe. Iſa. v. Plantauit vineã electã. Sil'r Hiere. ij. Plã G

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tata aũt fuit in montib' ſamarie. Hiere.xxxi.id eſt.in eminẽtia eccl'ie. Samaria
interp̃tat' cuſtodia.et ſignificat eccl'iam.q̃ cuſtodit chriſtianos. Sz ſicut mons ſu
peminet terre adiacẽti.ſic maria ſupeminet omni ſctõ ad cuſtodiẽdos fideles ec
cleſie. Item ſamaria interp̃tat' cuſtos dñi.vl' ↄiũctio dño.q̃a ip̃a ħe cuſtodiuit do
minũ ſibi. Vñ dicit. Tenui eũ nec dimittã. Cañ.iij. Cuſtodiuit etiã ſe dño dicẽs
Cañ.ij. Dilectus me' mihi ꝛ ego illi. Itẽ Cañ.ij. Ego dilecto meo.ꝛ ad me cõ
uerſio eius. Ip̃a etiã p̃cib' ſuis cõiungit nos dño.diſiunctos ꝑus ab eo ꝑ pecca
tũ.ſi tñ penitẽtes dimiſſo pctõ ↄfugerim' ad eam. Plãtabat' aũt in ſuis radicib'
.i.in antiq̃s patrib'. Vñ ps. Plãtaſti radices ei'.et impleuit terrã. Et bñ dr̃ iple
uit.q̃a nob attulit plenitudinẽ omnis boni.i.chriſtũ.q̃ eſt ſufficientia oĩm.ſicut
dicit'.i.Choꝝ.xv. Et in ei' natiuitate incepit tp̃us plenitudis.de q̃ habet' Gal.
iiij. Et ad h̃ figurãdũ nata eſt ĩ mẽſe ſeptẽbꝛi.qñ habet' plenitudo fructuũ.
A lapidib' purgabat'.et malis herbis ſuccreſcẽtib' ĩ ſua ſctificatõe. Iſa.v. Lapides H
elegit ex ea. Et tũc ꝑprie fuit ip̃a vinea electa.et omne ſemẽ veꝝ. Hiere.ij. Per la
pides ei ꝛ herbas nociuas p̃nt deſigñri tã originale pctm̃ q̃z fomes et titillatio pctĩ.
Sp̃ũaliter radicabat' in illis antiq̃s patrib'.virtutũ ip̃oꝝ imitatõe. ſic ei p̃ceptũ fue
rat a dño. In elect̃ meis mitte radices. In abrahã fides ꝛ obediẽtia.ĩ yſaac ſpes
ꝛ patiẽtia.in iacob caritas.ĩ dauid hũilitas. Et he ſunt ſp̃uales radices marie.
De radice egrediebat' in ſua natiuitate:qñ videlicz incepit exteri' pullulare. Iſa.xi.
Egredie' virga de radice yeſſe ꝛc̃.
Hec vinea
Prope terram verſabatur.omni modeſtia et ſimplicitate infantie.quod et adhuc fa
cit:ſollicita de peccatoꝝ ſalute q̃ ſunt terra.
Creſcebat et augmẽtabat' q̃tidiana melioꝛatõe. Vñ Ezech.xvij. Cũq̃z germinaſſet
creuit ĩ vineã latioꝛẽ:hũili ſtatura.reſpiciẽtib' ramis ei' ad eam.et radices ei' ſub
illa erãt.facta eſt vinea:et fructificauit in palmites.et emiſit ꝑpagines. Ideo etiã
de ip̃a dicit Hieronym' ĩ apocriſo de infantia ei'. Erat enĩ ↄſtãs et ĩmobilis.et
q̃ quotidie melioꝛ et melioꝛ trãſiret. Creuit aũt ſemꝑ de ṽtute in ṽtutẽ.et q̃ſi g̃ſe
Hiero.
cte fuit magnitudĩs.qñ dictũ ẽ ei. Aue gr̃a plena dñs tecum ꝛc̃.
Vili ꝛ tenui diſcoloꝛi:et ei paꝝ adherẽti coꝛtice inſtar vitis tegebat':in ſui exterioꝛ̃ I
habitus q̃litate. Nõ enĩ credit' habuiſſe mutatoꝛia.nõ p̃cioſa.nõ bñ coloꝛata. ſed
mag̃ exẽplo filij fuiſſe pãnoſa.que natũ inuoluit vilib' pannicul'. Lu.ij. Veri etē
nim ſil'e ẽ ꝙ ſi melioꝛes pãnos habuiſſet.in ip̃is vel ex ip̃is libẽtiſſime filiũ inuol
uiſſet.quẽ videlicz filiũ iulian' apoſtata:et ceteri irriſoꝛes appellauerũt poſtea ga
lileũ pannoſũ. Certũ ẽ aũt ꝙ q̃liſcũq̃z fuerit habitus ei' exterioꝛ:nulla dilectõne:
nulla voluptate:nulla gl'iatõe: eidẽ adherebat. Sciebat etenim cũ eſſet magna ꝑ
phetiſſa.principẽ eccl'ie q̃ñq̃z dicturũ mulierib'. Nõ ſit exteri' capillatura.aut cir
cũdatio auri.aut indumenti veſtimẽtoꝛũ cultus ꝛc̃.i. Pe.iij. Sciebat etiã dixiſſe
ſapientẽ. In veſtitu ne gloꝛieris vnq̃z. Eccl'i.xi. Itẽ.i.Thi.ij. Nõ ĩ toꝛt̃ crinib'. K

Hec vitis

Pre ceter̃ arbuſtul':diligenti' ꝛ q̃ſi aſſidue excolebat'.toti' trinitatis op̃atõe. Spe
ciales etiã eius cultoꝛes fuerũt ĩſpiratio diuina.filij ſap̃ia.ſp̃ũſſctĩ diſciplina.mo
nitio angelica.ꝑp̃a diligentia.p̃ris ꝛ matris doctrina.et h'mõi. Quere pti.i.ca.iij.
Paſtinabat' ſinguloꝝ cariſmatũ impinguatõe. Vñ dicit' chriſto. Inebriaſti et m'l
tiplicaſti locupletare eã.i.m'ltiplicit' locupletaſti. Mar.xij. Vineã paſtinauit hõ ꝛc̃.
Putabat' reſecatõe omnimode ſupfluitatis a coꝛde ip̃ius mẽbris et ſenſib'. Cãti.ij.
Tẽpus putatõis aduenit.
Concludebat' ſecretiſſima cõuerſatõe. Unde angel' inuenit eã in cõclaui. Luc.ij.
Quere parti.i.c.i.et huic vinee poteris adaptare.
Fodiebat' vere pauꝑtatis et hũilitatis dilectõe.hũilitas enĩ ꝑfundauit mentẽ eius
vt capax fieret toti' bonitatis.pauꝑtatis amoꝛ excluſit ab ea appetitũ toti' ter
rẽnitatis.et vtraq̃z virtus fecit eam capacẽ toti' diuine largitatis. De qua dr̃ Ia
cobi.i. Omne datũ optimũ ꝛc̃. Sed q̃a nõ tantũ ſemel ſed etiã bis vl' ter foditur
vinea.multipliciter foſſa eſt hec vitis ꝑ cõpaſſionẽ in paſſiõis feruoꝛe cũ ei' aĩam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

gladi⁹ filiū ꝑtrāſiret. qū videlicȝ ipa cōtemplāte: foderūt crucifixores man⁹ ⁊ pedes filij ligonib⁹ clauoꝝ. et quādo mucrone dire lancee ictū eſt in viſcera ei⁹. Vñ dici poteſt ꝙ q̄ſi ter tūc foſſa eſt vitis iſta. Primo qñ eū tentū ceſum ⁊ illuſū indoluit. Scḋo quādo eum ſuſpenſum et cōfixum ingemuit. Tercio qñ ipm emiſiſſe ſpiritū deplorauit. Nō enim ſicut dicit btūs bernͣ. videre potuit filiū crucifigi ſine affectu materni doloris. et ſi ſperaret reſurrecturū: et mortē ſupaturū.

Bern.

Propagabat̄ et extēdebatur. manū mittēs ad fortia. Quecꝫ vitis eni in ſe replicata eſt hūilis. in latū extenſa: vl' in altū porrecta: plica et ſublimis. Ideo de ipa p̄t exponi illud. Extēdit palmites ſuos .i. orōes: bñficia: et exempla. vſcꝫ ad mare .i. vſcꝫ ad exiſtētes in q̄libet amaritudine. Aliter. Per mare ſignant̄ illi q̄ habent amaritudinē contritōis de peccat̄ ſuis. Veri etiā patiētes: q̄ inundatōes mar̄ .i. tribulatōes mūdi quaſi lac ſugunt. Deutero. xxxiij. Per flumen .ſ. iordanē oēs illi q̄ ſolliciti ſunt ſeruare. vel recupare innocentiā baptiſmalē. et q̄ vere ſe humiliant coram dño. et veraciter ꝯfitendo ſe iudicāt ſine ſimulatōe. In iordane eni baptiſatus ē dñs. et iordanis interp̄tatur hūilis deſceſus. vel riuus iudicij. Talib⁹ extēdit virgo bñficia ſua. Vis audire ꝑpagatōem ei⁹. Ecce inq̄t. ex hoc btām me dicent oēs generatōes. Nunq̄ȝ eni ceſſat ꝑpagari et dilatari. cui⁹ q̄ſi quedā ꝑpagatio eſt. exemplo ei⁹ virginitat̄ emulatio. cū iam nō ſit numer⁹ adoleſcētularū in eius odore currētiū. Vel etiā q̄ſi q̄dam eius ꝑpagatio: in ei⁹ noīe et honore eccl'iarū infinita cōſtructio. ſeu beneficioꝝ ſuoꝝ choruſcatio. De pceritate ei⁹ i pſ. Operuit mōtes .i. ſcōs. vmbra eius. et arbuſta ei⁹ cedros dei .i. angelos. Vel ſic. Operuit mōtes vmbra ei⁹ .i. altiſſimos in virtutib⁹ ſupauit in q̄libet ꝟtute. Et arbuſta eius .i. excremēta. cedros dei .i. fortes in bona opatōe. et aromaticos ſancta opiniōe. et q̄ntūlibet ꝑfunde radicatos hūilitate fide et caritate. q: nō ē inuentus ſimilis illi. Eccl'i. xliiij.

Hec vit;

A terra leuabat̄. iugi celeſtiū ꝯtēplatōe. dicens illḋ Job. vij. Suſpēdiū elegit ania mea. Et Sap. xviij. Celos attingebat. ſtans i terra. Itē ſedebat ſolitaria ⁊ tacebat. et leuabat ſe ſupra ſe. Treñ. iij. Et ideo vere dicere poterat cū aplo. Mea cōuerſatio in celis eſt. Phil'. iij. M

Diligētiſſime cōſeruabat̄ a deo trinitate. qui dicit de ea ſub appellatōe vinee Iſa. xxvij. Nocte ac die ſeruo eā. indignatio nō eſt mihi. Seruabat̄ etiā ab angelis vt dicit ei pſal. Angelis ſuis mādauit de te vt cuſto. te. Ideo dr̄ de ea Cañ. viij. Vinea fuit pacifica. tradidit eā cuſtodib⁹ ⁊c̄. Precipui ꝟo cuſtodes illi⁹ gabriel et iohānes. Quere ſup̄ pti. i. c. ij. et adapta huic vinee. Et nota ꝙ p̄ncipaliter q̄ſi quincꝫ modis vinea deſtruit̄. Per demolitōeȝ vulpecl'aꝝ .i. primoꝝ motuū furtiue irrumpētiū. Vñ Cañ. ij. Capite vob̄ vulpes que demoliūt̄ vineas. nā vinea nr̄a floruit. Itē ꝑ inundatōem aquaꝝ. que deſig̃t copiā ꝓaliū. Itē ꝑ g̃ndinem. q̄ deſignat luxuriam. Per gelicidiū: qḋ auariciā. Per nebulā: q̄ ſignificat ſupbiam. A p̄mo pſeruata eſt ꝑ fomitis extinctōem. A ſcḋo ꝑ pauptatem. A tercio ꝑ ꝟginitatē. A q̄rto ꝑ largitatem. A quinto ꝑ humilitatē.

Viſitabat̄. in angelica miſſione. ſm qḋ orabat pſ. Reſpice de celo et vide: et viſita vineā iſtā. Et pfice eā: quā plātauit dextera tua .i. filius tuus. vel ꝓpiciatio tua. Tunc eni viſitauit eā gabriel: dat⁹ ei in cuſtodē. Vñ miſſus eſt gabriel angelus ad mariā ⁊c̄. Viſitauit eā colon⁹ ſuus .i. fili⁹ dei q̄ eſt ſapiētia pr̄is. Vñ paulo p⁹ ſubiūgit̄. Aue gr̄a plena dñs tecū. Nec ſolū tunc. imo tanq̄ȝ ad rē cariſſimā iugiter ad eā reſpiciebat dñs. Unde dicit Cañ. viij. Vinea mea corā me eſt. Ipam eni dñs ſemꝑ inuiſit. et oculi eius in ea ſunt a p̄ncipio anni vſcꝫ ad finē. Deute. xi. de terra ꝓmiſſiōis in figura beate virginis. N

Amplitudine folioꝝ decorabat̄: in ꝟboꝝ ſentētioſitate. Quere li. iiij. ti. xxxi.

Florida deſcribebat̄ i euāgelica narratōe. q̄ſi flore lilij. ꝑ qḋ virginitas. Vñ miſſus eſt gabriel angel⁹ a deo in ciuitatē galilee. cui⁹ nomen nazareth. qḋ interp̄tat̄ flos. ad virginē. ecce flos lilij. Et nota ꝙ flos vitis alijs florib⁹ eſt ſubtilior: delicatior. rarior. et ideo gratior et g̃rioſior. Hic eſt flos virginitatis. q̄ q̄nto eſt in terris

rarioꝛ: tanto deo et angelis gratioꝛ et gratioſioꝛ. Vñ matth. xix. Qui pt capere capi
at. Flos etiã huiꝰ vitis/ et fructus pariter chriſtꝰ dñs eſt. Unde ipſa dicit. Flores
mei fructus ꝛc. vt ſupra eodem B.

Impinguata oſtendebatur/ i grẽ plenitudine. Unde. Aue grã plena ꝛc. Et paulo pꝰ.
Inueniſti grãm apud dñm ꝛc.

Parillabatur in dñica aſſociatõe. Unde [Dñs tecũ] quaſi parillꝰ/ ad ſuſtentandũ
te. Ideo dr Cañ. viij. [innixa ſup dilectũ ſuum] Filium eni dei q̃ ꝯtus pr̃is eſt:
fide mediãte ꝯcepit. Et tũc impleta eſt promiſſio patris. q̃ ꝓmiſerat de filio Iſa.
xxij. [Figam illũ parillũ in loco fideli] .i. in corde marie et in vtero eiꝰ. Alio etiam
modo/ ꝑ ꝯpaſſionẽ parillata fuit hec vitis. qñ videlicꝫ botrꝰ eius parillo crucis af
figebatur. et ipſa ſtabat iuxta crucẽ: mente affixa parillo crucis cũ filio. Et hoc ꝓfigu
ratũ fuerat Nũeri. xiij. [in botro quẽ portauerũt] ꝑ ꝓfiguratõem [in vecte] .i. cru
ce. [duo viri] .i. duo teſtamẽta. Itẽ idem ꝓfiguratũ fuerat Nũeri. xxi. in ſerpente
eneo erecto i palo. quẽ cũ reſpicerẽt ꝑcuſſi a ſerpentibꝫ ſanabantur.

Parillo ſuo colligabatur/ q̃ſi q̃buſdaꝫ viminibꝫ. q̃ dicuntur capreoli: a capiẽdo arbores.
vel cincinni ſiue vncinuli: fide ſpe et caritate. q̃ eſt vinculũ ꝑfectõis. Col. iij. Si ſit
de corde puro. de ꝯſcia bona. de fide nõ ficta .i. Thi. i. Fides ei ſpes et caritas: tri
plex eſt funiculꝰ: qui difficile rũpitur. Eccles. iiij. q̃ſi diceret illõ Cañ. iij. Tenui eũ
nec dimittã. Itẽ illud. Mihi adherere deo bonũ eſt ꝛc. Quia ſicut dicit ibi glo. ne
minẽ ꝑmittit deus cadere q̃ adhereat vero amore. Propter h̃ dicebat filio. Tenui
ſti manũ dexterã meã ꝛc. Quere li. iiij. ti. xxvij. L. in fine. et D in fine.

Quaſi ꝑ parillũ eleuata oſtendebatur/ qñ ſubiunctũ eſt in ſalutatõe. [Bñdicta tu iter
Hiero. mulieres] .i. ſup omnes mlĩeres. ſicut gloſat hieronymꝰ. Et tũc impletũ ẽ qꝺ̃ ꝺ̃ ea
ꝓdixerat pater Eze. xvij. Exaltaui lignũ hũile ꝛc. Vitis eni ꝑ ſe ad terrã cadit. ſꝫ
mediãte parillo ſurſum aſcẽdit. Quaſi eni in terrã ꝑ hũilitatẽ cadebat: qñ angelo
Hec vitis rñdebat [Ecce ancilla dñi] Per hũc autẽ parillũ ſe eleuatã oſtẽdebat: qñ dicebat.
[Btãm me dicent oẽs generatões. Quia fecit mihi magna q̃ potẽs ẽ]

Odorifera demõſtrabatur/ in virginitatis ꝓfeſſiõe: quãdo dixit. [Quõ fiet iſtõ qm̃ vi P
rũ nõ cognoſco.] Odor eiꝰ ꝟginitas. et adhuc in h̃ odore currũt poſt eã adoleſcẽ
tule. Quõ odor vitis fugat ſerpentes inuenies ĩfra ca. eodem. X.

Celeſti rore vel pluuia fecundabatur/ in ſpũſſcti ſupuentõe. Vñ. [Spũſſctũs ſupue
niet in te ꝛc.] Quaſi a feruore nimio ꝓſeruabatur in virtutis altiſſimi obumbratõ
ne. Unde. [Virtꝰ altiſſimi obumbrabit tibi.] Horũ duorũ habes multiplicẽ ex
poſitõneꝫ ſupra parti. ij. c. i. ꝑ totum.

Fructus eius cõmendabatur/ in angelica teſtificatõe. Vñ. [Quod naſcetur ex te ſanctũ
vocabitur filiꝰ dei.] Itẽ Canti. viij. Vir affert ꝓ fructu eius mille argenteos.

Quaſi plicabatur/ obediẽtia ⁊ hũiliatõe. Unde paulo poſt rñdit. [Ecce ancilla dñi.
fiat mihi ꝛc.] et in h̃ verbo ꝯcepit. et tũc inſtar vitis hũiliauit ſe ſub palmite ſuo.
id ẽ. filio dei. quẽ ꝯcipiebat. Et nota ꝙ vitis paruula ꝓcioſiꝰ et fortiꝰ vinũ reddit.
Et hec vitis in paruitate ſue hũilitatis attulit illud vinũ qꝺ̃ deũ letificat ⁊ hoĩes.
Judicũ. ix. Et de ꝟtute huiꝰ vini dicitur Johel. ij. Ficus et vinea dederũt ꝟtutem
ſuam. Cũ eni inter oẽs arbuſtulas ꝑadiſi .i. eccl̃ie fuerit hũilioꝛ: datus eſt ei ꝑ graꝫ
fructus ꝓcioſioꝛ. Itẽ vitis in altis locis et petroſis vbi habꝫ plenitudinẽ lucis ⁊
feruoris vinũ ꝓfert fortiſſimũ. Petroſa ſunt firmitas patiẽtie. altitudo/ eminẽtia
ꝯtẽplatõis. et vite claritas. Et feruoꝛ ſolis: plenitudo cognitõis ⁊ inceſſio caritatis.

Fructus eiꝰ creſcebat et q̃ſi maturabatur in oĩmoda ꝑfectõne. Unde Luc. ij. Puer
aũt creſcebat et ꝯfortabatur plenꝰ ſapiẽtia. et grã dei erat cum illo.] Et paulo poſt.
[Jeſus ꝓficiebat ſapĩa etate et grã apud deũ et hoĩes.] Ecce botri maturitas et
plenitudo vini q̃ ſapientia et gratia deſignatur.

Item/ hec vinea vl̃ botrus hic vindemiabatur in filij cõpꝛehẽſiõe qñ qꝺãmodo botrꝰ Q
Chriſtꝰ botrus ſuus ei tollebatur. ⁊ ad plũ .i. ꝓſſoriũ crucis deportabatur. Iſa. liij. Quia abſciſus ẽ de
terra viuentiũ. Vindemiatꝰ etiã fuit chriſtꝰ ſicut vinea vl̃ ſicut botrꝰ in paſſione.
Sicut vinea: qñ diſcipuli eiꝰ relicto eo fugerũt. Mat. xxvi. Tanq̃ botrꝰ vl̃ oliua

qñ ꝯpheſus eſt vt in cruce calcaret. Ideo Treno.i.dicit filiꝰ de patre. Vindemia
uit me vt locutꝰ eſt dñs in die furoris ſui. Itẽ Treñ.ij.dicit filiꝰ patri. Vide do
mine ⁊ ꝯſidera quẽ vindemiaueris. Et nota ꝙ botrꝰ iſte nec ante maturitatẽ vinde
miatꝰ eſt.nec dimiſſus ẽ q̃ſi cõputreſcere in vite. Et h̃ ꝓdictũ fuerat Hieremi.xxxi.
Donec tp̃us veniat nõ vindemiabũt. Hoc eſt etiã qđ ipſe ꝓdixerat Ioh.ij. Nõdũ
venit hora mea.

Item.botrus iſte torculabatur.i.ꝑmebatur in ꝑſſorio crucis in paſſiõe.et inde exꝑmeba
tur ꝑcioſũ muſtũ redemptõis nr̃e.vt filij paſſiõis biberẽt ſanguinẽ vue meraciſſi/
mũ. Deutero.xxxij. Tũc enĩ venerat hora illa de q̃ ꝓdixerat filiꝰ matri vinũ poſtu
lanti in nuptijs. Ioh.ij. Nondũ venit hora mea.q.d.nõdũ venit vua ad torcular.
nõdũ iudas leuauit ſup me calcaneũ ſuũ.nec magnificauit ſup me ſupplãtatõnem.
nondũ tẽpus eſt dandi vinũ ſanguinis mei ad potandũ.

Item:ex hac vite nata ẽ vua mellita:et ſaporis dulciſſimi.ꝯ vuã fellis et botri ama R
riſſimi.et ꝯ vuam acerbã quã ꝯmederũt adã et eua pr̃es nr̃i.vnde ⁊ adhuc obſtu/
peſcũt dẽtes filiorum. Hiere.xxxi.⁊ Eze.xviij. Sed iſtius vue ſapor:ſpũs ſup mel
dulcis. Myſtice[Pr̃es]plati.q̃ ſibi incorpant tp̃alia ꝑ amorẽ:q̃ ſunt q̃i vua acer/
ba.i.immatura.nec apta ad ꝯmedendũ.et ideo[dentes filiorum].i.affectꝰ minorum
[obſtupeſcũt]nõ ſentiẽtes de rebꝫ ꝓut ſentiẽdũ ẽ.ſed patiunt̃ tediũ ſp̃ualiũ bono/
rũ.⁊ inardeſcũt amore tp̃aliũ. Sed [panes calidi].i.exẽpla ſctõrũ:q̃ ſunt panes ꝓ
poſitõis.q̃a alijs debent ꝓponi ĩ exẽplũ[tollũt hũc ſtuporẽ. Calidi.]q̃a ꝓceſſerũt
et feruore caritatis.q̃ fecit eos ꝯtemnere tp̃alia:⁊ tales debẽt poni ĩ altari cordis.
id ẽ.in aĩo iugiter recoli.⁊ h̃ ĩ ſabbatis.i.in q̃ete mẽtis.⁊ ſic ſtupor dentiũ recedit:et
reparatur guſtus ad guſtãdũ q̃m ſuauis eſt dñs.

Moraliter. Vua acerba.fructus ẽ ante tp̃us.et ſignificat felicitatẽ ꝑſentẽ in opulen
tia et gaudio iocunditatũ tp̃aliũ.q̃.ſ.felicitas expectãda erat in celo. Sꝫ iſta ꝯme/
dentibꝫ dentes obſtupeſcũt.q2 ſenſus eis deficit in maſticatõe verbi vite.

Itẽ.ĩ iſtiꝰ vue vino vl' ſanguine:lauat iudas.ſ.verus ꝯfitens ⁊ verꝰ laudãs:ſtolã ſuã S
et palliũ. Geñ.xlix.in [ſtola]ꝯuerſatio interior.et in [pallio] exterior deſignat̃.

Itẽ.botrꝰ iſte ꝑſſus ẽ:in torculari crucis:vt ſanguĩe ſuo nos potaret.vt iſtar pellica
ni filios ſuſcitaret.vt filios aq̃le paſceret.vt lanã nr̃e ꝯuerſatõis tingeret. Iõ dic.
[Torcular calcaui ſolꝰ.] Iſa.lxiij.id ẽ.in torculari crucis ꝑmiſi me calcari q̃ ſũ vua.
vt filij.i.imitatores paſſiõis mee [biberẽt ſanguinẽ vue meraciſſimũ]

Maria vitis.quia T

Leticie mater.quia botrus eiꝰ vel vinũ.i.chriſtꝰ.deum.ſ.pr̃em:letificat et homĩes.
Iudic.ix. Ipa ei ſig̃t̃ ꝑ ſarã Geñ.xxi.q̃ pepit yſaac.ſ.chriſtũ.q̃ ẽ riſus nr̃ ⁊ gaudiũ.

Hũilis ſtatura.ſicut ſatis aſſigtũ ẽ ſup.li.ij.ꝑti.ij.ca.xxi.

Cito fert fructũ.vnde circa.xiiij.annũ credit̃ ꝯcepiſſe. Unde ſalomon ꝓuerb.xxx.
[Viam viri ĩ adoleſcẽtia].i.in ꝟgine iuuẽcula:dicit ſe ignorare.

Iſidorꝰ — Flexibilis.obediẽtia:q̃ ad deũ.et pietate:quo ad ꝓximũ.quia mater miſericordie.vñ
⁊ ſepiſſime in ſcriptura cõparat̃ virge:que valde plicabilis eſt. Ideo appellat Iſi/
dorus vitem arborẽ lentam.i.flexibilem.

Flagella facit ad verberãdũ demones:q̃a virtus dei et ptãs in ipa eſt plenarie:de/
bellãdi:expugnãdi et excruciãdi ꝓ nobis aerias ptãtes. Iſa.xxviij. Flagellũ inun
dãs cũ trãſierit.eritis ei ĩ ꝯculcatõnem. Fugit enĩ [aſſur].i.diabolꝰ [hac virga ꝑcuſ
ſus.] Iſaie.xxx.

Maria vitis.q2 — Odit fimũ.id eſt.peccatũ et temp̃alia.quia tp̃alibus noluit impinguari.exẽplo filij
magis eligens paup̃tatem.

Odit capras.i.luxurioſos fetẽtes et abomĩabiles:q̃ faciunt ei q̃ſi malum ad cor.q̃
merito virginitatis quã ꝑma vouit:digna fuit concipe ſaluatorẽ.

Odit vepres.i.peccata que pungunt animã et cruentant.

Diligit montes.i.ſanctos.et ibi melius creſcit.ſed ſi ſnit petroſi.i.ſup chriſtũ fun
dati:et luminoſi a ſole iuſticie:et feruentes caritate:in hmõi locis ſolet vitis pro/
ferre vinũ optimũ.i.dare talibꝫ magnã deuotõem.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Preciſa fluit lacrimis. q̄n vulnerata eſt vſq3 ad cor in filij paſſiōe. tūc enī pſcindebať qñ ſputis et colaphis: clauis et lancea filiꝰ incidebať. q̄ eſt vitis vera.
Medulloſa eſt. habens viſcera pietatis materne. ſicut infra diceť ca. iiij. C.
Umbrā ḡtiſſimā miſtrat: cū ſit valde lata in folijs queadmodū platanꝰ. Et de hac obumbratōe dr̄ Michee. iiij. Sedebit vir ſubter vineā ſuā. i. reqeſcet. Et ſecurꝰ erit. p ꝓtectōem bt̄e ꝟgis: q̄ data ē virtuoſe agētibꝫ ī ꝓtectōem et refrigeriū. Et h̄ deſignū ē. i. Machab. xiiij. vbi dr̄: ꝙ in tpe ſymōis ſedit vnuſqſq3 ſub vite ſua. et ſub ficulnea ſua. nec erat q̄ eos deterreret. Symon obediēs. chriſtꝰ dn̄s ē. Itez de hac obumbratiōe dr̄ Eccī. xiiij. Proteget. ſ. ſeruꝰ marie ſub regimie illiꝰ a feruore. et ī gl'ia illiꝰ reqeſcet. Filia marie miſicordia eiꝰ. Un̄ Oſee in fi. Erit q̄ſi oliua gloria eiꝰ. Oliua enī ſignificat miſicordiā. De obumbratōne marie q̄re ſup̄ ti. i. c. ix. et. li. x. ti. xxix. H. et. xxiiij. cauſa de ꝓtectōe eiꝰ. In vmbra etiā. i. ī imitatione marie. vita eſt aīe. Un̄ dr̄ ei ſic filio Treno. iiij. In vmbra tua viuemꝰ ī gētibꝫ.
Botro ſuo famelicos cibat. q2 ſpūaliter eſuriētiū fructꝰ quē pepit. plena ē refectio. Ideo de h̄ fructu dicit fidel' aīa Can̄. ij. Fructꝰ eiꝰ. ſ. marie dulc3 gutturi meo
Sāguīe vue ſue ſitiētes potat. q̄ ſc3 ſanguis vere eſt potus. Ioh. vi.
Eos q̄ ſani ſunt mltimode dlectat. odore: virore: reſpectu: guſtu: paſtu: potu: vmbra: ꝓtectōe: abſconſiōe: medicina: et refrigerio. et multis alijs modis quos lig̃ua non ſufficit enarrare.
Feſſos et lāguidos ſolať et recreat. nā ad bene opandum faſtiditos inſtigat.
Oparios ſuos et cultores vbicūq3 ſuſtentat p gram in p̄ſenti. ſ3 ipos in vita futura largiſſime exhibebit. Et nota ꝙ in hac vite tot ſunt ꝓpagines q̄t ī maria ꝟtuteſ Imitatores hūilitatis eiꝰ opanť in ꝓpagine hūilitatis. imitatores miſicordie eiꝰ in ꝓpagine pietatis. et ſic aſſigna de alijs.
Odore florū ſuorū ſerpētes et venenata fugat. Flores marie p̄ncipales. ꝟginitas: paup̄tas: hūilitas. Et bn̄ficio huiꝰ triplic3 floris fugat et extermīat maria a ſuis amatoribꝫ. ꝟbo et exēplo et ſubſidio: triplex genꝰ ſerpētiū. q̄d tāgit moyſes Deuť. viij. vbi exprobrat pplo iudaico: ꝙ eum dn̄s a ſerpentibꝫ liberaſſ3 dicēs. Ductor tuꝰ fui: ī ſolitudīe magna atq3 terribili. in q̄ erat ſerpēs flatu adurēs: et ſcorpio: et dipſas. et nulle oīno aq̄. Solitudo magna et horribil' mūdus. q̄ diciť ſolitudo magna. ꝓpter magnū defectū virtutū et bonoꝝ operū. horribilis ꝓpter horrorē viciorū. In quo eſt ſerpēs flatu adurēs. ſ. regulus: q̄ aues volātes flatu ſuo deijcit et occidit. hec ē ſup̄bia. q̄ viros iuſtos volātes pēnis ꝟtutū: ꝛ celeſtia ꝯtēplātes. ſpūaliter ſepe īterficit et deijcit in infernū. Scorpio capite blādiēs ſed cauda pungēs luxuria ē. cuiꝰ delectatio blāditur in culpa: ſ3 punget ī pena. Et diciť ſcorpiꝰ: q̄ſi ſine cordis pietate. Dipſas q̄ alio noīe dr̄ ſitula. q2 q̄s pūgit ſiti īterficit. inſatiabil' eſt auaricia. q2 ī hac ſolitudīe nulle ſunt oīno aq̄ q̄ mentē auari valeant ſatiare. Flores ḡ marie vitis hec tria genera ſerpentū extiguūt ꝛ eijciūt. hūilitas ſpm̄ ſup̄bie. virgitas luxuriā. paup̄tas ꝛ terrenoꝝ ꝯtēptꝰ auariciā. Odor ḡ nectareꝰ huiꝰ vit3. i. general' opinio ꝟginee btitudīs et oīmode eiꝰ ꝟtutis: in his q̄ in eiꝰ currūt odoribꝫ: frāgit ſup̄biā. ſiſtit luxuriā. frenat auariciā. ꝛ generaliť peſtes oīm ſuffocat viciorū.

Triplex ſerpens mundi

Chriſtꝰ vitis

Deus pr̄ agricola

Item chriſtꝰ vitis. Un̄ dicit Ioh. xv. Ego ſū vitis vera et pr̄ meꝰ agricola ē. Et paulo poſt. Ego ſum vitis vos palmites ꝛc̄. In hac ꝟboꝝ ſerie ꝯpať deꝰ pater agricole. chriſtꝰ hō viti ſm̄ humanitatē. qui et ipe ē agricola ſm̄ diuinitatē. cuiꝰ vit3 ſinguli palmites: ſinguli ſunt eccl'ie fideles. Diciť aūt deꝰ pater agricola p ſilitudinē. Agricola enī mane ſurgit. oparios ꝯducit. eos in vineā mittit. et eis in veſpe p̄miū reddit. Et deus pr̄ ē paterfamilias. q̄ ſicut dr̄ Mat. xx. exijt primo mane: hora tercia: ſexta: et nona: et vndecia ꝯducere oparios ī vineā ſuā. ꝛ ſero reddidit eis p̄miū. Itē agricola vineā plātat. et ſepit. et ex ea lapides eligit. in ea turrim edificat. torcular extruit. et vinū patiēter expectat. Hoc totum legiť Iſaie. v. Sic vinea facta eſt dilecto ī cornu filio olei. et ſepiuit illā. et lapides elegit ex illa. ꝛ plātauit vineā electā. et edificauit turrim in medio eiꝰ. et torcular extruxit in ea.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

et expectauit vt faceret vuas.et fecit labruſtas. Quid hec myſtice ſignificet īfra eo dem B B dicem⁹. Itē agricola.ꝰ palmites īfructuoſos tollit et ī ignē ꝓijcit.fructu/ oſos purgat vt vberi⁹ fructificet. Et hec in nobis opaꝛ deus pater: ſicut in pſenti euāgelio repiꝛ.ſ. Ioh.xv. Eſt ergo de⁹ pater agricola pdictis ratōibus. Z

Uinea vel vitis

Uinea vł vitis multiplex

- Chriſtus ſm humanitatē.vt hic Ioh.xv. Ego ſum vitis vera.
- Beata virgo. Unde Ecci.xxiiij. Ego qſi vitis fructificaui ſuauitatē odoris.
- Electi de ſynagoga. Unde Hiere.ij. Ego plātaui te vineā electā oē ſemen verū.
- Reprobi de ſynagoga. Uñ ibidē. Quō cōuerſa es mihi ī amaritudinē vinea aliena.
- Electi de gentib⁹. Uñ ī ps. Reſpice de celo et vide et viſita vineam iſtam.
- Uniuerſalis eccłia. Uñ mat.xx. Qui exiit ꝑmo mane ꝯducere operarios ī vineā ſuā.
- Quelibꝫ fidelꝭ aīa Uñ ſpōſa īuitat ſpōſū Cañ.vij. dicēs Mane ſurgam⁹ ad vineas .i.ad fideles aīas excolēdas. Multas alias vinee ſignificatiōes repire ē ī ſcptura.

Ego ſum vitis vera. Nō ſolū vitē.ſꝫ vitē verā appellat ſe dñs.ꝰ ad drñtiā illi⁹ vitis mendacis et peſſime.ſ.ſynagoge vel cuiuſlibet peccatricis aīe. quā expectauit vt fa ceret vuas et fecit labruſtas.

Chriſtus vitis

Chriſt⁹ vitis

- Que eſt arbor humillima.quia inſtar vitis humiliauit ſe qſi ſub palmitib⁹ ſuis.id ē apłis.ꝰ qñ lauit eis pedes Ioh.xiij. qꝛ nō venerat miſtrari: ſed miniſtrare. A A
- Quia ſicut vitis vitā ſūmiſtrat palmitib⁹ ſuis. qa ipe eſt vita Ioh.xiiij. q nec viue re nec fructū facere poſſunt: niſi māſerint ī vite. Ioh.xv. Ideo ipe dꝛ vitis: qſi vi tenens palmites.ꝰ vel qſi vitā tenens palmitū. Dicitꝛ etiā vitꝭ vera. qa palmiteſ ma nentes ī hac vite impoſſibile eſt ſteriles eſſe. Si ḡ ſterilis es a bona opatōe.ꝰ ſcito ꝙ nō manes ī vite. Et nota ꝙ dicit. Ego ſum via veritas et vita. Uia qa a terra p vitē aſcendit humor ad palmitē. Ueritas qꝺ ptinet ad hoc qꝺ dicit Ego ſū vi tis vera et vita.vt ſupra.
- Quia ī hieme deformior īter arbores. Sic et chriſt⁹ ī paſſiōe ſpēm vł decorē viſuſ ē nō hr̄e. Iſa.liij. qa tūc abſcōditus fuit vult⁹ eius et deſpect⁹.vñ nec reputat⁹ ē
- Quia ī eſtate oīm arboꝝ ſpecioſiſſima: Sic et chriſtus in reſurrectōe.et deinceps. Uñ. Dñs regnauit decorē indut⁹ ē. Item. Refloruit caro mea.
- Quia ſicut palmes pciſus a vite.ꝰ nil valet niſi ad ignē. Sic nec chriſtian⁹ pciſus a chriſto p mortale.ꝰ niſi vt ſit nutrimētū ignis īferni. Uñ Eze.xv. Fili hoīs.ꝰ qd fiꝛ et deligno vitis: ex oīb⁹ lignis nemoꝝ q ſūt īter ligna ſiluaꝝ.ꝛ cetera młta.
- Quia qcqd habet dat ſuis palmitib⁹: et nil accipit ab eis. Uñ Ioh.xv. ibi dicit īt terli. Ego ſum vitis totū vobis dans. nil a vobis recipiēs. bonoꝝ enī noſtroꝝ nō eget Iob.xxij. Quid pdeſt deo ſi iuſtus fueris ꝛc.
- Quia ſine ipo nō facimus fructū. Iohā.xv. Sine me nihil poteſtꝭ facere.
- Quia ſic mediāte vite mutaꝛ aqͣ ī vinū. Sic fecit xp̄s ad lr̄aꝫ ī nuptijs Io.ij. Ipe etiā mutat aquā carnałꝭ ſenſus ī vinū ſpūałꝭ itellect⁹. Mutabit etiā aquā tribulatō/ nis ꝛ pn̄tꝭ miſerie in vinū iocūditatis ꝛ eterne leticie. qñ verus aſſuerus ſm ma gnificētiā regiam ī ſuis nuptijs dabit vinū pcipuū et abundans. Heſter.ij.
- Quia ſicut de vite vinū.ſic de xp̄i latere ſanguis.q ſub ſpecie vini ꝯficiꝛ in altari. B B

Hec vitis

Hec vitꝭ .ſ.chriſt⁹

- Plātata fuit ī īcarnatōe. Sic eī ꝺ vite ſumiꝛ ſurcul⁹.ꝰ ꝛ plātaꝛ ꝛ fit vitꝭ. Sic.ꝰ ī mo ſb tili⁹ ī īcarnatōe filij dī ꝺ mūdiſſima carne ſctiſſime ꝟgis marie: q dic Ego qſi vitꝭ fruc.ſua.o. manu celeſtꝭ ſapie ꝺciſa ē porcio.ꝺ q opatōe ſpūſcti ineffabiliter et ſu pra omnē humanū intellectū: formata eſt caro chriſti.ꝛ ſic de vite facta eſt alia vi/ tis.cum verbū caro factū eſt et habitauit in nobis.
- Creuit ī ꝟtutū pfectōe. Uñ lu.ij. Ieſuſ pficiebat ſapia etate ꝛ gr̄a apꝺ deū ꝛ hoīes.
- Frōduit ī pdicatōe. Uñ Lu.iiij. Mirabāꝛ oēs ī ꝟbis gr̄e q pcedebāt ꝺ ore ipius.
- Odorē dedit ī fame ſue dilatatōe. Uñ Lu.iiij. Diuulgabaꝛ fama de illo ī omnē lo cū regionis ꝛc. Odorē etiā dedit in paſſione. qñ fracto alabaſtro .i. corpe chriſti repleta eſt domus .i. eccłia ex odore vnguenti. Ioh.xij.

Odore ſerpentes fugauit in demonũ expulſiõe. Unde Lu. iiij. Exibant demonia a multis ꝛc̃. Et q̃a recordatio dñice paſſiõis remediũ eſt et armatura ↄtra inſtã/tiam cuiuſlibet tẽptatõis. Uñ Petrus .i. canonica .iiij. Chriſto ĩ carne paſſo ꝛ vos eadem cogitatõe armamini.

Stercorata fuit .⁄in blaſphemiaꝝ et falſoꝝ teſtiũ accuſatõe. ſicut legiꝛ Mat. xxvi. Stercora enĩ blaſphemie ſunt. Uñ eccl. xxij. De ſtercore boum lapidabiꝛ piger.

Plicata in hũiliatõe vſq₃ ad mortẽ. Unde Phil. ij. Chriſt⁹ hũiliauit ſemetipm qñ factus eſt p nobis obediens vſq₃ ad mortem.

Paxillata in ligatõe ad colũnã ſicut ad palum. ſimiliter in crucifixiõe. Uñ ipe ſigni ficatus eſt p ſerpentẽ eneũ erectũ in palo. Numeri. xxi.

Foſſa .⁄in clauorũ ↄfixione ſicut ligonũ. Uñ. Foderũt manus meas et pedes meos. Unde .iiij. Regũ .iij. Facite alueũ torrentꝭ huius foſſas et foſſas. Corpus ei⁹ al/ ueus torrentis ſapientie.

Irrigata in ſanguis effuſione. Unde Iſa. lxiij. Aſperſus eſt ſanguis coꝝ ſup veſti menta mea ꝛc̃.

Fructũ fecit in hũani generis redẽptõe. Uñ Cañ. vij. Aſcẽdam in palmã .i. in cru cẽ. et apphendã fructus ei⁹ .i. hoĩes redemptos. Et in aĩe emiſſiõe .⁄qñ emiſit ſpi ritũ quaſi noſtre redemptõis p̃ciũ. Fructus hic nos reſicit in q̃tidiana ſuſceptõe. Unde Joh. vi. Caro mea vere eſt cibus ꝛc̃.

Putata ẽ .⁄i palmitũ .i. diſcipuloꝝ remiſſiõe. Propter h̃ p̃dictũ erat Cañ. ij. Tps pu tatõis aduenit. Mat. xxvi. Tũc diſcipuli oẽs relic. ꝛc̃. Zacha. xiij. Percutiã pa/ ſtorem ꝛc̃. Job. vi. Neceſſarij mei receſſerũt Itẽ Job. xix. Noti mei q̃ſi alieni re ceſſerunt a me. L L

Hec vitis .ſ. chriſt⁹

Fleuit in ſudore: et ad lr̃am in cruce. ſicut vinea diciꝛ plorare.

Emiſit ꝓpagines in manuũ extẽſiõe. Iſa. lxv. Expãdi man⁹ meas tota die ad po pulum incredulũ. Extẽdit palmites ſuos .i. bñficia vſq₃ ad mare .i. latronem amaricatũ p peccatis. et ↄſtitutũ in amaritudine crucis ꝛ tormẽti.

Floruit in ſanguinatõe. vulnera enĩ eius dicunꝛ flores roſei. nam tũc fuit ipe roſa plãtata in hiericho. Floruit etiã ĩ reſurrectõe. Uñ. Refloruit caro mea.

Umbre refrigeriũ p̃ſtat. Uñ ſpõſa Cãti. ij. Sub vmbra illi⁹ quẽ deſiderauerã ſedi ꝛc̃. Et Treno. iiij. Spirit⁹ oris noſtri chriſt⁹ dñs capt⁹ eſt in peccatꝭ noſtrꝭ. Cui dixim⁹. In vmbra tua viuemus in gẽtib₉ ꝛc̃. Sub vmbra enĩ hui⁹ vinee ſedere: eſt ſub memoria crucifixi q̃eſcere. Uel ſub vmbra iſta deliciari .⁄ẽ ipam paſſionem dñicam imitari. vnde acq̃runꝛ eterne delicie. D D

Famelicꝭ pabulũ miniſtrat. Uñ ſeq̃tur in Cañ. ij. Et fruct⁹ ei⁹ dulcꝭ gutturi meo.

Sitibũdis potũ ꝓpinat. Unde dñs Joh. vi. Sãguis meus vere eſt potus .i. illis ſcꝫ qui ſitiunt iuſticiam.

Infirmis ſanitatẽ r̃ſtaurat. Uñ ĩ Treñ. iiij. Cui dixim⁹ In vmbra tua viuem⁹ ꝛc̃.

Sanos ↄlectat. illos .ſ. q̃ xp̃i exẽplo delectãꝛ. ꝛ ad ei⁹ exẽplũ ſe trãſferũt ad meliora.

Laſſatos recreat .⁄q̃a faſtidioſos ad bene op̃andum inſtigat.

Chriſtus botrus

Nec ſolũ viti .⁄ſed et botro ↄpatur ipe chriſtus. ſicut de eo dicit ſponſa Cañ. i. Botr⁹ cipri dilect⁹ me⁹ mihi ꝛc̃. Btã autẽ ꝓgo q̃ dicit. Ego ſicut vitꝭ fructi ficaui ſuauitatẽ odoris .i. tulit hũc botrũ .⁄q̃ p̃ſſus ĩ torculari paſſiõis: eliquit vinũ nr̃e redẽptõis. de q̃ torculari dicit dñs Iſa. lxiij. Torcular calcaui ſolus ꝛc̃. Tor/ cular illð paſſio eſt vl̃ mors. que de corp̃ib₉ exp̃mit aĩas. ſicut torcular vinũ ab aci nis. Sed dñs cũ in torculari p̃mereꝛ .⁄p̃ſſit ipm torcular .i. mortẽ: de ea nobis vinũ exp̃mẽs mirabile. ꝛ de morte ſua vitã nobis eliciens ſempiternã. E E

Compunctõis. de q̃. Potaſti nos vino compũctionis. F F

Correptõis. Uñ ſamaritan⁹ infudit oleũ et vinũ ĩ vulnerib₉ ſauciati. Luce. x.

De q̃ botro .ſ. xp̃o exp̃mitur vinum

Doctrine ſpũal̃. Unde pabo. ix. dicit ſapiã. Bibite vinũ qð miſcui vobis.

Interne iocũditatis. De quo ꝓuerb. xxxi. Date ſiceram merentib₉. et vinũ his qui amaro ſunt animo.

Eterne felicitatis. de quo Iſa. xxv. Faciet dñs exercituũ oĩb₉ populis in monte

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

hoc cõuiuiũ pinguiũ ɔuiuiũ vindemie. pinguiũ medullatoꝝ vindemie defecate.
Ego ſũ vitiſ vos palmites. In hac gl'ioſa vite. ſ. xp̃o. ſingl'i palmites ſingl'i ſũt viri iu
ſti. q̃ ab ip̃o trahũt hũorẽ grẽ. ſic palmes nutrimentũ a vite. De his palmitib⁹ cõ
grue ⁊ ſufficiẽter diſſerit̃ i omelijs hui⁹ euãgelij. Joh. xv. et i gloſis. Et ideo que
ſufficiẽter expoſita ſunt ſub ſilentio p̃terimus.

Eccleſia vitis

Ego ſũ vitiſ vera. Ex hac glorioſiſſima vite. ſ. xp̃o. tota ꝓpagata ẽ: et ꝓcreata vi
nea illa. ſ. vniuerſal' eccl'ia. De q̃ dr̃ Iſa. v. Uinea dñi ſabaoth. dom⁹ iſrl'
ẽ. i. familia oĩm credentiũ. De hac vinea Iſa. v. Uinea facta ẽ dilecto meo. et
ſepiuit eã. ⁊ lapides elegit ex ea. ⁊ plãtauit eã. ⁊ torcular fodit i ea. et edificauit tur
rim in medio eius ⁊c. Sepiuit eã. custodia angeloꝝ. q: q̃libet fidelis habꝫ ange
lũ ad ſui cuſtodiã deputatũ. Lapides elegit. i. offendicula viciorũ. Torcular.
crux chriſti. in q̃ eliquit ſanguinẽ nr̃e redẽptõis de vua corp̃is ſui. Quẽ lambũt. i.
cũ deſiderio ſumũt. pulli aq̃le. i. imitatores xp̃i. Job. xxxix. Turriſ. innocatio
noĩs dñi. ad quã fugit iuſt⁹. et ſaluat̃. Prouer. xviij. Ois ĝ q̃ ad iſrl' ꝑtinꝫ palmes
eſt h⁹ vinee. et a chriſto vera vite recipit nutrimẽtũ. Quicq̃d eni boni habem⁹. ab
ip̃o accepim⁹. q: oẽ datũ optimũ et oĩe donũ ꝑfectũ deſurſũ ẽ deſcẽdẽs a p̃re lu
minũ. ſicut dr̃ Jac. i. Et dñs in h̃ eodem euãgelio. Sine me inq̃t nihil poteſtiſ face
re. Joh. xv. Hec vinea. ſ. eccl'ia ꝑ mũdũ extẽſa eſt. et vſq; in celũ erecta. necnõ ⁊ ſu
per celũ extẽdit palmites ſuos. q̃ eternitati innixi eterni facti ſunt. et de plenitudi
ne radicis humorẽ et fecunditatẽ accipiunt. Hec pars vinee adeo bñ exculta ẽ: q̃
nõ indiget vt ampli⁹ excolat̃. Ad hãc partẽ excolendã q̃ adhuc in terriſ ẽ: laborare
debꝫ fidelis q̃libet in ſe et in alio. et adm'n⁹ in ſe ſi in alio nõ poteſt. Sed ꝓ h dolor
loꝝ m'lti hodie ſunt q̃ hãc vineã nõ colũt in ſe vl' i alijs. ſꝫ deſtruũt i ſe ⁊ alijs. i ſe ꝑ
p̃ua opa. i alijs ꝑ ꝑnicioſa exẽpla. ſicut ſunt oẽs mali p̃lati ⁊ oẽs mortal'r peccãtes.
De q̃bꝫ dñs ꝑ ꝓphaꝫ dicit ad vineã ſuã. Uenerũt cultores tui d̃ſtruẽtes te Iſa. xlix.
Propter inutilitatẽ ligni abſciſi: q̃d nõ valet niſi ad ignẽ: nec hõ p̃ciſus ab eccl'ia
ꝑ excõicatõez niſi ad ignẽ iferni. Eze. xv. Fili hoĩs q̃d fiet d' lig̃ vitiſ ⁊c. q̃re retro.
Tormento fructificat. ſ. ꝑ terre foſſionẽ. ꝑ inutiliũ palmitũ abſciſionẽ. Si autẽ in HH
pace dimittat̃. tũc degenerat nec fructificat. Ideo dicit dñs de vinea ſua Iſa. xx
vij. In p̃lio q̃diar ſuper eam. quaſi di. parũ fert fructũ in p̃ſpis. immittã ei ad
uerſa vt plus fructũ afferat. Joh. xv. Omnẽ palmitẽ in me nõ ferentẽ fructũ tol
let eum. et omnẽ q̃ fert fructũ purgabit eũ pater. vt fructũ plus afferat. Et hoc ap
paruit in eccl'ia p̃mitiua. In aluernia et quibuſdã locis ita q̃nq; multiplicant̃ vi
nee q̃ in ſiluas degenerãt. et tunc ɔburunt̃. et poſt optime fructificãt.
Sola facit vinũ. quia ſola catholica eccl'ia habet ſanã doctrinã. Mat. vij. Nũ q̃d
colligunt de ſpinis. i. hereticis vl' iudeis aut paganis. vuas ⁊c.

Hec vitiſ ſcꝫ eccl'ia

Ex impinguatõe. ſ. t̃paliũ. deteriorat̃ vinũ. i. deuotio. et inde luxuriat̃ vinea i palmi
tibus. ſ. clericis et monachis: et hmõi.
Radicata in petris: et in radio ſolis: meli⁹ vinũ facit. Petra p̃nĩe duricia. feruor ſo
lis. ardor caritatis. Hi duo. ſ. penitẽtes et caritate feruẽtes meli⁹ docẽt. Doctri
na vinum eſt.
Sustentat̃ bacul' et paxillis. i. ſcrõꝝ adiutorio. et ſi ſit eis colligata erecta tenet̃. Ce
leſtia deſideria alligatura ſunt. Eccĩ. vi. Uincl'a illi⁹ alligatura ſalutaris.

Religio vitis

Est et alia vitis. q̃libet. ſ. diſciplinata religio. qua ad ſilitudinẽ vitis: nihil in II
hieme videt̃ aridi⁹ aut deſpectius. in eſtate vero fere nihil terrenũ iocundius
aut venuſtius: aut p̃cioſius: aut ſpecioſius aut fructuoſius inuenit̃. De hac dicit̃
Iſa. v. Uinea dñi exercituũ domus iſrael eſt. Congrue autẽ noĩe hiemis. deſigna
tur miſeria vite p̃ſentis. Sicut enim in hieme breues dies ſunt. et magna aeris in
tẽperies. ſic et in vita preſenti breues dies ſunt et mali. Unde Job. xiiij. Hõ na
tus de muliere breui viuens tempore. ecce dierũ breuitas. repletur multis mi
ſerijs. ecce aeris intemperies. In eſtate vero dies elongantur et ſerenant̃. ſic in
eſtate futuri ſeculi magna erit longitudo dierum. Unde. Melior eſt dies vna
in atrijs tuis ⁊c. Et tunc erit lucis ſerenitas. quam nulla turbabit obſcuritas.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Uita igitur clauſtralis in hac hieme arida videt᷑ et deſpecta. graue eſt enĩ aſperꝭ in dui et aridis veſci. Sed q̃nto hec vita in p̃ſenti g̃uior. tanto retributio futura erit glorioſior. Unde ſup illꝰ ad Hebre. xi. vt meliorẽ inuenirẽt reſurrectõeʒ. dicꝭ glo. Quanto magiꝭ p deo q̃s patit᷑: tãto glorioſiꝰ coronabit᷑. Itẽ in colẽda vinea opus eſt magno labore. et ſancte religiõis obſeruãtia magno indiget exercitio. Uinea autẽ iſta claudit᷑. ſtercorat᷑. putat᷑. ppagat᷑. paſtinat᷑. epampinat᷑. in ea turriſ edificat᷑. et torcular extruit᷑. et hmõi.

Uinea iſta KK

Clauditur: q̃ñ vita clauſtraliũ regularis diſcipline cuſtodia munit᷑. De hac clauſura in Eccli. xxxvi. Ubi nõ eſt ſepes diripiet᷑ poſſeſſio. Secularibꝫ q̃ nulla ſepe diſcipline coercent᷑: q̃cq̃d boni ad horam poſſident: malignoꝝ incurſu ſpirituũ facile adimitur. Itẽ eccles. x. Qui diſſipat ſepem: mordebit eũ coluber. Qui enĩ diſcipline statũ trãſgrediẽdo p̃terit: antiquꝰ ei coluber. i. diabolꝰ: malicie ſue venenum ĩfundit. Terreat ẜ ſeclares ꝙ ſine ſepe poſſeſſio diripit᷑. terreat clauſtrales ꝙ ſepis diſſipator a colubro mordet᷑. Uinea igit᷑. i. vita clauſtralis ſepit᷑: q̃ñ diſciplina caſtigatur. Propter h̃ de clauſtralibꝫ bene diſciplinatis dr̃. i. Paral. iiij. Hi ſunt figuli habitãtes in ſepibꝫ. ⁊ in plãtatõibꝫ cõmorãtes. Signũ ẽ autẽ maxime iracũdie dei cũ in clauſtro deeſt diſciplina. ⁊ p ↄſeq̃ns a vicijs et demonibꝰ totiꝰ boni diripit᷑ poſſeſſio. Uñ dñs cõminat᷑ vinee ſterili Iſa. v. Auferã ſepẽ eiꝰ et erit ĩ direptõẑ ⁊c̃.

Foditur: cum ei timor dñi incutitur. Hanc foſſionẽ deſiderabat p̃s. dicẽs. Cõfige timore tuo carnes meas. id ẽ carnalitatẽ meam. vt ſcʒ nõ valeat ratõem meam ptrahere ad conſenſum peccati.

Hec vinea religio ſcʒ

Stercorat᷑: cum ad timoris et hũilitatꝭ augmentũ: vite p̃terite ſordes ad memoriã reuocat᷑. vt golie caput enſe ꝓprio amputet᷑. Golie caput. antiq̃ temptatõis ſtimulus. Enſis eiꝰ. mortale peccatũ q̃ anima occidit᷑. Hoc enſe diaboli caput abſcidit᷑: dum noua tẽptatio recordatõe vite veteris reſecat᷑ ⁊c̃.

Putat᷑: dum q̃cq̃d vanitatis clauſtralibꝫ ſe admiſcet: falce correctõis amputat᷑. Uñ Ioh. xv. Omnẽ palmitẽ. i. omnẽ ſubditũ. ferentẽ fructũ bonoꝝ opeꝝ. purgabit eum pater. i. abbas. vt fructũ plus afferat.

Propagat᷑: dum cultꝰ religiõis nũero meritoꝝ et ꝑſonaꝝ dilatat᷑. Sed ve vinitoribus et agricolis moderni t p̃is. q̃ amplꝰ ſtudent agrũ agro: et domũ domui copulare. q̃ꝫ chriſti vineã ad ſpiritualẽ fructũ v̾bis et exẽplis idoneã p̃parare.

Paſtinat᷑: dum fratꝝ infirmoꝝ ĩbecillitas: ſolacij ſuſtentatõe roborat᷑. vt adimpleat᷑ illud Iſa. xxxv. Cõfortate manꝰ diſſolutas ⁊ genua debilia roborate.

Epampinat᷑: dum v̾boꝝ ſupfluitas ſilẽtio reſecat᷑. et ſic iterioris deuotõis racemꝰ: ſolis radios pleniꝰ excipit: dũ interiꝰ ſe claudit: nec extra ſe p v̾ba diffundit. De hoc ſilentio dr̃ Iſa. xxx. In ſilẽtio ⁊ ĩ ſpe erit fortitudo vr̃a. Eodẽ. xxxij. Cultus ſiue cuſtos iuſticie ſilẽtiũ. Bonũ ẽ cũ ſilẽtio p̃ſtolari ſalutare dñi. Treñ. iij. Itẽ de clauſtrali dr̃ Treñ. iij. Sedebit ſolitariꝰ ⁊ tacebit. qꝛ leuauit ſe ſup ſe. LL

Peniten/tia torcu/lar

Itẽ ĩ vinea turrꝭ edificat᷑: cũ in clauſtro p̃rogatiua virtutũ ĩ altũ attollit᷑. Iuxta v̾o hãc turrim optet torcular ↄſtrui. q̃a cũ vite eminẽtia oportʒ pn̾e hũilitatẽ cõiũgi. Recte autẽ p torcular penitẽtia figurat᷑. q̃a ſicut ĩ torculari vinũ hũanũ p̃mitur. et p̃ſſum in cellario recõditur. Sic p penitẽtiã p̃ctõꝝ ſordes ejciunt᷑. feruor v̾o ſeu vinum ↄpunctõis et deuotõis in aĩo reponit᷑. Qʒ autẽ iuxta turrim optea t eẽ torcular penitẽtie: oſtẽdit malachias. iij. loq̃ns de dño. Ipe enim q̃ſi ignis ↄflans. et q̃ſi herba fullonũ. Et ſedebit ↄflans. et emũdans argẽtũ. ⁊ purgabit filios leui. Filij leui. viri clauſtrales ſunt. qui ſicut dr̃ Deutero. xxxiij. dixerũt patri et mr̃i. neſcio vos. et fratribꝫ ſuis. nõ noui vos. et neſcierũt filios ſuos. qui cũ abrahã egreſſi ſunt de terra ſua. et de cognatõe ſua: et de domo p̃ris ſui. vt venirẽt in locũ quẽ monſtrauerat eis deus. qui renũciauerũt omnibꝫ que poſſidebãt. et nudi nudum chriſtũ ſecuti ſunt. Si ergo hoc mõ purgatõe indigent filij leui. patet ꝙ iuxta turrim debet torcular conſtrui. Hoc eſt iterũ quod dñs per yſaiam. l. dicit. Induam celos tenebris. et ponam ſaccũ operimentũ eorum. Nomine celi. deſignantur

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

viri clauſtrales.∕ꝙ cū aplo poſſunt dicere. Nr̄a ꝯuerſatio ī celis ē. Phil. iij. Celū
ğ tenebris induit͛ et ſacco opit͛.cū deuotus clauſtral͛ peccatū ſuū detegit .et penitē
tie ſaccum aſſumit.

Fidelis aīa vitis

Est et quarta vitis.∕q̄libet.ſ.aīa fidelis q̄ dicit͛ vitis multis ſilitudinibꝫ. Sic eni D
vinea arida ē in hieme.ſed floret et fructificat in eſtate.ſic viri ſancti in pn̄ti vi∕ D
ta deſpecti in futura ſunt gl'ioſi. Per hiemē vita pſens deſignat͛. vt ſupra I I.
Itē:q̄ vinee virtutē ignorat:nullius eā momēti in hieme reputat.ſicut diues q̄ in
duebat͛ biſſo et purpura:nihili pēdebat lazarū iacentē in ianua.qa tunc diueſ erat
in ſua eſtate.lazarus ī hieme. Sed poſtmodū lazarꝰ fuit ī eſtate collocatꝰ ī ſinum
abrahe.diues autē in hieme ſepultus in incēdio et gelicidio gehēne .cū ab eo gut
ta nō potuit inueniri. p quā lingua ardēs poſſet refrigerari. Sic erit de potētibꝫ
ꝛ magnatibꝫ.q̄ terrena poſſident et mūdū diligunt.paupes vero derident et vili∕
pendūt. De q̄bus dicit͛.xx. Job. Hoc ſcio a pncipio exquo hō poſitus eſt ſuper
terrā.∕ꝙ laus impiorū breuis eſt.et gloria hypocrite ad inſtar pūcti. Si aſcenderit
vſqꝫ in celū ſupbia eiꝰ:et caput eius nubes tetigerit.q̄ſi ſterq̄liniū in fine pdet͛. ꝛ q̄
eum viderāt dicēt.vbi eſt? Et ſic dicit͛.i. Macha.ij. Glia viri impij ſtercꝰ et ūmiſ
eſt.hodie extollit͛ et cras nō inuenict͛.qa cōuerſus eſt in terrā ſuam .et cogitatio illi
us perit. In die eni iudicij:ſicut dr̄ Oſee.xiij.erūt impij q̄ſi nubes matutina .ꝛ ſi∕
cut ros matutinꝰ pteriēs.ſicut puluis turbine raptꝰ ex area.et ſicut fumꝰ d̄ fuma
rio. Tunc enī vt dicit͛ Sap.vi. Judiciū duriſſimū in his q̄ pſunt fiet. Exiguo cō
cedit͛ miſicordia.potētes aūt potēter tormenta patiētur.et fortioribꝫ fortior inſtat
cruciatio. Paupes aūt et hūiles q̄ mō ſunt in hieme.∕tūc erūt in ppetua eſtate. Vn̄
iohēs euāgeliſta.i.canonica.iij. Filioli nūc filij dei ſumꝰ.ſed nōdū apparet q̄ eri∕
mus. Cū aūt chriſtꝰ apparuerit ſil'es ei erimꝰ. qr videbimꝰ eum ſicuti eſt .i.facie
ad faciē. Tūc enim fulgebūt iuſti ſicut ſol in regno patris eoꝝ. Matth.xiij.
Itē vitꝭ ad nihil valet niſi ad duo.aut vt fructificet .aut ꝯburat͛. Vn̄ dn̄s ī eze .xv. AA
Fili hoīs q̄d fiet de ligno vitis inutiliſ. [Sicut eī lignū vitꝭ qd̄ traditū ē ad ꝯbu
rēdū tradā petōreſ hierl'm].i.eccl'ie vl' clauſtri.d̄ igne egrediet͛.ꝛ ignis ꝯſumet eoſ.
Itē vitꝭ magnū laborē req̄rit ꝛ facillime pit. Vn̄ vulgariter dr̄.ꝙ vitis vult ſeruū :ꝫ
dn̄m. Sic cor noſtꝝ ꝛ corpꝰ magno labore ieiunioꝝ vigiliaꝝ diſciplīaꝝ et hmōi
excolit͛. Sed p vnicū mortale totū adurit͛.et pit oīno flos et fructꝰ. Eſt ğ vinea q̄li
bet fidel' aīa. Ager in q̄ hec vinea plātat͛.∕eſt cor hūanū. Huiꝰ vinee palmites ſunt
bone cogitatōes.folia:bona ūba.flores.∕bona exēpla.botri:bona opa.agricola:ſpi
ritus rōnal' vl' platus eccl'ie ſeu clauſtri. Quilibꝫ aūt fidel' ī cultura vinee ſue tene∕
re debꝫ ſilitudinē agricole. Agricola enī volēs plātare vineā.∕pus pparat terram.
Si enī pus vineā plātaret q̄ꝫ terrā ppararet.∕vl' a nociuis mūdaret.nūq̄ꝫ d̄ ea fru
ctū colligeret. Terra quā excolēdā suſcepiſti tuipe es. Juxta illd̄. Memēto hō q̄a
terra es ꝛ in terrā ibis. Si ğ de terra tua vis fructū accipe.teneas ſilitudinē agri∕
cole. Doctꝰ enī agricola terrā ſuā pus mūdat a lapidibꝫ et ſpinis.ſpinas euellēdo
et lapides euertēdo. Priꝰ ğ ſuccide ſpinas.et euerte lapides. Spine ſunt pctā que
pungūt ꝯſcientiā:ꝛ letale vulnꝰ infligūt aīe. Vn̄. Cōuerſus ſū ī erūna mea dū ꝯfi

Augꝰ.

git͛ ſpina. Vn̄ dicit augꝰ.ꝙ ſi q̄s videret vulnera aīe.∕lōge grauiora iudicaret ea:q̄ꝫ q̄
libet vulnera corpis.ſed qr nō vident͛.∕ideo nō timent͛: niſi ab his a q̄bꝫ ſentiūt͛. ab
his.ſ.q̄ ꝯuertunt͛ ad cor.et dicūt. Iniq̄tatē meā ego cognoſco ꝛc̄. Lapides ſūt pec
cata ducta in ꝯſuetudinē.q̄ recte dicunt͛ lapides.qa cor hoīs lapideū reddūt. Vn̄
Job.xli.de diabolo et mēbris eiꝰ. Cor eiꝰ indurabit͛ q̄ſi lapis. Cōſuetudo enim
peccati.∕eſt tāq̄ꝫ lapis ſuppoſitꝰ anguſto ori pfundiſſimi putei.in cuiꝰ pfundo ia∕
cens peccator infelix.∕computreſcit vt iumentū in ſtercore ſuo .et fetet praua con∕
ſuetudine [Homo enī eſt ſpiritus vadens].i.p ſeipm in peccatū deſcendens. ſꝫ p
ſe [nō rediens]niſi de grā dei. Tu ergo ab agro cordis tui ſuccide ſpinas .et euer∕
te lapides p ꝯtritionē.et eijce extra p confeſſionem. Spina enim quia ſe erigit ſi∕
gnificat ſupbiam.quia lacerat et retinet .∕ſignificat cupiditatē et auariciam .quia
pungit .∕ſignificat luxuriam. Et hec tria vicia radices ſunt omniū peccatorum.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Succide ꝗ ſpinas et euerte lapides.ne ſi plātauerꝭ ſup lapides:areſcat vinea .aut ſi inter ſpinas ſuffocet̃ ab illis. Et nota ꝙ nō ſolū ſecāde ſunt ſpine ſup terrā .ſ ʒ et DD
eradicāde ne pullulēt iteꝝ. Spina enī ſup terrā ſecat̃: quādo ſolūmō ꝑua oꝑatio amouet̃:remanēte in terra radice.ħ eſt in occulto cordis peccādi volūtate. Oportet ꝗ extrahere radicē.i.oīno eradicare peccādi voluntatē. Btūs bernͣ. Si peccatū
Bernͣ. ſupficialiter radaſ.ꝛ nō intrīſecꝰ eradices.certꝰ eſto qm̄ pullulabit vberiꝰ ꝛc. Sic ꝗ priuſꝗ plātet̃ vinea./purgāda eſt a peccatis cōſcientia.

Uinea iſta

- Plantat̃ in ↄuerſiōe.qa tūc ꝑmo efficit̃ quis filiꝰ eccl'ie merito cū pctā oīa deſerit opere et ꝓpoſito. Uñ.[Plātati ī domo dñi].i.in eccl'ia ꝑ fidē et dilectionē:q̄ ſūt due radices que totā arborē ſupportāt [in atrijs domus dei nr̄i florebunt.] PP
- Detegit̃ in ↄfeſſiōe. Hāc eī vineā oparij detegūt:cū terrehitatē maloꝝ opeꝝ et ꝑuoꝝ deſideriorū.et ſecularꝭ illecebre:a radice ipius vitis.i.a ſecreto cordis ſui .a q̄ ꝓcedit oīs actus ſiue bonꝰ ſiue malꝰ:ꝑ purā ↄfeſſionē eijciūt. Ad qđ inuitat ſalomō puer.xvi.dicens. Reuela dño opa tua .et dirigent̃ cogitatōes tue.
- Binat̃:cū q̄cq̄d terrenitatis ꝑ malū ꝛ inordinatū ſermonū cōtractū eſt./penitētia et confeſſione ꝓpellitur.
- Terciat̃./cū macl'e ꝑuaꝝ cogitationū et maloꝝ ↄ̄ſirioꝝ ꝑ ↄfeſſiōꝫ ꝛ pn̄iaꝫ ↄ̄tegūt̃.
- Multipliciter fodit̃./ī pn̄iali tribulatōe. Quaſi enī foſſoria ſunt:ieiunia:vigilie:diſcipline.et hmoi.q̄ terrā corpoꝝ lacerant ꝛ ↄfringūt.
- Stercorat̃./pctōꝝ ꝑcedentiū recordatōe. Apponēda enī ſunt ſtercora pctōrū et facinoꝝ iuxta radicē vinee vt fecūdet̃. Ex freq̄nti nāqꝫ memoria et aſſidua retractatione peccatorū:nō ad delectādū ſ ʒ ad deteſtandū naſcit̃ timor.et timore ↄpūctio. et ↄpūctōe amor:q̄ eſt fecūditas vinee.ſine q̄ nō poſſet fructū facere. Penitēs enī debet cū Job ī ſterq̄linio ſedere. Job.ij.i.in ſue vilitatis ↄſideratōe morā facere. Amara nāqꝫ recogitatio pctōꝝ:fecunditas eſt virtutū .ſicut dicit q̄dā autoritas. cū qua ↄcordat ibidem glo.gregorij.

Uinea iſta.ſ.aīa fidelis

- Putat̃./omniū mēbroꝝ et ſenſuū circūciſiōe. Faciēda eſt enī abſciſio ſupfluaꝝ extēſionū et ꝓgreſſionū tā ī mēbris q̄ꝫ in ſenſibꝫ. Ad qđ inuitat Hiere.iiij.dicēs. Circūcidimi viri iuda et auferte ꝑpucia cordiū veſtroꝝ. Circūcidat̃ ꝗ oculꝰ clauſtralis vl' cuiuſlibet fidel'.ne reſpiciat qđ viſu caſtitatē corrūpat.auris ne audiat qđ rigorē menꝭ emolliat.lingua ne virꝰ euomat qđ rotā natiuitatis inflāmat. guſtus ne comedat qđ guſtatū mortē inferat.manus ne illicita tāgat.pes ne ad inboneſta ꝓcedat.cor ne de ſe fetorē malaꝝ cogitationū emittat.et hmōi. QQ
- Paxillat̃./in vite chriſti et ſctōꝝ ↄſideratōe.chriſtꝰ enī paxillꝰ ē:ſic dicit̃ Iſa.xxij. Figā illū paxillū in loco fideli ꝛc. Sic enī paxillus vitē ſuſtinet:ſine q̄ ſtatī ad terram caderet.ſic chriſtꝰ innixam ſibi aīaꝫ miſicorditer ſuſtētat. ſine quo ſtatim ad peccatū declinaret. Ad ħ inuitat augꝰ dicēs. Proijce te in ħ ſapiēter. q2 nō ē adeo crudelis:vt ſe ſubtrahat ꝛ te cadere ꝑmittat. Exēpla etiā ſctōꝝ paxilli ſūt quibus appodiare debemus nos et inniti. Uñ Seneca. Sp aliq̄ opus ē./ad quē mores noſtri ſeipōs erigant. Niſi enī ad regulā ꝑua non diriges.

Augꝰ.

Seneca

- Paxillis colligat̃./et eis adheret.i.chriſto et ſanctis vera dilectōe. Caritas enī ſic dicit apl's ad Col.iij.vinculū pfectiōis eſt. Hoc mō colligatꝰ erat dño dauid. cū dicebat. Mihi aūt adherere deo bonū ē. Neminē aūt ꝑmittit deꝰ cadere q̄ ei adhereat vero amore.ſicut dicit ibi gloſa.
- Propagat̃ in virtutū mltiplicatōe. Uineā enī hanc ꝓpagare./eſt ꝑ incrementū ꝟtutū ad id quod nōdū debet̃ ſeipm̄ extēdere. Uñ aplus ad Phil'.iij. Ad anteriora meipm̄ extēdo. Et ibunt ſancti de ꝟtute in virtutē.
- Plicat̃./in cordis hūiliatōe. Ad qđ iuitat ſalomon Ecci.iij.dicens. Quāto magnꝰ es hūilia te in omnibꝫ.ꝛ corā deo inuenies grām. RR
- Eleuat̃./mētis ad celeſtia ſuſpenſiōe. Unde Job.vij. Suſpendiū elegit aīa mea. Et apl's. Que ſurſum ſunt q̄rite ꝛc.ad Col.iij.
- Irrigat̃./lacrimaꝝ effuſione. Sicut enim pluuia fecūdat vineā.ſic lacrimaꝝ effuſio

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ad bene opandum rigat conſcientiam.
- Saritur:/ malaꝝ cogitationū extirpatōe. que ſicut herbe nociue ſuccreſcētes: a calo/re ſolis vineā. ſic ab aduentu grē dei impediunt aīam. Unde Sap. i. Spūſſctūs aufert ſe a cogitatōibus que ſunt ſine intellectu.
- Epampinatꝛ:/ ꝟborum ſupfluorū reſciſiōe. vt ſupra de vinea clauſtraliū L L.
- Concluditꝛ ꝙnqꝫ ſenſuū cohibitōe. Claudendi ei ſunt ocłi ne illicita reſpiciāt ꝛc̄. vt ſupra de putatōe. Q Q. Claudenda eſt etiā vinea foſſato hūilitatis: aq̄ lacrimarū circūcurrente. ſepi penitētialis afflictōis. muro caſtitatis ſeu bone opatōis.
- Conſeruatꝛ a triplicis inimici infeſtatōne. Ad qđ inuitat ſalomon puer. iiij. dicens. Omni cuſtodia ſerua cor tuū. quoniā ex ipo vita pcedit.
- Uiſitatꝛ a chriſto in grē amplioris appoſitōe. quod orabat ps. dicens. Reſpice đ celo et vide. et viſita vineam iſtam :/ et pfice eam. ꝛc̄.
- Frondet in ſacre doctrine aliȷs expoſitōe. Folia enim viri iuſti ſacra verba ſūt. Uñ illud ps. Et foliū eius non defluet ꝛc̄.

Uinea iſta
- Floret in interiori deuotōe. Unde puerb. xvij. Animus gaudens etatē floridā facit
- Redolet in bone fame ad ꝓximū reſpſione. Unde apłs. ij. ad Cho. ij. Chriſti bon⁹ odor ſum⁹ deo: in omni loco in his ꝙ ſalui fiunt ꝛc̄. Et Sene. Ei⁹ quē videre nō poſſum:/ me paſcit opinio. S S

Seneca
- Odore ſerpentes fugat:/ in vicioꝝ a ſe et aliȷs expulſiōe. Uñ Mar. xvi. Linguis loq̄ntur nouis. ſerpētes tollēt. [Lingua noua] ꝓfeſſio: ꝙ aīam innouat. et [tollit] đ corde [ſerpentes] viciorū.
- Fructū facit in bona opatōe. Uñ. [De fructu opeꝝ tuoꝝ ſatiabitꝛ tra] i. hō trenus.

Hic botrus
- Matureſcit in ꝟtutū pfectōe. Ad quā inuitat dñs Matth. v. Eſtote pfecti ꝛc̄.

Hic botrus
- Uindemiatꝛ:/ qñ ad gaudia padiſi inuitatꝛ. et ſic in cellario dñi ſpūaliter deportatur. ſed ſepe ꝓus oportꝫ: ꝙ in purgatorio torculetꝛ. Uindematꝛ etiā in morte.
- Torculatꝛ:/ in purgatoria tribulatōe.
- In cellario reponitꝛ i glificatōe. Uñ ſpōſa Cañ. i. Introduxit me rex ī cellā vinariā T T

Hanc vitem deſtruunt
- Uulpecule. i. ꝓmi motus furtiue ꝛ abſcōdite irrūpentes. De quibus Cañ. ij. Capite nobis vulpes paruulas que demoliuntꝛ vineas ꝛc̄.

Hāc deſtruunt
- Inundantia aquaꝝ. i. tēporalium abundantia.
- Grando. i. luxuria.
- Gelicidium. i. auaricia.
- Nebula. i. ſuperbia.

Uinitores V V
- Paupes ſunt. et viri iuſti paupes ſunt paupſtate ſpirituali. Unde ps. Paup ſū ego: et in laboribus a iuuentute mea.

Uinitores
- Laborant ꝓ vita. et iſti ꝓ vita eterna. Uñ Job. iij. Quaſi effodiētes theſauꝝ ꝛc̄.
- Laborant tpe ſuo. Et nos dū tpus habem⁹ opemur bonū ad oēs ꝛc̄. ad Gal. vi. Prīo ad nos. ſcđo ad domeſticos fidei. tercio generaliter ad omnē hominē: maxime ad chriſtianū.

Maria oliua Capitulū ij.

O Liua] Maria oliua. Uñ dicit Ecci. xxiiij. [Quaſi oliua ſpecioſa ī cāpis] ſupple exaltatā ſū ꝓpt miſicordiā et pietatē. Uidendū igitꝛ quare vł quō oliua. et quō vel vbi ſpecioſa. Dicit Rabanus:/ ꝙ olea arbor eſt: oliua fruct⁹. cui⁹. ſ. oliue liquor vel ſucc⁹ dicitꝛ oleū latine. ſed grece oleon. Sꝫ oliua ſepe ꝓ arbore ponitur. vt ibi Ego autē ſicut oliua fructifera in domo dei ꝛc̄. A

Raban⁹

Maria oliua. quia oliua B

Hoc ſtractatū ē in ꝯci. baſilienſi
- Amara eſt in radice. quia beata virgo amaritudinē originalis habuit in cōceptōne. quare non celebratꝛ eius conceptio a multis.
- Dulcis ī fructu. i. ī filio. ꝙ dicit. Spūs me⁹ ſup mel dulcis. Ecci. xxiiij.
- Odorifera in flore. Flos ei⁹:/ filius eſt eius. qui ſicut cinnamomū et baſamū aroma

tizans dedit ſuauitatē odoris. Eccl.xxiiij.
Fructū ſuū q̄ntū in ſe eſt omnibꝫ cōmunicat. quod apparuit q̄n filiū ſuū peperit in
via./ vt poſſet ab omni p̄tereunte capi. et diceret trāſeuntes. filiꝰ datus eſt nobis.
Sed nota./ q̄ nō inuenit̄ hic fructus niſi a trāſeuntibꝫ. Unde de paſtoribꝫ q̄ dixe/
rūt. Trāſeamꝰ vſq̄ bethleem ꝛc̄. Lu.ij. dicit̄ paulo poſt. Uenerunt feſtinātes et
inuenerunt ꝛc̄.
Arbor frondoſa et ramoſa. cuiꝰ frondes et rami amatores eius. ei q̄daͦmodo fide ſpe
et caritate inſerti. q̄a amor eſt amant̄ꝭ et amati vnio q̄dam ſpiritualis. Unde talis
poteſt dicere. Mihi adherere ei bonū eſt. et ponere ī ea ſpem meā. q̄a talibꝫ nutri/
mentū gr̄e ſūminiſtrat. Maxime aūt inſerunt̄ ei imitatores eius. ī pietate et dupli
ci miſericordia. ſ. in affectu et effectu.
Sana ē./ p ſapiaꝫ. Sap.iiij. Sani ſunt ſenſus hoīs ꝛc̄. Et ī antiq̄s ē ſapia Job.xij. C
Signū eſt pacis. Unde in eiꝰ partu cantatū eſt. Pax hoībꝫ bone volūtatis. Per ip
ſam enim finita eſt guerra. quā eua fecerat inter deum et hominē: inter hominē ꝛ
angelū. inter hoīem et hominē. inter corpus et animā. Iſtud inuenies li.i.ca.i. B
Ipa eſt illa colūba: que ceſſante diluuio ramū oliue in ore ſuo detulit ad noe ī ar/
cham. deum humano generi recōciliatū demōſtrans. et ſic ipa deſignat̄ p oliuā./ q̄
eſt ſignū pacis. et p columbam que eſt auis pacifica.
Comam ſuā diu cōſeruat. i. fidē ſpem et caritatē. Uel coma eſt virginitas./ cui debe
tur aureola. Unde maria depingit̄ coronata. Hanc comā iugiter ſeruauit. qꝫ vir
go ante partū. in partu. et poſt partū.
Folia eius amara. q̄a verba eius inuitāt ad penitentiā. Uel folia eius./ ſunt v̄ba euā
gelice p̄dicatōis. q̄bꝫ docuit ap̄los et filios naſcētis eccleſie. Folia etiā eius me/
dicinalia. Eze.xlvij. et Apoca.xxij. quia ſanāt cancrū. et exemplū verborū eius./ de
tractionē. et cetera turpiloq̄a. ſ. ſanat. Cancer corrodit os et linguā. et Sap.i. dr̄.
A detractōe parcite lingue. Ideo Apoca.xvi. dr̄ detractoribꝫ et blaſphemis. Cō/
mādu cauerūt linguas ſuas p̄ dolore. et blaſphemauerūt deum celi ꝛc̄.
Maria oliua.q̄a — Fructū facit in frigore pinguē. quia ad lr̄am in hieme pepit ſaluatorē. Myſtice q̄n/ D
do refriguerat caritas et abundabat iniquitas.
Eſtate et hieme viret. Uiror anime fides et pſeuerātia. que nō aruit in ea pp̄ter hie
mē dn̄ice paſſiōis. ſicut in omnibꝫ diſcipulis. Tunc enī defecit oīs ſanctꝰ. Ideo
p̄dictū erat de ea Prouer.in fi. [Non extinguet̄ in nocte] dn̄ice paſſiōis [Lucerna
eius] .i. fides. Aliter. Hiems./ vita p̄ſens: aſtricta frigore mortalitatis. et vēt̄ꝭ tem
ptationū impulſa. Eſtas./ future vite claritas. qua aduenīete meroris nubila trā/
ſeunt: et dies vite eterne ſolis claritate fulgeſcūt. Maria vero oliua nr̄a./ humore ḡ
tie pfuſa./ huius vite tp̄e nō aruit. ſed vite eterne amenitatē./ inter omnes eue filias
glorioſa ſuſcepit.
Cantarides nutrit. que libēter cōmedūt flores oliue. et ſunt cantarides muſce ſetēn/
tes et lucide. q̄ ſignāt clericos et monachos vl̄ canonicos./ lucētes habitu et tonſu
Augꝰ ra. ſed ſetētes vita. Cum dicat Augꝰ. vt nō tam ſtudeamꝰ placere veſtibꝫ./ q̄ꝫ mori/
bus. Quos beata virgo nutrit beneficijs ſuis.
Arbor inſignis. et maria glorioſa eſt generis nobilitate. gl̄ioſior morū honeſtate. ꝛ E
ḡtiaꝝ vniuerſitate. glorioſiſſima filij dignitate.
Ramos habet flexibiles. quia facillime flecti poteſt oratōe deuota./ vt habeat̄ fructꝰ
eius qui chriſtus eſt.
Ualde copioſa in fructu. Unde dicit. [Ego autē ſicut oliua fructifera in domo do
mini ꝛc̄.] i. in eccl̄ia. qꝫ fructus eiꝰ omne bonū eſt. et ſummū bonū. qui oībꝫ oīa
factus eſt. vt lucrifaciat vniuerſos. i. ad Choꝝ.ix. Et ipe in futuro erit oīa in oībꝫ.
id ē. ſufficiētia omniū. i. ad Choꝝ.xv. Ipa eſt etiā [oliua] i. fructus. quia plena
pinguedine diuine gratie et miſericordie. luce ſapīe. et hilaritate bone cōſcientie.
Sequit̄. [Specioſa in cāpis. Specioſa] in germine et ligore. i. in filio. in floribꝫ ſan/ F
ctoꝝ deſiderioꝝ. in folijs verborū. in frondibꝫ et ramis operū. quia habuit ī ſe op̄a
actiue et cōtēplatiue. Actiue. quia datū eſt ei exhibere oīa opera actiue ipi filio dei.

Anſelmꝰ ſicut oſtēdit anſelmꝰ Luce .x. vbi dr̄. q̄ mlier martha nomine excepit illū in do
mum ſuā. Omnia opa ↄtēplatiue. ſ. aures diuinas ſuis oratōib; ad pctōres incli
Maria ſpecioſa nare. ſecretis diuinis īteresse. et hmōi. Sed ꝓpter mltitudinē miſicordie ⁊ pietatꝭ
maxime dicit̄ ſpecioſa. q̄a ſpecioſa eſt miſicordia eius in tpe tribulatōis. Eccliaſti
ci. xxxvi. Quere de omnib; iſtis lib. iiij. ti. xxij. H. et mlta ibi inuenies. ¶ Vel ⌊ſpe
cioſa⌋ ꝓpter omnimodā ſpecioſitatē: Corporalē/ que in diſpoſitōe membroꝝ. Et
ſpiritualē/ q̄ ↄſiſtit in ꝟtutib; aīe. Quere li. v. ti. i. ꝑ totū. et p̄ſertim X. Vel etiā ⌊ſpe
cioſa in cāpis⌋ ab effectu. q̄a ſpeciē et virtutē tribuit abūdāter familiarib; ſuis. ma
xime ſi habuerint in ſe ꝓpetates campi. vt ſint florigeri ꝑ caſtitatē. exculti ꝑ penitē
tiam. fructiferi ꝑ opatōem bonā. ⁊ fructus ſuos ꝓ eiꝰ honore libēter ſūmiſtrēt ne
ceſſitatē patiēti. quere li. viij. ti. iij. Vel ⌊in campis⌋ .i. in pctōrib; incultis. quibus
grām ſuis orōib; exēplis ⁊ meritis ſūminiſtrat. vt excolant̄ et referāt fructū. Vel
⌊ꝑ campos⌋ figurat̄ latitudo et amplitudo late vie/ que ducit ad ꝑditōez. Matth.
vij. et ipa eſt ⌊oliua ſpecioſa ī campis⌋ .i. in illis q̄ ſequunt̄ latitudinē ſue ꝓue vo
luntatꝭ. ⁊ diſcurrūt ꝑ campos licētie: velut equi emiſſarij ⁊ infrenes. nō retardati
freno timoris vl' diuini amoris: ſeu mūdani pudoris: aut vincul' diuinoꝝ p̄cepto
rū. q̄n ex toto corde penitētes ↄfugiūt ad eā. Dicit̄ eni ⌊ſpecioſa in cāpis⌋ ꝓpt cō/ G
munitatē pietatis eiꝰ et miſicordie/ quā cūctis exhibet q̄ntū in ſe eſt ſine acceptōe
ꝑſone. ſicut habuiſti ſup̄ li. iiij. ti. xxij. Ideo dr̄ ⌊ſpecioſa ī campis⌋ nō in mōtib;.
nō in ortis. nō ī ſiluis: nō in aquis: aut hmōi. Si eni dixiſſet in ortis: q̄ cōcluſi ſūt
nō videret̄ q̄ omnib;: aut ſꝑ pateret miſicordia eius. Per mōtes intellige ſupbos.
q̄ a ſe repellūt miſicordiā matris et filij. quia tumor īfuſa repellit. In ſiluis n̄ cre
ſcūt arbores fructifere hoīb;/ ſed porcis ⁊ feris. i. demōib; et vicijs. Solis etiam
claritas. i. matris et filij pietas excludit̄ a ſiluis/ ꝓpter denſitatē arborū ramoꝝ ⁊
frondiū. Sic ⁊ pctōres ſilueſtres morib;: caliginoſi tenebroſitate vicioꝝ. ſolē iuſti
cie a ſe excludūt. et ſpinas vicioꝝ et vepres nutriūt. In ſiluis etiā latitāt ſicarij et
p̄dones: ſerpētes et ſcorpiones. i. mltitudo vicioꝝ et demonū. q̄a rariſſimꝰ cultus
iuſticie iā apparet. Si vis ergo participare pinguedini hꝰ oliue/ neceſſe tibi eſt ī te
ipo p̄ſcidere ꝓceras arbores. i. faſtū ſupbie: et frutecta vicioꝝ. vt ſic expellere poſſiſ
a te ſicarios fures ⁊ venenata. demōes. ſ. et vicia. que aīas iugulāt: ſpoliāt et vene
nāt. vt campi facies in te appareat: vicijs reſecatis. Aſſigna totū ordinē ſpūal' agri
culture. Et ſic huiꝰ oliue pinguedini participabis. imo ipa plātabit̄ in te. et ipi po
teris inſeri ſicut oleaſter in oliua. vt particeps fias radicis et pinguedinis eius.
Maria ergo exaltat̄ ⌊quaſi oliua⌋ ꝑ miſericordiā: quā docet verbis et exhibet fa/
ctꝭ. ⌊Quaſi oliua⌋ ꝑ affectū miſicordie ⌊ſpecioſa⌋ ꝑ effectū. Effectus eni miſicor
die nihil valet niſi ſit ex affectu. Nam ſicut ex oliua fructus. ſic ex affectu merito
riū opꝰ. Oliua aūt ſpecioſa ē q̄n fructū facit. ⁊ affectus miſericordie q̄n effectū oſtē
dit. Ideo Hiere. xi. dicit̄ de ea. Oliuā vberē: pulcrā: fructiferā: ſpecioſam/ vocauit
dn̄s nomen tuū ⁊c̄. ⌊Oliuā vberē⌋ ꝑ affectū miſericordie. ⌊pulcrā⌋ ꝑ puritatē affe
ctus. ⌊fructiferā⌋ ꝑ effectū miſicordie ⌊ſpecioſam⌋ ꝑ abundantiā effectus. ⌊Voca
uit dn̄s nomen tuū⌋ ꝑ angelū dicentē. Aue grā plena. Et poſt mutata ꝑſona ſub
dit. ⌊Ad vocē loquele grandis ignis exarſit in ea. ⁊ ↄbuſta ſunt frutecta eiꝰ. Grā/
dis loquela⌋ q̄n ex magnitudie fidei r̄ndit. Ecce āncilla dn̄i. fiat mihi ⁊c̄. ⌊Ignis⌋
chriſtꝰ: q̄ ad hanc vocē ⌊exarſit⌋ ſicut quondā in rubo. ⌊Et cōbuſta ſunt frutecta
eius⌋ Frutecta que ab inferiori naſcunt̄ in oliua/ ſunt motꝰ carnis a ſenſualitate
ꝓdeūtes. qui ab H igne deſcēdente in eā: deuorati ſunt/ ſi forte erāt in ea. ſicut rogꝰ
magnus deuorat ignem candele.
Chriſtꝰ oleum — Ex hac oliua habet̄ oleum qđ eſt liquor oliue. ſ. chriſtus: qui eſt oleū grē infirmis. H
dimittēdo eis peccata. Iſa. x. ⌊Cōputreſcet iugū⌋ diaboli: quo onerat̄ peccator ⌊a
facie olei⌋ .i. a p̄ſentia grē dei que ſola iuſtificat pctōrē. Itē oleū ſapiētie ad cathe/
cuminos inſtruēdos. Hoc oleo implent̄ vaſa vacua. iiij. Regū. iiij. ⌊valles eni⌋ .ſ.
humiles ⌊abundabūt frumento⌋ ſapīe. de quo fit panis vite. Itē ab ipa habemꝰ
oleum leticie/ ad reges et ſacerdotes inungēdos. i. ſpūales viros letificādos. Unde

Unxit te deus deus t. ꝛc̄. Et ꝓpter hoc ſanat a malo.inſtruit in bono.letificat ꝑ
vtrūqꝫ. Sanat pctōres ꝑ oleum grē.inſtruit ingrediētes ꝑ oleū ſapientie. letificat
ꝓficiētes et ꝑfectos ꝑ oleum leticie: qḋ eſt in ſecuritate ꝯſcientie. Uñ puer.xv. Se
cura mens quaſi iuge conuiuiū.

Chriſtꝰ fructus olee

—Aliter. Maria oliua.i.olea.vt fructꝰ ſumaꝛ ꝑ arbore fructificāte. De hac olea ꝓceſ/ J
ſit et nata eſt ſpa oliua.i.chriſtꝰ: q̇ eſt pax noſtra.miſicordia noſtra.lux nr̄a. ſine q̄
nō videmus. qui vitā et miſicordiā tribuit nobis.ſicut dicit Job.x.q̇ nos p̄ri pa
cificauit. q̇a ipe pax nr̄a q̇ fecit vtraqꝫ vnū. Eph.ij. Fructus autē iſte modicus ꝑ
hūilitatē:in ꝓncipio amarus ꝑ multiplicē quā eſt paſſus tribulatōem. Uñ Treñ.
iij.dicit ipe de patre. Repleuit me amaritudinibꝫ.inebriauit me abſinthio. Sꝫ vl
timo dulciſſimꝰ qñ videbimꝰ eū ſicuti eſt.i. Joh.iij. Fuit etiā fructꝰ iſte ſerotinꝰ.
ſero enī maturaꝛ fructus oliue. Et chriſtꝰ venit in fine tēpoꝝ. Gal.iiij. qñ venit
plenitudo tpis miſit deꝰ filiū ſuū factū ex mꝉiere ꝛc̄. Prouer.xvi. Clemētia regꝭ q̄
ſi imber ſerotinꝰ. Ad ſiltitudinē vue ꝓmiꝛ in torculari. Johel ij. Redūdabūt torcu
laria vino et oleo. Qḋ ipletū eſt in paſſiōe. vt ſupra dictū ē de botro.eodē.c.i.D.

Chriſtꝰ oleū

Jpe etiā oleū eſt huiꝰ oliue. Unde Cañ.i.dꝛ ei. Oleū effuſū nomē tuū. Cui dic̄
pſal. Unxit te deꝰ deꝰ tuus oleo leticie. Dicitꝛ ꝗ oleū ꝓpter vnctōem ſpūſſcti.quē
nō accepit ad mēſurā alioꝝ.ſed p̄ participibꝫ ſuis.i.ceteris ſctis.i.plenarie. Effu
ſum.i.nō ſtillatū.quia plenꝰ ſpūſctō.quē abūdāter effudit in die pēthecoſtes i diſci
pulos et alios ſicut ꝓmiſerat ꝑ Johelē.ij. Effundā de ſpū meo ſup oēꝫ carnem.

Jtem de hoc oleo Job dicit.xxix. Petra fundebat mihi riuos olei. O dulcꝭ olei effu/ K
ſio: inebriās angelos:ſatiās ſctōs.mortuos viuificans.pctōres iuſtificās.meſtos
letificans.inferos diſſipās.redimens mūdū.aperiens celū.

Hec eſt oliua q̄ noluit relinq̄re pinguedinē ſuā:qua dij vtunꝛ et hoīes.vt inter ligna
ꝓmouereꝛ Judic.ix.quia noluit in mūdo exaltari.nec grām ſibi datā de ſupnꝭ re
linq̄re.q̄ velut oleo miſericordie vtunꝛ hoīes in pctōꝝ remiſſiōe:et graꝝ collatōe.
qua etiā ruina reſtaurata eſt angeloꝝ. Dij ꝛ hoīes: angeli et viri iuſti.et ipa mr̄ re
gis iuſticie: facta ē regina miſicordie.vt ipius regꝭ iuſticia ꝑ reginā miſcḋie tēpeꝛ.

Sapiētia oliua

—De ſapiētia ſic. Quaſi oliua ſpecioſa in campis. Uerba ſunt ſapiētie. Jd ē. Sic L
oliua ſpecioſa creſcit in cāpis excultis et fructiferis.ſic ego ſapia creſco et ſpecio/
ſa fio in mentibꝫ bene excultꝭ:et fructibꝫ bonoꝝ opeꝝ refertꝭ. Oliua ſignū ē pacꝭ
et miſicordie. Et de ſapia dicitꝛ Jaco.iij.q̄ primū pudica.deinde pacifica.ꝛ pau/
lo poſt dicitꝛ.plena miſicordia et fructibꝫ bonis. Jtē oliua pinguis.et ſapia plena
deuotōe. Jtē oliua nutrit cātarides:que deuorāt flores eius. He ſunt muſce feten
tes et lucētes: que deſignāt inanē glīam.q̄ multotiēs et in multis ꝯſumit fructuꝫ
ipius ſapiētie.et maculat eiꝰ pinguedinē. Eccꝉes.x. Muſce moriētes ꝑdunt ſua/
uitatē vnguenti.

Eccleſia olea

—Jtē olea ecclīa.cuiꝰ ſingule oliue ſinguli iuſti. Que.ſ.oliua cāpos totius mūdi de/ M
core illuſtrat.et ſpūali grā ꝑ vnctōem chriſmatis ſanctificat. Fructꝰ huiꝰ oliue ſe
rotinus.qꝛ iuſtus expectat a deo retributōem futurā:nō p̄ſentē. Sed mali volūt
hic eē btī.iō ledūꝛ tribulatōibꝫ mūdi. Uñ. Ledeꝛ q̄ſi vinea i ꝓmo flore ꝛc̄. Job.xv.
Mūdus: egiptus. Linū virens ꝑ inanē glīam.et germinans follicꝉos ſupbie:et
ordeum virens.leſa ſunt Exo.ix.ſed nō far et triticū ſunt leſa quia ſerotina erāt.
Jtē fructus olee maturꝰ nigreſcit.qꝛ iuſti ꝯtemnunꝛ a mūdanis. Uñ dicit fidelꝭ
aīa Cañ.i. Nigra ſum.in opiniōe mūdanoꝝ.ſed formoſa.in oculꝭ ſpōſi mei.

Juſtus oliua

Moraliter verba ſunt iuſti. Ego quaſi oliua ſpecioſa in cāpis. Et ꝯueniūt hec ꝟ N
ba principaliter illis ſanctꝭ q̇ excellebāt alios in miſicordia.q̄lis fuit Laurētius.
Nicolaꝰ. Martinꝰ. Egidiꝰ.ꝛ hmōi. Jn quoꝝ ꝑſona legitꝛ Eccꝉi.l. Quaſi oliua
pullulans ꝛc̄.

Juſtus oliua.quia oliua O

—Semp viret. Uiroꝛ aīe ſanctitas eſt.quē virorē amittit ꝑ eſtatē: q̇ diſſoluiꝛ ꝑ ꝓſꝑita
tem. Per hiemē: qui frangiꝛ ꝑ aduerſitatem.

—Florens: ꝑ magnā nebulā amittit florem ſuū. ſicut dicit Job.xv. Ledeꝛ q̄ſi oliua

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝓijciens florem ſuū. Nebula mollis/tā dure ꝑcutit oliuā in flore ꝙ tollit fructum.
Hec nebula amor glīe mūdane. vel appetitꝰ laudis trāſitorie. que duo tollūt fru/
ctū mercedis eterne. Uel nebula obſcurās: adulatio vł fauor hūanus. ſicut expo/
Grego. nit gregoriꝰ. q̄ florē facit ꝓijci. i. bonū ꝓpoſitū relinqui. Et hec nebula obſcurat ī/
telligentiā. Uel florem ꝓijcere: eſt a bono incepto deuiare.
Salici in folijs inter oēs arbores ſimilior. vt q̄ ſapiēter ſperat in miſericordia dei: re
putet ſe ſterilē nō fructuoſū. Lu. xvij. Cū oīa bona feceritꝭ/ dicite ſerui inutiles ſu
mus. Sūt etiā folia oliue amara. vt de tua ſterilitate ꝟba amara ꝓferas in ꝯfeſſi
one. Job. vi. Uerba mea dolore ſunt plena.
Iuſtꝰ oliua. quia — Signū pacis/ vt pacem teneas ad deū ꝑ contritōem et ꝯfeſſionē. ad primū ꝑ ſatiſ/
factōez. ad aīaz tuā ſubijciēdo illi ſenſualitatē. Et ſic ſis alijs ſignū pacꝭ ꝑ exēplū.
Fructus eiꝰ oleū/ et fructus tuꝰ opa miſericordie. Nec tibi retineas fructꝰ tuos tpa
les ſicē nec oliua. ſꝫ alijs large diſtribuas. Silr̄ ꝛ ſpūales. ſ. ꝯſideria/ ꝛ orōeſ. ꝛ hmōi
Radicē habꝫ amarā. Initiū enim iuſticie amara recordatio pctōꝝ. ꝛ amara ꝯtritio. P
Amaritudo etiā exterior: ī ieiunijs: diſciplinis: et hmōi. parere debet fructū dulcē
in opibus miſericordie et pietatis. i. in affectu et effectu. Uel radix: ꝯpaſſio. Job
xxx. Flebam q̄ndā ſuꝑ eo q̄ afflictus erat. ꝛ aīa mea ꝯpatiebaṫ pauperi. Robur vł
ſtipes/ firmū ꝓpoſitū miſerēdi cū fortitudine animi. Robur etiā corpis ſecularis
q̄nꝗ neceſſariū. Job. xxix. Conterebā molas iniq̄. ꝛ de dentibꝫ illiꝰ auferebā pdā.
Cortex exterior/ exēplū miſericordie/ vł patiētia ad importunitatē paupeꝝ. Sꝫ mō
ꝯq̄ritur dn̄s ī Johele. i. de arboꝝ ſuaꝝ decorticatōe. Ficū meū decorticauit ꝛc̄.
Fructū ſuū dulcē tegit amaris folijs. Folia/ ꝟba ſunt. Luce. xvij. Cū oīa bona fe
ceritis ꝛc̄. Rami diuerſa opa miſericordie circūquaꝗ diffuſi. Diuiſio ramoꝝ: diuer
ſitas operū. Floſculꝰ oliue/ benignitas cordis et oris ꝓcedēs opus miſericordie.
Sicut ē pietas: dulcis reſpōſio: benignꝰ auditꝰ. piꝰ reſpectus. et hmōi.
Hec oliua recuſauit dominiū tpale: et ſe ſufficiēter excuſauit. qđ nō rhannus Judi Q
cū. ix. Juſtꝰ enī exēplo magiſtri ſui debet ſubterfugere regnū tpale ꝓ amore eterni
regni. et occurrere crucifixoribꝫ ſuis. i. tribulatōibꝫ mūdi. et dicere cum loth Gen̄.
xix. Non poſſum in mōte ſaluari. Et in ps. Ab altitudine diei ti. Tamē loth cū fi/
liabus in mōte ꝯmiſit inceſtū cū ꝑmogenita. i. ſupbia q̄ eſt ꝑmogenita mors. Job
xix. et cū minore. ſ. carnali ꝯcupiſcētia. Et nota ꝙ [rhānus] i. illi q̄ ſunt aſperi/
vicijs hirſuti et aculeati. libenter ſuſcepit regnū.
Sic ergo iuſtꝰ [oliua] ꝑ miſericordiā [ſpecioſa] ꝑ exemplū [in campis] ꝓpter ꝯmu/
nitatem ſine acceptōe ꝑſonaꝝ/ ꝯmūicans oībꝫ ſuos fructus tpales et ſpūales. Nō
ſibi ſoli: ſed toti mūdo genitū ſe credens. Un̄. i. Chor̄. x. dicit aplꝰs. Ego ꝑ oīa
omnibꝫ placeo: nō querēs qđ mihi vtile eſt/ ſed qđ multis vt ſalui fiant. Et ſtatim
ſubdit. Imitatores mei eſtote ſicut ꝛ ego chriſti. Itē Ecci. xxiiij. [Uidete q̄m n̄
mihi ſoli laboraui] dicūt ſapīa. chriſtus. ꝛ maria. ꝛ ipē ſapiēs. [ſed omnibꝫ exq̄ren
tibus veritatē.] [In campis] q̄ ſignant latitudinē caritatis ꝛ gaudij. in q̄bꝫ debꝫ
eſſe plātata miſericordia ꝓpter hmōi ꝓprietates/ iuſto viro ſūme neceſſarias dicit
vir iuſtꝰ [Ego aūt ſicut oliua] q̄ſi nō materialis ſꝫ ſpūalis/ exꝑmens in iuſticia
bonas eius ꝓpetates. Itē [ſicut oliua] cōtra obſtinatōem: q̄ cōtraria eſt miſericor/
die [fructifera] ꝯtra ſterilitatē [in domo dei] cōtra hereſes et ſciſmata [ſperaui]
contra deſperatōem [in miſericordia dei] que eſt [in eternū et in ſeculū ſeculi.] q̄ſi
di. Nō q̄ſiui miſericordiā tpalem. de qua Oſee. vi. Miſericordia vr̄a ſicut nubes ma
tutina. [Ueſtra] i. quā vos queritꝭ. Sequiṫ in ps. [Confitebor tibi] ꝯtra magni
tudinē. [et expectabo] ꝑ pſeuerantiā: ꝯtra ꝓproperos.

Maria rubus Capitulū iij.

Rubus [Maria rubus. Et ipa vel eius ꝯceptus/ eſt illa viſio magna Exo.
iij. quā deſiderabat videre moyſes q̄ſi deprope dicēs. Uadā et videbo viſiōez
hanc magnā quare nō ꝯburatur rubus ꝛc̄.

Hec viſio magna propter.
Singularitatē. quia nec primā ſimilē viſa eſt ꝛc̄.

Utilitatẽ:quia nulla maioꝛ vtilitas eſſe poteſt.
Rei magnitudinẽ.ſ.ꝙ virgo cõcepit nõ purũ hominẽ:ſed filium dei
Hec viſio — Rei nouitatẽ. Hiere.xxxi. Creauit dñs nouũ ſup terram ꝛc̃.
mag ꝑpt Significatõez.quia ꝛ pñſens miraculũ exhibuit:et incarnatõem vbi et ꝟginis ma
tris ꝑpetuam integritatẽ pſignauit.
Magni myſterij repñſentationẽ.

Sed q̃d videbat moyſes:[flãmã ignis].i.filiũ dei.q̃ dr̃ flãma ignis. i.ſplẽdoꝛ lucis eterne.qꝛ deꝰ noſter ignis ꝯſumẽs eſt. ad Heb.xij.i fi.[ꝓcedentẽ de medio rubi] .i.ꝟginal' vteri. Et dicit' ibi ꝙ [rubus ardebat et nõ ꝯburebat'] qꝛ ꝟgo ꝯcipiebat filiũ:nec violabat'.grauidabat' ſed nõ grauabat'.alleuiabat' in partu.ſed nec dolebat: nec euacuabat'. Vel ꝑ [flãmã] intellige ſpũſſcti grãm.dño apparẽte in rubo. flãma rubũ nõ leſit.quia filio dei aſſumẽte carnez in ꝟgine.obumbrata a ſpũſctõ: pudoꝛ ꝟgineus illeſus ꝑmãſit. Uel ſic. Ignis i rubo.chriſtꝰ in coꝛpe ꝟgineo: q̃ ibi ardebat.quia fecũditatẽ accendebat:nec virginitatẽ ꝯſumebat.et in h̃ magna viſio.q̃a

Iſidoꝛꝰ cũ ſit ignis ꝯſumens nõ cõſumebat. Iſidoꝛꝰ videt' velle ꝙ rubus ſit q̃dam arbuſtula .que gallice dicitur botomer. Et dicit' rubꝫ:quia fructus eius vel ꝟgultum rubet. Et ideo voluit dñs apparere i rubo.qꝛ de ea nõ poſſent fieri imagines.

Maria rubus

Paruula.ꝑ ſummã humilitatẽ et cõtemptũ ſui.q̃ eſt humilitas.
Aſpera.ꝑ exercitiũ virtutũ cõtra molliciẽ et diſſolutõnem.
Uiridis.ꝑ fidem vel perpetuã ſanctitatẽ.vel ꝑ virginitatẽ. vl' quia nõ emarcuit coꝛ
Maria pus eius ꝑ putrefactionem.
rubus qꝛ Florida.ꝑ virginitatẽ. Uel q̃a ſic in floꝛe ẽ ſpes fructꝰ.ſic i ea ſpes oĩs boni. Uñ
dicit. In me omnis ſpes vite et virtutis .Ecci.xxiiij.
Odoꝛifera.ꝑ ſctãm opinionẽ. Uñ dicit Ecci.xxiiij. Sic̃ cĩnamomũ ꝛ bal. aro.ꝛc̃.
Aculeata.ꝑ multiplicis tribulatõis punctõem.ꝛ h̃ maxime in filij paſſiõe. Eſt enim
rubus genꝰ arbuſtule ſpinoſe.

Chriſtꝰ rubus — Itẽ chriſtꝰ rubꝫ.aſꝑitas rubi caro moꝛtalis quã de ꝟgine ſũpſit.ignis amoꝛ quẽ erga nos habuit. Rubꝫ ꝯburi viſus ẽ.nec tñ ꝯbuſtꝰ .hic eſt caro chriſti q̃ amoꝛe moꝛtua:ſepulta:viſa eſt putredini data.cũ tñ glorioſioꝛ ſurrexerit.

Anima rubus — Moꝛaliter. [Rubꝰ incõbuſtus] fidelis aĩa:ꝓbata temptatõe nõ cõſũmata. Unde de iuſtis dicit' Sap.iij. Tanq̃ aurũ in fornace ꝓbauit electos dñs .purũ qđ ibi ẽ nõ minuit' ſed puriꝰ reddit'. Quod apparuit in pueris in camino miſſis.qui puri

Hiero. — ibi miſſi ſunt et purioꝛes exierũt.ſicut dicit hieronymꝰ i ꝓlogo abacuc. Ul' [rubꝰ incõbuſtus] malicia ĩcrepata nõ ꝯſumpta. Uñ Hiere.vi. Fruſtra ꝯflauit ꝯflatoꝛ: malicie eoꝝ nõ ſunt ꝯſumpte. Uel reꝓba aĩa flagellata a deo ſed nõ emendata. Unde Hiere.ij. Fruſtra ꝑcuſſi filios vr̃os.diſciplinã nõ receperunt.

Maria cedrꝰ Capitulũ iiij.

Cedrus quoq;] Unde dicit Ecci.xxiiij. Quaſi cedrꝰ exaltata ſum in libano.q̃ interꝑtat' cãdoꝛ.q̃ eſt omniũ coloꝝ mũdiſſimꝰ. Cedrus dicit'.ex eo ꝙ a grecꝭ cedros vocat'.quaſi ceomenes droſioꝛon. i.arboꝛis humoꝛ ardẽs. Et eſt libanus mons q̃dam ſignificãs chriſtũ montẽ in ꝟtice montiũ.q̃ eſt cãdoꝛ lucis et'ne. Sapiẽtie.vij. Alij eni montes.i.ſcti cãdidi ſunt.nõ cãdoꝛ:ſed ab ipo cãdoꝛe cãdeſcunt. q̃a ab ipo mũdant'.et de plenitudie eius accipiũt. In h̃ monte p̃ ceteris oĩbꝫ btã virgo exaltata eſt ſuꝑ hoĩes ꝛ angelos tanq̃ p̃cipuũ mẽbrũ in coꝛpe ſub capite. Dicit ḡ. [Quaſi cedrꝰ exaltata ſum in libano] .i.in chriſto.in mũdo.in celo. i oꝛdie ciſtercieñ.qꝛ omnes eccl'ie illꝰ oꝛdis ſunt de ipa. Et bñ dicit [exaltata] q̃a de hũili ancilla in reginã celi.de filia dei in matrẽ dei. Aliter.[In libano] q̃ interꝑtat' candoꝛ.ſignificat' cãdoꝛ ꝟginitatis. De libano etiã.ſ.de illa arboꝛe ꝓcedit thus:qđ cremat' in ſacrificijs in odoꝛẽ ſuauitatis. Et maria arboꝛ libanꝰ ẽ. Uñ ſe vocat libanũ dicens Ecci.xxiiij.[Quaſi libanꝰ nõ inciſus vapoꝛaui habitatõez meã] Cuiꝰ filius q̃ſi thus in igne paſſiõis crematꝰ ẽ. et in hmõi hoſtie fragrãtia delectatus ẽ deus pater. Itẽ cedrus odoꝛe ſerpẽtes fugat. Bñ ḡ dicit'.[Quaſi cedrꝰ exaltata ſũ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

in libano.] q̄a p cādore v̄ginitatis et thuris ſui genitura: odore noīs eius ſerpētes ſpirituales et demones effugant.

Maria cedrus. quia cedrus B

Arbor pcera et eminētiſſima ſup oēs arbores. vñ et a q̄buſdā dicit rex arborū. Et bñ ↄpetit dignitati marie. que in h̄ q̄ ipa facta ē mater dei: nec pmā ſilem viſa eſt.

Bern̄. nec habere ſeq̄ntem. Jō dic. [Quaſi cedr⁹ exal. ſū in li.] Quia ſicut dicit btūs ber.

Hec eſt virgīs nr̄e glīa ſingularis ⁊ excellēs progatiua marie. q̄ filiū vnū eūdē q̄ȝ

Maria alta cū deo pr̄e meruit habere ↄmunē. Aliter. Alta fuit maria. q̄a inſtar ſaulis. i. Re. x. [ab humero et ſurſum] ſctis ſupeminēs vniuerſis. [Ab humero] in q̄ bona operatio. q̄r de ppa ſubſtātia oīa opa actiue exhibuit filio dei. [A collo] p quod vox tranſit. in quo intelligit efficacia oratōis. vel ſapiētia in v̄bis. [A capite] in quo ſenſuū pfectio: et ſapiētie maturitas ad ſimilitudinē capitꝭ material. in q̄ ſenſuū exteriorū pfectio inuenit. Uel altitudo marie hūilitas ei⁹. quia q̄ ſe hūiliat exaltabit. Uel altitudo ei⁹ fuit a terra ſpūali elōgatio: et celo approximatio. Terra ſpiritualis: terrena voluptas. terrena opulētia. terrena glīa. A pma ſe elōgauit p v̄ginitatē. a ſcda p paupratem. a tercia p hūilitatē. Et p hec tria ſup oēs creaturas ppinquit p meritū ad celeſtia ⁊ eterna. Aliter. [Per humerū] ↄcorditer facta bona opatio ſignat. [p ſurſum] cōtēplatio. In his duob⁹ nec pmā ſilem viſa eſt ⁊c̄.

Arbor annoſa. licȝ enī in exordio noui teſtamēti et ī cōceptu filij fuerit iuuēcula. tamē in figuris veteris teſtamēti et in pphetijs q̄ſi ſenex erat et annoſa. Uñ ſignat p ciſternā veterē Geñ. xxxvij. quia in eā miſſus ē ver⁹ ioſeph in incarnatōe. Jſa. ix. [Uerbū miſit dñs ī iacob] i. filiū ſuū in mariā. Jdeo etiā in tēplis de hoc ligno ppter durabilitatē eius ſolent lacunaria fieri.

Maria cedr⁹. q̄r Arbor medulloſa. Und Eze. xvij. Aq̄la grādis ⁊c̄. vſq̄ȝ. et tulit medullā cedri. Sic ⁊ maria medulloſa p pinguedinē caritatis et vbertatē pietatis. C

Libenter creſcit ppe aq̄s. Nūeri. xxiiij. Tabernacula que fixit dñs quaſi cedri ppe aquas. Quia ſpūaliter creuit btā virgo iuxta aq̄s ſcripturarū et gratiarū ſpūſſancti. Unde dicit de patre. Sup aquam refectōis edu. me ⁊c̄.

Damaſ. Materia fuit templi. i. corporis dñici. q̄d de puriſſimo eius ſanguine: ſicut dic damaſcenus: fabricatū eſt manu ſapiētie dei: et operatōne ſpūſſancti. De quo templo Joh. ij. [Soluite templū hoc.] id ē ſoluetis. Ezech. xliij. Fili hominis oſtēde domui iſrael templū ⁊c̄. In quo videlicȝ templo habitauit plenitudo diuinitatis corpaliter. ad Col. ij. Jdeo dicit. [Quaſi cedrus] i. quaſi mater chriſti. Sȝ quia domū dei decet ſanctitudo: oportuit q̄ ſine corruptōne concipet. quod cōpetit cedro que eſt imputribil. Jō dictū eſt ei Luc. i. [Spūſſanctus ſupueniet ī te] id eſt. ſup alias mulieres veniet. q̄r virgo cōcipies. Propter hoc [exaltat ſicut cedrus] i. ſicut mater et virgo [in libano] ſcȝ manēs in candore virginitatis. Jō dicit chriſtus de ea Cañ. ij. Sicut liliū inter ſpinas. Et ppter hoc oēs excellit mlieres: ſicut cedrus omnes arbores. Unde. Multe filie cōgregauerūt diuitias ⁊c̄. Prouerbiorū vlti.

Magnas et altas habet radices. ⁊ pfundiſſime radicat. Uñ poteſt creſcere tā ī immenſum. Radices eius: parētes eius. de quib⁹ orta eſt ſm carnē. ſcȝ abrahā. yeſſe. dauid. qui magni fuerūt: et in ſeculo. et coram deo. Jdeo dictū eſt Jſa. xi. Egredietur virga de radice yeſſe. Spūales eius radices: excellētiſſime v̄tutes. q̄s oēs habuit in ſuplatiuo. Et quia p humilitatē tā in pfundo radicata ē in eis. ideo tam in immēſum excreuit. ſ. vſq̄ȝ ad conceptōē filij dei. q̄ erat in ſinu patris. Jdeo etiā in aſſumptōe exaltata eſt ſup choros angelorū. D

Precipui odoris. i. fame et opiniōis. q̄r iugiter laudata ab vtraq̄ȝ eccl'ia. et tamē maior eſt omni laude. et in laude ei⁹ omnis lingua balbutit. Cuius videlicȝ duplex odor virginitatis et hūilitatis: filiū dei de celo attraxit in vterū eius Canti. i. Dū eſſet rex ⁊c̄. Quere libro. i. c. v. D

Odore et ſucco fugat et extinguit ſerpētes. Odor eius. ſ. q̄ virgo et mr̄ dei. vel q̄ vniuerſis cariſmatib⁹ delibuta. A q̄ odore fugiūt demōes. et pdam ſuā relinquunt. i. E

peccatores quos fuerāt depdati. Btūs berñ. Nō ſic trement. Quere libro.ſ.ca.ij.
D. Item ſuccus ei⁹./pietas eius:q̄ in familiaribꝫ ſuis velut quoſdā ſerpentes pra
uas extinguit ↄcupiſcētias. Odoꝛ enī eius fidelibꝫ eſt in vitā.in his.ſ.qui ſalui fi
unt.ij.ad Choꝛ.ij.ſed ī his q̄ peunt in moꝛtē.ſ.paganis:iudeis:hereticis.q̄s venti
lat ab eccleſia dei.

Pulcritu do marie

Aliter./ſicut teſtanť iudei. Maria pulcerrima virginū fuit. nec vnq̄ȝ aliq̄s eā ī intuēs
ipam male ↄcupiuit.licȝ multe alie bone mľieres male fuerint ↄcupite. vt ſara.re/
becca.ſuſanna.iudith.agnes.lucia.et hmōi. Et hec gr̄a trāſfuſa eſt in eā in ſua ſin/
gulari ſanctificatōe.quaſi q̄dam reſpiratio:vľ qōdam ſpiramētum cedrini odoꝛ.ſ.
ad occidendū in intuētibꝫ eā carnales ↄcupiſcētias et motus q̄ q̄ſi venenoſi ſerpē/
tes ī carne ſerpūt. Et ideo dicit ipa ſe L.q̄ſi cedꝛū in libano exaltatā.J Quere li.v.B
in fi.X et Z. Et nota ꝙ multū vellet feruēs amatoꝛ:ꝙ nullus ↄcupiſceret amicaȝ
ſuam. Ideo foꝛte chꝛiſt⁹ q̄ ſe vocat zelotē Exo.xx.q̄ decoꝛē marie ↄcupiſcebat.ſi
cut p̄dixerat p̄s.marie.L et cōcupiſcet rex decoꝛē tuū.J in ſctificatōe ſua ei ↄtulerat
p̄uilegiū iſtud.qꝛ q̄cq̄d opat⁹ eſt in ea:nouū fuit ſup terrā. Hiere.xxxi.

Imputribiľ p virgitatē:q̄ carnē pſeruat a putredine ⁊ coꝛruptōe. Uñ virgitas ſi/
gnať p mirrā. Duo enī peccata p̄ncipaliter appellanť putredo ī ſcriptura.ſ.et lu/
xuria et inuidia. De luxuria Johel.i. Computruerūt iumēta in ſtercoꝛe ſuo. De
inuidia Parabo.xiiij. Putredo oſſium inuidia. De īputribilitate inuenies meli⁹
libro.x.ti.i.B.

Maria cedꝛus.quia cedꝛus F

Incōbuſtibiľ p volūtariā pauptatē. Amoꝛ enī tpaliū ſi ſit nimi⁹:ignis eſt vſq̄ȝ ī p/
ditōem deuoꝛās. Job.xxxi. Incōbuſtibiľ etiā p māſuetudinē./q̄ pſeruat ab igne
Immarceſſibiľ.q̄a ſemp māſit incoꝛrupta.et ſine marcoꝛe viciȷ vel Liracūdie.
peccati. Uel ideo īmarceſſibiľ.qꝛ nec ī hieme pſecutōis q̄ñ pſeq̄banť eā iudei in fi
lio./folia piecit.maledictū reddens p maledicto.nec vredine detractōis vľ aurugi
ne adulatōis ledebať. Amos.iiij. Percuſſi vos in vēto vrēte ⁊ ī aurugie. Nec flo/
res ſui.i.ppoſitū v̄ginitatis.vľ initia bonoꝝ opeꝝ:aliq̄ modo moꝛtificabāť. aut
vaneſcebāt.aut inaniebanť a fructu. Nec medulla caritatis et pietatis ⁊ pie intēti
onis euacuabať.q̄ſi exiccātibꝫ vel exugentibꝫ eā labijs laudantiū:vt ab intima viri
ditate marceſceret. Nec frigus mali timoꝛis īpediebat fructificatōem ei⁹:vel vre/
do aut ardoꝛ ↄcupiſcētiaꝝ ⁊ ſeculariū deſiderioꝝ. Ipa enī erat q̄ſi flos īmarceſſi/
bilis./q̄ nec eſtu areſcit.nec frigoꝛe ↄtrahiť./aut flacreſcit. Itē pars marceſſibilitať
eſt pigricia. Eccľiaſtes.x. In pigricijs hūiliabiť cōtignatio. Sed de ipa ſcriptum
eſt./ꝙ ↄcepto ſaluatoꝛe aſcēdit in mōtana cū feſtinatōe.

Maria cedꝛ⁹.q̄a

Sine vermibꝫ./fomitis prauoꝛū motuū ↄſciētie. Ideo dicit maria de coꝛpe ſuo:et
de coꝛpe ſponſi ſui Cañ.i. Tigna domoꝛū noſtraꝝ cedꝛina ⁊c. Ipa eſt enī domus
cedꝛina dauid.i.chꝛiſti.de qua legiť.i. Paralip.xvij.

Semp viret p virginitatē.que ē viroꝛ genit⁹.vel fidei īmarceſſibilitatē. Uñ cōpa/
rať iaſpidi et ſmaragdo. Iſtud habuiſti ſupꝛa eodem.c.ij.D.

Creſcit in libano./q̄ interprať cādoꝛ.et deſignat innocentiā mētis:et cādoꝛē gemie
caſtitatis.et q̄a liban⁹ mons eſt:deſignat eminentiā virtutū:et cōtēptū mūdi. Et
in his q̄ttuoꝛ cōſiſtit ſpirituale crementū.

Jugiter creſcit. ſicut dicūt q̄dam:cū alie arboꝛes habeāt determinatū crementū.i. B
terminū vel finem ſui cremēti. Silr laudabilis memoꝛia marie:cōtinuū ſuſcipit ī
crementū.quia ſicut diciť Ecci.xxxix. Nō recedet memoꝛia ei⁹.⁊ nomē eius req̄/
reť a generatōe in generatōem. Eius enī ſemita quaſi lux ſplēdens pceſſit ⁊ creuit
vſq̄ȝ ad pfectū diem. Prouer.iiij.

Cedria q̄d ſit

Reſina ei⁹./q̄ deint⁹ erūpens./exteri⁹ apparet ī coꝛtice. Et ſignificat mūdiciā v̄gita
tis.et cedꝛia appellať.libros ↄſuat a vetuſtate ⁊ tineis ſi inde pungāť. Quia ſacrā
ſcripturā ↄſeruat brā v̄go a tineis.i.hereticis et vetuſtate.quia gr̄am largiť mari
me diligentibꝫ ſe.qua ſcriptura ſacra de die in diē melius intelligať.⁊ ptranſeunti
bus plurimis multiplicať ſciētia. Dañ.xij. Ipa etenī reuelat pfunda de tenebꝛis

Job.xij. Et cū ſit doctrix diſcipline dei. Sap.viij. amicos dei et ꝓphetas .i. ſapientes cōſtituit. Sap.vij. et ita nō ꝑmittit veteraſcere ſacrā ſcripturā. Aliter. Libri noſtri. cōſciētie noſtre. Unde Dan̄.vij. et Apoca.xx. Libri aperti ſunt. Luxuria/tinea eſt: que de veſte carnis naſcit᷑: et ipā₃ corrūpit. Unde Job.xxvij. Edificauit ſicut tinea domū ſuam. Hos libros cōſeruat ipa ſuis oratiōibꝫ et exemplis a vetuſtate et tineis.

Cedrꝰ ps crucis — Scd̄m quoſdā fuit pars crucis .ſ. lignum erectū. in quo totū corpus dominicum extendebat᷑. q̄a quaſi affixa ſtabat iuxta filij crucē. Job.xix. H

Succus cedri ꝟmes vlcerꝝ cōſumit. Ulcus ſanie fluēs / vilis fluxus luxurie. Vermis huiꝰ vlceris / ardor vel deſideriū voluptatis . vl' ipi motꝰ ad voluptatē. Succus cedri interna pinguedo cariſmatū. vel pietas ipius marie. que et hmōi ꝟmeſ necat. et hec vlcera ſanat.

Itē succꝰ cedri corpa inde puncta ꝯſeruat ab aculeis muſcaꝝ. Muſce moriētes Ecclesiaſtes.x. improbe et pūgitiue cogitatōes. que corda et corpa delicijs delibuta inſequunt᷑. quas ſimiliter marie pietas repellit ⁊ arcet. et cogitatōes ſeruoꝝ ſuoꝝ collocat apud altiſſimū. Sap.iij.

Sapia cedrus — Itē ꝟba ſunt ſapie. [Quaſi cedrꝰ exaltata ſum in libano.] Quaſi di. Sicut cedrus creſcit in altū in libano. q̄ eſt mons q̄dā: et interp̄tat᷑ cādor. ſic ego ſapia creſco ī altū. et ꝑficio in corde cādido ꝑ mundiciā. et a terra eleuato ꝑ mūdi cōtemptū. Et dicit᷑ ſapia cedrus. q₂ ſicut reſina cedri libri puncti. nec tinea nec vetuſtate deficiunt. ſic ſancti ſapia delibuti / nec tinea voluptatꝫ nec vetuſtate cupiditatꝫ tabeſcūt. I

Chriſtꝰ cedrus — Chriſtus cedrꝰ. Un̄ Can̄.v. [Spēs eiꝰ vt libani. electꝰ vt cedri] .i. quēadmodū cedri .i. viri ſancti ſapia et ꝟtutibꝫ excelſi. In p̄s. Beatus quē elegiſti et aſſumpſiſti. Iſa.xlij. Ecce puer meus electꝰ quē elegi. Ipe enī electꝰ ē electiōe p̄deſtinatōis. ſ₃ ipē ad h̄ electus ē ſ͂m hoiem: vt ſit filius dei in virtute. hoc eſt in natura ⁊ potētia deitatis. Ro.i. Vel [electus vt cedri] ad p̄uilegiū incorruptibilitatis. Und̄ de eo ſpecial'r dicit᷑. [Non dabis ſanctū tuū videre corruptōem] .i. carnis putrefactōē₃. Vel [electus vt cedri] firmitate que claruit in paſſiōe. Incorruptibilitate que in reſurrectōe. Altitudine / que in aſcenſiōe. Odoris ſuauitate .i. bone fame celebritate / que in ſpūſſcti miſſiōe. Per hec enī fama eius totū orbem: velut odor ſuauitatis reſperſit. Vel etiā odor ad paſſionē ꝑtinet. q₂ fracto corporis eiꝰ alabaſtro. domus .i. eccleſia impleta eſt ex odore vnguēti. Joh.xij. immo apotheca oīm ſpūaliū cariſmatū diſſipata. Corpe enī eius ī paſſiōe cōfracto / tātus odor ſuauitatꝫ ad dī patris nares aſcēdit. vt ꝑtātem ire patris / cui nemo reſiſtere poteſt Job .ix. et quā p̄ timore eius nemo nouit dinumerare. dulcoraret. fetoreqꝫ peccatorū omniū p̄deſtinatorū nō ſolū vinceret ſed etiā abſtergeret. De hoc odore p̄dixerat yſaac Gene.xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni. cui benedixit dn̄s. K

Doctoreſ cedri — Itē cedri / ſūt doctores ſcti. q̄ doctrina ſua ⁊ odore exēploꝝ bonoꝝ ſerpētes .i. hereticos venenoſos ⁊ alios venenātes necāt. Et eoꝝ doctria īputribil'. q₂ nec ad īanē₃ gl'iam nec ad q̄ſtū. Et tales exaltāt᷑ doctria ſua / ſi ſint ī libano .i. ī cādore caſtitatiſ. Tales etiā exaltāt libanū .i. chriſtū. q̄ ē cādor lucꝫ eterne. q₂ ꝑ eoꝝ doctrinā magnificat᷑. ⁊ h̄ qn̄ ei oīa attribuūt. ⁊ dicūt illō Iſa.xxvi. Oīa opa nr̄a opatꝰ es nob̄ ⁊c. L

Maria palma Capitulū v.

Palma] Un̄ dic᷑. [Quaſi palma exaltata ſū ī cades] Cadeſ iterp̄tat᷑ ſctā mutata vl' trāſlata. Dic᷑ g̃ [Quaſi pal. exal. ſū ī ca.] Plenitudo ſctitatꝫ ī duobꝫ ē. Unū ē rei mutabil' ꝯtēptꝰ. aliō amor dei imutabil' ꝑfectus. Per hec aūt duo meruit exaltari. q̄a tpalia ꝑfecte ꝯtēpſit. et deū ꝑfecte amauit. q̄ amor ꝑfectꝰ ſignat᷑ ī intēſiſſimo rubore roſe. de q̄ ſeq̄tur. [Et q̄ſi plātatio roſe ī hiericho] . Vel [exaltata ī cades] .i. in illis q̄ trāſlati ſunt de malo ad bonū. vl' mutati de bono in meliꝰ. A

Sermo ī aſſūptiōe Hiero. — Aliter. [In cades] dicit ſe exaltatā / que interp̄tat᷑ mutata vl' trāſlata. q₂ a pctō originali mūdata eſt in ſctificatōe. et poſtea trāſlata de ꝟginitate ad fecūditatē. De qua mutatōne vl' trāſlatōne ſcribit hieronymꝰ ſic ad paulā et euſtochiū. Ad quā ſane cum acceſſit ſpūſſanctus / quaſi ipa cademqꝫ lana inficitur ſanguine muricis vel

cōchilīj vertit̄ in purpurā. ſ̄ſa eſt ⁊ ipa in matrē ſine coitu. vt iam nō ſit ipa admo
dū qd̄ fuerat. ſed purpura veriſſima ad idumētū ſūmi regis diuinit⁹ aptiſſime de
dicata. vt nulli deinceps ea vti femineo vſu licuerit niſi deo. Quaſi etiā mutata fu
it in aſſumptiōe. de humili ancilla ī ſublimē reginā. qn̄ trāſlata ē de eccl'ia militāte
ad triūphantē. et mutata ab obſcuritate in claritatē. et qn̄ trāſlata eſt de miſeria ex
ilij ad delicias patrie. in q̄. ſ. patria. q̄ congrue deſignat̄ p cades: habitāt ſcti ſoli in
ſctitate ɔfirmati. et electoꝝ aīe de vetuſtate culpe et pene: in nouitatē vite trāſlate
⁊ immutate. Unde. i. Choꝛ. xv. Et nos immutabimur.

Aliter. [Quaſi palma exaltata ſum in cades] Et eſt bonū thema in aſſumptōne btē
marie. [Palma] in inferioribꝫ anguſta dilatādo aſcēdit ad ſupioꝛa. [Cades] inter
ptat̄ trāſlata. Trāſlatio btē virginis eſt ei⁹ aſſumptio hodierna. q̄ hodie exaltata
eſt ſicut [palma] De qua trāſlatōne dicit̄ Cañ. vi. Que eſt iſta q̄ pgredit̄ q̄ſi auro
ra ɔſurgens ⁊c̄. Hec enī in vtero ſctificata. in natiuitate ſua claruit vt auroꝛa. in cō
ceptōe filij p grām ɔfirmata claruit vt luna. hodie clarificata claruit vt ſol. Et ſic
a minoꝛi claritate creſcēdo dilatata exaltata eſt ſicut palma.

Item palma

B

Scd̄m figurā coꝛpis. ſicut dicūt q̄ palmas viderūt: ſil'is eſt aſpſoꝛio aq̄ benedicte.
Aq̄ grā ſpūſſcti. ieſus ſacerdoſ magn⁹ ſm̄ oꝛdinē melchiſedech: hoc aſpſoꝛiū. i. bea
tā v̄ginē apphendit. quia in ipa ſemen abꝛahe apphēdit. ad Heb. ij. Et ipm̄ aſpſo
riū aq̄ p̄dicta replens. vn̄ dicta eſt grā plena. populū vndiqꝫ aſpſit. ſicut pmiſerat
Eze. xxxvi. [Effundā ſup vos aquā mundā] ab effectu. ſ. quia de plenitudie eius
oēs accepim⁹. Joh. i. Hanc aquā ſuſcipiūt. q̄ vt mos eſt diſcoopto capite ad ſa
cerdotē intēdunt. q̄. ſ. caput viri. i. ſynderesim reuelātes. que ſurſum ſunt ſapiunt:
vbi chꝛiſtus in dextera dei ſedet. ad Col. iij.

Centenaria facit fructū rubicundū. quaſi. ſ. poſt deſpatā ſenectutē. et btā v̄go licet
etate tpis iuuenis. in figurꝭ tn̄ et pphetijs annoſa: fructū tulit bn̄dictū et dulcē.
in cruce autē rubicūdū. p q̄nqꝫ milia annoꝝ a fidelibꝫ expectatū.

Arboꝛ ſuccincta. ſic et ipa p votū v̄ginitatis. Un̄ puer. xxxi. Accīxit foꝛ. lūbos ſuoſ

Amariſſima ē et hoꝛrida in radice. et ideo dulciſſima in fructu. dicit̄ enī q̄ natura
arboꝝ eſt. q̄ q̄nto radix amarioꝛ. tāto fruct⁹ dulcioꝛ. Maria ſiq̄dem amaritudi
nem oꝛiginal' habuit ī cōceptōne. egreſſa eſt etiā de radice iudeoꝝ: q̄ deo ſuo erat

Maria palma

gens amariſſima. ſicut dr̄ Hiere. ij. Scito et vide quia malū eſt et amaꝝ reliq̄ſſe te
dn̄m deū tuum ⁊c̄. Et paulo poſt ſm̄ aliā trāſlatōem. Quomodo ɔuerſa es mihi ī
amaritudinē vitis aliena.

Diuturna in folijs. i. ī verbis. quia v̄ba eius poſita ī euāgelio nūq̄ꝫ deficient ab ec
cleſia dei. nec aliq̄d eius v̄bū deflurit ad tpalia. ſic̄ dr̄ de ſamuele. i. Regū. iij.

Speciosa in floꝛibꝫ. exemploꝝ ⁊ v̄tutū. quia floꝛeſ palme copioſi ſpecioſi et iocūdi.
et floꝛes marie honoꝛis et honeſtatis. Eccl. xxiiij.

Suauis in fructibꝫ. fruct⁹ enī eius quos colligim⁹ in p̄ſenti ſuauitas miſeratōnuꝫ
eius. Uel fructus ei⁹ ſacramentū filij. q̄ dulciſſimū ferculū eſt digne recipiēti. Und̄
ſponſa Cañ. ij. Fructus ei⁹ dulcis gutturi meo.

Arboꝛ victoꝛioſa. ⁊ deſigns victoꝛiā. q̄a mūdū pauptate. carnē v̄ginitate. diabolū vi C
cit hūilitate. Nec ſolū ſignū ſꝫ ⁊ cā victoꝛie. qꝛ ⁊ pugnat p nob̄ ɔ̄ hoſtes inuiſibileſ.
⁊ ei⁹ adiutoꝛio de ipis triūpham⁹. Jteꝫ añ ipā nūq̄ꝫ apparuit victoꝛia. ſꝫ oēs tāq̄ꝫ
ɔuicti ī carcerē trudebāt̄. Un̄ iob ī pſona āti q̄ꝝ. Jn tenebꝛꝭ ſtraui lectū meū. Job
xvij. Uter⁹ etiā ei⁹ p̄t dici arboꝛ victoꝛie. ex q̄ pceſſit ppugnatoꝛ nr̄ ad ſaluādum

Donāt̄ victoꝛes et coꝛonāt̄. Unde marie dr̄ Jſa. lxij. Eris coꝛo [Jſa. lxij.
na gloꝛie in manu dn̄i. et diadema regni in manu dei tui. Fructu etiā hui⁹ pal
me cibabunt̄ q̄ vicerint. Unde Apoc. ij. Uincenti dabo edere ⁊c̄.

Quāto inferi⁹ in radice pl⁹ p̄mit̄: tāto ſupius in frondibꝫ ⁊ ramis exaltat̄. ⁊ q̄a ipſa
cū filio [de toꝛrēte ī via bibit] cui cōmoꝛtua ē ɔpaſſiōe [ppterea exaltauit caput]
in ſua aſſumptione.

Stricta q̄cil' hiſpida ⁊ aſpa īferi⁹. Dedit ei illi dn̄ſ panē artū ⁊ aquā breuē. yſa. xxx.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ecce ſtrictura. Gracilitas/ paupꝫtas. q̄a fuit ſimul in vnū diues in ſpũalibus. ſꝫ pau
ꝑ in tp̄alibus. Hiſpida/ q̄a inculta. vel hiſpida/ q̄a filij paſſionib⁹ et miſerijs affli
cta. Aſpa. et q̄ſi q̄buſdā aridis corticib⁹ inuoluta. quia [ppter verba labioꝝ dn̄i]
.i. vtriuſq̄ teſtamēti [cuſtodiuit vias duras] Vel aſperi cortices/ aſperitas et vili
tas indumēti ei⁹. Ecōtrario/ ĩ ſupꝛiorib⁹. ſ. ramis frondib⁹ ⁊ cacumīe: dilatata: groſ
ſa: plana ⁊ ſpecioſa. De p̄mo dicit ipa. Et ambulabā in latitudine ⁊c̄. Que ſurſum
enim ſunt q̄ſiuit. nō q̄ ſup terrā. Col. iij. De ſcd̄o puerb. xiij. Eſt q̄ſi diues cū nihil
habeat. ⁊ eſt q̄ſi paup cū in mult' diuitijs ſit. De tercio Cañ. vij. Quā pulcra eſ ⁊
q̄ decora cariſſima ĩ delicijs. Statura tua aſſimilata eſt palme ⁊c̄. Que ſic̄ dicit

Grego.

gregori⁹. gracilis ĩ imo: iuxta fructū. i. in ſupꝛiorib⁹ groſſeſcit. Nā ipa p̄us hūilli
ma modo glʼioſiſſima ē ad filij dexterā collocata. Omnes rami ei⁹ ſurſū erigūtur.
q̄a q̄cq̄d boni habuit deo attribuebat dicēs. Fecit mihi magna q̄ potēs ē. Lu. i.

Alanus ꝺ inſula

Ideo rami ei⁹ appellāt elate palmarū. Alan⁹ de inſula. Elate palmaꝝ ſunt rami
ꝑductiores. interdū aūt roſei coloris. criſpātes et ſemp ad alta tēdentes. ⁊ nūq̄ vi
rorem ſuū amittētes. Elate ꝟo grece idē eſt qꝺ abietes latine. Et dicunt ſpatule
palmaꝝ elate ꝑpter ſui rectitudinē q̄ abietes excelſe arbores ſunt et recte. Nec ſur
ſū erigunt niſi deorſū ꝯprimant. Exēplū de hieremia q̄ q̄ magis affligebat q̄a p̄
dicabat/ eo ꝯſtanti⁹ loquebat. Item Exo. i. Quo magis affligebant iſraelite ab
egiptijs plus multiplicabant et creſcebant.

Spatulas hab3 ꝑ folijs. Et eſt ſpata bellicū inſtrumētū. cui⁹ diminutiuū ſpatu
la. q̄ſi parua ſpata. Folia ꝟba ſunt. Spatule palme/ hūilia ꝟba marie. q̄b⁹ q̄ntuꝫ
in ſe eſt: a nobis reſecat ꝑ exēpla/ ſupfluitatē et magniloq̄um ꝟboꝝ. quaſi di. Noli
te mltiplicare loq̄ ſublimia glʼiantes. Sed recedāt vetera de ore vr̄o. Itē rami ei⁹
.i. ꝟtutes/ gladij ſunt q̄b⁹ dimicauit ꝯ vicia ⁊ nob̄ reliq̄t exemplū dimicādi. Vnꝺ

Poeta

poeta. Pugna ꝑ patria/ celeſti. ſ. Ecci. iiij. Pro iuſticia agonizare ꝑ aīa tua. et vſq̄
ad mortē certa ꝑ iuſticia. et deus expugnabit ꝑ te inimicos tuos.

Ramos ſuos circūq̄ diffundit. q̄a nos ꝑtegit ꝯ iracundiā filij ⁊ feruorē ꝯcupiaꝝ

Similitudinē etiā hūane manus q̄dāmodo exp̄mit in frondib⁹. et a palma hūana

Palma ſimilitudo manus

forte appellat palma ꝑpter ꝯformitatem. Vel q̄a ramo palme ſolet ornari palma.
.i. man⁹ victoris. [Extēdit eni man⁹ ſuas inopi] ꝑ largitatē [et palmas ad pau
pes] Nec collecta eſt man⁹ ei⁹ in pugnū ad ꝑcutiēdū. ſꝫ extēſa ſic̄ frōdes palme
ad donandū. dat eni oīb⁹ affluēter q̄ntū in ſe. Iaco. i. Idcirco de ea p̄t dici ſic̄ dr̄

Maria palma

de ſapia. Sap. viij. In opib⁹ manuū illius honeſtas ſine defectōe. q̄a opa eius q̄
exhibuit filio dei/ honeſtatē habent indeficientē. ſimiliter et opa mīſicordie q̄ mi
ſerꝫ peccatorib⁹ impēdere nunq̄ ceſſat.

Semp flectit ſicut dicunt ad alterā partē. quia nō ſiniſtrā ſed dexterā et optimam
elegit ſibi partem. Luce. x.

Fructus ei⁹ dactilus: exteri⁹ mollis et rubens ſed robuſtū lapidē ꝯtinēs interius.
Fruct⁹ palme nr̄e chriſt⁹. q̄ carnē q̄ſi mollē. i. peccatrici ſilem/ exteri⁹ p̄tēdebat. ſꝫ
robur diuitatis interi⁹ occultabat. Iſa. xlv. Vere tu es de⁹ abſcondit⁹. Que vide
licet caro mollis ꝑ benignitatē/ q̄ ipm coegit incarnari. vnde de ſpūſctō dr̄ incar
natus. tandē rubꝛicata eſt ĩ paſſiōe ſanguīe ꝓpo. Vnde dr̄ ei Iſa. lxiij. [Quare ru
brū eſt indumētū tuū] .i. caro. Virt⁹ aūt lapidis h⁹ dactili: q̄ filij diuitas figurat. E
diabolū excerebꝛauit. qꝺ ſignatū eſt. i. Regū. xvij. ĩ facto dauid: q̄ lapide deiecit go
liam. Dactili aūt creſcētes in ſūmo palme cacumine/ dulciores: maturiores: groſſi
ores et ſapidiores ſunt. Talis fructus chꝛiſtus dn̄s. Iſa. iiij. [Erit fructus terre]
.i. marie [ſublimis.] Qui ergo ad hunc fructū volet attingere/ neceſſe hab3 ĩ pal
mā aſcendere. Vnde Cañ. vij. [Aſcendā in palmā] .i. in crucē ſynodochice. cui⁹

Palma crucis pars

pars dicit fuiſſe de palma [et apprehendā fructus eius] qui eſt filius virginis.
Ipa eſt eni palma. et crux palma. Sed [palma] ad eſt. maria. palme. i. cruci fructū
ſuū cōmiſit in paſſiōe. Illis ergo q̄ a beata ꝟgine tota die q̄runt fructū ſuū poteſt
ipa reſpondere et merito. Fructū meum cōmiſi: cruci videlicꝫ. ſi vultis eum habe
re: ite aſcendite in palmam. et colligite ibi. Ille vero altius in palmam aſcendit:

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qui diuturniorē et acerbiorē penitētiā facit:et maiori tribulationi ꝑ dño ſe exponit Aliter. Qui hunc fructū ſublimē voluerit in pſenti colligere ꝑ grām.neceſſe habꝫ oīa tpalia et mūdana ꝑ cōtemptū ſuis pedibꝫ ſupponere.ꝛ de toto mūdo ſcabellū ꝯſtituere. Apoc.xij.dicit̄ de beata ꝟgine.[Luna ſub pedibꝫ ei⁹].i.oīa mutabilia ſub affectibus eius.et ideo habuit hunc fructū.

De lapide dactili plantato orit̄ palma.et ſic de palma nō lapis nud⁹ ſed dactilus. Sic virtus diuinitatis beate ꝟgini initiū pbuit exiſtēdi. de qua nat⁹ eſt ieſus q̄ vocatur chriſtus.nō purus deus.ſed deus et homo.

Sapientia palma

Sapia palma — Quaſi palma exaltata ſum in cades.] Uerba ſunt ſapiētie.id ē.ſicut palma ī altuꝫ creſcit ī cades.q̄ interptat̄ ſancta mutata vl̄ trāſlata.ſic ego creſco in altū ī ſanctis ꝯmutatis ꝑ grām de vetuſtate culpe in nouitatē vite.ſi trāſferant̄ ab amore mūdi ad amorē dei.quod ſignat̄ in trāſlatōe enoch. Geñ.v.

Itē ſapientia quaſi palma cētenaria facit fructū.quia in antiq̄s ē ſapientia. Job.xij. Et cani ſunt ſenſus homīs. Sap.iiij.

Itē ſapiētia ī modū palme hūane habet ramos.q̄a docet rōnabiliter opari.

Itē poſt agones vite pſentꝭ.iuſtos coronādos denūciat.ſed hec corona nō habet̄ niſi in cades.i.in trāſlatōe ſupdicta et vite ſanctitate.

Chriſtus palma

Inferi⁹ aſpera et cōtemptibilis ꝛ rugoſa. Sic et chriſt⁹ in vita pſenti aſpitates multas ſuſtinuit et miſerias.et fuit cōtēptibil̄. Unde vocat ſe opprobriū hoīm ꝛ abiectionē plebis. Similiter et in cruce. Uñ Iſa.liij.[Uidim⁹ eū et nō erat aſpect⁹] vſqꝫ.[et nouiſſimū viroꝝ virū doloꝝ] Ecce rugoſitas ꝛc̄. Sed in reſurrectōe et aſcenſiōe apparuit ei⁹ pulcritudo.qđ fuit ſūmitas huius palme.

Quo pl⁹ onerat̄ radix palme vberi⁹ fructificat.ſic et chriſt⁹ in paſſiōe.vbi pl⁹ fuit onerat⁹ irriſiōibꝫ.ludibriis et flagellis. ampli⁹ et maxime nobis fructificauit.

Chriſt⁹ palma.q2 palma — Silitudinē hūane man⁹ expſſit ī frondibꝫ.q2 habitu īuētus ē vt hō.ad Phil. ij.

Diuturnitatē folioꝝ. Unde de eo dicit̄. Et foliū eius nō defluet.de celeſtibꝫ enim ſemꝑ tractabat:nō de terrenis.

Coronat victores. Nam ipe erit pmiū ipoꝝ q̄ triplicē hoſtem ſubiugauerūt ſibi.

Juſtus palma — Moraliter [Juſt⁹ vt palma florebit] .i.exēplo palme.que nō fructificat niſi p⁹ centū ānos.q̄ ſunt vt multū vite hūane ſūma. ſicut dicit̄ Eccl. xviij. Unde abrahe nō niſi cētenario natus eſt yſaac.i.riſus. Geñ.xvij. Nondū eni apparet q̄d erim⁹.i. Job.iij. Parab.in fine. Ridebit ī die nouiſſimo. Ergo neceſſe ē lōganimiter expectare. Job.xi. Cū te ꝯſumptū putauerꝭ orieris vt lucifer ꝛc̄. Jaco.v. Ecce agricola expectat pcioſum fructū de terra. Poſt hanc eni vitā expectāt iuſti retributōem ſuā. Ad h̄ innuendū ꝑ centū annos edificata fuit archa.qui.ſ.numerus a leua trāſit in dexterā ſm ꝯputatōem bede. Per totā eni vitam iſtā debem⁹ nob edificare domū eternitatis noſtre.

Juſtus palma.quia palma

Amara eſt in radice:ſed dulciſſima in fructu. Sic et ſanct⁹ vir.cui⁹ radix diſciplia et carnis caſtigatio:de q̄ naſcit̄ deo fruct⁹ eterna retributio. Jō dr̄ Heb.xij.[Ois q̄dem diſciplina in pſenti videt̄ nō eſſe gaudij ſꝫ meroris] Ecce radix amara.[Poſtea ꝟo exercitatꝭ ꝑ eam pacatiſſimū reddet fructū iuſticie.] Ecce fruct⁹ dulcꝭ. Et

De rege apum — h̄ deſignatū eſt Judic.iiij.vbi dr̄ ꝙ delbora.q̄ interpretat̄ apis:ſedebat ſub palma] Apis habꝫ punctōeꝫ ꝛ amaritudinē aculei ꝛ dulcedinē mell̄. Et legit̄ de rege apū ꝙ mittit apes ad mare vt inde afferāt guttas maris ſalſas et ponāt cū dulcedine floꝝ.et inde ꝯficiūt mel ex amaro et dulci. Et h̄ eſt qđ dicit apl's.i. Choꝝ.ix.[Caſtigo corpus meū] Ecce radix amara.[Quis infirmat̄ ꝛ ego nō infirmor.]ꝑ ꝯpaſſionē.ij. Choꝝ.xi. Ecce fructus dulcis.

Inferi⁹ anguſtat̄.h̄ ē circa curā corpiſ.i. Thi.vi. Habentes alimēta ꝛc̄. Ro.xiij. Curam carnis ne feceritis ī deſiderijs.]nō dicit ī neceſſarijs. Debꝫ eni iuſt⁹ ducere vitā aſperā.et eq̄nimiter pati cōtemptū mūdi.et graciliter.i.tenuiter q̄rere vite huic

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

huic neceſſaria. iuxta illō quod orat ſalomō ꝓuer. xxx. Mēdicitatē et diuitias ne dederꝫ mihi ⁊c. Quia ſicut dicit ꝑs. Meliꝰ eſt modicū iuſto ſuper diuitias peccatorū multas.

Supius dilataꝛ. i. in ſpūalibꝫ q̄ ꝑtinent ad aīam. Iſa. liiij. Dilata locū tentorij tui. Intellectꝰ dilataꝛ eterna cogitādo. affectꝰ ea amādo: et bonis ꝓximi ꝯgaudēdo. ⁊ malis ꝯpatiēdo. vt meditatio cordis ſit ſp in ꝯſpectu dn̄i. ⁊ om̄e deſideriū an̄ eū. Hec ſpūalia ſunt orōes: deuotōes: vigilie et hm̄oi. vt dicat iuſtꝰ. Et ambulabam in latitudine.

Firmiter radicaꝛ in terra ſtabilitatꝫ eterne. ⁊ ita nō moueꝛ flatu temptationū.

Aſpera cortice. Cortex caro: que debet aſpera fieri. et quaſi talloſa aſperitate penitētie. que opatur lenitatē ꝯſciētie. i. Chor. ix. Caſtigo corpus ⁊c.

Aſpſoriū aque benedicte. vt q̄ſcunqꝫ poterit irriget aq̄s ſapientie.

Folia acuta. ꝟba penetratiua. Eccl'es. xij. Verba ſapientū vt ſtimuli ⁊c.

Spatule ꝑ ramis. vt a ſe ꝑus: et poſt ab alijs reſecet ꝑ poſſe ſupflua. Ezech. v. Fili hoīs ſume tibi gladiū ⁊c. Iſa. xlix. [Poſuit os meū dn̄s q̄ſi gladiū acutū] vt ꝑ

Juſtꝰ pal ma. quia ꝯfeſſionē et p̄dicatōem reſecem a me ⁊ a filijs ſtrumas viciorū. Propter h̄ dr̄ d̄ ſanctis. Gladij ancipites in manibꝫ eorū. [Gladij ī manibꝫ] verba in operibꝫ.

Perpetuo viret. ꝑſeuerādo in ſanctitate. Job. xxix. In nidulo meo moriar. et ſicut palma multiplicabo dies.

Jocunda in floribꝫ. exemplorū. ſ. frondens inſtar hūane manus. Et hi flores ſūt diſcreta opera. que vt manus ſint tornatiles.

Fructus huiꝰ palme mollis benignitate. rubens ꝯpaſſiōe. Dactilꝰ q̄ īterp̄taꝛ digitus: diſcretōem. quia dactilꝰ hūani digiti formā habet. Durꝰ nucleꝰ. ꝑſeuerātia ī bono ope. Joh. xv. Et fructus veſter maneat. Aliter. Fructꝰ q̄ de hac palma colligeꝛ. ī retributōe rubēs. ecce ꝑfecta caritas ī patria: q̄a caminꝰ ī hierl'm. Iſa. xxxi. Dulcꝫ: quia tūc dabiꝛ victori m̄ana abſcōditū. Nuclei ſoliditas. īpaſſibilitas. Hꝰ fructus durabilitas. p̄mij eternitas. Ecce quō merito p̄miū reſpōdebit. Hic fructꝰ valde in altū ſuſpēdiꝛ vt iuſtus theſaurizet ī celo. Matth. vi. Theſaurizate vobis theſauros ī celo ⁊c. nō in terra vbi fures effodiūt et furanꝛ. Folia palme. ſigna ꝑegrinatōis hieroſolimitane. Caueāt ſibi falſi chriſtiani: q̄ in baptiſmo crucē accipiūt. nec hierl'imā tendūt: ſed potiꝰ ī babilonē. Palma ſerū habꝫ diſtinctū. nec maturaꝛ fructus palme femelle: niſi aura ferēte maſculi ſui oppoſiti vaporē ſuſcepit. Nec liberū arbitriū noſtrū niſi ꝑ vaporē gr̄e maturi opis fructū facit.

Quo plꝰ oneraꝛ. copioſiꝰ fructificat ⁊c. vt ſup̄ F. Exemplū de filijs iſrl' Exodi. i. Debꝫ g̃ aſſumi onꝰ p̄nie: et onꝰ tribulationū ſuſtineri ī patia. Radix nr̄a. cor nr̄m q̄ꝫ onerādū eſt terra: recogitādo q̄ꝛ de terra ſumꝰ. petrꝫ q̄a duri ⁊ īſenſibiles. ſabulo q̄a ſteriles. Et hec oneratio fit ꝑ hūilitatē. Et hec ita faciūt cor pōderoſū q̄ꝛ a ſtatu ſuo nō poteſt diabolꝰ ip̄m tēptando deijcere vl' mouere.

Nodos habꝫ in ſtipite. q̄bꝫ in eā p̄t aſcēdi. Hi ſunt nuditas. cibi ariditas. vigiliarū ꝓlixitas. et hm̄oi. quibꝫ ꝑueniꝛ ad fructū palme. q̄ chriſtus ē. Apoca. i. Particeps ī tribulatōe: et patiētia et regno. Nota ordinem ꝟborū.

Palma ꝑs cruc̄ Itē palma ſig̃t crucē. cuiꝰ q̄dam pars crediꝛ fuiſſe de palma. ſ. lignū ex trāſuerſo. cui dn̄ice manꝰ affigebanꝛ. Vn̄ chriſtꝰ dicit Can̄. vij. [Aſcēdā ī palmā]. i. exaltabor ī cruce. Itē florebit vt palma: q̄ titulo crucis chriſti aſcribiꝛ. q̄ ē. Jeſus nazarenus rex iudeorū. [Jeſus] ſalꝰ [nazarenꝰ] floridꝰ [iudeꝰ] ꝯfitēs. Vt palma g̃ fructificat q̄ ꝑ ſalute aīe peccata ꝓp̄a et laudes dn̄i ꝯfitēs. paſſionē in ſe dn̄icā rep̄ſentat. Dicit g̃ [Juſtꝰ vt palma florebit] ꝓphetica certitudīe futurū ponēs. Juſti enī in virore tm̄ ſunt hic: qui ē q̄dāmodo ſpes laboris et fructus. florebit poſt hiemem vite p̄ſentis. q̄ſi poſt cētū ān̄os: q̄ ſunt vt ml'tū vite hūane ſūma. ſic dr̄ Ecci. xviij. Et h̄ iuſtū eſt. vt. ſ. verno et nouo tp̄e arbores bone floreant. Vita enī p̄ſens ꝑ hiemē deſignaꝛ. Itē florebit hic flore virtutū. vt in futuro afferat fructū. Vel florebit in futuro in ſtola corpis ⁊ aīe. Vn̄ canit eccl'ia. Juſtus germīabit ſicut liliū. ⁊ florebit ante dn̄m. et ſumiꝛ de oſee vltimo.

X

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Maria cypreſſus Capitulū vi.

Cypreſſus] Vñ dicit [Et q̄ſi cypſſus in mōte ſyon] Mons ſyon./ eccl'ia. vt ſyon ſignificet eccl'iam militātē. in q̄ deus videꝛ p ſpeculū in enigmate [Mōs ſyon] eccl'iam triūphantē. ſyon enī interp̄tatꝛ ſpeculū vel ſpecula. Exaltatꝛ ergo in monte ſyon] beata v̄go. i. in eminētia vtriuſq3 eccl'ie. [q2 bt̄ā3 me dicēt oēs generatōes] angeloꝝ et hoīm. Eph. iij. Ex q̄ oīs paternitas in celo et in terra noīatur. Vel [in monte ſyon] i. in eminētia ſpeculatōis.

Aliter [Cypſſus] arbor ē medendis apta corpibꝫ [Syon] interp̄tatꝛ ſpeculū. qđ. ſ. ſpeculū homini reddit imaginē ſuā. Deformat9 erat hō p peccatū qđ ei abſtulerat imaginē dei: ad quā factus erat. Sed p btām v̄ginē q̄ eſt fons gratie reformata ē in homine imago dei p grām. Vñ bñ dicitꝛ [cypſſus in mōte ſyon] cū p ipam imago dei reformatꝛ in aīa. et p reſurrectōis medicinā: corpibꝫ īfirmis reſtituetꝛ ſanitas. Itē [cypſſus] pene proximā virtutē hab3 cedro. Antiq̄ etiā cypſſi ramos ppe rogū cōſtituere ſolebāt. vt odorē cadaueꝝ dū vrerentꝛ opprimerēt iocūditate odoris. et apud paganos mortuis cōſecrata erat. q̄a in modū hoīs exciſa nō pullulat.

Maria cypreſſus. quia cypreſſus

- Arbor eſt medicinalꝛ: et medetꝛ corpibꝫ. Et maria medicinalꝛ eſt. q2 genuit ſalutē animarū fideliū. chriſtū. ſ. medicū vulnerū noſtroꝝ. Vñ Eccleſiaſtici. xxxviij. [Altiſſimus] i. pater [creauit ꝛc.] Unde dicit Iſa. xlv. de filio. [Ego dñs creaui eum] hoīem [de terra] i. btā v̄gine [medicinā] i. chriſtū. q̄ languores nr̄os tulit. Iſa. liij. Melius inuenies hoc. li. viij. titulo. i.
- Conſolidat hernioſos./ q̄bus interiora deſcēdunt inferius. et exēpla marie cōſolidāt nos./ ne p cupiditatē p̄iciam9 in terrā interiora noſtra. Ecci. x. de cupido. In vita ſua proiecit intima ſua.
- Complexione calida./ p dilectōem q̄ filiū diligit: et creaturas eius. ſicut habuiſti libro. iiij. ti. xvij. I I.
- Sapore amara. q̄a multū amaricata eſt in filij paſſiōe. Unde cōpetit ei illud Ruth. i. [Ne vocetis me noemi] i. pulcrā [ſed vocate me mara] i. amarā. [quia valde repleuit me omnipotēs amaritudine.]
- Colore ſurruſa. Caro enī chriſti ruſa fuit p ſanguineā paſſionē. Vñ ſignat9 ē per equū ruſum Zacha. i. Et ipa ſurruſa p compaſſiōem. nā ſp̄ualiter paſſa ē in filio.
- Odorifera vt ſup̄ eodem. ca. iiij. E.
- Recta p dilectōe3. Vñ. Recti diligunt te. Cañ. i. Recta etiā. quia nunq̄3 inclinata p amorē mūdialiū. vel aliquod peccatū. Uel recta./ p paup̄tatem. q̄ eſt rectitudo aīe. Diuitie vero faciunt tortuoſum.

Maria cypſſus quia

- Durū habet fructū. chriſtū. ſ. qui durus eſt in ſacramēto indigne accedentibꝫ. Iohānis. vi. Durus eſt hic ſermo.
- Mēbra mollia īdurat ꝛ ɔfirmat. Vñ oram9 eā. Succurre miſer3. iuua puſillanimes. ꝛ hmōi.
- Fluxū ſanguīs reſtrīgit. Et maria cypreſſus eſt aīe emorroiſſe. quia deſiccat venas mortis Oſee. xiij.
- Nullo impulſu./ nulla vetuſtate comam deponit. id eſt. v̄tutes q̄bus ornat chriſtu3 caput ſuū: ei totū attribuēdo. cū dicit. Fecit mihi magna q̄ potēs ē. Ipa3 ei nec extulit felicitas. nec depreſſit afflictio.
- Coma eius tendit in conū. vñ ꝛ d2 cypſſus conifera. Cypſſus ei greceappellatꝛ conos. eo q͛ caput ei9 a rotūditate erigitꝛ in cacumīe. et imitatꝛ formā coni. ꝛ fructus eius dicitꝛ conus. Per hāc etiā comā deſignatꝛ marie v̄ginitas. cui debetꝛ aureola. vñ et depingitꝛ coronata. Aliter [Cypreſſus] dicitꝛ ex eo q͛ ramos a rotūdo ī acutū colligēs: velut conū facit ī ſūmo. Et maria ramos v̄tutū ſuarū./ nō p vanitatē diſp̄gebat. ſ3 ad vnū ſublime: qđ de9 ē colligebat. Iuxta illđ Ecci. xxx. Cōtine ꝛ ɔgrega cor tuū ī ſc̄titate. Vnū ei petebat a dño. ſciēs vnū eſſe neceſſariū. Lu. x.
- Lignū ei9 fructus ꝛ folia medicinalia ſunt. ſed in fructu ei9 q̄ chriſt9 ſignatꝛ. i. ī pomis p̄cipue ɔſiſtit v̄tus medicine. q̄a ipe opatus eſt ſalutē in medio terre.
- Folia etiā eius fructus et frōdes. i. verba opa et exēpla./ ſunt in medicinā p exēplū

ſapiētie eiꝰ: ſunt in cibū in filij ſacramēto. ſunt etiā in vmbrā et ꝓtectionē: quo ad
frondes in q̄bus hab et venuſtatē ꝑ exemploꝝ honeſtatē.

Cypſſus ps cruc̄ ⸜Dicit fuiſſe q̄dā ps crucis dn̄ice. videlicꝫ lignū ifixū i rupe. q̄d portabat totā crucē.
⸜Ad m̄ltos vſus neceſſaria. inde enī fiūt tabule ad ſcribēdū. manubria cultelloꝝ ad
ſecādū. et hmōi. Sic ꝛ ipa nobis i diuerſis neceſſitatibꝫ auxiliat ꝛ ꝓdeſt. Nā ipſa
oibꝫ oīa facta ē. vt q̄ſtū in ſe eſt lucrifaciat vniuerſos. i. Choꝝ. ix.
⸜Oneribꝫ ſupportādis aptiſſima. q꞉ infrāgibil꞉ ꝛ nunq̄ꝫ oneribꝫ cedit. ſed ſub eis ꝑpe
tua ſtabilitate ꝑdurat. Sil꞉ et maria nunq̄ꝫ ceſſit oneribꝫ tribulationū: q̄s patieba
tur in filio. Per caritatē ꝟo q̄ oīa ſuſtinet. i. Choꝝ. xiij. infatigabil꞉ et q̄ſi infrāgi-
biliter hūane ifirmitatis i nobis onera ſuſtinet et ſupportat. iuxta illō. Ro. xv. De
bemꝰ nos firmiores imbecillitatē infirmoꝝ ſuſtinere ꝛc̄.

Sapientia cypreſſus

Sapia cypſſus Itē poſſunt eſſe ꝟba ſapie. [Sicut cypſſus exaltata ſum in mōte ſyon] Sic enī cy-
pſſus exaltat et creſcit i altū in monte ſyon q̄ eſt in hierl'm. ſic ego ſapia exaltor i cō
tēplatiuis. Eze. i. Eleuatis aīalibꝫ de terra eleuabāt pariter et rote ſeq̄ntes ea.
Itē cypſſus medicinat in frondibꝫ et folijs. et ſapientia medicinā habꝫ in ꝟbis. Eze.
.i. Spūs vite erat in rotis. Eodem. xlvij. Erūt folia eius in medicinā.
Itē. hec ſunt ꝟba chriſti [Quaſi cedrꝰ exal. ſum ꝛc̄. ꝛ q̄ſi cypſſus in monte ſyon.]
Cypreſſus come venuſtatē: nullo deponit ipulſu. in q̄ ſignat cōuerſatio antiq̄ do-
ctorū. quā nec laude nec aliq̄ tēptatōis impulſu deponūt. et ꝑ hoc apti ſunt exalta
ri. ſi tn̄ ſunt i monte ſyon. i. in eminētia ſpeculatōis ꝑ cautelā vicioꝝ. Abac. ij. Su-
ꝑ cuſtodiā meā ſtabo. Chriſtus aūt exaltat q̄ſi cypſſus. q꞉ ꝑ eoꝝ ꝯſtantē ope͡ratōem
magnificat dum ei attribuit.

Maria libanus Capitulū vij.

Verſus ſcaïdꝰ Libanus] Unde Eccl. xxiiij. dicit maria [Quaſi libanꝰ nō icīſus vaporaui A
habitatōem meā ꝛc̄.] Nota ſic dicit cātuarieſis. ꝙ hic libanꝰ dicit ꝓ monte. Cātu
hec libanꝰ dr̄ ꝓ arbore. Sꝫ ꝑ methonomiā poſuit autor nomē mōtis ꝓ arbore cre arieſ
ſcēte in mōte. Ideo de arbore dicit [Libanꝰ nō inciſus] cū deberet dici. libanꝰ non
inciſa. Libanꝰ mons q̄dā ē fenicū. terminus iudee ꝯtra ſeptētrionē. cuiꝰ arbores
ꝓceritate: ſpecie ꝛ robore. ceteraꝝ ſiluaꝝ ligna ꝓcellūt. Hoc mōte btā ꝟgo ſignat
ꝓpter ꝟtutū eminentiā. Ipa enī termiat iudeā. q̄ interꝑtat ꝯfeſſio: ꝯ ſeptētrionē:
quo ſignat diabolꝰ. q̄a ipm miſericorditer arcet a mentibꝫ ꝟe ꝯfitentiū. Sic autē
arbores huiꝰ mōtis oēs alias excedūt ꝓceritate: ſpecie et odore. ſic ꝟtutes virgis
omnes ꝟtutes alioꝝ ſctōꝝ. In ꝓceritate. ꝟtus ꝯtēplatōis vl' ſctā deſideria. In
ſpecie ꝟginitas. vel ſctā exempla. In robore caritas fortis vt mors. hūilitas ſuppor
tās omnē ꝟtutē. et virtus patiētie figurant. Libanꝰ aūt q̄nq̄ꝫ accipit ꝓ mōte: vt
dictū eſt. q̄nq̄ꝫ ꝓ arbore creſcēte in mōte. vt ſup̄. et ſm̄ vtrūq̄ꝫ modū interꝑtat cādi
datio. Q̄nq̄ꝫ ꝟo accipit ꝓ thure. q꞉ libanꝰ grece. thus latine. thus enī gumi ē illiꝰ
arboris que libanꝰ appellat. ꝛ de tribꝫ his ꝓſequemur.
Nomie igit mōtis libani deſignat tā generoſa celſitudo marie: q̄ꝫ excellētia partus B
eius. Per hāc aūt ꝙ dicit de libano arbore [q̄ſi libanus nō inciſus] illibata eiꝰ virgi
nitas. Per h̄ ꝙ ſeq̄tur [vaporaui] matris fecūditas deſignat. Eſt g̃ dicere [vapo
raui habitatōem meā] i. chriſti hūanitatē. in qua habitauit cū homibꝫ: i modum
aromatici vaporis exalaui. Sicut enī terra vl' ortus exalat vaporē. vt hmōi exa
latione nō ſcindat aut corrūpat. ſic btā ꝟgo genuit ſaluatorē. vt in ea ꝟginitas il
libata ſeruaret. Vel [vaporaui] i. eū genui q̄ eſt vapor ꝟtutis dei. et emanatio q̄
dā claritatis oīpotētis dei. Sap. vij. Vel [vaporaui] i. ſine leſiōe ꝓduxi. q̄a ſic
vapor ꝓcedit ex aq̄ calida: vl' aliqua alia re. ipa re integra remanēte. ſic chriſtꝰ de
ſignatus ꝑ abel. q̄ interꝑtat vapor proceſſit de virgine. Sap. vij. dicit de chriſto.
Vapor eſt virtutis dei ꝛc̄.
Aliter [Libanꝰ nō inciſus] eſt thus integrū. q̄d ſi igne tāgat. vaporē ſuū ſurſū emit C
tendo manifeſtat habitatōem ſuā. Sic btā virgo ꝑ dilectōem q̄ſi ꝑ ignē inflāma
ta: ꝑ dilectōem operando. et tā opa ꝓcepti q̄ꝫ ꝯſilij ad deū referēdo. oſtēdit ꝙ ꝯuer-

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſatio ſua in celis erat.ad Phil.iij.ꝑ purā intētōem. Vn̄ dic̄ Ecci.xxiiij.[Ego in al-
tiſſimis habitaui]ꝑ purā itētōem.Unde etiā dicit Can̄.iij.Inueni quē diligit aīa
mea.tenui eū nec dimittā.Quaſi di.Nihil aliud q̄ro.Uel ſic.[Vaporaui habita-
Chriſtꝰ habitatio — tōem meā].i.chriſtū q̄ eſt habitatio mea.Fuit eni chriſtꝰ habitatio ꝟgis actiue ⁊
paſſiue.Actiue.q̄a in ea nouē mēſibꝫ corpaliter habitauit.Paſſiue.qꝛ btā virgo ſi
cut et oēs iuſti ſp̄ualiter habitauit in eo.Vn̄ Actuū.xvij.dicit apl's.Jpe eſt in q̄
viuimꝰ mouemur et ſumꝰ.Uel [vaporaui] dicit.q̄a ſi vas apothecariū ſapit ⁊ re
dolet aromatica cōtenta.etiā ipis aromaticꝭ amotis.quō nō magꝭ redolent cor et
vēter btē ꝟginis:virtutū omniū odoramēta.in q̄ ventre ille q̄ omne bonū eſt:ꝑ
tot mēſes iacuit et nunq̄ͣ receſſit a mēte.Uel ſic [Vaporaui habitatōnem meā.] q̄
ſi di.Jllos q̄ ſunt habitatio mea.hūiles.ſ.et caſtos q̄s inhabito ꝑ grām.vaporo-
ſos et aromaticos et delectabiles reddo.

Aliter.[De libano] Libanꝰ eſt arbor thurꝭ.vnde naſcit̄ colibanū.i.lucidiſſimū icē- D
ſum.Et interptat̄ cādor.et ſignat cādorē ꝟgitatis.Chriſtꝰ aūt q̄ oblatꝰ ē pr̄i fer-
uore paſſiōis incēſus in odorē ſuauitatis.ꝑ gumi huiꝰ arborꝭ deſignat̄.Et d̄r ca
ſtitas marie [Libanus nō inciſus] q̄a ſine leſiōe ꝟgitatis ꝯcepit et pepit ſaluato-
rē.Aliaꝝ eni cōiugataꝝ caſtitas [Libanꝰ inciſus eſt] q̄a ope virili ꝯcipiūt.Sꝫ ma
ria ſicut [libanꝰ nō inciſus] ſuū gumi ꝓtulit filiū:nō inciſa.Uel [Libanꝰ] vt aiūt.
arbor ē in arabia.cortice et folio lauro ſil'is.ſuccū amigdali mō emittens.q̄ bis in
Preparatō thuris — anno colligit̄.ſ.in autūno et vere.Sed autūnali collectōi ꝑparat̄.inciſo cortice in
eſtatis feruore ꝓſiliēte ſpuma pingui.q̄ cōcreta denſat̄.et h̄ eſt thus candidū.Vn̄
ꝟo nō ſcindit̄ arbor.cōcretū eſt in ea thus ſuauiſſimū.et in ſe ſuū retinet odorē.Dic̄
ḡ maria [Quaſi libanꝰ nō icīſus vaporaui habi.meā] q̄a ꝯuerſatōēꝫ ſctām i men
te ꝯglomeraui.nō emiſi ꝑ inciſiōem adulatōis vel ſupbie.ſed in me ꝯcretā abſcōdi
vt vaporarē ſuauiter habitatōem mentꝭ dn̄o.et nō impudēter ꝓmulgarē populo.

Jtē aliter [Libanꝰ] nomē ē montis.q̄ paſcual' eſt et ferax herbaꝝ.et ibi nutriebātur E
vituli i ſacrificio offerēdi.Vn̄.[Et cōminuet eos tanq̄ͣ vitulū libani].i.hūiliabit
adeo vt pati ſint imolari ꝓ chriſto:q̄ prius ꝑ ſupbiam erāt q̄ſi cedri.Erat etiā mōſ
ille irriguꝰ fontibꝫ et aromaticꝭ arboribꝫ denſiſſime cōſitus.que ſi fuerint inciſe ꝑ
uabit̄ mons odore.Dicit ergo [q̄ſi libanus nō inciſus] dū adhuc pullulat et fra-
greſcit arboribꝫ aromaticꝭ.[Vaporaui habitatōem] mētis mee vt dn̄o ſuauiter re
dolēs offeram ſacrificiū.Uel q̄a libanꝰ ſonat thus i greco.thus ꝟo integꝝ i igne
poſitū.maiorē reddit fumi copiā q̄ͣ ſi incidat̄ et cōminuat̄.Per fumū huiꝰ thuris
ſignat̄ in ꝟgine graꝝ actio de impēſis ſibi bn̄ficijs.et rectitudo ſue intētōis.quia
fumus ſurſum aſcendit.

Chriſtꝰ libanus — Uel hec poſſunt eſſe ꝟba chriſti:q̄ eſt [Libanꝰ].i.cādor lucꝭ eterne.Sap.vij.q̄ candi
dat ꝑ grām nigros pctōres.q̄ dicit̄ [nō inciſus] q̄a ꝓ nob̄ ſponte oblatꝰ eſt i cru-
ce.ſicut dicit̄ Jſa.liij.Vn̄ dicit Joh.x.Nemo tollit aīam meā ⁊c̄.Jn inciſiōe eni
violētia adhibet̄.[Vaporaui].i.vaporoſam et delectabilē reddidi [habitatōēꝫ me
am].i.vteꝝ ꝟginis:q̄ eſt thalamus meꝰ.Uel eccl'iaꝫ.q̄ eſt aula mea.Uel aīaꝫ.in q̄
habito ꝑ grām:que eſt ſedes et thronꝰ.Corda eni ſctōꝝ q̄ſi thuribula vaporoſa
ſunt.ex q̄bus emittit̄ odor et fumus de manu angeli.i.chriſti.Vapor etiā iſte.orō
eſt q̄ impinguat virtutes.et ſine q̄ aride ſunt.Jtē d̄ hoc libano dicit̄ Can̄.v.Spe
cies eius vt libani.electus vt cedri.[Libanꝰ] cādor.quia chriſtꝰ ſm̄ diuinitatē can-
dor eſt lucis eterne.Sap.vij.Uel [Lxt libani] q̄ eſt arbor thuris.que q̄dem arbor
humillima eſt et modica.⁊ totū qd̄ ex ea manat.ſ.thus.aut ad medicinā valet.aut
ad dei honorificentiā et cultū.Sic et q̄cq̄d de chriſto fluxum eſt in paſſiōe.ſ.ſudor
lacrime:ſanguis:et aq̄ medicamētū fuit generis hūani et honorificētia dei patris.
Libanꝰ ad lrām — Uel [Lxt libani] mōtis cuiꝰ hec eſt ſpecies.qꝛ toti terre ꝓmiſſiōis ſupeminet.et qꝛ ꝟ
tex eius ꝑpetuo niuatus eſt.et qꝛ de eodē monte ꝑpetuo defluūt fluēta terrā ꝓmiſ
ſiōis irrigantia.Vn̄ et dicit̄ Can̄.iiij.Que fluūt impetu de libano.De his duobꝫ
Diere.xviij.Nunq̄d de petra agri deficiet nix libani.aut auelli poterūt aq̄ erūpē
tes frigide et defluētes.Habꝫ etiā libanus cedros alijs arboribꝫ excelſiores.Hec

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſt pulcritudo ſpōſi.cui⁹ vertex.i.mēs ꝑpetue ꝟginitatis cādore niueata .cui⁹ alti
tudo toti terre ꝓmiſſiōis.i.eccl'ie ſanctorū ſupeminet.a q̄ flueta graꝝ et doctrinarū
deſcēdentia totā eccl'iam ſctōꝝ irrigāt et replēt .et de cui⁹ plenitudīe oēs accipiūt.
Joh.i. Cedri excelſiſſimi in libano.' virtutes eminētiſſime ī chriſto. Poteſt tñ̄ itel
ligi in vertice niueato ingreſſus ei⁹ ī mūdū.'cādore incorruptōis niue⁹. Aliꝫ enī vi
cioſa lege naſcēdi atqꝫ ſeminādi.'veluti cruentū habēt ingreſſum. iſte ꝟo oīmoda
puritate ſanctitatis niueū. Uel in vertice niueato puritas intētōis ei⁹ ī oībꝫ. Seq̄
tur [velect⁹ vt cedri.] Quere ſupra eodem .c.iiij.

Sapientia platanus   Capitulū viij.

ET platanus. Uñ dicit Ecci.xxiiij. [Quaſi platan⁹ exaltata ſum iuxta aquā
ī plateis. Sapīa platanus.q̄ ꝓpter latitudinē foliorū.i.ꝟboꝝ:dr̄ a platos qđ
eſt latitudo. Et ei⁹ folia ſunt ad modū ſcutoꝝ.q̄a ꝟba ſcripture ſacre ſcuta ſunt cō
tra iacula hereticoꝝ et tēptatōnū. Uñ dñs ſingul' tēptatōibꝫ diaboli:ſacre ſcꝑture
Hiero. autoritates opponebat q̄ſi ſcuta. Matth.iiij. Ideo dicit hieronym⁹. Ama ſnīas
ſcripturaꝝ et carnis vicia nō amabis. [Exaltat'] aūt ſapīa [in plateis] q̄a ſic̄ dr̄ ꝓ
uer.i. [Sapīa].i.chriſt⁹ [foris].i.palā et apte [ꝓdicat] Uñ Iſa.xlv. Ego dñs ñ
in abſcōdito locut⁹ ſum.et in loco terre tenebroſo. Uel [foris].i.ꝑ oēs creaturas.
Aug⁹ Uñ aug⁹. Nutus tui dñe.'ſunt om̄e creaturaꝝ dec⁹.oīa enī clamāt.de⁹ me fecit.
Job.xij. Interroga iumēta ꝛ docebūt te [In plateis dat vocē ſuā].i.in latitudīe
plebiū.reuocās a lata ꝛ ſpacioſa via q̄ ducit ad ꝑditōez. Mat.vij. Seq̄' [In ca
pite turbaꝝ clamitat].i.in loco freq̄ntato ab hominibꝫ.nō ſemel ſꝫ freq̄nter clamat.
Chriſtus platanus Chriſtus etiam ſic̄ platanus lata habꝫ folia. q̄a dilatat⁹ in cruce fecit vmbrā pctōri
bus.vel ipſis gētibꝫ ſignat' ꝑ latronē.qꝛ in vmbra ei⁹ ſaluat⁹ ē. Treñ.iiij. Cui dixi
mus.in vmbra tua viuem⁹ ī gētibꝫ. In cruce enī dilatauit folia ſacre ſcripture.ꝛ ꝟ
ba de ei⁹ paſſiōe ſcuta ſunt et ꝓtegūt vt iā dictū eſt. Uñ Treno.iij. Dabis eis dñe
ſcutū cordis laborē tuū. Qđ fit qñ paſſio dñi ꝑdicat'. Mollis etiā eſt ꝑ pietatē:ꝛ te
ner ꝑ ꝯpaſſionē maxime in folijs.i.in ꝟbis.q̄a lex clemētie in lingua ei⁹. Et ē q̄ſi
arbor patula.'ꝑatus recipe et refrigerare oēs malo igne accēſos. Uñ dic̄ Matthei
xi. Uenite ad me oēſ q̄ labo. ꝛc̄. [In plateis] qꝛ dedit ſpeꝫ dſperat' dicēſ. Eze.xviij
Nolo mortē moriēt' ſꝫ vt ꝯuertat' et viuat dicit dñs deus reuertimi et viuite. Ul'
platee ſunt ſubditi.q̄ eccl'iam dilatāt.et chriſtū in ſua doctrina ꝑ poſſe ſuo exaltāt.
que.ſ.doctrina deſignat' ꝑ aquā. Unde Naum vlti. [Aquā ꝓpter obſidionē hauri
tibi].i.doctrinā ſcripture ſacre] q̄a obſeſſa es ab hoſtibꝫ tuis.
Maria platan⁹ Dicit etiā maria [Quaſi platan⁹ exaltata ſum iuxta aquā in plateis] Platan⁹ lat' fo
lijs.'vmbrā faciēs exteri⁹:refrigerat aquā interi⁹. Hō ꝟo dupliciter exeſtuat.' exte
ri⁹ in tribulatōibꝫ.interi⁹ in tēptatōibꝫ et cōcupiſcētijs. Ut g̊ in btā ꝟgine plenum
oſtendat' refrigeriū [platanus dicit' iuxta aquas] q̄a ꝯtra eſtū exterioris tribulatō/
nis et interioris ꝯcupiſcētie ſeu temptatōis remediū ꝓſtat. Et ꝑ h̄ digna eſt exalta
ri et laudari [in plateis].i.in populis.

Maria platanus.quia platanus

A platos grece dicit'.'qđ ē latitudo latine. Uel q̄a ē arbor patula q̄ expāſis ramis
vberē facit vmbrā:ꝛ idoneū ꝓbet vmbraculū:calore ſolis nimio fatigat'. Sol chri
ſtus:cui⁹ ſolis feruor ira iuſticie ei⁹ et vindicte.quā.ſ.irā ipſa ſuis tempat ꝓcibꝫ:a
pctōribꝫ deuote et fideliter exorata. Patulā nihilomin⁹ ſe exhibet pctoribꝫ.'oēs q̄n
tum ī ſe eſt ꝑata recipe ſub ſua ꝓtectōe.et oēs refrigerare malo igne exuſtos. Et no
ta:qꝫ vbi ſunt folia lata:ibi ē vmbra magna.et magna eſt vmbra ꝓtectōis ei⁹.nam
ꝓtegit ꝯtra carnalē ꝯcupiām:q̄a virgo.cōtra ventū mūdane vanitatiſ:qꝛ hūillima.
ꝯtra tēptamenta diuitiarū:q̄a pauꝑrima.cōtra feruorē ſolis.q̄a mater ſolis iuſti
cie. Diligas ergo mariā et ſeruias ei.vt nō vrat te ſol per diem neqꝫ luna ꝑ noctem.
Aliter.'vmbra hui⁹ platani:dici ꝑt incarnatio ꝟbi dei in ea.cui ſpūſſctūs ad h̄ ob/
umbrauit.'vt ipſam in vmbraculū eccl'ie ꝓpararet. Umbra enī ex lumie eſt ꝛ corꝑe
opaco oppoſito ad lumē. Et tūc platan⁹ hec copioſiſſimā reddidit vmbram.qñ lu
mē in corꝑe diuinitatis corpus in ea aſſumpſit nr̄e hūanitatis.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Arboꝛ eſt ſteril' a fructu. Et maria vouẽs ꝟginitatẽ/ ꝑelegit ſterilitatẽ ꝙ̃ ꝯcubitus
feditatẽ. Vñ de ipa dicit̃ Sap.iij. Felix ẽ ſteril' et icoinq̃nata ⁊c. hẽbit fructũ ⁊c.
Simil' viti in folijs. Et mari in moꝛib⁹ ſilis filio: qui eſt vitis vera. Joh.xv. Vñ
nubes q̃ aſcendebat de mari.iij. Regũ.xviij. quaſi veſtigiũ homis dicit̃ habuiſſe.
Oſee.x. [Vitis frondoſa iſrael] .i. maria [fructus] .i. chriſt⁹ [adequatus eſt ei.]
Item/ ex platano fiũt cyphi quib⁹ vinũ ꝓpinatur. q: gratiſſima eſt ꝑdicatio q̃ fit
de beata virgine.

Maria platan⁹ q: platanus

Arboꝛ mollis et tenera in folijs. q: pia ⁊ ꝯpatiẽs pctõrib⁹/ q̃s inſtruit ꝟbis et exem
plis in ſpũ lenitatis. q̃a lex clemẽtie i lingua ei⁹. Quere li.iiij.ti.xxxi.
Juxta aq̃s plãtat̃/ affectu miſicoꝛdie .i. iuxta pctõres fluxibiles ad vicia. Nã ꝓpe ẽ
omnib⁹ inuocãtib⁹ ſe in ꝟitate. Et iuxta eſt oib⁹ q̃ tribulato ſunt coꝛde. Et bñ iu
xta aq̃s .i. iuxta fluidos pp'los. q̃b⁹ ſemꝑ pata eſt ſubuenire. q: ſicut dicit̃ Ecci. xl.
Juxta omnẽ aquã viriditas. Et nota q̃ arboꝛ iuxta aquã copioſe haurit humo
rem vnde accipit viroꝛẽ. Et ipa in his plateis nõ marceſcit vt tedio pctõꝝ affecta
folioꝝ vel ramoꝛũ .i. oꝛõnũ ſuaꝝ et patrocinij ſubtrahat eis ꝓtectõem.
Aliter [Juxta aquã] dicit ſe [exaltatã] nõ in aqua. quia ꝯiugata fuit ſed nõ vſa con
iugio. [In plateis] ciuitatũ vel eccl'iarũ. Aliter [Exaltata ſum] a terrenis ad ce
leſtia [iuxta aquã] .i. iuxta filij mei doctrinã q̃ docuit humilitatẽ Matth.xi. dicẽs
Diſcite a me ⁊c. ꝑ quam. ſ. ſapiam [exaltata ſum iuxta aquã] celeſtis ſapie [i pla
teis] hieruſalẽ ciuitatis ſuꝑne. q̃a qui ſe hũiliat exẽplo meo exaltabit̃. Luc. xiiij.
Sequit̃ [In plateis] Platee ſunt coꝛda iuſtoꝝ dilatata caritate. Thob.xiij. Pla
tee hierl'm ex lapide cãdido et mũdo ſternent̃. Aq̃ in platea/ gr̃a in coꝛde lato ꝑ ca
ritatem. et plano ꝑ ſimplicitatẽ. Et in tali coꝛde exaltat̃ maria ¶ Aliter [Exaltata
ſum in plateis] In illis. ſ. qui cõſtituti ſunt in latis vijs. que ducũt ad moꝛtẽ. Je re
moꝝ.iiij. [Nõ ſunt cogniti] .i. ſunt eternaliter ꝛ̃probati. q: [in plateis] hui⁹ q̃ q̃nto
fragilioꝛes/ tãto indigẽt miſicoꝛdia amplioꝛi. Et in his [plateis] eſt ipa q̃ſi platan⁹
ꝓtegens eos miſicoꝛdia copioſa. ne moꝛ rapiant̃ ad infernũ/ ſed ad penitẽtiã miſe
ricoꝛditer expectant̃. et ne diabol⁹ ipos q̃ntũ vellet ꝑuertere ꝑualeat. Vel [exalta
tã] ideo ſe dicit [in plateis] .i. in latitudĩe m'tiplici. q: virgo cũ ꝟginib⁹. vidua cũ
viduis. cõiugata cũ cõiugatis. Unde dicit. Et ambulabã in latitudine.
Vel aliter. [Platan⁹] vt dictũ eſt/ habet folia lata. et maria platan⁹ ẽ. q: abũdans in
doctrina. Nam cũ ſeruaret oia que de filio dicebant̃ cõferẽs in coꝛde ſuo. Lu.ij. ex
abũdantia coꝛdis Mat.xij. prudenter et ſecure poterat loq̃. Exaltata igit̃ eſt i pla
teis ciuitatis .i. eccl'ie. hoc eſt in apl'is. qui oib⁹ erãt ꝯmunes vtilitatẽ oim ꝓcurãdo
Vñ paul⁹ dicit .i. Choꝝ.ix. Omnib⁹ oia fact⁹ ſum. Platee etiã ꝓſtrate ſunt: in quo
humilitas diſcipuloꝝ illi⁹ q̃ dicit Matth.xi. Diſcite a me ⁊c. Platee etiã via ſunt
alijs. et apl'i via fuerũt oib⁹ ꝑ exẽplũ. vnde vocant̃ ſal terre Mat.v. q̃a oib⁹ vite ꝯdi
mentũ ꝓſtabant. Thob.xiij. Platee tue ſternent̃ ⁊c. In iſtis plateis ẽ beata ꝟgo ex
altata/ ꝑ abundantiã doctrine q̃ eos docuit. ſicut platanus iuxta aquã. ad lr̃aꝫ. ape
ruit enim os ſuũ ſapie declarãde. Quere li.iiij.ti.xxxi. Vl' etiã ideo/ dicit̃ [platan⁹
iuxta aquã] quia ſicut rami vl' arboꝛes plãtate iuxta aq̃s iuuant illos q̃ ſubmergũ
tur in aq̃s ad exeundũ. ſic et ipa iuuat ad exeundũ de aq̃s carnal' ꝯcupiſce et alioꝝũ
pctõꝝũ ſuis oꝛõibus meritꝭ et exemplis. Juuat inq̃m ſi ſe prẽdiderint ei fide ⁊ dile
ctõe. et manib⁹ bone opatõis ad ei⁹ honoꝛẽ et gl'iam q̃d bonũ eſt opantes.

Maria cinnamomũ Capitulũ ix.

Cinnamomũ. Unde dicit Ecci.xxiiij. [Sicut cinnamomũ et balſamũ aroma
tizans odoꝛẽ dedi ⁊c. et q̃ſi mirrha electa dedi ſuauitatẽ odoꝛis] Cinnamo
mũ arboꝛ eſt ſic dicta: q̃ſi cannamom⁹. q̃a ei⁹ coꝛtex ad modũ cãne rotũd⁹. Canna
hebraice/ calam⁹ latine. Et cũ frãgit̃ ſpiramẽtũ emittit ad modũ nebule vl' puluerꝭ.
Mirrha creſcit in arabia. et eſt ſilis ſpine quã acantũ dicunt. Sarmenta eius ara
bes ignib⁹ fouent. quoꝛũ fumo ſatis noxio/ niſi ad odoꝛẽ ſtoꝛacis accurrãt/ plerũ
q̃ inſanabiles moꝛbos cõtrahunt. Mirrha autẽ trogodite ab inſula arabie dicta
vbi melioꝛ et purioꝛ colligit̃. Ubi autẽ nos habemus [ſicut cinnamomũ] alia lr̃a

Collectõ mirrhe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Aſpatū

habet aſpaltū ꝓ cinnamomo. Et eſt aſpaltū arbor modica et odorifera/ rubea vel rufi coloris. ſpinas habens candidas. de cui⁹ radice fit vnguentū. Dicit ergo maria. [Sicut cinnamomū et balſamū aromatizans odorē dedi] pietatis et hūilitatis. que duo in cinnamomo et balſamo figurant. Qui ergo fetet/ currat ad mariā vt pigmētet ab ea. Et quādoqȝ ſumit cinnamomū ꝓ arbore. quādoqȝ ꝓ arboris cortice. Primo ergo de arbore. Secūdo de cortice videamus.

Cinnamomū arbor

Creſcit in ꝑegrinis et longinquis regiōibꝫ. ſ. in india et ethiopia ad lrām. In quo ſignificat ꝙ vſqȝ ad remotiſſimas regiōes habet veneratio virginis glioſe. ſicut ipa dic Luce. i. Beatā me dicent omnes generatōes. Maria etiā ab illis que fuerunt flagicioſi peccatores honorat. et ꝑ miſericordiā vult ab ipis honorari. Myſtice/ regio ꝑegrina vita pctōris. ſicut de filio ꝓdigo dicit Luce. xv. ꝙ ꝑegre ꝓfectus eſt in regiōem longinquā. Vita enī peccatoris regio ꝑegrina ē a deo: et a ꝯditōne hūana. qa hō nō eſt factus ad peccandū/ ſed ad ſeruiendū deo. qui nemini mādauit impie agere: et nemini dedit laxamentū peccādi. Eccli. xv.

Duorū cubitorū. et hec ꝓprietas eque ꝯuenit matri et filio. Sicut enim ipſe ſp fuit filius dei et manſit fili⁹ dei. et cepit homo eſſe. vt vere poſſet dicere. [Sum quod eram] ſcȝ deus. [nec eram quod ſum] ſcȝ homo. [nūc dicor vtrūqȝ] ſcȝ deus et hō. Sic poteſt dicere maria poſt partū. [Sum quod erā] ſcȝ virgo. [nec erā quod ſum] id ē mater. [modo dicor vtrūqȝ] .i. mater et virgo. Et hi ſunt duo cubiti quibus marie dignitas mēſuratur. ſcȝ virginitas et fecūditas. Ideo dicit Eccli. xxvi. Gratia ſuper gratiā: mulier ſctā ⁊c. [Gratia fecunditatis] [ſuper gratiā] virgitatis. Et nota [ſuper] quia vtrūqȝ fuit ex ſpeciali gratia ſpūſſancti. Quere cōcordātiaȝ de ſago duplicato. Sed ꝙ facta eſt dei mater/ ſuꝑ omnē gratiā eſt. Et hoc figurat hec ꝓpoſitio [ſuper.]

Maria cinnamomū. q̄r cinnamomū arbor

Medicinalis/ quia ex maria ſumpta eſt caro chriſti: qua curatū eſt gen⁹ humanū. Eccli. xxxviij. Altiſſimus creauit ⁊c. Unde ſuꝑ illud ad Hebre. vij. vbi dicit: ꝙ leui decimatus eſt ꝑ abrahā/ dicit glo. ꝙ chriſtus nō traxit ex matre feruorē vulneris. ſed materiā medicaminis.

Tenuiſſimas et ſubtiles dicit habere virgulas: et ſurſum tendētes. que quaſi in ſeipas replicant. quibus deſignant cogitatōnes virginis ſuper omnes alios ſctōs: ſpirituales: ſublimes: et ſubtiles: et ad deū tendētes. virgule iſte in ſeipas replicabātur. quia marie cogitatus per ſui diſcuſſionē ad ſeipam reciprocabant. Unde dixit. Ecce ancilla domini ⁊c. Ecce replicatio. Item Luc. ij. Maria cōſeruabat omnia cō. in corde ſuo. Ecce virgarū collectio. Aliter. Tenuitas et erectio virgarū: deſignāt in ea tenuitatē pauꝑtatis et erectōem a terrenis.

Item Cinnamomi cortex.

Robuſtus/ quo deſignatur in virgine virtus patiētie. que tribulatōibus pluuiarū: grandinū: et ventorū obijcitur. ne ſpiritualis viror areſcat. Aſſigna de patientia marie. Et dicit iſte cortex eſſe tricolor. ſcilicȝ. cinereus: vel ſubniger. vel ſm phiſicos citrinus. Fuit etiā color virginis quaſi cinereus. id ē. deſpectus. vel ꝓpter pauꝑtatem. vel quia corrupta reputabat a iudeis. Unde dicebant de filio ei⁹ Mat. xiij. deſpectiue. Nōne hic eſt fabri filius. nōne mater ei⁹ dicit maria ⁊c. Subnigra autē fuit in afflictōibꝫ quas fili⁹ ſuſtinuit ā passionē. Subrufa vō vel q̄ſi citrina ꝑ cōpaſſionē in filij paſſione.

Rotundus et ſubtilis. quia maria cōuerſatione celeſtis. et ſubtilis ſubſtantie per carnis macerationē. paupertatē. humilitatē. et contēplationē. Quere ſupra eodem particula. iiij. ca. v.

Rugoſus/ in quo ſignatur parſimonia virginis. quia ex defectu victualium proueniunt ruge. Eſt autem parſimonia ſcientia vitandi cultus et ſumptus ſuperfluos.

Parſimonia

Coloris cinerei que vilis eſt et deſpectus. in quo ſignat dilectio pauꝑtatis et mūdani

ↄtēptus. ꝑ hec enī duo maluit in mūdo vileſcere q̄ꝫ lucere. vilipēdi q̄ꝫ appciari. Et
ideo dicit [odorē cinnamomi ſe dediſſe] q̄a dedit exemplū ↄtēnendi q̄cq̄d ī mun
Bern̄. do g̃lioſum. vere enī fuit hūilis ꝑ paupꝑtatē ſpūs. et ſicut dicit btūs Ber̄. Vere hu
milis nō vult hūilis ṗdicari ſed vilis reputari. ¶ Aliter Color cinereus. color mor
tuꝰ eſt. ſꝫ ſub h̄ colore latet in cinnamomo ſapor viuꝰ. Et maria mortua erat mun
do. ⁊ ideo ſaporabat imo et ſapiebat dulcedines aromaticas ꝑadiſi. Itē rōe colorꝭ
cinerei. ſignat eos q̄ dicūt cū abrahā. Loquar ad dn̄m meū cū ſim puluis ⁊ cinis.
Gene. xviij. Idem enī ſentiebat et loq̄bat̃ de ſe maria filia abrahe.
Acutū ſapit cū dulcedine. Vn̄ theophilū redarguiſſe legit̃. ecce acutū. et ↄſolata eſt.
ecce dulcedo.
Intenſe dulcedis. quia ↄuerſatio eius q̄ꝫ diu fuit in ſeculo dulcis ad imitandū. ⁊ ad
huc dulciſſima ad recolendū.
Quāto gracilior et tenuior. tāto dulcior carior et odoratior. Sic maria q̄nto g̃cili
or ꝑ hūilitatē et tenuior ꝑ abſtinentiā et paupꝑtatē. tāto deo g̃tioſior ꝑ meritū. ⁊ mū
do odoratior ꝑ exemplū.
Ad calorē ſolis a ſtipite ſepat̃. quia ꝓpter amorē ſolis iuſticie ab amore ſue carnis q̄
ſignat̃ ꝑ ſtipitem: imo omnis carnis ſepata eſt. Vn̄ nō caro ſed aīa appellat̃. puer.
Cinamomū cortex xxv. vbi dicit̃. [Aqua frigida aīe ſitiēti] i. marie [nunciꝰ bonus] i. gabriel miſſus
ad eā [de terra longinq̄] hoc eſt. de celo.
Cum frangit̃ emittit viſibile ſpiramentū. q̄z cū ꝓrogatiua marie apit̃. effectꝰ g̃re eiꝰ
q̄ſi viſibiliter et manifeſte ſentit̃. ſicut cū gariofilū maſticat̃. et guſtans reficit̃ ⁊ aſtā
tes odore recreantur.
Quo plus atterit̃ maiorē emittit odoris fragrātiā. Et q̄nto magꝭ maria afflicta ē ī fi
lio. maioris odoris fragrātia vtrāq̄ꝫ eccl̄iam pigmētauit. q̄a ſic facta eſt nō ſolum
martyr ſed etiā pluſq̄ꝫ martyr.
Vinū pigmentat. et maria vinū ṗdicatōis vinū etiā compunctōnis et lacrimaꝝ. nā
ꝑ eam ſperant rei ad miſericordiā filij ꝑuenire.
Medicinalis eſt: et multū valet cōtra ſyncopim. i. defectū cordis. q̄d deſignatū eſt
in nuptijs Joh. ij. q̄n vinū impetrauit a filio. Qd̄ etiā q̄tidie facit q̄n torpente de
uotōe feruorem tepidis ſūminiſtrat.
Vulnera ↄſolidat. Solidatio ſpūaliū vulnerū ſpei ſecuritas et venia peccatorum.
Hec duo fecit theophilo.
Fluxum ſedat. fluxum. ſ. illius inundatōis de qua habet̃ Oſee. iiij. Maledictum ⁊
mendacium. vſq̄ꝫ. inundauerūt.
Deguſtantē confortat. ſicut patet in magno patre baſilio timenti iulianū apoſtatā.
et ſimiliter in theophilo.
Confectōes q̄bus admiſcet̃ reddit ſapidas. Nō eſt enī ſermo q̄ nō ſit dulcior ſi in
ipō fiat mētio de ea. Vn̄ Eccl̄i. xlix. In omni ore q̄ſi mel indulcabit̃ eiꝰ memoria.
Ideo etiā hec [cinnamomū aromatizans] quia vbiq̄ꝫ diffundit odorē pietatis et
miſericordie ſue. et omniū virtutū ſuarū.
Os comedentis et maſticantꝭ ſe. reddit odoriferū. exēplū de ioſtio monacho in cuiꝰ
ore oculꝭ et auribꝫ inuēte ſunt q̄nq̄ꝫ roſe coloris et odoris eximij q̄n mortuꝰ ē. qui
ſingulꝭ diebus quinq̄ꝫ p̄s. beate virginis deuotiſſime decātabat. Et hoc ↄtigit in
abbatia ſancti bertini apud ſanctū andomerū.
Item ꝑ hoc q̄ maria ſe ↄpat cinnamomo oſtēdit: q̄ ꝑfecte mūdū ↄtempſit. et ꝑfecti
ↄtemptus mūdi nobis reliq̄t exemplū. Habet enim vt dictum eſt cinnamomū ar
bor virgas tenuiſſimas ⁊ erectas. et ī g̃cilitate notat̃ tenuitas paupꝑtatis. ⁊ erectio
a terrenis. q̄a virga erecta eſt. in colore cinereo amor ipſius paupꝑtatis. que nō vult
lucere in mūdo. ſicut nec cinis lucet. ſed magis vileſcere. ſicut cinis vilis eſt. Jō g̃
dicit ſe q̄ſi cinnamomū: ꝓpter tria hec. q̄a dedit ꝑfectū exēplū ↄtēnēdi oē mūdanū.

Christus cinnamomū. quia

Cinerei coloris. q̄a aſſumpſit de ṽgine carnē ſilēm peccatrici. Color enī cinereus
color deſpectꝰ ē. Et talꝭ erat apud iudeos p̄ſentia ſaluatorꝭ. Vn̄ q̄dam dicebant

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Mar.vi. Nonne hic eſt faber fili⁹ marie rc̄.et ſcandalizabant̄ in illo. Vel potius qn̄ in paſſiōe nō fuit ei ſpecies neq̄ decor. Iſa.liij. Et mortu⁹ erat corpe:ſ; viue bat deitate .ſicut in cinnamomo eſt color mortu⁹.et ſub eo ſapor viu⁹ deliteſcit.

Chriſt⁹ cinnamo mū.q̄a

— Quo magis attrit⁹ ē ꝓpter ſcelera nr̄a. Iſa.liij.maioris emiſit fragrātiā odoris. q2 fracto alabaſtro corporis ei⁹ in cruce.dom⁹.i.vtraq̄ eccl'ia:repleta eſt ex odore vn guenti. Johānis.xij.

Fractus in cruce emiſit viſibile ſpiramētū:q̄ſi nebulā et odorē ſuauitatis ad placan dū irā patris. Unde Sap.xviij. Properās hō ſine querela rc̄. Q̄d de aaron legit̄ ad lr̄am.ſed de ſolo chriſto ꝓꝑe interpretat̄. Et tūc ſicut ipſemet dicit Ecci.xxiiij. q̄ſi nebula texit omnē carnē ab ira patris q̄ſi a feruore ſolis. Sicut etiā nebula:ſol' fer uori ſe opponēs:et illū ſuſcipiēs diſſipat̄. ſic et caro eius in paſſiōe. Q; autē caro eius deſignet̄ ꝑ nebulā.habuiſti ſupra ꝑticula.i.c.vij.

Scriptura ſacra cinnamomū.quia

Scriptura ſacra vel etiā ſapiētia:cū frangit̄ multiplici expoſitōe:pigmētat vinū do ctrine:et vinū cōpunctōis:ſpem tribuens dſperatꝪ. Ezech.xviij. Nolo mortē mo rientis dicit dn̄s.reuertimini et viuite.

Scriptu ra ſacra cinnamo mū.quia

— Coloris eſt cinerei:cordib; nr̄is imꝑmens memoriā finis. Vn̄ plato. Hec eſt ſūma philoſophia cōtinua mortꝪ memoria. Ecci.vij. In omnib; oꝑib; tuis memorare nouiſſima tua:et in eternū nō peccabis. Pla to

Dulcis et medicinal'.nā medet̄ languorib; aīaꝝ.et futurā ꝓmittit retributōem. et ſi ſtit viciorū incētiua. Hieronym⁹. Ama ſentētias ſcripturaꝝ.et carnis vicia n̄ ama bis. Dicit etiā ſapiētia. Sicut cinnamomū dedi ſanctis odorē.

Hiero.

Cinnamomū cinerei coloris eſt.ꝑ quē intelligit̄ timor:et vilificās et incinerās.q̄ſi di cat ſapiētia. Dedi eis timorē ꝑ quem ſunt odoriferi.vt eorum ſp̄us erigat̄ a malo. Odorifera enim ↄfortāt:ea maxime q̄ reſtringunt.

Sancti cinnamo mū

Itē viri ſancti ꝓprie dicunt̄ cinnamomū.q̄ in cinere penitētie degentes.et dn̄ice paſ ſionis memores.vbi in ſole poſuit tabernaculū ſuū.qn̄ corp⁹ ſuū expoſuit feruo ri paſſiōis.ꝓpter amorē ſolis iuſticie:ſeparant̄ a ſtipite ſuo q̄ſi q̄druplici.mūdo. car ne ꝓpria:et domeſtica.i.amicꝪ carnalib;.ꝓprio ſenſu.et ꝓpria volūtate. Ab hmōi ſti pitib; neceſſe habēt ſeparari:q̄ volūt agere fructuoſā pn̄iaꝫ.⁊ imitari dn̄icā paſſiōeꝫ.

Sapientia mirrha electa Capitulū x.

Nota ꝓ ꝓ eratel mir rhe

Mirrha.] Unde dicit Ecci.xxiiij.[Quaſi mirrha electa dedi ſuauitatē odorꝪ.] Mirrha eſt arbor in arabia:quīq̄ cubitis creſcens in altū.odorifera.albe ſpi ne ſimilis.guttā q̄ndam diſtillat que viridis eſt et amara:que gutta dicit̄ ſimiliter mirrha.qn̄q̄ inciſo cortice qn̄q̄ ſine corticis inciſiōe. Que etiā talis eſt virtutis: q̄ corpa mortua que ipſa pungunt̄:a putredine:vermib;:et fetore dicit̄ cōſeruare. Que ſpōte manat ꝑcioſior eſt.et dicit̄ mirrha electa. Que vero ꝑ inciſionē corticis emanat vilior eſt et minoris efficacie. Hec etiam gutta medicinalis eſt.

Compatur aūt ſapiētia mirrhe electe.quia docet ſpontaneā carnis mortificatōnem. dicens ad Col.iij. Mortificate membra veſtra rc̄. Docet etiā ꝑfectā continētiā: que eſt mirrha electa:ſi ſit volūtaria.ad depſſionem enī carnis cōmunia ſūt amari tudo penitentie ⁊ cōtinentie. Et hec duo dāt alijs odorē.q̄a edificant. nō tn̄ dant ſuauitatē odoris:niſi ſit mirrha electa.i.penitētia et cōtinentia volūtaria.

Dicit etiā maria [Quaſi mirrha electa dedi ſuauitatē odoris.]

Maria mirrha

Arbor in arabia.que interꝑtat̄ veſpera vl' occidens. Mirrha interꝑtat̄ amaritudo. maria mare amaꝝ.ꝓpter m̄ltas amaritudines q̄s ſuſtinuit in filio. Fuit aūt arbor mirrhe in veſpera paſſiōis filij. Fuerat enī arbor leticie qn̄ dixit. Exultauit ſp̄us meus ī deo ſalutari meo.ſed amaritudinis qn̄ occidit ſol iuſticie.

Arbor eſt quīq̄ cubitoꝝ:q̄b; creſcit in altū. Hi cubiti ſunt mūdatio in vtero. Vn̄ q̄dam celebrāt ħ feſtū.natiuitas.annūciatio.purificatio.aſſumptio.vt ꝑm⁹ cubi tus ſit interſticiū tꝑis inter mūdatōem et natiuitatē.et ſic de alijs.

Maria mirrha quia mir rha

— Spine ſimil'. Per ſpinas intelligunt̄ pctōres. Vn̄ maria apparuit q̄ſi ſpina:qn̄ le gem datā de mulierib; q̄ de viris ↄceperāt et conſuetudinē obſeruauit.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Guttā ſtillat que viridis ē et amara. Gutta iſta chriſt⁹ fili⁹ marie. viridis ꝗ color re
ferꝰ ad celeſtia: ꝗa xp̄s de celo venit in virginē. amaritudo referꝰ ad paſſionē

Chriſtus gutta mirrhe. quia

Gutta hec acumīe coloris inuiſcaꝰ circa arborē ſuā. ꝗa chriſt⁹ ꝟtute dilectōis exi
mie adheſit matri ſue ipm educāti. Vñ Lu. ij. Deſcendit cū illis nazareth ꝛc̄.
Gutta hec p̄cioſa ē: cui⁹ p̄cio ſum⁹ redēpti. Job. xxviij. Neſcit hō p̄ciū ei⁹. Hui⁹ p̄
cij crux fuit ſtatera. et ꝗa p̄pōderauit pctō: ſublatū eſt pctm̄. ꝛ paſſio deſcēdit ī trā.
Amos. ix. Faſciculū ſuū ſup terrā fundauit. Prepōderauit etiā ꝺbito detētōnis
mltoꝝ ī inferno. Vñ eo deſcēdente ad mortē: ſepulturā: ꝛ īferos. ipi eleuati ſūt de
inferno. Jō de cruce egregie dictū ē. Statera facta ē corpis. p̄daq̄ȝ tulit tartaris.
Gutta ſponte manās p̄cioſior eſt: elicita corticꝭ vulnere. et xp̄s exiuit ī natiuitate ꝺ
ꝟginis vtero clauſo et ſignato. ſponte etiā ſe obtulit ꝓ nob paſſiōi. Vñ ioh. xviij.
Proceſſit obuiā veniētib⁹ ad capiēdū ſe. Jdeo cōparaꝰ camelo: ꝗa ſpōte ſe inclinauit
ad onera nr̄e īfirmitatis ferēda. Lu. xviij. Facili⁹ eſt camelū ꝛc̄.
Gutta hec lucida interi⁹. qꝛ chriſtus lumē diuinitatis accēdit in teſta nr̄e mortalitatꝭ
Et ideo obſcuraꝰ exteri⁹ velut teſta.
Corpa mortuorū inde puncta ſeruat a putredine: ꝟmib⁹ ꝛ fetore. qꝺ fit qñ ad ei⁹ ex
emplū facim⁹ penitētiā. Putredo auaricia. vermis ſupbia. fetor luxuria. Supbia.
Aug⁹. Unde Aug⁹. Vermis diuitū ſupbia.
Odoris ē p̄cipui. Vñ hic ꝺr. [Quaſi mirrha electa dedi ſu. odo.] Ꝭ illū odorē ꝺ quo
meretrix dicit puer. vij. Aſpſi cubile meū mirrha et aloe ꝛc̄. Hec meretrix vanitas
aut voluptas. Cubile mūdana delectatio. Sꝫ iuſti debēt attēdere ī hac mirrha ñ
Chriſt⁹ gutta mir delectatōem vl̄ odorē. ſꝫ amaritudinē pene ſeqntꝭ. Oīs enī voluptas: mirrha eſt
rhe. quia reſperſa. ꝗa riſus dolore miſcebiꝰ. Prouer. xiiij. et extrema gaudij luct⁹ occupat.
Mirrha aūt paſſiōis chriſti fuit amariſſima chriſto patiēti. ſꝫ ſuauiſſima et odoris
p̄cipui chriſtiano recolēti. Nihil enī dulci⁹ captiuo: ꝙ ſi p̄ciū ſue redēptōis audiat
nūerari. qꝺ fit qñ paſſiōis articli diſtīguūꝰ. Mirrhe ģ guſt⁹ amar⁹ ꝛ odor ſuauis.
Gutta mirrhe ē rotūda. quia ꝑ eam eterne glīe nobis aditus aperiꝰ.
Gutta hec calida ꝛ ſicca. Valde enī calid⁹ fuit chriſtus: qñ dixit. [Sitio] vñ ſicut
ſol guttā amarā: ſic chriſtus tūc latronē attraxit ꝛ dulcorauit.
Gutta hec medicinal' eſt ad min⁹ ꝗdruplicter. Primo ꝗa reſtrīgit humores a capi
te fluētes. qꝛ cogitatōes p̄ſumptōis elidit memoria crucifixi. ſicut patꝫ in petro qui
recogitās chriſtū paſſum fecit girari crucē ſuā. Scꝺo ꝗa valet ꝯtra ſtricturā pe
ctoris. ꝑ pect⁹ ſcia. ꝑ ſtricturā anguſta ſcia. quā mirabiliter chriſti paſſio dilatauit.
Tercio ꝗa maſticata tollit fetorē oris. ꝗ ē: loqui ſublīmia glīando. Vñ Jſa. xliij.
Reduc me in mēoriā et iudicemur ſil'. et narra ſi ꝗd habes vt iuſtificeris. Quarto qꝛ
ꝯſumit putredinē vulnerū. que ē iteratio pcī. Vñ. Putruerūt ꝛ corrupte ſūt cica
trices mee. qꝛ recidiuātes rurſū ſibi crucifigūt filiū dei. ad Heb. vi.
Dñs can Scꝺm ſup̄dicta: maria ē arbor mirrhe. cui⁹ arboris gutta chriſt⁹ dñs. verūtamē ꝗa
tuarienſ. ſꝫm ꝙ hec lr̄a legiꝰ de btā ꝟgīe. btā ꝟgo cōparaꝰ gutte mirrhe. Notādū ģ ꝙ mirrha
arbor deſignat iudeā: ꝓpter amaritudinē pctōꝝ. cui dicitꝰ Hiere. ij. Quō ꝯuerſa es
in amaritudinē vinea aliena. Nr̄a lr̄a habet in prauū. Hec arbor in arabia fuit tē
pore btē virginis. quia tendebat ī defectū. Quinq̄ȝ cubitos hui⁹ arboris faciebāt
Grego. regnū et ſynagoga. que ſynagoga: ſicut dicit Gregori⁹. de ꝗttuor angulis dom⁹
filiorū iob: diuiſa erat in ꝗttuor. principes ſacerdotū. ſcribas ſeniores populi: et
phariſeos. et oēs hi erāt ſiles ſpine ꝑ multas peccatorū punctōes. Ab hac arbore
Maria effluxit ꝗſi gutta mirrhe beata virgo. vt poſſit dicere. [Sicut mirrha electa dedi
gutta mir ſuauitatē odoris] Cetera ſꝫm hunc ꝓceſſum a ſuꝑiorib⁹ colligantꝰ.
rhe. Diciꝰ ģ maria [mirrha electa] Jlla autem mirrha eſt electa: que ſine vulnere manat
ab arbore. et illā amarā carnis mortificatōeꝫ deſigt. quā ꝓfert aīa nullo pcī vulne
re ſauciata. Talē mirrhā diſtillauit btā ꝟgo. ꝗ licꝫ pcī vuln⁹ nō haberet. ſeipaꝫ tñ
mltipliciter mortificare curauit. Et tal' mortificatio ſiue mirrha ꝓpter deū ē. Vñ
ipe dicit Cañ. v. Meſſui mirrhā meam ꝛc̄. Et hec eſt mirrha ꝑma et probatiſſima

ſicut ibidē dicit. et mirrha electa. vt ſup̄. Min⁹ enī p̄cioſa eſt pn̄ia peccatoꝝ: q̄s pe
nitētia iuſtoꝝ. Et nota q̄ dn̄s meſſuit mirrhā iſtā ī ſua aſſumptōe. ⁊ ideo iuſtum
erat vt in mēſe auguſti qn̄ metunt ſegetes celebret aſſumptio eius.

Itē maria cōparat mirrhe. q2 ſicut mirrha coꝛpa inde puncta ſeruat a coꝛruptōne.
ſic maria p̄ gr̄am meritoꝝ: exēploꝝ et oꝛationū ſuaꝝ ſeruat familiares ſuos a coꝛ-
ruptōe luxurie. Mirrha ꝓbata. caſtitas ɔiugal'. ꝓbatioꝛ: ɔtinētia vidualis. ꝓbatiſ
ſima. caſtitas v̄ginal'. quā ip̄a p̄ ceteris elegit ī exterminiū legis. q̄ v̄ginitatē habe
bat oppꝛobꝛio. Ideo ip̄a dicit Can̄. v. [Digiti mei] .i. diſcrete cogitatiōes ⁊ affe-
ctōes mee [pleni ſunt mirrha ꝓbatiſſima] q̄a de v̄ginitate cogito. Et ideo dedit
nō ſolū odoꝛē p̄ exemplū v̄ginitatis. ſ3 odoꝛis ſuauitatē: vt mltos alliciat ad ꝓpoſi
tū v̄ginitatis. Odoꝛ enī nō allicit: ſ3 ſuauitas odoꝛis. Vn̄ ps. Adducent regi virgi
nes poſt eam.

Maria ſtoꝛax Capitulū xi.

De fortitudie marie	Stoꝛax q3. [Ecci. xxiiij. Quaſi ſtoꝛax et galban⁹ et vngula et gutta. Hiis q̄t tuoꝛ ſe cōparat btā virgo ꝓpter q̄ttuoꝛ cardinales: in q̄bꝫ nos iſtruit p̄ exem plū. In ſtoꝛace foꝛtitudo ei⁹. que apparuit in filij paſſiōe. Nam ſtoꝛax lacrima ē q̄ colligit in dieb3 canicl'aribꝫ. q̄bꝫ feruoꝛ pſecutōis figurat. ⁊ tūc moleſte ſunt purga tōes. quia chriſt⁹ cui mr̄ cōpaſſa ē: p̄ moleſtias q̄s paſſus eſt ī cruce. purgauit moꝛ bos animaꝝ nr̄aꝝ. et tūc manifeſtiſſime apparuit foꝛtitudo marie. Ip̄a enī erat foꝛ tis illa mlier quā q̄ſierat ſalomon ſ3 nō inuenerat: dicēs. Mlierē foꝛtē q̄s inueniet? Sed hāc inuenit ſymeon qn̄ dicebat illi Luc. ij. Tuā ip̄i⁹ aīam ꝑtrāſibit gla. ⁊c̄. Quere libꝛo. iij. parte. ij. decima ꝓrogatiua.	A

Moꝛaliter Per ſtoꝛacē ſignat patiētia ſctōꝝ. q̄ manifeſtat in feruoꝛe caritat3 coꝝ. q̄
ſc3 patiētia ip̄i purgant. lic3 moleſtiſſima ſit nature. Lu. xxi. In patiētia vr̄a poſſi-
debitis animas veſtras.

Stoꝛax qd eſt	Aliter. Scdm̄ Iſidoꝝ. ſtoꝛax arboꝛ ē arabie. ſilis malo cedonio. cui⁹ v̄gule intra ca nicule oꝛtū cauernatim lacrimā fluūt. que. ſ. lacrima cadēs in terrā immūda ē. ſed cū adheret ꝓꝓo coꝛtici vel calamo: et tenet ſe ſurſum tūc eſt munda. Hec etiā lacri ma ꝓꝑe albida: tandē fulua fit ſolis cauſa. Et ip̄a gutta d̄r ſtoꝛax calamites. quia ſeruat in calamo. ⁊ eſt pinguis. reſinoſa. humecta. et odoꝛis iocundi. et veluti mel loſum liq̄zem emittēs. Et d̄r ſtoꝛax. q2 eſt gutta arboꝛis ꝓfluens et ɔgelata. Nam greci ſtiriā guttā dicūt. Grece aūt ſtirax latine ſtoꝛax dicit. Vn̄ v̄ſus. Albaq3 diſ- fuſis dependet ſtiria ramis.	

Maria dicit ſtoꝛax. quia ſtoꝛax B

Arboꝛ arabie. q̄ interp̄tat cāpeſtris. q2 campus fructifer et latus et ſtudioſe excult⁹
Similiter et beata virgo ſtudio ſp̄ūſſancti agricolata eſt et exculta. et nobis attu
lit p̄cioſum illud frumentū q̄ in ſacramēto paſcant hoīes et angeli. Ioh. xij. Niſi
granū frumēti ⁊c̄. Lata ē etiā p̄ multitudinē et viſcera pietatis. Quere li. viij. ti. iij.
Huius arboꝛis gutta p̄mo candida eſt. poſtea caloꝛe ſolis fuſca efficit. Hec gut
ta chꝛiſtus dn̄s candid⁹ p̄ innocētiā et aīe puritatē. quia peccatū nō fecit. ſed calo
re ſolis .i. feruoꝛe paſſionis q̄ſi fuluus factus eſt illis quaſi ſurrufus. Vn̄ dic̄ ſpō-
ſa. Amicus me⁹ cādidus et rubicūdus. Sil'r et btā v̄go candida p̄ virginitatem
ſed in filij paſſione fulua facta ē et q̄ſi ſurrufa p̄ cōpaſſionē. Vn̄ dicit Can̄. i. Fu-
ſca ſum. q2 decoloꝛauit me ſol. i. chꝛiſtus. cui mēte ɔpaſſa ſum.

Dicit calamites. q̄a tam gr̄a matris q̄s filij cōſeruat in calamo p̄fecte hūilitatis.

Pinguis eſt p̄ deuotōem quā ſuis famulis ſūmiſtrat. Unde dicit cū filio ꝓmittēs
hāc pinguedinē obedientibꝫ ſibi. Iſa. lv. Audite audiētes me et comedite bonū. ⁊
delectabit in craſſitudine aīa vr̄a.

Melloſi liquoꝛis. Vn̄ dicit mr̄ cū filio. Sp̄ūs meus ſup̄ mel dulcis ⁊c̄.

Iocundi odoꝛis. q̄a vterq3 in his qui ſalui ſunt odoꝛ vite in vitam.

Humecta. tingendo alios in beneficijs et doctrinis.

Gutta ꝓfluēs q̄ſi ɔgelat et ɔpingit. effectiue dando p̄ſeuerantiā.

Exteri⁹ quaſi obſcura. ſed intus quaſi lucida. vt ſup̄ dictum eſt de mirrha.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Stillat in feruore eſtatis. q̇a nō ex opibꝫ iuſticie q̄ fecimꝰ nos. ſed ſm ſuā miſicordiā ſaluos nos fecit deus. Vel q2 ex caritate nobis euāgeliū ꝑdicauit. Ezech. xxi. Fili hominis ſtilla ad ſanctuariū.

(Maria ſtorax. q2) Cauernatim fluit hec lacrima. corticꝭ īciſiōe. q̇a chriſtꝰ inciſus ī cruce: ꝙnqꝫ plagis de cauerna ſui corpis nob aquā et ſanguinē ꝓpinauit. et ecclie ſacramenta.
Infrigidata calefacit. ⁊ maria ſigt̄ ꝑ abyſach: q̄ dauid frigidū caleſecit.
Superflua tollit. Sic et chriſtꝰ. dicens Luc. xi. Quod ſupeſt date elemoſynā ⁊c̄.
Dura emollit. Eze. xxxvi. Auferā a vobis cor lapideū ⁊ dabo cor carneum.
Dicit̄ curare lippitudinē oculoꝝ. et h̄ tribuens virtutē diſcretiōis.
Dicit̄ curare tuſſim et reumata. i. cogitatōes et curas ſupfluas
Dicit̄ cōſolidare dentes motos. i. virtutes q̇bꝫ aīa paſcit̄ ſuo modo.
Malaxat̄ ad ignem velut cera.
Qui cōburunt vnā mirrhe fetorē ſentiūt intolerabilē et ꝑiculoſū. niſi ꝑ fumū ſtoracis eiſdem ſuccurrat̄.

Moraliter. Lacrima ſtoracꝭ cadens ī terrā immūda eſt. He ſunt lacrime hypocritarū ſordide. q̇a effundunt̄ ꝓ cupiditate terrenoꝝ vl̄ laudibꝫ mūdanoꝝ. Sꝫ lacrime iuſtoꝝ lugentiū ꝓ irriguo ſupiori ⁊ ex amore diuīo mūde ſunt. Et de his dic̄ pſ. dño. Poſuiſti lacrimas meas ī ꝯſpectu tuo. ſic̄ bonū vinū ante magnates.

Maria galbanus Capitulū xij.

(Verſus terciꝰ) Galbanus. Scdm̄ iſidoꝝ. galbanꝰ eſt succꝰ ferule. Alij dicūt ꝙ galbanus vel galbanū naſcit̄ in ſyria. ſilis herbe que ferula dr̄. et emittit guttā ſilem reſine. que vulnera ſanat et ſerpētes fugat. Sup. xxxi. exo. dicit glo. ꝙ galbanū eſt succꝰ ferule. et naſcit̄ in ſyria optimū. cartilaginoſū eſt et minꝰ lignoſum. cuiꝰ odore fugant̄ ſerpētes. Eſt aūt ferula herba q̄ ꝓpter ſemina ī follicul ꝯtenta. ſtrepitum magnū facit qn̄ mouet̄. ſed parꝝ ledit ſi q̇d ea ꝑcutit̄. Vn̄ poeta. Pādo ſillenꝰ aſſello. Quadrupedē ferula dū malꝰ vrget eques. Habꝫ etiā ferula ſilitudinē feniculi. ſꝫ ſtipitē groſſiorē et longiorē. Alij dicunt ꝙ galbanū gutta eſt cuiuſdā fruticis. a q̄ .ſ. frutice erūpit liq2 q̄ cōdenſat̄ circa fruticē. et fit galbanū. In quo ſignat̄ tēperā-

(De tpan/tia marie) tia btē virginis. Frutex corpꝰ hūanū. a quo in eſtate. i. ī caritatꝭ feruore liq2 puritatꝭ erūpit. i. amor tꝑantie. quia caritate exiſtēte in aīa. tꝑantia fit in carne. et ꝯdenſat̄ hec gutta circa ſtipitē. i. carnē. in quo notat̄ ꝑſeuerātia in hac ꝟtute.

(Galbanꝰ) Signat hūilitatem. quia ſanat apoſtemata.
Signat ſpem. q2 valet ꝯ frigidas paſſiōes. ⁊ ſpes curat timorē malū. deſpatōem. et ſilia. q̄ ſunt frigide aīe paſſiōes. Chriſtꝰ enī q̄ ſolꝰ eſt ꝓprie dator ꝟtutū. et btā ꝟgo q̄ orādo nobis ab eo īpetrat ꝟtutes. dāt odorē ſcīs q̄ſi galbanꝰ. i. ſpem q̄ ꝑſeuerēt in aduerſis et exdudāt timorē malū et ſilia. Spes enī prudēs ē negociatrix q̄ poſſe hūanū mutat ī poſſe dei. Iſa. xl. Qui ſperāt in dño mutabūt fortitudinē. Per ꝟtutē enī ſpei habet̄ ꝑſeuerātia. que q̄ſi mittit in poſſeſſiōem etiā adhuc pendente lite. q2 neſcit hō vtrū dignus ſit amore an odio. Eccles. ix.

Maria vngula Capitulū xiij.

Vngula. Vngula idem qđ onica. que grece dr̄ vnguis. Onix etiā grece vnguis latine. Et habꝫ vngula formā vnguis hūani. In vngue ꝟo notat̄ prudentia.

(De prudētia marie) Dedit ḡ maria odorē q̄ſi vngula. q̇a exēplū prudentie eiꝰ redūdat ī alioſ. Ipa eſt enī virgo ſapiēs: q̄ accepta lāpade. i. exteriori ꝯuerſatōe honeſta ſumpſit ſecū oleū. i. bone ꝯſciētie teſtimoniū. Matth. xxv. Prudēs etiā fuit negociatrix. quia amorē creature oīno ꝯmutauit ī amorē creatoris. Habuit enī prudētiā ſerpentꝭ. oīa ꝓ capite exponēdo. Itē vnguis hūanus clarꝰ eſt. ita ꝙ q̄ndam ſupplet vicem ſpecli. qđ etiā ꝯpetit prudētie. Itē vngula ſcabiē purgat. et ꝑ h̄ ſignat ꝟtutē abſtinētie. Itē vngula finis eſt aīalis. q2 habet̄ in pedibꝫ. ⁊ ſignificat ꝯſideratōem triplicis finis. Finis tꝑaliū: q̄ homiem ī morte deſerūt. ⁊ hic debet inſtruere hoiē. ne

(Triplex finis) tꝑalibꝫ adhereat ꝑ amorē. Finis voluptatū et glie mūdane. q. ſ. voluptates ꝑctōribꝫ in tormēta: et glīa in ignominiā ꝯmutat̄. De his duobꝫ Apoc. xviij. de anima peccatrice. Quātū glificauit ſe ⁊ in delicijs fuit. tātū date ei tormētū et luctū. Hec

eſt ſentẽtia diffinitiua. Finis etiã ꝓpꝛíj.qꝛ neſcit hõ finem ſuum ⁊c̃. Eccliaſtes.ix.
Ibidẽ. Neſcit hõ vtrũ amoꝛe an odio dign⁹ ſit. Dãt igiť chriſt⁹ et btã virgo electꝭ
ſuauitatẽ odoꝛis.vt ſint q̃ſi vngula.ꝑ hui⁹ triplicꝭ finis ↄſideratõem. Deuť.xxxij.
Utinã ſapent ⁊c̃.ac nouiſſima ꝓuiderent. Eccľi.vij. In omnibꝫ opibꝫ tuiſ memo-
rare nouiſſima tua. Treno.i. Soꝛdes ei⁹ in pedibꝫ ei⁹. nec recoꝛdata eſt finis ſue.

Maria gutta Capitulũ xiiij.

GUtta.] Eſt aũt gutta generale nomẽ. Sed hic ďr gutta q̃ alio noĩe ďr amoni
aca et lacrimas ſtillat ĩ arenis. Sed arenis ĩherẽs inutiľ eſt. nõ arenoſa vero
curat oẽs duricias.qď bene ↄpetit iuſticie.que oĩa adeq̃t vnicuiqꝫ reddẽs qď ſuũ
eſt. Et iuſticia ꝟgĩs diligẽter ↄſiderata:coꝛda dura emollit.et plenitudo iuſticie re
dũdat ab ea ꝑ exẽplũ. Reddidit enĩ gabrieli dei nũcio diſcretã reſpõſionem dicens.
[Quõ fiet iſtud.] Deo laudẽ dicẽs [Magnificat aĩa mea dñm ⁊c̃.] Domĩ ſufficiẽ
tẽ inſtructõem:dicẽs Joh.ij. Omnia q̃cũqꝫ dixerit vobis facite.
Itẽ.gutta q̇a curat quãlibet duriciã ſignat hũiliatõnem coꝛdis:que hoĩeꝫ annihilat.
Uñ abꝛahã Geñ.xviij. Loq̄ꝛ ad dñm meũ cũ ſim puluis et cinis. Per duriciã enĩ
ſignificať reſiſtẽtia.ſꝫ hũil' nulli reſiſtit. Hiere.x.[Cõgrega de terra ↄfuſionẽ tuã]
.i.de coꝛpe tuo materiã ↄfuſiõis vt hũilierꝭ. Michee.vi. [Hũiliatio tua.] i.cauſa
hũiliatõis tue.[in medio tui.] i.in ventre pleno ſoꝛdibus.

Maria balſamũ Capitulũ xv.

ET balſamus.] i.balſamũ.qď nõ poteſt poni ĩ ꝟſu. Balſam⁹ arboꝛ. balſamũ li A
q̄ꝛ. Nota q btã virgo bis ſe cõpat balſamo Ecci.xxiiij. Prio cũ diď. [Sic
cinnamomũ et balſamũ aro.o.dedi.] Scďo cũ dicit.[Quaſi balſamũ nõ mixtum
odoꝛ me⁹.] Et in h̄ notať virt⁹ ꝑſeuerãtie. Et de duobus pariter aſſignabim⁹.
Per balſamũ aromatizãs.caritas ꝟgĩs. Nã ſicut odoꝛ balſami oẽs excedit odoꝛes.
ſic ei⁹ caritas omniũ ſctõꝝ vniuerſas ꝟtutes.et moꝛe balſami ſue caritatꝭ odoꝛem
lõge extẽdit.ad ſupna.ſ.ꝑ ꝑfectũ deſideriũ eternoꝝ.ad inferioꝛa ꝑ ꝑfectã miſicoꝛdi
am et ↄpaſſionẽ pctõꝛũ. Et ꝓpter hoc ďr ĩpa virgula fumi.et ei⁹ caritas eſt ignis.
quem chriſt⁹ venit mittere ĩ terrã Lu.xij.id ẽ.in beatã ꝟginẽ. Et ꝑ ignẽ rubi quẽ
vidit moyſes Exo.iij. Ignis ĩ rubo.caritas ĩ fragili carne. Propter h̄ cũ btã ꝟgo
ſit apotheca ſingulaꝝ ⁊ vniuerſaꝝ virtutũ.et habeat ignẽ feruẽtiſſime caritatꝭ.ne-
ceſſe habꝫ odoꝛẽ ſuũ ꝓcul diffundere.⁊ iõ caritas ĩpi⁹ [balſamũ] ďr [aromatizãs]
Itẽ bñ caritas balſamũ.q̇a marie caritas nũq̃ꝫ excidit.ſicut balſamũ coꝛpa ↄſeruat a
putredĩe:et ea facit durabilia. Bñ etiã h̄ [balſamũ aromatizãs] q̇a caritas ĩ ceterꝭ
ꝟtutibꝫ opať:q̃ ſunt q̃ſi materia ei⁹. Bene etiã dicit [odoꝛẽ dedi] nõ vẽdidi.volẽs
vt oẽs gẽtis guſtẽt odoꝛes ĩpi⁹.et currãt in odoꝛe vnguẽtoꝝ ſuoꝝ. Ideo dicit cũ ſa
piẽtia ꝓuer.ix. Si q̇s eſt paruulus declinet ad me ⁊c̃. Dicit et cũ filio Iſa.lv. Ue
nite emite abſqꝫ argento ⁊c̃. Et hoc eſt [odoꝛem dedi ⁊c̃.]
Per [balſamũ nõ mixtũ] deſigtur odoꝛ ei⁹. Uñ diciť ei Cañ.iiij. Odoꝛ vnguento- B
rũ tuoꝛũ ſup oĩa aromata.[Balſamũ] vt dictũ eſt.qꝛ odoꝛes excedit oĩm angelo
rũ et ſctõꝛũ.ſicut balſamũ odoꝛes oĩm aromatũ.[Nõ mixtũ] ſꝫ puriſſimũ.qꝛ nul-
lã habuit ↄrietatꝭ admixtionẽ. Nam ꝑ eam et in ea facta ẽ excluſio toti⁹ maledictõ
nis:quã eua induxit in mũdũ. Uñ dictũ eſt ei [Aue.] Et ꝑ ĩpam et in ĩpaꝫ vẽit ple
nitudo toti⁹ bñdictõis. Unde dicta ẽ [gr̃a plena] et de plenitudĩe illa nos oẽs acce
pim⁹. Joh.i. Et ſi nõ accipim⁹.nõ ſtat ꝑ eam ſed ꝑ nos.
Igiť odoꝛ marie.i.delectabiľ ⁊ iocũda opinio ſctĩtatis ei⁹.cõparať [balſamo nõ mi- C
xto] ſꝫ puriſſimo. Miſceť baſamũ et coꝛrũpiť atqꝫ adulterať.oleo ciprino vľ mel-
le. Sic vite ſctĩtas coꝛrũpiť.cũ geriť ꝓ oleo laudis hũane. Sed maria dicebat cũ
dauid. Oleũ pctõꝛis nõ ĩpinguet caput meũ. Uel ꝑ acq̄rẽdo melle delectatõis car
nalis vel mũdane.q̃ ẽ illa meretrix de q̃ ďr ꝓuer.v. Fau⁹ diſtillãs labia meretricis
⁊c̃. Sꝫ maria ↄtẽnẽſ oẽs carnales et mũdanas delicias:ſpũalibꝫ tm̃ adheſit ďlicijſ.
Itẽ ideo odoꝛẽ ſuũ cõpat balſamo.q̇a ſic balſamũ facit coꝛp⁹ moꝛtuũ ſi inde ꝓunga
tur videri q̃ſi viuũ.et nulla putredĩe ꝑmittit illď coꝛrũpi. Sic odoꝛ miſicoꝛdie vir
tutũ et exemploꝝ marie facit ꝑ pctm̃ moꝛtuos ĩ ſpem venie reſpirare. Dicit ergo.

De iuſti cia marie

De cari tate ma rie

[Quaſi balſamũ nõ mixtũ o. meus] Quaſi diceret. Quãcũq; ṽtutẽ habꝫ balſamũ
purũ et merũ ad cõſeruandũ corpus. habꝫ odor meꝰ ad aĩam viuificãdam et ꝯſer
uãdam a putredine viciorũ. Perducit etiã amatores et ſeruiẽtes ſuos ad gl'iaꝫ re
ſurrectõis: que incorruptibilitatẽ verã tribuit corpibus mortuis.

Chriſtus balſamũ — Chriſtus etiã ſe compat balſamo. qꝛ ꝯſeruat a putredine vicioꝝ. Et qꝛ balſamum D
omni re tpali p̃cioſiꝰ. et chriſtꝰ eſt ſup omnia deus bñdictus. Ro. ix. et p̃cioſior cũ
ctis opibus. et omnia q̃ deſiderant nõ valent ei ꝯpari. Prouer. viij. imo p ipõ oĩa
reputãda ſunt vt ſtercora. ad Phil. iij. ſicut fecerũt ſancti. vt. ſ. ipſũ lucrifacerẽt. Ip
ſe etiã nulli liq̃ri miſcibil' eſt. niſi melli vel oleo. i. hũane creature q̃ ſupeminet alijs
creaturis. Intellige de admixtione ſpũali. q̃ fit p grãm. de qua aplꝰs. i. Chor. vi.
Qui adheret deo vnꝰ ſpũs eſt cũ eo. vnitate. ſ. amoris et grẽ. Hũanitas etiã aſſũ
pta a diuinitate. nõ fuit mixta diuinitati. ſꝫ in vnitate pſone ſeruata fuit vtraq; na
tura in ſua puritate. Uñ de eo canit eccl'ia. Unꝰ oĩno nõ ꝯfuſione ſubſtãtie ſꝫ vni
tate pſone. Dicit ĝ chriſtꝰ vl' ſapia. [Odor meus] .i. odor doctrine mee. eſt ĩ ſctis

Doctrĩa odor — [q̃ſi balſamũ nõ mixtũ] .i. ſicut odor balſami ñ mixti. Et appellat hic doctrĩa odor.
q̃a operi dat ꝙ ſit odoriferũ. Niſi ei opus cõſonet doctrine: odoriferũ nõ ẽ. Mat.
xxiij. Quod dicũt facite ꝛc. Compat etiã balſamo ꝓpter odorẽ eximium. Joh. vi.
[Uerba vite eterne habes] dicit petrꝰ dño. Cañ. i. Curremꝰ in odore vnguẽtorũ
tuoꝝ. Et dr̃ doctrina chriſti vnguentũ. q̃a ſanat cõminãdo ꝛ lenit pmittẽdo. Com
pat etiã balſamo nõ mixto. q̃a ſine hereſis errore. ſine hypocriſis ſil'atõe. ſine mẽda
cis philoſophie tumore. Ipa eſt puteꝰ. ꝓpter inattingibilẽ pfunditatẽ. Joh. iiij.
Puteꝰ altus ẽ. Puteus videñ et viuẽtis. Geñ. xxiiij. Videntiñ. qꝛ illumĩat intelle
ctũ. Uiuẽtis. q̃a accẽdit affectũ. [Balſamꝰ] etiã: q̃a corpa mortua ꝯſeruat ab oĩni
corruptõe: gl'iaꝫ deſignat reſurrectõis future. quã daturꝰ ẽ ipe chriſtꝰ fidelibꝫ ſuiſ.

Iſidorꝰ — Iſidorꝰ ſic dicit de balſamo. Balſamꝰ arbor ſtirpe ſil'is viti. folijs ſil'is rute. ſed albi E
dioribꝫ ſemp q; manẽtibꝫ. Arbor dr̃ balſamũ vl' balſamꝰ. lignũ eiꝰ dicit xilobalſa
mũ. fructus vl' ſemen carpobalſamũ. ſuccus opobalſamũ. Qd ideo cũ adiectõne ſi
gnificat. qꝛ pcuſſus oſſeis vngulis. cortex ligni p cauernas odoris eximij guttas
diſtillat. cauerna enĩ grece ope dicit. Gutta eiꝰ adulterat admixto oleo ciprino vel
melle. Sed ſincera pbat a melle. ſi cum lacte coagulauerit. Ab oleo: ſi aq̃ inſtillata
vel admixta facile reſoluat. Itẽ ſi lance veſtes ex ipa pollute nõ maculant. Adul
terata ṽo gutta balſami: neq; cũ lacte coagulat. et velut oleũ in aqua ſupnatat. ꝛ ve
ſtem maculat. Ipemet etiã dicit. ꝙ balſama ſi pura fuerint. tãtã vim habent vt ſi
ſol excãduerit in manu neq̃ant ſuſtineri.

Nota — Itẽ dicũt alij de balſamo: ꝙ excolit a chriſtianis ſub dominio ſaracenoꝝ. ſꝫ a ſarace
nis cultꝰ ſteril' pmanet. et ſub coꝝ cultura fructũ facere dedignat. Dicit etiã ꝙ ĩ cã
po babilonico ſex fontes ſunt. et in vno coꝝ dicit beata virgo filiũ balneaſſe. q̃buſ
fontibꝫ campꝰ ille irrigat. alioq̃n nõ fructificat. Item balſamꝰ duobꝫ cubitis tñ
creſcit. viti ſil'is eſt. arbor odorifera. more vinee excolitur.

Proprietates balſami,
- Coma inſignis. arbor imputribil'. et putredinẽ fugat. adminicul' ſuſtinetur. F
- Juuentutẽ ſeruat. vermes necat. ſũmi odoris. guſtũ vini ſil'at. amaꝝ guſtui.
- Recentẽ maculã tollit ab oculo. acutis lapidibꝫ vl' cultellis oſſeis incidit.
- Semen habet rufum. tactũ ferri refugit. ſcindunt rami. ſed nõ penitus. et inde gut
ta emanat ꝛc. vt ſupra.
- Oleum eius lenit dolorẽ capitis. et valet contra ſerpentes.
- Duricias lenit. valet ad tollendas cicatrices. et ꝯtra q̃rtanam. et cõtra viciũ auriũ ꝛ
dentiũ. aquis gaudet. amat amputari. ferro inciſa morit.
- Lignũ eius p̃cioſum. ſed plꝰ cortex. plus fructus. plus lacrima.

Sapientia therebintus — Capitulũ xvi.

[Et therebintꝰ] De qua dicit Eccl. xxiiij. Ego q̃ſi therebintꝰ extẽdi ramos me A
os. et rami mei honoris et grẽ. Therebintꝰ arbor breuis ẽ et medicinalis. Et
dicit q̃ſi quercꝰ nigra. Huiꝰ arboris reſina cariſſima eſt et optima. ꝛ naſcit ĩ ſyria
maior. flores habẽs racemoſos ſicut oliue. et folia depſſa. emittẽs anĩalia. i. culi

ces. de cuius cortice reſina abũdanter emanat. In macedonia xo breuis eſt arbor
iſta ſed fructuoſa. Sunt autẽ due therebinti. maſcula ⁊ femina. Maſcula ĩfructuo
oſa. femĩe duo ſunt genera. altera fructũ rubeũ habet. lentis magnitudĩe. altera hꝫ
fructũ pallidũ. fabe magnitudĩe: ⁊ odore iocũdo. Valꝫ ãt therebĩt⁹ ꝯ morbũ auriũ
Dicit ꝙ ſapia. [Quaſi therebint⁹ extẽdi ramos meos] .i. autoritates: diſtinctões. ⁊ ſen
tẽtias ſcripture mľtiplici intelligẽtia et expoſitõe. Dañ. xij. Pertrãſibunt plĩmi et
multiplex erit ſcia. Purgat etiam ſapia malũ auriũ. qđ eſt inobediẽtia. [Et rami
mei honoris et grẽ] collatiui in pſenti ⁊ futuro. Vel ꝗa ſapiẽtia dei amatores ſuos
honorabiliores reddit et gratioſos.

Frater werric⁹ — Aliter et ſubtilius. [Ego] ſapiẽtia. vel ego chriſtus [extẽdi] in ſanctꝭ [ramos] pdica
tõis. Rami pdicatõnis apľi. p quos doctrina lõge diffuſa eſt Matth. vltimo. Eũ
tes docete oẽs gentes ⁊c. [Ramos] .i. apľos diffundẽtes verbũ dei. Ab his ramis
exierũt folia. i. ṽba medicinalia. Eze. xlvij. et flores ꝯfortãtes viſum ſpũalem. i. itel

Doctrina aploꝝ — lectũ. ⁊ fructus reficiẽs affectũ. Et cõparaꝶ doctrina apľoꝝ folijs medicinalibꝫ in
ꝗntum ſunt ad vicioꝝ expulſionẽ. floribꝫ inꝗntũ ad cõuerſoꝝ ꝯfirmatõem. fructibꝫ
inꝗntũ ad coꝝ ſuſtentatõez. Per apľos enĩ fluui⁹ paradiſi diuiſus ẽ in ꝗtuor capita.
.i. ſcriptura irrigãs padiſũ. i. eccľiam. Per ipſos [egreſſus eſt fons de domo dñi.]
id ẽ eccľia. [et rigauit torrentẽ ſpinaꝝ] .i. pctõres. Iohel in fi. p ipſos fact⁹ eſt pateſ
fons domui dauid. Zacha. xiij. [Extẽdi] p vniuerſũ orbẽ [ꝗſi] .i. ſicut [therebĩt⁹]
ſicut dicit glo. Due ſunt therebinti. maſcula et femina. Maſcula. i. illi ꝗ de ſe pſu
mũt. nõ facit fructũ. ſed femia. i. hũiles. Et dñs ꝗ ſupbis reſiſtit et hũilibꝫ dat grã
am Iaco. iiij. fecit fructũ p hũiles. i. Chor. i. Cõtẽptibilia hui⁹ mũdi elegit de⁹ ⁊c.
[Et rami mei] .i. apľi [ſunt honoris] dũ p miniſteriũ ſuũ populũ mũdãt et ſic ho
norabiles reddũt. [et grẽ] dum ipm ppľm virtutibꝫ ornãt. Honor hoĩs eſt. ꝙ fa
ctus ẽ ad imaginẽ et ſiľitudinẽ dei. Gen. i. ⁊ tũc eſt hõ honorabiľ. qñ ſeruat ĩ ſe dei
imaginẽ et ſiľitudinẽ ad quã creatus ẽ et hoc docuerũt apľi. ideo de ipſis dr abdie
in fine. Aſcẽdent ſaluatores ĩ mõtem ſyon iudicare mõtẽ eſau. mũdãdo a peccatꝭ.
et ſic [erit dño regnũ] p grãm. Vel [rami] .i. apľi [ſunt honoris] p honeſtatem cõ
uerſatiõis [et gratie] p miraculoꝝ opatõem. De ꝯuerſatõe Iſa. lx. Qui ſunt iſti ꝗ
vt nubes volant. De opatõe miraculoꝝ Matth. x. Dedit eis ptãtem ſpirituũ im
mũdorũ vt eijcerent eos Actuũ. iiij. [Virtute magna] .i. opibꝫ miraculoꝝ [redde
bant apoſtoli teſtimoniũ reſurrectõis.

Chriſtus therebint⁹. quia therebintus — B

Arbor parua. ⁊ ſignat chriſti hũilitatẽ. ꝗ eſt arbor vite. et paruul⁹ fact⁹ eſt p nobis.
Bern. — Iſa. ix. vt nõ apponat vltra magnificare ſe hõ ſup terrã. vt dicit btũs bernard⁹.
Gen⁹ querc⁹. ꝗ eſt arbor fructificãs porcꝭ. et chriſt⁹ pncipaliter in paſſiõe fructifica
uit peccatoribꝫ: p ꝗbꝫ mortu⁹ eſt. Vñ. i. Pe. iij. Chriſt⁹ ſemel p pctis nr̃is mortu⁹
eſt iuſt⁹ p iniuſtis ⁊c. [Semel] vt nos ſemel. i. pfecte moriamur peccatꝭ: nõ ea re
iterãdo. [Mortuus ẽ p peccatꝭ nr̃is] tollẽdis. abluẽdis. medicãdis. deſtruẽdis ⁊c.
[Iuſt⁹ p iniuſtis] vt iuſtos ad iuſticiã puocaret. vt nos offerret deo prĩ. [Morti
ficatos ꝗdem carne] vt ſicut mẽbrũ ſiue corpus mortuũ nõ pt facere op⁹ carnale.
ſic et mortui ſim⁹ ad opa carnalia. [Viuificatos aũt ſpũ] vt ſicut ſpũs trãſfert vi
tã ĩ oĩbꝫ mẽbris. ſic ⁊ nos viuam⁹ opando ponẽdo oĩa mẽbra nr̃a ĩ ſeruitiũ eius.
Optimã diſtillat reſinã. Optima reſina que fluxit de hac therebinto. ſanguis ⁊ aq̃.
Chriſt⁹ therebĩt⁹ quia — ſudor et lacrime. Bene optima. qꝛ ſola aq̃ illa mundũ potuit abluere. ſol⁹ ille ſan
guis dei ſimilitudinẽ in aĩa refrigerare. ſol⁹ ille ſudor languidos curare. ſole ille la
crime peccata diluere.
Folia ei⁹ et odor fugãt ſerpẽtes. Folia xpi. ṽba ei⁹ crucifixi. Odor ei⁹: opinio vel
Auctas — mẽoria ipĩ⁹. Vñ dic auctoritas. Crucifixi memoria crucifigit vicia. Serpẽtes. vi
cia ſunt. ꝗ mordẽt aĩam ⁊ venenãt et tollũt ei vitã duplicem grẽ et glĩe. Sap. xvi.
In memoria ſmonũ tuoꝝ ſerpẽtes extermĩabanꝶ ⁊ velociter ſanabãꝶ. Vľ ſpẽtes
demões. ꝗꝛ totũ ſtudiũ ẽ aĩas venenare. Itẽ ſerpẽtes. pui motus a ſerpẽdo. Vñ
Gen. iij. dictũ eſt ſerpẽti. Pectore ⁊ vẽtre repes. i. cogitatõe ⁊ delectatiõe.

Arboꝛ humil' cōtemptibil' et hoꝛrida. Unde Iſa. liij. Uidimꝰ eū et nō erat aſpectꝰ. et loq̄tur de tpē paſſiōis. Purgauit etiā obediētia chriſti. quā patri exhibuit ī paſſiōe: inobedientiā ade. Unde Ro. v. Sicut ꝑ inobediētiā vniꝰ ⁊c. [Extēdit] etiā chriſtꝰ [ramos] .i. ſentētias ſcripture: qn̄ poſt paſſionē apuit diſcipulis ſenſū vt intelligerent ſcripturas. Luce vlti.

Auctas Sequit̄ [Extēdi ramos meos] .i. brachia ī cruce. Sicut enī in ramis creſcit fructꝰ. ſic fructꝰ nr̄e redēptōis in brachijs ſaluatoris. [Et rami mei] .i. brachia extēſa [ſūt honoris ⁊ grē] collatiui. q̄a maioꝛ honoꝛ n̄ potuit excogitari: q̄ꝫ ꝙ ꝓ amoꝛe vilis ṽmiculi moꝛeret̄ rex glie et dn̄s maieſtat̄. [Et grē] q̄a nō potuit hō tantū bn̄ficiū ꝓmereri: ſed de ſola et mera grā potuit ſic ſaluari. Un̄ auctoꝛitas. Paſſio dn̄i ē opꝰ ſine exēplo. grā ſine merito. caritas ſine modo. Et q̄nto magnū fuit p̄ciū quod ꝓ nobis datū eſt. tāto mag̃ cōq̄rit̄ ille: q̄ ideo tāti emit vt ſolus poſſideret: ſi p̄ciū qd̄ ꝓ nobis dedit: ſe ꝑ peccata nr̄a viderit amiſiſſe. Un̄ cōquerit̄ de q̄buſdā dicēs. Retribuebāt mihi mala ꝓ bonis ſterilitatē anime mee quā poſui ꝓ eis.

Itē. therebintꝰ arboꝛ parua et hūilis. et naſcit̄ in damaſco ſyrie. Syria interp̄tatur ſublimis. et ſignat ſupbiā. damaſcꝰ ſaccꝰ ſanguineꝰ. In ſanguīe deſignat̄ peccatū. In ſacco. nr̄e carnis miſeria. q̄ induti ſumꝰ tanq̄ꝫ lugubri cilicio. vt ſic in h' exilio ad luctū tēporaneū ꝓuocemur. Sicut ḡ therebintꝰ de damaſco naſcit̄. et de ſyria arboꝛ hūilis et medicinal'. Sic btā virgo de peccatoꝛibꝫ nata ē ſancta. ⁊ hūilis ex ſupbis. et ex ſe ꝓduxit filiū ad noſtroꝝ medicinā doloꝝ. L

Maria dicit̄ therebintus. Quia

Arboꝛ pua. Et ſignat hec paruitas humilitatē eiꝰ. aſſigna de hūilitate eius. et aſſigna quō ipa arboꝛ vite in medio paradiſi .i. eccleſie.

Genus quercꝰ. quia ipa fructificauit principaliter pctōꝛibꝫ. Unde de fructu .i. filio eius dicit̄ .i. Pe. iij. Chriſtus ſemel ꝓ peccat̄ nr̄is moꝛtuꝰ ē. vt ſupꝛa.

Sudat reſinā optimā .i. chriſtū q̄ eſt medicina langu̇ētiū aīaꝝ. Nota [ſudat.] q2 ſic ſudoꝛ exit de carne. ipa carne manēte integra. ſic natus ē de eiꝰ carne integra manēte filius dei. Et ſicut ſudoꝛ medicinal' eſt carni hūane. ſic filiꝰ caro factꝰ medicina carnis et aīe nr̄e. Unde appellat̄ fluuiꝰ doꝛix. Ecci. xxiiij. qd̄ interp̄tat̄ medicamētum generatōnis.

Folia eiꝰ et odoꝛ .i. nōis eius inuocatio: ⁊ ṽtutū ſuaꝝ opinio ſiue imitatio. fugant a ſeruis ſuis ſerpētes vicioꝝ. Uel folia eius .i. oꝛōes qn̄ ꝓ ſeruis ſuis oꝛat filiū. Un̄ Apoca. xij. Terra apuit os ſuū et adiuuit mulierē. cuiꝰ partū nitebat̄ draco deuorare. Uel odoꝛ. triū p̄ncipaliū ṽtutū .ſ. virginitatis paupratis et hūilitat̄: tres illos ſerpentes de q̄bꝫ legit̄ Deutero. viij. Quere ſup̄ li. xij. pti. vi. ca. i.

Hūilis cōtemptibil' et hoꝛrida. Tal' apparuit maria in filij paſſiōe. [Expādi vl' extēdi ramos meos] .i. exēpla operū. ad obumbrādū peccatoꝛibꝫ. et refrigendū ꝯ incētiua vicioꝝ. et maxime cōtra eſtū libidīs. In ramis creſcit fructꝰ. et ex imitatōne exēploꝝ eiꝰ fructus nr̄e redēptōis et ſalutis. [Et rami mei] .i. ṽtutes. vl' exēpla [honoris ⁊ grē] collatiui. [et grē] hic [honoris] in ſecula ſeculoꝝ. Quia d' partu virginis ⁊ ṽtutibꝫ eiꝰ totus honoꝛ mūdi. et grā data eſt toti mūdo. Itē ī ramis creſcit fructus. duo rami p̄ncipales .i. due p̄uilegiate ṽtutes btē ṽginis: ſunt ṽginitas et hūilitas. Merito enī hūilitatis placuit altiſſimo. merito ṽgītat̄ quā ipſa p̄ma vouit meruit habere: et factꝰ eſt chriſtꝰ in ea filiꝰ ṽginitat̄. ⁊ in his duobꝰ creuit fructus vite chriſtꝰ. Dicit ḡ [Rami mei honoris et grē. Honoris] q̄ꝫtū ad hūilitatē. q̄a que p̄us fuit hūilis ancilla. mō adoꝛat̄ ſublimis regina. [Grē] q̄ꝫtū ad ṽginitatē. que ꝓp̄e eſt donū grē. Sap. viij. Et vt ſciui quoniā aliter nō poſſum eſſe continēs niſi deus det.

Maria therebintus q2

Odoꝛ eius fugat ſerpētes vicioꝝ. Et ſerpentes .i. demōes fugant̄ a folijs eiꝰ .i. per verba eius. qn̄ .ſ. oꝛat ꝓ pctōꝛibꝫ. et etiā ꝑ recoꝛdatōem nōis eius. illis q̄ currūt ꝑ viā mandatoꝝ dei in odoꝛe illiꝰ. Un̄ btūs ber. Nō ſic timēt ⁊c. q̄re ſup̄ li. i. c. ij. O.

Ualet ꝯtra malū auriū. Quia obediētia marie. qn̄ rn̄dit [Ecce ancilla dn̄i] purgauit inobedientiā eue. qua cōſenſit diabolo ꝓmittēti [Eritis ſicut dij] Gen̄. iij. Itē

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ꝑ hoc ꝙ maria ſe cõpat therebinto: dat nobis orãdi formã. Therebintus arbor breuis ꝛ fructuoſa. hic eſt orõ. que ſi ſit breuis in ꝟbis. ſepe magis erit vtilis. Vñ Mat. vi. Orãtes nolite multũ loq̄ ſicut ethnici. Folia autẽ dẽſa: vt freq̄ns ſit orõ. Femia. nõ maſcula facit fructũ. q̃a illa orõ fructuoſa eſt q̄ naſcit̃ ex cognitõe ꝓpe infirmitatis. Beata virgo [ramos] ſue orõis: de fonte pietatis ꝓcedent̃ ad nos [extendit] dũ exẽplo eiꝰ breuiter: humiliter ꝛ fiducialiter orare docet. Breuit̃. cũ dixit [vinũ nõ habẽt] Joh. ij. Hũiliter: qꝛ nõ dixit. fili da eis vinũ. ſ; ꝯtenta fuit narrare neceſſitatẽ aliorũ. iudicio eius totũ relinquẽs. Fiducialiter. cũ dixit miniſtr̃. [Oĩa quecũq; dixerit vobis facite] Hec tria ſimiliter docuit Lu. i. Fiat mihi ꝛc̃. [Fiat] ecce breuitas. Sed ꝑus dixit [ecce ancilla dñi] ecce hũilitas. Fiducialit̃. [ſcḋm verbũ tuũ] Et rami mei ꝛc̃. [Rami miſeratõis eiꝰ [honoris ſunt] q̃a inuenit grãm impetrãdi. [ꝛ grẽ] quia nullã patit̃ repulſam. iij. Regũ. ij. Pete mater mea ꝛc̃. Heſter. v. Que eſt petitio tua ꝛc̃.

Moraliter. Ego quaſi therebintus extendi ramos meos.

Uir iuſtus therebintus. Quia

Arbor fructifera. Aſſigna vnde ei fructus. ſ. ex terra. et ex impinguatõe: q̄ fuerũt vilitas paſſiõis. vbi plantata eſt aſſigna.

Parua ꝑ humilitatẽ. aſſigna de humilitate iuſti.

Genꝰ quercꝰ. Quercꝰ in bono ſenſu optima ad edificandũ. q̃a durabilis ꝑ pſeuerãtiam. et nõ p̃t vermolliri. Quedã enĩ ſunt vt fagus que de facili vermolleſcit. Hi ſunt luxurioſi de q̄bꝫ naſcit̃ tinea. q̄ eos corrũpit: et ꝯmedit omnẽ virilitatem ipſis

Juſtꝰ therebitꝰ. qꝛ ignorãtibꝫ. Vñ. Inflãmatũ eſt cor meũ ꝛc̃. vſq; neſciui. Tale lignũ nõ ẽ idoneum edificio dñi. Vñ d̃ effraim dicit̃ Oſee. vij. Comederũt alieni robur eiꝰ. et neſciuit. Itẽ quercꝰ in bono ſenſu. vt ꝑ poſſe ſuo fructificẽt verbo: exẽplo: ꝯſilio: doctrina: orõe. porcis. i. pctõribꝫ. ſ; vnꝰ porcꝰ nõ fructificat aliĳ. Porcꝰ luxurioſus. dic quõ. Itẽ multi inueniũt̃ fructificãtes porcis. i. demonibꝫ: multũ afferẽtes glãdis et ſagi

Hiero. ne. i. ſterilium operũ. q̄ nec ſunt cibꝫ angeli nec hoĩs. ſ; d̃monũ tm̃. ſic dic̃ hieronymꝰ.

Humilis et cõtemptibil̃ et horrida q̄ꝫtũ ad p̄ſentẽ ſtatũ. excelſa: ſpecioſa et delectabil̃ q̄ꝫtum ad futurũ.

Debet ſudare reſinã. Sudor ꝓuenit ex labore. Reſina medicinalis penitẽtia. q̄ medet̃ corpibus et aĩabus. Optima reſina. volũtaria penitẽtiã. Uel reſina therebinti. q̄ eſt optima. lacrime ꝑ deſiderio ſupnoꝝ. Vñ. Effudi in me a. m. Itẽ. poſuiſti lacrimas meas in ꝯſpectu tuo. Dicit̃ enĩ ꝙ lacrima therebinti. valet ad ꝯficiendum ſpecioſum vnguẽtũ: qḋ diſiũcta ꝯiungit. ꝯiũcta ꝯſolidat. ꝯſolidata ꝯſeruat. Sic facit penitẽtia. Cõiungit te deo: a q̄ diſiũctus eras ꝑ peccatũ. Vñ Iſa. lix. Iniq̄tates

Pñia noſtre diuiſerũt inter nos ꝛ deũ noſtrũ. Te ꝯiunctũ ei ꝛ recõciliatũ cõſolidat ĩ bono. ꝯſolidatũ ꝛ ꝯfirmatũ facit pſeuerare in bono.

Debet foliĳs ꝟboꝝ et odore exẽplorũ fugare ſerpẽtes vicioꝝ ab aliĳs. ſed m̃lti ꝟbiſ et cõſiliĳs inducũt hos ſerpẽtes. q̄. ſ. ſeducũt ſimplices aĩas. et odore vl̃ potiꝰ fetore exẽplorũ ꝓuocãt alios ad peccãdũ. Odor mort̃ aliĳs in mortẽ. quoꝝ dies p̄terreunt ſicut naues poma portãtes. Job. ix. aſſigna.

Debet extẽdere ramos. i. opa ſurſũ dextrorſum ꝛc̃. vt ſint [rami honoris et grẽ] vt q̄rat in opibꝫ ſuis honorẽ deo. et grãm ſibi et ꝓximo. ꝛ grãtis ꝯferat bñficia. ſ. ſine ſpe retributõis. et oẽs virtutes ſuas attribuat grẽ eiꝰ dicens illḋ Iſa. xxvi. Oĩa opa noſtra opatus es in nob. ꝛ hic eſt honor debitus virtutũ largitori.

Hucuſq; dictũ eſt de arboribꝫ de q̄bus legit̃ Ecci. xxiiij. Nũc videndũ eſt de aliĳs. bonas ꝓpetates habentibꝫ q̄bꝫ debeant deſignare mariã.

Maria arbor Capitulũ xvij.

Verſus q̄rtus Arbor [deſignata ꝑ arborẽ. quã ſe vidiſſe dic̃ nabuchodonoſor. Dañ. iiij. quã ſic deſcribit dicẽs. [Uidebam. ꝛ ecce arbor in medio terre. ꝛ altitudo eiꝰ nimia. Magna arbor et fortis. ꝛ ꝓceritas eiꝰ ꝯtingens celũ. Aſpectꝰ illiꝰ vſq; ad terminos vniuerſe terre. Folia eiꝰ pulcerrima. et fructus eiꝰ nimiꝰ. et eſca vniuerſoꝝ

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

in ea. Subter eã habitabãt animalia et beſtie. et in ramis ei⁹ ꝯuerſabantᷣ volucres
celi. et ex ea veſcebatᷣ oĩs caro.] Legitᷣ Geñ. xxx. ꝙ oues laban ꝯcipiebãt in ꝯtem
platõe virgaꝝ variaꝝ. q̃ ex pte erãt decorticate. et ex parte corticẽ retinẽtes. Nũc
igitᷣ cortice remanẽte. in ſeq̃ntibꝫ hãc partẽ decorticem⁹. vt ſicut ſm corticẽ lr̃e de
nabuchodonoſor intelligitᷣ. ita ſm interiorẽ candorẽ ſpũalis intelligẽtie btẽ virgi
ni adaptetᷣ. Nam licꝫ ea que ſequuntᷣ nõ cõueniant beate virgini. nihil ꝓhibet hec
ꝺ ipſa intelligi. et in hac decorticatõe poterũt aliq̃ cõcipe virgis grãm et amorẽ.

[Ecce] inq̃t [arbor in medio terre] q̃a beata virgo in medio eccl'ie oĩbꝫ ꝯmũis ſine ꝑ
ſonaꝝ acceptõe. qꝺ indicat ei⁹ imago ad dexterã crucifixi in medio eccl'ie. Ipa eſt
enĩ lignũ vite in medio ꝑadiſi. Geñ. ij. [Et altitudo ei⁹] .i. hũilitas nimia. Altuꝫ
ꝯmune eſt ad ſurſũ et deorſum. Vñ Joh. iiij. Puteus altus .i. ꝓfund⁹. Altitudo
ḡ ſiue ꝓfunditas eſt ei⁹ humilitas nimia. Profunde enĩ erat radicata. et iõ ſe de hu
more grẽ pl⁹ habebat et firmi⁹ ſtabat. Vñ ſeq̃tur [Arbor magna et fortis.] Mag
meritis. q̃a fecit ei magna q̃ potẽs eſt. [Fortis] in opibꝫ bonis [Alta] fide ⁊ hũi-
litate. [Magna] caritate. [fortis] patiẽtia. [ꝓcera] ſpe. Vel [magna] ad bona agẽ
da [fortis] ad mala tolerãda [procera] ad ſublimia cõtemplãda. Unde ſequitur.
[Et ꝓceritas ei⁹ cõtingens celũ] ſpe videlicꝫ et celeſti ꝯuerſatõe. Stãs enĩ in terra
Sap. xviij. ꝓtingebat vſqꝫ ad celũ. dum in corpe hũano angelicã vitam duxit. Ta
lis fuit hec arbor in ſe. Qualis autẽ ſit ad nos: ſubditᷣ. [Aſpectus ei⁹ erat vſqꝫ ad
terminos vniuerſe terre.] Oculi enĩ eius miſicordes. etiã vltimos pctõres nõ ꝺſpi
ciunt: ſed benigne reſpiciũt. ſicut patet in theophilo. Et ſunt ocl'i ei⁹ [vſqꝫ ad ter.
vni. ter.] q̃a in ipis ſpecialiter delectatᷣ et eos reſpicit: in q̃bꝫ finita et terminata eſt
oĩs terrenitas. vt in ſanctis et pauꝑibꝫ ſpiritu. [Folia ei⁹ pulcerrima] .i. v̾ba eius
irrep̃hẽſibilia. Quere li. iiij. ti. xxxi. R. Vñ dicit Prouer. viij. Juſti ſunt oẽs ſmo-
nes mei. Non eſt in eis prauũ q̃d neqꝫ ꝑuerſum. [Pulcerrima] etiã .i. plena myſte
rio Unde Apoca. xxij. [Folia ligni ad ſanitatẽ] q̃a v̾ba et exẽpla marie opantᷣ ſa
lutẽ peccatoribꝫ. q̃ enĩ iuſtificatᷣ: ille ſanatᷣ. Sil'e ezech. xlvij. Folia ei⁹ ad medici-
nam. Pulcritudo ḡ foliorũ: diſcretio verboꝝ. [Et fruct⁹ ei⁹ nimi⁹] q̃a quẽ tot⁹ ñ
capit orbis in ei⁹ ſe clauſit viſcera fact⁹ hõ. [Et eſca vniuerſoꝝ in ea] vniuerſoꝝ .i.
angeloꝝ et hoĩm. q̃a ꝑ eam panẽ angeloꝝ mãducauit hõ. et ꝑ eam homĩes et ange
li comedũt in menſa altaris. quaſi in vno refectorio: ſacramentũ filij ſui. [Subter
eam habitabãt aĩalia ⁊ beſtie] q̃a q̃ntũcunqꝫ aĩalis et beſtialis ꝑ peccatũ q̃s fuerit
ſi ad eam toto corde cõfugerit: ipm ꝓteget ab eſtu ſolis .i. ira filij: ⁊ incẽdio gehẽne.
⁊ feruore ꝯcupiſcẽtiaꝝ carnaliũ ⁊ deſiderio ſeculariũ. [Et in ramis ei⁹ ꝯuerſabãtᷣ
volucres celi] .i. ſpũales viri: quorũ cõuerſatio in celis. Rami eius. ſunt ei⁹ v̾tutes
et exempla. de q̃bus dicit. Rami mei honoris et grẽ. ſupra de therebinto E. Hũi-
les cõuerſantᷣ in ramo hũilitatis. miſicordes in ramo pietatꝭ. et ſic de alijs. [Et ex
ea veſcebatᷣ oĩs caro] Eius enĩ vberibꝫ nutritus eſt ille q̃ dat eſcã omni carni. imo
ille q̃ dedit ſe eſcam timentibꝫ ſe. Et nota ꝙ ꝑus dicitᷣ [Altitudo eius] .i. hũilitas
[nimia] et poſt ſubiungitᷣ. [fructus ei⁹ nimius] q̃nto enĩ hũilior: tãto fructuoſior.

Sed forte dicet q̃s. q̃d nobis et fructui iſti. forſitan nõ particitᷣ illũ: Audi q̃d ipa dic.
Trãſite ad me oẽs q̃ ꝯcupiſcitꝭ me: et a generatõibꝫ meis adimplemĩ. Nob enĩ at-
tulit fructũ iſtũ nõ ſibi. Unde. Terra noſtra dedit fructũ ſuũ [Dedit] nõ ſibi aua-
re retinuit. Ex quo etiã [terra noſtra] eſt. noſter eſt fructus ei⁹. et ideo tanqꝫ largiſ
ſima omnes ad eã inuitat dicẽs. [Trãſite ad me omnes ⁊c.]

Et nota ꝙ vnica arbor multiplicia habꝫ poma. Primũ pomũ. pulcra delectatio. ſe-
cundũ timor. terciũ agnitio. quartũ ſancta ſpes. que eſt fructus ſublimior. ⁊ iõ dul
cior. De his q̃ttuor habes ibi [Ego mater pulcre dilectõis ⁊c.] O, ſi nõ potes ad
hunc fructũ attingere: quia puſillus es ꝑ timorẽ. q̃ eſt fructus acerbior. ꝓfert tibi
alium. ſ. gratiã. Unde dicit. [In me omnis grã ⁊c.]

Hec eſt arbor pulcerrima de qua legitᷣ Leui. xxiij. [Sumetis vobis fruct⁹ arboris
pulcerrime ⁊c.] Hec arbor virgo. cui dicitᷣ a filio Cañ. iiij. Tota pulcra es amica
mea ⁊c. Cuius fructus multiplex. chriſtus dñs eſt. qui in ſacramẽto fruct⁹ ẽ hoĩm

et angelorū. qui eo fruūtur nec faſtidiūt. Qui fructus oīa eſt in oībꝫ. i. ſufficiētia oīm. ſicut dicitur. i. ad Chorin. xv. et ideo nō dicitur ⌊Sumetis vobis fructū⌋ ſed fructus pluraliter. q̄a ipe eſt manna oīs ſaporis. Sap. xvi.

Seq̄tur in textu. ⌊Spatulaſq; palmaꝝ ſumetis. ⁊ ramos ligni denſaꝝ frondiū. et ſalices de torrente. et letabimini corā dn̄o deo veſtro⌋ Spatule iſte/ ſunt exēpla vir tutū. q̄ longe lateq; ſpargunt. que ſumi p̄cipiūt a chriſtianis p imitatōez: q̄ ad exēplū ei⁹ regi debent et dirigi. Nā ipa eſt virga directōis. et virga regni dei. ad qd̄ dirigit fideles verbis ⁊ exēplis. ⁊ in illd̄ introducit. Spatula etiā dicitur a ſpata. qd̄ ē politū inſtrumentū: in quo pugnatur ↄtra hoſtes. Quere totū hoc ſup̄ ti. de palma.

Seq̄tur ⌊Et ramos ligni denſaꝝ frondiū⌋ Denſe frondes magis tenēt viroꝛē et difficilius corrūpuntur. hoc eſt. bonoꝝ opeꝝ ↄdenſatio: cum viroꝛe fidei et pſeuerantia. cum q̄bꝫ debem⁹ chꝛiſto occurrere cū pueris hebꝛeoꝝ. Math. xxi. et Johā. xij.

Seq̄tur. ⌊⁊ ſalices de torrēte⌋ Salix arboꝛ ſterilis eſt/ maxime in ptibꝫ iſtis. Et btā virgo vouēs v̄ginitatē/ p̄elegit ſterilitatē q̄ cōcubitus fecūditatē. Vn̄ dicitur de ea Jſa. liiij. et ad Gal. iiij. Letare ſterilis ⁊c̄. Et nos ſil'r q̄ntūcunq; fecūdi fuerim⁹ ī bona opatōe/ que fruct⁹ ē viri iuſti. debem⁹ nos ſteriles reputare. Juxta illd̄ Lu. xvij. ⌊Cum oīa⌋. ſ. bona ⌊feceritis ⁊c̄.⌋ Et hoc docet ſancta ſcriptura. que p torrētem intelligitur. Unde dr̄ ⌊Salices de torrēte⌋ Et q̄ h̄ mandatū dn̄icū iple uerit in p̄ſenti. corā dn̄o deo ſuo letabitur in futuro. Vn̄ ſeq̄tur. ⌊Et letabimini coram domino deo veſtro.⌋

Maria lignū. Capitulū xviij.

Differūt arboꝛ ⁊ lignum

Lignū⌋ Nota q̄ arboꝛ p̄prie dicitur q̄diu viret et terre adheret. Lignū v̄o p̄prie/ q̄n abſciſa et ab humoꝛe deſiccata. Job. xiiij. ⌊Lignū habet ſpem. ſi p̄ciſum fuerit⌋ ab amore terrenoꝛū ⌊rurſum vireſcit⌋ p grām. Chꝛiſtus v̄o maria et iuſti/ arboꝛes ſunt virētes et virides. ſ. p ſanctimoniā incoꝛrupti. Et ligna ſunt: q2 deſiccati ab hūoꝛe nociuo. Sepi⁹ tn̄ in ſcriptura dicitur lignū viride. ſicut chꝛiſt⁹ dicit de ſeip̄o Lu. xxiij. Si in viridi ligno h̄ faciūt ī arido q̄d fiet. Maria igitur lignū et arboꝛ. Lignū/ quia p cōtemptū mūdi a terra abſciſa. et p virginitatē et abſtinentiam ab omni humoꝛe noxio deſiccata. Arboꝛ vero p̄pter viroꝛē virginitatis. humoꝛē gratie. medullā pietatis. folia ſacroꝛū verboꝛū. frondes bonoꝛū operū. floꝛes ſanctoꝛū deſiderioꝛū. fructū vnigeniti dei. vmbꝛā protectōnis. refrigeriū illoꝛum q̄ male exeſtuant. radicē humilitatis: fidei et caritatis. celſitudinē ſpei. et eminentiaꝫ contemplatōis. De hoc ligno dicitur Gene. i. Germinet terra herbā virentē et facientem ſemē. Quere paulo poſt de natiuitate marie in p̄mo ſermōe. A

Sequitur ⌊Lignūq; pomiferū faciens fructū iuxta genus ſuum. cuius ſemen in ſemetip̄o ſit ſuper terrā. Lignū⌋ de quo in pſal. Erit tanq̄ lignū quod plantatum eſt ⁊c̄. Dicitur autē maria ⌊lignum⌋ pꝛo ſoliditate cōſtantie ⌊plantatū⌋ pro ſtabilitate ⌊ſecus decurſus aq̄rum⌋ pro ſapientia vel gratia: vel ſcriptura ⌊Aquarum⌋ pluraliter. nō vnius aque: p ſapientie magnitudīe. pro gratiarū multitudine. pꝛo ſcripturarū diuerſitate. ⌊Quod fructū⌋ vnicū et ſingularem ⌊ſuū⌋. i. ſibi ſoli cōgruū. hoc dicitur p fecunditate ⌊dabit⌋ nō reddet p virginitate ⌊in tempoꝛe ſuo⌋ pꝛo gratia ſpeciali. q2 ab eius ſanctificatiōe incepit tēpus gratie. ⌊Pomiferū⌋ cui⁹ pomū chꝛiſtus dominus/ cōtra pomū toxicatū toxico inobediētie. et cōtra vuā acerbaꝫ: quod vel quā diabolo ſuggerēte p̄mi parētes comederūt. de quibus p̄dictū fuerat ade Gene. ij. Jn quocūq; die comederis moꝛte moꝛieris. De qua vua dr̄ Ezech. xviij. et Hiere. xxxi. Patres noſtri ↄmederūt vuā acerbā ⁊c̄. Sed in h̄ pomo inuenta ē thiriaca: q̄ toxicū illud effugatū: et vua acerba iā nō facit obſtupeſcere dētes. Jdeo canit eccleſia de hoc pomo. Nō erit adam ſeduct⁹ ſi de hoc guſtauerit. Pomū autē pulcerrimū viſu. delectabile intuitu. ſuauiſſimū olfatu. ſanū guſtu. ſanatiuū effectu. Quere li. i. c. vij. de fructu marie vbi ponitur multimoda ↄmēdatio eius. Hoc pomū/ btā virgo: obediētia fidei ↄcepit. quo ſublatum eſt de medio nocumentū pomi illius noxialis. ad Roma. v. Sicut p inobedientiā vni⁹ hoīs ⁊c̄. ibi multa inuenies de hac materia. B

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Seqᷓtur [Faciēs fructū iuxta gen⁹ ſuū.] Bene dicit [faciēs] qꝛ ꝟgo chꝛiſtū hominē C
fecit ꝯſentiēdo. vt de ei⁹ ſubſtātia fieret verbū caro. ⁊ verus fili⁹ dei verus homo.
[Fructū] vnicū ⁊ ſingularē. vt dictū eſt paulo ſup. [Iuxta genus ſuū] .i. bn̄dicta
bn̄dictū. Ipa eni erat bn̄dicta in mlꝰierib⁹. ⁊ ideo digna fuit illū fructificare q̄ ē ſu
per oīa deus bn̄dictus. Ro. ix. Uel [iuxta gen⁹ ſuū] .i. tota pulcra pulcerrimū. to
ta dulcis dulciſſimū. tota odoꝛa ſuauiſſimū. tota ſapida ſapidiſſimū. tota delicata
delicatiſſimū. tota coloꝛata coloꝛatiſſimū. tota viuifica viuificātiſſimū. tota medici
nalis medicinaliſſimū. Quere li. i. ca. vij. de fructu marie.

Seqᷓtur. [cui⁹] .ſ. ligni [ſemen ī ſemetipo ſit ſup terrā] Aliaꝝ enim arboꝝ vl' lignoꝝ.
h̄ eſt. aliaꝝ mulieꝝ ſemen: ex q̄ fit fructus: in ſe non eſt ſed in alio. hoc eſt ī viro. qꝛ
fructus. i. puer ex ſemine naſcit' vtriuſqꝫ. Sed hoc benedictū lignū [ī ſemetipo] .i.
in ſe ſolo habuit: et ſemen et fructū. i. filiū ſuū. qꝺ vtiqꝫ eſt [ſup terrā] .i. hūanā na
turā. et hoc excuperat omnē ſenſum hūanū. Ideo dicit' Iſa. liij. [Generatōem ei⁹]
.i. chꝛiſti. vel [eius] .i. marie. quō. ſ. ipa eū genuit q̄ ſe fecit [qs enarrabit] qſi d. nul
lus ad plenū. Sic igit' glīoſa virgo dicit' herba et lignū. et filius eius dicit' ſemē et
fructus. [Semen q̄ ſeminamur ī via vt creſcamus in grā. [Fructus] q̄ fruamur ī
patria. et iam in p̄ſenti reficiamur in ſacramēto altaris.

Sermo ꝺ natiuitate beate marie

Itē de h̄ ligno ꝺꝛ Gene. ij. [Produxit dn̄s deus de humo om̄e lignū pulcrū
viſu. et ad veſcendū ſuaue. lignū etiā vite in medio padiſi. lignūqꝫ ſcie boni et D
mali.] In hoc ꝟbo poſſunt mlꝰta notari q̄ cōueniunt ſpēaliter beate ꝟgini. ⁊ ē bo
num thema in natiuitate eius.

Primū. dignitas vl' auctas ipi⁹ opantis. Un̄ ꝺꝛ [Dn̄s deus] cui⁹ beata ꝟgo op⁹
eſt ſpēale ⁊ pꝛīcipale. Nam cū vniuerſa opa dn̄i dicant' bona valde. Gen̄. i. op⁹ qꝺ
eſt maria. vl' opus qꝺ factū eſt in maria. ſ. incarnatio filij debet dici bonū: meli⁹: op
timū: valde. Eccli. xlij. Glīa dn̄i plena eſt opus eius.

Scꝺm. modus opandi. Un̄ dicit' [Produxit] .i. naſci et creſcere fecit: in vtero ma
tris mirabiliter ſanctificatā. Uel [pduxit] .i. natiuitate ex vtero mr̄is ſm coꝛpus.
Iuxta illꝺ Can̄. vi. Que ē iſta q̄ pgredit' ⁊c. Iſa. xi. Egredict' virga de radice yeſſe
⁊c. Nūeri. xxiiij. Conſurget virga ex iſrl'. Zacha. xiij. Iohel. iij. Fons egredict' ⁊c.
Ideo ipa dicit ipi deo. Tu es q̄ extraxiſti me de ventre ⁊c. Itē. tenuiſti manū de
xterā manū. ⁊ in volūtate tua deduxiſti me. ¶ Aliter [Produxit] in vita p̄ſenti p
hūilitatis ꝟtutē: qua aſcendit vſqꝫ ad ſedentē in thꝛono dn̄m maieſtatis. Per hāc
enim ꝟtutē celos attingebat ſtans in terra. Sap. xviij. Ideo tota vita eius ī can̄.
appellatur pgreſſus vl' aſcēſus. Iuxta illud Iob. v. Qui ponit hūiles in ſublimi.
et loqᷓtur de domino. Humilitas eni. q̄ ſi vera eſt: ab omnib⁹ velut hum⁹ ſe patitur
ꝯculcari: eſt quaſi filū argenteū qꝺ ꝯcuiādo plongat'. Et ideo glīoſa virgo p iſtā vir
tutē ineſtimabiliter plōgata eſt et pducta. Aliter etiā [Produxit] eam deus. i. pro
cul duxit: ab om̄i terrenitate ſm aīaꝫ p amorē paupꝫtatꝭ. q̄ oīa reputauit q̄ mundi
ſunt vt ſtercoꝛa vt lucrifaceret chꝛiſtū. ad Phil'. iij. Ecce de pductōe.

Terciū vnde pduxit. ſ. [de humo] .i. de vtero materno. vel [de humo] padiſi. Scīſ
ſima eni mater eius anna que ſola digna extitit poꝛtare tantā filiā: licet eſſꝫ iudea. p
tinebat tn̄ ad eccliam: q̄ padiſus eſt. Et merito vocata eſt anna. i. grā. p hāc gratiā
ſpēalē. Unde mlꝰti boni q̄ deuoti ſunt filie. deuoti ſunt et matri. dieb⁹ ſingul' mēo
riā ei⁹ faciētes. et feſtū ipi⁹ celebꝛātes ī craſtino bti iacobi ante auguſtū. vt p matrꝭ
interceſſiōem ad graꝫ filie. ⁊ p mr̄em et filiā ad filij miſicoꝛdiā valeāt puenire.

Feſtū ſācte anne

Quartū. ipm op⁹ opatū. Un̄ ſeqᷓt'. [Om̄e lignū pulcrū viſu ⁊ ad veſcēdum ſuaue.] E
Siqᷓdem btā ꝟgo deſignat' [p omne lignū pulcrū viſu. et ſuaue olfatu ⁊ guſtu] q̄
rum. ſ. lignoꝛū mlꝰtitudo innūerabilis. vmbꝛa ſanabil'. fructus incōpabilis. diuerſi
tas inenarrabilis. ſapoꝛ ſūme delectabil'. ex quo vl' ex qb⁹ habem⁹ fructū fructuū.
in q̄ ſapoꝛ oīm ſapoꝝ. plenitudo oīm ꝟtutū. ⁊ inūeroſitas vl' vniuerſitas graꝝ.

Quintū eſt loc⁹ vbi fructus hic inuenit'. ſ. [in medio padiſi] Lignū. vt dictū eſt. bea
ta virgo. cui⁹ fruct⁹. i. chꝛiſt⁹ vita ē. Ioh. xiiij. Ego ſum via veritas ⁊ vita [Uita]
gratie in pꝛeſenti. [vita] glorie in futuro. De hoc inuenies paulo poſt. vbi totum

Mud exponet᷑ de chriſto. [In medio paradiſi] terreſtris.ſ.eccl'ie militātis .vel [i medio paradiſi] celeſtis.i.eccl'ie triūphantis.[In medio] triplicit᷑. Primo [in medio]

Triplex mediū

ꝓpter ↄmunitatē.qꝛ beata virgo ↄmūiter oībꝫ fructificauit chriſtū.ſ.angel'ꝭ:hoībꝫ detentꝭ in limbo p̄teritis p̄ſentibꝫ et futuris. Et ad h̄ ſignandū pepit in via et ī do mo ↄmuni vl'ſtabulo. Et etiā fructū ſuū adhuc tenerrimū. xl.die detulit ad tēplū q̄ totus ↄueniebat mūd⁹.q̄ſi de ip̄o totū mūdū volens mittere in poſſeſſiōem.ꝛ ad opus toti⁹ mūdi ſuſcepit eū ſymeon i vlnas ſuas. Sciebat nāqꝫ mater de fructu ſuo p̄dixiſſe Iſaiā.ix.q̄ſi in pſona toti⁹ mūdi [Puer nat⁹ eſt nobis] inq̄ntū hō [et filius dat⁹ eſt nobis] inq̄ntū de⁹. Vel [in medio paradiſi] q̄a neminē a ſua benigni tate excludit. Nam oībꝫ oīa facta eſt.ꝑ caritatē.vt q̄ſtū in ſe eſt lucrifaciat vniuer ſos.i.Chor.ix.dicēs cū filio Matth.xi.[Venite ad me oēs q̄ laboratꝭ ꝛ onerati eſtis.et ego reficiā vos] fructu meo.qḋ ſignat ei⁹ imago tenēs filiū:q̄ſi oībꝫ offerēſ illū. Et qꝛ deſcribit᷑ h̄ lignū eſſe [in medio paradiſi] ideo ſolet eius imago poni ī me dio eccl'ie iuxta imaginē crucifixi. Vel [in medio] chriſt⁹ enī in ſūmo.nos in imo. ip̄a vero q̄ maior eſt omni hoīe:ſed minor ſolo chriſto:bn̄ deſcribit᷑ eſſe in medio.q̄ ſi ↄmunicās cū vtroqꝫ extremoꝝ.et tanq̄ nostra ad filiū mediatrix. Mater ei chri

Maria ē ī medio

ſti ꝑ naturā.mater eſt ppl'i chriſtiāi ꝑ grām. Vn̄ ꝛ diluculū appellat᷑ Oſee.vi.quod qḋ nocti īterponit᷑ ꝛ diei. Itē alia rō. Sicut ei lignū vite viridi⁹ erat ceterꝭ lignis. ſic maria ſanctior ceterꝭ ſanctis.qꝛ viror deſīḡt ſcītatē. Nō enī ad mēſurā data ē ei gratia.ſed ſupexcellēter datū eſt ei totū:q̄cq̄d pure dari potuit creature.

Lignum ſcientie

Sequit᷑ [Lignūqꝫ ſcie boni et mali.] Nota ꝙ lignū ſciētie dictū eſt.nō ꝓpter naturā quā in ſe haberet.ſꝫ q̄a ꝑ ip̄m ſcitū ē:vtrū hō ille p̄m⁹ eſſet obediēs vl' iobediens. F

Per h̄ aūt [lignū ſcie boni et mali] ſignant᷑ illi doctores: q̄ bene docēt ſed p̄ue ope rant᷑.quoꝝ nō folia.i.verba:ſed fructus.i.opa interdicit dn̄s ne comedant᷑.i.ne in vſū viuēdi aſſumant᷑. Vn̄ Matth.xxiij. Que dicūt facite.q̄ aūt faciūt nolite facere

Itē ip̄a eſt lignū q̄ dulcorata ē aqua amara. Exo.xv. Unde dr̄ Ecci.xxxviij. Nōne a ligno indulcata eſt aqua amara. Hec aqua amara m'ltiplex miſeria vl' tribulatō: qua totū mundū reſperſit p̄ma mater.ſed amaritudinē nr̄e ꝑditōis cōuertit ī dulce dinē eterne ſalutis glorioſa virgo filio mediāte.

Ip̄a ē etiā [lignū plātatū ſecus decurſus aq̄rū] .i.ſecus pctōreſ fluxibiles.qꝛ aq̄ popu li ſūt. Apoc.xvij.penes q̄s firmit᷑ radicata ē:affectu ↄpaſſiōis et miſicordie. vt cū ap'lo imo veri⁹ q̄ꝫ ap'ls dicere ṗt illō.ij. Chori.xi. Quis infirmat᷑ ꝛc̄. Vel [iſti decur ſus aquarū] dona ſunt ſp̄ūſſancti. Et bn̄ [decurſus] q̄a fluminis cū impetu. Vn̄ de ea dicit᷑. Flumis impet⁹ letificat ciuitatē dei.[Aquaꝝ] plural'r ꝑ m'ltitudīe do noꝝ vt ſupra.eodē B. Vel iſti decurſus aſpiratōes et iſpiratōes. Quere ſup̄ B.

Item de hoc ligno dicit᷑ Ezechielis .xlvij.[Super torrentē orietur in ripis eius ex omni parte omne lignū pomiferū. Sequit᷑ [Non deflue᷑t foliū ex eo] id eſt. ver bum eius non erit irritū. ſed ſingula verba plena vera ſapientia. Vel [non deflu et] id ē.deorſum fluet .quia nunq̄ꝫ locuta legitur de terrenis.nec vnq̄ꝫ ꝓ ip̄is pa trem aut filiū creditur exoraſſe.i.Regū.iij. Non cecidit ex omnibꝫ verbis eius in terrā. Si hoc verū eſt de ſamuele:multo fortius de virgine. Vel [non cecidit fo lium] .i.verbum eius a veritate per mendaciū. vel a neceſſitate per ſuperfluū. vel ab efficacia per vacuum. vel ab intentōe per irritū. Nec etiā habuit [folium] hoc eſt verbum .[quod vento] vane glorie [raperet᷑. Iob.xiij.] H

Sequitur.[Et nō deficiet fructus eius] .id ē.chriſt⁹.qui eſt immortal'. et qui manet integer.licet quotidie ſacramētaliter comedatur. Exemplū de ſole:qui paſcit ocu los ab initio mūdi.et tamen integer et incōſumptus pſeuerat. Sequit᷑.[Per ſin gulos menſes affert p̄mitiua.] Menſis a mene.quod eſt defectus. et ip̄a [per ſin gulos menſes] .i.ſingulos defectus:nos ſupplet q̄ntum in ſe eſt.cum ſit mater ꝑ fectōis et fertilitatis.et cuilibet defectui noſtro ꝓfert fructū ↄuenientē. [Primiti ua] dicit vt ꝑ vocabulū indicet:ꝙ ſpiritualiū defectuū noſtrorum ſuppletio:pri moet principaliter querēda eſt a filio ꝛ a matre .quia indigentia temporalium et

corpaliũ vtilis ſed ſpũaliũ miſerabil'.in q̃bꝫ m'lto libetiꝰ ꝓuidẽt iuſtis q̃ꝫ i corpa-
Augꝰ. libꝫ vl' terrenis. Dñs enim dat tp̃alia iratus. ſicut dicit augꝰ.

Iuſtꝰ affert ꝑmitiua

Moraliter. Uir iuſtꝰ [p ſingulos mẽſes affert ꝑmitiua] q̃ñ ꝓ ſingul' defectibꝫ quos paſſus ẽ in pctõ. boni opis ꝑmicias deo reddit. Sequit'. [Quia aque eiꝰ] .i. dona grãrũ [de ſanctuario egredient'] .i. a btã trinitate./q̃ eſt celeſte ſanctuariũ. Uel [de ſanctuario] .i. de celo. a q̃ omne datũ optimũ Jaco .i. et oẽ donũ ꝑfectũ deſcendit. Sequit'. [Et erũt fructus eiꝰ in cibũ] angelis. ſ. et hoĩbꝫ in ſacramẽto. [Et folia] .i. verba. ſ. orõẽs. ꝯſolatõẽs et exẽpla virentia [i medicinã] Erũt etiã in vmbrã ꝛ refrigeriũ male eꝛeſtuantiũ. His cõſonat qḋ dicit' de ligno Apoc. xxij. Et vtraq; pte fluminis lignũ vite ꝛc. Hoc exponit' de chriſto. ſic oñdet' īfra. ꝛ poſſꝫ exponi d̃ ꝟgie.

Itẽ./ipa [lignũ trãſplãtatũ ſup aq̃s] Hiere. xvij. [q̃ḋ ad humorẽ] grãrũ q̃s querebat [miſit radices ſuas] .i. ītellectũ et affectũ. ꝛ ideo [nõ timuit eſtũ] ꝯcupiſcẽtiaꝝ. nec eterni incẽdij ſiccitatẽ. [Nec vnq̃ꝫ deſinit facere fructũ] pietatis et miſicordie. dãs nobis q̃tidie fructũ vteri ſui in via. dans etiã illũ angelis ꝛ beatꝭ in patria. Uñ rogãda ẽ aſſidue. mater noſtra q̃ es in celis. panẽ noſtꝝ q̃tidianũ./q̃ eſt fructus tuus da nobis hodie.

Ipa eſt etiã [lignũ cuiꝰ radix] .i. cordis intẽtio [apta eſt ſecus aq̃s] ſcripturaꝝ. Job xxix. quia ꝯſeruabat in corde ſuo q̃cq̃d de filio dicebat' Lu. ij. Ipa eſt lignũ benedictũ ꝑ qḋ facta ẽ iuſticia Sap. xiiij. de diabolo ꝛ hereſibꝫ. Unde canit' ei. Gaude maria ꝟgo cũctas hereſes ſola īteremiſti ꝛc. Nã ꝑ fructũ eiꝰ captiui detẽti ĩ limbo a diabolo licꝫ iniuſte./ſunt liberati: ꝛ r̃probi iuſte dãnati. Unde ꝛ q̃cq; fideles tã matri q̃ꝫ filio bñdicũt. Uel lignũ iſtḋ crux. ꝑ quã de diabolo facta eſt iuſticia.

Itẽ./ipa [lignũ exiguũ] ꝑ hũilitatẽ. [cui ꝯmittere debẽt hoĩes aĩas ſuas] .i. vitã nature et gratie. [vt ſic trãſeũtes mare] .i. mũdum./per ipaꝫ que nauis eſt liberent' a naufragio ſiue diluuio pctõꝝ. Ipa etenim ẽ archa noe. de q̃ ad lr̃am iſtḋ legitur Sap. xiiij. Exiguo ligno credũt hoĩes ſaluare aĩas ſuas. ꝛ trãſeũtes mare ꝑ ratẽ liberati ſunt. Per ipm ſiq̃dem lignũ. i. archã: iuſte ſaluatũ eſt genꝰ hũanũ in tpe diluuij. ſ. in noe et filijs eiꝰ. q̃ in toto mũdo inuẽti ſunt ſoli iuſti illo diluuio inundante H

Ipa etiã lignũ hũile de q̃ dñs Eze. xvij. [Exaltaui lignũ hũile] crucẽ. ſcꝫ vl' mariã: q̃ exaltata eſt merito hũilitatꝭ ſue: in matrẽ dñi ꝛ reginã ꝑadiſi. [Et hũiliaui lignum ſublime] .i. diabolũ: q̃ ſupbiẽdo voluit exaltari. qḋ eſt impoſſibile. q̃a ſicut dr̃ prouer. xxix. [Supbũ ſeq̃t' hũilitas] .i. abiectio [hũilem autẽ ſpũ ſuſcipiet gl'ia. Seq̃t' in Ezech. [Et ſiccaui lignũ viride. et frondere feci lignũ aridũ] Lucifer pꝰ fuit q̃ſi lignũ viride. q̃ꝛ plenus ſapĩa et ꝑfectus decore. Eze. xxviij. Maria vouẽs ꝟginitatẽ quodãmodo quaſi lignũ aridũ. Iſa. lvi. Non dicat eunuchꝰ. Ecce ego lignũ aridum ꝛc. Sed ille ſiccatus eſt. et virga aaron frõduit et floruit. Numeri. xvij.

Item ipa [lignũ vite his qui app̃henderint eam] quaſi duplici manu bone opatõnis. vt ꝑ ea. i. ꝑ amore eius: ſe exerceãt in operibꝫ bonis./ad honorẽ dei et exemplũ proximi [Et qui tenuerit eam] q̃ſi duobꝫ brachijs reuerẽtie et ſeruitij. vt ĩ duobꝫ his ꝑſeueret: et nunq̃ꝫ dimittat eã. beatus hic in ſpe: in futuro in re. Quere li. ij. ꝑti. i. cauſa. xx. et bene expoſitũ inuenies.

Item ipa [lignũ qḋ ꝑſcidit hõ dei] .ſ. helyſeus q̃ ſignat chriſtũ. qui hõ factꝰ eſt in ea. et inquantũ deus ipam ꝑſcidit ab amore carnalitatis ꝛ terrenitatis. ſicut legitur iiij. Regũ. vi. [et miſit ĩ fluuiũ] .i. in fluxibilitatẽ generis humani. nõ quo ad culpã ſed quo ad penã. quãdo cõplacuit ei vt virgo naſceret' in mundo. et ipa mediante velut quodã manubrio [attraxit ad ſe ferrũ] .i. hominẽ prius durum frigidũ et ni-
Hiero. grum ꝑ amiſſam dei ſimilitudinẽ. Hieronymꝰ ꝑ hoc [ferrũ] intelligit genus hũanum./quod a ligno vetito cecidit in profundũ miſerie. Sed ab illo profundo ſurſum redijt per lignũ crucis. Uel melius. [Ferrũ] eſt ipa humana natura. manubrium quo prius tenebat' a domino./innocentia ſua. Sed ab hoc manubrio peccantibus primis parẽtibus cecidit in aquam miſerie multiplicis. ſed per lignum crucis et per beatam virginẽ./redijt ad ſuum manubriũ. hoc eſt. ad ſuam innocentiam. Itẽ ipa forte lignum et imputribile Iſaie. quadrageſimo. quod elegit ſibi

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

De arboribus

artifex ſapiens. de quo. ſ. ſapiētia edificauit ſibi domū. Prouerb. ix.

Chriſtus lignū

V Iſo quō maria ligno multiplici figurat. videndū eſt q̄re ipe chriſt⁹ ligno cōpa I
rē. et maxime ligno vite. Chriſt⁹ enī dat vitā mūdo: tāq̄ fructū ſuū. et iō dici
tur lignū vite. ¶ Notandū igit̄ ꝙ ſapia. chriſt⁹ dn̄s. beata virgo. ipa crux. ſcriptura
ſacra. appellant̄ ꝯmuniter lignū vite. Sapia incarnata. Vn̄ puer. iij. Lignū vite ē
his q̄ apph̄ēderint eam. In h̄ ligno ſunt q̄ttuoꝛ. Folia. ꝟba medicinalia. Apo. xxij
Fruct⁹. ſacramēta et exēpla: q̄ duo vitā gr̄e ſūmiſtrāt fideliū aiab;. Cortex. caro ſū
pta de ꝟgine. Subſtātia arboris. ipe deus chriſt⁹ hō. cui⁹ fruct⁹ hūano generi vi
ta ē iuſticie et glie. Vn̄ dicit Joh. x. [Ego veni vt vitā habeāt] iuſticie in p̄ſenti [et
abūdanti⁹ habeāt] .i. vitā glie in futuro. Ideo de ipō dr̄ Deut. xxx. Ipe ē vita tua
et lōgitudo dierꝝ tuoꝝ. Itē pabo. xiij. [Lignū vite deſideriū veniēs] ille. ſ. veniens
in carnē. de q̄ dr̄ Aggei. ij. Ecce veniet deſiderat⁹ ⁊c̄. Btā ꝟgo: cui⁹ fructuſ vocat
ſe vitā. Joh. xiiij. Ego ſum via ꝟitas et vita. Crux: i q̄ pependit ille q̄ ē vita. Deut.
xxviij. Erit vita tua q̄ſi pēdens ante te. Nā p̄ crucē data eſt vita hoib;. Scriptura
ſacra. q: ſeruat ſmōes dei: in q̄b; eſt vita aie. Matth. iiij. Nō in ſolo pane ⁊c̄. Jo.
viij. Si quis ſermonē meū ſuauerit mortē nō guſtabit ineternū. Et notāda ē ver
boꝝ diſtinctio. Arboꝛ. i. chriſt⁹ dat fructū. Vn̄. Quod fructū ſuū dabit ⁊c̄. Btā ꝟ
go portat fructū. fructus depēdet ab arboꝛe. i. chriſt⁹ a cruce. fruct⁹ ſumit̄ ab arbo
re. i. ſpūalis refectio a ſacra ſcriptura. Scdm̄ quēlibet iſtoꝝ modoꝝ [lignū vite eſt
in medio padiſi] q̄a q̄dlibet iſtoꝛū ꝯmune eſt oibus: vera fide et puro intellectu ac
cedentib; ad ſe. Itē [lignū iſtd̄ ē in medio padiſi] oib; expoſitū ne aliq̄s moꝛiat̄.
Vn̄ de eo dr̄ Iſa. lxv. Dies ligni erūt dies populi mei. Ideo dominicū ſacramē
tū dat̄ oib; ⁊ exponit̄ ne ſpūal̄r moꝛiant̄. Et cū eccl'ia ſit padiſus. et h̄ lignū vite de

Quare eucariſtia i medio eccleſie

ſcribat̄ eſſe in medio padiſi. ideo coꝛpus dn̄icū reponendū ē in vaſculo ſuo i medio
eccl'ie: in loco eminētioꝛi ſicut eſt retro altare. Itē ſicut lignū vite. tal' nature in ſe
erat. vt ꝯpetēter ꝯmeſtū: cōtinuaret homini vitā nature. ſic fruct⁹ arboꝛis vite qui
chriſtus ē. cōtinuat homini vitā gr̄e et glie digne ſumpt⁹. i. facit vt ſtatim poſt vitā
gratie ſuccedat vita glie. Ideo dicit Joh. x. [Ego veni vt vitā habeāt gr̄e] in p̄e
ſenti. et abundanti⁹ habeant. vt ſupra.

Strabus

Itē ſuper textū illū Gene. ij. dicit ſtrabus. ꝙ lignū vite tale erat ꝙ p̄ ſumptōnem ſuā K
hominē ab omni miſeria ſeruaret immunē. vt nunq̄ vetus fieret. aut aliq̄d incom
modū incurreret. tandē ꝟo verā beatitudinē cōferret. Aug⁹ vero dicit aperte ꝙ ex Aug
ligno vite. nō ex ꝑpria natura habebat homo poſſe nō moꝛi. Poterat enī p̄ illi⁹ ar
boꝛis fructū. vel aliquotiēs deguſtatū: efficaci⁹ et diuti⁹ q̄ ex ceteris vitā ꝑduce
re. vel certo tēpoꝛe ſumptū: ad omnimodā imoꝛtalitatē trāſire.

Lignum vite quale erat

Item ſicut lignū vite viridi⁹ erat ceteris lignis. ſic chriſtus ſanctioꝛ ceteris ſanctis.
quia ſicut dicit̄. i. Regū. ij. Nō eſt ſanct⁹ vt eſt dn̄s. Et ꝑpter hoc dicit̄ ſanct⁹ ſctō
rum Dan̄. ix. In viroꝛe enī ſctitas figurat̄. Hoc etiā lignū deſcribit̄ eſſe in medio
padiſi. q: oib; ſe ꝯmūicat ad vſum vie: ad fruitōem patrie ſine acceptōe pſone. Cete
ras expoſitōes ſupi⁹ aſſignatas marie poterꝭ facile huic ligno appropriare.

De hoc ligno dicit̄ in pſal. Erit tanq̄ lignū quod plantatum eſt ⁊c̄. In verbis iſtis
cōmendatur chriſti vita tēpoꝛalis. Lignū cognoſcit̄ per fructificatōem. Vn̄ mat.
vij. A fructibus eoꝛū cognoſcetis eos. Sed anteq̄ ferat fructū opoꝛtet ꝙ plantet̄.
Plantatus enī fuit filius dei in viridario vteri virginalis. quādo vnit⁹ eſt huma
ne nature. Jaco. i. [In māſuetudine ſuſcipite inſitū verbū quod poteſt ſaluare ani
mas veſtras.] digna ſumptiōe fructus ſui. [Plantatū] autem fructificauit. Pro
uerbioꝝ. iij. Lignū vite eſt his qui apph̄enderint eam ⁊c̄.] Apocalipſis. ij. [Vin
centi dabo edere de ligno vite qd̄ eſt in paradiſo dei mei. Ezechiel. xvij. Teneruꝫ
diſpergā et plantabo ſuper montē excelſum ⁊ eminētiſſimū] ſcꝫ beatā virginē [Se
cus decurſus aquarū] .i. ſecus defectus moꝛtalitatis nr̄e: q̄ ſunt fames: ſitis: fri
g⁹. caloꝛ: laſſitudo. et hmōi [Qd̄ fructū ſuū] .i. carnem ſuam eſibilē [dabit] i cena
Nota [dabit] nō vendet. Aſſigna cōtra eos q̄ vendūt paruo p̄cio qd̄ eſt impciabi
le. Hunc fructū floꝛes et folia p̄ceſſerunt. ſ. agnus tipicus. Exod. xij. quia legalia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

p̄ceſſerūt ſacramēta noue legis. Uel [fructū] dicit miſſionē ſp̄uſſcti. Joh.xv. [Ni
ſi ego abiero] ſicut flos p̄us recedit q̄ȝ fruct⁹ adueniat [paclit⁹ nō veniet ad vos.]
[In tpe ſuo] .ſ.paſſiōis: de quo dicit Joh.xij. Temp⁹ meū nōdū impletū eſt. Ul
[in tpe ſuo] .i.tpe gratie.

Juſtus lignum

Moraliter de viro iuſto [Erit tanq̄ȝ lignū] Aſſigna de radice. et de ſtipite. ⁊ oīb⁹ par L
ticul' iſti⁹ ligni. [Quod plātatū ē ſec⁹ decurſus aquaꝝ] graꝝ.lacrimaꝝ.ſcpturaꝝ.
Plātari.' eſt in caritate fide ⁊ hūilitate radicari. Multi enī vident̄ eſſe ī eccl'ia plan
tati. Uñ alibi. Plātati in domo dñi ⁊c. Sed nō ſunt. imo ibi fixi ſunt tāq̄ȝ pali. q̄
qꝛ nō radicant̄ cito poſſunt extrahi. vl' ſi ibi māſerint areſcūt. ⁊ ideo igni idonei vl'
ſepib⁹.i.poſſeſſiōib⁹ ꝯſeruādis. ſicut patet in multis. Et de talib⁹ dꝛ Sapie.iiij.
[Et ſi in ramis] .i.ī q̄buſdā opib⁹ [in tpe germīauerint. infirmiter poſita a vēto tē
ptatōis ꝯmouebunt̄. et a nimietate ventoꝝ] .i.tribulatōnū īſurgētiū [eradicabūt̄.]
Et nota q̄ dicit [in tpe germīauerit] qꝛ ad tpus credūt [īfirmiter poſita] q̄a tpe
tēptatōis recedūt. Aſſigna bñ. Et tales pali ſunt ibi nūero: nō merito. nec radices
habēt. qđ patȝ ex eo q̄ ad tpus credūt: ſȝ in tpe tēptatōis recedūt. Lu.viij. Tales
ſunt illi q̄ dicūt. pri⁹ irem ad porcam q̄ȝ facerē h̄ vel illud. Et iſti nullū fructū bo
nū faciunt pl⁹ q̄ȝ porcus. q̄b⁹ dictur⁹ eſt dñs Matth.xx. [Tolle qđ tuū ē] .i.tuli
ſti qđ q̄ſiſti [vade in ignē eternū] Matth.xxv. Ite maledicti. Sola enī arbor plā
tata ⁊ radicata frōdet floret fructificat. Unde ſeq̄t̄. [In atrijs dom⁹ dei nr̄i flo.]
Atria.ſ.dom⁹ exterior.' eccl'ia militās ē. et etiā religio ordinata. Seq̄tur. [Qđ fru
ctū ſuum dabit] Qui enī creſcit in v̄tutib⁹.' p illā triplicē aquā debȝ fructificare in
opib⁹. Jđ dicit [Qđ fructū] boni opis.' nō ſolū germē cogitatōis: aut florē ꝓpoſi
ti: aut folia v̄boꝝ [ſuū] in ſe.ſ. nō tm̄ in alijs. Jſa.lxvi. Si ego q̄ alijs generatōeȝ
tribuo ſteril' ero. [Dabit] volūtarie.' ñ coacte faciet.ij. Chor.ix. Nō ex triſticia aut
ex neceſſitate [Dabit] h̄ hypocritas. q̄ vendūt p laude [in tpe] .ſ. qđ mō ē.i.in vita
p̄ſenti: q̄ndo tpus ē merendi. qꝛ poſt mortē eſt tpus recipiēdi. Eccl'es.ix. Qđcūq̄ȝ
p̄t facere man⁹ tua ⁊c. q̄a nec opus: nec ratio: nec ſapīa: nec ſciētia erit apđ īferos:
Joh.ix. [Me oportȝ opari opa ei⁹ q̄ miſit me donec dies ē. Ueniet nox] .i.tpus
poſt mortē [q̄n nemo poteſt opari]

De folijs hui⁹ ligni.i.chriſti dꝛ in p̄s. [Foliū eius] .i.v̄bū [non defluet.] Eze.xlvij. M
Nō d̄fluet foliū ex eo. Ecce q̄ v̄ba ei⁹ eterna. Joh.vi. [Uerba vite eterne habes]
dicit petr⁹. Nō enī erat de terra. ⁊ ideo nō loq̄bat̄ de terrenis. Joh.iij. Qui d̄ ter
ra eſt de terra loq̄t̄. q̄ de celo venit: ſup oēs eſt. et qđ vidit et audiuit h̄ teſtat̄. Ipſe
enī figurat⁹ eſt p ſamuelē. de q̄ dicit̄.i. Regū.iij. Nō cecidit ex oīb⁹ v̄bis eius ī trā.

Uerbū chriſti nō defluet

Verbum xpi nō defluet

A veritate.' p mendaciū. Joh.xvij. dicit fili⁹ patri. Sermo tu⁹ veritas eſt.
A neceſſitate.' p ſupfluū. quia nō habuit [foliū] .i.verbū [quod vēto raperet̄] Job
xiij. vento.ſ.inanis glorie.
Ab efficacia p vacuum. Jſaie.lv. Uerbum qđ egrediet̄ de ore meo nō reuertetur
ad me vacuum.
Ab intentōe p irritū. Pſal. Que p̄cedūt de labijs meis nō fa. irrita. Hec oīa p̄nt
exponi de chriſto ſicut expoſita ſunt ſup̄ de btā virgine. Uerba etiā.i.folia hui⁹ li
gni ꝯmendāt̄ a medicinalitate. Uñ eze.xlvij. Erūt fruct⁹ ei⁹ in cibū [et folia] .i.
verba [in medicinā] q̄a ſolo v̄bo curabat oēm infirmitatē Apoc.xxij. [Folia ligni
ad ſanitatē gentiū] .i.gētiliter viuentiū. q̄a peccatores ꝯuertebat ad fidem.

Itē de hoc ligno dꝛ Apoca.xxij. Ex vtraq̄ȝ parte flumīs lignū vite. afferēs fruct⁹ du N
odecim. p ſingl'os menſes reddēs fruct⁹ ſuos. et folia ligni ad ſanitatē gentiū. Per
h̄ flumen p̄t intelligi decurſus vite mortal' et fluxibilitas pctōꝝ. Ultra flumē ſūt
angeli incorruptibiles et immortales. Citra.' hoīes adhuc vite corruptibil' defecti
bus ſubiacētes. Uel citra.' adhuc viuētes in carne. Ultra.' iā defuncti ab hac vita.
[Lignū vite] chriſt⁹ dñs: q̄ adhuc viuentes reficit ſacramēti ſui pticipatōe. ſed in
celo.' hoc ē. vltra flumen: angelos et beatos faciet ſue diuitatis et gl'ificate hūani
tatis cōtēplatōe. Et q̄a h̄ p̄dicauerūt duodecim apl'i. iō dicūt̄ [fruct⁹ duodecim.]

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

L Per ſingulos autem menſes reddit lignum vite fructus ſuos.] quia chriſt⁹ ele-
ctos ſuos continue et in mūdo reficit ⁊ in celo. In mūdo fructu iuſticie. i celo fru
ctu glie. Uel q̄a menſis ē ꝯpletio dierꝫ. Unde dr̄ Iſa. in fi. L Erit mēſis ex menſe.]
. i. cōpletio glie ex completōe grē. L Per duodecim mēſes] ſignāt duodecim grarūꝫ
ꝯpletōes. Uel q2 mēſis dicit̄ a mene qd̄ eſt defect⁹. duodenari⁹ ꝟo numer⁹ ē pfe-
ctus . L Lignū vite fructus affert duodecim] q̄a ſingulos defectus nr̄os q̄ntū i ſe
eſt qd̄amō ſupplet in hac vita. cū ipē etiā in p̄ſenti ſit oīa in oīb9. i. ſufficiētia oīm. i.
Chorꝫ. xv. L Folia ligni] p̄cepta chriſti: q̄ gentes ſanāt. fructus ꝯſeruāt. et refrige-
riū p̄ſtant. Nā p̄cepta dn̄ica cū implent̄. iuſticiā opant̄. et q̄ iuſtificat̄ ille ſanatur.
Et bn̄ poſt fructū addit de folijs. q2 nihil pdeſt: imo multū nocet p occaſionē chri
ſti ſacramentū recipe. niſi recipiēs p̄cepta illi⁹ ſtudeat adimplere.

Aliter. Chriſt⁹ L lignū vite] q̄a dat mūdo vitā nature hic et vitā grē. datur⁹ in futuro O
vitam glie mūdo. i. amātib9 mūdiciā. Due ptes flumis. ſunt vita p̄ſens ante iudi-
ciū. et vita ſanctorꝫ poſt iudiciū. Una citra flumē. altera vltra: in q̄ dn̄s cū ſc̄tis re-
gnabit i eternū et vltra. In hac vita. i. citra flumē habem⁹ vitā grē. vltra flumē. ꝟ
eſt in futuro vitā glie expectam⁹ in ſacramēto. vt ſup̄ dictū eſt. L Per ſingulos men
ſes] . i. p ſingulas etates L reddit fructū ſuū] quo reficit et ſanat ſibi ꝯuiētes. Ul' L p
ſingulos mēſes] q̄a pctōri ꝯuerſo ſingulis defectib9 pctōrꝫ reddit ſingulas pfectō
nes virtutū. Un̄ petit p̄s. De⁹ meus illumina tenebras meas. i. pctā mea expelle.
⁊ ſingulis pctīs ꝟtutes oppoſitas redde. Citra flumē. i. in vita p̄ſenti habet̄ lignū
vite in ſacramēto. L Afferēs fruct⁹ duodecim] q̄s enūerat apl's ad Gal. v. Fruct⁹
ſpūs. caritas gaudiū ⁊c̄. Uel hi L duodecim fruct⁹] duodecim fercl'a habenda i fu
turo. q̄ tranſiēs miniſtrabit nob i mēſa refectōis eterne i regno pr̄is ſui. Lu. xij.

Crux christi

Uel L lignū vite] ipa crux ē. que nobis fructificat oīa bona padiſi. que ītelligunt̄ p
duodecim fruct⁹. quia duodenari⁹ ꝯſtat ex ptib9 ſeptenarij. q̄ eſt numer⁹ vniuerſi
tat̄. cui⁹ ptes ternari⁹ et q̄tnari⁹. L Per ſingl'os mēſes reddēs fruct⁹ ſuos] q̄a p ſin
gul' ꝺfectib9 q̄s h̄ p dn̄o ſuſtinuer̄t ſc̄ti: redder ill' glioſū fructū. Sap. iij. Bonorꝫ la
borꝫ gli. f. L Et tūc erit mēſis] pleitudis. i. plene rtributōis L ex mēſe] . i. p mēſe. i. p
ꝺfectu q̄libet ſuſtinet̄ hic p dn̄o. Iſa. vlti. Uel ſm glo. vtraq3 pars flumis ſignat
ſaluatos ſub vtroq3 teſtamēto. Un̄ moyſes adduxit iſrael vſq3 ad flumē iordanis
Joſue introduxit i terrā pmiſſiōis. Uel L i vtraq3 pte flumis] . i. ſcripture veteris
et noui ē chriſt⁹. ſ3 in veteri i figura. i nouo i re. L Afferēs fructus duodecim] . i. do
odecim patriarchas i veteri. duodecim apl'os i nouo. q̄ p ſingulos mēſes reddide-
rūt fruct⁹. p̄dicādo fidē trinitat̄ p q̄ttuor mūdi climata. Mēſes apl'i. chriſt⁹ agn⁹.
ſic ipē dies. ipi hore diei. Jo. xi. L Et folia ligni ad ſanitatē gentiū] Poſtq3 locu
tus eſt de eſu ligni loq̄tur de folijs. q2 p⁹ cibū ſolent apponi medicinalia. q̄ ad duo
faciūt. ſ. ad ſanitat̄ ꝯſeruatōem ⁊ nociui expulſionē. De p̄mo dic̄. L Et folia lig. ad
ſa. gen.] De ſc̄do ſtatī ſubdit. L Et oē maledictū nō erit ampli⁹] Hec folia ſunt p̄ce
pta chriſti et doctrina. q̄ ſanāt gētes. i. pctōres. Sap. xvi. Nō herba neq3 malagma
ſanauit eos. ſed ſermo tu⁹ dn̄e q̄ ſanat oīa. Et hec duo p̄muniūt ꝯtra recidiuū.

Itē de hoc ligno dr̄ Apoc. ij. Uincēti dabo edere ꝺ ligno vite qd̄ ē in padiſo dei mei. P
L Uincenti] Notādū q̄ q̄ vincit pugnat. et q̄ pugnat ſitit et eſurit victoriā pugne.
q̄ eſt iuſticia. Un̄ bene pmittit̄ tali eſus cū dr̄ L dabo edere] Matth. v. Bti q̄ eſu.
⁊c̄. vſq3 L ſaturabūt̄. L Uincenti] vel q̄ ad tpus vt ſp vincat ⁊ pſeuerāter. vl' q̄ ad nu
merꝫ vincendorꝫ. vt vincat q̄cq̄d vincēdū ē. ſ. carnē. mūdū. diabolū. Hec ſunt tria
regna q̄ ſancti vicerunt p fidē. Heb. xi. L Dabo] lḡt̄. ꝟ dicit̄: habito reſpectu ad radi
cem meriti et nō ad merita. Radix enī meriti. q̄ eſt grā: grat̄ a deo ꝯfert̄. Un̄ pſal.
Miſericordia ei⁹ p̄ueniet me. Uel L dabo] In ꝟ notat̄ q̄ ſup merita remunerabit.
Un̄ Meſurā bonā ⁊ ꝯfertā ⁊c̄. Luc̄. vi. Et q̄d L dabo: Edere de ligno vite] . i. ſa-
tiari de iocūda chriſti dei et hoīs viſiōe. q̄ ſe fecit lignū. vt eſſet materia illi⁹ ignis.
quē venit mittere in terrā: voles eā accēdi. Lu. xij. Hoc ē lignū qd̄ p̄ciſum eſt ⁊ cō-
buſtū in morte: i igne paſſiōis. vt in nobis accēderet ignē caritatis. qn̄. ſ. L i ſole] . i. i
paſſionis feruore L poſuit tabernaculū ſuū] . i. corp⁹. Sz iterꝫ frōduit i reſurrectōe.

Job.xiiij. Lignū habet ſpem ſi pciſum fuerit rurſum vireſcit. et rami eius pullu-
lant. [Lignū] chriſtus. vt ſupra Lu.xxiij. Si in viridi lig ⁊c. [Habet ſpem] glo-
rie poſt morte. Uel hoc ideo dicit. q2 apl'i habebant ſpem de eo q9 reſurgeret poſt
paſſionē. ſicut ipe pdixerat. in q tn̄ ſpe vacillauerūt poſtea. Hoc lignū plātatū fuit
in incarnatōe. vt ſup. pciſum i paſſiōe. Iſa.liij. Qui abſciſus de terra. Uiruit i re-
ſurrectōe. Un̄ [Et refloruit caro mea] [Et rami ei9] apl'i et fideles pullulāt. Quia
Ambro. ſicut dixit ambroſi9. Reſurgēte chriſto in corpe: ſurrexerūt i aīa diſcipuli. Ul' [pul
lulāt] creſcētes numero ⁊ vtute. Un̄ Joh.xv. Ego vitis vos palmites. [Si ſe-
nuerit i terra radix eius] .i. ſi pdicatio et fides a iudeis terrenis ſit ɔtēpta. [Et in
puluere emortu9 fuerit truc9 ei9] .i. corpus inter malos q ſunt puluis. [Ad odo-
rē aque germiabit] glo. q2 p vtutē dei caro ad vitā rediijt. [Et faciet comā] in ſeca
pite apl'os radicādo. [Quaſi cū pmo plantatū eſt] in coꝝ fide: et m'lto forti9 ſine cō-
paratōe. Sequit in apoca. [Qd eſt in padiſo dei mei] .i. in eccl'ia militāte p pre-
ſentiā corpalē in ſacramēto altar. et p pſentiā ſpūalē. qa de9 vbiq3. et p ɔuerſatōez
Matth.vlti. Ecce ego vobiſcum ſum ⁊c. Parab.viij. Delicie mee eſſe cū filijs ho-
minū. Et dr̄ eccl'ia padiſus. q2 loc9 deliciaꝝ. Uel [in padiſo dei mei] h ē. in eccl'ia
triūphante. vbi ipe eſt p manifeſtā et apertam viſionē ⁊ reuelatā faciem.
Itē h lignū/ de q ihrl'm. i. eccl'ia edificata eſt vt ciuitas. qa eſt fundamentū eccl'ie. put
dat9 eſt in exēplū paupertat abiectōis et vilitatis. Itē eſt paries p collatōez dono-
rū. Un̄ ps. Dedit dona hoib9. Eſt tectū inqntū ɔſūmat nos et pficit i bono. i. Pe-
tri vl. Ipe pficiet ɔſūmabit ſolidabitq3. qd maxime ipe faciet i futuro. et iā facit ci-
bās et potās nos i carne ſua ⁊ ſanguie ſuo. Ideo dr̄ Iſa.xl. [Forte lignū ⁊ iputri-
bile elegit artifex ſapiēs] .i. chriſtus. ſ. ſeipm [quo edificaret ſibi domū] .i. eccl'iam.

Maria virgultū Capitulū xix.

V[irgultum]

Maria virgula Capitulū xx.

Virgula] Nota q9 de natiuitate marie dicit Iſa.xi. Egredieť virga ⁊c. i. maria
naſceť cū corpe groſſo et corpulēto. Sed i aſſumptōe dicit aſcendere ſicut vir-
gula. Can̄. i. cū corpe attenuato et ſubtiliato p glificatōem. Duo enim ſunt i virgu-
la. cortex exterior: q ſigt carnē. et lignū interi9/ qd ſignat aīaz. vt his vbis videať
exp̄mi aſſumptio ei9 cū corpe qſi lignū virge cū cortice. De virgula fumi qre ſup li-
bro eodem. iij. particula orti cōcluſi.

Maria virga Capitulū xxi.

Sermo i natiuitate marie et themata | Virga] Iſa.xi. Egredieť virga ⁊c. Numeri.xxiiij. Conſurget virga de iſrael. A
Pſal. Uirgam vtutis tue emittet dn̄s ex ſyon.

Maria virga. Quia

Egrediēs a radice hab3 i ſe oīs mūdicie nouitatē. Nā ſctificata fuit i vtero. ⁊ iō na-
ta eſt tota ſancta. Ideo natiuitas ei9 ortui ſideris compať. Nūe.xxiiij. Orieť ſtel-
la ⁊c. Sed nos naſcimur qſi nubes obſcuriſſima: deformes et obſcuri p originale
peccatū. Omnes eni naſcimur filij ire. ad Ephe.ij.
Egrediēs a radice./ directe ſurſum aſcēdit. Nam ex q nata ē/ tota ſctā/ nō credit incli-
nata p pctm̄ vel amorē terrenorū. licet ante ɔceptū filij peccare potuerit. Iō dicit
Numeri.xxiiij. Conſurget virga de iſrl'. qre li.iij. pti.ij. prerogatiua.vij.
De terra modicū occupat. in quo notať paupertas ipius quā ad exemplū filij pelegit.
Quere libro.iiij.ti.xx.
Tenuiſſimo cortice ɔtecta. Hoc habuiſti ſup. eodē. pti.vi.ca.i. J. Li.iiij.ti.xx. E.
Uel aliter. Fuit eni qſi cortice tecta p amorē ſecrete ⁊ ſolitarie vite. ɔſigta p ſaram
vxorē abrahe/ latitātē in tabernaclo. Gen̄.xviij. Et p illā vginē ſarā q dic Thob.
iij. Nunq cū ludētib9 miſcui me ⁊c.
Modico ſucco ad nutrimtū ſui ɔtēta. In h abſtinētia ei9. Quere ti. d abſtinētia ei9
Tremula. timuit enim dn̄m filialiter et caſte. Un̄ puer. i fi. Mulier timēs deū ipa
laudabit. Timuit enim audiens ſalutatōem angelicā. Un̄ paulo poſt dixit ei āge-
lus. Ne timeas maria ⁊c. Et iſte timor pparauit locū ſpūiſctō. Iuxta illd Iſa.vlti.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Sup quē reqeſcet ſpūs me⁹ niſi ſup hūilē et q̄etū ⁊ trementē ſmōes meos. Et iſta oīa habebat in ſe maria. Erat enī hūilis. q̄eta. paupcula. et filialiter timēs.

Paruula reſpectu magne arboris. et h̄ p hūilitatē. Uñ dicūt de ea angeli et pphete Cañ. viij. Soror nr̄a puula ē ⁊c̄. Propter h̄ etiā dicit̄ ṽgula fumi Cañ. iij.

Leuis ⁊ ſurſū erecta: in q̄ ɔtēptus tpaliū. Oīs enī res q̄nto mag̃ terrenis q̄ntitate pticipat: tāto ad terrā facili⁹ ſe inclīat. q̄ꝛ terra pōderoſiſſimū elemētū. ⁊ iō amoꝛ terrenoꝝ reddit pōderoſū. Quāto ṽo min⁹ tāto facili⁹ ſe in altū leuat. Amoꝛ ei dei appellat̄ ignis: q̄ naturaliter tēdit ſurſū. Sed mūdan⁹ amoꝛ velut terren⁹ humoꝛ trahit deorſum. Propter hec duo virga nr̄a leuis erat. ⁊ ad ea q̄ ſurſū ſunt ſe iugit erigebat. Propter h̄ d̄r Treñ. iij. Leuem⁹ corda nr̄a cū manib⁹ ad deū. i. affectōes mētis cū opib⁹ bonis. Et h̄ ē qđ dicit̄ī miſſa. Surſū corda ⁊c̄. Pōt etiā dici q̄m leuis erat et ſurſum erecta p dilectōem dei. q̄m ignis et ſurſum naturaliter aſcēdit. ⁊ ſurſum ſuā materiā trahit. ſic̄ videre ē ī flāma. Iō d̄r omīb⁹ iuſtꝭ. Leuate capita veſtra. id ē. mentes ad deum. B

Ex quo creſcere incipit. iugiter creſcit: donec veniat ad pfectū crementū. Sic et ipſa ſp creuit de virtute in ṽtutē. Uñ eze. xix. Fruct⁹ ei⁹ ⁊ frōdes creuerūt ex aq̄s mlt̄is. i. ex mlt̄itudīe cariſmatū q̄ deſignt̄ p aq̄s. Quere ſup eodē. pti. vi. c. i. D. Tūc etiā fuit pfecti cremēti: q̄n dicta ē gr̄a plena. Tūc etiā q̄n facta ē mr̄ dei manēs virgo. Et hec ei⁹ pfectio deſignat̄ ī ṽbis elizabeth Lu. i. Btā q̄ credidiſti q̄m pficiet̄ ⁊c̄. In ſua etiā aſſumptōe creuit vehemēter. q̄n coronata et facta ē regina padiſi. Uñ. Aſtitit regina dex. ⁊c̄. Nunq̄ʒ tñ creſcere deſinet: q̄ ad reuerētiā laudē et amorē. ex memoria bñficioꝝ ſuoꝝ. q̄ꝛ ſicut d̄r Ecci. xxxix. Nō recedet mēoria ei⁹. ⁊ nomen eius reqretur a generatōe in generatōem.

Maria ṽga. q̄ꝛ

Pauciora habet folia q̄ʒ arboꝛ pcera. ſʒ q̄nq̄ʒ maiora ⁊ latiora. q̄nq̄ʒ minora. Cetere arbores: ceteri ſancti. folia: ṽba ſunt. Sed folia ſua. i. ṽba minora ſunt ceterarū arboꝝ folijs p hūilitatē. et maiora alio reſpectu p ſapie pfunditatē. ſʒ pauciſſimi adhuc intellexerūt ea. Quere li. iiij. ti. xxxi. A. de ṽbis ei⁹. Pauciſſima enī legim⁹ ṽba ei⁹ ī euāge. ſ. ſeptē: et breuia q̄ ad platōʒ. ſʒ ṽe īſcrutabilia p ſentētioſitatē. Fuit igit̄ vt dictū ē ī veſtitu modeſta. ī victu parca. diſcreta ī ṽbo. ſʒ īmēſurabil̄ ī cremēto

Uniformis ſtatura. q̄a nō nodoſa. nō ī ramis hincinde diffuſa. q̄ꝛ iā magis eſſʒ arboꝛ q̄ʒ virga. et p hāc vniformitatē moꝝ ɔcordia deſig̃t. Ambro⁹. Hec ē virga cui nec nod⁹ nec cortex adheſit. Nec nod⁹. ſ. peccati mortal̄. nec cortex vēial̄. Uel hec vniformitas fuit ī ea ppoſiti firmitas. q̄ꝛ ſicut incepit ſic pſeuerauit. Nō notat̄ p h̄: q̄ licʒ audiſſet ab angelo q̄ deberet filiū dei ɔcipe. ɔſtāter tñ r̄ndit. virū nō cognoſco. Ideo deſignat̄ p annā cui⁹ vultus nō ſunt ī diuerſa mutati. i. Regū. i.

Ambro.

Equalis et plana. h̄ p innocētiā. Sup illđ ṽbū Nūeri. xxiiij. Cōſurget virga đ iſrl̄: dicit glo. Cui null⁹ frutex pctī adheſit. Si eī ſit frutex ī virga: iā nō ē virga. ſʒ magis ramus vl̄ arbuſtula. Et q̄ vult de ramo facere ṽgam: frutices amputat et ramos ab ea. Sic fecit tota trinitas ī maria: q̄n fuit in vtero ſcificata. Propter h̄ đ trib⁹ illis quos legim⁹ in vtero ſanctificatos. ſ. hieremia. maria. iohe baptiſta dicit̄ Ecci. iij. Frutex peccati eradicabit̄ in illis. C

Firma et ſolida: p animi in bono ɔſtantiā. nō intus vacua vt ſtipula. calam⁹. vl̄ arūdo vēto agitata. Nā ī ppoſito ṽginitatꝭ quā vouerat ſolidiſſime ſtetit dicēs. Uiꝝ ñ cognoſco. Nec ppt̄ aliquā pmiſſiōeʒ quā ei faceret angel⁹ vnq̄ʒ titubauit ab eo. Uñ đ ea d̄r Ecci. xxvi. Colūne auree ſup baſes argēteas: ⁊ pedes firmi ſup plātas ſtabilis mulieris.

Medulloſa et humida. Pl⁹ eī hab3 medulle ṽga q̄ʒ arboꝛ. et mag̃ abūdat humore a ſūmo vſq̄ʒ deorſū ſm quālibet ſui dimēſiōem. Iō dicta ē gr̄a plena excellēti⁹ q̄ʒ oēs ſcti q̄ ſunt arbores ī orto dn̄i. Scđm inferi⁹ in vtero mr̄is ſcificatio. Secūdū ſupi⁹ vl̄ filij dei ɔceptio vl̄ etiā ſua aſſumptio. Scđm q̄ſi dextrū ɔtēpt⁹ pſpi. Scđm q̄ſi ſiniſtꝝ patiētia aduerſi. Scđm q̄ſi poſteri⁹ graꝝ actio iā recepti. Secūdū q̄ſi anteri⁹ deſideriū vehemēs ampli⁹ recipiēdi. et iſtđ pprium ē humilitatꝭ. Humida igit̄ fuit interi⁹ plenitudine cariſmatū. ſed in intimo. hoc ē. in corde me

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

dulcoſiſſima viſceribus pietatis.
Gracilis ꝑ totum./ſed in ſūmitate gracillima. Gracilitas hūilitas. Nā ſicut filiꝰ dei
formā ſerui ſuſcepit ī ea et ex ea. ſic ꝛ ipa ex dono filiȷ̄ formā accepit ancille. Uirga
igiꝛ hec ꝑ totū gcilꝛ. qꝛ ipa ꝑ totū hūilis. Hoc aſſignauimꝰ li.iiȷ̄.ti.i.ꝑ totū.de hūi
litate eius. Sꝫ ī ſua ſūmitate fuit hūillima. ſic virga ī ſuo capite gcillima. Jō ipſa
dꝛ Ecci.xliȷ̄.lumiare.qđ minuiꝛ ī ꝯſūmatōe. Et h̄ bn̄ apparuit ī miſſiōe ſua ad an
gelū ꝯceptum filiȷ̄ dei nūciātē.qđ fuit ſūmitas excellētie eius. ꝛ tūc apparuit gcilli
ma.h̄ ē hūillima.cū auditis tātis ꝑcoņȷ̄s rn̄dit. Ecce ancilla ꝛc.
Flexibilis et ſemꝑ erecta.h̄ ē.mire flexibilꝛ.q̄ ad deū ꝑ obedietiā.ꝑ hūilitatē q̄ ad ſe. D
De theophilo ꝑ cōpaſſionē q̄ ad pctōres.ſicut ptꝫ ī theophilo. Sic q̄dē obedieđo rn̄dit. Ecce an
cilla dn̄i.qꝛ ancille ē obedire.q̄ſi diceret.q̄cq̄d ei placuerit fiat de ancilla ſua. Leui
etiā aura dūote orōis vndiqꝫ virga flectiꝛ.leui tactu bone opatōis ad nos attra
hiꝛ vt nob ꝯmūicet fructū ſuū:et placabilē reddat vnigenitū ſuū. Et vnde h̄: vti
qꝫ ex eo ꝙ virga referta humore:q̄ꝫ diu gcilis ē et ī virore:in quācūqꝫ ꝑtē flecti pt fa
cillime.qđ nō arbor. Et maria gcillima ꝑfecta hūilitate.et iugiter virēs ꝑpetua ſā
ctitate et humore copioſa inenarrabilꝛ.ſ.pietate:fauorabilꝛ eſt ad petitōes nr̄as.ſi
iuſte fuerint admittēdas.et ſi petierimꝰ ī noīe vnigeniti filiȷ̄. Joh.xvi. Uſqꝫ mō
nō petiſtiſ q̄cq̄ꝫ in noīe meo. ¶ Et nota ꝙ virga florida vlꝛ fructifera ſi deorſū flectiꝛ
ſecū inclinat florē ſuū vlꝛ fructū. Studeas igiꝛ ad terrā.i.ad te q̄ terra es amore ꝛ
ſeruitio flectere virgā iſtā.et ſecurꝰ eſto qꝛ ſecū florē ſuū ꝓculdubio inclinabit. Sed
ad h̄ neceſſe ē vt ꝛ tu ꝑ obedietiā flectaris ad bn̄placitū vtriuſqꝫ. Notaꝛ etiā in fle
xibilitate miſericordia ad exaudiēdas ꝑces miſerorū. Sis igiꝛ et tu flexibilꝛ pieta
te.ſi piā mariā cū pio filio ad te volueris inclinare. Sꝫ quo mō ſi flectaꝛ ꝑmanet
erecta virga iſta:vtiqꝫ ꝑ iuſticiā. Nā tā ſubtiliter ſcit miſerꝫ impēdere miſicordiā:
ꝙ nunq̄ꝫ declinat a recto iuſticie. Et h̄ pt videri ī virga erecta.q̄ q̄ntūlibet hicin
Boetiꝰ de flectaꝛ ſemꝑ reuertiꝛ ad ſuā rectitudinē. De q̄ Boetiꝰ loq̄ns de virga dic: ꝙ re
cto ſpectat tramite celū. Silꝛ et maria ꝑ ꝯtēplatōem dicēs cū filio. Prouidebam
dn̄m in conſpectu meo ſemꝑ ꝛc.
Lenis nō aſpera./pietate et cōpaſſiōe:manſuetudine et benignitate. Quere de ſingu
lis ſub titulis ſuis.
Procera et recta. Nā libere ꝛ ſine obſtaclo petēs alta ſubtili ſublimitate ꝯtēplatōis
qꝛ celos attigebat ſtās ī terra. Sap.xviȷ̄. Jō dꝛ ꝟgula fumi. Ul tā eiꝰ q̄ꝫ nr̄a ꝓce
ritas:eſt ꝑſeuerās lōganimitas ī bono. Rectitudo ꝟo eiꝰ caritas et nr̄a ſilꝛ. Nam
oīs alia dilectio curua ē et incuruās. Curua:qꝛ ad ſe.reciproca et incuruās ad hꝰ
tpalia. Sꝫ illa dilectio q̄ hoīeꝫ dirigit ad deū ꝓpter ſeipm̄. et incliat eū ad primuꝫ
ꝓpter deū./recta ē ab effectu. Un̄ Cañ.i. Recti diligūt te.ſꝫ īcuruati alia ad te. Uel
tam marie q̄ꝫ nr̄a rectitudo:fixa ī celeſtibꝫ et eternis intētio. Fuit etiā hec ꝟga.i.ꝟ
go glꝛioſa recta ꝑ pauꝑtatē.quā exēplo filiȷ̄ ꝑelegit. De ſpūali rectitudie inuenies li
bro.ȷ̄.ꝑticula.vi.H. Fuit etiā recta ꝑ intentōem. E

Maria virga. Quia

Compatiōe ceteraꝝ dimēſionū ſuarū valde lōga. Sic beata virgo ꝑ ꝑſeuerātiā fi
dei in tpe dn̄ice paſſiōis. Hoc inuenies li.iiȷ̄.ti.xv.de fide ipſius.
Sine angulis et rotūda. Rotūditas./ſimplicitas.q̄ dꝛ q̄ſi ſimplex vnitas.i.ſine pli
ca.qꝛ ī oī plica duplicitas ē.et oīs angulꝰ duplicitatē habꝫ.qꝛ ꝯponiꝛ ex alterno cō
tractu duaꝝ lineaꝝ. Iſtō bn̄ iuenies li.vȷ̄.ti.i.F.vbi celū dꝛ orbiculare. Uel ī ro
tūditate virge figuraꝛ appetitꝰ et deſideriū celeſtiū.ſicut ibidem repies.
Sua ꝓceritate trāſcēdens terre virētia.ſic ꝛ ipa terre viuentiū q̄qꝫ virētia.ſ.angelos
et btōs dignitate trāſcēdit. Un̄ caniꝛ d ea. Aſcēdētē deſuꝑ riuos aq̄ꝝ. Quere li.iȷ̄
ꝑte.ȷ̄.xi.ꝑuilegio eiꝰ. De q̄bꝫ virētibꝫ ꝓpter eoꝝ glꝛiam imarceſſibilē. et qꝛ ꝑ reco
gitatōeꝫ ꝛ ꝺſideriū eternoꝝ blāde refoueꝛ nr̄ ſpiritalꝛ intuitꝰ:ſic viridia ꝯfortāt ocu
los.q̄.ſ.intuitus nr̄ choruſcātꝫ deitatis cādore retūdiꝛ. Itē de ꝓceritate eiꝰ. dicit
Bern̄. btūs bern̄. O virgo virga ſublimis.
Quaſi mediatrix eſt inter radicē ſuā ꝛ fructū ſuū. Radix marie./genꝰ hūanum. quia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

eſt de radice yeſſe. Fructus ei⁹ ieſus chriſt⁹. q̄ niſi ipa mediāte nō pt a nob haberi.
Nam ſicut fili⁹ ei⁹ mediator eſt dei et hoim. ſ. iter nos ⁊ pr̄ez. ſic ⁊ ipa nr̄a ad filiū
Bern. mediatrix. Vn̄ dicit ei btūs Ber. Tu mr̄ regꝫ: tu mr̄ exulis. tu mr̄ dei: tu mr̄ hoiſ.
tu mr̄ rei: tu mr̄ iudicꝫ. Cū ḡ ſis vtriuſqꝫ mr̄. i. dei p naturā: ⁊ hoiſ p grāz. diſcordiā
nō poterꝫ iter filios ſuſtiere. Si ḡ nō audes p te accedere ad chriſtū: accede hac v̄
ga mediāte. Ipa eni ē virga aurea aſſueri: q̄ mediāte habebat acceſſus ad eū. Heſt
iiij. Iō dr̄ aduocata nr̄a. Propter h̄ dicit iuſt⁹ Can̄. vij. Aſcēdā i palmā ⁊ apphen
dam fructus eius. Accedit ad palmā q̄ fide p dilectōnem opante propinquat ad
mariā. Sꝫ q̄ſi aſcēdit i palmā: q̄ quōcunqꝫ pt pficit i amorē et ſeruitiū ei⁹. Fructū
v̄o palme. palma colligit mediāte. q̄ pcib⁹ mr̄is a filio ei⁹ veniā ipetrat grāz ⁊ ſalutē
De ppa ſubſtātia ſua. nō de ſeminū ɔmixtiōe ɔcipit florē et fructū ſuū. Vn̄ Gen̄. i. F
dr̄ de ligno padiſi. Cui⁹ ſemen i ſemetipo ſit ſup terrā. vt ſup expoſuim⁹ d̄ ligno p
pe pricipiū capituli. Bn̄ficio tn̄ roris et pluuie. virga fecundaꝛ. et calore ſolis fru
ctus illi⁹ maturaꝛ. Pluuia fili⁹ dei. Vn̄. Deſcēdit ſicut pluuia i vell⁹. Ros ſpūſſā
ctus. Vn̄ Iſa. xlv. Rorate celi deſup. de q̄ dicꝛ ɔcepiſſe. de q̄. i. cui⁹ miſterio. vt il
Ambro. lud [de] materiale nō ſit: ſed formale. Quia ſic dicit amb. Nō ex virili ſemie ſꝫ my
ſtico ſpiramie verbū di factū caro. fructuſqꝫ vētrꝫ floruit. Iō dictū ē ei Lu. i. Spi
ritusſctūs ſupueniet i te [ ] i. ſup id qd̄ dici pt veniet. vt nō tm̄ ſit i mēte. ſꝫ opeꝛ i car
ne. Iō etiā ſupi⁹ dixerat ei angel⁹. [Ecce ɔcipies i vtero] i. ex vtero. ſ. ex cā intrin
ſeca ſine admixtiōe extriſeci. Alie nāqꝫ mlīeres ab extriſeco recipiūt vn̄ ɔcipiūt. tu
Maria virga. q̄a neq̄q̄. Vel p pluuiā ⁊ rorē itellige ſpm̄ſctm̄. Vn̄ dr̄ Eze. xxxiiij. Pluuie bn̄dictō
nis erūt. et dabit lignū agri fructū ſuū. Quere li. viij. ti. i. Calor ſolis q̄ fruct⁹ ma
turaꝛ. caritas dei prīs. q̄ ſic dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret. Ioh. iij. ho
minē factū p mūdo. Ecce quō tota trinitas. cui⁹ opa inſepabilia. opata ē virge no
ſtre glorioſum ɔ̄ceptum.
Florem ſuū portat ſine guamie. Tū q̄a flos leuis. Tum q̄a vnic⁹. Iō ppha volēs
inuere q̄ fuit ſine guamie guida [Flos inq̄t de radice ei⁹ aſcēdet.] nec dixit flores.
Bern. Btūs bern̄. Quia iugū dn̄i leue guidari potuit maria: nō guari. Quere de hiis lib.
iij. pte. ij. tercio puilegio eius.
Fructū ſuū pducit ſine ſui diſſipatōe. Et ex h̄ ſumiꝛ argumētū q̄ filiū pepit ſine do
lore. i. ſine naturaliū leſiōe. Quere li. iij. pte. ij. q̄rto puilegio ei⁹. Hec igiꝛ tria q̄ pti
nēt ad ɔceptū: portatōem et partū virgis: plena fide debem⁹ venerari. cetera oīa
inq̄ſtum poſſumus imitari.
Fruct⁹ etiā v̄ge q̄ſāmō pfectior. dulcior. et ſapidior vl̄ dlectatior q̄ arborꝫ magne. G
Sic fruct⁹ marie plenitudo oim bonoꝝ. cui⁹ guſt⁹ dulcꝫ ſup mel et fauū. cui⁹ ſa
por eſt affluētia oim dliciaꝝ. Fruct⁹ eni ei⁹ plene ſufficiēs fuit ad mūdi redēptōꝫ.
et ad electoꝝ eternā refectōeꝫ. Sꝫ cū ceteri ſcti mlto miores maria: deſignenꝛ p ar
bores excellētiſſimas. cedros videlicꝫ cypſſos. oliuas. et ceteras hmōi. quō maria
pcellēs oib⁹. tā ppe figuraꝛ p virgā ſicut aſſigtū ē: vtiqꝫ rōe hūilitatꝫ. Sciebat ei p
iſpiratōꝫ diuinā. q̄ nouiſſimi pmi erūt. Mat. xx. Vn̄ ⁊ ei ɔuenietiſſime pt adapta
Hiero. Bern. ri illō qd̄ dic Hiero. de btā paula. Mima fuit iter oēs. vt oim maior eſſꝫ. q̄ntoqꝫ
ampli⁹ ſe deijciebat: tāto magꝫ ſubleuatur a xpo. Btūs ber. Iure nouiſſima facta
eſt pma: que prima omniū nouiſſimā ſe faciebat. Ad quod innuendū a btō Luca
Actuū. i. loco nouiſſimo nominaꝛ.
Petr⁹ mā ducator. Itē alia rō. ſicut dicit petr⁹ mādu cator. q̄a ſepe ſolet virga de ſilua ſumi. vbi ſunt ar
bores ſiluatice: q̄ pferūt fruct⁹ acerbos: agreſtes ⁊ iſipidos. ⁊ i orto trāſplatari: vt
in ei⁹ trūco ſurcul⁹ bone arboris inſeraꝛ. q̄ pferat fruct⁹ iocūdos et ſuaues. Sic
beata virgo de ſilua gētilitatꝫ aſſumpta. ſ. de radice raab hiericontine. ⁊ ruth moa
bitidis. trāſplātata ē in orto dn̄i. vt optie ſurcul⁹ arborꝫ iſereretꝛ i ea. Abrahā in fi
gura trinitatꝫ et vni⁹ deitatꝫ tres angelos vidit. Vnitas. arbor bona. Tres pſone
velut tres ſurcli: q̄ꝝ vn⁹ inſert⁹ eſt trūco virge nr̄e: vt fruct⁹ faceret dulces et iocū
dos ad edendū. Et q̄ pus erat vita. fieret lignū vite et emanuel. i. nobiſcum deus.
De hac inſertōe quere ſup li. eodem. pti. i. c. iij.

Hec etiā ṽga nata ē ī deſerto iudee. ſʒ trāſplātata ꝑ fidem ī ortū deliciaꝝ. ſ. eccl'iaꝝ. vbi D
ſunt roſe martyrū: viole ꝯfeſſoꝝ. ⁊ lilia ṽginū. ⁊ ibi fructificauit fructū vite: pulcrū
viſu. ſuauē odoratu. dulcē guſtu. q̄ q̄ digne guſtauerit: mortē ñ videbit ineternum.
Itē alia ratō. q2 pua. ſ. extreme lr̄e mutatōe de virga fit ṽgo. In ipa ſiq̄dē voce: parū
diſtāt virga et ṽgo. ſ. nō niſi ꝑ lr̄aʒ. o. quā ad lr̄am formab de virga: ſi virge termi/
ni ꝯiungāt. i. duo capita virge. Im⁹ termin⁹ hui⁹ ṽge./ ṽgitas ē. Supm⁹./ vl' xpi
ꝯceptio./ vl' matrꝫ aſſumptio. Quocūqꝫ enī modo ꝯiūgas hui⁹ ṽge imū terminuꝫ
ſupmo./ inuenies ṽgo. q2 ṽgo ſcrificata eſt. ṽgo nata. virgo ꝯcepit. ṽgo pepit. vir/
go ante partū. virgo ī partu. et poſt partū. et virgo aſſumpta eſt in celū.
Itē nota ꝙ parua ē dr̄ntia inter hec duo noīa virga et virgo. et fere idētitas hoꝝ du
orū noīm. ꝑpter idētitatē ſignificati ꝑ ea in q̄bꝫ diſtāt. ſ. o ⁊ a. Vñ dñs Apo. i. Ego
ſum alpha et o. ꝑncipiū et finis. Et ſic due iſte lr̄e ꝑfectiue ſunt hoꝝ duoꝝ noīm.
ſic fili⁹ dei q̄ ē alpha et o. ꝑ incarnatōem ſuā maxime ꝑfecit mariā. q̄ ē ṽga et ṽgo.
Vñ dictū ē ei Lu. i. Btā q̄ credidiſti qm̄ ꝑficienẗ ⁊c̄. Et notādū ē de abūdāti ꝙ fi
Chriſtus ꝯparatur lr̄is — li⁹ dei appellat ſe alpha et o. Quaſi dicat. Oīa ꝯgſco. oīm ſciam habeo. Cōpat au
tē ſe lr̄is. q̄a ipe ē illa ſapia q̄ ṽe lr̄atos facit. Nā ipe eſt ṽbū dei et dei ſapia. Cōpa
rat ſe alpha./ q̄d īterptaẗ petere. vt doceat ꝙ ab ipo petēda ē ſapia. ſicut dr̄ Jaco. i.
Compat ſe vocalibꝫ. q2 ad h̄ venit vt nos vocaret ad regnū. Itē q̄a ipe ē ille liber. ī
q̄ mute vl' liq̄de nō ſunt lr̄e. Itē ꝑ duo marīe vocat nos. ſ. ꝑ cōſideratōem pricipij
noſtri. et ꝑ memoriā finis nr̄i. Jō ſe ꝯpat illis lr̄is: q̄ extreme ſunt et finales. Item
grecis lr̄is et nō hebreis. q̄a ad lr̄am ſapia icepit a grecis. Itē vt doceat nos./ ꝙ nō
ſolū theologica./ ſʒ etiā ſapia ꝑphica a dño deo ē. Eſt ad hec notādū: ꝙ hec lr̄a a tri
angularꝫ ē. hec lr̄a o. rotūda. Et hec lr̄a a ſignificat fidē triplicatā. ſ. de tribꝫ ꝑſonis
in vnitate ſube. ſic' a. vna eſt lr̄a. ſʒ tn̄ triangularꝫ. Vl' etiā iſti tres anguli ſignificāt
fidē ſacramētoꝝ. teſtamētoꝝ. articl'oꝝ. Hec ṽo lr̄a. o. q̄ rotūda ē et circularꝫ./ ſignifi
cat ꝑfectōem. Quid ē ḡ virga. vel virga virgo./ niſi btā ṽgo ꝑfecta ī fide: Et nota ꝙ
q̄a magna res nō p̄t ſufficiēter ꝑbari ꝑ vnū teſtē. et btā ṽgo deſcēdit nō ſolū de ſina
goga./ q̄ ſigt iudeā. ſʒ etiā de gētilitate ꝑ raab hiericontinā. et ruth moabitidem. In
h̄ noīe duplici./ virga virgo. a. ſumiẗ a balaam gētili: q̄ ꝑphetādo dixit inter cetera
Nūe. xxiiij. Cōſurget ṽga de iſrl' et cōfringet oēs duces moab. Sed. o. ſumiẗ ab
yſaia iudeo dicente Jſa. vij. Ecce virgo cōcipiet ⁊c̄.
Itē notandū./ ꝙ cū ꝑpheta poſuerit virgā ſimpliciter et ſine adiūcto: volēs ꝑ virgam I
intelligi beatam virginē. ⁊ dixerit [Egredietur ṽga] ſine aliquo adiuncto. perfe/
Nota modū loq̄n di ſacre ſcpture — ctā ṽgā voluit ītelligere. Cōſuetudo ē ſcripture ſacre./ ꝙ q̄tiēs facit methaforā: de
q̄libet ꝑfecto ad aliq̄d irrōnale vl' ad rē inaīatā. ſi res illa enūcieẗ ī generali noīe: in
telligēda ē res ꝑfectiſſima ī ſuo genere. Verbi grā. Nō oīa lilia: nec oēs roſe ſunt
eiuſdē pulcritudīs vel odorꝫ. iō cū dr̄ [ſicut liliū īter ſpinas] vl' [q̄ſi roſa plātata in
hierico] et hmōi. intelligēdū eſt de pulcerrimo lilio. ⁊ de roſa ſūme pulcritudīs.
Nota — Itē notandū ꝙ ſꝑ in methafora de imꝑfectꝫ apponiẗ aliq̄d q̄d bonū iminuat: vl' ma
lū inſinuet. vt cū dr̄ Jſa. lvi. Canes muti nō valētes latrare. Vel colūba ſeducta
Oſee. vij. et hmōi. Ergo cū dr̄. [Egredieẗ virga ⁊c̄.] Nō debet intelligi de ṽga cur
ua: vel aſpera: vel rugoſa: vl' arida: et hmōi ſʒ de viridi plana: rotūda. et huiuſmodi.
q̄ ꝑꝑetates ī ſe habeat ſupi⁹ aſſignatas.
Hec eſt vna de virgis./ quas iacob. id ē. de⁹ pater Geñ. xxx. decorticauit. ſ. a cortice ori
ginaẗ. et tūc apparuit cādidiſſima. q2 puriſſima. Hoc habuiſti ſup. c. xvij. A. de ar/
bore nabuchodonoſor. Alie due q̄ decorticate fuerūt./ ſūt hieremias et iohēs bapti
ſta. Ideo dictū eſt Treno. i. Egreſſus eſt a filia ſyon oīs decor ei⁹. ſ. a btā anna. vt
ſup. c. xviij. D. de ligno.
Hec ē virga./ ſup cuius ſūmitatē iacob moriēs deum dr̄ adoraſſe./ ꝯuerſus ad lectuli
Joſeph⁹ — cap. Geñ. xlvij. ¶ Nota ꝙ in textu biblie nō legiẗ illō. ſʒ ioſeph⁹ et mgr̄ ī hiſtorijs
dicunt. ꝙ ſup virgā. et fuit hec ṽga ſcḋm q̄ſdā ſceptrū ioſeph. nō ꝙ iacob adorauerit
ſceptrū ioſeph. ſʒ forte tenebat ſceptrū dū iuraret ei ioſeph. ⁊ potuit eſſe ꝙ innixus
ſceptro adorauerit deum.

Hec eſt virga moyſi./per quam fecit ſigna in egipto.et ad quā in omni neceſſitate re currebat.quia chriſtus per mariā mirabilia fecit in mundo.
Hec ē virga paſtoral':q̄ moyſes gregē ſuū minauit ad īteriora deſerti.q: ſicut oues re gente virga minant̄.ſic exēplo marie corrigūt̄ mores fideliū .et q̄ſi q̄dā ordine ꝯpo nunt̄. Propter h̄ orat dn̄m micheas ī fine. Dn̄e deꝰ nr̄ paſce ppl'm tuū ī ꝟga tua ꝛc̄. Itē Exo.iiij.dixit dn̄s moyſi. Quid ē qđ tenes in manu tua .Rn̄dit moyſes. Uirga. In h̄ notat̄./ꝙ hec ꝟga teneri deb; ī manu ꝑ ſilitudinē opeꝝ. nō ī ore tm̄ ꝑ innocatōe; ꝛ laudē.vl' ī corde ꝑ fidē q̄ ſine opibꝫ mortua ē. Seq̄t̄.[Et dixit dn̄ſ moyſi. Proijce illā in terrā. Proiecit et ꝟſa ē in colub ꝑita vt fugeret moyſes. Di xitq; deꝰ. Extēde manū tuā et apphende caudam eius. Extēdit ꝛ tenuit verſaq; eſt in virgam.]
Itē de hac ꝟga p̄cepit dn̄s moyſi Exod.iiij. Uirgā iſtā ſume ī manu tua ī q̄ facturꝰ es ſigna. Et paulo poſt legit̄.ꝙ portabat rediēs ī egiptū ꝟgā dei ī manu ſua. Hec igit̄ virga verſa in colubrū:dracones egiptioꝝ deuorauit. Exo.vij. Quia cū ma ria chriſtū induit carne./q̄ ſilis erat peccatrici./hereſes q̄bꝫ impij egipto.i.mundo il ludebāt:cū ꝟtute ſue ꝓlis.cū exēplo ſue ſctitatis deleuit. Qđ impletū ē qn̄ ipa cum filio ingrediēte egiptū:oīa idola corruerūt.ſicut p̄dixerat Iſa.xix. Uel aliter. Be ata virgo./ore apto ad filiū exorādū:deuorat ꝛ ānihilat ſerpētes. i.aſtutias demo nū et tēptatōnū:aīas venenātes. Un̄ dictū ē ſerpēti Gen̄ iij. Ipa ꝯteret caput tuū Uel etiā tūc deuorat ſerpētes.i.aſtutias demonū tēptātiū.qn̄ facit cū tēptatiōe ꝓ uētū. Iuxta illđ p̄s. Dīs ſapia coꝝ deuorata ē. Et hic notandū ꝙ hec ꝟga q̄nq; dicit̄ virga moyſi q̄nq; ꝟga aaron vt ī h̄ loco. Un̄ q̄dam dicunt ꝙ alia fuit virga
Petrꝰ mā ducator — moyſi.alia virga aaron. Sed petrꝰ māducator dicit:ꝙ verꝰ credit̄ ꝙ eadē ꝟga fu it vtriuſq;.
Item hac virga ꝑcuſſit moyſes aquā fluminis corā pharaone et ſeruis eiꝰ.et verſa ē aqua in ſanguinē.et piſces q̄ erant in flumine mortui ſunt. Exod.vij. Similiter ꝛ maria p̄cibꝫ ſuis meritis ꝛ exēplis :cōuerſis peccatoribꝫ:et maxime dilectoribus ſuis:mundanas et carnales delectatōnes q̄ cito p̄terfluūt vt aqua: cōuertit in abo minatōnē et amaritudinē quaſi in ſanguinē:quē nemo p̄t bibere. et ſic moriunt̄ pi ſces fluuiales.i.vane curioſitates
Itē hac ꝟga extēſa ꝑcuſſit aaron puluerē terre Exo.viij.et facti ſunt ciniſes in hoībꝫ et iumētis.ꝛ oīs puluis terre ꝟſus eſt in ciniſes ꝑ totā terram.
Item hac virga extēſa in celū a moyſe Exod.ix.dedit dn̄s tonitrua ꝛ grandinem ac diſcurrētia fulgura ſuper terram egipti ꝛc̄. In q̄ innuit̄ ꝙ virga hec incutit timo rem q̄buſdam ſuperbis./qui deū nō timent niſi qn̄ tonat et fulgurat.ꝛ eos exter ret dans grām cogitādi mala ſua.quod p̄cipue fit qn̄ cōſiderant q̄ꝫ grauiter ipa pu nita ſit in filio:licꝫ nunq̄ꝫ peccauerit. Un̄ et ſymeon ei p̄dixerat. Tuā ipiꝰ animā ptrāſibit gladiꝰ. Nam ſi in viridi ligno fiunt hm̄ōi./in arido q̄d fiet. Luc.xxiij.
Item hac virga extenſa ſuper terrā egipti Exo.x.ventus vrens leuauit locuſtas.que deuorauerūt omnē herbā terre.et omnia poma arborū.et nihil viride reliquerunt. Per hm̄ōi virorē deſignant̄ dotes:et corporū pulcritudo .que cito tranſeunt. q̄a forma bonū fragile eſt.et ſepe a locuſtis ſupbie ſiue luxurie deuorantur. Sed bea ta virgo dans gratiā cogitādi ./ꝙ fallax gratia et vana eſt pulcritudo. Prouer. ī fi. et ꝙ omnis viror exterior citius marceſcit. et ꝙ fructus bonorū operū a vana glo ria facile deuorant̄.iuuat multos vt hec omnia paruipēdant. De ſunt locuſte que habent ſup ſe regem angelū abyſſi. Apoca.ix.
Item filijs iſrael recedentibus ab egipto. Exod.xiiij. et artatis hinc a mari :hinc a montibus .hinc a pharaone. Ab ante ſiquidē erat mare./quod non poterat trāſ uadari.a latere montes excelſi ./qui nō poterāt tranſmeari.a poſteriori pharao ar matus cū elect; :et armat; vniuerſis p̄ncipibꝫ ſuis.qui non poterant declinari. et ꝑ plexis et deſperantibus poſſe euadere :extēſa eſt virga ſup mare.ad cuiꝰ eleuatōe; diuiſum eſt illud mare.et ꝑ ipm ſicut ꝑ aridā ſtatim facta eſt via.

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Mūdus mare ru/ brum

Moraliter. Mare rubꝝ: mūd⁹ ſanguinolēt⁹ vicijs et pctis. Mōtes/ difficiles erūne
et miſerie hui⁹ mūdi. q̄ mltos n̄ ſinūt pniaꝫ aggredi. Pharao pnceps et egiptij. di
abolus/ ptātes aeree ⁊ hoīes mali. Sed ab oībȝ p adiutoriū ṽge nr̄e ſperātes i eā
facile poſſum⁹ liberari. Et ppt̄ h̄ exēplo moyſi i oī neceſſitate recurrēdū eſt et refu
giendū ad eā. ¶ Itē moraliter. Per mare rubꝝ/ deſignat̄ vera ɔtritio et amara/
et recogitatōe pcedentiū pctōꝝ. q̄ ſanguies appellant̄. ibi. Libera me de ſanguibȝ
de⁹ ⁊c̄. Et dꝫ h̄ mare diuidi: vt amaricemur p ɔmiſſis ⁊ omiſſis. p carnalibȝ ⁊ ſpūa
libȝ pctis. p ſubſtātia et circūſtātijs pctōꝝ. Vel diuiſio marꝭ/ ē p grām virge nr̄e/
diminutio tēptatōis. qđ fit qn̄ p adiutoriū ipi⁹ interdicit̄ flāma ignis. Sꝫ nō ſuf
ficit vt pctā vl' demones q̄ ſunt egiptij ſubmergāt̄ p ɔtritōeꝫ/ niſi etiā eoſdē ad lit⁹
eiecerꝭ p cōfeſſiōeꝫ. Vn̄ ibidē ſeqt̄. Et filij iſrl' viderūt egiptios mortuos ſup lit⁹ ma
ris ⁊c̄. Iſti enī egiptij pus ſubmerſi i amaritudīe ɔtritōis. oīno moriūt̄ eiecti q̄ſi
ad litus virtute confeſſiōis.

Hec ē ṽga moyſi: q̄ pcuſſit petrā Exod. xvij. et Nūeri. xx. Et fluxerūt aq̄ ita vt bibe
ret ppl's et iumēta. Petra chriſt⁹. i. Chor. x. Petra aūt erat chriſt⁹. Duricia hui⁹
petre/ rigor ſiue ſeueritas iuſticie diuie. Ipe aūt nūq̄ȝ ita ſeuer⁹ aut dur⁹ ē erga pec
catores/ q̄n effundat aq̄s grāꝝ vl' indulgētie. ſi hec virga ipm tetigerit pia orōne.
Propter h̄ dr̄ Nūeri. xx. Cū moyſes eleuaſſꝫ manū/ pcutiēs ṽga bis ſilicem/
egreſſe ſunt aq̄ largiſſime. i. copioſa fluēta miſicordie. ita vt biberet ppl's. i. rati
onabiles. et iumēta. i. iumētini ⁊ brutales. Sed hec petra chriſt⁹ videlicꝫ. ab hac
virga q̄ſi bis tāgit̄. cū pmit⁹ puritas ṽginal'/ et ſcđo dignitas maternal': ipi i pctibȝ
a mr̄e repſentat̄. Et ppt̄ h̄ dicit ei fili⁹ Cāt. iiij. Vulneraſti cor meū ſoror mea ſpō
ſa. vulneraſti cor meū. Et hec duplex vulneratio/ ē iſtius petre gemīa pcuſſio. Vel
q̄ſi gemīa pcuſſio/ ſunt orō ad prēm. ⁊ ad filiū iuſſio. Vn̄ dicim⁹ mr̄i. Ora prēꝫ. iu
be natū ¶ Et nota q chriſt⁹ bn̄ dicit̄ ſilex a ſilēdo. Nō enī ſilet/ licꝫ bn̄ videat ma D
la nr̄a/ ſꝫ ineternū nō ſilebit. ſicut dicit ps. Vn̄ dicit Iſa. xviij. Ego q̄eſcā et cōſi
derabo i loco meo. ſ. in miſicordia ⁊ pace. q̄a in his fact⁹ eſt loc⁹ ei⁹. Sicut me
ridiana lux clara ē ⁊c̄. Eodē. xlij. Tacui ſp ſilui patiēs fui. ſic parturiēs loq̄r.

Petr⁹ mā ducator

Aliter. Sicut dicit Petr⁹ mādu cator. petra iſta/ ſigt̄ duriciā cordis hūani. qđ q̄ſi i/
flexibile eſt. et maxime ad obediēdū pp̄ter q̄ndā q̄ſi libertatē ingenitā hūano aīo/
vt peſſe velit: nō ſubeſſe. Sed hāc duriciā ṽga iſta exēplo ſuo pcuſſit. cū diuie vo
lūtati tā facile obediuit rn̄dens. Ecce an. dn̄i ⁊c̄. cui⁹ ppriū ē obedire. Aliter. Tūc
hūani cordis duricia virga iſta pcutit̄. cū pctōr indurat⁹ reſpectu grē miſicordie
ab ea tāgit̄/ vt ab ipo fluāt riuuli lacriāꝝ. ¶ Aliter Per hāc virgā interrupit dn̄s pe
trā. i. hūani cordis duriciā in heremo. i. in pctōre ifructuoſo. pleno feris. i. mon
ſtris pctōꝝ. q̄ duricia iterrupta adaquat pctōres. i. reficit aq̄s lacrimaꝝ. q̄ pио
cant aq̄s grāꝝ. Vn̄ dicit penitēs. Potū meū cū fletu miſcebā. Velut i abyſſo ml'/
ta. q̄ſi di. Multū habēt vnde flere debēt. Hiere. xvij. Prauū ē cor hoīs ⁊c̄.

Itē notandū q ſeptē ſpeciales vtilitates facit virga. et de ſeptē virgis ſpecialiorē fa/ A
cit ſcriptura mentionē.

Septem vtilitates virge

- De prima legit̄ Hiere. i. que dici poteſt virga hieremie.
- De ſecunda ionathe. i. Regū. xiiij.
- De tercia moyſi. Exodi. iiij.
- De quarta aſſueri. Heſter. iiij. v. et. xv.
- De quinta aaron. Numeri. xvij.
- De alijs duabus Zacha. eiuſdem. xi.

Septem ſpēales ef fect⁹ ma rie

In his ſeptē notant̄ ſeptē ſpeciales effect⁹ ⁊ vtiles q̄ repiūt̄ i ṽgīe. ⁊ pn̄t h̄ mō notari
Prima dicitur virga vigilans ſiue vigiliarū/ ſm duplicem lr̄am. Virga vigilans.
id ē. ad vigilias excitans/ eſt beata virgo. Siquidem cum virga ſolent excitari
clerici ſomnolenti ad eundū ad ſcolas. vel in ipis ſcolis dormitantes. Unde Pa/
rabolaꝝ. xxij. Stulticia colligata eſt in corde pueri. id eſt. in corde puerili.
et virga diſcipline fugabit eam. Videns enim deus infantile eſſe totum gen⁹
humanū. et q morā faciente ſponſo/ dormitauerūt omnes et dormierunt. vt dr̄

Mat. xxv. Dormitãt enĩ freq̃nter peccãtes et reſurgẽtes. dormiũt pctã ↄtinuãtes·
obdormiũt obſtinati et in pctis moriẽtes. Uidẽs inq̃m h̃ deꝰ miſit nob virgã vi/
gilãtẽ. i. btãm v̈ginẽ. vt pcibꝫ ſuis meritꝭ et exẽplis : excitaret nos a ſomno pcti. qḋ
ſepe fit meditãdo de ea. ipam orãdo. amãdo. et ei ſuiẽdo. Nullꝰ enĩ p alicuiꝰ ſancti
meritũ excitabit̃ niſi p eã excitet̃. Ipa enĩ illis q̃s diligit./ v̈ga ẽ diſcipline. h̃ ẽ. cui/
gilatõis. pcurãs nobis q̃nq̃ꝫ p filiũ : diſciplinã p̃ſentiũ flagellorũ : ne ppetua ĩcurra
mus. Uñ Sap. x. Certamẽ forte dedit illi vt vinceret ꝛc̃. Quere li. ij. prĩ. i. cã. xxxvi.
Et nota q̄ poſtq̃ꝫ dixit hieremias [vidiſſe ſe virgã vigilãtẽ] ſtatim ſubdit [videre
ſe ollam ſuccẽſam ab aq̃lone] q̃a qui nõ euigilauerit ad hanc virgã. caſurꝰ ẽ in ollã
ſuccenſam. videlicet in gehennam. O
Scḋa ẽ v̈ga ionathe. in cuiꝰ ſũmitate guſtauit mel. ꝛ illumĩati ſunt ocl'i eiꝰ. i. Regũ
xiiij. Poſtq̃ꝫ enĩ euigilauerit q̃s./ neceſſe ẽ illi ocl'os apire vt lumẽ recipiat. Iona/
thas ĩterp̃tat̃ donũ colũbe : q̃ habꝫ gemitũ p cãtu. ꝛ eſt penitẽs ex dono ſp̃ũſſcti p
pctis ingemiſcẽs. Uirga mellea./ v̈go maria : mellita pietate : caritate : benignitate.
Apponas ḡ ſepiꝰ ori tuo virgã iſtã. ipam orãdo : laudãdo : bñdicẽdo : ↄfitẽdo : eius
magnalia p̃dicãdo. ꝛ illḋ ſepiſſime recitãdo. O clemẽs. O pia. O dulcꝭ maria. Et
ſic q̃nq̃ꝫ ſentire poteris melleã eiꝰ dulcedinẽ. ꝛ illumĩabũt̃ ocl'i tui interiores. i. itel
lectꝰ ad ↄg̃ſcendũ. affectus ad diligẽdũ mr̃em et filiũ ſuũ. Sed nota q̄ ĩ ſũmitate
virge guſtauit ionathas illḋ mel. q꜡ matutinis ꝛ ↄpletorio : que ſunt q̃ſi duo extrẽa
ſeruitia q̃ impẽdunt̃ mr̃i et filio ĩ die naturali. freq̃ntiꝰ q̃ri ſolet ꝛ ĩueniri deuotio.
Si igit̃ deſideras ſciã illuſtrari ab illumĩatõe. i. btã v̈gĩe. pus ſurgẽdũ eſt a ſomno
peccati. iuxta illḋ Eph. v. [Surge q̃ dormis] i. euigila [et exurge a mortuis] i. a
peccatꝭ [ꝛ illumĩabit te chriſtꝰ] pcibꝫ matris ſue. Aliter. [Fauꝰ mellis] chriſtus.
in q̃ eſt cera hũanitatꝭ et mel diuinitatis. quẽ ſi huiꝰ v̈ge ſũmitas tetigerit. qḋ fit q̃n
glioſa virgo iubet natũ et exorat p̃rem. Q꜡ enĩ facta ẽ mater dei : ſũma dignitas ꝛ
ſũmitas eſt huius virge./ tetigerit ip̃m in quã interpellãdo p te. ſtatim a chriſto ĩ vir
gã./ et a v̈ga ad te melliſlua ſuauitas diſtillabit./ et illumĩabũt̃ ocl'i tui. i. intellectꝰ et
affectꝰ vt ip̃am cognoſcas et diligas. Ideo dicit̃. [Guſtate et videte q̃m ſuauis ẽ
dominus] i. filius. et domina. i. mater.
Tercia virga moyſi. Poſt euigilatõeꝫ et illuminatõneꝫ./ neceſſe ẽ a ſordibꝰ emũdari. ꝛ P
ad h̃ neceſſaria eſt virga moyſi. q̃ tãgit petrã. i. cordis duriciã. vt fluãt lacrime ad la
uandũ criminũ macl'as. Hoc habuiſti paulo ſup̃ K.
Quarta eſt virga aurea aſſueri. de q̃ Heſter. iiij. dicit ip̃a heſter. [Oẽs ſerui regis : et
cũcte q̃ ſub ditõe eius ſunt norũt pꝛuĩcie. q̄ ſiue vir ſiue ml'ier nõ vocatus interius
atriũ regis intrauerit. abſq̃ꝫ cũctatõe ſtatim interficiat̃. niſi forte rex aureã virgam
ad eum tetẽderit p ſigno clemẽtie. atq̃ꝫ ita poſſit viuere.] Et hec eſt reſp̃õſio heſter
ad mardocheũ. Aſſuerꝰ ſignificat chriſtũ. q꜡ aſſuerꝰ ĩterp̃tat̃ beatitudo. et ad xp̃m
ĩgredi et ip̃m videre btitudo ẽ. Uirga aurea./ ĩ cuiꝰ ↄductu ad chriſtũ ĩgredimur. ꝛ
mediãte q̃ videt̃./ v̈go maria ẽ. q̃ nõ ḋr fuiſſe deaurata q̃ſi p exteriorẽ apparẽtiã./ ſed
aurea p verã v̈tutũ exiſtentiã. Eſt enĩ q̃ neq̃ter ſe hũiliat. Eccĩ. xix. Sꝫ ip̃a fuit hũi
lis intꝰ ꝛ extra. Sic ꝛ de aliĩs v̈tutibꝫ./ q̃ ſignt̃ ĩ auro. Et fabricata ẽ hec virga ma
nu celeſtis ſapiẽ q̃ſi de triplici auro. De auro offir. de q̃ legit̃. iij. Regũ. x. De auro
arabie. de quo in p̃s. De auro euilath. de q̃ legit̃ Geñ. ij. Offir interp̃tat̃ ĩfirmitas
vl' herboſa. ꝛ ẽ v̈gitas vĩres ĩ carne ĩfirma. q̃a virgitas ḋr q̃ſi viror genitꝰ. Sꝫ eiꝰ
v̈gitas fuit aurea. i. ſolida ſic auꝝ. a cuiꝰ ꝓpoſito nl'la titubauit ꝓmiſſiõe angelica./
ſꝫ ↄſtãter r̃ndit. Q̃m virũ ñ ↄg̃ſco. Auro arabie. Arabia ĩterp̃tat̃ hũil' vl' occidẽtal'
hũilitas. q̃ marie naſcit̃ et ↄſideratõe ſui occaſus. Marie ſiq̃dẽ ꝛ eiꝰ filio datũ ẽ a
magis : de auro arabie ad l'raꝫ. q꜡ tal' hũilitas valde placet ꝛ filio et matri. Auro eui
lath : caritas eſt. q꜡ euilath ĩterp̃tat̃ parturiẽs. et deſigt caritatẽ. a q̃ bona cũcta pce
dunt velut filij a matre parturiẽte. Et dicit̃ aurũ terre euilath eſſe aurũ optimum
Geñ. ij quia glioſa virgo p̃cipuã habuit caritatẽ. Eſt igit̃ aurũ offir bonũ. aurum
arabie melius. ſed aurũ euilath optimũ.
Hec tria. ſ. virgitatẽ. hũilitatẽ ꝛ caritatẽ ḋꝫ hr̃e heſter. i. fidel' aĩa a mũdi aſpectibꝫ ſe/ Q

Maria mellita

Christꝰ fauꝰ mell'

gregata.q2 heſter interp̄tat̃ abſcōdita.q̄ vult ingredi ad veꝝ aſſueꝝ exorādū. Sed
Aīa volēſ exorare chriſtum — exēplo illi⁹ heſter p⁹ ieiunādū ē illi a triplici ↄcupia mala: q̄ſi tribꝫ diebꝫ.ſ. corde a
mal' cogitatōibꝫ. ore a p̄uis locutōibꝫ. manu a p̄uis opibꝫ. Et h̄ ieiuniū dr̄ tridua/
nū.q2 ſic r̄cipit aīa illuſtratōez ꝟtutū q̄ dies ſunt. Vn̄ ibidē ſeq̄t̃ in textu capl'i q̄n
ti. D, die tercio iduta ē heſter regalibꝫ veſtimētꝫ [i. ornatu ꝟtutū. vl' fide ſpe et ca
ritate.] q̄ ſunt veſtes regie. ſicut dicit ibi glo. Et p hūc modum retractari ſniam īpe
trauit mortꝫ datā ꝯ iudeos [i. ꝟe ꝯfitētes.] Et ſic recōciliat⁹ eſt ppl's iudeoꝝ mor
ti deſtinatus mediāte ꝟga aurea. et hoſtꝫ eoꝝ aman [i. diabol⁹] [ſuſpēſus ꝛ interfe
ctus] Que.ſ. recōciliatio deſig̃ta ē p h̄ q̄d ibi legit̃. [Qd̄ cū vidiſſet aſſuer⁹ heſter re
ginā ſtantē. placuit ocul' ei⁹. extēditqꝫ ꝯ eā virgā aureā quā tenebat manu. q̄ acce/
dēs oſculata ē ſūmitatē virge ei⁹.] [Virga aurea] ꝟgo maria [heſter] fidel' aīa. [ſū/
mitas virge auree] excellētiſſima dignitas marie: ex h̄ ꝙ facta ē mater dei. Hāc ſū
mitatē deoſculat̃ q̄ſq̄s de tāto p̄uilegio marie ꝯgtulat̃. Et q̄ſq̄s ſibi p̄cauet ne per
īpm mr̄ miſcdie offendat̃. Aut ſi īpā forte q̄quo mō offēderit: ſatagit quō ei recō/
ciliet̃. Oſculū eni ſignū ē dilectōis: ex q̄ ꝯgtulatio. ſignū ē etiā recōciliatōis et pacꝫ
Hoc igit̃ exēplo euidēter oñdit̃. ꝙ null⁹ ad illam beatitudinē q̄ chriſt⁹ ē. p̄ualet in
trare niſi ſit in cōductu huius virge.

Item maria virga

Aurea angel' et beatis. q̄ reginā vident in decore ſuo
Maria virga — Lignea hoibꝫ mūdanis: q̄bꝫ attulit fructū vite. q̄a lignoꝝ eſt ferre fructum.
Ferrea malignis hominibꝫ et ipis demonibꝫ. q2 p eam infringunt̃ capita iniq̄ꝝ. Vn̄
in p̄s. dicit̃ chriſto. In ꝟga ferrea tāq̄ vas figuli ꝯfringes eos.

Quita ē virga aaron. q̄ ad dirimendā ꝯtētōem: quā q̄dā mouebāt ꝯ moyſen ꝛ aaron R
frōduit: floruit: et fructū fecit. Virga aaron. virgo maria. h⁹ ꝟge frōdes. boni mo
res. flores: virtutes. fruct⁹: bone opatōes. Siq̄dem hec virga pepit amigdala. q̄ ſūt
cibꝫ infirmātiū. q̄a pietatꝫ opa chriſto q̄ dicit. [Infirmata ē in pauptate ꝟt⁹ mea]
de ppa ſuba exhibuit. nec ceſſat vnq̄ mēbrꝫ ei⁹ hmōi opa miſcorditer exhibere.

Aliter [Virga aaron] brā ꝟgo. q̄ inſtar illi⁹ virge aride ſine humore viril' ſemis pe/
perit amigdalū. i. genuit chriſtū. Que.ſ. ꝟga floruit ꝯſentiēdo. fronduit gignēdo.
fructificauit pariēdo. In amigdalo tria. Cortex fragil' et q̄ſi larual' et dformis. hu
manitas. cui in paſſiōe n̄ fuit ſpecies neq̄ decor. ſꝫ tūc reputat⁹ ē vt leproſus. Iſa.
liij. Teſta dura. deitatꝫ ſoliditas. Nucle⁹ dulcꝫ. cibꝫ īfirmoꝝ. i. ꝟe penitētiū dicētiū
cū ppha hieremia. xvij. Sana me dn̄e et ſanabor. Sꝫ plena refectio angeloꝝ q̄ fru
unt̃. Et hic nucleus homines paſcit in ſacramēto altaris.

Aliter [Virga aaron] ꝟgo maria. circa quā virgā. magna magni notat̃ figura ſacra
mēti. Fuit ei hec ꝟga aaron ſūmi ſacerdotꝫ. ꝛ ſm̄ Iſa. xi dr̄ ꝟga yeſſe. a q̄ imedia/
te ortū habuit tribꝫ regia. q2 yeſſe fuit pater dauid. ad p̄figurādū ꝙ maria erat illū
paritura q̄ ē rex ꝛ ſacerdos. Vn̄ cū dixiſſꝫ p̄s. q̄ſi loq̄ns xp̄o. virgā ꝟtutꝫ tue emit/
tet dn̄s ex ſyon. paulo poſt ſubiūxit. Tu es ſacerdos īeternū ꝛc. De hac virga dic
Aug⁹ in ſermōe — Aug⁹ ī q̄dā ſmōe de incarnatiōe. Virga hec ptulit q̄d an̄ nō habuit. nō radicata
plātatōe. nō defoſſa ſarculo. nō aīata ſucco. nō fecūdata ſemiario. Et cū illis deeſſet
vniuerſa iura nature: ptulit virga q̄d nec ſemie ſuggeri potuit nec radice ꝛc. Et h̄
dicit ꝯtra iudeū q̄rentē quō virgo pepit. Pepit autē hec ꝟga ſup̄ naturā. ꝛ ꝯ natu/
rā. i. ꝯ ſolitū curſum nature. et nō ſimpliciter ꝯ naturā. q̄a ſicut dicunt q̄dā magni
Iſidor⁹ — theologi. et bn̄. Nihil naturali⁹ ē nature q̄ obedire ordiatōi creatoris ſui. Vn̄ Iſi.
li. xi. ethimo. c. iij. vbi differit de portētis. Nō ſunt ꝯ naturā: q̄ diuia volūtate fiūt.
Aug⁹ — cū volūtas creatorꝫ ↄdite cuiuſq̄ rei natura ſit. Aug⁹. xxvi. ꝯtra fauſtū. id ē cuilibꝫ
rei naturale q̄d ille fecerit a q̄ ē ois mod⁹ numer⁹ ꝛ ordo nature. Vn̄ et legit̃ Apo.
iiij. Tu creaſti oīa. et ppt̃ volūtatē tuā erāt ꝛ creata ſunt. Pepit inq̄m amigdala vl'
nuces: ſic dic̄ alia trāſlatio. p q̄ vicꝫ amigdala vl' nuces. ſignt̃ mltoꝝ iuſtoꝝ milia.
Chriſtus amigdalū — q̄s ad vite nouitatē ſuo q̄tidie ↄuertit exēplo. Vel p nucē aut amigdalū: chriſt⁹. in
cui⁹ pſona triplex ſba. Cortex amar⁹. caro q̄ paſſa ē amaritudīes paſſiōis. Nucle⁹
dulcꝫ. aīa ī q̄ fuit dulcedo fruitōis. nā fuit ſimul ī vnū viator ꝛ ꝯphēſor. Vn̄ dicit.

Prouidebã dñm in ↄſpectu meo ſp. In teſta diuitas vtriqꝫ vnita. in q̃ foꝛtitudo ĩ
ſupabilꝭ que abſcõdita fuit in paſſiõe. Abac. iij. Propter h̃ igiꝭ appellat Iſa. xi. hãc
ỽginem virgam./ vt nos trãſmittat ad hanc figurã.

Sexta virga ⁊ ſeptima habenꝭ Zacha. xi. vbi ipe dicit. Aſſumpſi mihi duas virgas.
vnam vocaui decoꝛẽ. ⁊ aliã funiculũ. et paui gregẽ. Et paulo poſt. Et tuli virgam
meã que vocabaꝭ decꝰ ⁊c. Ecce ꝙ altera de virgis iſtis appellabaꝭ ⁊ decoꝛ et decꝰ.

Decoꝛ dꝛ Decoꝛ dꝛ q̃ſi decꝰ coꝛdis. ⁊ ſignat ỽtutes internas et interioꝛẽ pulcritudinẽ. Et
hec virga diſciplina ẽ. ſ. oꝛdinata moꝝ correctio. ſꝫ virga coꝛrectõis debꝫ egredi de
radice yeſſe. qđ interp̃taꝭ incendiũ. hoc eſt. de timoꝛe incẽdij gehẽnalis. et de amo
re ſupni incendij qđ eſt caritas. qꝛ ꝓpter timoꝛẽ ſuppliciorũ: et deſideriũ gaudioꝝ
Decꝰ dꝛ debemꝰ coꝛrigere. Decꝰ dicꝭ q̃ſi dei cuſtos. qꝛ q̃ habꝫ oĩa hec ſup̃dicta./ nõ reſtat
niſi vt deũ ſibi cõſeruet et ſe deo. ⁊ iſta virga ſilꝛ eſt diſciplina. De p̃mo pabo. xxvij.
Qui cuſtos eſt dñi ſui gl̃ificatur. De ſcđo. Foꝛtitudinẽ meam ad te cuſtodiã. De
vtroqꝫ maria loq̃ns de dilecto Cañ. iij. Tenui eum nec dimittam.

Septima virga dicꝭ funiculꝰ. quo terra ſolet mẽſurari. Unde p̃s. Diuiſit eis terrã ĩ S
funiculo diſtributõis. Eſt autẽ terra quadꝛuplex quã debemꝰ iuſte menſurare.

Terra quam cernimus. ſ. terra materialis.
Quadruplex tra — Terra quam gerimus./ nr̃m coꝛpus.
Terra quam querimus./ padiſus.
Terra quam fugimus./ infernus. In terra enĩ quã geris./ q̃ntũ tibi mẽſuras de volu
ptate carnali./ tãtũ tibi mẽſuras de terra miſerie vꝭ inferni. Apocalꝭ. xviij. Quãtum
gl̃ificauit ſe et in delicijs fuit tãtũ date illi toꝛmẽtũ et luctũ. dꝛ de aĩa repꝛoba. Quã
tum etiã tibi mẽſuras de penitẽtia./ in terra quã teris. i. q̃ꝫdiu viuis in mũdo. tãtũ
tibi mẽſuras de gl̃ia et btitudĩe in terra quã q̃ris. i. padiſo. Unde chriſtꝰ. Scđm
mltitudinẽ doloꝝ meoꝝ ĩ coꝛde ⁊ coꝛpe meo. ↄſo. tue letificauerũt aĩam meã. Bea
ta aũt ỽgo./ qꝛ fere nihil ſibi mẽſurauit de coꝛpalibꝫ vꝭ đ terrenis. ſed mltũ đ pau
ptate. multũ de afflictõne et pnĩa. ideo totũ ſibi mẽſurauit qđ bonũ ẽ et iocundum.
Eſt igiꝭ p̃ma virga euigilatõis. Scđa illuminatõis. Tercia purificatõis. Quarta
recõciliatõis. Quinta gubnatõis. Sexta coꝛrectiõis. Septima cõmẽſurationis.
[Has aũt virgas poſuit iacob] i. deus pater [in canalibꝰ] i. in ſpeculis ſcptura
rum [vt ad aſpectũ eaꝝ cõcipiamus varios fetus. i. varios affectus virtutũ.

Hec eſt virga diuĩe ỽtutis. de q̃ ꝓpheta dicit filio dei. Uirgã virtutis tue emit. do.
ex ſyon. dñare in medio inimicoꝝ tuoꝝ. Qđ ſic exponiꝭ. O chriſte [dñs] i. pater
[emittet] i. extra mittet. hoc eſt. naſci faciet [ex ſyon] hoc eſt. ex gente iudeoꝝ [vir
gam virtutis tue] i. mariã. in qua et ꝑ quã mltis modis manifeſtabitur virtꝰ tua.
Per eã enĩ notã fecit dñs ĩ populꝭ virtutẽ ſuã. et redemit in bꝛachio ſuo pplm ſuũ.

Triplex vtꝰ dei — Et nota ꝙ virtus dei dicꝭ triplex. Potentia dei. mĩſicoꝛdia dei. vtꝰ a deo infuſa. T
De p̃ma dicꝭ. Exaltare dñe in ỽtute tua. Scđm h̃ maria dicꝭ virga virtutꝭ. qꝛ ĩ
ipa./ virtꝰ et potẽtia dei mirabilia opate ſunt. ſ. ꝙ deus hõ. verbũ caro. mater virgo.
et hmõi. Propter h̃ p̃dictũ fuit ei Lu. i. Uirtꝰ altiſſimi obũbꝛabit tibi. Scđm h̃ ſi
gnificata eſt ꝑ virgã aaron ĩ q̃ deꝰ fecit mirabilia in terra egipti et ĩ deſerto: put aſ
ſignatũ eſt ſup̃ A. De ſcđa. i. de mĩſicoꝛdia dicit p̃s. [In ỽtute tua] i. ĩ miſcđia:
q̃ marie ẽ vtꝰ tua. Uñ ĩ collecta. Deꝰ q̃ oĩpotẽtiã parcẽdo marie et miſerãdo ma
nifeſtas [Iudica me] Scđm h̃ maria ỽga ỽtutis. q̃a in ipa fecit nob miſcđiaꝫ ſu
mẽdo carnẽ ex ea. in q̃ ꝑ nob moꝛtuꝰ eſt. Uñ Lu. i. Per viſcera mĩſicoꝛdie dei no
ſtri. in q̃bꝫ viſi. nos oꝛiẽs ex alto ⁊c. Dãdo etiã mariã nob ĩ aduocatã ⁊ mr̃em miſe
ricoꝛdie ad impetrãdã nob mĩſicoꝛdiã. Quere li. ij. parti. i. cã. xvij. Scđm h̃ ſigni
ficata ẽ ꝑ virgã aureã aſſueri. quã extẽdit ad heſter Heſter. v. in ſignũ clemẽtie dãs
ei fiduciã impetrãdi. Sic et deꝰ nob donauit mariã./ vt ipa mediãte veniã gr̃am ⁊
gl̃iam a dño impetremꝰ. De tercia. h̃ eſt de virtute infuſa dicꝭ in p̃s. Ipe dabit ỽ
tutem et foꝛtitudinẽ plebi ſue. Sic optime fuit ipa virga ỽtutis. q̃a plena omĩ g̃
tia ⁊ ỽtute. Uñ dicta eſt [gr̃a plena] Lu. i. Et ſm h̃ ſignata ẽ ꝑ virgã aaron: que
germinauit: floꝛuit: fronduit. et amigdala pepit.

De theophilo

Seqtur [Dñare] i. dñaber [in medio inimicoꝝ tuoꝝ.] Aut eos ꝑ mariã ꝯuertendo ad iuſticiã. vt patet in theophilo. Aut puniẽdo ad vindictã. ſicut videre eſt ĩ apoſtata iuliano. Rõe ꝯuerſiõis pctõꝝ. dicit maria in ps. [virga directõis et virga regni dñi] q̃a in regnũ ſeculoꝝ dirigit penitẽtes. Rõe ꝟo punitõis dicit xps de ea Iſa. x. Virga furoris mei ꝛc. Sil'e habet Nũeri. xxiiij. i. ꝓphetia balaam. Cõſurget virga de iſrl'. et cõfringet oẽs duces moab ꝛc. Itẽ Iſa. xi. [Percutiet terrã ꝟga oris ſui] i. terrenos ꝑ mariã quã ipſe creauit. q̃ dicit. Ego ex ore altiſſimi ꝓdij ꝛc. Ecci. xxiiij. Hec ẽ virga ꝯſumptõis: cuiꝰ ſũmitate tetigit angelꝰ panes et carnes gedeonis. et aſcẽdit ignis de petra totũ ꝯſumẽs holocauſtũ. ſic legit Iudic. vi. Et tu. ſi hanc virgã manu tenuerĩ ꝑ ſiĩitudinẽ opeꝝ. et ꝑ diſciplinã q̃ virga eſt: tetigerit carnes tuas. i. te carnalẽ. exibit ignis caritatis de petra q̃ chriſtꝰ ẽ. et ꝯſumet ĩ te q̃cquid inuenerit ꝯſumendũ ꝑ adiutoriũ huiꝰ virge.

Petrus manducator

Hec ẽ virga ſuſtẽtatõnis. ſicut dic mãducator. quã ſenes deferũt ad ſe ſuſtẽtãdos. vt qd nõ poſſunt ꝓpa ꝟtute: faciãt adminiclo virge. Sic antiquꝰ dieꝝ Dañ. vij. cuiꝰ egreſſus ab initio a dieb9 eternitatĩ Mich. v. nõ poterat ꝑ ſe ſtare: ambulare: diſcurrere. eſurire. ſitire. aut hmõi: que nõ cõpetũt deitati. ꝛ ideo innixus ẽ huic virge. et ĩ ea incarnatus. ꝛ ab ipa portatꝰ. vt in carne quã de ipa accepat crucifigi poſſ; ꝛ mori. et ſic redimere mundũ.

Hec eſt virga defenſiõis. q̃ ſe debent fideles defendere a canib9. h ẽ. a morſib9 tẽptatõnũ. ſ. inuocãdo nomẽ eiꝰ. qꝛ ipa ẽ virga virtutis. Sꝫ ſi tm̃mõ habeat ĩ ore. ſicut illi habẽt q̃ eã tm̃mõ laudãt vl' ſalutãt. nihil opantes ad honorẽ eiꝰ. nõ bñ defendũt ſe ꝑ eam. Accipiat g̃ tripliciter. In corde ꝑ meditatõem ꝛ amorẽ. In ore ꝑ laudẽ ꝛ ſalutatõem. In manu ꝑ opatõeꝫ ꝛ opeꝝ ꝯformitatẽ. et ita erit vtiliſſima ad oĩmodã defenſiõem. Propter h dicit Mar. vi. Nihil tuleritĩ in via niſi virgã tm̃. i. mariã ꝑ iugem meditatõem ad defenſionẽ veſtrã. V

Hec eſt virga piſcatõis. qua. ſ. mediãte extrahũt piſces. i. hoĩes de luto aquarũ mltaꝝ. i. mũdanaꝝ et carnaliũ voluptatũ q̃ mlte ſunt. et q̃cũq; pctõres de ꝓfundo pctõꝝ ꝛ de mari. i. de amara dulcedie mũdi. qñ. ſ. exẽplo marie ꝯtẽnẽtes diuitias. paupꝫtatẽ amplexant. Linea q̃ ferrũ ꝟge adheret: totꝰ ꝓceſſus vite eiꝰ. Hamꝰ aduncꝰ. orõ eius. Laache gallice. i. ineſcatio. vniuerſa bona q̃ nob ꝑ eiꝰ miſcdiã miſtrãt.

Hec eſt virga ĩpugnatõis: q̃. ſ. mediãte ꝓijciunt. i. auctes ſcripture ſacre ſũpte d torrẽtib9 ſcripturaꝝ. i. de duob9 teſtamẽtiſ. Unde [de medio petraꝝ] i. duoꝝ teſtam̃torũ [dabũt voces] diſputatõem ſiue ꝑdicatiõeꝫ. Proijciunt inq̃m ad caſtella. i. ꝯ hereticos: q̃ aduerſus dei ſciam ſe extollũt. Vel aliter. Hac ꝟga mediatrice ꝓijcit dñs beneficia ſua ad nos. tanq̃ lapides viuos. vt ſibi capiat ꝛ vẽdicet hũani cordis arcem. et anime noſtre ciuitatẽ.

Hec eſt virga mẽſuratõis. que data eſt iohi Apo. xi. Uñ dicit [Datꝰ ẽ mihi calamꝰ ſiĩis ꝟge. et dictũ ẽ mihi. Surge ꝛ metire templũ dei ꝛ altare ꝛ adorãtes in eo ꝛc.] Et tu ſi vis ꝑtinere ad tẽplũ dei et altare dñicũ. neceſſe eſt tibi hac virga ꝑ imitatõnem mẽſurari. De menſuratõib9 quere Eze. xl.

Hec eſt virga directõnis ꝛ virga regni dñi. q̃ dirigit meritis: orõib9 et exẽplis. q̃tquot ingrediunt ĩ regnũ filij ſui. et ab ipa q̃rẽda ẽ ꝑ orõem directio et cõductus. vt ei dicat ſicut dicit filio. [Dirige me] o dña [in veritate tua. et doce me qm̃ tu es ſalꝰ et et ſaluatrix mea.

Hec eſt virga ꝯſolatõnis. de q̃ in ps. Virga tua et baculus tuꝰ ipa me ꝯſolata ſunt. [Virga] maria [baculꝰ] lignũ crucĩ. in q̃b9 duob9 paſtor reduxit ouẽ ꝑditã. ꝛ baculauit diabolũ. Quere titulo de cruce. Sic eñi deus: pr̃ dñi nr̃i ieſu chriſti: pater ẽ miſicordiaꝝ. et deus totiꝰ ꝯſolatõis. q̃ cõſolat nos in omni tribulatõne nr̃a. ij. ad Choꝝ. i. Sic et maria mater eſt miſicordie. ꝛ cõſolat nos in tribulatõib9 nr̃is. niſi peccata nr̃a ꝓhibeant bonũ iſtd a nobis. Hiere. v.

Hec ẽ virga odoratõnis. i. virga odorifera. q̃ q̃ſcunq; ꝑgrãm tãgit. odoriferos reddit. De q̃ dr Cañ. iij. Que ẽ iſta q̃ aſcẽdit ꝑ deſertũ ſic virgula fumi et aroma. ꝛc. Quere titulo de aromatib9 orti ꝯcluſi. pti. iij. Idõ dicit Ecci. xxiiij. [Quaſi libanꝰ

nõ icisus]. qđ ẽ rbus itegꝝ. [vaporaui habitatões meã]. i. illos q̃s inhabito ꝑ grãz.
Hec ẽ ỽga p̃dicatõis videlicz. q̃ sola valz p̃dicatoribꝫ ad portãdũ i via. Vñ Mar. vi. x
dixit dñs duodecĩ aplis. Nihil tulerit; i via nisi ỽgã tm̃. Qui ei hr̃e possz hãc vir
gã comitẽ i via vite p̃ñtz. nõ deessz ei gr̃a. nõ doctrina vl' aliq̃d necessariũ.
Hec ẽ virga regimĩs vl' ↄfractõis. de q̃ pr̃ filio. [Reges eos]. i. bonos [i ỽga ferrea]
. i. iflexibili iusticia. q̃ mãifeste replx̃ i exẽplis marie. [z tãq̃ʒ vas figuli ↄfriges eos]
. i. q̃cq̃d i eis luteũ z testeũ ẽ purgab. Alit' de bonis iterp̃tat illd. [Reges eos i ỽga
ferrea] sic expositũ ẽ. De mal' id qđ seq̃t. [Et tãq̃ʒ vas fi. ↄfri. eos]. i. malos. sic in
iuliano apostata. Et i h notat facilitas ex p̃te ↄfrigẽtz. et irrecupabilitas ex p̃te cõ
fractorũ. Jsa. xxx. Subito dũ nõ sperat veniet ↄtritio eiꝰ. Et h ẽ qđ dr̃ nũe. xxiiij.
[Cõsurget ỽga d isrl'. et ↄfriget oẽs duces moab]. i. demões z malos hoĩes. Jtẽ
i h notat q' illi q̃ nolũt regi: nũc ꝑ exẽpla z ỽba marie. i fuko ꝑ filij potẽtiã ↄfriget.
Alit'. Moab iterp̃tat ex pr̃e. z sigt diabolũ. de q̃ dic Joh. viij. ipis iudeis. Vos ex
pr̃e diabolo estz zc̃. Hic ẽ rex sup oẽs filios supbie. Job. xli. Jpe ẽ etiã princeps
mũdi. Jo. xij. et hz sub se duces tres. s. ↄcupiaz carnis. ↄcupiaz ocl'oꝝ. et supbiã vi
te. i. Joh. ij. Primũ ducẽ ↄfregit btã ỽgo ỽgitate. scd'm volũtaria pauptate. terciũ
hũilitate. Moral'r. Jn ỽga sigt correptio. i ferro sustentatio. q̃a q̃s corrigit iusti
cia filij sustentat. ne deficiãt misicordia mr̃is. nõ semp sed sepe.
Jtẽ hec ẽ ỽga ꝑcussiõis. de q̃ dr̃ Jsa. xi. [Percutiet trã]. i. illos q̃ nimio affectu vniti
sunt terre z q̃si terra effecti. ỽga oris sui]. i. sñia iudicij quã ipemet ꝓferet. Vñ dicit
Ecci. xliij. Vox tonitrui eiꝰ ỽberabit terrã. Vl' [ỽga oris eiꝰ] potest dici maria. q̃
dicit Ecci. xxiiij. Ego ex ore altissimi ꝓdiui. q̃. s. mediãte ꝑcussit iulianũ apostatã:
qui fidẽ catholicã reliq̃rat ꝓ acq̃rendo principatu romano.
Hec ẽ ỽga irritatõnis. Cũ virga eĩ solẽt irritari canes: et ꝓuocari ad rictũ et latratũ.
Jlli eĩ q̃ deuote btẽ ỽgini fuiũt. diabolũ ad irã ꝓuocãt z incitãt ad tẽptãdũ. De
cuiusmodi dr̃ Job. iij. Qui pati sũt suscitare leuiathan. Sz ipe ↄtẽptꝰ surgit i scan
dala. Vñ z ꝑ holofernẽ sigt Judith. vij. q̃ p̃cepit icidi aq̃ductũ q̃ fons ifluebat ci
uitatẽ bethulie. Quere expõez li. ix. ti. xv. de receptacul' aq̃ꝝ vbi maria dr̃ aq̃ductꝰ.

Item virga tria portat. s. stimulũ, hamũ z viscũ. q̃bꝰ tria aĩalia. s. bos. piscis et y
auis captiuãt. q̃bꝫ tribꝫ vehemoth. i. diabolꝰ figuratur.
Stimulus enĩ bouem cogit agriculare. seruire.
Hamus piscẽ extrahit de aqua vel fluuio.
Viscus volucrẽ in aere captiuat. Et his tribꝫ figurat xp̃s. quẽ ỽgo maria portauit.
De boue Job. xl. dr̃ ipi iob. Vehemoth quẽ feci tecũ. fenũ q̃si bos ↄmedet. Jbidẽ
An extrahere poterz leuiathan hamo. s. d aq̃s generz hũani. Jbidẽ. Nũq̃d illudes
Christꝰ stimulus — Christꝰ stimulꝰ. Vñ dixit saulo Act. ix. Durꝝ ẽ tibi ↄ stimulũ calci- Lei q̃si aui.
trare. Seruit g̃ bos. i. diabolꝰ. agriculture dei. i. fidelibꝫ ecclie. q̃bꝫ dr̃. i. Chor. iij.
dei agricultura estz. dũ eos vexat tẽptatõibꝫ. et q̃si calcat ad ꝓbatõem nõ ad subuer
sionẽ. et sic calcãdo facit ipos quasi terrã fructiferã et vberiorẽ.
Christꝰ hamus — Christꝰ hamꝰ. de q̃ Job. xl. Jn ocul' suis q̃si hamo capiet eũ. Huiꝰ hami ferrũ. vir
tꝰ diuitatz. ỽmis fragilitas carnis. ferrũ latẽs i ỽme: diuitas latẽs i hũanitate. Ha
mꝰ i mare ꝓiectꝰ. christꝰ i mũdũ missus. Sathanas q̃ i mari mũdi ꝑ idolatriã do
minabat: q̃ sup̃ appellatꝰ ẽ leuiathan. hũc ỽmẽ morte appetijt. sz ỽtꝰ diuitatz eum
aduncauit. Vñ q̃dã. Piscator pr̃ ẽ. mare mũdꝰ. filiꝰ hamꝰ. esca caro. ditas linea. pi
Christꝰ viscus — Christꝰ viscꝰ. cuiꝰ mollicies hũanitas. viscosa tenacitas deitas. Auis Lscis hõ.
isidẽs ỽge viscate. p̃mo p̃mit pedibꝫ mollẽ viscũ. q̃bꝫ adherẽtibꝫ visco tenaci: ꝑcu-
tit alis viscũ: q̃usq̃ʒ visco adhereãt. Ale diaboli. p̃ncipes romani. q̃ ipm̃ diabolũ i
altũ leuabãt. et ꝑ mũdũ coli faciebãt. Pedes. ppl'i iferiores. Prio enĩ diabolꝰ xp̃i
hũanitatẽ morte p̃ssit ꝑ ppl'os miores: clamãtes corã pilato. Tolle hũc z dimitte
nob barrabã. Lu. xxiij. Sz istz minoribꝫ ad p̃dicatõez aplo'ꝝ: ỽtute diuitatz xp̃o
fide adherẽtibꝫ: diabolꝰ ↄmouit romanos p̃ncipes q̃si alas suas. ad ꝑseq̃ndũ xp̃m
i mẽbris suis. donec z ipi xp̃o q̃si visco fide adheserũt. z sic illusũ ẽ diabolo q̃si aui.
Jõ dicit dñs Hiere. xiij. Agglutinaui mihi oẽm domũ isrl'. i. ppl'm credẽtiũ. Sz

 y

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

cū adhuc diabolꝰ nos vexet ī terra. ī ꝗꝫtū ipe ē bos ꝑ amorē terrenoꝝ. et in aq̄s in q̄ntū piſcꝭ ꝑ flu*c*a carnaliū voluptatū. et ī aere ī ꝗꝫtū auis ꝑ elatōēȝ mētꝭ. ſꝑ neceſſe eſt ꝑ orōēm ad hāc virgā refugere. et ad eū quē ṽga portauit. q̄ merito paupꝑtatꝭ et hūilitatis ipm diabolū ſemꝑ ꝓualet captiuare.

Itē. de ṽgulꝭ fiūt q̄dā vaſa q̄ dicūt cophini vł calati: q̄bꝫ panis et fructꝰ apportāt ad mēſam. Sic ꝛ btā ṽgo ē illō vas admirabile opꝰ excelſi. Ecci. xliij. ꝑ qđ hēmꝰ chriſtū: q̄ ē panis viuꝰ q̄ ð celo deſcēdit. ꝛ q̄ ē fructꝰ fructuū ī mēſa altarꝭ: et habituri ſumꝰ ī mēſa celeſti. In h̄ etiā vaſe ſuſcipimꝰ iugit̄ data optia q̄ deſcēdūt a pr̄e lumi ... Z

Itē mediāte ṽga vł adiutorio ṽge ꝯſuat paſtor. regit ꝛ dirigit gregē ſuū. Et chriſtꝰ mediāte maria ppl'm chriſtianū. Iō orabat micheas ī fine. Dn̄e deꝰ nr̄ paſce populū tuū ī virga tua. gregē hereditatꝭ tue. Lnū. Iac. i.

Hec ē ṽga ꝑcuſſiōis. Iſa. xxx. Pauebit aſſur ṽga ꝑcuſſꝰ. Quia diabolꝰ pauet nomē ꝛ imitatōēȝ ṽgīs. q̄bꝫ ꝑcutit̄ ꝛ vicit̄: ſic canis baclo leſus cū vidꝫ baculū leuari fugit.

Sermo ī natiuitate xpi vel ipiꝰ beate ṽginis

Egredict̄ ṽga ð radice yeſſe. In ṽbis iſtꝭ duplex xpi natiuitas. et duplex marie figurat̄ natitas. Quaꝝ q̄libꝫ mirabil': venerabil': et īenarrabil'. Vn̄ Iſa. liij. Generatōēȝ eiꝰ q̄s enarrabit? Eſt aūt vtraqꝫ duplex. Et licꝫ natiuitas mr̄is tp̄e ꝓcedat natiuitatē filij. tn̄ q̄cq̄d hꝫ mr̄: habet a filio. De duplici filij natiuitate ꝓmitus aſſignabimꝰ. Cū ḡ dic̄. [Egredict̄ virga de radice yeſſe] notat̄ natiuitas ṽgīs. cū ſubdit. [et flos de radice eiꝰ aſcēdet] notat̄ natiuitas filij. Sꝫ cū ṽga habeat egredi ð ramo n̄ ð ſtipite. ꝛ flos ſil't de ramo nō de radice. q̄re ꝓpħa poſuit huiuſcemodi ṽba? A A

De etn̄a chriſti genitura

Igit̄ ð illā chriſti natiuitate q̄ de pr̄e naſcit̄ etnal't ð: Michee. v. [Egreſſus eiꝰ ab initio] .i. a pr̄e [a dieb; eternitatꝭ] Itē ī pſ. Dn̄s dixit ad me filiꝰ meus es tu. ego ho. ge. te. Hoc aduerbiū [hodie] qđ ē pn̄tꝭ tp̄is remouet finē illiꝰ generatōīs [Genui] qđ ē ꝓteriti. remouet ꝓteritū. Eſt ḡ ſenſus. [Ego hodie] h̄ ē. ab etn̄o. vł [hodie] h̄ ē. ſine fine et ſine ꝓncipio [genui te] Itē [dixit dn̄s dn̄o meo: ſede a dex. meis] h̄ ē. pr̄eꝫ generare filiū eq̄lē ſibi. Et nota ꝙ ſedere pōtificū iudicū et magiſtroꝝ ē. Chriſtus aūt pontifex et iudex et magiſter eſt.

De duplici xpi natiuitate in vtero ꝛ ex vtero

Pret̄ illā igit̄ natiuitatē a pr̄e: ē duplex alia xpi natiuitas. ſ. ī mr̄e et a mr̄e. De natiuitate chriſti ī mr̄e dixit angelꝰ ad ioſeph Mat. i. Qđ ī ea natū ē: de ſpūſctō ē. In quo innuit̄ ꝙ ea natiuitate q̄ ē ī vtero: natꝰ ē mūdꝰ a pctō. Et ꝓpt h̄ ð. Nō q̄dā .i. ſingularꝭ. Itē ð h̄ ð Hiere. xxiij. et ſūt ṽba dei pr̄is [Suſcitabo dauid germē iuſtū] .i. de germīe mūdo. nō polluto. nec ſubdito alicui pctō. Et iō ſoliꝰ xpi natiuitas ī vtero celebrat̄. Itē de natiuitate xpi ex vtero dictū ē marie Lu. i. Qđ naſcet̄ ex te ſanctū: vo. fi. dei. Filiꝰ eī īcarnatꝰ: anthonomatice ð ſctūs. et ſctūs ſctōꝝ. Dan̄. ix. In

Hec oīa ſignificāt̄ in h̄ noīe ſanctus

h̄ ṽbo notat̄ dignitas partꝰ ṽgial'. ꝛ tria tāgūt̄. Prīo ṽitas hūane nature. ꝑ h̄ qđ dic̄. [qđ naſcet̄ ex te] Scđo plēitudo gr̄e. ꝑ h̄ qđ ð [ſanctū] Tercio vnitas ꝑſone diuīe. ꝑ h̄ qđ ð [vocabit̄ filiꝰ dei] Dic̄ ḡ. [Qđ naſcet̄ ex te] .i. de ṽitate tue nature ſpūſcti opatōe et filij obumbratōe. [Sāctū] Dan̄. ix. Sctūs ſctōꝝ. [Sctm̄] agios. ſine terra. mūdū. firmū. cōſecratū. ꝛ vnctū. Vn̄ ð chriſtꝰ .i. vnctꝰ [Voca. fi. dei] Ipe hō q̄ naſcet̄. q2 idē ē nat9 tp̄alit̄ ð ṽgīe et ab eterno ð pr̄e. Eſt igit̄ vtraqꝫ hec natiuitas mirabil'. q2 mr̄ pepit ſine dolore quē ꝯcepat ſaluo flore. Eſt ꝛ venerabil'. Vn̄ angelꝰ ad paſtores Lu. ij. Annūcio vob̄ gaudiū magnū. q2 natꝰ ē vob̄ hodie ſaluator mundi ꝛc̄.

Quare tres miſſe ī natali

Propter hāc triplicē xpi natiuitatē celebrāt̄ tres miſſe ī natali. In ꝓma q̄ ē de natiuitate xpi ex pr̄e ð. Dn̄s dixit ad me. filiꝰ meꝰ es tu. ego ho. ge. te. vt ſuꝑ expoſitū ē. In ſcđa. q̄ ē de natiuitate xpi ī mr̄e ð. [Lux fulgebit hodie] ꝛ ponit̄ futuꝝ. ſ. fulgebit. q̄a natiuitatē ī vtero ſecutura erat natiuitas ex vtero. In tercia. q̄ ē de natiuitate xpi ex mr̄e ð. Puer natꝰ ē nob̄. Iſa. ix. Itē ð hac triplici natiuitate ð Gen̄. i. [Dixit deꝰ] .i. pr̄ genuit filiū. pr̄is enī dicere. ē ṽbū generare. q2 ṽbū cū ð: generat̄. [Fiat lux] .i. naſcat̄ filiꝰ ī vtero ṽgīs. [Et facta ē lux] .i. natꝰ ē filiꝰ ex vtero matris. Et bn̄ ð [fiat lux. ꝛ facta ē lux] q̄a oēs alij a xpo. natiuitate ī vtero: naſcūt̄ filij tenebraꝝ et ire. et etiā natiuitate ex vtero. exceptꝭ ill' trib; q̄ fuerūt ī vtero ſctificati. Quia ſic dic̄ apl's Eph. ij. Oēs naſcimur filij ire ꝑ naturam. Itē de vtraqꝫ hac B B

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Chriſtus iuſtꝰ antonomatice

chriſti natiuitate .ſ. ī vtero ⁊ ex vtero ꝺꝛ Iſa. lxij. [Propꝛ ſyon nō tacebo .et ꝓpter hierl'm nō q̄eſcā] .i. ꝓpter honorē militātꝭ ⁊ triūphātꝭ eccl'ie. [donec egrediaꝛ] .i. palāſiat ꝑ carnalē natiuitatē [vt ſplēdoꝛ iuſtꝰ eiꝰ] .i. chriſtꝰ: q̄ antonomatice ꝺꝛ iuſtꝰ. ⁊ q̄ iuſtificat militātes.' et ꝑus iuſtificauit triūphātes. Et ꝺꝛ chriſtꝰ [ſplēdoꝛ.] q̄a ſicut ſplēdoꝛ a toto ſole egrediꝛ. et ē ei coeuꝰ et ꝯſubalis. ſic ⁊ filiꝰ a prē ⁊ pri ē cōſubſtātialꝭ. [Et ſaluatoꝛ eiꝰ] .ſ. vtriuſq3 eccl'ie [vt lāpas accēdaꝛ.] Nota ꝙ ad habendū vl' faciēdū ſplēdoꝛē: poniꝛ oleū ī lāpade. et ignis in oleo. ſic factū ē q̄n diuinitas poſita ē in vitro nr̄e fragilitatꝭ. mediante oleo caritatꝭ. Tūc enī [mł'ier] .i. ſapiā dei [accēdit lucernā.' vt q̄reret dragmā ꝑditā] Lu. xv. et ſic habitꝰ ē ſplēdoꝛ ſempiternꝰ q̄ illumiatꝰ ē mūdꝰ. Et hec oīa q̄ dicta ſūt de duplici xp̄i natiuitate.' ꝑtinēt ad aſcēſū floris de radice yeſſe. Vn̄ ſeq̄ꝛ. [Et flos ꝺ radice eiꝰ aſcēdet] In his aūt v̄bis elidiꝛ illoꝝ hereſis q̄ dixerūt chriſtū nō habuiſſe veꝝ corpꝰ: ſ3 fātaſticū. et etiā hereſis illoꝝ q̄ dixerūt chriſtū aſſūpſiſſe corpꝰ ſibi ꝺ celeſti aere. et nō de v̄gis ſuba. ⁊ ſic trāſtuliſſe ſe ī vteꝝ v̄ginalē. ⁊ de ea natū fuiſſe. q̄s manifeſte ꝯuicit yſa. dicēs. [Et flos de radice eiꝰ aſcēdet] Sil'r et apl's Gal'. iiij. Miſit deꝰ filiū ſuū factū ex mł'iere ⁊c̄.

Bern̄.

Et h̄ ē qꝺ dicit btūs bern̄. lib. iiij. de ꝯſideratōe. exponēs illō v̄bū [egrediēꝛ v̄ga de radice yeſſe. et flos de radice eiꝰ aſcēdet] Dicit ḡ. In hac ꝓphia occurrit ſpūſſctūs q̄rūdā blaſphemie.' q̄ chriſti carnē a nob alienare conātes. aſſerebāt nouā carnē creatā in v̄giē: quā chriſtꝰ aſſumpſit. et nō ſūptā de virgiē. Iō dixit propheta. [Egrediēꝛ virga de radice yeſſe ⁊c̄.] Potat eī v̄e dixiſſe. et flos de v̄ga aſcēdet. ſ3 maluit dicere ꝺ radice. vt vnde v̄gā .i. mariā īde floꝛē .i. xp̄m duxiſſe originē demōſtraret. Vn̄ ad Ro. ix. Quoꝝ prēs et ex q̄b9 ē chriſtꝰ ſcd'm carnē. q̄ ē ſup oīa benedictꝰ in ſecula amē.

Augꝰ.

Propter h̄ etiā dicꝛ augꝰ. q̄ſi loq̄ns ad mariā. Filiꝰ dei v̄berat9 flagrꝭ. felle potatꝰ. et affixus patibulo. vt te verā mr̄e3 oñderet. verū ſe hominem patiēdo mōſtrauit.

Sermo ꝺ duplici natiuitate marie

Egrediēꝛ virga de radice yeſſe] Viſo de triplici natiuitate chriſti. reſtat videre de duplici natiuitate virginis .ſ. ī vtero ⁊ ex vtero. In vtero ꝯcepta ē ī originali. ſicut et ceteri oēs. Vn̄ ps. In iniq̄tatib9 ꝯceptꝰ ſū ⁊c̄. S3 cito poſt: vt crediꝛ: [Flumīs īpetꝰ] .i. abūdātia ſpūſſcti [letī. ciui. dei] .i. btā3 v̄ginē. q̄n tabnaculū ſuū ſctificauit altiſſimꝰ .i. ipā3 v̄ginē. ī q̄ nouē mēſib9 corpal'r habitauit.' mūdauit ab origīali clauſā adhuc ī vtero mr̄is. Et nota ꝙ ſic generaꝛ q̄s ꝑmo carnal'r: ⁊ poſtea ſpūal'r regeneraꝛ ī baptiſmo. q̄ ꝺꝛ lauacrū regeneratōis et renouatōis. ad Titū. iij. Sic btā v̄go ꝑt dici ꝯcepta ī origīali: ⁊ recōcepta ī ſctificatōe. Et ſub h̄ reſpectu ꝑt celebrari ꝯceptio eiꝰ. aliter nō. Quere li. iiij. ti. xxviij. de ſctificatōe eiꝰ. Et iō natiuitate ex vtero nata ē tota pura. Vn̄ ⁊ ortꝰ eius ortui ſiderꝭ ꝯpaꝛ. Nūeri. xxiiij. Oriēꝛ ſtella ex iacob ⁊c̄. LL

De triplici errore circa natiuitatem marie,

Egrediēꝛ v̄ga de radice yeſſe] Cū alie virge ſoleāt egredi ꝺ ſtipite vl' ꝺ ramis. q̄re hec dicaꝛ egredi de radice: duplex ē rō. Pria ad hereſis excluſiōe3. Scd'a ꝑtinet ad v̄ginis ꝯmēdatōe3. Triplex enī fuit erroꝛ circa v̄gis natiuitatē. Nā q̄dā dixerūt.' ꝙ īpa fuit angelꝰ īcarnatꝰ. S3 h̄ erroꝛ elidiꝛ ꝑ h̄ qꝺ ꝺꝛ. [De radi. yeſ.] Cuiꝰ radix fuerāt prēſ ātiq̄. ꝺ q̄b9 āgelꝰ natꝰ n̄ ē. ⁊ heb. ij. ꝺꝛ. ꝙ xp̄s [āgelos n̄ app̄.] .i. naturā āgelicā [ſ3 ſemē abꝛae apph̄ēdit] .i. naturā hūanā ꝺ ſeīe abꝛae ī maria. Alia hereſ dixit ꝙ noua natura creata ē ī aliq̄ ꝑtu. et nō fuit v̄go nata de ꝑmo ſemīe coꝛrupto adā. S3 hec elidiꝛ ꝑ hoc qꝺ dicit [de radice] .i. q̄ſi de ꝑmo ꝑncipio. Augꝰ. Nihil populo iſrael defuit ī veſtimēto vl' calciamēto q̄diu fuerūt ī deſerto. ſic ꝺꝛ Neemie. ix. In quo deꝰ nō nouā creaturā ꝯdidit.' ſ3 a ſe ꝯditā ꝯſeruauit. Qꝺ ē dicere. Naturā hūana3 deꝰ ꝯſuauit: nō nouā creauit. Tercia hereſis dic̄. ꝙ tota natura adā nō fuit coꝛrupta. ſ3 aliq̄ vena remāſit imunis et incoꝛrupta. q̄ ꝑ ſucceſſiō3 trāſlata ē ꝺ vno ī alteꝝ totaliter vſq3 in v̄ginē. et de illa formata ē caro chriſti. S3 manifeſte mētiūꝛ. q̄a ſic nō aſcēdiſſ3 flos ꝺ radice yeſſe. ſ3 de v̄ga tm̄. Cōfundūꝛ etiā iſti ꝑ h̄ qꝺ dicꝛ [de radice yeſſe] qꝺ interꝑtaꝛ incēdiū. h̄ eſt de flāma ꝯcupiſcētie.' radicata in omī genere hūano. Scd'a rō ſpectat ad v̄gis ꝯmēdatōem. et cōmendaꝛ a trib9.

Primo ꝑ h̄ qꝺ dicꝛ [egrediēꝛ virga] .i. extra exibit [de radice yeſſe] qꝺ īterꝑtaꝛ in- DD

cendiū. ⁊ ſignificat cōcupiſcentiā originalē. notaꝛ eradicatio originalis.
Scd̄o ꝑ h̄ qd̄ dicitꝫ [de radice yeſſe] qd̄ ſonat incēdiū / ſub alio ſenſu. q̄a ignis radix
eſt incēdij. ↄmendaꝛ ꝟgo ex h̄ ꝙ incēdio feruētiſſime caritatꝭ quā pr̄ habuit ad ge
nꝰ hūanū: data ē nob ꝟginis natiuitas i ſaluatōem et exēplū. Vñ apl's. ij. Chori.
ix. Grās deo ſuꝑ inenarrabili dono eiꝰ. Sicq̄ dē imenſa dei caritas fuit cauſa ori/
ginal' tanti bn̄ficij. Nā cū pater ꝑpt' nimiā caritatē ſuā q̄ dilexit nos. ſic dꝛ Eph. ij.
dederit nob ſuū vnigenitū. liquet ꝙ ex eadē caritate dederit nob mr̄em. ſine q̄ ipoſ
ſibile erat habere filiū incarnatū. qꝛ huic ſoli ꝟgini tale ꝓuilegiū debebaꝛ. Vñ dic
pr̄ Iſa. xlij. [Gliam meā] .i. filiū meū. qꝛ glīa pr̄is filiꝰ ſapiēs. puer. x. ſcḋm aliā lrāʒ
[alteri nō dabo] ſꝫ marie. Hec eſt enī optima pars data marie: q̄ nō auferetꝫ ab ea
vt alij decꝫ. Ideo i ꝟbis iſtꝭ docet nos ꝓpheta: ꝙ ſola pr̄is dilectio q̄ ſic dilexit mū/
dū vt filiū ſuū vnigenitū daret .ſ. incarnatū de virgine. Joh. iij. nō aliqd̄ humanuʒ
meritū: huius beneficij cauſa fuit originalis.
Tercio cōmendaꝛ ꝑ h̄ ꝙ ꝟga de radice egrediēs altioꝛ eſt. rectioꝛ eſt. ſubtilioꝛ ē. hūi
dioꝛ eſt. flexibilioꝛ eſt. viridioꝛ eſt. pulcrioꝛ ⁊ planioꝛ eſt. q̄ꝫ egrediēs de ſtipite vel de
ramo. Sic bt̄a ꝟgo altioꝛ eſt vite ſctitate. rectioꝛ caritate. ſubtilioꝛ hūilitate. humi
dioꝛ pietate. flexibilioꝛ obediētia vl' ↄpaſſiōe. viridioꝛ fidelitate. pulcrioꝛ caſtitate.
planioꝛ ſimplicitate oīb alijs ſctis. Et ideo dicit Ecci. xxiiij. Girum celi circuiui.
Nec enī alioꝝ ſctōꝝ vadūt q̄libet i ſuā māſionē. ſꝫ ipa ꝑ totū celū. Vñ dicit Cañ. i.
Introduxit me rex i cellaria ſua ⁊c̄. Nō enī dedit ei deꝰ ſciphū vl' ſextariū grē. ſed
totū ei publicauit. ſicut dꝛ gallice. ele. fu. miſe. ameeſine. Jdō etiā dicꝫ Cañ. vij. Oīa
poma noua ⁊ vetera ⁊c̄. Quere li. ij. p. ij. octauo ꝓuilegio eiꝰ. Nā oīa dona ſiue ca/
riſmata que alij ſancti habuerūt in parte / habuit ipa in tote.
Itē Egredieꝛ virga de radice yeſſe. [Egredieꝛ] .i. naſceꝛ. Nota ꝙ ſic dicūt magni ſa/
piētes / ꝓpriū ē fontꝭ vl' fluuij: egredi de terra vl' monte. Gen. ij. Fluuiꝰ egrediebaꝛ
⁊c̄. Et ipa ad h̄ nata ē / vt velut fluuiꝰ fluētis grāꝝ bn̄dictōis: irrigaret totū mūdū.
Vñ ipa dicit Ecci. xxiiij. Ego q̄ſi fluuiꝰ dorix ⁊c̄. li. ix. ti. ix. Et Cañ. iiij. Fons oꝛ
toꝝ .ſ. irrigatiuꝰ. Quere li. ix. ti. i. [De radice] .i. de ſtirpe [yeſſe] pr̄is dauid. Et no
ta ꝙ nō dicitꝫ de radice dauid: licꝫ veꝝ dixiſſꝫ. ſed maluit dicere [de radice yeſſe] ne
vl' diuites honorare vl' pauꝑes ↄtēnere videreꝛ. qꝛ yeſſe fuit quaſi pauꝑ hō reſpe/
ctu filij. dauid autē rex potēs ⁊ diues. Sed q̄a dn̄s potētes nō abijcit: cū ⁊ ipe ſit
potēs. ſicut dicitꝫ Job. xxxvi. Chriſtꝰ in euāgelio: dauid filiꝰ noiaꝛ.
Itē in h̄ qd̄ dicitꝫ [egredieꝛ virga de radice yeſſe] q̄ttuoꝛ ſpecialiter inſinuanꝛ de vir/
gine. Primū hūanitatis eiꝰ ꝟitas. Scḋm eiꝰ generoſitas. Terciū immēſa dei ca
ritas. Quartū excellētiſſima ipiꝰ hūilitas. In h̄ ḡ ꝙ dꝛ [egredieꝛ ꝟga de ra. yeſ.]
ↄfundūꝛ illi heretici q̄ dixerūt ipaʒ nō habuiſſe pr̄eʒ vl' mr̄eʒ. ſꝫ carnē angelicā. vt
paulo ſuꝑ tetigimꝰ. Et h̄ forte ſuꝑſedit ex eo ꝙ n̄ texitꝫ genealogia eiꝰ: ſꝫ ſoliꝰ ioſeph
Mat. i. cū nō ſit ↄſuetudo ſacre ſcꝑture texere genealogias mlieꝝ. ſꝫ ſupplet h̄ io/
hānes damaſcenꝰ: q̄ dicit mariā deſcēdiſſe de dauid ꝑ mathan. Dicit enī mathan
genuiſſe panthera. panthera genuiſſe berpanthera. ⁊ hūc genuiſſe ioachim pr̄eʒ ma
rie. Nullo eī modo dixiſſet angelꝰ marie Lu. i. ⁊ ecce elizabeth cognata tua ⁊c̄. niſi
cognata eiꝰ fuiſſꝫ / vl' ex ꝑte pr̄is vl' ex ꝑte mr̄is. Vel forte ideo nō noiaꝛ in euāge/
lio pater marie. qꝛ oblita fuerat domū pr̄is ſui. iuxta doctrinā ſpūſſcti. q̄ ei p̄cepat
obliuiſcere populū ſuū et domū patris ſui ⁊c̄.
Itē in h̄ ꝙ dicitꝫ [egredieꝛ ꝟga de ra. yeſ.] notaꝛ marie generoſitas. qꝛ ō yeſſe imedia
te ortū habuit tribꝰ regia. Vñ Judic. i ſi. et Mat. i. dꝛ. Jeſſe āt genuit dauid regē
Aliter etiā ꝑ h̄ ꝙ dꝛ [de radice yeſſe] notaꝛ hic generoſitas. qꝛ iudas pr̄iarcha fuit
ꝓncipale ꝓncipiū illiꝰ tribꝰ de q̄ fuit yeſſe. nō adam. nō abꝛahā. nō yſaac. nō iacob.
ſed iudas. q̄a q̄libet. xij. pr̄iarchaꝝ fuit ꝓncipiū tribꝰ ſue. Et eſt idem dicere [de ra
dice yeſſe] qd̄ de tribu iuda. q̄ fuit dignior tribubꝰ vniuerſ. Vñ apl's heb. vij. Ma
nifeſtū eſt ꝙ de tribu iuda ortꝰ ſit dn̄s ⁊c̄. Itē iudas q̄ erat fortiſſimꝰ inter fratres
ſuos de ſtirpe eius principes ſunt germinati. i. Paral. v.
Itē ꝑ h̄ ꝙ dꝛ [dō radice yeſſe] nec apponit ꝓpha nomē radicꝭ yeſſe .i. obeth q̄ genuit
yeſſe. oñditꝫ xp̄s nō ſolū ex iudeis: ſꝫ ⁊ ex gētibꝰ naſciturꝰ per raab hiericontinam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

et ruth moabitidem. q̄ aſſumpte ſunt in gētē iudeorū ex paupertate et hūili genere.
Et h̄ ne deſperēt gētiles hūiles, ne glient in vanū iudei ſupbi: q̄ tm̄ ex eoꝝ gente
fuerit dn̄s īcarnat⁹. Mat. i. Salmon aūt genuit booz de raab. Booz aūt genuit
obeth ex ruth. obeth aūt genuit yeſſe. i. Paral. ij. et Ruth. vl. in fine. Et iſti q̄ttu-
or maxime fuerūt radix carnal' ipius yeſſe.

Itē p h̄ qḋ dr̄ [egredietur vga de radice yeſſe] notat īmēſa dei caritas: ſic aſſigtū ē ſup.
Notat etiā marie hūilitas. qḋ ē q̄rtū: p h̄ q̄ nō dr̄ egredi de ſtipite ſʒ de radice. q̄ la-
tet in imo. q̄a hūilitas dr̄ q̄ſi humi lateſ. Nā ſic de radice egredit totū qḋ arbor hʒ.
ſic tota marie vt⁹ ⁊ excellētia: ex hūilitate quā de⁹ reſpexit q̄dāmō pceſſit. Vn̄ ⁊ di
cit. [Reſpexit hūilitatē an. ſue] q̄ſi radicē. Ecce eī ex h̄ brā; me dicēt oēs generatōeſ

Itē q̄ hic dicit [egredietur vga] h̄ ē qḋ dr̄ Nūe. xxiij. Orietur ſtella ex iacob. ⁊ ꝯſurget
virga de iſrl' ⁊c. Nā ſicut nll'o corpe celeſti figurari meli⁹ potuit virgo q̄ ſtella. ſic
nullo corpe terreſtri meli⁹ q̄ vga. ſicut m'tipliciter oſtēſū ē ſup. Et ī h̄ apparet im
mēſa dei ſapia. Virga etiā dr̄ maria ppt coaptatōem rei ad figurā. q̄a multiplici
ter p̄figurata fuit p vgam. Multiplex etiā ē ſilitudo vge. flore pducētis. et virgis
chriſtū parietis.

Sequit. [Et flos de radi. ei⁹ aſcē.] Hoc habuiſti ſup expoſitū B B. Nota q̄ iude⁹
de ſuo meſſia h̄ exponēs: p eodē accipit virgā et florē. Sic etiā q̄dā gloſe chriſtum
vgā et florē accipiūt. In virga regnātis potētia. ī flore vtutū fragntia. Ipe eī fuit
vga tumidis. q̄r ꝯtumaces et rebelles ꝯpeſcuit. flos māſuetis. q̄s odore grē modo
reficit. et quib⁹ fructū glorie in futuro pmittit.

Chriſtus virga. quia F F

Flexibilis p hūilē obedietiā. Phil. ij. Hūiliauit ſemetipm̄ factus obediēs vſq̄ ad
mortē. Luce. ij. Erat ſubdit⁹ illis.

Gracilis p paupertatem. Ideo mater pānis eū inuoluit. nō ſerico aut purpura. vl' gri
ſeis pelli bus. Luce. ij.

Chriſtus virga. q̄a

Tremula timore ſēſualitatis vl' naturali tiore q̄ xp̄s timuit mori, ppaſſiōe ſʒ n̄ paſſio
one. Iō dr̄ Mar. xiiij. q̄ [cepit pauere ⁊ tedere] h̄ q̄tū ad ppaſſiōez. ⁊ iō dr̄ [cepit]

Quāto pl⁹ creſcit ⁊ aſcēdit. tāto ī ſummitate hūilior. Sic chriſt⁹ duodecim ānorū
legit hūiliaſſe ſe matri et ioſeph. Lu. ij. Triginta annorū iohī ad baptiſmū. Mat.
iij. Sed in fine vite hūiliauit ſe vſq̄ ad mortē crucis. ad Phil. ij.

Seq̄tur [Et requieſcet ſup eū ſpūs dn̄i] i. ſup hūc florē. [Spūs dn̄i] trāſitiue vl' in-
trāſitiue. i. ſpūs q̄ eſt dn̄s. Ioh. iij. Spūs ē de⁹ ⁊c. Vel [ſpūs dn̄i] in q̄ ē libertas.
vt dic aplſ. ij. Chor. iij. Qui ī ſolo chriſto pleniſſime requieuit. q̄r māſit ⁊ nūq̄ rceſ
ſit. Ioh. i. Sup quē videris ſpm̄ deſcēdentē. et manētē ⁊c. Itē. q̄r ī eo grā nec creſce
re nec decreſcere potuit. q̄r nō ad mēſurā dedit ei dn̄s ſpm̄. Io. iij. Itē. q̄a ſine mo
leſtia cuiuſcūq̄ peccati. q̄r peccatū nō fecit ⁊c. Iſa. liij. et. i. Pe. ij. In alijs enī fum⁹
ſtillicidiū: et mala vxor ſepe expellūt ſpm̄ſctm̄ a domo ſua. vl' moleſtāt. puer. xxvij.
Vel ī ipo requieuit ſpūs dn̄s vl' dn̄i. q̄r ī ipo habitauit plenitudo diuitatis corpalit.
Col. ij. In euāgelio nazareoꝝ. qḋ hebraice ſcriptū ē: ita habet. Factū ē cū aſcēdiſ-
ſet dn̄s de aq̄: deſcēdit fōs oīs ſpūs. et requieuit ſup eū. et dixit ei. Expectabā te fili ī
oīb⁹ pphetis vt venires: ⁊ requieſcerē ī te. tu es enī requies mea. tu es fili⁹ me⁹ pmogeni

Nazarei q̄ fuerūt

tus. q̄ regnas ī ſempiternū. Fuerūt aūt iſti nazarei. illi pmitiui fideles. ad op⁹ q̄ꝝ
fecerūt apl'i collectas ī hierl'm. q̄b⁹ erat cor vnū et aīa vna. Actuū. iiij. Qui de geſtis
dn̄i euāgeliū ſcripſerūt veriſſimū. ſʒ ppter ſacramētū noſtꝝ nō ē receptū cum alijs.
Hi ſpēaliter dicebāt nazarei a ieſu nazareno. generaliter aūt oēs fideles dicebātur
diſcipuli. q̄a nōdū inuentū erat nomē chriſtiani. qḋ poſt inuētū ē antiochie. Alio
mō dicūt nazarei ſm legē que habet Nūeri. vij.

Deinde q̄lis vl' q̄s ſit ille ſpūs qui ī eo requieuit oñdit p effectū m'tiplicē. [Spūs ſa G G
pietie] i. ſ. dator [et intellect⁹. Spūs ꝯſilij] dator [et fortitudis. Spūs ſcie] dator
[et pietatis. et replebit eū ſpūs timoris domini] dator. i. q̄ timet dn̄s. Hanc expo

Hiero.

ſitōnem innuit glo. hiero. que dicit. Sicut ſermo dei. i. fili⁹ dei lux et vita et re-
ſurrectio vocat [Lux] Ioh. i. et. viij. [Reſurrectio. Ioh. xi. Sic ſpūs ſapie: ⁊ in-

Dona ſpi ritusſcti enūerāt tellectus .cōſiliȷ̄ et foꝛtitudis.ſciētie et pietatis et timoꝛis dn̄i.nō ꝙ diuiſus ſit iu/
xta nominū differētias.ſed vn⁹ ꝛ idē ē fons cunctaꝝ virtutū .Un̄.i. Choꝝ.xij.Di
uiſiōes graꝝ ſunt .idē aūt ſpūs.Deinde infert hiero.i glo.Sine chꝛiſto ḡ nec ſapiēſ
q̄s ē.nec intelligēs .nec cōſiliari⁹.nec foꝛtꝭ.nec erudit⁹ .nec pi⁹.nec timoꝛe dn̄i ple-
nus.Di enim ſunt ſeptē ocl'i in lapide vno. Zacha.iij.De ſunt ſeptē ml'ieres que
apphēderūt virū vnū Jſa.iiij.De ſeptē lucerne cādelabꝛi ſūt. Exo.xxxvij.Deſūt
ſeptē ſtelle in dextera filij hois.quē vidit iohes veſtitū podere.Apoc.i. De ſūt ſe/
ptē lāpades ardētes an̄ thꝛonū.Apoc.iiij.Hec ſunt ſeptē coꝛnua et ſeptē ocl'i agni
occiſi .et ſeptē ſpūs miſſi in omnē terrā Apoc.v.Uel intrāſitiue ⌊ſpūs ſapie ꝛ itel/
lectus⌋.i.ſpūs q̄ ē intellect⁹.i.ſapia et intelligētia ſpūal'.nō mūdana.nō diabolica.
nō anialis.⌊Spūs ꝯſiliȷ̄ et foꝛtitudis⌋.i.ꝯſiliū et foꝛtitudo ſpūal'.nō carnal'.de q̄
dictū eſt ſup̄ Jſa.v. Ue q̄ foꝛtes eſtis ad miſcēdā ebꝛietatē.⌊Spūs ſcie et pietatꝭ⌋.i.
ſcia et pietas ſpūalis.nō mercēnaria vl' carnal'.⌊Et replebit eū ſpūs timoꝛis dn̄i⌋
.i.timoꝛ ſpūalis.nō ſeruil'.de q̄ ad Ro.viij.Nō accepiſtꝭ ꝛc.vſqꝫ.abba pater.Sed
Chꝛiſt⁹ quō ple n⁹ timoꝛe quō chꝛiſt⁹ fuit plen⁹ timoꝛe.ꝯſtat enī ꝙ timoꝛē initialē nō habuit. qꝛ pfecta cari
tas fo.mit.ti.i. Jo.iiij.Jtē filial' timoꝛ eſt q̄ aliq̄s timet offēdere prēm. vl' ſepari ab
eo.cōſtat ꝙ neutro iſtoꝝ timuit chꝛiſt⁹.ḡ nō habuit filialē timoꝛē. ḡ nullū.Quō er
go repleuit eū ſpūs timoꝛis dn̄i.Solutio.Ad hoc dicūt q̄dā.ꝙ replet⁹ ſpū timo/
ris dn̄i i mēbꝛis ſuis.timoꝛe initiali i imꝑfectis .filiali in pfectꝭ.Pro nihilo ḡ exci/
pit glo.timoꝛē ſeruilē.q̄a iſtū timoꝛē habꝫ in pluribꝫ.Niſi foꝛte dicat̄ ꝙ illi q̄ ſeruili
ter timēt nō ſunt mēbꝛa niſi putrida.Ul' p̄t dici ꝙ timoꝛ filail' terciū vſum habet.
ſcꝫ reuereri.et q̄ ad hūc vſuꝫ pleniſſime fuit in chꝛiſto.Qualiter aūt īter ſe differāt
Dr̄a do noꝝ iter ſe hec ſeptē dona.vl' ꝯueniāt.dicit Gre.ſup Job.i. vbi agit de ſeptē filijs ei⁹.H mō. Gre.
Sapia eternoꝝ ſpe mentē reficit.Jntellect⁹ de auditꝭ coꝛ illuſtrat.Cōſiliū ratōem
implet.ꝓhibens eſſe p̄cipitē.Foꝛtitudo cōfidentiā ꝯ̄ aduerſa trepidāti dat.Scie
tia ignoꝛātiā pellit.Pietas opa miſericoꝛdie docet.Timoꝛ dn̄i mētē ꝑmit ne de p̄
ſentibꝫ ſupbiat.Spes futuroꝝ ꝯfoꝛtat.Et infra.Dinoꝛ ē ſapia ſi itellectu careat.
inutil' intellect⁹ ſine ſapia.Uile eſt ꝯſiliū ſine foꝛtitudīe.foꝛtitudo ſine moderamīe
rōnis in p̄ceps ruit.Nulla ē ſcia ſine pietate.pietas ſine ſcie diſcretōe quō miſerea
tur ignoꝛat.Timoꝛ ſine alijs nihil valet.qꝛ ad oīa trepidās a bonis opibꝫ toꝛpet.
Tamē hec melius in diſputatōe diſcutienda ſunt.

Maria malusgranata vl' punica Capitulū xxij.

Maluſgranata vl' punica⌋ qđ idē eſt ſcḋm Jſiđ. Sed dr̄ punica .qꝛ ex punica
Uerſus q̄ntus regiōe trāſlatū eſt gen⁹ ei⁹.Maluſḡnata genere feminino.eo ꝙ inter coꝛticis
rotūditatē granoꝝ cōtineat ml'titudinem. cui⁹ floꝛes grece quitinas. latine dicūt
caduci.Agreſtiū ꝟo maloꝝ floꝛes dicūt grece balauſtion.q̄ꝝ alij albi. alij purpu
rei.alij roſei.ſil'es floꝛibꝫ mali punice.Negāt phiſici.cibo maloꝝ coꝛpa nutriri.Sꝫ
ſic opinant̄ eis vtēdū vt medicari poti⁹ q̄ꝫ alere videat̄.Chꝛiſt⁹ mal⁹.Unde ꝺ eo
Chꝛiſtus malus dicit maria vl' ſpōſa .i.eccl'ia.Can̄.ij.Sicut mal⁹ inter ligna ſiluaꝝ.ſic dilect⁹ me
us īter filios.Quia ſic malus oīa ligna ſiluaꝝ viſu guſtu et odoꝛe p̄cellit.ſic ꝛ xp̄s
oēs ſctōs.Floꝛes hui⁹ mali .ſcti ſunt.cādidi caſtitate .purpurei ꝯpaſſiōe .roſei ca
ritate.Uel vt maria dicat̄ mal⁹.cui⁹ flos chꝛiſt⁹ dn̄s.q̄ fuit candid⁹ naſcēdo .pur/
pure⁹ patiēdo.roſeus.i.pulcerrim⁹ reſurgēdo.qn̄ refloꝛuit caro ei⁹. Jpa etiā fuit
candida ꝟginitate.purpurea ꝯpaſſiōe.roſea intēſiſſima caritate.q̄a roſa intēſiſſimi
ruboꝛis eſt.

Jtē mal⁹ in vere et eſtate ſpecioſa floꝝ amenitate.in autūno fructuoſa pomoꝝ vbta/
te.ſed i hieme ſcabꝛoſa frigoꝛis aſpitate.Similiter et maria ſpecioſa ꝯuerſatōe.fru
ctifera filij dei poꝛtatōe.ſꝫ rugoſa et deſpicabil' in hieme paſſiōis dn̄ice.Fuit etiaꝫ
inter arboꝛes ſublimes.i.īter ceteros ſctōs exigua hūilitate.int' lenes ſcabꝛoſa pau
ꝑtate.inter planas ſpinoſa filij ꝯpaſſiōe et multiplici penalitate.

Maria ficus Capitulū xxiij.

Ficus⌋ Et dicit̄ a fecūditate.q̄a fecūdioꝛ eſt ceterꝭ arboꝛibꝫ.Nā ſepties i āno
dꝛ ferre fructū.ꝛ altero matureſcēte alter oboꝛit̄.Jō dicūt̄ fructus.carice a
copia.Alij tamē dicūt.ꝙ carice ſunt fruct⁹ palmaꝝ.Ficus aūt egiptia fecūdioꝛ.cu

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Propetates ficus

ius lignū miſſum in aq̄ ſtatim mergit̃. et cū ibi diutiꝰ iacuerit/ad ſupficiē aq̄ ſuſtol
lit̃ ↄtra morē alioꝝ lignoꝝ.pugilibꝫ vtil' ad edendū.q̄a vires eoꝝ augmētat. ſepi
us ī cibū ſumpta a ſenibꝫ dr̄ eoꝝ rugas diſtēdere. nō tm̄ ramis:ſed ⁊ ſtipite fructi/
ficat.nature calide.vmbra frondiū eiꝰ nocet oībꝫ q̄ creſcūt ſub ea. pͥus fructū pro/
fert q̄ꝫ folia. Tauri ferociſſimi ad ſtipitē eiꝰ religati ſubito dicūt̃ māſueſcere. Obeſt
voci.pdeſt hydropico.calorē dicit̃ refrigerare.licet in ſe calide ſit nature. Contra
morſum canis dicūt̃ valere folia eiꝰ cum aceto.

Maria ficus

Propter fecunditatē.q̄a in om̄i ꝟtute ⁊ bona opatōe/ceterꝭ ſanctꝭ fecūdior:q̄ ſūt ar
bores padiſi. Fecūdiſſima etiā partu.q̄a et ſi carnaliter nō genuit niſi vnicū filiū.
in eo tm̄ mater effecta ē magne mľtitudīs filioꝝ:q̄ꝝ ip̄e ē pͥmogenitꝰ. Sic ſara in
yſaac mater effecta totiꝰ ppľi iudaici.⁊ maria in chriſto totiꝰ ppľi chriſtiani. Iſtō
meliꝰ inuenies li.vi.ti.i.in fine.

Spūalibus pugilibꝫ pficua ad comedēdū. Iſti pugiles ſunt ↄ̄ tria pͥncipalia vicia
repugnātes. Quō aūt ip̄a debet comedi habes.xij.verſu orti ↄcluſi.vbi diſtinguit̃
quō paſcit ſuos ↄuiuas.li.xij.pti.i.c.xij. I.

Senibꝫ.i.inueteratis in pctīs ſuis/aufert corā deo:ſigna ſue vetuſtatis.⁊ ip̄am ve/
tuſtatē et ſpūalē rugoſitatē.d̄ q̄ dicit̃ Iob.xvi. Ruge mee teſtimoniū dicūt ↄ̄ me ⁊c̄.
Tollit inquā ſi ip̄am ſpūaliter ſibi inuiſcauerint. Quere vbi docui illō qō ſupra.

Nature calidiſſime:ſic ficꝰ egiptia p vehemētiā caritatꝭ:q̄ filij ſui diligit creaturas.

Fructꝰ portat dulciſſimos:q̄ maturati nigreſcūt.⁊ ſignāt chriſtū q̄ ī fine vite ſue tē
poralis:niger et diſcolor iacuit ī ſepulcro.q̄ eſt ferculū dulciſſimū.

Ficecľas paſcit fructu ſuo.ſ.q̄ſdam aues ſic dictas ab edendo ficꝰ dulces.

Maria ficꝰ.q̄a

Tauros.i.ſupbos et iracūdos:ſi ei dilectōe adhereāt:p orōes ſuas et exēpla:hūilia
ri et māſueſcere facit.imo et oēs q̄ntū in ſe eſt. Ideo dicit [In me oīs grā].i.om̄e
id quod facit gratioſum.

Valet cōtra hydropiſim.i.cōtra cupiditatē exemplo pauptatis.

Calorem.i.feruorē libidinis refrigerat exemplo ꝟginitatis.

Vocem refrenat.i.multiloq̄um et magniloq̄um et turpiloq̄um.et hmōi:exēplo ſue
taciturnitatis. Foliū eiꝰ cum aceto morſum canis reſtrigere dicit̃. Folia ꝟba ſunt.
acetū acredo contritōis. canis diabolꝰ.

Hec ē ficꝰ d̄ q̄ legit̃ Iudic.ix [q̄ noluit relinq̄re dulcedinē ſuā et fructꝰ ſuauiſſimos]
.i.moꝝ ſuauitatē ⁊ ↄtēplatōiſ dulcedinē [vt pmoueret̃ iter ligna].i.p dominio tpa
li.vľ ſublimitate trāſitoria. Mr̄ ⁊ imitatrix illiꝰ:q̄ fugit ī mōtē:nolēs fieri rex ī ter
ra. Ioh.vi. Et q̄ dixit ī paſſiōe. Io.xviij. Regnū meū nō ē de h̄ mūdo. Hec eſt fi

Ficus arbor Ficus morbus

cꝰ habēs ficꝰ bonas valde Hiere.xxiiij. Ficꝰ ei ī feminino/ponit̃ et p arbore et pro
fructu.ſꝫ ficꝰ ei.maſculini generꝭ morbꝫ q̄dā ē. Vn̄ marciaľ. Dicemꝰ ficꝰ q̄s ſcimꝰ
ī arbore naſci. Dicemꝰ ficoſ ceciliane tuoſ. Ficꝰ bone valde/pn̄t dici generatōeſ ma
rie.ſ.pulcra dilectio.timor.agnitō.et ſctā ſpes.q̄ꝝ q̄ttuor dic̄ ſe eſſe mr̄ez. Quere li.
vi.ti.i.q̄ ip̄a dr̄ mr̄. Hec ē ficꝰ de q̄ dic̄ pꝛb.xxvij [Qui ſeruat ficū].i. mariā. q̄ ppt̃
dulcedinē fructꝰ ſui ficui ↄpat̃ [Comedet fructꝰ eiꝰ] fructibꝫ enī huiꝰ ficꝰ illi paſcēt̃
q̄ ſibi mariā ſeruauerint.et ſe illi.i.ad honorē illius.

Maria amigdalus — Capitulū xxiiij.

AMigdal].i.amigdalꝰ greco noīe.cuiꝰ fructꝰ a latinis dr̄ nux lōga.ab aliȷ̄s nu
cula.q̄ſi nux minor. Hec aūt arbor pͥꝰ oībꝫ arboribꝫ ſe flore ↄueſtit. ⁊ ad īferē/
da poma ſua/arbuſta ſeq̄ntia ꝑuenit. Iſtaꝝ arboꝝ alia dulc̄.alia amara.ſꝫ q̄n̄ tere
brat̃ radix amare amigdali.⁊ īſerit̃ ſurculꝰ illiꝰ arboris.quā greci picen/latini pice
am nominānt.deponit amigdalus ſuā amaritudinē quā habebat in ſucco.

Maria amigdalus.quia

Quia amaritudinē origiāľ habuit ī ↄceptōe.ſꝫ eā bn̄ficio ſctī ſpūſ dpoſuit ī ſctifica/
Quia pͥma oīm arboꝝ.i.ſctōꝝ veterꝭ ⁊ noui teſtamē/ tōe. ⁊ facta ē tota dulc̄.
ti floruit:vouēdo ꝟginitatē.et florē habuit tenerrimū/cū adhuc eſſꝫ iuuēcula. Sꝫ
fructus pſeuerātie habuit ſolidiſſimos.q̄ maturuerūt p bonā aſſuefactōem.

Quia generauit fructū medicinalē.i.chriſtū. Unde Ecci.xxxviij.[Altiſſimꝰ].i.deꝰ
pater [creauit d terra][carnis ꝟginee][medicinā][generꝫ hūani.ſ.chriſtū hoīez. Iſa.
xlv. Ego dn̄s creaui eū.hoīem.ſ. Iſa.xxxviij.iuſſit ipe yſaias vt tollerēt maſſam d
ficis et cathaplaſmarēt ſup vulnꝰ ezechie.⁊ ſanaret. Ecce ꝙ ficꝰ habꝫ fructꝰ medi-
In locis calidis dicit̄ fructu abūdare.ī frigidis fructū negare. Lo- [cinales

Maria amigdalꝰ quia

ca calida/corda caritate feruētia.loca frigida/corda malicioſa. Piere.vi. Sic frigi
dā facit ciſterna aquā ſuā.ſic frigidā fecit maliciā ſuā.
Lac factū de amigdalis refrigerat. Un̄ et dat̄ laborātibꝫ acuta.⁊ ſimplex doctrīa de
btā virgine:multū valet eſtuātibꝫ caumate carnaliū paſſionū ſeu q̄rūlibet viciorū.
Cortex fructꝰ eiꝰ/durꝰ aſper ⁊ amarꝰ.nucleꝰ ꝟo dulcꝫ. Sup̄ vbi agit̄ de virga in-
uenies myſteriū vbi tractat̄ de q̄nta ꝟga q̄ fuit aaron.pti.vi.c.xxi. R.
De fructu eiꝰ artificioſe fit oleū.q̄a chriſtꝰ eſt miſicordia nr̄a ſicut dicit p̄s.qui arti
ficio ſpūſſancti de ſubſtātia eiꝰ factus eſt hō.
Amigdalꝰ q̄ p̄ ceterꝫ arboribꝫ floreſcit.oleo pingueſcit.ꝑ fructū eius infirmꝰ conuale
ſcit. Sic maria p̄ ceterꝫ ſctis floret pietate.p̄ ceteris pigueſcit caritate. magꝫ ꝑ ipaꝫ
q̄ꝫ ꝑ ceteros fruimur ſanitate. Eccl'iaſtes.xij. Dicit̄ de p̄mo [Florebit amigdalus]
De ſcdo ſubdit̄ [Ipinguabit̄ locuſta] De tercio ibidē [diſſipabit̄ capparꝫ] Et ſub
dit̄ ī aucte.[Ibit hō in domū eternitatꝫ ſue].i.reuertet̄ ad ꝑadiſū.⁊ totū h̄ ꝑ mariā
Aliter [Florebit amigdalꝰ]q2 florē ſuū chriſtū/q̄ dicit̄ p̄mogenitꝰ tā p̄ris q̄ꝫ matrꝫ:
de ſe ſola ꝑtulit. In cuiꝰ ortu [Ipinguata ē locuſta] q2 inſtabil' gētilitas ꝑ grāꝫ fe-
cūdata.[Diſſipata ē capparꝫ] q̄a iudea aculeis pctōrū ſpinoſa:ſpūali piguedine re
māſit vacua.⁊ appellata ē capparꝫ a grecꝫ.eo ꝙ hēat ī ſūmitatibꝫ rotūda ſeminū ca

Chriſtꝰ amigdalꝰ

Chriſtꝰ amigdalꝰ]q̄a hec arbor añ oēs alias floret.et ipe ē p̄mitie dor- [pitella.
mietiū.i.ad Chor̄.xv. Un̄ dicit pꝰ reſurrectōem. Refloruit caro mea ⁊c̄. Et hoc ē
q̄d dicit.[Florebit amigdalꝰ.impinguabit̄ locuſta].i.fidel' aīa illo flore.ſ.carne et
ſanguine eiꝰ [diſſipabit̄ capparꝫ]corruptio.ſ.nr̄e mortalitatꝫ q̄n corruptibile h̄ in

Capparꝫ

duet incorruptōem.i.Chor̄.xv. Capparis ē herba q̄ venerē repmit ī cibo ſumpta.
et ſignat mortificatōem nr̄e carnis.⁊ ꝑ h̄ redibit hō ad domū ſue eternitatis.
Moraliter. Flos amigdali p̄cedēs alios flores ē bonū ꝑpoſitū:p̄cedēs fructꝰ bono
rū operꝫ. Sed q2 tenerrimꝰ ē iſte flos:cito ledit̄ in q̄buſdā. Job.xv. Ledet̄ q̄ſi vi-
nea in p̄mo flore botrꝰ eiꝰ. Pinguedo ꝟo olei/caritas eſt.a qua incipiēdum eſt q̄c-
quid voluerimꝰ eſſe meritoriū.

Maria morus Capitulū xxv.

Verſus ſextus

Morus]q̄ ſm Iſidorꝫ.ſic vocat̄ a grecꝫ:ſed a latinis rubꝫ.eo ꝙ fructꝰ eiꝰ vel
ꝟgultū rubet. Fructꝰ facit ſilueſtres:q̄bꝫ fames paſtorū ī deſertꝫ ꝯfouet̄. Fo-
lia eiꝰ ſupiecta ſerpēti:ipm̄ dicunt̄ interimere. Fructus mori/q̄ chriſtꝰ eſt/tricolor.
q̄a p̄mo viret.ſcdo rubet.tercio nigreſcit.maturꝰ dulceſcit. Vel etiā ipa maria/que
p̄t ꝯpari moro fructui.viridis ſctitate.cādida ꝟginitate.rubea paſſiōe vl' ꝯpaſſiōe.
nigra.i.deſpecta q̄ ad filiū in paſſiōe. Vel etiā chriſtꝰ fuit niger ī ſepultura.q̄n non
erat ei ſpecies neq̄ꝫ decor. Iſa.liij. Vel q̄ ad matrē:q̄n reputabat̄ corrupta. Un̄ di-
cit Nigra ſum ſꝫ formoſa. Vel ī paſſiōe filij fuit maria nigra q̄n cū decolorato de-
colorabat̄ mater:et obſcurabat̄ cū obſcurato. De folijs mori dicūt̄ paſci q̄dā ver
mes q̄ faciūt ſericū.i.ꝯſciētie hūiliū q̄ doctrina et exēplis marie in p̄ſenti ſibi veſtē
ꝯtexūt nuptialē. Itē folia.i.ꝟba et orōes marie occidūt in ſuis amatoribꝫ ſerpētes
viciorꝫ.⁊ annihilāt ſerpētes.i.venenatas ꝑſuaſiōes demonū. Et nota ꝙ morꝰ chri
ſtus.morꝰ crux.morꝰ maria.quorū verba occidūt diabolū.
Moraliter. Cādor mori fructꝰ/innocētia.viror fides.groſſicies ſpes.rubor caritas.
maturitas ꝑſeuerātia.nigredo hūilitas ꝯſūmans omne bonū.q̄a ꝯtēnens ſeipm̄.
Vel mortꝫ deſideriū. Un̄ Phil'.i. Cupio diſſolui et eſſe cū chriſto. Collectō morꝫ
corpalis.mortua eni corpa nigreſcere ſolēt.et morꝫ colligit̄ q̄n nigreſcit.

Maria ſichomorus Capitulū xxvi.

Sichomorꝫ].i.ſichomorꝰ nomē grecū.ſic dicta/q̄a folio moro ſil'is.⁊ a latinis
celſa appellat̄ ab altitudīe.q̄a nō eſt minima vt morꝰ. Dicitur autem ſichomorus:

In apocriſo ꝺ infantia marie

quaſi ficus fatua·qꝛ maria vouēdo ꝩgitatē reputata ē fatua .ſic legiꝫ i apocrifo de infantia eiꝰ.ſ3 ob ħ deo facta ē ficꝰ dulcꝭ. Et ad ħ aſcēdit chriſtꝰ i hāc ſichomoꝝ. vt nobis viſibilis appareret. Siliꝛ et in crucē q̄ eſt ſichomorꝰ .q̄a a mūdanis viſa ē pena crucꝭ ſtulticia. Vn̄.i.ad Choꝝ.i. Gētibꝫ aūt ſtulticiā. Crux eni credētes alit vt ficꝰ.ſ3 a mūdanis ꝛ hereticꝭ reputaꝫ vt fatua. Ad ħ aūt aſcēdit xp̄s i ſichomoꝝ

In dedicatōe doctrina

crucꝭ. vt nob oñderet q̄ eſſ3 aſcēdendū:ꝛ vn̄ poſſ3 videri. Propter ħ zacheꝰ:q̄ iterp̄taꝫ iuſtificatꝰ. grā dei iteriꝰ illuſtrāte.qꝛ ip̄e ſtatura puſillꝰ erat:nec videre poterat p̄ turba dn̄m trāſeūtē.aſcēdit in arborē ſichomoꝝ vt videret ieſum Lu.xix. Et tu ſi nō potes dn̄m videre p̄ turba viciorū et ſtrepitu turbatōis ſeclarꝭ.aſcēde i arborem ſichomoꝝ. Et ħ ē qd̄ dic aplꝰs.i. Choꝝ.iij. Si q̄s videꝫ eſſe ſapiēs ſtultꝰ fiat vt ſit ſapiēs. Propter ħ dꝛ.ij. Paralꝰ.i. Prebuit rex ſalomō auꝝ ꝛ argētū i hierlm̄ q̄ſi lapides:et cedros.q̄ſi ſichomoros q̄ naſcūꝫ i cāpeſtribꝫ mltitudine magna. Hierlm̄ ecclīa vl religio.ſalomō chriſtꝰ.veri clauſtrales vita ꝛ ꝯtēplatōe ſublimes q̄ſi cedri a mūdi amatoribꝫ reputāꝫ ſichomori cāpeſtres.ſed oīa p̄ chriſto relinq̄re dulcꝭ ē fatuitas.qꝛ et p̄ ħ chriſtū dulceſcūt .et ad eius ꝑpetuā viſionē ꝑueniūt . Et ħ ē qd̄ dixit zacheꝰ poſtq̄ꝫ de ſichomoro quā aſcēderat deſcēdit.et ꝯtēplatꝰ ē ieſū. Ecce dimidiū bonoꝝ meoꝝ dn̄e do pau.et ſi q̄d aliquē defraudaui reddo q̄druplū.

Maria abies Capitulū xxvij.

Abieſq3] q̄ ſm̄ Iſidoꝝ dꝛ ab eūdo. eo ꝙ p̄ ceterꝭ arboribꝫ i altū lōge eat.et in excelſum ꝓmineat. Vn̄ et dꝛ.ꝙ caput ſuū collocat iter nubeſ. Cuiꝰ natura expers ē terreni hūoris.et ꝓinde lenis et habilꝰ habeꝫ.et nō nodoſa vt cetere arboreſ. De hac abiete dicit chriſtꝰ ecclīe ſue q̄ ē nauis Iſa.lx. Glīa libani ad te veniet:abies ꝛ buxus ꝛ pinus ſil ad ornādū locū ſanctificatōis tue ꝛc.

Maria abies

- Propter altā ꝓceritatē. q̄a cōuerſatio eius in celis. Vel ꝓpter erectōe3 ꝯtēplatōis. Fuit eni ſemꝑ erecta ad celeſtia.et nunq̄ꝫ reflexa ad tp̄alia.
- Quia in montibꝫ libētiꝰ creſcit·ſic et ip̄a creuit in exēplis ſctoꝝ:q̄ fuerūt mōtes ꝑ vite eminētiā. Creſcit etiā ſpūaliter in mētibꝫ eleuatis ꝑ deſideriū ad celeſtia ꝛ eterna.
- Quia pulcras hab3 comas.i. ꝩtutes. q̄bꝫ chriſtū caput ſuū exornat:totū attribuens gratie eius.
- Quia ſterilis et infructuoſa.quo ad ꝓpoſitū virginitatis ꝑpetue.

Maria abies

- Quia plana et lenis. ꝑ benignitatē ꝛ ꝩtutē māſuetudis .ꝛ qꝛ ſine ſarcina pctoꝝ.
- Quia ſine humore alicuiꝰ ꝯcupiſcētie carnalꝰ:et ſine amore terrenitatis.
- Quia adiutorio ip̄iꝰ trāſiꝫ mare ſeclꝰ p̄ſentꝭ.et ꝑueniꝫ ad portū eterne felicitatis.
- Quia diciꝫ ab eūdo·nūq̄ꝫ eni i via dn̄i ſtetit.ſ3 ſꝑ ꝺ ꝩtute i ꝩtutē ꝓceſſit. Vn̄ de ea dꝛ Can̄.vi· Que ē iſta q̄ ꝓgrediꝫ ꝛc. In via eni dn̄i nō ꝓcedere retrocedere eſt.

Maria ſalix Capitulū xxviij.

Salix] ſic dicta.eo ꝙ celeriter ſaliat.i.creſcat. Arbor lenta.i.flexibilis.ꝛ iō habilꝰ vitibꝫ vinciēdis. Cuiꝰ ſemen hauſtū i poculo. ſterilitatem diciꝫ oꝑari. Floret apud nos ſed nō fructificat· Vidimꝰ tn̄ apud albigenſes ſalices glandiferas. vel forte alie erāt arbores ſalicibꝫ ſimiles.

Maria ſalix

- Quia ante tota fuit ſancta q̄ꝫ nata. Ecce ꝙ ſalijt celerrime.
- Quia vouēs virginitatē p̄elegit ſterilitatē q̄ꝫ ꝯcubitꝰ vilitatē. Ecce ꝙ īfructuoſa q̄ ad ꝓpoſitū ꝩginitatis. Sap.iij. Felix ſterilꝰ et incoinq̄nata q̄ neſciuit thoꝝ i delicto. Iſa.liiij· Letare ſterilis.
- Quia ꝓpe aq̄s libentiꝰ creſcit.ſ.graꝝ et donoꝝ. Unde vox eiꝰ eſt de ſpūſctō ſic dic̄ hieronymꝰ. Suꝑ aquā refectōis educauit me.

Hiero.

- Quia nature frigide ꝑ caſtitatē·quia gracilis ꝑ humilitatē.quia amara ꝑ ꝯpaſſiōe3. Unde ſortita eſt nomen amaritudinis.

Maria ſalix

- Quia lēta ꝛ flexibilꝰ q̄ ad deū obediētia.q̄ ad nos miſcdia.q̄ ad ſe hūilitate ꝑfecta.
- Quia vincit.i.ligat vites.i.flexibiles paxillo ſuſtētat.i.filio. ꝺ q̄ dic p̄ꝛ Iſa.xxij. Figā illū paxillū i loco fideli. Quere alia de ſalicibꝫ ſuꝑ.c.i.Q. Q.et.c.xvij. i fi. caplī.

Quia folia eius folijs oliue ſimilia: Nam miſericorditer loquit̄ ꝑ nobis bonū in cō
ſpectu vnigeniti ſui.
Quia ſemen eius. i. filius: ſua ꝑdicatōe multos ſteriles fecit a fructu carnali: alliciēs
eos ad ꝓpoſitū caſtitatis.

Maria oleaſter Capitulū xxix.

Oleaſter dicit᷒ ꝙ ſit oliue folijs ſil̄is. ſꝫ latioribꝫ. arbor īculta. ſilueſtris. amara ⁊
īfructuoſa. cui īſert᷒ oliue ram᷒: vim mutat radicis. ⁊ v̄tit eā in ꝓpriam q̄litatē.
Sil̄r et maria hūano exercitio īculta. Silueſtris. q̄a a mūdana ꝯuerſatōne ſeq̄ſtra-
ta. Amara ⁊ īfructuoſa. ſic̄ī ſalice ſup̄ dictū ē. Vl̄ iſte ꝓperateſ p̄nt ipi attribui q̄ ad
ſtatū an̄ ſc̄tificatōez. in q̄ ſc̄tificatōe q̄ſi eſt ei īſert᷒ ram᷒ oliue. i. p̄ncipiū diuie gr̄ie.
⁊ facta eſt p̄nceps pinguedis. i. plenitudis oīm cariſmatū et donoꝝ ſp̄ūſc̄ti.

Maria pinus Capitulū xxx.

Verſus ſeptim᷒ Pinus de q̄ ꝓmittit dn̄s eccl̄ie ſue Iſa. lx. Gl̄ia libani ad te veniet ⁊c̄. vt ſup̄ ī
abies. De hac pinu p̄t exponi illō Iſa. xliiij. Plātauit pinū quā pluuia nutriuit.
⁊ facta ē hoībꝫ ī focū. Plātauit deus p̄r ī orto eccl̄ie ſue pinū iuſtā. ſ. mariā. ⁊ nu
Hiero. trita fuit pluuia hoc ē. abūdātia gr̄aꝝ. Vn̄ ipa dic̄ de ſp̄ūſc̄tō. ſic̄ exponit hierony.
Sup̄ aquā refectōis educauit me. Et q̄a gr̄a plena. iō facta ē hoībꝫ ī focū. q̄a dili-
git̄ ab oī v̄o xp̄iano. glo. vt calefaceret artificē dei.

Maria pin᷒
Propt̄ altitudinē ⁊ eminētiā vite. excellētie cōtēplatōis. ſapie ſpei. et cōuerſatōis ſc̄tē.
Propter rectitudinē. et fruct᷒ ſuaues atq̄ multiplices iuſticie. q̄s ꝯtinuit varijs et
ordiātis cellulis. et q̄ſi cōterit teſtis ſolidiſſimis ⁊ q̄ſi infrāgibilibꝫ īuicte fortitudis.
Pomū pinei Cōſidera pomū pineū. ⁊ videb̄ q̄ ordīe ſibi cohereāt p̄tes ei᷒. q̄lit̄ vnicuiq̄ nucleoꝝ
ꝓp̄a cellula ꝓuiſa ſit. q̄lit̄ maiores maioribꝫ. et miores miorībꝫ deputate ſūt. ⁊ appa
rebit tibi mirabil̄ ordo et rectitudo iuſticie ⁊ coherētia p̄tiū ei᷒. Sil̄r viris iuſtis:
vl̄ in iudicādo vl̄ ī ſuſtinēdo iuſticiā magna fortitudo neceſſaria ē. ne amore vel
odio p̄ce vl̄ p̄cio deuiēt a recto. q̄r tā his q̄ꝫ alijs diuerſ̄ modis īſidiat̄ diabol᷒ de-
uoratōi fructuū ei᷒. ſ. iuſticie. Prouer. xv. In abūdāti iuſticia v̄t᷒ maria ē. i. virtu
oſitas. Ecci. vij. Noli velle fieri iudex: niſi v̄tute valeas irrūpe iniq̄tates.
Itē pin᷒ arbor ſuccincta. ſic et beata v̄go ꝑ votū virginitatis. et viri iuſti ꝑ ꝯtinentiā
mentis et carnis.
Iſidor᷒ Scd̄m Iſidoꝝ pin᷒ dicit̄ ab acumie folioꝝ. nā antiq̄ vocabāt pinū acutū. Folia ver
ba ſunt. acumē folioꝝ ſubtilitas v̄boꝝ. Vel q̄a de celeſtibꝫ tractabat loq̄ndo n̄ de
terrenis. Itē ſm̄ Iſid̄. pin᷒ oībꝫ ꝓdeſſe credit̄ q̄ ſub ea ſerunt̄. ſicut fic᷒ nocere di-
citur oībꝫ. Similiter ⁊ maria ꝓmouet et augmētat q̄cq̄d boni incipitur a fidelibꝫ
ad imitatōem exemploꝝ ipius.
Gutta ab ipa defluens: rigore vl̄ tepore dureſcit in ſoliditatē. et fit q̄ſi gēma vl̄ electꝝ
in inſulis germanie.
Ipocras Dicit Ipocrates. ꝙ nuclei pinoꝝ vehemēter calidi ſūt. ⁊ venerē ꝯmouēt. ſtomachum
et renes calefaciūt. vrinā purgant. ventrē mouent potati cū vino dulci. ſed iſta virgi
ni nō poſſunt cōuenire.

Maria caſtanea Capitulū xxxi.

Caſtanea grecū ē nomē. q̄r fruct᷒ ei᷒ gemi ⁊ rotūdi ī modū teſticloꝝ ītra folli-
culū recōditi ſūt. q̄ dū eijciūt̄ q̄ſi caſtrāt̄. Hec arbor īciſa tāq̄ꝫ ſilua expullulat.
Poma ei᷒ fortiſſima ſūt. ⁊ ꝯmeſta difficile digerūt̄. viridia ſtrigūt. ſꝫ cocta minus.
Scd̄m ꝙ caſtanea d̄r a caſtrādo p̄t figurare mariā. q̄ vouēs v̄gitatē caſtrauit ſe ꝓ-
pter regnū celoꝝ. Mat. xix. quā caſtratōez īuebat q̄n āgelo r̄ndebat. Viꝝ n̄ ꝯḡſco
Fruct᷒ ei᷒ q̄ xp̄s ē: ī follicul̄ valde aculeat᷒ fuit. q̄r ī b̄tiſſima carne ſua. m̄ltaꝝ paſ
ſus ē tribulatōnū aculeos. Ipemet etiā p̄t dici caſtanea arbor. q̄ īciſa vberiue pullu
lat. q̄r ipē ē illud lignū de quo dicit̄ Iob. xiiij. Lignū habet ſpem ſi p̄ciſum fuerit
rurſum vireſcit. et rami ei᷒ pullulāt. Quere ſup̄. c. xviij. ꝙ xp̄s lignū: expoſitōem.

Maria laurus Capitulū xxxij.

Laur᷒ quoq̄ l̄q̄ dicit̄ a v̄bo laudis. q̄a antiq̄tus ex ea cū laudibꝫ victoꝝ capi-
ta coronabāt̄. Maria v̄o ꝓpugnatorē noſtꝝ ad ſaluādū. ſ. filiū dei coronauit

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſn incarnatōe diademate glioſe carnis. Canti.iij. Egredimi filie ſyon ꝛc. Quere li-
iiij.p.ij.xij.progatiua. D. et bene expoſitū inuenies. Nec ſolūmō chriſtū coronauit.
imo et ipa corona nr̄a ē. Uñ ꝛ dr̄ ei Iſa.lxij. Eris corona glīe i manu dn̄i. ꝛ diade
ma regni i manu dei tui. Sz ad h̄ legitime pugnādū ē. qꝛ nō coronabit̄ niſi q̄ legiti
me certauerit.ij. Thim̄.ij. Hec etiā arbor nūq̄ʒ deponit virorē. ꝛ iō ipa poti⁹ coro
nabāt̄ victores. Sola etiā hec arbor / vulgo fulmiari mīme credit̄. Habʒ etiā lau
r⁹ folia odorifera. Sic ꝛ v̄ba btē v̄gis q̄ habēt̄ i euāgelio aromatica ſūt ꝛ ſūme de
lectabilia intelligentibꝫ ea. q̄ pauciſſimi ſunt.

Maria buxus Capitulū xxxiij.

Buxus. Iō q̄ pmittit dn̄s ecclīe ſue Iſa.lx. Glia libani ad te vēiet abies ꝛ bux⁹
ꝛc. Eſt aūt bux⁹ grecū nomē corruptū a latinis ex pte. nā grece appellat̄ pixos

Maria buxus. quia

- Breuis ſtature. in quo ſignant̄ hūilitas virginis et pauptas.
- Sp virēs p virgitatē. q̄ ē viror genit⁹. Ul' i virore ppetua imarceſſibilitas ſctitatꝭ.
- Sterilis. vt ſupra de ſalice.
- Intenſi palloris. i. intēſe mortificatōis carnis que facit pallere. Ul' intēſe dilectōiſ. Unde. Palleat omnis amans.
- Intēſi viroris. q̄a illibate virgitatꝭ. Quere titulo d̄ v̄gitate ei⁹. li.iiij.ti.ix.li.v. D.

Maria buxus. qꝛ

- Dura ꝛ fortꝭ. p qd̄ idonea ſculpturꝭ faciēdis. Et maria dura ad tribulatōes ſuſtinē das cū filio. et ſolida p cōſtantiā mentis i voto virginitatis. Uñ cōſtanter rn̄dit. Uirum nō cognoſco.
- Rupibus inherēs. i. mentes diligens firmatas in bono.
- Dēſa in folijs. q̄a multiplex intelligētia elicit̄ ex v̄bis ipi⁹ poſitꝭ i euāgelio.
- Comā nō deponit i hieme. nec ipa virtutes ſuas in tribulatōe.
- Colit̄ ab auibꝫ. i. cōtēplatiuis. q̄ ſunt aues paradiſi.
- Lenitate materie / apta literaꝝ apicibꝫ ſicut dicit Iſid. Iſa.xxx. Ingreſſus ſcribe eis ſup buxum. et in libro diligenter exara illud ꝛc. Quere expoſitōem.

Maria vlmus Capitulū xxxiiij.

Et vlmus.] De hac vlmo pmittit dn̄s ſeclo deſolato. Iſa.xli. [Ponā i deſer
to abietē et vlmū et buxum ſimul]. i. naſci faciā mariā p has tres arbores fi
guratā. Scdm̄ Iſid. vlm⁹ ex eo nomē accepit q̄ i vliginoſis locꝭ ꝛ humidis meli⁹

Uligo

pficit. Nā i montibꝫ et aſpis min⁹ leta ē. Eſt aūt vligo natural' humor terre nunq̄ʒ
recedēs ab ea. Sic ꝛ maria pficiebat ex humoribꝫ cariſmatū et donoꝝ ſpūſſancti.
Itē vlmus licet ſterilis i ſe: tn̄ apta vitibꝫ ſuſtentādis. et maria meritis et exēplis ꝛ
orōibus ſuſtentat fructificātes in bono. imo totā ecclīam. que eſt vitis.

Incipit ſeptima particula orti cōclu ſi. in qua agit̄ de auibꝫ huius orti.

Ortus ꝯcluſus ſoror mea ſpōſa ꝛc.

Chriſt⁹ nicticorax Capitulū pmū

Nicticorax vl' nocticorax. Iā dr̄ q̄ſi coru⁹ noctꝭ. q̄a auis iſta amat
tenebras noctꝭ. Et i h̄ d̄ſigt chriſtū q̄ ſe ꝯpat nicticoraci. q̄ n̄ vult
mortē pctōꝝ. ſic ipemet dic̄ Eze.xviij. i fine capl'i. Itē nicticorax lucē
fugit volās d̄ nocte ad q̄rēdū cibū ſuū. qꝛ cibꝫ chriſti iuſtificatio pctōꝝ. Fugere lu
cē. / ē decliare glīaʒ mūdi fallacē. Uñ Job.xxxi. Si vidi ſolē cū fulgeret ꝛc. Que
re expoſitōeʒ li.vij.ti.iij. q̄ maria ſol i fine capl'i. Itē nicticorax manet i pietinis. i.
i ruinis. q̄a xp̄s de iudeis excecatꝭ nat⁹ ē. ꝛ ab ipis i breui ruitur⁹ crucifixus. ita vi
liter ac ſi eſſet coruus noctꝭ. i. peccatꝭ denigtus. et leproſus et pcuſſus a deo et hūi
liat⁹. Iſa.liij. In illis tn̄ habitauit q̄dāmodo in paſſiōe. q̄a nō ex toto receſſit ab

Parietine

eis miſericordia ei⁹. ſed p eis orauit i cruce. Lu.xxiij. Sūt aūt parietine parietū rui
ne. ſ. vbi ſunt parietes ſtātes ſine tecto ꝛ ſine habitātibꝫ.

Chriſtus aquila Capitulū ij.

Aquila] Chriſt⁹ aq̄la. Deut.xxxij. Sic aq̄la ꝓuocās ad volādū pullos ſuos ⁊c. A
Dicit̄ q̄ aq̄la q̄ñ volūt aliq̄ rape pullos ſuos: alas ſup eos expādit. et eos ꝓuo
cat ad volādū. Sic chriſt⁹ ī paſſiōe/ cū diabol⁹ rapet gen⁹ hūanū/ expādit brachia
ſua q̄ſi alas ſuas ī cruce. vt īde pctā relinq̄ntes: altitudinē cruc̄ aſcēdāt. ad quā di
abol⁹ attigere ñ p̄ſumit. q̄a ibi abſcōdita ē fortitudo dñi. q̄ ī aere aereas ptātes de
bellauit. Sȝ torpidi pctōres ī nido p̄ue ꝯuerſatōis torpētes/ ſup ramū cruc̄ vola
re ñ appetūt. Et ꝓpter h̄ ab aucupe diabolo rapiūt̄ in nido p̄ue ꝯuerſatōis. Unde
diabol⁹ ſignat⁹ ꝑ aſſur dicit Iſa.x. Detraxi q̄ſi potēs ī ſublimi reſidētes. et iuenit
q̄ſi nidū manus mea fortitudinē populoꝝ.

Chriſtus aquila. quia aq̄la

Rex ē auiū. i. ꝯtēplatiuoꝝ ſpēalit̄. Uñ Joh.i. dic̄ ei nathanael [Rabbi tu es fili⁹ dei. B
tu es rex iſrl̄] i. vidētiū deū ocl'o fidei ⁊ amor̄. [Jsrael vir [ra]vidēs [el] de⁹. i de
iſrl̄. i. vir vidēs deū. Qui bñ dicūt̄ aues. q̄z pēnis ꝟtutū aſcēdūt ad celeſtia. ⁊ eorū
ꝯuerſatio ī cel' ē. Phil'.iij. et paꝝ morāt̄ ī terra. i. ī terrenis. ſ. q̄ ad ſolā neceſſitatē.

Dicit̄ ab acie ocl'oꝝ. ſ. ab acumīe viſus. q̄z ſp̄ fruebat̄ in q̄ntū hō viſiōe p̄ris. etiā ens
ī vtero m̄ris ⁊ pēdēs ī cruce. Uñ dic̄ [Prouidebā dñm] i. p̄rē [ī ꝯſpectu meo ſp̄]
Sap.xviij. [Celos attigebat] i. ſ. ꝑ ꝯtēplatōem [ſtās ī terra] Et h̄ ē aſpicere ſolē in
rota. i. irreuerberata acie oculoꝝ. Itē/ q̄a nihil occl'tū q̄d ei ñ reuelet̄. Uñ d̄r Ecci.
xxiij. [Ocl'i dñi m'ltō pl⁹ lucidiores ſup ſolē: circūſpiciētes oēs vias hoīm] i. co
gitatōes. deſideria. volūtates. et opa [et ꝓfundū abyſſi] i. cordis hūani q̄d ꝓfūdū ē
⁊ īſcrutabile. Hiere.xvij. Quere expoſitōeȝ li.i.ti.vij. Q. Heb.iiij. Oīa nuda et ap
Iſidor⁹ ta ſūt ocul' ei⁹. ad quē nob̄ ſermo. Dicit etiā Iſid. q̄ cū aq̄la ſup maria pēna ferat̄
īmobili. nec hūanis pateat obtutib;. de tāta ſublimitate piſcicl'os videt natātes. ac
tormēti īſtar deſcēdēs pēnis. ad lit⁹ attrahit raptā p̄dā. Sil'r chriſt⁹ ī ſolio paterne
maieſtat̄ exiſtēs īuiſibil': d̄ celo r̄ſpexit filios hoīm ocl'o pietat̄ errātes ī mari. i. in
mūdo. ⁊ deſcēdit q̄ſi ex improuiſo ī ſua incarnatōe. vt ipos p̄datos a diabolo p̄da
ret̄. et eos ꝑduceret ad lit⁹ vite eterne. Uñ. Captiuā duxit captiuitatē.

Alti⁹ volat ceter̄ auib;. q̄z nō ē ſcrūs vt ē dñs. i. Regū.ij. In aſcēſiōe etiā aſcēdit ſu C
ꝑ cherubin. et volauit ſup pēnas vētoꝝ] i. ſup oēs ꝟtutes āgeloꝝ vſq; ad dexterā
p̄ris. Et nota q̄ dic̄ aſcēdit ſup cherubin. q̄d īterp̄tat̄ plēitudo ſcie. nulla ei hūana
ſcīa attigere p̄t. / vl' ad q̄ntā gl'iā: vl' q̄ntū tūc aſcēderit. [Uolauit] i. velocit̄ aſcen/
Chriſt⁹ dit. Ul' [volauit] i. auolauit ab hūano ītellectu. Et nota q̄ nō d̄r. volauit vl' aſcē
aq̄la. q̄z dit ſup ſeraphin. q̄ ē ordo ſup̄m⁹. licȝ veꝝ fuerit de xp̄o hoīe et d̄ btā ꝟgīe. ne forte
putaret̄ q̄ hūanitas eq̄ret̄ deitati: ſm̄ quā minor eſt p̄re. q̄a ſup ſeraphin nō eſt niſi
girocheſia. i. ſacer ordo trinitatis [Uolauit ſup pēnas vētoꝝ] i. ſup dignitates et
p̄mia ſctāꝝ aīaꝝ q̄ dicunt̄ vēti. Job.xxviij. [Qui fecit vēt̄ pōd⁹] i. aīab; corpus.

Nidificat ī arduis. Uñ dic̄ dñs Job.xxxix. Nūq̄d ad p̄ceptū tuū eleuabit̄ aq̄la. et
Thema ī ī arduis ponet nidū ſuū. Et ſūt ꝟba p̄ris ad iob. ⁊ ē bonū thema d̄ aſcēſiōe. [Ar
aſcēſione dui] ſunt q̄ ſupeminēt aliſ ꝑ vite excellētiā. In h̄ aūt īſtruimur ī cuiuſmodi cor/
dib; dñs ꝯmorat̄ ⁊ habitat. ī illis videlicȝ q̄ ſūt ardui ꝑ vite eminētiā. ⁊ dicūt cum
Job.vij. Suſpēdiū elegit aīa mea. Seq̄t̄. [In petr̄ manet] i. ī ill' q̄ ſūt q̄ſi petra
ꝑ firmitatē fidei. ad tribulatōes īſenſibiles ⁊ duri. q̄ ſagitt̄ tēptatōnū nequnt pe/
netrari. penitētialib; exercitiis d̄ſiccati: ꝑ ꝯtinētiā ⁊ abſtinētiā frigidi. Et ſic aſſiḡ ꝑ
p̄etates petre. Seq̄t̄. [Et ī p̄rupt̄ ſilicib; ꝯmorat̄] Silex d̄r q̄a ſilet. ſ. a p̄ua ꝟbo/
ſitate. Prerupti ſūt illi q̄ mēte ſepati ſūt a dilectōe mūdana. Seq̄t̄ [Et iacceſſis
rupib;] i. ī ill' q̄ ita alti ſūt ⁊ exaltati ꝑ vite eminētiā: q̄ ad ipos ipe diabol⁹ accede
re nō p̄t. Seq̄t̄. [Inde ꝯtēplat̄ eſcā. ⁊ de lōge ocl'i ei⁹ ꝓſpiciūt] Pulli ei⁹ lābūt ſan
guinē] q̄a viri iuſti q̄ pulli ei⁹ ſūt/ cū auiditate ⁊ deſiderio: q̄ notāt̄ ī ꝟbo lābēdi: re
cogitāt paſſiōem ei⁹ et circūſtātias paſſiōis. dicētes cū ſpōſa Cañ.i. Faſciculus
mirrhe dilect⁹ me⁹ mihi. īter vbera mea ꝯmorabit̄. Ad heb.xij. Recogitate eū qui
talē ſuſtinuit a pctōrib; aduerſuȝ ſemetipm̄ ꝯtradictōem ⁊c̄.

Ametiſtū ponit ī nido. Ametiſt⁹ duoꝝ coloꝝ ē. ſ. purpurei ⁊ violacei. fugat ꝟpētes D

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Iſtig̃ pro ſetates ⁊ venenū. Ualet etiā ꝯ ebetatē. Illos eı̄ poſitur⁹ ē chriſt⁹ ſecū ī nido eṫne btitudiſ
De q̄ dr Lu.xix. pueri mei mecū ſūt ī cubili.q̄ regia ptāte:q̄ ſigr̄ ī colore purpureo.
⁊ purpura regib⁹ ꝯuenit:vicijs ꝯdicūt ī ſe et alijs .⁊ a regno ſuo.i.carne mēbrꝫ ⁊ ſē
ſib⁹:malefactores extirpāt.i.p̄uos mot⁹ ⁊ nociuas titillatōes .⁊ ip̄os puniūt et ex/
pellūt.⁊ q̄ auſterā ⁊ hūilē pniaꝫ faciūt.q̄ duo ſignr̄ ī purpura. Pn̄ia p̄ liuidū colorē.
hūilitas .q̄a ppe terrā ꝟſar̄ flos viole. Qui etiā a ſe ⁊ alijs q̄ntū pn̄t :arcēt ⁊ expel
Hiero. lūt ſerpētes :et venenata ſpūaliū vicioꝝ.q̄ aīas intoxicār.⁊ ebetatē carnaliū dlecta
tōn ū:q̄ bibūr̄ d̄ aureo calice babilōis . Hiere.li . Et h̄ eſt qd̄ dicit hiero.ſup yſaiā ī
fine. Serpētē antiquū nido ſuo fugat.q̄ et carnē ſuā macerat .⁊ motib⁹ animi po/
tēter impat. Per nidū cor vl' carnem intellige.

Ditiſſimū facit nidū ſuū. ponēs ibi:vt dictū ē ametiſtū. quia cōſcientiā in q̄ habitat
ditat ꝟtutib⁹.et bonis opib⁹.et hm̄oi.que ſupra notata ſunt.

Optime ꝓcurat pullos ſaſidib⁹ p̄dicib⁹ lepoꝛib⁹.et hm̄oi. Sil'r chriſt⁹ pullos ſuoſ q̄ſ
luxit ī paſſiōe.et viuificauit ꝓpo ſanguīe:velut pelican⁹ filios ſuos. paſcit dicta p̄
cioſiſſima ⁊ ſūptuoſiſſima.i.carne ſua.q̄ ꝟe ē cib⁹. Joh.vi.q̄ ſumir̄ ī ſacramento.⁊
potat ſanguīe ſuo quē effudit ī cruce. quē lābūt p̄ deſideriū illi q̄ veri pulli ſūt. nec
a p̄re degenerāt:vt ſup̄ dictū ē. Deute.xxxij. Sāguinē vue biberēt meraciſſimū.

Uiuit de rapina.q̄a illos ſibi īcoꝛpat ⁊ īuiſcerat ſpūaliter coꝛpi ſuo.qd̄ ē eccl'ia.q̄s
rapuit a diabolo manu cruci affixa.nec ceſſat rape manu amoꝛis. Un̄ dic̄ Oſee.xi.
[Trahā eos].i.attrahā[in vincul' caritatꝫ] Rapit etiā q̄ſdā roſtro p̄dicatōis .⁊ q̄ſ
dā vnguib⁹ tribulatōnū.q̄b⁹ fortiter tenet eos ne euadāt poſt ꝯcupiſcētias ſuas.

Pullos ſuos ſigillatim ponit ī radio ſolis.et eos q̄ ſolē acute ⁊ aptꝫ reſpiciūt oculis E
diligit fouet ⁊ nutrit. eos ꝟo q̄ q̄ſi cecutiētes ocl'os auertūt a ſole d̄ nido p̄ijcit in
terrā. Sic ⁊ xp̄s eos q̄ ī ſe:q̄ ē ver⁹ ſol iuſticie reſpiciūt īdeſinēter q̄ſi ocl'o timoꝛꝫ/
feruoꝛē iuſticie q̄ſi ocl'o amoꝛꝫ fulgoꝛē et lucē miſc̄dīe.q̄ etiā ocl'os ſpei et dilectōis
Chriſt⁹ aq̄la.qꝛ defigūt ī celeſtib⁹.ſibi retinet āplectir̄ ⁊ tuer̄. Illos ꝟo q̄ ocl'os ſuos:ītellectū.ſ.⁊ af
fectū: auertūt a claritate ſolis et eternoꝝ/ꝑmittit in terrā cadere.i.ī cupiditates ter
renoꝝ.vbi excecanr̄ ſpūaliter.et poſtmodū ī terrā miſerie et tenebrarū. De q̄b⁹ dr.
Pones eos doꝛſū.⁊ ī reliquijs tuis p̄pab vultū coꝝ. Itē.deieciſti eoſ dū alleuiarer̄.

Hiero. Ubicūq̄ꝫ fuerit cadauer:ſtatim adeſt. Job.xxxix. Hiero.dic̄ q̄ aq̄le ⁊ vultures trāſ
marina dicūr̄ ſentire cadauera.ibiq̄ꝫ ad l'ram ꝯgregari. Hoc īuenies īfra ti. de vul
ture. Cadauerosus efficir̄ q̄ſq̄s moꝛtal'r peccat.⁊ coꝛuis īfernalib⁹ ſeip̄m eſcā mini
ſtrat. Sꝫ ſi huic aq̄le cadauerositatē tuā p̄ ꝯfeſſiōeꝫ ⁊ oꝛōeꝫ hūiliter oſtēderꝫ.⁊ te ve
raciter accuſauerꝫ .ſtatī aduolabit hec aq̄la: veniā tibi et grāꝫ miſicoꝛdie ꝯferēdo.
He.ſ.venia ⁊ grā ſūt ale aquile hui⁹. Et bn̄ dicir̄.[ſtatī adeſt] qꝛ neſcit tarda rex
molimīa ſpūſſcti grā.ſic ſup illō Actuū.ij. Fact⁹ ē repēte de celo ⁊c̄.dicit glo.

Deponēdo roſtꝝ et plumas veteres renouar̄:et iteꝝ iuueneſcit. Sic ⁊ chriſt⁹ ī ſepul
cro q̄ſi plumas ⁊ pēnas veteres moꝛtalitatē ⁊ paſſibilitatē d̄poſuit.⁊ velut roſtruꝫ
recuruū q̄relaſ hūane miſerie.⁊ ī rſurrectōe fact⁹ īmoꝛtal' ⁊ īpaſſibil' velut pēnas no
uas ⁊ roſtꝝ accipiēs:tot⁹ ē r̄nouat⁹. Un̄ dic̄ pſ.ci. Renouabir̄ vt aquile iuuēt⁹ tua.

Maria aquila **M**aria aq̄la.[Q̄m aq̄la regina volucrū .et maria regina āgeloꝝ :ꝯtēplatiuoꝝ F
⁊ ꝟginū.q̄ ī nido ſuo.i.ī coꝛde poſuit ametiſtū.videlicꝫ fidē q̄ ꝯcepit filiū dei.
Lu.i. Btā q̄ credidiſti ⁊c̄. Et p̄ excellētiā ſui ꝯcept⁹:īduta ē veſte purpurea.i.digni
tate regali. Un̄ d̄ ea dr puer.vlti. Biſſus ⁊ purpura indumētū ei⁹. Habuit etiā co
loꝛē viole:cui p̄ hūilitatē aſſil'ata ē:et p̄ ꝯpaſſiōeꝫ q̄ſi liuida facta ē ī filij paſſiōe. Ex
pulit etiā a ſe ſerpētes ⁊ venenata ſpūaliū vicioꝝ.q̄ nūq̄ꝫ ad mētē ei⁹ īgredi potue/
rūt. Fuit eı̄m ml'ier timēs deū.puer.ī fi. Et eccī.i.dr. Timoꝛ dn̄i expellit pctm̄.i.in
trare nō ſinit. Expellit etiā a famulātib⁹ ſibi ſpētes ⁊ venenata.iuxta illō Mar.in
fine. In noīe meo demonia eijciēt. Maria.ſ.⁊ ceteri ſcti p̄ ꝟtutē ꝑpetue ꝟgitatꝫ ſue
cauit ab ebetate oīm carnaliū voluptatū.et amicis ſuis potens eſt p̄cauere.

Hec aq̄la[ī arduis poſuit nidū ſuū].i.ī excelſis ꝟtutib⁹ ꝯuerſatōeꝫ ſuā. ⁊ coꝛ ſuū[ī
p̄ruptꝫ ſilicib⁹].i.ī angel':de q̄b⁹ p̄rupti fuerūt ſupbiētes angeli.q̄a ꝯuerſatio ei⁹ ſp̄
fuit in cel'. Phil.iij.[Et ī de ꝯtēplabar̄ eſcā ſuā].i.refectōeꝫ mētꝫ ſue.ſ.ip̄m deū vt

eo frueret. Et ideo de hac aq̄la d᷑: q᷑ ocl'i ei⁹ de lōge ꝓſpiciūt. Et ad p̄ceptū dn̄i eleuata ē hec aq̄la i ſua aſſumptōe. qñ. ſ. [aſcēdit ſup cherubin] .i. ſup choros angelorū [et volauit ſup pēnas vētoꝝ] .i. ſup rōem et ſup omnē intellectū hūanū. In excelſis etiā mētib᷒ ꝛ eleuat᷒ a terra. ꝓ mūdi ꝯtēptū: diligit p̄ grām habitare.

Aq̄la ceteras aues p̄cellit ī volatu ꝛ ſol' aſpectu. Et ipa ſctōs ceteros ī volatu ꝯtēplatōis et aſpectu ſol' iuſticie. i. filij ſui. q̄ lucē īhabitat īacceſſibilē. i. Thi. vi. q̄ viddiꝫ lux ī ipa fuit abſcōdita. ꝛ quā ipa nob̄ acceſſibilē fecit: vicini⁹ atq᷒ limpidi⁹ ꝯtēplat᷑.

Ditiſſimū v̄tutib᷒ ꝛ donis optimis facit nidū ſuū. id ē. cor qđ īhabitat p̄ grāz. vt v̄e dicere poſſit q̄ ipaꝫ ſpūal'r hoſpitat᷑ illđ Sap. vij. Venerūt mihi oīa bona parit᷑ cū illa. ꝛc.

Maria aq̄la. q᷑

Procurat optime filios ſpūales q̄s adoptat p̄ grāz. cibo deuotōis. vino ꝯſolatōis et ꝯpūctōis. pane lacrimaꝝ. et hmōi. ꝛ h̄ paſtu dignos reddit carne et ſanguine vnigeniti ſui.

Reſpiciēs miſericordit᷑ ad cadaueroſos pctōres: ipam hūiliter īuocātes. aduolat duabus alis. pietate ꝛ ꝯpaſſiōe. vt p᷑ ī theophilo. quē q̄ſi roſtro orōis quā ꝓ eo fudit ad filiū. et q̄ſi vnguib᷒ iuſticie: a diaboli faucib᷒ potēter eripuit. cyrogꝑhū ſuū ei reſtituēs anulo ꝓꝓo ꝯſignatū. Propter h̄ d᷑ de maria. [Cōfidit ī ea] .i. de ei⁹ fide ꝛ fortitudīe [cor viri ſui] chriſti. ſ. [et ſpolijs n̄ īdigebit.] Prouer. vl. Ipa ei q̄ſi ditat illis ſponſum ſuū. q̄bus ſpoliat vt dictū eſt diabolū aduerſariū.

De theophilo

Iohes aquila

Aquila btūs Iohes euāgeliſta. Vñ Eze. i. Facies aq̄le deſup ipoꝝ q̄ttuor. B

Iohānes aquila

Primo: quia in arduis ſup omnes poſuit nidū ſuū ſicut aquila. Iob. xxxix. quādo ſupra pectus dn̄i in cena recubuit. Ioh. xiij.

Scđo. q᷑ ꝓuocat ad volatū pullos ſuos. Deut᷑. xxxij. ꝛ lābere ſanguinē eos docet. Iob. xxxix. Et iohes ſpūales filios. ſ. fideles eccl'ie: docꝫ ꝯtēplari etna. ꝛ q̄rere q̄ ſurſū ſūt. ꝛ imitari dn̄icā paſſiōeꝫ. ſic p᷑ ī his q̄ ſcribit ſeptē eccl'ijs aſie. ꝛ angel' eaꝝ.

Tercio. q᷑ ī nido ponit ametiſtū. q̄ fugat ſerpētes. Nidus eccl'ia. ametiſt⁹ fides. ſerpentes hereſes: contra quas ſpecialiter ſcripſit.

Sctūs iohānes aq̄la

Quarto. q̄a ſolē ītuet᷑ ī rota. et iſte ſpeciali⁹ deitat᷒ ꝯtēplat⁹ ē archana. Vñ dixit. In p̄ncipio erat v̄bū. Alij q̄ſi īfirmis ocul' ſolē. i. xp̄m videbāt ī nube. i. velatū carne.

Quīto. q̄a renouat ſe ī ſenectute. q̄a q̄cq̄d factū ſit de corp̄e ei⁹: iuuentū ē māna ſcaturire. in figura eius qđ dicit᷑. Renouabit᷑ vt aquile iuuentus tua.

De hac aq̄la p̄t exponi illđ Eze. xvij. Aq̄la gn̄dis ꝛc. [Aq̄la] vt dictū ē [gn̄dis] ī v̄tute: ī ſapīa: ī aucte. [Magnaꝝ alaꝝ] Dic q̄ttuor ī iohe ꝯmēdāt᷑. duplic᷒ v̄gitat᷒ puritas ꝛ ītelligētie. Per h̄ qđ d᷑ [alaꝝ] he due iūgūt᷑. q᷑ nō ſufficit ſubtilitas itellect⁹. niſi ſubſit mūdicia affect⁹. m'ti ei eleuant᷑ p̄ itellectū. ſꝫ dep̄mūt᷑ p̄ affectū. Itē p̄ h̄ qđ d᷑ [magnaꝝ] ꝯmēdāt᷑ ī eo chriſti familiaritas. ꝛ ſtili poſterior᷒ auctas. [Lōgo mēbroꝝ ductu] iſtud nō tā p̄tinet ad q̄ntitatē tp̄is q̄ꝫ corp̄is: q̄ꝫtū ad lōgeuitatē mortis. quā. ſ. dn̄s poſt oēs ſibi ꝓrogauit. vt poſterior ſcriberet: ꝛ defect⁹ alioꝝ ſuppleret. Ad h̄ ḡ q᷑ d᷑ [lōgo mēbroꝝ ductu] p̄tinet ſtili poſterior᷒ auctas. Vñ Eccl'i. xxxiij. Ego nouiſſim⁹ euigilaui. [Plena plumis et varietate.] Et ſi eni p̄ncipalit᷑ circa diuinā naturā īſiſtat: qđ ſigt᷑ p̄ h̄ qđ d᷑ [plumis] tn̄ īmiſcet plura q̄ p̄tinēt ad hūanā. qđ ſigt᷑ p̄ h̄ qđ dicit᷑ [et varietate] Nā cū p̄miſiſſet deitat᷒ ſublimia dicens. [in p̄ncipio erat v̄bū] ſubiūxit hūanitat᷒ hūilia dicēs. [Et v̄bū caro factū ē ꝛc.] In h̄ v̄bo qđ ſeq̄t᷑ [venit ad libanū] inuit᷑ chriſti familiaritas. Liban⁹ iterp̄tat᷑ candor. et ſignat chriſtū q̄ ē cādor luc᷒ eterne. Tūc marie iohes venit ad hūc libanum qñ chriſto ſe ꝯformauit ī puritate. et qñ recūbēs ſup pect⁹ ei⁹: hauſit aq̄s ſapīe ſalutaris: que fluūt impetu de h̄ libano. Et h̄ eſt qđ ſubdit᷑ [Et tulit medullā cedri] .i. pinguedinē ꝛ dulcedinē ſpūal' archani: q̄ſi occultatā ſub ſentētijs ſmōis myſtici vel ſub duricia oſſiū. [Et ſūmitatē frōdiū ei⁹ auulſit] .i. excellētiā celeſt᷒ eloquij. et ītō d᷑ [ſūmitatē] q̄a alti⁹ oib᷒ locut⁹ ē. vt de eo poſſit illđ dici Geñ. xlix. Neptalim ceru⁹ emiſſus dās eloq̄a pulcritudīs. Ibidē d̄ ipo p̄t dici. q᷑ ipe ē alia aq̄la de q̄ dicitur Apoca. viij. Audiui vocē vnius aquile volātis p̄ mediū celi ꝛc. qđ notatur in ſummitatib᷒ frondiū.

Juſtus aquila — I Uſtus aq̄la. Uñ Job. xxxix. Nūq̄d ad p̄ceptū tuū eleuabit̃ aq̄la. ſ. iuſt⁹ ad ꝯtēplatōez. q̄ſi diceret. nō. ſʒ ad meū. Et ī arduis ponet nidū ſuū. i. ī ſupnis mētis deſideriū. ſic fecerat q̄ dicebat. Nr̄a ꝯuerſatio ī cel' ē. Phil'. iij. In petr̄ . i. in exēplis ſctōꝝ patrū et dictꝭ coꝝ. Uñ De medio petraꝝ dabūt voces. Manet . i. mētꝭ ſtatōe collocat̃. Et ī prupt̃ ſilicib⁹ ꝯmorat̃ . i. ī ꝯtēplatōe ſctōꝝ angeloꝝ. q̄ꝝ gl'iaʒ adhuc ī terra poſit⁹ cū ſuſpirio p̄ſtolat̃. Qui. ſ. angeli ītegri ſūt. p q̄litatē meriti. Sʒ prupti p q̄ntitatē nūeri. Atq3 īacceſſis rupib⁹ ꝯmorat̃. Idē q̄d p̄rupti ſilices. Quia cordi pctōꝝ valde īacceſſa claritas angeloꝝ. mlto mag̃ ei⁹ q̄ īhabitat lucē inacceſſibilē. i. Thi. vi. Inde. ſ. q̄n aliq̄s īgerit ſe ſocietari angeloꝝ p cōtēplatōem. nō dʒ ibi ſiſtere. ſʒ eū q̄ ſup eos ē ꝯtēplari. Uñ Cañ. iij. Paululū cū pertrāſirē eos ꝛc. īueni quē diligit aīa mea. tenui eū nec dimittā. Cōtēplat̃ eſcā id ē chriſtū q̄ ē cib⁹ angeloꝝ ꝛ hoīm. Panē eni angeloꝝ mādūcauit hō. Et de lōge oculi ei⁹ p̄ſpiciūt intellect⁹. ſ. ꝛ affectus. vt regē videat ī decoꝛe ſuo. Pulli ei⁹ . ſ. aq̄le. lābūt. ecce auiditas ꝛ deſideriū. ſanguinē . i. paſſiōeʒ dñi fide ſpe et feruēti caritate venerāt̃.

Grego. — Lābere ſanguinē vt dic̄ grego. ē dñice paſſiōis īfirma venerari. Quaſi diceret. Aq̄la ī arduis poſuit nidū ſuū. q̄a deitatꝭ ꝯtēplatōe paſcit̃. Sʒ pulli ei⁹ . i. mīoꝛes nōdū habētes viſū aq̄linū lacte hūanitatꝭ chriſti: ꝛ ſanguīe paſſiōis reficiūt̃. Ubicūq3 fuerit cadauer . i. v̄bū caro factū. ſtatim adeſt aq̄la . i. aīa exuta. Mat. xxiiij. Ubicūq3 fuerit corp⁹ ibi ꝯgregabūt̃ ꝛ aq̄le. . i. vbi fuerit chriſtus hō: ibi et ſcti ei⁹. ſꝫm q̄ rogauit p̄rēʒ. Joh. xvij. Pr̄ volo vt vbi ego ſū: illic ſit ꝛ miniſter meus.

Juſt⁹ aquila. quia

Quia viuit de rapina. Regnū eni celoꝝ vim patit̃ Mat. xi. ꝛ violēti . i. vim ſibi īferētes rapiūt illō. Et hec violētia q̄nq3 modis ſibi īfert̃. ſ. p ꝯtinētiā ī iuuētute. p abſtinētiā ī p̄ſꝑitate. p largitatē in paupꝑtate. p patiētiā in aduerſitate. p hūilitatē i. ſublimitate.

In arduis nidificat. vt ſup̄ dictū ē de maria. Debʒ eni iuſt⁹ edificare ī celo aſcēſiōem ſuā: exēplo de amos. ix. q̄d ē diſponere aſcēſiōes ſuas ī valle lacrimaꝝ. ſʒ q̄ edificat aſcēſionē. i. ḡdus aſcēſoꝛios. dʒ ipos ḡd⁹ diſtīguere. vt exēplo dñice aſcēſiōis quā edificauit ī incarnatōe et tota vita p̄ſenti. p̄mū ḡdū habeat hūilitatꝭ. ſcd̄m obediētie. ꝛ ſic deīceps. Uñ ad Phil'. ij. Hūiliauit ſemetip̄m factus obediens ꝛc.

In nido coꝛdis ſui ponit ametiſtū. i. fidē vt ibi dñs dignet̃ habitare. Uñ habitare chriſtū p fidē ī coꝛdib⁹ nr̄is. ad Eph. iij. vt v̄tute hui⁹ lapidis excludat a ſe ſꝑētes. ꝛ venenata ſp̄ūaliū vicioꝝ. et ebetatē carnaliū. et regaliter p̄ſit ſibiip̄i. ꝛ viciīs ꝯdicat q̄ ad coloꝛē purpureū. ꝛ hūiliter maceret carnē ſuā q̄ ad violaceū.

Affectuoſiſſime educat pulloſ. i. opa q̄ ſequūt̃ autoꝛes ſuoſ velut pulli ſequūt̃ gallinā

Pullos ſigillatim ad radiū ſol' ponit. ī q̄ ſig̃t̃ opeꝝ nr̄oꝝ diſcuſſio. Radij ſolis . illuminatio ſcp̄ture. ad cui⁹ intuitū ſiue ſcrutiniū opa debēt diſcerni. Uel radij ſol': opa chriſti q̄ nos illumināt. ad q̄. ſ. opa ꝯpanda q̄dāmodo ſunt opa nr̄a vt vilipēdamꝰ ea. Uñ Iſa. lxiiij. Oēs iuſticie nr̄e ī ꝯſpectu dñi q̄ſi pān⁹ mēſtruate. Ibi Grego. Sepe iuſticia nr̄a ad examē diuīe iuſticie deducta. iniuſticia eſt. et ſoꝛdet ī conſpectu diſtricti iudicꝭ. q̄d in eſtimatōe refulget opantis.

Juſt⁹ aq̄la·q2 — Gre.

Ubicunq3 fuerit coꝛpus ſtatim adeſt. Hoc īpleuerūt ad lr̄aʒ ſctē mlieres veniētes officioſe ad dñicā ſepulturā. ſic dñs p̄dixerat Mat. xxiiij. Ubicūq3 fuerit corpus ibi ꝯgregabūt̃ aq̄le. Et h̄ faciūt viri iuſti mane audiētes miſſam vbi coꝛp⁹ dñicū īmolat̃. Itē alit̃. Sp̄ūales aq̄le. ſ. viri iuſti: ad cadaueroſos pctōꝛes ꝯgregari d̄bēt ſpiritualiter p compaſſionē ꝛ oꝛōem. vt abſtractos a cadauerib⁹ pctōꝝ. incoꝛpent eccleſie dei: cuius ipi ſunt membra.

Prouocat ad volādū pullos ſuos. i. opa. q̄n pure facit ea p intuitu eternoꝝ. non vt ab hoīb⁹ videat̃. Sʒ ꝯtrario faciūt hypocrite. Matth. vi. et ideo retributiōem ſuā recipiūt in p̄ſenti. Et tūc poꝛtat iuſt⁹ pullos ſuos ī humerꝭ: nō ī ſinu. cū ab eoꝝ intuitu auertit oculos ſuos. vt dicere poſſit illud ad Phil'. iij. Poſterioꝝ oblit⁹ ad anterioꝛa meip̄m extēdo. Senſus auctoꝛitatis ē. ſed nō verba.

Solē intuet̃ in rota. i. chriſtū ī diuitate. que p̄ncipio caret et fine q̄ſi duplici oc'lo in-

tellectus ⁊ affectꝰ .credēdo.ſ.et amādo. Uox enī viri iuſti ē. Prouidebā dn̄m ī ꝯ/
ſpectu meo ſp̄. Et ad te leuaui oc̄los meos q̄ habitas ī celis. Et h̄ ſūme neceſſariū
ē qn̄ tēptaꝝ q̄s. Un̄.ij.paliꝑ.xx. Cū ignoremꝰ q̄d agere debeamꝰ h̄ ſolū habemus
reſidui vt oc̄los nr̄os dirigamꝰ ad te. Et ꝓpter h̄ aq̄la d̄r vl̄ ab acumine viſus.ꝟl̄
ab acie oc̄loꝝ q̄s defigit in ſolē iuſticie ⁊ auertit a ꝯcupiſcibilibꝫ mūdi. iuxta illō
Thob.iiij. Oībꝫ diebꝫ vite tue deū ī mēte habe.⁊ caue ne aliq̄n pctō ꝯſentias ⁊c̄.
Et p̄mo enī ſeq̄ꝝ ſcd̄m. Un̄.[Prouidebā dn̄m ī ꝯſpectu meo ſp̄.]ecce p̄mū.[qm̄ a
dextris eſt mihi ⁊c̄.]ecce ſcd̄m. Sic d̄r. aq̄la pēnis veteribꝫ ꝑgrauata ⁊ nō valens
ꝯmedere ꝑ curuitate roſtri.q̄rit fontē viuū ſcaturiētē iugiter.et deſuꝑ fontē directe
aſcēdit:q̄ntūcūq̄ꝫ p̄t in latū.⁊ intātū ſoli ꝓpinq̄t ꝙ plume veteres ſol' incēdio ꝯbu
runꝝ.q̄bꝫ deſtituta cadit ī ip̄m fontē.⁊ ꝑ fōtꝭ irriguū noue pēne recreſcūt.et ſic ꝓ
pēnis veteribꝫ recipit pēnas nouas. Poſtea roſtꝝ recuruū allidit ad petrā.et ſuꝑ/
fluitate abſciſa aſcēdit ſupiꝰ q̄ntū p̄t.et calefactꝰ ab ardore ſolis:magno īpetu ferꝝ
in mare.et ibi ſubmerſus iteꝝ iuueneſcit.

Aq̄la vetus.ꝑctōꝛ in vicijs īueteratus. Un̄. Filij alieni īueterati ſunt. Pēne veteres.
mūdane leuitates q̄bꝫ in altū elatōis ferebaꝝ. Roſtri curuitas:loq̄citas de terrenis.
q̄a qui de terra ē de terra loq̄ꝝ. Joh.iij. Per quā.ſ.loq̄citatē. m̄ltū impediꝝ q̄s ne
fructuoſe poſſit ꝯmedere cibū ſcp̄ture vl̄ eucariſtie. Ideo d̄r Ecci.xxxij. Audi ta/
cēs ⁊c̄. Fons viuꝰ ſp̄ ſcaturiēs.miſicordia dei nūq̄ꝫ deficiēs. A q̄ fonte ſūpta q̄dā
audacia pia:debꝫ pctōꝛ quē penitet peccaſſe.īduere nouū hominē.

In natiuitate beate marie. Sermo p̄mus. Ca. iij.

TRāſite ad me oēs q̄ concupiſcitis me ⁊c̄. His ꝟbis dei ſap̄ia ⁊ btā ꝟgo vno A
ore loq̄ntes.inuitāt nos ad ſe:ſuas nob delicias ꝯmūicare volētes. q̄s libe/
raliter et ſine īuidia ꝯmūicant. Sed ad p̄ſens de btā ꝟgine totū h̄ exponemꝰ. Et
ī his verbis circa ip̄am ſex notanꝝ.

Primū eſt hūilitas.cum dicit.[trāſite] vocās nos ore ꝓprio. Et in hoc oñdit ſe vnā
eſſe de ancillis illis q̄s miſit ſap̄ia vt vocarēt ad arcē. Prouer.ix.

Scd̄m ē familiaritas.q̄d notaꝝ cū dicit [ad me.] Adapta de his q̄ inueniunꝝ apud
eā. Et in h̄ arguūꝝ paupꝫ ꝯtēptores.q̄ coꝝ ſocietatē ꝯtēnunt. de q̄bꝫ dicitꝝ amos
ij. Uiā hūiliū declināt. Et q̄ dicūt paupi illō Iſa.lxv. Recede a me q: īmūdꝰ es
⁊c̄. De hac familiaritate virginis dicit btūs ber. Quid ad mariā accedere trepidat
hūana fragilitas. Quere li.iiij.ti.xxiiij.

Terciū ē larga liberalitas:cū dicit [oēs] Nō ē enī apō eā.ſicut nec apō filiū pſone
acceptio Ueniat g̃ ad eā ad deliciādū vir iuſtꝰ.vt ſedeat ſub vmbra illiꝰ deſiderate.
nā ip̄a ē in vmbraculū diei ab eſtu:et ī ſecuritatē:et in abſcōſionē a turbine ⁊ a plu
uia. Iſa.iiij. Quere li.x.ti.xxix.S. Itē Mich.iiij. Sedebit vir ſubtus vineā ſuā.
⁊ ſubtꝰ ficū ſuā.⁊ nō erit q̄ deterreat. Nō ē dicere. Qui ad mariā venerit vl̄ trāſie
rit:q̄ oēs vocat ad ſe.ſecurꝰ erit ꝑ auxiliū eiꝰ. Itē q̄ pctōꝛ ē trāſeat ad eā.vt nihil
timere poſſit.q: ip̄a eſt ciuitas refugij. Quere li.ij.p.i.cauſa.xxv.

Quartū ē multimoda eiꝰ dulcedo et ſuauitas.ad quā oīmimodis debemꝰ aſpirare.
Nō īuiꝝ vbi dicit [qui ꝯcupiſcitꝭ me] Nā ī ip̄a inueniūt oēs ſenſus nr̄i: q̄libꝫ ſuā
dulcedinē:voluptatē ⁊ iocūditatē.ſic aſſignauimꝰ li.iiij.ti.xxvi.in fi. capituli.

Quītū eſt abūdātiſſima largitas:que notaꝝ vbi dicit [implemi] Ip̄a enī dat oībꝫ af
fluēter.et nō īproperat Jaco.i. Et ip̄a apiente manū ſuā.īplenꝝ oīa bonitate. Ip̄a
ē enī rebecca q̄ de hydria ſua potauit heliezer ⁊ camelos. Geñ.xxiiij. chriſtum.ſ.et

Sextū ē rei ꝓmiſſe ꝑcioſitas:cū dicit [a generatōibꝫ meis im/ [oēs ſanctos
plemi] Scd̄m hūc ꝓceſſum poterꝭ ꝯtexere totū ſermonē tuū.

Modo videamꝰ q̄re plꝰ dixerit glioſa ꝟgo [trāſite] q̄ꝫ venite vl̄ accedite. Itē q̄ vti/
litate veniaꝝ ad eā.vn̄ dic̄ [ad me] Itē q̄d ſint generatōes eiꝰ de q̄bꝫ dicit [⁊ a ge/
neratōibꝫ meis implemi] De his tribꝫ videndū eſt ꝑ ordinē.

Notandū igiꝝ ꝙ beata ꝟgo volēs facere feſtū amicꝭ.vl̄ de amicꝭ ſuis:ip̄os īuitat. Si B
cut ꝯſuetudo eſt volentiū facere magnā ſolēnitatē:vel ꝑmaxima cōuiuia:inuitare
ſuos ſpeciales nomīatim. et ꝑ honeſtos nūcios.ſed nō ribaldos vel trutānos:vel

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

menſterellos.i.tpaliū vl' viciorꝝ amatores. Sic facit btā v̄go. Et in h̄ ꝙ dicit [q̄ cōcupiſcitꝭ me] innuit q̄ ſint eiꝰ ſpeales.ſ. ꝯcupiſcētes eā [Cōcupiſcitꝭ] itellectu p̄ inq̄ſitōem.affectu p̄ dilectōez.actu p̄ imitatōez. Innuit etiā aliō in h̄ ꝙ dicit [Trāſite] Quaſi diceret. Niſi fueritꝭ trāſitores hebrei.ſ.et idithū.nō poteritꝭ venire ad feſtū ſolēne qḋ factura ſū i eternitate. Trāſire ḡ debēt oēs deſiderātes ad fontes aq̄ꝝ viuentiū.q̄ ſūt chriſtꝰ ꝛ btā v̄go.exēplo ceruorꝝ deſiderātiū ad fontē trāſire. ꝛ trāſilire ſpinoſa ſupbie.malicie et neq̄cie.lutoſa luxurie gule ꝛ ſomnolētie.hiātia cupiditatis ambitōis et auaricie.alioq̄n ad fontē vite nō patebit eis acceſſus. Et ppter h̄ dicit eis [Trāſite]

Eſt enim quadruplex trāſitus

Primꝰ de baptiſmali innocētia ad peccata mortalia.ꝛ hic ē peccātiū. Vn̄ dr̄ de iſto Eccli.xxvi. Qui trāſgredit a iuſticia ad pctm̄ deꝰ pauit illū ad rūpheā.i.penam eternā. Hic notat i deſcēſu ad hierl'm in hierico. Lu.x. Per hūc trāſiuit diabolus a claritate angeli i deformitatē diaboli. Hic ē trāſire a caſtitate ad luxuriā. ꝛ a ſeptē v̄tutib' p̄ncipalib' ad ſeptē peccata criminalia.

Trāſitꝰ q̄druplex

Scd̄us iſti ꝯtrariꝰ.trāſire a vicijs ad v̄tutes.et hic ē penitentiū. Et hic deb3 fieri p̄ ignē feruētꝭ ꝯtritōis.et aquā ꝯfeſſiōis et pnīe.in q̄ oēs ſordes lauāt. vt tādē inducat q̄s in refrigeriū vite etne. De iſto dicit Marci in fi. [Precedet vos i galileam] que iterptatur trāſmigratio [Ibi eū videbitis]

Tercꝰ de bono i meliꝰ.et hic ē iuſtorꝝ.q̄ de opib' iuſticie ad ſe trāſeūt ad opa miſericordie.ppter primū. De h̄ dr̄ in ps. Ibūt iuſti de virtute i v̄tutē ꝛc̄.ſ.de v̄tute minori i eandē v̄tutē maiorē.q̄a caritas aliq̄n pficit.aliq̄n deficit.vl' de vna v̄tute ad aliā.vl' de vſu vniꝰ v̄tutꝭ in vſū alteriꝰ v̄tutꝭ. Quia ſic dicit ibi q̄dā glo. nō ſp̄ vni v̄tuti ſtudēdū ē.ſ3 de v̄tute i v̄tutē eſt eūdū.donec videat deꝰ deorꝝ i ſyon. Itē de h̄ trāſitu dr̄ Michee.i. Trāſite vob habitatio pulcra. Quaſi diceret. Vos iuſti in q̄b' deꝰ habitat p̄ fidem.q̄ facti eſtis pulcri p̄ penitētiā [trāſite ad opa miſicordie primis impēdenda [vobis] acq̄ſitiue.i.ad honorē et p̄miū veſtrū.

Quartꝰ de meliori ad optimū.vl' de merito ad p̄miū.vl' de dubio ad ſecurꝝ. vel de tēporali ad eternū.vl' de fide ad ſpem. de ſpe ad rē ſperatā.de ſcintilla caritatꝭ ad caminū.q2 hic ē ignis i ſyon.ſ3 caminꝰ in hierl'm. Iſa.xxxi. Vel trāſite ꝺ exilio ad regnū.de mūdo ad deū.de vmbra ad v̄itatē.de medio ad oēz plenitudinē. et hmōi.

Primꝰ trāſitꝰ figuratꝰ ē a deſcēſu iſrl' i egiptū. Scd̄s i aſcēſu iſrl' ex egipto p̄ mare rubrꝝ in deſerto. Expone illō diligēter. Tercꝰ i pgreſſu iſrl' p̄ deſertū.q̄ ſigt pnīa: p̄ diuerſas māſiōes q̄b' ſignt v̄tutū opa. Quartꝰ i pgreſſu a deſerto p̄ fluuiū iordanis ad poſſeſſionē terre pmiſſiōis.

Tranſite ad me oēs ꝛc̄. Nota ꝙ celſitudo btē v̄gis.mons q̄dā magnꝰ ē. in q̄ bn̄placitū fuit deo habitare i eo. ad quē debemꝰ trāſire ſic hoīes.nō ſic paſſeres. Paſſer enī occupās mōtē.nō trāſit p̄ vallē. ſm ꝙ ſupbi demōes ſuggerūt pctōri [trāſmig in mōtē ſicut paſſer].i.ſicut auis q̄libet.ꝛ ſumit ſpecies p genere. Per vallē enī humilitatis trāſeūdū eſt ad montē humillime v̄ginis.nō eſt enī vera ſublimitas.cuiꝰ pambula nō eſt humilitas.

Dn̄s cantuarien̄.

Trāſite ad me] Quaſi diceret. Quid diſcurritꝭ p̄ carnales voluptates: et mūdanas vanitates: q̄ vos neq̄unt ſatiare [i me oīs grā] quā vob ſūmiſtrabo ſi trāſieritꝭ ad me. Et h̄ ē qḋ ſeq̄t. [A generatōib' meis iplemī] Mira fatuitas pctōris. q̄ ſi diligeret aliquā ribaldā que eſſ3 vltra flumē.ꝛ ipa clamaret ad eū.trāſi ad me et ero tota tua.ſtatī miſer ſe exponeret morti et ſubmerſiōi.mr̄i v̄o dn̄ice facit ſurdū. S3 caueāt ſibi tales ne q̄n̄q3 audiāt ab ea illō puer.i. Vocaui ꝛ renuiſtꝭ. extēdi manum meā vt vob darē filiū meū.q̄ eſt omne bonū.ſ.illō ꝯſiliū Joh.ij. Oīa q̄cūq3 dixerit vob filiꝰ meꝰ facite. Iſtud enī omne ē et ſūmū ꝯſiliū facere.ſ.qḋ p̄cipit deꝰ. S3 q2 h̄ ꝯſiliū ꝯtēnit a mltꝭ.ſubdit ipa. Ego q̄q3 in iteritu v̄ro ridebo. et cetera mlta.

Trāſite ad me oēs] Nō q̄dā: nō pauci.exēplo enī filij dicētis Mat.xi. Venite ad me oēs q̄ laboratis ꝛc̄.et q̄ dicit Iſa.lv. Oēs ſitiētes venite ad aq̄s.vocat omēs ad ſe glioſa v̄go.oēs enī vult ſaluos fieri.et neminē vult pire.i.Thi.ij. In h̄ etiā nobis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſuã indicat largitatẽ. ſuas diuitias. ſuam liberalitatẽ: et deſideriũ q̄d habet de ſa-
lute creaturaꝝ filiȷ̄. Itẽ cũ dicit [Trãſite ad me oẽs] videt̄ ꝓpe loqui pctõꝛib9 mun
dũ diligentib9. nõ eã nec ſeruiẽtib9 ei [ad me] vt vobis impetrẽ vinũ ꝯpunctõis. q̄a
ego quaſi vitis. Paſtum deuotõis. q2 [flores mei fruct9 honoꝛis ⁊ honeſtat̄.] Vir
tutem dilectõis] q̄a ego mr̄ pulcre dilectõis] Grãm timoꝛis dei. q̄a mr̄ ſum [ſancte
ſpei] Omnẽ grã; incipiẽtẽ ꝓficiẽtẽ ⁊ ꝯſũmantẽ. q̄a [in me oĩs grã] Dona ſpũſſan
cti. q̄a [ſpũs me9 ſup mel dulc̄.]. Gl'iaꝫ ꝑadiſi. q̄a [hereditas mea ſup mel ⁊ fauũ.]
Itẽ [trãſite ad me] Seruo enĩ ꝯiugatos in mr̄imonio. viduas ĩ ſtatu ſuo. ꝟgines in
puritate. Oĩb9 his impetro grãm: et ꝓmitto gl'iam. Sunt enĩ in terra ꝓ vua ꝯiu-
gati. malogranata ꝯtinẽtes. ficus dulces virgines.
Tranſite ad me] Nota [ad me] Libenter enim debet venire
Pauper ad diuitẽ. vt locupletetur.
Pollutus ad fontem. vt mũdificetur.
Debilis ad foꝛtem. vt coꝛroboꝛetur.
Moꝛtuus ad vitam. vt viuificetur.
Cecus ad colliriũ. vt illuminetur.
Egrotus ad medicinã. vt ſanitati reddatur.
Famelicus ad refectõem. vt bene ꝓcuretur.
Libẽter dꝫ vẽire — Nudus ad munificam. vt ab ea veſtiatur.
Miſer ad miſericoꝛdẽ. vt miſericoꝛdiam cõſequatur.
Defoꝛmatus ad replaſmatricẽ. vt refoꝛmetur.
Captiuus ad redemptricẽ. vt a carcere redimat̄.
Exheredatus ad patronã. vt hereditati reſtituat̄.
Seruus ad dominã. vt libertati donetur.
Miles ad reginam. vt ſi vicerit coꝛonet̄.
Tenebroſus ad lucem. vt lucis filius appelletur.
Hec enĩ oĩa et in infinitũ plura ſũminiſtrat virgo gratioſa trãſeũtib9 ad ſe. Et iõ ꝓu-
ꝗꝫ illos ĩuitet ad ſe. ꝓmittit ĩ ep'la hodierna. In me oĩs grã vie et veritat̄. [Trã
ſite ad me] videlicꝫ trib9 modis. intellectu ꝯtẽplãdo. affectu inherẽdo. actu vl' ope
imitãdo. Et ad hec nos iuuãt tria ꝑcipue. Part9 ei9 q̄ eſt lux mũdi. ⁊ noſtꝝ illumi
nat intellectũ. Grã quã inuenit apud deũ. cui9 adiutoꝛio nr̄ affectus inflãmat̄ ad
bene operandũ. Vita eius mũdiſſima que opa noſtra dirigit per exemplũ:
Seq̄tur [Qui cõcupiſcit̄ me] q̄. ſ. vultis mihi ſeruire et me honoꝛare. vl' qui plene
vultis ſatiari. vl' q̄ meũ deſiderat̄ patrociniũ in ꝑſenti ⁊ aſpectũ ĩ futuro. Et pñt aſ
ſignari tria q̄ deberẽt nos mouere ad trãſeundũ. Primũ ẽ laboꝛ mũdi hui9. ad quẽ
euadendũ feſtinãdũ eſſet ad ipſam. in q̄ ẽ reques. Scdm̄ onus coꝛpis et pctõꝛũ. q̄d
cito eſſet deponẽdũ. De ꝑmo onere Sap. ix. Coꝛp9 q̄d coꝛrũpit̄ aggŭat animam.
De ſcdo ps. Iniq̄tates mee ſicut on9 gue grauate ſunt ſup me. Terciũ amoꝛ ma
tris et filiȷ̄. q̄ deberet nos allicere ad trãſeũdũ. ſic libẽter trãſit̄ ad rẽ valde dilectã.
Seq̄tur [Et a generatõib9 m. imple.] Ecce q̄ fructu trãſit̄ ad illã. Nota ꝙ ꝑus dic.
[trãſite ad me] et poſt ſubiũgit [a generatõib9 m. imple.] Quaſi diceret. Pri9 opꝫ
me imitari hos: q̄ meis generatõib9 voluerint ĩpleri. Quid aũt ſint generatões ei9
oſtẽdit ipſa. vbi paulo dicit ſup. [Ego mr̄ pulcre dilectõis et timoꝛis ⁊ agnitõis ⁊
ſctẽ ſpei] Hoc habes ml'tiplicit̄ expoſitũ li. vi. ti. i. Vel iſte generatões pñt dici odo
res ei9 q̄ attrahũt affectũ. et floꝛes q̄ delectãt intellectũ. et fruct9 q̄ reficiũt animũ.
Ideo ipſa appellat̄ vit̄. q̄a habuit in floꝛe odoꝛẽ. in fructu dulcedinẽ. in liq̄re fruct9
virtutẽ. Fruct9 ei9 chriſt9. Vua. cui9 vue vinũ ſanguis chriſti ĩ cruce effuſus. qui
mũdũ languidũ ſanauit. moꝛtuũ ſuſcitauit. captiuũ redemit. ſoꝛdidũ lauit. ⁊ cetera
hmõi. ⁊ q̄ mẽtẽ digne ſumẽtis iocũdat ⁊ inebriat. Vñ dicit̄ chriſto. Calix tu9 iebri
ans ꝗꝫ ꝑclar9 ẽ. Hec aũt ſunt que mentẽ vere implẽt et ſatiant. ſed mũdane ⁊ car-
nales voluptates ipſam inaniunt. et ideo dicit. implemini.
Et nota vbi repies oẽs particl'as iſtius ep'le. Ego q̄ſi vitis ⁊c. vſq̄ꝫ. honeſtat̄. Quere
ſupra particl'a. vi. ti. i.

Ego mater pulcre dilectōis ⁊c̄. vſqȝ. ꝟtutis. quere li. vi. ti. i.
Trāſite ad me omnes ⁊c̄. vſqȝ. implemini. vt ſupra.
Spiritus enī meus ſuper mel ⁊c̄. vſqȝ. fauū. quere libro. iiij. ti. xxvi.
Memoria mea in generatōe ſeculorū. q̄re lib. ij. p. iij. c v.
Qui edunt me ⁊c̄. vſqȝ. ſitient. quere ſupra particl'a. i. ca. xij. vbi agiẜ quō ipa ꝓcurat amicos ſuos.
Qui audit me ⁊c̄. vſqȝ. nō peccabūt. li. ij. p. iij. c. v
Qui elucidant me ⁊c̄. li. ij. p. v. c. vij.

Sermo ſecund⁹ Capitulū iiij.

Maria liber

Liber generatōnis ieſu chriſti] ſupple hic eſt. Sed' qꝛ qd̄ exponiẜ de xp̄o. ꝓt exponi de btā ꝟgīe. vt ī plib⁹ p̄t dici. [Liber generatōis ⁊c̄.] Hec ē ſic dꝛ [Viſio yſaie] ſubaudi. hec eſt. In h̄ aūt ꝙ diciẜ [generatōnis] notaẜ marie fecūditas. In h̄ ꝙ diciẜ [ieſu chriſti] fecūditat' dignitas vl' ſublimitas. Et q̄a duplex ē generatio: bona et mala. ꝓmo vidēdū de libro bone generatōis chriſti. Scd̄o de libro male generatōnis antichriſti. Liber q̄nq̄ȝ dꝛ ꝯtinēs. ſic diciẜ. hic ē liber topicorū. Uel contentū. ſicut diciẜ. ſcio librū topicorū. A

Fuit enī maria liber ꝯtinēs. Hic eſt liber ḡndis de q̄ dꝛ Iſa. viij. Sume tibi librū ḡndē. et ſcribe in eo ſtilo hoīs. Nota ꝙ ſpūſſctūs ml'toties loq̇ẜ ꝓphet'. nō vt ipſi faciāt qd̄ eis indiciẜ. ſȝ vt deſigneẜ q̄d ſpūſſctūs opatur⁹ ſit. Liber iſte maria. q̄ ſic dr liber: ſic apl's. ij. Chor. iij. chorinthios noiat epl'aȝ ſuā. Et dꝛ liber iſte [grādis] dignitate. ſcie. ꝓfunditate. ml'timoda difficultate. ſentētiaꝝ inſcrutabilitate. ⁊ omimoda vtilitate. Ul' iō [gndis] q̄a ꝯpoſit⁹ ſctiſpūs opatōe. Uel [gndis] q̄a ſcptus groſſis ⁊ legibilib⁹ lr̄is. Siq̄dē marie innocētia vna groſſa ē lr̄a. ſic ⁊ ei⁹ hūilitaſ. ꝟginitas. fecūditas. paupt̄as. caritas. miſicordia. pietas. patiētia. ⁊ hmōi. Singule enī ꝟtutes ipi⁹. ſingl'e lr̄e libri iſti⁹. Propter h̄ dixit dn̄s abac. ij. Scribe viſū ⁊ explana eū ſup tabulas. vt ꝑcurrat q̄ legerit eū. q̄a adhuc viſus ꝓcul. ⁊ apparebit ī finē et nō mētiẜ. Precipiẜ ḡ yſaie [Scribe ī eo] Hoc ē qd̄ dꝛ. Ligua mea calam⁹ ſcribe. Quo inſtrumēto: [ſtilo hoīs] i. intelligibiliẜ apte et lucide. Nota ꝙ elementū dꝛ ſcribi qn̄ ei⁹ figura ꝯtrahiẜ. Sic ḡ ſpūſſctūs ꝟbū ſcpſit. dū ei⁹ coopatōe caro ꝟbi fuit in vtero ꝟginali formata. Spūſſctūs enī dupliciẜ ſcribit. Scptura. ſ. iuiſibili. vt ī cordib⁹ ꝓphaꝝ. Scptura viſibili. qn̄ ꝟbū carnē aſſūpſit. ⁊ qd̄ latuerat ī cordib⁹ ꝓphaꝝ: reuelatū ē ī ꝯſpectu gētiū. Sic ḡ ſcptus ē liber iſte. Sȝ q̄ colore: atramēto nr̄e mortalitat'. Uñ eze. ix. legiẜ de illo q̄ indut⁹ erat lineis. q̄ hēbat atramētariū ī dorſo. qd̄ ē inferior ps hoīs. Hoc atramētariū habuit chriſt⁹ ī dorſo qn̄ a ſūmo celo egrediēs: ad ima nr̄e mortalitat' deſcēdit. ibiq̄ȝ formam ſerui ſuſcepit ſub nr̄e mortalitatis amictu. Nigredo ſiq̄dē ſignū ē noſtre mortalitatis. qꝛ corpa mortuoꝝ nigreſcūt. Sic igiẜ liber ḡndis et magna viſio eſt glorioſa virgo.

Spūſſā/ctus ſcri/bit.

Hic eſt liber ſignatus. de q̄ legiẜ Iſa. xxix. Erit vob viſio oīm. ſic ꝟba libri ſignati. quē cū dederint ſciēti lr̄as. dicēt: lege iſtū. et r̄ndebit. nō poſſum. Signat⁹ eſt enī liber iſte iudeis ſigillis ſeptē. ſicut dꝛ Apoc. v. Argumētāt enī ſic ꝯtra ꝟitatē hui⁹ libri. Uirgo fuit: ḡ ſterilis. Cōcepit: ḡ corrupta ē. Portauit: ergo ḡuata. Pepit: ergo cū dolore. Iacuit: ergo debil'. Purificata ē: ḡ immūda. Circūcidit pueꝝ: ḡ puer habuit originale. Ideo liber iſte poſit⁹ ē in latere arche. Deute. xxxi. vt ſit iudeis in teſtimoniū. i. ī dānatōeȝ. In h̄ aūt libro tot ſunt lr̄e: q̄t ꝟtutes. et q̄ nō habȝ ꝟtutes neſcit lr̄as. neſcit legere in h̄ libro. Uñ Iſa. xxix. Dabiẜ liber neſciēti lr̄as. et diceẜ ei lege. et reſpōdebit. neſcio lr̄as. B

Argumē/ta iudeo/rum

Hic ē liber quē vidit iohēs Apoca. v. in dextera ſedent' in throno. ſignatū cū ſigillis ſeptē. In h̄ enī libro cōtineẜ oīs ſcientia q̄ ꝑtinet ad ſalutē. Quē tenet chriſt⁹ ī dextra. nō in ſiniſtra. q̄a ſpūalē ſciam que in eo latet bonis apit. malis claudit. Boniſ aperit. iō diciẜ teneri ī dextera dei quaſi ad apiendū. Malis claudit: ideo diciẜ ſignatus. Et nota ꝙ iohēs flebat multū. qꝛ nullus dign⁹ inuent⁹ eſt ſoluere ſignacula libri. niſi ſol⁹ agnus. quia nemo nouit matrē niſi filius. et cui fili⁹ voluerit reuelare. ſicut chriſtus dicit de patre.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Primū.⁄ ꝙ ſine corruptōe facta eſt fecūda. Vn̄ ſignatˀ in rubo ardente qui nō ꝯbure
batur. Exodi. iij.
Scdm.⁄ ꝙ ſine grauamie grauida. Vn̄ caro q̄ chriſtū veſtiuit dr̄ nubes leuis. Iſa. xix.
Terciū.⁄ ꝙ ſine dolore puerpa.
Sigillū — Quartū.⁄ ꝙ peccare nō potuit. ex quo filiū dei concepit.
Quintū.⁄ ꝙ ſola creaturarū poteſt deo tanq̄ filio impare.
Sextū.⁄ ꝙ ſine ſanguinis effuſiōe paſſa eſt amariſſimū martiriū. ⁊ facta ē mr̄ martyꝝ
Septimū ꝙ ī aſſumptōe exaltata ē ſup oēs ordies angeloꝝ. Et h̄ attēdēs Iſa. vlti.
dicit de q̄libet iſtorū. Quis audiuit vnq̄ tale:

Seq̄tˀ [Signatū ſeptē ſigillˀ] .i. obſcuritatibꝫ vniuerſ. Nūc aūt libꝝ nemo de angelˀ L
q̄ ſūt ī celo: neq̄ de hoībꝫ adhuc ī terra viuētibꝫ. vn̄ [neq̄ terra] neq̄ de iā defūctſ.
vn̄ [neq̄ ſubtus terrā.⁄ dignˀ inuētˀ ē apire] .i. ſufficiēter explanare [neq̄ reſpicere]
.i. itelligere [vlˀ ſoluere] .i. vnionē v̄bi cū hoīe aſſūpto explicare [niſi ſolˀ agnˀ] ſicut
habetˀ ī textu. Ꝗa generatōez eiˀ q̄s enarrabit: Iſa. liij. Propt h̄ de h̄ libro dic̄ ipſe
agnˀ Iſa. xxiiij. Secretū meū mihi ⁊c. Itē ī libri clauſura notatˀ eius excellētia.
Vn̄ dicitˀ Apoca. vlti. Btūs q̄ cuſtodit v̄ba ꝓphetie libri huiˀ.

Hic eſt libellˀ aptˀ ī manu angeli. Apoc. x. de q̄ dictū ē iohi. Vade ⁊ accipe libellum
aptū de manu angeli. Et paulo pˀ. Et abij ad angelū dicēs ei vt daret mihi librū.
et dixit mihi. Accipe ⁊ deuora illū. Et paulo pˀ. Deuoraui illū: ⁊ erat ī ore meo tan
q̄ mel dulce. Et cū deuoraſſem illū amaricatˀ ē venter meˀ. Liber ġ iſte: dulcſ gu
Verba marie — ſtu: ſꝫ amarˀ effectu. Verba eni marie ſiue loq̄ de maria.⁄ dulciora ſunt ſup mel ⁊ fa
uū aīe diligēti eā. ſꝫ faciūt amaricare vētrē iohis. i. illiˀ ī q̄ ē grā. ꝗa mēoria eiˀ ⁊ ex
empla ī ſuis imitatoribꝫ tꝑales delectatōes ⁊ carnales voluptates amaricāt ⁊ re⁄
frenāt. Dulciſſima ſiq̄dē ē huiˀ libri ſcia ī p̄dicatōe. ſꝫ ſic dictū ē: ventrē. i. delectati
ones amaricat ī exhibēda actōne. Et nota ꝙ dr̄ [vade ⁊ accipe] ille vadit q̄ a carne
⁊ mūdo recedit. Ille petit libꝝ ab angelo.⁄ q̄ poſtulat ꝑ orōez ſapiaꝫ a deo. ⁊ grāꝫ i⁄
telligēdi ſniaꝫ libri. i. ſcptūre. Ille accipit q̄ſi ī manu.⁄ q̄ fm libri doctrinā ⁊ ſcientiā
opatˀ. [Et dixit mihi. Accipe et deuora illū] Accipe ꝑ intellectū. deuora ꝑ affectū.
Nō dixit.⁄ maſtica: exponēdo vlˀ p̄dicādo. ſꝫ [deuora] icludēdo ī corde. ⁊ mēoritˀ reti
nēdo. Quedā eī myſteria a malˀ ſūt abſcōdēda. ſꝫ tn̄ bonis ꝯſeruāda. [Et faciet ama
ricare vētrē tuū] .i. mēoriā vlˀ ſenſualitatē. Qui eī apponit ſciaꝫ.⁄ apponit ⁊ dolorē

Itē v̄ba libri huius fm quid ſignanda ſunt. i. ſigillāda. ſicut p̄cipitur iohi Apoc. x.
et hoc ne pateāt inimicſ. ⁊ ne margarite ſpargantˀ ante porcos. Scdm q̄d.⁄ figuraꝝ
velaminibꝫ occultāda. fm q̄d.⁄ plene manifeſtāda. Vnde iteꝝ dictū eſt ei Apoca. ꝓ⁄
pe finē. Ne ſignaueris verba libri ꝓphetie huius.

Hic ē liber vite agni Apoc. xxi. ī fi. [In libro] [nimirū] [vite] [illi ſoli ſcpti ſūt.⁄ q̄ ꝑ grāꝫ D
ad glˀiaꝫ ꝑtigūt. Qui liber vite agni eſſe dr̄. q2 bonū celeſte.⁄ qđ diuitas iuſtſ tribuē
dum p̄deſtinauit. hūanitas diſpēſabit quā de maria aſſumpſit.

Hic ē liber ſcptˀ a nr̄o iudice. de q̄ dicit Iob. xxxi. q̄ſi deſiderans ortū marie. [Librū
ſcribat ipe q̄ iudicat] .i. filiˀ. cui ptātē dedit pr̄ iudiciū facere. Ioh. v. Vt ī humerſ
meis portem illū] .i. fm doctrinā eiˀ ordinē vitā meā. ⁊ magiſterio eiˀ ſubijciā oꝑa
mea. [Et circūdem illū q̄ſi coronā mihi] .i. poſtq̄ certauero fm eiˀ doctrinā.⁄ coronā
recipiā quā ꝓmittit. [Per ſinglˀos ġdˀ meos ꝓnūciabo eū. et q̄ſi p̄ncipi offerā illū]

Hic ē liber quē ſcpſit baruch ex ore hieremie. q̄ ex ore hieremie ſcpſit oēs ſmōes libri
quē ꝯbuſſerat ioachim rex iuda igni. et inſuꝑ additi ſūt ſmōes mlˀto plures q̄ aū
fuerāt. ſic legitˀ Hiere. xxxvi. [Baruch ſcptor] ſpūſſctūs ſcptor pr̄is. [hieremias] ē
pr̄ [os hieremie] [filiˀ] ē. q̄ſi diceretˀ a tota trinitate. In brā v̄gie bona vob data.⁄ de⁄
ſtructa ꝑ ioachim regē iuda. i. ꝑ adā: repta ſūt. et etiā plura ⁊ meliora bona q̄ p̄us.
Mlˀto eni beatior fuit maria q̄ adā. et q̄cquid ꝑ adam amiſimˀ: nobis ꝑ mariā re⁄
ſtitutū ē cum multo feruore gratiarū.

Hic ē liber de q̄ dr̄ Malach. iij. ꝓpe finē. [Scptˀ ē liber monimēti corā co timētibꝫ
deū et cogitātibꝫ nomē eiˀ] Maria dr̄ liber monimēti. q2 monet mentē filij ad mi⁄
ſericordiā. ⁊ etiā mētes nr̄as.⁄ vt ſimˀ memores dei. [et ſcriptˀ ē hic liber corā co] .ſ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

corā deo ⸤timētibꝫ eū ⁊ ſciētibꝫ nomē eiꝰ⸥.i.cauētibꝫ pctm̄:et facientibꝫ bonū
Hic ē liber filij.ſic filiꝰ liber pr̄is. Unde poſſumꝰ dicere filio. Protector noſter aſpi/
ce in faciē matris tue. Sicut dicimꝰ pr̄i. Reſpice in faciem chriſti tui.
Hic eſt liber de q̄ dr̄ Eccl.xxiiij.enūerat arboribꝫ herbis ⁊ ſpēbꝫ/ qbꝫ maria figurat:
ſubdit ieſus filiꝰ ſirac.videlicꝫ nr̄ ieſus:ꝓhibēs teſtimoniū mr̄i ⸤Hec oīa liber vite
⁊ teſtamētū altiſſimi⸥.i.hoꝝ oīm q̄ dixīmꝰ ſilitudinē et rōēꝫ ꝯtinet ĩ ſe btā ꝟgo. q̄
ē liber vite⸥ ⁊ cuiꝰ libri lectio docet verā ſapiāꝫ. Ul' ſic ⸤Hec oīa liber vite⸥.i.btā ꝟ
go. de q̄ locutꝰ ē ſub methafora floꝝ ⁊ alioꝝ mltoꝝ ⸤eſt liber vite btis ĩ patria.⁊ ſic
ipa eſt liber beatorum.
Hic ē liber de q̄ dic̄ Eze.ij. Uidi. ⁊ ecce manꝰ miſſa ad me.ĩ q̄ erat ĩuolutꝰ liber. ⁊ ex E
pādit eū corā me.q̄ erat ſcꝑtꝰ intꝰ ⁊ foris ⁊c̄. Ubi ꝓpha dicit ⸤vidi⸥gaudet viſiōi.
q ⸤ecce⸥ ĩuitat alios vt h̄ recolāt ⁊ attēdāt. Nihil eī magꝭ vidēdū ſpūalibꝫ ocul' vl'
attētiꝰ recolēdū.q̄ꝫ largitas illa quā tota trinitas fecit nob.qñ ad ſalutē mūdi nata
eſt btā ꝟgo.ꝑ quā habuimꝰ ſaluatorē:redēptorē ⁊ ꝓpugnatorē nr̄m. ⁊ aduocatum
apd̄ prēꝫ. Et hec largitas ē illa manꝰ de q̄ dic̄ ⸤Ecce manꝰ miſſa ad me. ĩ q̄ erat in
uolutꝰ liber⸥.i.maria d̄ q̄ nihil vl' paꝝ ātea ſciebat mūdꝰ ⸤Et expādit illū corā me⸥
qd̄ factū ē ſm qd̄ ĩ aplica p̄dicatōne.et q̄tidie fit ĩ bn̄ficioꝝ eiꝰ inumera pceptōne.
⸤Qui erat ſcꝑtꝰ⸥ ĩdelibil' digito dei:q̄ ē ſpūſſctūs. ⸤Intꝰ⸥ꝑfecta ſcia ⸤⁊ foris⸥.ſ.
ꝯuerſatōe et opatōe ſctā. Ul' iō dr̄ ⸤hic liber ĩuolutꝰ ⁊ ſcꝑtꝰ⸥ qꝛ ĩ eo fuerūt oēs the
ſauri ſcie ⁊ ſapie abſcōditi. Col.ij. Debemꝰ igit' hūc libꝝ legere exteriꝰ.vt ſciaꝫ di
ſcamꝰ.q̄ ſciamꝰ ꝯuerſari ĩ medio natōis p̄ue et ꝑuerſe.exēplo marie. Et iteriꝰ.vt ꝓ
uideamꝰ dn̄m ſp ĩ ꝯſpectu nr̄o. Ul' legamꝰ exteriꝰ ad imitatōeꝫ bonoꝝ exēploꝝ.
interiꝰ ad cōtemplatōem eternoꝝ.

Scꝑta in libro ſcꝫ maria

Aliter ⸤Scriptꝰ fuit hic liber foris⸥ q̄ntū ad ſciaꝫ veterꝭ teſtamēti. Uñ dic̄. Sic locu
tꝰ ē ad prēs nr̄os ⁊c̄. ⸤Intꝰ⸥ ſcia noui teſtamēti. qd̄ tāq̄ mgr̄a docuit aplos. Jdō
dr̄ Lu.ij. Maria ꝯſuabat oīa ꝟba hec. tāq̄ liber. Ul' ⸤intꝰ⸥ ad ſpūaliū ⁊ pfectoꝝ
exercitatōeꝫ ⸤foris⸥ ad ſimpliciū ⁊ minoꝝ eruditōeꝫ. ⸤Intꝰ⸥ vt ſecretū ſapie ĩmun
dis occultet' ⸤foris⸥ vt ꝟitas mūdis reuelet'. Oꝫ aūt ſcꝭt' ĩ eze. ⸤Scꝑta erāt in eo
lamētatōes ⁊ carmē ⁊ ve⸥ totū nō ꝯuenit huic libro. Lucifer eī ĩ ſui natā ſcꝑſit ve.
⁊ h̄ indelibiliter. Adam in ſui natura lamentū:ſed delibiliter. Sed in libro iſto ĩde
libiliter ſcriptū eſt carmen.et hoc ſine ve et lamento.

Ignea lex cari tas

Itē in h̄ libro ſcꝑta fuit ignea lex.ſ.caritas. Deute.xxxiij.q̄ dr̄ ⸤lex⸥ qꝛ nos ligat ⁊ col
ligat chriſto.et vnit ⁊ adherere facit. Nā q̄ adheret dn̄o vnꝰ ſpūs ē cū eo.vnitate.ſ.
amoris et gr̄e. Uel iō ⸤lex⸥ q̄a mēbra nob ligat.ne faciamꝰ vt furibūdi. Et q̄a nos
refrenat a malo. ⸤Ignea⸥ q̄a nos inflāmat ad amorē dei et ꝓximi.
Itē ideo maria dicit' liber.q̄a liber antiq̄ dicta et geſta ꝯſeruat. Et maria exēpla pr̄iar
chaꝝ.ꝟba ꝓphetaꝝ.paſtoꝝ:magoꝝ:ſymeonis et anne.et ipiꝰ filij ſui ꝟba ⁊ geſta:
ꝯſuabat omnia in corde ſuo tanq̄ liber. Lu.ij.
Itē intētio huiꝰ libri ē pacificare q̄ ſūt ĩ celo ⁊ ĩ terra.pctōres filio recōciliare.volūta
tē dei pctōribꝫ intimare.⁊ hmōi. Et iō nr̄a dr̄ mediatrix ⁊ etiā aduocata.
Materia huiꝰ libri/ ſapīa dei abſcōdita a ſecul'. Lectio huiꝰ libri/ via ē ad verā ſciaꝫ.
Sic eni lectio via ē ad ſciaꝫ ſm btm̄ berñ. Sic ĩſpectio ⁊ recordatio ꝟboꝝ opeꝝ
⁊ exēploꝝ btē ꝟgīs:via ē ad illā ſciaꝫ de q̄ dr̄ ꝓuer.xix. Ubi nō ē ſcia aīe:nō eſt bo
nū. Propter h̄ ĩ epl'is q̄ d̄ ea legūt' dr̄. Lectio libri ſapīe. Et felix ille q̄ d̄ libro iſto
q̄ntulācūq̄ lectōeꝫ q̄tidie mēorie ꝯmēdabit. Et h̄ ē qd̄ dic̄ liber iſte de ſeipo ⸤Qui
audit me nō ꝯfūdet'⸥ Ecce ĩformatio ⁊ p̄miū auditoꝝ. ⸤Et q̄ opant' ĩ me⸥.i.ſm q̄ do
ceo ⸤nō peccabūt⸥ Ecce lucrū p̄cepta huiꝰ libri faciētiū. ⸤Et q̄ elucidāt me vitā eter
nā habebūt. Ecce p̄miū docentiū. Et in his ꝯſiſtit vtilitas huiꝰ libri. Propter hoc
etiā dicit' de h̄ libro vlti. Apoc. Btūs q̄ cuſtodit ꝟba ꝓphetie libri huiꝰ.

Ecce vti litas hu ius libri

Hic ē liber ꝯtēplatiuoꝝ.q̄s ĩpa inſtruit q̄ſi triplici lectōne.ſcꝫ. Caſtitate.quā vouēt in
ingreſſu ordis cōtra luxuriā. Paupztate.ꝑ abrenūciatōeꝫ ꝓpetatꝭ cōtra auariciam.
Hūilitate:ꝑ votū obediētie cōtra ſupbiā. Felix q̄ hec opando recordat' lectionum
huiꝰ libri. Quere de hac materia li.ij.ꝑ.i.cauſa.xxvij.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Hic eſt liber beatoꝝ.vt ſup̄ dictū eſt.in q̄ ipi legunt:audiūt et cognoſcūt.q̄ nec oculus coꝝ p̄us vidit.nec aurꝭ audiuit.nec in cor hoīs aſcēdit ꝛc̄.
Hoc eſt illō exēplar ad qō trāſcribēdi et corrigēdi ſunt libri ꝯſciaꝝ noſtraꝝ.Unī dictū ē moyſi Exo.xxv.Inſpice ꝛ fac ſm exēplar qō tibi ī mōte mōſtratū eſt.Et loq̄baꝛ de vaſis tabernacl'i.q̄b' fideles aīe figurāꝛ.Hoc idē habeꝛ ad Heb.viij.

In aſſumptōe beate marie Sermo p̄mus Ca. v.

Maria ſignum

Signū magnū apparuit in celo.mulier amicta ſole.ꝛ luna ſub pedib' ei'.ꝛ in capite ei' corona ſtellaꝝ duodecim.Apoc.xij.Prothema generale in h̄ feſto. A
Cū btā martha ſic̄ hodie legiꝛ fere ꝑ totā eccl'iā intētiſſima eſſꝫ quō paſceret chriſtū et ſocios ei'.q̄b' hoſpitib' nulli meliores.neq̄ eque boni vnq̄ inuēti ſūt.parti tū ei' q̄ bona fuerat p̄poniꝛ pars marie.q̄ optima appellaꝛ a dn̄o.Quia ſi magnū ē ꝑ opa miſīcordie paſcere vētres cras morituros.abſq̄ vlla ꝯpatōe ī infinitū maius ē v̄bo dei paſcere aīas ſine fine cū chriſto victuras.Si q̄s aūt dixerit.iā dn̄m nō ſermocinari ī terrꝭ.audiat ipm diſcipul' ſuis et oīb' veris p̄dicatorib' dixiſſe in euāgelio.Qui vos audit me audit.Et Hiere.xv.dic̄ ipe p̄dicatori.[Si ſepauerꝭ p̄cioſum a vili].i.aīaꝫ a vilitate peccati[q̄ſi os meū eris] Et h̄ ſolū teſtimoniū nobis ſufficere deberet ad audiēdū v̄bū dei.etiā ſi nullū aliud ſcriptum eſſet.
Signū magnū ꝛc̄.]Uerba hec v̄ba ſunt bti iohis paranymphi matrꝭ dn̄ice ꝑ naturā.mr̄is v̄o ſue ꝑ grām.dignitatē ꝑ excellētiā hodierne aſſumptōis illi' ſub breui loq̄o deſcribēt'.et notari p̄nt ꝑ ordinē in ꝓpoſito v̄bo.Pmo Cur maria appellaꝛ ſignū.nō ſolū hic ſed ꝛ Iſa.vij.vbi diciꝛ iudeis vl' domui dauid.Ipe dn̄s dabit vob' ſignū.Ecce v̄go ꝯcipiet ꝛc̄.Quere li.iiij.ti.xiij.S.Signū enī ꝯgrue p̄t dici et actiue et paſſiue.

— Paſſiue.q̄a ſignata eſt in opib' antiq̄ꝝ In factꝭ p̄riarchaꝝ.In oracul' ꝓphetarū.vt ī archa noe.ī v̄ga aarō.ī rubo moyſi.ī archa teſtamēti.ī throno ſalomōiſ.ꝛ hmōi
— Actiue.q̄ꝛ ſignat nob' ſmonib' reſpōſiōib' et opib' ſuis q̄d amplectēdū ſit:q̄d cauēdum.q̄d appciandū.q̄d vilipendendū.

Maria ſignū magnū

— Ratōe dantis.ſ.ipius dn̄i.Iſa.vij.Dabit dn̄s ipe vobis ſignū.Nota q̄ diciꝛ [dn̄s ipe] q̄ſi nō ali'.q̄a null' dare poſſet tale ſignū:niſi ipe ſol'.Uel in h̄ q̄ diciꝛ [dn̄s ipe] ſignaꝛ q̄ hoc ſignū nec diuinitas opata ē ſine hoīe.nec hūanitas ſine diuitate v̄bi.Totū hoc inuenies pleni'.li.iiij.ti.xiij.S.
— Ratōe nouitatis.Nunq̄ enī auditū vl' viſum fuerat.nūq̄ in cor hoīs aſcēderat q̄ aliq̄ pura creatura.ſ.hō exaltareꝛ ſup vniuerſos et ſingulos ordines angelorū.

Maria ſignū magnum

— Ratōe rei ſignate.Uere enī maria ſignū.vt dictū eſt ſup̄.Magnū:gratia et gloria:merito et p̄mio.Uel vt fiat ꝯparatio.Magnū:q̄a v̄go.Maius:quia mater.Maximū:q̄a mater dei.vltra qō nulla magnitudo creature.
— Ratōne vtilitatis immēſe.quia ante aſſumptōem illius aduocata noſtra ſepata erat a nr̄o iudice.cū ille ſederet ad dexterā patris.et ipa adhuc maneret in terris.Perutile ergo erat ipis miſerꝭ.vt mediatrix īter ipos et filiū īmediate iudici aſſiſteret.ꝛ ipm ꝓ eis euicino exoraret.Quod factū eſt in aſſumptōe.qn̄ illud impletū ē.[Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato].i.ī corpe glorificato.vt valeat ei oſtēdere ventrē quo portauit.et vbera quib' lactauit.quia delectatur infans ab vbere.Iſa.xi.Ideo ſepe dicendū huic infanti.Beatus venter q̄ te portauit ꝛc̄.vt ex horum recordatōe facili' ad miſericordiā moueaꝛ.Decentiſſime enī diſponiꝛ regina miſīcordie iuxta regē iuſticie. B
— Ratiōe ſit' vl' loci ī q̄ apparuit.Unī dꝛ [Apparuit ī celo] Uere enī magnū ē q̄cq̄d celeſte ē.ſꝫ minimū q̄cq̄d terrenū ē.q̄ꝛ terra ē q̄ſi pūct' ſiue cētrū celi.Celū v̄o quaſi magna camera circūq̄ diffuſa.Aliꝛ.[Signū magnū] virgo mater.nec añ nec poſt ſiſ'e viſum.Uel [ſignū magnū] q̄a virgo deſpōſata.q̄re li.vi.ti.vi.K.
Seq̄tur [Apparuit.] Sed cui vl' q̄b'.Rn̄dendū q̄ toti eccl'ie triūphanti.Unī dicit.Uidi ſpecioſam ſicut columbā aſcendentē ꝛc̄.Triūphāti ḡ apparuit ꝑ cognitōem.Militāti q̄ hec credit apparuit ꝑ fidē.Si q̄raꝛ.quō aſcēdit:Rn̄dēdū q̄ ſic̄ v̄gula

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ſumi. Quere li. xij. p. iij. c. i. C. z. p. vi. c. xx.

Triplex celũ — Seq̃tur [In celo] Triplex celũ. Aereũ in q̃ volucres celi volant. de q̃ dicit̃ Volu/
cres celi zc. Sidereũ: in q̃ ſtelle celi ſtant. De quo dicitur Eccĩ. xliij. Species celi
glia ſtellaꝝ. Empyreũ: in q̃ angeli deũ laudãt. Sꝫ nec in p̃mo nec i ſc̃do nec i ter/
cio: cũ ſup oẽs angeloꝝ choros nõ dubitet̃ exaltata. Vñ. Aſcẽdentẽ deſup riuos
aq̃ꝝ. Sꝫ i altiori: ſi qd altiꝰ ẽ vel i ſupiori pte empyrei. vbi ẽ thronꝰ diuĩe maieſta
tis: qd dr celũ ſctẽ trinitatꝭ. Nihil enĩ credit̃ altiꝰ i celo ſede marie: q̃ ad dexterã fi
lij ſedere credit̃ i throno maieſtatꝭ. ſicut p̃figuratũ ẽ i mr̃e ſalomõis. iij. Regum. ij.
Seq̃tur. [Mlier amicta ſole] Ecce q̃liter aſſumpta. ſ. nõ nuda. i. tm̃ in aĩa. ſꝫ [Ami/
cta ſole] i. gl̃ificato corpe. Vñ dicit̃ [Aſtitit regina a dextrꝭ filij in veſtitu deaurato] i. in
corpe gl̃ificato. Quã videlicꝫ gl̃iaꝫ dñs oñdit diſcipulꝭ ſuis i mõte thabor. Mat.
xvij. Et p̄miſit fidelibꝫ cũctꝭ Mat. xiij. Tũc iuſti fulgebũt ſic̃ ſol i regno p̄ris ſui.
Et quã iã xp̃e credit̃ reddidiſſe matri ſue. Que ſi expectaret corpis ſui gl̃ificatõem
vſq; ad diẽ iudicij. iã nõ eſſent oĩa q̃ facta eſſent i ea. nec ipa videret̃ i oĩbꝫ ſingularꝭ.
Q, maria dr mlier bona q̃re q̃re ipa mlier appellat̃. dicit̃ enĩ mulier q̃ſi mulcẽs he
rũ. li. vi. ti. ix. z li. i. ca. vi. D.

Maria amicta ſole — L

Bern̄. — Id ẽ. ornata decorata et nobilitata tali ac tãta ple. Btũs bern̄. Hec ẽ v̄gis nr̄e glo
ria ſingularꝭ zc. q̃re li. i. c. iiij. Oẽs enĩ ſcti chriſtũ induũt p fidẽ et imitatõeꝫ. Unde
apl's. Quotq̃t i chriſto baptizati eſtꝭ chriſtũ induiſtꝭ. Et ad h̄ iuitat apl's Ro. xiij.
Induimini dñm ieſũ chriſtũ. Et p gl̃ificatõeꝫ ab ipo perfectiꝰ iduẽdi. Marie v̄o
ſingulariter amictꝰ factꝰ ẽ ſol iſte. q̃ ipm carne ſua ſingularit̃ amictũ portauit. Nul
la enĩ ſic in terrꝭ grã eiꝰ. nulla ſic in celꝭ eiꝰ gl̃ia ẽ amicta. Et nota q̧ maria facta ẽ
amictꝰ ſolꝭ iuſticie. qñ ipm carne mũdiſſima induit. Et amicta ipo ſole: qñ filiũ por
tãs in vtero facie reſplẽdebat vt ſol. ita q̧ ioſeph vt dicit̃: ipam facie ad faciẽ vide/
Bern̄. — re nõ poterat. Quere li. v. ti. i. X. Btũs bern̄. ad mariã. Manet i te o dña ſol iſte: et
tu in eo. veſtꝭ eũ. veſtirꝭ ab eo. veſtis eũ ſubſtãtia carnis tue. veſtit ille te ſua gl̃ia ma
ieſtatis. veſtis nube ſolẽ. z tu ipa ſole veſtiris. ¶ Triplicẽ enĩ amictũ p̄buit ipa iſti
ſoli. ſ. palliũ zeli. ſaccũ repoſitoriũ p̄cij. et ciliciũ penitẽtie.
Palliũ zeli. qꝛ ipe ẽ deꝰ zelotes. De hoc pallio inuenies li. xi. ti. ij. pꝰ p̄ncipiũ capl'i.
Amictus triplex chriſti — Saccũ: in q̃ repoſitũ fuit p̄ciũ nr̄e redẽptõis. Qui ſaccꝰ fuit ꝯſciſſus i cruce clauis z
lãcea. vt p̄ciũ effunderet̃ q̃ ſumꝰ redẽpti. Qd p̄ciũ fuit ille ſanguis de q̃ dicit petrꝰ
i. canonica. i. Nõ corruptibilibꝫ zc. ſꝫ p̄cioſo ſanguĩe zc. De h̄ ſacco Iob i pſona
chriſti. xvi. Saccũ ꝯſui ſup cutẽ meã zc. In h̄ etiã ſacco repoſitũ fuit triticũ. q̃ pa
ſcunt̃ angeli et hoĩes i altari. De q̃ tritico Ioh. xij. Niſi granum frumẽti zc.
Itẽ ciliciũ ei p̄ſtitit. i. carnẽ cũ illis aſperitatibꝫ cilicinis in q̃bꝫ penitẽtiã fecit p iniq̃
tatibꝫ nr̄is. Vñ dicit p p̄s. Poſui veſtimẽtũ meũ ciliciũ zc. Et in h̄ cilicio ſoluit ipe
qd nõ rapuerat: ſed qd p̄mi pentes. Sic btã v̄go fuit huiꝰ ſolꝭ amictꝰ tripliciter.

Maria amicitur chriſto

Sicut ferrũ amicit̃ candenti igne. Deꝰ enĩ ignis ꝯſumẽs eſt. Quis g̃ dubitet cor v̄
ginis hoc igne ſuccẽſum. cũ fuerit tali optorio amictũ.
Sicut luna amicit̃ ſolis lumine. Vñ dicit̃ pulcra vt luna. Aliter enĩ nõ eſt pulcra
luna: niſi cum ſolis radijs eſt veſtita.
Sicut cera amicit̃ ſigilli caractere. cera videlicꝫ informis et rudis. filiꝰ enĩ figura eſt
ſubſtãtie eiꝰ. i. patris. ad Heb. i. Quis g̃ dubitat cor virginis et brachiũ hmõi figu
ra impſſum. z ita ſigillo p̄ris: q̃ filiꝰ ipe eſt: inſignitũ. Et h̄ eſt qd filiꝰ dicit tã ma/
rie q̃ꝫ fideli aĩe Cañ. viij. Pone me ſic̃ ſignaculũ ſup cor tuũ z brachiũ.
Maria amicit̃ chriſto — Sicut vitrũ purũ et candidũ amicit̃ ſolari iubare. ſicut aer nubiloſus amicitur ſolis
claritate et ignit̃ feruore. ſicut aqua pura infuſa dolio vini rubicũdi amicit̃ ipiꝰ co
lore ſapore et odore.
Sicut lana pura z cãdida amicit̃ colore ipiꝰ tincture. ſicut argentũ cãdidũ colore in
duit ipius deaurature. Compatõẽs iſtas inuenies li. v. I.
Aliter [Amicta ſole] q̃a caruit oĩs pcti obſcuritate. z h̄ etiam in p̄ſenti. Vel [Amicta

ſole] .i. glᵛioſo corpe. qð dicit ſole amictū. ꝓpter q̄ttuoꝛ dotes q̄s habitura ſūt cor
pa electoꝝ. q̄bus. ſ. dotibꝫ reſpōdent q̄ttuoꝛ ꝓpetates ſolis.
Sol enim refulget D
Clariſſime.
Agiliſſime. ſtatim enim vt p̄ma ps ſolis ī oriēte eleuat ī nr̄o emiſperio. pcutit lux ei⁹
Sol refulget celū occidētale eiuſdē emiſpij. et ſic ī ictu oculi diſtātiſſima trāſit terraꝝ ſpacia.
Subtiliſſime penetrās ſoliditatē vitri et criſtalli.
Impaſſibilit. q2 ſol⁹ ſol d̄fectū vl' corruptōez nō patit. Ipm ei nec aq̄ emollit. nec fe
toꝛ corrūpit. nec ignis ɔburit. nec gladi⁹ ſcidit. nec vitrū obſiſtit. ⁊ ita ē īpaſſibilis
Eſt g̃ dicere. [Mulier amicta ſole] .i. glᵛificata corpe. cū q̄ttuoꝛ dotibꝫ ſignatꝫ in ſole.
In aſſumptōe eni ei⁹ ſol quē veſtierat glᵛioſo carnis diademate. ſic d̄r Cañ. iij. qn̄
v̄bū d̄i factū ē caro ī ea. vt mr̄i fili⁹ vices r̄pēderet. glᵛioſa claritate ſua eādē īſigniuit
Locus ad quē aſſūpta eſt Seq̄tur. [Et luna ſub pedibꝫ ei⁹] Hoc multiplicit' exponit. ⁊ ptinet ad excellētiā lo
ci ad quē aſſumpta ē. Luna eni vt q̄dā aſſerūt. vltra oēs creaturas īferiores viſibi
les exiſtit. et tñ virgo ſup īpaꝫ. Siq̄dē luna d̄r q̄ſi lux aliena. q2 et mutabil' ē. ⁊ lu
mē habꝫ a ſole. et ſigt oē illð qð aliūde lucet: et mutabile eſt i ꝓpa natura. Sic
cherubin et ſeraphin nō lucēt a ſe ſed a deo. q̄ ſol⁹ lux ē illuminās. Et ideo d̄r ſol
q̄ſi ſol⁹ lucēs. Cetera v̄o ſunt lux illumiata. Eſt g̃ dicere [Luna ſub pedibꝫ ei⁹.] Jac
ſi diceret. Exaltata ē ſup omnē purā creaturā. Ideo etiā dictū ē ei. Multe filie cō
gregauerūt diuitias. tu ſupgreſſa es vni. Ecce qð ei ſub pedibꝫ. Aliter [Luna ſb
pedibꝫ ei⁹] Nota q̄ luna vnica ē et ſingularꝫ. et q̄nq̄ȝ corniculata apparet. et īdo ſi
gnat eccl'iaꝫ catholicā q̄ vna ē. Unde dicit chriſt⁹ Cañ. vi. Una ē colūba mea ⁊c̄.
Cui⁹ duo cornua eccl'ia militās et triūphās. Oꝫ. ſ. luna ſub pedibꝫ ei⁹ eſſe deſcri
bit. q̄a vtraq̄ȝ eccl'ia i grāꝝ actōe. illi⁹ ꝓſtrata veſtigijs.ītercesſiōe ei⁹ tanq̄ȝ media
tricꝫ. ab eodē ſole cupiēs et capiēs participiū v̄e lucis. Qð eni triūphās iā capit
⁊ obtinet p mariā: cupit ſibi militās obtinere p eā. Aliter [Luna ſub pedibꝫ ei⁹.]
Hoc referri p̄t ad ſtatū īpius p̄ſentē. vt p lunā deſignet glᵛia mūdana: q̄ ad iſtar lu
ne nūq̄ȝ in eodē ſtatu pmanet. Hāc mūdi glᵛiam glᵛioſa v̄go ſpreuit vt ɔtēptibilē.
ɔtēpſit vt inutilē: cōculcauit vt vilē. cōpreſſit pedibꝫ vt rebellē. trāſijt ⁊ trāſiliuit vt
venenatā ⁊ nociuā. ⁊ in hoc p̄ncipaliter ⁊ p̄mo debꝫ fidel' aīa mariā imitari. Huic
glᵛie mūdane poptime ɔueniūt ꝓpetates lune. Nam glᵛia iſta vana: deficiēs. trāſi
toria. vmbratilis et caduca. ab amore dei refrigerās. mūdi hui⁹ amore humectās.
et nūq̄ȝ pmanēs ī eodē ſtatu. Hāc ſub pedib⁹ maria hꝫ. et etiā habere debꝫ oīs
fidel' aīa. Ideo d̄r. [Luna ſub pedibꝫ ei⁹.] Aliter [Luna ſub pe. ei⁹] De diabolo
d̄r Ecci. xxvij. Stult⁹ vt luna mutat. Stult⁹ d̄r q̄ſi ſtās altus. hic eſt diabolus q̄
noluit hūiliari cū ceterꝫ angel'. ſed dixit Iſa. xiiij. Ponā ſedē meā ad aq̄lonem ⁊c̄.
Et hic ſtult⁹ mutat⁹ ē vt luna. ſ. a claritate angeli ī obſcuritatē diaboli. Itē luna E
Luna a mene qð ē defectus. Hic ē diabol⁹: q̄ a plenitudie dom⁹ dei cecidit ī defectū toti
us boni. Hic aūt ſtult⁹ vl' hec luna ſub pedibꝫ marie. q2 ſubiect⁹ ei plenarie. Un̄
dictū eſt ſerpēti Geñ. iij. Ipa ɔteret caput tuū ⁊c̄. Quere li. vi. ti. ix. J.
Seq̄t [Et ī capite ei⁹ corona ſtellaꝝ duodecim] In his v̄bis exp̄mit ad q̄ntā glori
Ad q̄ntā glᵛiam aſſumpta ē am ſeu dignitatē ſit aſſumpta. Stellas iſtas ī corona marie interp̄tat btūs ber. xij.
p̄rogatiuas ī v̄gine ꝓpter q̄s dicta eſt grā plena. Quere iſtud li. iij. p. ij. in p̄ncipio.
Caput btē v̄ginis ɔgrue dici p̄t hūilitas. cui⁹ merito coronata eſt in reginā in ſua
aſſumptōe. q2 ſicut ī hūano corpe oēs ſenſus qodāmō ortū habēt a capite. ſic vni
uerſe v̄tutes v̄gis ortū habuerūt ab excellentia hūilitatꝫ ei⁹. Et ſicut in corpe ca
put mēbris ſupeminet vniuerſis. ſic īter ceteras ipi⁹ v̄tutes q̄s oēs habuit in ſup
latiuo: hūilitas p̄minebat. Et ſicut a capite regūt mēbra cetera. ſic ī btā v̄gie erat
humilitas q̄ſi pedagog⁹ ceteraꝝ virtutū. ¶ Aliter. De duodecim ſtelle duodecim
p̄uilegia ſūt. q̄s habet maria p̄ oībꝫ creaturis. ſicut aſſignauim⁹ ſup li. iij. par. ij.
Primū q̄ virginitatis fuit p̄miceria. Scdm̄. terciū. et q̄rtum. q̄ facta ē ſine corrupti
one fecūda. ſine grauamie grauida. ſine doloꝛe puerpera. et ita de alijs p oꝛdinē. F
Aliter. vt expoſitio ꝓpe ɔueniat p̄ſenti ſolēnitati. Stelle ſunt ſancti. Und̄ ecci. xliij.

Sermo i aſſumptõe marie primus

Stelle

[Species celi] .i. eccl'ie [glĩa ſtellarũ] .i. dignitates et excellentie ſanctoꝝ. Et apoſtol⁹ .i. Choꝝ. xv. Stella differt a ſtella in claritate ꝛc. Et Dañ. xij. dicĩ de doctorib⁹. Qui ad iuſticiã erudiũt ml'tos: fulgebũt quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates. Duodenari⁹ autẽ nũer⁹ eſt vniuerſitatꝭ. Duodecim ḡ ſtelle ſanctoꝝ vniuerſitas .q̃ ꝑ fidem trinitatis in q̃ttuoꝛ mũdi partib⁹ ſaluati ſunt. et ſaluãĩ ꝑ eã. Nã ab ipã habuerũt illũ ꝑ quẽ vicerũt .i. chriſtũ cui⁹ auxilio vicerũt hoſtem triplicẽ. ꝛ a q̃ coronati ſunt victores. Quibus etiã ſanctꝭ chriſtũ dei virtutẽ ꝑpit ꝛ dei ſapiẽtiã. q̃ ꝛ ipos pugnare docuit cũ antiq̃ ſerpente. ꝛ ei⁹ ſuffulti p̃ſidio de hoſtib⁹ triũpharũt. Habuerũt nihilomin⁹ ꝑ eius exẽpla: magiſteriũ vel q̃ſi artificiũ expugnãdi trinã cõcupiſcentiã mũdi. videlicꝫ exẽplo pauꝑtatis cõcupiſcentiã oculoꝝ. exẽplo virginitatis ꝯcupiſcentiã carnis. ꝛ vite ſupbiã exẽplo hũilitatis. Ipi igiĩ cõuenit illꝺ qꝺ dicĩ de filio ei⁹ Apoca. xix. In capite ei⁹ diademata multa. Nã ꝑ eam chriſtũ habuerũt. ꝑ quẽ omnes victorie obtinẽĩ. Propter qꝺ dicĩ zacharie eiuſdẽ. vi. Sume a trãſmigratõe aurũ ꝛc. et facies inde coronulas. et pones eas ĩ capite ieſu. quia oẽs ſanctoꝝ victorie debẽt ei aſcribi. Deniqꝫ ſicut paul⁹ philippẽſes ad Phil'. iiij. et theſſalo .i. Theſ. ij. vocat coronã ſuã in dño. qꝛ exhortatõe et informatõe ſua in agone certamis ꝑmanſerũt. Sic maria omnez fideliũ cõgregationẽ: põt nõ ĩmerito coronã ſuã in dño nũcupare. ſicut aſſignatũ eſt ſup̃. Ipam enĩ oẽs ſancti coronãt: qꝺãmodo ſuas ei victorias et coronas aſcribẽtes. q̃ mediãte ꝛ ꝑ quã poſt deũ ſciũt ſe coronatos. Et hoc ſignatũ ẽ Apoca. iiij. vbi iohẽs deſcribit. xxiiij. ſeniores ꝓcidẽtes ante ſedẽtẽ in throno. ꝛ mittentes coronas ante thronũ: q̃ſi ad pedes ſedẽtis in ipo throno. Per. xxiiij. ſicut ꝛ ꝑ. xij. ſanctoꝝ vniuerſitas figuraĩ. Duodecim enĩ p̃triarche .ſ. filij iacob fuerũt in veteri teſtamẽto. et duodecim apl'i in nouo. q̃s chriſtus luctatoꝛ nr̃ genuit in paſſiõe. Uel ſicut dicĩ in glo. xxiiij. fiunt ꝑ ſex ꝛ q̃ttuoꝛ ĩ ſe ducta. Sex ad oꝑa ſex dieꝝ. q̃ttuoꝛ ad euãgeliũ referunĩ. Hec eſt eccl'ia q̃ in nouo ꝛ veteri deũ colit. Mittebãt igiĩ. xxiiij. ſeniores coronas ſuas añ thronũ quaſi ad pedes ſedẽtis in throno. cognoſcẽtes ſe nõ ſuis meritis. ſed ꝑ paſſionẽ chriſti quã in hũana natura q̃ ꝑ pedes deſignatur ſuſtinuit coronatos. Eaſdẽqꝫ coronas ſuas in capite marie collocãt. de qua ſuſcepit hũanã naturã ſanctoꝝ oĩm coronatoꝛ. Quis ḡ digne exp̃mat q̃ntis obſequijs ſeu q̃nta reuerẽtia oẽs ſancti beatã virginẽ excolant ꝛ frequẽtent. cũ coronas ſuas eidẽ ſe debere nõ ignorẽt.

Sermo in aſſumptõe marie ſecũdus

Capitulũ vi.

Tota pulcra es amica mea ꝛc.] In hac autoꝛitate ſm q̧ cõuenit beate ꝟgini ꝛ p̃ſenti ſolẽnitati. notaĩ ei⁹ dignitas et p̃rogatiua in ſex.

Primo enĩ ꝯmendaĩ ab oĩmoda pulcritudine. cũ dicĩ. [Tota pulcra es]

Scꝺo ab amicicia et vera caritate: cũ dicĩ [amica mea.]

Tercio a coꝛdis puritate. vnde ſubdiĩ. [et macula nõ eſt in te.]

Quarto a totius trinitatis venerabili vocatõe. vñ ter ei dicĩ [veni]

Quinto a virtutũ et meritoꝝ multitudĩe. vnde bis mẽtio fit de libano.

Sexto a glorioſa ꝓmiſſiõe. qꝛ ꝓmittiĩ gloria gl'ie. vnde [coronaberis]

Dicĩ ergo. [Tota pulcra es] Hoc habes multipliciter expoſitũ li. v. de pulcritudĩe eius. in principio capituli. [Amica mea] Quere lib. vi. ti. ij. vbi ipa dicĩ amica chriſti. [Et macula nõ eſt in te] Quere vbi exponiĩ tota pulcra es. li. v. Ergo veni de libano ꝛc. Et nota q̧ appellat eã amicã et ſponſam. et innuit reginã. vbi dicit [coronaberis.] Dicit ergo [Ueni amica] .i. cõſcia ſecretoꝝ. vt tibi reuelem ſecreta: que nec ocul⁹ vidit: nec auris audiuit ꝛc. [Ueni ſponſa] ad thalamũ ſpõſi tui immoꝛtalis: ne ab ipo de cetero ſepareꝛꝭ. In hac enĩ ſolẽnitate ingreſſa eſt berſabee ad regẽ in cubiculo. iij. Regũ. ij. Et heſter ducta eſt ad cubiculũ aſſueri. Expone iſtud Ueni humilis ancilla vt fias ſublimis regina. Qui enĩ hũiliat⁹ fuerit: erit ĩ gloꝛia. ꝛ ancille debeĩ exaltatio: tãto maioꝛ et locus ſublimioꝛ q̃nto ipa ancilla humilioꝛ.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Marie dicit̃ veni

Propter triplicẽ eius ſtatũ.ſ.virginalẽ:et cõiugalẽ:et vidualẽ. Ratõe pmi ſignat̃ p rebeccam.ratõe ſcdi p heſter.rõe tercij p iudith.

Quia p humilitatẽ placuit deo.p ṽgitatẽ angel'.q̃ facta ẽ eoꝝ ſoror.p miſericordiam hoib⁹. Per pmũ vicit diabolũ.p ſecundũ carnẽ.p terciũ mũdum.cui⁹ amatores neſciunt miſereri.

Propt̃ caritatẽ.q̃ fuit amica:ppter ſimplicitatẽ q̃ colũba.ppt̃ ɔtẽplatõeʒ.q̃ formoſa. Vñ dr̃ ei Cañ.ij. Surge ppera amica mea.colũba mea.formoſa mea.et veni.

Quia pater et filius ⁊ ſpũſſctũs vocabãt eã ad coronã. Pater cui potẽtia.vt ei redderet pmiũ hũilitatꝫ. Fili⁹ q̃ ẽ ſapia.q̃ nõ habitat in corpe ſubdito peccatꝫ: pmiũ ṽginitatis. Spũſſctũs q̃ eſt benignitas.pmiũ caritatꝫ. Et ita [veni] ter poſitũ ſigt̃ trinitatẽ pſonaꝝ.ipaʒ ad coronã vocãtiũ. Vl' etiã ipaʒ q̃ tota pulcra deſcribit̃ videre geſtientiũ. Vñ dicũt. Reuertere ſunamitꝫ vt intueamur te. Cañ.vi. Vt pater hũilẽ.filius virginẽ.ſpũſſctũs honoret miſericordẽ.

Veni de libano] Liban⁹ ĩterp̃tat̃ alb⁹.cãdid⁹.cãdor.cãdidatio. q̃ſi ĩ ſignificatꝫ iſtoꝝ q̃ttuor habitabat virgo qñ vocabat̃ ad coronã. Erat eñi alba ⁊ cãdida:p duplicem ṽginitatẽ.vl' p puritatẽ ⁊ innocẽtiã:q̃ duo ſignt̃ ĩ cãdore. Erat etiã cãdor ſubſtãtiue:nõ ſolũ adiectiue.q̃a cãdor eſt lucis eterne et ſpeculũ ſine macula. Sap.vij. Et ab iſto cãdore cãdeſcit q̃cq̃d cãdidũ eſt.q̃a ſicut dicit hieronym⁹. Nihil ſpecioſitatꝫ.nihil gl'ie et cãdoris q̃d ex ipa nõ reſplẽdeat. Erat ⁊ ẽ cãdidatio.q̃r nigros peccatores qui diuinã peccãdo amiſerũt ſil'itudinẽ.impetrãdo eis a filio grãm ɔpunctõis.miſericorditer cãdidat et dealbat. Q̃d p̃uiderat yſa.i.qñ talib⁹ pmittebat dicẽs Si fuerint peccata vr̃a vt coccinũ q̃ſi nix dealbabunt̃ ⁊c̃.

Hiero.

De libano] Nota q̃ liban⁹ mons q̃dã ẽ in terra pmiſſiõis. Libanus etiã arbor ẽ thuris. Et liban⁹ grece dr̃ thus latine. Inq̃ntũ ḡ libanus mons:q̃ ẽ terra ſup terram exaltata:deſigt̃ magnũ cumulũ meritoꝝ:⁊ excellẽtiã ṽtutũ ⁊ opationũ ipi⁹. Nr̃a aũt merita ⁊ pauca ſũt ⁊ ĩpura. Vñ Iſa.lxiiij. Oẽs iuſticie nr̃e ⁊c̃. Virtutes etiaʒ nr̃e ſi q̃s habem⁹:ſqualide ſunt et fetulẽte ex vicinia vicioꝝ. Dicit̃ ḡ ṽgini vt veniat de libano mõte.receptura pmagno cumulo ṽtutũ ⁊ meritoꝝ.magnũ cumulũ pmioꝝ. Inq̃ntũ liban⁹ arbor thurꝫ.cui ipa ſe cõparat. Ecci.xxiiij.vbi dicit. Quaſi liban⁹ nõ inciſus vaporaui habitatõeʒ meã. Quere expoſitõneʒ ſup̃ pri.vi.ti.xij. Vocat̃ ad coronã.q̃r facta ẽ mater:ṽgo puriſſima pſeuerãs. In h̃ eñi q̃d ſubdit̃. Liban⁹ nõ ĩciſus] deſigt̃ cãdor virgĩtatꝫ illibate. In h̃ q̃d ſubdit̃ [vaporaui habitatõeʒ meã] mr̃is fecũditas ſalua ṽgĩtate. Inq̃ntũ liban⁹ dicit̃ thus: q̃d igni ſuppoſitũ fragrat ſuauiter.et deſignat fragrãtiã ṽtutũ ſuaꝝ ſuccẽſaꝝ igne caritatꝫ.vocat̃ ad celeſtia.vt ſuaueolẽtia ṽtutũ ſuaꝝ letificet oẽs celicolas.et mãſiões celeſtes efficiat redolẽtiores q̃̃ fuerint in creatõe pma.

Aliter [Veni de libano] .i.de cãdore mũdi q̃ tot⁹ ẽ ſupficialis et van⁹.q̃a fallax grã ⁊ vana ẽ pulcritudo. Vel [de libano] .i.de cãdore virtutũ q̃b⁹ vicia ſubegiſti.ſ.caput ſerpẽtis.i.ſupbiã p hũilitatẽ.pect⁹ ſerpẽtis.i.ſapiam diabolicã.ſ.auariciã per pauptatẽ.ventrẽ ſerpẽtis q̃ pectore ⁊ ventre repit.i.carnalẽ ɔcupiam p ṽginitatẽ.vt coronã recipias gl'ie q̃ nõ debet̃ niſi victorib⁹ vicioꝝ.q̃a nõ coronabit̃ niſi qui legitime certauerit.ij.ad Thi.ij. [Coronaberꝫ] Iuſticia eñi exigebat vt mater a filio rege coronaret̃ corona gl'ie ĩ regno.q̃ p̃us eundẽ filiũ diademate gl'ioſe carniſ coronauerat in exilio. Vñ Cañ.iij. Egredimini filie ſyon.et videte regẽ ſalomonẽ in diademate q̃ coronauit eũ mater ſua ⁊c̃. Quere expoſitiõem hui⁹ autoritatꝫ.li.iij.p.ij.progatiua.xij. I.

¶ Finit liber de laudib⁹ beatiſſime Marie virginis matris dei.impſſus Anno dñi.Mcccc.xciij.p Martinũ Simũ librariũ ⁊ ciuem inclyte ciuitatis Argentine.facta diligenti collatiõe p̃uia eiuſdẽ libri ad exemplaria ſcripta.

LANDES- UND STADT- BIBLIOTHEK DÜSSELDORF

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

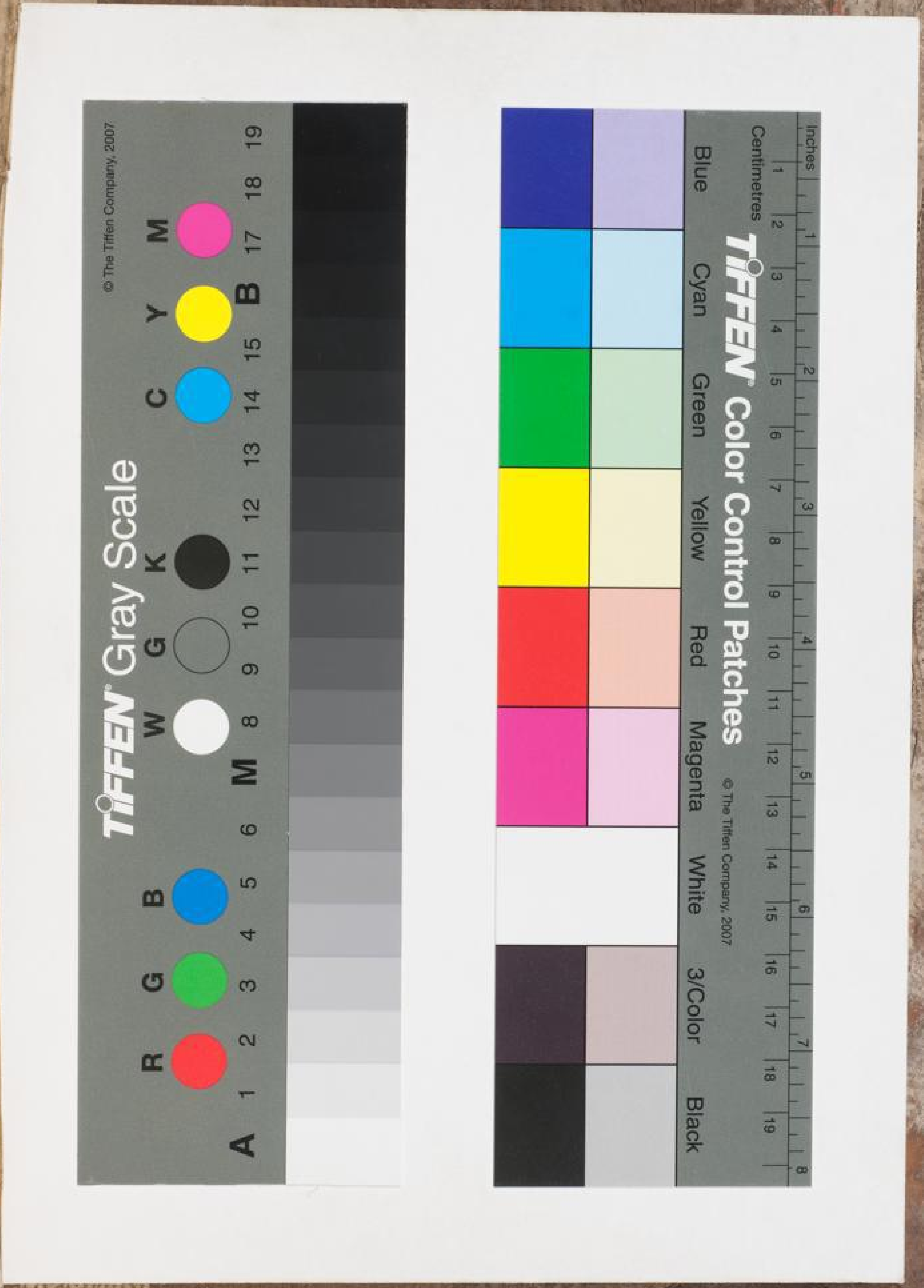

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf